

Σ. Δ. ΚΟΚΚΑΛΗ
Γυμnasiάρχου τοῦ Β' ἐν Ἀθήναις Γυμνασίου

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ

ΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ

ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

ΕΚΔΟΣΙΣ Β'

ΜΕΤΕΡΡΥΘΜΙΣΜΕΝΗ

(Μετὰ παραρτήματος
περὶ τῶν κυριωτέρων ῥητορικῶν σχημάτων)

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ ΛΕΩΝΗ

1902

Πᾶν ἀντίτυπον μὴ φέρον τὴν ἰδιόχειρον ὑπογραφήν μου
θεωρεῖται κλοπιμαῖον καὶ καταδιώκεται κατὰ τὸν νόμον.

Στ. Νόμης

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Εὐθὺς ἀπὸ τῆς ἐκτυπώσεως τῆς ἄρτι ἐξαντληθείσης α' ἐκδόσεως τοῦ συντακτικοῦ τούτου ἀρξάμενοι τῆς παρασκευῆς πρὸς β' ἔκδοσιν αὐτοῦ προσεδράμομεν εἰς τὰς καλλιτέρας τῶν πηγῶν ἐκλέγοντες ὕλην ὡς οἷόν τε προσφορωτέραν. Οὕτω πλὴν τοῦ ὑπὸ W. Pökel ἐν ἔτει 1891 ἐκδοθέντος συντακτικοῦ τῆς Ἑλλ. γλώσσης τοῦ K. W. Krüger, ὅπερ καὶ διὰ τὴν α' ἔκδοσιν τοῦ ἡμετέρου συντακτικοῦ ὑπῆρξεν εἰς ἡμᾶς ἡ πρώτη ἀφετηρία καὶ κυριωτέρα πηγή, καὶ πλὴν ἄλλων τε πολλῶν μονογραφιῶν περὶ διαφόρων συντακτικῶν φαινομένων καὶ χρήσεων καὶ τῆς μέχρι τοῦδε ὑπὸ M. Schantz ἐκδοθείσης σειρᾶς τοιούτων συμβολῶν (*«Reiträge zur historischen Syntax der griechischen Sprache»*) ὑπ' ὅφει ἐλάβομεν τὰς ἀρίστας τῶν συγγραφῶν τῶν τελευταίων τούτων ἐτῶν, οἷα ἡ ὑπὸ O. Riemann καὶ H. Goelzer ἐν ἔτει 1897 ἐκδοθεῖσα συγκριτικὴ Γραμματικὴ (*«Grammaire comparée»*) τῆς Ἑλληνικῆς καὶ Λατινικῆς γλώσσης, ἡ ὑπὸ B. Gerth ἐν ἔτει 1898 ἐκδοθεῖσα διεξοδικὴ γραμματικὴ τῆς Ἑλλ. γλώσσης (*«Ausführliche Grammatik der griechischen Sprache»*) τοῦ R. Kühner καὶ ἡ ἐν ἔτει 1900 ὑπὸ K. Brugmann ἐκδοθεῖσα Ἑλλην. γραμματικὴ (*«Griechische Grammatik»*), πρὸς δὲ καὶ ἡ ἐν ἔτει 1885 ὑπὸ R. Volkmann ἐκδοθεῖσα ῥητορικὴ τῶν Ἑλλήνων καὶ Ῥωμαίων (*«Die Rhetorik der Griechen und Römer»*), ἐξ ἧς παρελάβομεν τὴν ἀναγκαίαν ὕλην πρὸς τε συμπλήρωσιν τῆς περὶ λεκτικῶν τρόπων διδασκαλίας καὶ πρὸς συγκροτήσιν τοῦ ἐν τέλει προστεθέντος περὶ τῶν κυριωτέρων ῥητορικῶν σχημάτων.

Ἐν δὲ τῇ διατάξει τῆς ὕλης ἐβαδίσαμεν τὴν αὐτὴν ὁδόν, ἣν

καὶ πάντες σχεδὸν οἱ παρ' ἡμῖν συντακτικογράφοι ἀκολουθοῦσιν. ἀπεκλίναμεν δ' αὐτῆς κατὰ τοῦτο μόνον, ὅτι πρὸς ἀποφυγὴν ματαίων ἐπαναλήψεων καὶ διασπάσεως τῆς ἐνότητος τῆς ὕλης συνηγάζομεν ἐπὶ τὸ αὐτὸ πᾶν τὸ ἀφορῶν εἰς τὰς ποικίλας τῶν πτώσεων χρήσεις, πᾶν πύρρωθεν ἅμα καὶ ὡς οἶόν τε ἐκ τοῦ ἀσφαλεστέρου καὶ ἐπὶ τὸ πρακτικώτερον παρακολουθοῦντες τὰς περὶ τῆς ἀρχικῆς σημασίας καὶ χρήσεως αὐτῶν νεωτέρας θεωρίας. Ὅπως δὲ τὴν ὕλην πᾶσαν κατὰστήσωμεν εὐχρηστοτέραν, διείλομεν αὐτὴν εἰς κατηγορίας προσαρμοζόμενας πρὸς τὰς ἀνάγκας καὶ τὰς δυνάμεις τῶν μαθητῶν δι' οὓς τὸ βιβλίον τόδε προώρισται. Οὕτω πᾶσαν τὴν διὰ τοὺς μαθητὰς τῶν κατωτέρων τοῦ Γυμνασίου τάξεων προωρισμένην ὕλην περιελάβομεν ἐν κανόνσιν (ἢ καὶ σημειώσεσιν) διὰ μειζόνων στοιχείων ἐκτετυπωμένοις, ἐν ᾧ τὴν συμπληροῦσαν ταύτην καὶ ἐπαρκοῦσαν εἰς τὰς ἀνάγκας τῶν μαθητῶν τῶν ἀνωτέρων τοῦ γυμνασίου τάξεων κατεχωρίσαμεν ἐν σημειώσεσι διὰ μικροτέρων στοιχείων ἐκτετυπωμέναις, ἀπολαβόντες ἐν ἐτέραις σημειώσεσι, κεκλησμέναις ἐν παρενθέσεσιν¹, ἢ καὶ ἐν ὑποσημειώσεσι τὴν ὑπολειφθεῖσαν ὀλίγην ἄλλην ὕλην, ἣτις, καί περ οὐκ οὔσα ἀπολύτως ἀναγκασίᾳ τοῖς μαθηταῖς, πληροῦ τὰ κενὰ τοῦ βιβλίου καθιστᾷσα αὐτὸ ἀρτιώτερον.

Ἐν Ἀθήναις μηνὶ Ἰουλίῳ 1902.

1. Ἐν παρενθέσεσιν ἐνεκλήσαμεν ἔτι καὶ τινὰ τῶν ποιητικῶν ἢ διαλεκτικῶν χωρίων ἐν κανόνσι μὲν, οἵτινες εἰσι προωρισμένοι διὰ μαθητὰς τῶν κατωτέρων τάξεων κείμενα, δυνάμενα δὲ ὅμως νὰ παραλειφθῶσιν ὑπ' αὐτῶν.

ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΙΣΜΟΙ

Συντακτικόν καλεῖται τὸ μέρος τῆς Γραμματικῆς τὸ ἐξετάζον τὴν πρὸς κατασκευὴν λόγου πλοκὴν τῶν λέξεων.

Λόγος καλεῖται ἡ διὰ λέξεων ἔκφρασις ἑνὸς ἢ πλειόνων τελείων διανοημάτων. Ἐλάχιστος τῶν λόγων εἶναι ἡ ἀπλὴ πρότασις, π.χ. ὑγιαίνω.—τὸ ῥόδον θάλλει. Ἐκ προτάσεων σχηματίζονται αἱ περίοδοι.

Περίοδος κυρίως καλεῖται σύστημα προτάσεων αὐτοτελές τι νύημα συναποτελουσῶν: εὐλαβοῦ τὰς διαβολὰς καὶ ψευδεῖς ὧσιν· εἰ γὰρ πολλοὶ τὴν μὲν ἀλήθειαν ἀγνοοῦσι, πρὸς δὲ τὴν δόξαν ἀποβλέπουσιν. Ἰσ.

Σημ. Τὰ μέρη τῆς περιόδου τὰ διὰ τῆς ἄνω ἢ μέσης στιγμῆς χωριζόμενα καλοῦνται κῶλα.

ΜΕΡΟΣ Α'.

ΠΕΡΙ ΠΡΟΤΑΣΕΩΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Περὶ ἀπλῆς προτάσεως καὶ τῶν ὄρων αὐτῆς.

§ 1. Ἡ διὰ λέξεως ἢ λέξεων βᾶσιν ἔχουσῶν ῥῆμα¹ κείμενον ἢ νοούμενον ἔκφρασις ἑνὸς τελείου διανοήματος καλεῖται ἀπλὴ πρότασις: ὑγιαίνω.—τὸ ῥόδον θάλλει.

§ 2. Οἱ τῆς ἀπλῆς προτάσεως ἀναγκαῖοι ὄροι εἶναι τὸ ὑποκείμενον τὸ καὶ κατηγορήμα. Καὶ ὑποκείμενον μὲν καλεῖται τὸ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, περὶ οὗ λέγεται τι, κατηγορήμα δὲ τὸ περὶ

---

¹ «Οὐδεμίαν οὔτε οὕτως οὔτε ἐκείνως πρᾶξιν οὐδ' ἀπραξίαν οὐδὲ οὐσίαν ὄντος ἢ μὴ ὄντος δηλοῖ τὰ φωνηθέντα, πρὶν ἂν τις τοῖς ὀνόμασι τὰ ῥήματα κεράσῃ». Πλ. Σοφ. 262.

τοῦ ὑποκειμένου λεγόμενον: ὁ Θεός ἐστι δίκαιος.—τὸ ῥόδον θάλλει.

§ 3. Τὸ κατηγορήμα εἶναι ἢ ῥῆμα: ὁ Γεώργιος σωφρονεῖ. ἢ ὄνομα μετὰ τινος συνδετικοῦ: ὁ Γεώργιος ἐστὶ σώφρων.—ἐξ ὀλιγαρχικοῦ δημοτικὸς γέγονας. Πλ. πολ. 572.

§ 4. Τὸ ῥηματικὸν κατηγορήμα δύναται ἐνίοτε νὰ ἀναλυθῇ εἰς τὸ εἶναι καὶ ὀνοματικὸν κατηγορήμα, τὸ σωφρονῶ π. χ. εἰς τὸ σώφρων εἰμί. καὶ τοῦναντίον τὸ ὀνοματικὸν νὰ συμπτύχῃ, τὸ βασιλεύς εἰμι π. χ. εἰς τὸ βασιλεύω.

Σημ. Χάριν εὐκολίας ὀνομάζομεν ἐν τοῖς ἐξῆς κατηγορούμενον μὲν τὸ ὄνομα, ῥῆμα δὲ τὸ ῥηματικὸν κατηγορήμα (§ 3).

§ 5. Πολλάκις τὸ ῥῆμα εὗρηται ἀνακλεινόμενον εἰς τὸ εἶναι (γιγρῆσθαι, ὑπάρχειν) καὶ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ μετοχὴν (χρόνου ἐνεστώτος ἢ παρακειμένου¹), ὅταν ἡ ῥηματικὴ ἔννοια πρόκειται κεχωρισμένως καὶ μετ' ἐμφάσεως νὰ ἀναδειχθῇ: τοῦτο οὐκ ἔστι γιγρόμενον. Πλ. Φιλ. 39. ἦν πολὺ τούτων ἀφροσχητότα τὰ τότε λεγόμενα. Δ. 6, 49. μισοῦντες γίγνονται τοὺς κακοὺς. Πλ. νό. 908. δεῖ ἐθέλοντας ὑπάρχειν τὰ προσήκοντα ποιεῖν. Δ. 4, 13.

Σημ. Συνηθέστατα γίνεται τοῦτο ἐν τῷ ἐνεργ. παρακειμένῳ τῆς ὑποτακτικῆς καὶ εὐκτικῆς, ἐν τῷ γ' πληθ. τοῦ πθ. παρακειμένου καὶ ὑπερσυντέλικου τῆς ὀριστικῆς καὶ ἐν τῷ πθ. τετλ. μέλλοντι, πάντοτε δὲ σχεδὸν ἐν τῷ ἐνεργ. παρακειμένῳ τῆς προστακτικῆς, ἐν τῷ πθ. παρακειμένῳ τῆς ὑποτακτικῆς καὶ εὐκτικῆς καὶ ἐν τῷ ἐνεργ. τετλ. μέλλοντι δι' ἑλλειψιν μονολεκτικῶν τύπων.

Ἰδιαίτεροι παρατηρήσεις.

α') Περὶ τοῦ ὑποκειμένου.

§ 6. Ὡς ὑποκείμενον λαμβάνονται κανονικῶς τὰ οὐσιαστικά ἢ αἱ προσωπικαὶ ἀντωνυμιαί: ὁ παῖς γράφει.—ἐγὼ γράφω. Ἀλλὰ καὶ πᾶν μέρος λόγου καὶ πρότασις ὁλόκληρος, ὅταν, διὰ τοῦ ἄρθρου μάλιστα, λάβωσιν οὐσιαστικοῦ χαρακτήρα, λαμβάνονται ὡς ὑποκείμενα: ἐκεῖνος γράφει.—τρεῖς ἦλθον.—τὰ σὰ ὑπάρξει ἡμῖν οἰκεία. Πλ. Δάχ. 181. ὁ σοφὸς εὐδαίμων ἐστίν.—τὸ λακωνίζειν ἐστὶ φιλοσοφεῖν. Πρωτ. 342. ξυνεκφέρει ὁ βουλόμενος. Θ. 2, 34. τὸ τῆς τύχης συναγωνίζεται. Δ. 4, 45. οἱ ἐν τῷ Πειραιῷ ἥσθοντο τὰ ἄκρα ἐχόμενα. Ε. Ἑλλ. 4, 5, 5. τὸ γρᾶθι αὐτὸν παρ-

¹ Παρὰ ποιηταῖς δὲ σχεδὸν μόνον καὶ ἀορίστου: μὴ προδοὺς ἡμᾶς γένη. Σοφ. Αἴ. 588. οὗτω τοίνυν οὗτός ἐστιν ἀσεβὴς καὶ μιαιφός καὶ πᾶν ἄν ὑποστάς εἰπεῖν καὶ πρᾶξαι. Δ. 21, 114.

ταχοῦ ἐστὶ χρήσιμον. Μέν. τὸ πᾶν ἐστὶ σύμφωνον.—ὅτι καλὸν, γίλον αἰεὶ. Εὐρ. Βάκχ. 881. τέρας ἐστὶν εἴ τις εὐτύχηκε διὰ βίον. γνῶμ.

§ 7. Τὸ ὑποκείμενον ἐκφέρεται κατ' ὀνομαστικὴν : ὁ δειλὸς τῆς πατρίδος ἐστὶ προδότης. γνῶμ.

Σημ. 1. Πρὸς δῆλωσιν τοῦ περίπου ἐκφέρεται τὸ ὑποκ. κατ' αἰτιατικὴν μετὰ τινος τῶν προθέσεων εἰς, περί, ἀμφί, κατὰ, πρὸς, ὑπέρ: ἐς ἀνδρας διακοσίους καὶ εἴκοσι μάλιστα ἐνέμειναν τῇ ἐξόδῳ. Θ. 3, 20. ἀπέθανον περί τριακοσίους. Ξ. Ἑλλ. 4, 6, 41. ἤδη ἦν ἀμφὶ πλήθουσαν ἀγοράν. ἀν. 1, 8, 4. ἀπέθανον τῶν βαρβάρων κατὰ ἐξακισχιλίους καὶ τετρακοσίους ἀνδρας. Ἡροδ. 6, 117. πρὸς ἐσπέραν ἦν. Ξ. Ἑλλ. 4, 3, 23. ἔπεισον ὑπὲρ τεσσαράκοιτα ἀνδρας. Ἡροδ. 5, 64. Παραπλήσιον καὶ τό : συνειλεγμένων εἰς τὴν Φυλὴν περί ἐπτακοσίους. Ξ. Ἑλλ. 2, 4, 5.

Σημ. 2. Καὶ διὰ τῆς κατὰ μετ' αἰτιατικῆς ἐκφέρεται τὸ ὑποκείμενον πρὸς δῆλωσιν τῆς ἐννοίας τοῦ χωρισμοῦ ἢ καὶ διὰ τῆς ἐπὶ μετ' αἰτιατικῆς πρὸς δῆλωσιν τῆς ἐννοίας τῆς ἐκτάσεως : καθ' ἐκάστους ἐκαλοῦντο Ἑλληνας. Θ. 1, 3. ἐσεσιδήρωτο ἐπὶ μέγα τοῦ ξύλου. 4, 100.

(Σημ. 3. Σπανίως ἐπέχει θέσιν ὑποκειμένου τῆς προτάσεως καὶ γενικὴ διαιρετικὴ: ἔπιπτον ἐκατέρων. Ξ. Ἑλλ. 4, 2, 20. ἦσαν αὐτῶν καὶ παρὰ βασιλεῖ. Ἡρ. 3, 102.)

β'). Περὶ τοῦ κατηγορουμένου.

§ 8. Ὡς κατηγορούμενον λαμβάνεται ἰδίως τὸ ἐπίθετον : ὁ Θεὸς ἐστὶ δίκαιος. Ἀλλὰ καὶ οὐσιαστικόν καὶ προσωπικὴ ἀντωνυμία καὶ πᾶν μέρος λόγου, ἐνίοτε δὲ καὶ ὁλόκληρος πρότασις δύναται νὰ ληφθῇ ὡς κατηγορούμενον : ὁ Ὀλυμπός ἐστιν ὁρδοθήκορτα. Θ. 2, 5. ἄλλος ὁ θεὸς ὡγεῖται. Εὐρ. Ἡρ. μ. 1339. καὶ ἔγωγε εἰ σὺ εἶπες. Πλ. Φαίδ. 89. χωρίς ἐστὶ σοφία ἀνδρείας. Δάχ. 195. ὁ Φίλιππος ἐστὶν ὅτι ἄν εἴπῃ τις. Δ. 3, 17.

Σημ. 1. Καὶ τὸ κατηγορούμενον ἐκφέρεται κατ' αἰτία. μετὰ τινος τῶν προθέσεων εἰς, περί, ἀμφί, ὑπέρ πρὸς δῆλωσιν τοῦ περίπου : λέγονται οἱ Πέρσαι ἀμφὶ τὰς δώδεκα μυριάδας εἶναι. Ξ. Κ. 1, 2, 15. Παραπλήσιον καὶ τό : τῶν μισθοφόρων ὄντων εἰς μυρίους. Πολύβ.

(Σημ. 2. Ἐπιθέτου δύναμιν ἔχει ἐνίοτε καὶ ἡ κατὰ ἢ πρὸς μετ' αἰτιατικῆς διὸ λαμβάνονται καὶ ὡς κατηγορούμενα : ὁ ἄνθρωπος ἐστὶ κατὰ πνιγέα (= ὥσπερ τις πνιγέας). Ἀρ. ὅρ. 1001. ὁ ἐκ τοῦ πόρτου σῖτος εἰσπλέων ἐστὶ πρὸς ἅπαντα τὸν ἐκ τῶν ἄλλων ἐμπορίων ἀφικνούμενον (= ὅσος πῶς πρὸς...) Δ. 20, 31.)

γ') Περὶ τοῦ συνδεδεικτοῦ.

§ 9. Ὡς συνδεδεικόν λαμβάνεται κυρίως τὸ εἶναι καὶ γίγνεσθαι.

Πλὴν δ' ὅμως τούτων ὡς συνδετικὰ λαμβάνονται ἔτι καὶ τὰδε·
α') Τὸ ὑπάρχειν, καθίστασθαι., πεφνέσθαι, θῆναι (=ἐκ φύσεως εἶναι), ἀποβαίνειν, ἐκβαίνειν, συμβαίνειν: ¹ τοῦτο πρὸς τὰ μέλλοντα βέλτιστον ὑπάρχει. Δ. 4, 2. Ἡρακλῆς κατέστη τῆς Ἑλλάδος εὐεργέτης. Ἰσ. 5, 76. (ἀπ.λοῦς ὁ μῦθος τῆς ἀληθείας ἔγν. Εὐρ. Φοιν. 469). οἱ γηράσκορτες δυσμαθεῖς ἀποβαίνουσι. Ξ. ἀπ. 4, 8, 8. σοφοῖς ὁμιλῶν καὶ τὸς ἐκθήσει σοφός. Μέν. τὸ πρᾶγμα ἀτύχημα συμβέβηκεν. Δ. 20, 17.

β') Τὰ δοξαστικά (γαίρομαι, δοκῶ, νομίζομαι, κρίνομαι κ.λ.π.), τὰ κλητικά (λέγομαι, ὀνομάζομαι, ἀκούω=καλοῦμαι, κ.λ.π.) καὶ τὰ προχειριστικά (λαγχάνω=κλήρῳ ἐκλέγομαι, αἰροῦμαι (πθ.), ἀποδεικνύμαι κλπ.): πάντες οἱ ἐν τῇ ἡλικίᾳ καλοὶ γαίρονται. Πλ. Χαρμ. 154. ὅσοι ἄν ἀγαθοὶ κριθῶσιν. πολ. 479.— αὐτοὶ νομοθέται κληθήσονται. νό. 681. κόλακες καὶ θεοὶ ἐχθροὶ ἀκούουσιν. Δ. 18, 46.— Δημοσθένους οὐτ' ἔλαχε τειχοποιὸς οὐτ' ἐχειροτονήθη. Δίσχ. 3, 23.

(Σημ. 1. Κατὰ τὸ ὀνομάζομαι λέγεται καί: ἔστι μοι ὄνομα, π.γ. ἐμοὶ δ' ὄνομα κλυτὸν Αἴθων. τ, 183.)

(Σημ. 2. Μετὰ τῶν κλητικῶν συνάπτεται ἐνίοτε πλεοναστικῶς καὶ τὸ ἀπαρ. εἶναι: ὀνομάζονται τινες εἶναι. Πλ. πολ. 428. ἐπωνυμίαν ἔχει μέγας τε καὶ σμικρὸς εἶναι. Φαίδ. 102.)

Σημ. 3. Διὰ τοῦ ἀνέχεσθαι, αἰρεσθαι, τρέφεσθαι καὶ ἄλλων τοιούτων ἀποδίδεται προληπτικῶς κατηγορούμενον εἰς τὸ ὑποκείμενον: Φίλιππος ἠρέθη μέγας (= αὐξήθηκε ἐγένετο μέγας). Δ. 2, 5. ἤρετο τὸ ὕψος τοῦ τείχους μέγα. Θ. 2, 75. (κράτιστοι κεῖροι τράφερ ἀνδρῶν. Α, 266).

§ 10. Μετὰ πολλῶν ῥημάτων, μάλιστα δὲ τῶν κινήσεως σημειωτικῶν, δύναται νὰ συναφθῇ ἐπιθετον ὡς κατηγορούμενον τοῦ ὑποκειμένου σημειῶν τύποι, χρόνον, τρόπον, ἀκολουθίαν ἢ τάξιν (ἐπιρρηματικὸν κατηγορούμενον): σκηνοῦμεν ὑπαίθριοι. Ξ. ἀν. 5, 5, 21. σκοταῖος παρήλθεν. Ἑλλ. 4, 5, 18. τριταῖοι ἀφίκορτο. Θ. 1, 61. ἐξῆσαν οἱ στρατηγοὶ πρῶτοι. Ξ. ἀν. 7, 1, 12. οἱ στρατιῶται εἴπορτο ἄσμενοι. 7, 2, 9. Ὡσαύτως δὲ καὶ κατηγορηματικὴ μετοχή πρὸς δήλωσιν τρόπου: ἦλθε θέουσα. Α, 715.— ἠλθόμενοι ὦσιν. Ξ. Κ. 3, 2, 25.

Σημ. Διὰ τῶν τακτικῶν ἀριθμητικῶν ἐπιθέτων πρῶτος, δεύτερος κ.λ.π. καὶ τῶν ἐπιθέτων πρότερος, ὕστατος, ὕστερος, τε-

¹ Ὅμοιος τὰ ποιητικὰ πῖλειν, τελέθειν, τεύχεσθαι, τευχῆσθαι: ποτὶ κέντρον λακτιζόμεν τελέθει ὀλισθηρὸς οἶμος. Πίνδ. Πυθ. 2, 172.

λευταῖος καὶ μόνος γίνεται διάκρισις διαφόρων ὑποκειμένων ἐκτελούντων τὴν αὐτὴν πράξιν, διὰ δὲ τῶν ἐπιρρημάτων πρῶτον, δεύτερον, πρότερον, κλπ. γίνεται διάκρισις διαφόρων πράξεων ἐκτελουμένων, ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ὑποκειμένου: πρότερος ἐώρακε αὐτὸν ἢ ἐκείνος ἐμέ. Πλ. πολ. 336. πρῶτον μὲν ἐδάκρυε πολὺν χρόνον, εἶτα δὲ ἔλεξε τοιαῦτα. Ξ. ἀν. 1, 3, 2.

§ 11. Πολλάκις τὸ εἶναι (= ὑπάρχειν) καὶ σπκνιώτερον τὸ γίγνεσθαι, συμβαίνειν, πεφύκεναι, φῆναι, λαμβάνονται καὶ ὡς κατηγορήματα (§ 3), ὑπαρκτικὰ καλούμενα: ἔστι θεός. — οὐκ ἐρίγρετο τὰ ἱερά. Ξ. ἀν. 2, 3, 3. καλῶς ἔσται ἢ θεὸς θέλη. Ἀρ. Πλ. 1188. μὴ οὕτω γένοιτο κακῶς τῇ πόλει. Δ. 19, 285. ἐταῦθα ἢ πόλις ἐρήμη. Ξ. ἀν. 1, 5, 1. συμβαίνει δὴ πᾶγμα ἀναγκαῖον. Δ. 6, 4. τὰ πράγματα' οὐχ οὕτω πέφυκεν. 3, 20.

Περὶ συμφωνίας τοῦ κατηγορουμένου καὶ τοῦ ὀνόματος πρὸς τὸ ὑποκείμενον.

α') Συμφωνία τοῦ κατηγορουμένου.

§ 12. Τὸ κατηγορούμενον, ἐὰν μὲν εἶναι ἐπίθετον, συμφωνεῖ πρὸς τὸ ὑποκείμενον κατὰ γένος, ἀριθμὸν καὶ πτώσιν, ἐὰν δὲ εἶναι οὐσιαστικόν, ἀναγκασίως μὲν συμφωνεῖ πρὸς αὐτὸ κατὰ πτώσιν, τυχαίως δὲ καὶ κατὰ γένος καὶ ἀριθμὸν: ὁ ἄνθρωπος ἐστι θνητός. — οἱ ἄνθρωποι εἰσι θνητοί. — ὁ Χαιρεφῶν ἐμοὶ ζημία ἐστίν. Ξ. ἀπ. 2, 3, 6.

(Σημ. 1. Ὅταν τὸ ὑποκ. εἶναι ἀπαρέμφατον ἢ ὁλόκληρος πρότασις, τὸ ἐπιθετικὸν κατηγορούμενον δύναται νὰ τεθῇ καὶ κατὰ πληθυντικὸν ἀριθμὸν οὐδέτερου γένους: ἀδύνατα ἢ τοὺς Λοκροὺς ἀνύτрасθαι. Θ. 4, 1. ὡς ἔγωγε οὐ μαίνομαι, δηλα γέγορε. Ἡροδ. 3, 35.)

Σημ. 2. Ὅταν τὸ ὑποκ., οἷοι δὴ ποτε γένους καὶ ἀριθμοῦ ὄν, θεωρῆται γενικῶς ὡς πρᾶγμα τι ἢ ὄν ἐν γένει, τὸ ἐπιθετικὸν κατηγορούμενον ἐκφέρεται κατ' οὐδέτερον γένος ἐν. ἀριθμοῦ: ἀσθερέστερον γυνὴ ἄνδρός. Πλ. Πολ. 455. αἱ μεταβολαὶ λυπηρόν. Εὐρ. Ἡρ. μ. 1292. τί οὖν ταῦτ' ἐστίν; Ξ. ἀν. 2, 1, 22. φθόρον δὲ σκοπῶν ὅτι εἴη. ἀπ. 3, 9, 8. (πρβλ.: ἄπορον χρῆμα δυστυχῶν δόμος. Εὐρ. Ὀρ. 70).

(Σημ. 3. Ἐνίοτε ὡς κατηγορούμενον ὑποκειμένου ἐν. ἀριθμοῦ τίθεται καὶ τὰ πρῶτα ἢ πάντα συνδεόμενον διὰ τοῦ εἶναι: Εὐβοία φητοῖς πάντα ἢ. Θ. 8, 95. πάντ' ἢ Ἀλέξανδρος. Δ. 23, 120. Αἰσχίνης ἐὼν Ἑρετριεὺς τὰ πρῶτα. Ἡρ. 6, 100. — Τοιοῦτον καὶ τόδε' ὅς σου πατὴρ ἢ τὰ φίλτατα. Σοφ. Φιλ. 434.)

§ 13. Πολλάκις τὸ κατηγορούμενον ἐκφέρεται κατὰ γενικὴν, κατηγορηματικὴν καλουμένην καὶ σημαίνουσαν

α') Κτησιν ἢ τὸ ἀνῆκον : ἡ ἡγεμονία ἐστὶ τῆς πόλεως. Ἰσ. 15,58. οὐ τοῦ κρατοῦντος ἡ πόλις ρομίζεται. Σοφ. Ἀντιγ. 738. ἂν ὑμῶν αὐτῶν ἐβελήσῃτε γενέσθαι. Δ. 4,7. Κῦρος μητρὸς ὁμολογεῖται Μαρδάνης γενέσθαι. Ξ Κ.1,2,1. (Νικόδημος Κροίθου καλούμενος. Ἡρ.6,88). ἀεὶ ρομίζονται οἱ πέρητες τῶν θεῶν. Μέν.302 τὸ ραντικὸν τέχνης ἐστίν. Θ. 1,142. ἐὰν τι τῆς δευτέρας τάξεως γένηται. Δυσ.14,11.

Σημ. 1. Ἐνταῦθα ὑπάγεται καὶ ἡ γεν. τοῦ προσώπου ἡ τιθεμένη ὡς κατηγορούμενον ἀπαρεμφάτου: οἰκονόμου ἀγαθοῦ ἐστὶν εὖ οἰκεῖν τὸν ἑαυτοῦ οἶκον (κυρίως: ἴδιον ἢ ἔργον οἰκονόμου ἀγαθοῦ ἐστίν.). Ξ. οἰκ.1,2. (πρὸς βλ.: δοκεῖ μοι δικαίου δικαστοῦ ἔργον εἶναι ταύτη τὸν ρόμον διαλαμβάνειν. Δυσ.14,4). αὐτὸ τὸ σιγᾶν ὁμολογοῦντός ἐστὶ σου. (σημεῖον δηλ. ἢ τεκμήριον) Εὐρ. I.A.1142.

Σημ. 2. Εἰμί τιος σημ. εἶμαι εἰς τὴν ἐξουσίαν τιός: οἱ ἄτιμοι εἰσι τοῦ ἐθέλοντος. Πλ.Γορ.508.—εἰμί λόγον=λογαριάζομαι, σημαίνω: οἱ ἐόντες λόγον πρὸς βασιλέως. Ἡρὸδ.2,112.

(Σημ. 3 Κατὰ τὸ καλεῖσθαι τιος λέγεται καὶ ἐπονομάζεσθαι τιος (=κατὰ τὸ ὄνομα τιος ἐπονυμιάζειν): τεμένη ἐπωνομασμένα σέθεν. Εὐρ. Ἡρ. μ. 1329.—ὁμοίως λέγεται καὶ ἐπώνυμός τιος. Ἡρ. 2,112.)

β') Ἰδιότητα: εἰμί τριάκοντα ἐτῶν. Πλ. νό. 721. ὅσοι τῆς αὐτῆς γλώμης ἦσαν. Θ.1,113. ἐπὶ τὸν Εὐφράτην ποταμὸν ὄντα τὸ εὖρος τεττάρων σταδίων. Ξ. Ἀν. 1,4,11.

γ') Ὑλην: οἱ στέφανοι χρυσοῦ ἦσαν. Δ. 22,70. οἱ θεμέλιοι παρτοίων λίθων ὑπόκεινται (=οἱ θ.,οἱ ὑπόκεινται, πχντοίων λίθων εἰσίν). Θ. 1,93.

δ') Ἀξίαν: οἱ ἐξεργασμένοι ἀγροὶ πολλοῦ ἀργυρίου γέγονται Ξ.οἰκ.20,23.

ε') Τὸ διηρημένον ὄλον: Μειδίας οὐδαμοῦ τῶν συνηθόμενων¹ ἐξητάσθη. Δ.21,202. (τῶν σιγντάτων ἔμοιγ' ἀριθμήσει τέκρον. Εὐρ. Βάκχ.1318). ἐτύγχαρε βουλῆς ὦν(=τῶν βουλευτῶν). Θ. 3, 70.

Σημ. Ἐνταῦθα ὑπάγεται καὶ ἡ χωρογραφικὴ καλουμένη γενική: ἡ γὰρ Ζελεΐα ἐστὶ τῆς Ἀσίας. Δ.9,43.

¹. Πρὸς βλ. τῶν αἰσχυρῶν τις, ὡς δοικας, εἰ. Ἀριστοφ. Πλ. 826. ὦν εἰς ἐγὼ παρήσομαι γεγενημένος. Ἰσ.18,63.

β') Συμφωνία τοῦ ῥήματος.

§ 14. Τὸ ῥῆμα (ὥσπερ καὶ τὸ συνδετικόν) συμφωνεῖ πρὸς τὸ ὑποκείμενον κατ' ἀριθμὸν καὶ πρόσωπον : οἱ πρῶτοι ἀντεῖχον. Θ.1,11. τῷ ἀνδρὶ ἐγενέσθη γόλας. Ε. Έλλ.4,4,8.

Σημ. Σπανίως τὸ ῥῆμα συμφωνεῖ πρὸς τὴν παράθεσιν τοῦ ὑποκειμένου : αἱ θῆβαι, πόλις ἀστερείων, ἀνῆρπασται. Αἰσχ.3,133. οὗτοι ἄλλος ἄλλα λέγει. Ε.ἀν.2,1,15.

§ 15. Ὑποκείμενον ἐνικὸν περιληπτικὸν λαμβανόμενον ἐπὶ προσώπων ἢ ὄνομα πόλεως ἢ χώρας λαμβανόμενον ἀντὶ τῶν κα- τοίκων συντάσσεται καὶ μετὰ ῥήματος ἴπληθ. ἀριθμοῦ (σχῆμα κατὰ σύνεσιν) : ναυτικὰ ἐξηστύετο ἡ Ἑλλὰς καὶ τῆς θαλάσσης ἀντεῖχοντο. Θ. 1,13. ὁ δῆμος ἐπέθετο. 5,82.

§ 16. Οὐδέτερον πληθ. ὑποκείμενον συντάσσεται, ἰδίως παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς, κκνονικῶς μετὰ ῥήματος ἐν. ἀριθμοῦ (Ἀττικὴ σύνταξις) : κακοῦ ἀνδρός δῶρα ὀρησιν οὐκ ἔχει. Εὐρ.Μηδ.618. Τοιοῦτον καὶ τό : δόξαν ταῦτα. Ε. ἀν. 4.1.13.

(Σημ. 1. Περ' Ὀμήρῳ (παρ' ᾧ οὐχὶ σπανίως παραμελεῖται ἡ σύντα- ξις αὕτη, π.χ. δοῦρα σέσηπε ρεῶν καὶ σπάρτα λέλνται. Β. 135) καὶ τὸ δυϊκὸν ὅσος ἀπιντᾶ μεθ' ἐνικοῦ ῥήματος συντεταγμένον : ἐν δέ οἱ ὅσος δαίεται. ζ. 131)

Σημ. 5.Οἱ πεζοί,καὶ μάλιστα ὁ Ξενοφῶν,παραμελοῦσι τὴν ἀττικὴν σύντα- ξιν, ἰδίως ὅταν τὰ ὑπὸ τοῦ ὑποκειμένου δηλούμενα ἀντικείμενα νοῶνται ὡς κχωρισμένα ἀπ' ἀλλήλων ἢ τὸ ὑποκείμενον προσδιορίζεται ὑπ' ἀριθ- μητικοῦ τινος ἐπιθέτου ἢ σημαίνῃ πρόσωπα : τὰ ἄρματα ἐφόροτο Ε. ἀν. 1,8,20. φανερὰ ἦσαν καὶ ἔππων καὶ ἀνθρώπων ἔχρη πολλά. 1,7,17.—ἐγένε- νοντο ἐκ τῶν ἀνδραπόδων εἵκοσι καὶ ἑκατὸν τάλαντα.Θ. 6,62 —τὰ τέλη(=οἱ ἄρχοντες) τῶν Λακεδαιμονίων Βρασίδαρ ἐξέπεμψαν. 4,88. τὰ τῶν διακόνων (=οἱ δῖκονοι) τὸν οἶκαδε ἤπειγον στόλον.Σοφ.Φιλ.497.

§ 17. Ὑποκείμενον δυϊκὸν συντάσσεται καὶ μετὰ πληθ. ῥήματος (ἢ μετοχῆς). Σημειωτέον μάλιστα ὅτι παρὰ τοῖς δοκιμωτέροις τῶν πεζῶν ἀντὶ τοῦ α' δυϊκοῦ τοῦ ῥήματος τίθεται τὸ α' πληθυντικόν : τῷ ἀνδρὶ ἀ- παιδε ἐτελευτήσάτην. Ἰγν.6,6. δύο ἀνέρε θωρήσσοτο. Π,218. ἐγρελασάτην ἄμφω βλέψαντες εἰς ἀλλήλω.Πλ. Εὐθδ.273.—τὸ θεασώμεθα. Ἀρ.ᾠρ.664.

(Σημ. Τούναντίον ἐνίοτε ¹ ὑποκείμενον πληθυντικὸν συντάσσεται μετὰ δυϊκοῦ ῥήματος, ὅταν ὁ λόγος εἶναι περὶ δύο: δύο δ' ἀνέρες εἰς μέσον συν- ἔτην μεμαῶτε μάχεσθαι Υ, 158.)

Παράλειψις ὄρων τῆς προτάσεως.

α'. Παράλειψις τοῦ ὑποκειμένου.

§ 18. Τὸ ὑποκείμενον, ἂν εἶναι α' ἢ β' προσώπου, παραλείπε-

¹ Ἰδίως παρὰ ποιηταῖς.

ται, ἅτε ὑποδηλούμενον ὑπὸ τῆς προσωπικῆς καταλήξεως τοῦ ῥήματος, τίθεται δὲ μόνον ἐπὶ ἐμφάσεως ἢ χάριν σαφηνείας μείζονος : *πολλιάκις ἐθαύμασα. Ἰσ. 4, 4.—σὺ ἠγάγκαες. Ξ. ἀν. 5, 9, 7. ἐγὼ παρεσκεύασμαι πείθεσθαι τοῖς νόμοις. Ξ. ἀπ. 1, 2, 34. σὺ μὲν παιδείας ἐπιθυμεῖς, ἐγὼ δὲ παιδεύειν ἄλλους ἐπιχειρῶ. Ἰσ. 1, 3.*

Σημ. 1. Ἐν ταῖς φράσεσιν ὡς ἐγὼ ἀκούω (ἤκουσα, πυνθάνομαι, οἶμαι), ὡς ἡμεῖς ἀκούομεν τίθεται συνήθως ἡ ἀντωνυμία καὶ ἄνευ ἐμφάσεως ἐκφερομένη.

(Σημ. 2 Πλεοναστικῶς τίθεται οὐχὶ σπανίως ἡ ἀντωνυμία σὺ παρὰ ποιηταῖς καὶ συνήθως μετὰ τοῦ γὰρ ἢ δέ : *ἀλλὰ λὺ' ἔππονς ἢ σὺ γ' ἄνδρας ἔταυρε. Κ. 481. ζῶγρει Ἀτρέος υἱέ, σὺ δὲ ἄξια δέξαι ἄποινα. Ζ, 46.*)

§ 19. Τὸ ὑποκείμενον, ἐὰν εἶναι γ' προσώπου, κανονικῶς τίθεται. Παραλείπεται δὲ

α') Ἐπὶ τῶν ῥημάτων τῶν σημαίνοντων πρᾶξιν ἥτις εἶναι ἴδιον ἔργον τοῦ παραλείπομένου ὑποκειμένου : *ἐσήμνηε τῇ σάλπιγγι. (ὁ σαλπικτῆς δηλ.). Ξ. ἀν. 3, 4, 4. ἐκήρυξεν. (ὁ κήρυξ δηλ.). 3, 4, 36. τοὺς νόμους ἀναγνώσεται. (ὁ γραμματεὺς). Δ. 29, 27. Οὕτω καὶ ἐπὶ τοῦ ἀστράπτειν, βροντᾶν, ῥεῖν, ρίψει κ.τ.τ., ἐφ' ὧν ὡς ὑποκείμενον νοεῖται ὁ Ζεὺς ἢ ὁ θεὸς ἢ τι τοιοῦτον (πρβλ. ἀστράφας δὲ Κρονίδης μάλα μεγάλα ἐκτυπε. Ρ, 595. ὅταν ἀστράπτῃ πόσις Ἥρης. Κ, 5. εἰ μὴ ἐβλήσει σφί βεῖν ὁ θεός. Ἡρ. 2, 13) — φιλέει προσημαίνειν (ὁ θεός δηλ.). Ἡροδ. 6, 27.*

β') Ἐπὶ τῶν λεκτικῶν (φασί, λέγονσι κ.τ.τ.), σπανίως δὲ καὶ ἐπὶ ἄλλων, παραλείπεται τὸ ὑποκ. ἄνθρωποι : *τὰς Ἀθήνας φασὶ θεοσεβεστάτας εἶναι. Σοφ. Ο. Κ. 260. μηδεὶ χρῶ ποπονηρῶ ὧν γὰρ ἄν ἐκεῖνος ἀμάρτη, σοὶ τὰς αἰτίας ἀναθήσουσιν. Ἰσ. 1, 37.*

γ') Ὅταν νοῆται ἐκ τῶν ἡγουμένων ἢ τὸ αὐτὸ (σχῆμα ἀπὸ κοινοῦ) ἢ κατ' ἀναλογίαν ἕκτινος προηγουμένης λέξεως (σχῆμα ἐξ ἀναλόγου) : *Κῦρος τὰς ραῦς μετεπέμψατο, ὅπως ὀπλίτας ἀποβιβάσειε. Ξ. ἀν. 1, 4, 5.—Τισσαφέρνης διαβάλλει τὸν Κῦρον πρὸς τὸν ἀδελφόν, ὡς ἐπιβουλεύει αὐτῷ. 1, 1, 3. τευχίζεται τε καὶ ἦδη ὄψος λαμβάνει (τὸ τεῖχος δηλ.). Θ. 1, 91.*

§ 20. Οὐχὶ σπανίως παραλείπεται τὸ τινα ὡς ὑποκ. ἀπαρεμφάτου, νοούμενον ἐνίοτε μάλιστα κατ' ἀναλογίαν καὶ ἐν τῇ ἐκ τοῦ ἀπαρεμφάτου ἐξηρητημένη προτάσει : *οὐκ ἔστιν ὀρθῶς ἡγεῖσθαι. Πλ. Μέ. 97. ἥδὲν τὸ οἶεσθαι (τινα δηλ.) τεύχεσθαι ὧν ἐφίεται. Ἀριστ. ῥητορ. 2, 2.*

(§ 21. Ἐνίοτε νοεῖται ὡς ὑποκείμενον γενικὴ τις ἔννοια, π.χ. πρῶγμα

τόπος, χωρίον), μάλιστα ἐπὶ τοῦ εἶναι, γίγνεσθαι καὶ πθ. ῥημάτων: ἦν δὲ κρημνῶδες (τὸ χωρίον δηλ.). Θ. 7,84. ἐπειδὴ ἐτόιμα ἦν (τὰ πράγματα δηλ.), ἀνήγετο. 2,56. καλῶς γε σωφρονεῖν παρῆχέ σοι (τὸ πρᾶγμα δηλ.). Εὐρ. Ἡλ. 1080. καὶ ἐν τούτῳ δὲ ἐδήλωσεν. Ξ. Κ. 7,1,30. δεῖξει δὴ τάχα. Ἀρ. βα. 1251.

§ 22. Πολλάκις τὸ ὑποκ. τῆς ὑποτελοῦς προτάσεως λαμβάνεται προληπτικῶς ὡς ἀντικείμενον (σπανίως δὲ καὶ ὡς ἐμπρόθετος προσδιορισμός) τοῦ ῥήματος τῆς κυρίας ¹, ἐνίοτε δὲ καὶ ὡς γενικὴ ἀντικειμενικὴ οὐσιαστικοῦ τινος αὐτῆς (πρόληψις): *μάρθαρε αὐτὴν τὴν ἀλήθειαν, οἷόν ἐστιν* (= *μάρθαρε οἷόν ἐστιν αὐτὴ ἡ ἀλήθεια*). Πλ. πολ. 582 ². ἀνθρώπου ψυχὴ θεῶν ἥσθηται, ὅτι εἰσί. Ξ. ἀπ. 1,4,13. δέδοικά σε μὴ πληγῶν δέη. Ἀρ. νε. 493.—ὀρθῶς λέγεις περὶ σωφροσύνης, ὃ ἐστίν. Πλ. Χαρμ. 169.—ἦλθε δὲ καὶ τοῖς Ἀθηναίοις ἀγγελία τῶν πόλεων, ὅτι ἀφροσύνη. (ἀντί: ὅτι αἱ πόλεις ἀφροσύνην) Θ. 1,61.

β') Παράλειψις τοῦ κατηγορουμένου.

§ 23. Τὸ κατηγορούμενον παραλείπεται, ὅταν εὐκόλως νοῆται ἐκ τῶν ἡγουμένων (σπανίως δὲ καὶ ἐκ τῶν ἐπομένων): *ἐγὼ μὲν ἐπιμελής εἰμι, σὺ δὲ οὐκ εἶ*.—ὁ μὲν δειλὸς τῆς πατρίδος, ὁ δὲ φιλόδοξος τῆς πατρώας οὐσίας ἐστὶ προδότης. γνωμ.

γ') Παράλειψις τοῦ εἶναι.

§ 24. Καὶ ὡς συνδετικὸν καὶ ὡς ὑπαρκτικὸν δύναται νὰ παραλειφθῇ τὸ εἶναι, ὅταν εὐκόλως νοῆται ἐκ τῶν συμφραζομένων ἢ ἐκ τῶν ἡγουμένων ἢ τῶν ἐπομένων: *οἶδα ὅτι χρήματα ἡδὺ κτῆμα*. Ξ. τυ. 4,14. ποῦ Στρεψιάδης; Ἀρ. νε. 633. τῶν δὲ βαρβάρων φόβος πολὺς καὶ ἡ Κίλισσα ἔφυγεν. Ξ. ἀν. 1,2,18. τοῖς θεοῖς μεγίστη χάρις (ἔστω δηλ.), ὅτι ἔδωσαν. 7,5,72. τίς εἶ ἄνθρωπος; Παιδοτρίβης. Πλ. Γοργ. 452.

Σημ. Ἰδίως παραλείπεται τὸ ὑπαρκτικὸν ἐν τῇ φράσει οὐδεὶς ὅς οὐ, ἢ οὐδεὶς ὅστις οὐ: οὐδεὶς ὅς οὐκ ἔστι τῶνδ' ὀνειδιεῖ. Σοφ. Ο. Τ. 373 καὶ μετὰ τὰ ἀναφορικά: πάντας δὲ βωμόν, οἷ κατ' Ἀδμήτῳ δόμον, προσῆλθε. Εὐρ. Ἀλκ. 170. Ὡσαύτως ἐν τῇ φράσει οὐδεὶς φθόρος.

§ 25. Παραλείπεται πρὸς τούτοις τὸ συνδετικὸν

α') Ἐπὶ γενικῶν γνωμῶν: *τὸ μέλλον ἀόρατον*.

β') Ἐπὶ τῶν ἐξῆς λέξεων ὡς κατηγορουμένων λαμβανομένων.

¹ Ὅπερ συνήθως εἶναι ἢ λεκτικὸν ἢ γνωστικὸν ἢ φόβου σημαντικόν.

² Πρὸς τὸ εἶναι τὸ πρᾶγμα εἶναι

1) Ἐπὶ τῶν οὐσιαστικῶν ἀνάγκη, χρεών, θέμις, ἀκμή, καιρός, ὥρα, κίνδυνος κ.τ.τ. : οὐ σχολή κάμνειν. Πλ. πολ. 406.

2) Ἐπὶ τῶν οὐδετέρων ἐπιθέτων ἄξιον, ῥάδιον, χαλεπὸν, οἶόν τε, δυνατόν, δίκαιον, δῆλον κ.τ.τ. : φύσιν ποτηρὰν μεταβαλεῖν οὐ ῥάδιον. Μέ. 581.

3) Ἐπὶ τῆς ὥς ἐπίθετον λαμβανομένης μετοχῆς εἰκός, τῶν εἰς τέσιν ῥηματικῶν, τοῦ γροῦδος, ἔτοιμος, πρόθυμος, δυνατός, δίκαιος καὶ ἄλλων : βαρβάρων Ἑλλήνας ἄρχειν εἰκός. Εὐρ. Ἰ. Α. 1400. τοὺς φίλους εὐεργετητέον. Ξ. ἀπ. 2, 1, 28. γροῦδα τὰ χρήματα. Ἀρ. νε. 718. ἡ ψυχὴ δουλεύειν ἐτοίμη. Πλ. Φαίδ. 252. εἰδέναι πρόθυμος. Εὐρ. Ἑλ. 1523. δίκαιος σὺ ἠγείσθαι. Πλ. Πρωτ. 351. σὺ αἷτιος. Ξ. συμ. 6. 7.

4) Ἐπὶ τοῦ ἐπιρρήματος ἄλλος : ἄλλος τὸ μητρὸς αἷμα. Εὐρ. Ὅρ. 1037.

γ') Ἐν τισι φράσεσι, π.χ. θαυμαστὸν ὅσον, ἀμήχανον ὅσον.

(Σημ. 1. Ἐκ τῆς παραλείψεως τοῦ εἶναι προῆλθον αἱ ἐπιρρηματικαὶ ἐκφράσεις ὅσαι ἡμέραι ἢ ὁσημέραι = καθ' ἐκάστην. ὅσα ἔτη = κατ' ἔτος. ὅσοι μῆνες = κατὰ μῆνα.)

Σημ. 2 Πλὴν τοῦ γ' ἐν. προσώπου τοῦ ἐνεστώτος τῆς ὀριστικῆς οἱ ἄλλοι τύποι τοῦ εἶναι σπανιώτερον παραλείπονται : φιλήκοος ἔγωγε (εἰμὶ δηλ.) καὶ ἠδέως ἄν τι μάθοιμι Πλ. Εὐθδ. 304. σὺ δ' οὐδέποτε ταπεινός. Αἰσχ. Πρ. 320. τῶν δὲ βαρβάρων φόβος πολὺς (ἦν δηλ.) καὶ ἡ Κίλισσα ἐγυγεν. Ξ. ἀν. 1, 2, 18. περὶ τούτου ἔτοιμοι (ἐσμεν δηλ.) τῷ λόγῳ διαμάχεσθαι. Πλ. πολ. 499. πόθεν οὖν ὁ πόρος τῶν χρημάτων (ἔσται δηλ.). Δ 4, 29. ὦν ἄν αὐτοῖς χρεία (ἦ δηλ.). Πλ. πολ. 370. τίς γὰρ ἄν σοῦ ἰκανώτερος (εἴη) πεῖσαι; Ξ. Κ. 1, 4, 12. ἄτοπα λέγεις καὶ οὐδαμῶς πρὸς σοῦ (ὄντα). ἀπ. 2, 3, 15. βουλευτέα ἐδόκει (εἶναι). Θ. 7, 60.

δ') Παράλειψις τοῦ ῥήματος.

§ 26. Τὸ ῥῆμα παραλείπεται, ὅταν εὐκόλως νοῆται ἐκ τῶν ἡγουμένων ἢ τῶν ἐπομένων : οὐδενὶ τῶν ἀθλητῶν οὕτω προσήκει ἐπὶ τοὺς ἀνταγωνιστάς ἀσκεῖν, ὥς σοι (προσήκει δηλ.) σκοπεῖν ὅπως... Ἰσ. 1, 12.—οὗτος μὲν ἔδωρ, ἐγὼ δὲ οἶνον πίνω. Δ. 19, 46.

§ 27. Ἐν ἀρχῇ λόγου παραλείπεται τὸ ῥῆμα, ἐὰν εὐκόλως νοῆται ἐκ τῶν συμφραζομένων ἢ τῆς πολλῆς χρήσεως : δεῦρο ὦ Σώκρατες (ἐλθέ δηλ.). Πλ. Λύ. 203. ὦ φίλε Φαῖδρε, ποῦ δὴ καὶ πόθεν (ἔρχει); Φαῖδρ. 227. μηδὲν ἄγαρ (ποίει). Πρωτ. 343. τί

δὲ τοὺς κυρδυνεύει μέλλοντας (ποιήσωμεν); Ε. ἀπ. 3, 1, 10. σὺ γε μὴδὲν ἔτι πρὸς ταῦτα (εἴπης δηλ.). Ἀρ. Β. x. 117.

Σημ. Οὕτω καὶ ἐπὶ παροιμιῶν καὶ ἐν ἐπιγράμμασιν : ὅς τῃν Ἀθηναῖ (διδάσκει). γλαῦκ' εἰς Ἀθήνας (κομίζειν). ἐξ ὀνύχων τὸν λίοντα (γινώσκειν).—οἱ Ἀθηναῖοι ἀπὸ Μήδων (ἀντίθισαν). Αἰσχ. 3, 116. οἱ σύμμαχοι τὸν δῆμον ἀνδραγαθίας ἔνεκα καὶ δικαιοσύνης (ἐστεφάνωσαν). Δ. 22, 72.

ε'). Παράλειψις πλειόνων συγχρόνως ὄρων.

§ 28. Πολλάκις πρὸς κρίνεται καὶ τὸ ὑποκείμενον καὶ τὸ κατηγορούμενον συγχρόνως: ὁ κακὸς ἀνὴρ οὐκ ἄν ποτε γένοιτο κακός· ἔστι γὰρ ἀεὶ. Πλ. Πρωτ. 345. ἢ τὸ ὑποκείμενον καὶ τὸ συνδεδειγμένον ἢ τὸ κατηγορούμενον καὶ τὸ συνδεδειγμένον: σὺ δὲ τίς εἶ, ὦ ἄνθρωπε;—Παιδοστρίβης. Πλ. Γοργ. 452.—ὁ μὲν δειλὸς τῆς πατρὸς, ὁ δὲ φιλόδοξος τῆς πατρὸς οὐσίας ἐστὶ προδότης. γνῶμ.

Παράδειγμα.

Περὶ πολλαπλῆς προτάσεως καὶ τῶν ὄρων αὐτῆς.

§ 29. Ἡ πρότασις ἡ ἔχουσα πλείονα τοῦ ἐνὸς ὑποκείμενα ἢ κατηγορούμενα καλεῖται πολλαπλῇ: ὁ θεράπων ἐστὶν ὀφθαλμιστάτος, βλακιστάτος, φιλαργυρώτατος, καὶ ἀργότατος. Ε. ἀπ. 3, 13, 4. ἐγὼ τε καὶ ὁ σὸς πατήρ ἐταίρω τε καὶ φίλῳ ἡμεν. Πλ. Λάχ. 180.

Σημ. Πολλαπλῇ πρότασις καλεῖται καὶ ἡ ἔχουσα πλείονας προσηγορίας: Ἀγχιπύλῳ ἐαυτὸν καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα ἐνεχειρίσεν. Ε. Αἴγ. 33. ἐπολιόρκει καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν. ἀν. 1, 1, 7.

§ 30. Περὶ τῆς συμφωνίας τῶν ὄρων τῆς πολλαπλῆς προτάσεως σημειούμεθα τὰ ἑξῆς:

α') Ἐπὶ δύο ἢ πλείονων ἐμφύχων ὑποκειμένων τὸ κατηγορούμενον ἐκφέρεται κατὰ πληθ. ἀριθμὸν καὶ κατὰ τὸ γένος μὲν αὐτῶν, ἀν ταῦτα εἶναι τοῦ αὐτοῦ γένους, κατὰ τὸ ἐπικρατέστερον δὲ γένος, ἀν εἶναι ἑτερογενῆ· εἶναι δὲ ἐπικρατέστερον τὸ μὲν ἀρσενικὸν τοῦ θηλυκοῦ καὶ τοῦ οὐδετέρου, τὸ δὲ θηλυκὸν τοῦ οὐδετέρου: Ἰππαρχος καὶ Θεσσαλὸς ἦσαν ἀδελφοί. Θ. 1, 20.—συνεληλυθότες ἦσαν καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες καὶ κτήνη πολλὰ. Ε. ἀν. 7, 4, 2.

Σημ. Ὅταν τὰ ὑποκ. εἶναι δύο ἐνικά, τὸ κατηγορούμενον δύναται νὰ ἐξενεχθῇ καὶ κατὰ δύο ἀριθμὸν: ἐγὼ τε καὶ ὁ σὸς πατήρ ἐταίρω τε καὶ φίλῳ ἡμεν. Πλ. Λάχ. 180.

β') Ἐπὶ ἀφύχων ὑποκειμένων τὸ κατηγορούμενον ἐκφέρεται ἢ

κατὰ πληθ. ἀριθμὸν καὶ κατ' οὐδέτερον γένος ἢ (σπκνιώτερον) κατὰ τὸ γένος καὶ τὸν ἀριθμὸν τοῦ πλησιεστέρου : *Μίθοι τε καὶ πύλλοι καὶ ξύλα καὶ κέρατοι ἀτάκτως ἐρριμένα οὐδὲν χρήσιμα ἔστιν.* Ε. ἀπ. 3, 1, 7. *αἰδῶ καὶ φόβον οὐχ ὁρᾶς ἔμφυτα ἀνθρώποις ὄντα ;* 3, 7, 5. *εὐγύνειαι τε καὶ θυγάμεις καὶ τιμαὶ δὴλὰ ἐστὶν ἀγαθὰ ὄντα.* Πλ. Εὐθδ. 279. — *αἰεὶ τοι ἔρις τε φίλη πόλεμοι τε μάχαι τε.* Α, 177.

γ') Ὅταν εἶναι δύο τὰ ὑποκείμενα, ὧν τὸ μὲν εἶναι πρόσωπον, τὸ δὲ πρᾶγμα, τὸ κατηγορούμενον, ἐκφερόμενον κατὰ πληθ. ἀριθμὸν, συμφωνεῖ κατὰ γένος πρὸς τὸ σημεῖνον τὸ πρόσωπον ὑποκείμενον : *αὐτοί τε οἱ ἀνθρώποι καὶ ἡ γῆ αὐτῶν ἐπώνυμοι τοῦ καταστρεφάμενου καλέονται.* Ἡροδ. 7, 11.

Σημ. Ἀλλὰ καὶ κατ' οὐδ. γένος δύναται νὰ ἐξενεχθῇ τὸ κατηγορούμενον, ἐὰν ἀμφοτέρω τὰ ὑποκείμενα θεωρῶνται ὡς πράγματα : *ἡ κάλλιστη πολιτεία καὶ ὁ κάλλιστος ἀνὴρ*¹ *λοιπὰ ἂν ἡμῖν εἴη διελεῖν.* Πλ. πολ. 562. Ἐνίοτε δ' ὅμως συμφωνεῖ πρὸς τὸ πλησιέστερον: *τιμωμένον πλοῦτον ἐν πόλει ἄτιμότερα ἀρετὴ τε καὶ οἱ ἀγαθοί.* Πλ. πολ. 551.

δ') Τὸ δὲ ῥῆμα ἐπὶ πλείονων τοῦ ἐνὸς ὑποκειμένων ἐκφέρεται ἢ κατὰ πληθ. ἀριθμὸν ἢ κατὰ τὸν ἀριθμὸν τοῦ πλησιεστέρου ἢ τοῦ σπουδαιότερου : *Εὐρυμέδων καὶ Σοφοκλῆς εἰς Κέρκυραν ἐστράτευσαν.* Θ. 4, 46. *ἔπεμψε με Ἀριαῖος καὶ Ἀρτάδοχος.* Ε. ἀν. 2, 4, 16. *οἱ ἐν τῇ Μιλήτῳ καὶ Ἀστυνοχος ἐθάρσησε.* Θ. 8, 63. *βασιλεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ διώκων εἰσπίπτει εἰς τὸ στρατοπέδον.* Ε. ἀν. 1, 40, 1.

(Σημ. 1. Καὶ ὅταν τὰ ὑποκείμενα συνδέωνται διὰ τοῦ διαζευκτικοῦ ἢ, δύναται τὸ ῥῆμα νὰ ἐξενεχθῇ κατὰ πληθ. ἀριθμὸν: *ὅταν ἀδελφός ἢ ἀδελφὴ τῷ γένωται καλοί.* Πλ. νό. 838.)

Σημ. 2. Δύο ὑποκείμενα ἐν. ἀριθμοῦ συντάσσονται ἢ μετὰ δυϊκοῦ ἢ μετὰ πληθ. ῥήματος: *Μίως καὶ Δυκοῦργος νόμους ἐθέτην.* Πλ. νό. 632. — *τῶν αὐτῶν δέονται καὶ ἡ γυνὴ καὶ ὁ ἀνὴρ.* Μέν. 72. — *ὡς εἰδέτην ἀλλήλους ἡ γυνὴ καὶ ὁ Ἀδραβάτας, ἠσπάρσαντο ἀλλήλους.* Ε. Κ. 6, 4, 47.

(Σημ. 3. Περὶ ποιηταῖς τίθεται σπανίως τὸ ῥῆμα κατὰ πληθ. ἀριθμὸν (ἢ καὶ κατὰ δυϊκόν), ἐὰν κεῖται μεταξύ δύο ὑποκειμένων ἐν. ἀριθμοῦ (σχῆμα Ἀλκιμακόν): *εἰς Ἀχέρонта Περιφλεγέθων τε θέονσι Κοκκυτός τε.* κ. 513. — *ἦχι φῶς Σιμόεις συμβάλλετον ἠδὲ Σάμανδρος.* Ε. 774.)

(Σημ. 4. Δίαν σπανίως συντάσσεται ῥῆμα πληθ. ἀριθμοῦ μετὰ ὑποκειμένου ἐν. ἀριθμοῦ, μεθ' οὗ εἶναι συνημμένον διὰ τῆς μετὰ ὄνομα ἐνικόν ἢ πληθυντικόν : *Ἀλκιβιάδης μετὰ Μαντιθέου ἀπέδρασαν* (= Ἀλκιβιάδης καὶ Μαντιθέος). Ε. Ἑλλ. 1, 1, 40.)

(Σημ. 5. Ἐὰν τὸ κατηγορούμενον εἶναι οὐδέτερον πληθυντικοῦ ἀρι-

¹ Τὸ κάλλιστος ἀνὴρ θεωρεῖται ἀπλῶς ἐνταῦθα ὡς τὸ ὑπὸ ἐξέτασιν ἀντικείμενον. (πρβλ. καὶ § 12, σημ. 2).

θμοῦ, τὸ συνδετικὸν ἐκφέρεται καθ' ἐνικόν: ἡ καλλίστη πολιτεία καὶ ὁ κάλ-
 λιστος ἀνὴρ λοιπὰ ἄρ ἡμῖν εἴη διελθεῖν. Πλ. πολ. 562.)

ε') Ὅταν τὰ ὑποκείμενα εἶναι διαφόρων προσώπων, τὸ ῥῆμα
 τίθεται ἢ ἐν τῷ πληθ. ἀριθμῷ κατὰ τὸ ἐπικρατέστερον πρόσωπον
 (οἷον εἶναι τὸ μὲν α' τοῦ β' καὶ τοῦ γ', τὸ δὲ β' τοῦ γ'), ἢ σπα-
 νιώτερον κατὰ τὸν ἀριθμὲν καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ πλησιεστέρου :
 οὐκ ἐσμὲν ποιηταὶ ἐγὼ τε καὶ σύ. Πλ. πολ. 378. οὐδὲ οἱ σοὶ φίλοι
 πρῶτοι καὶ πρῶτον ταύτην δόξαν περὶ θεῶν
 ἔσχετε. νό. 888. ἐγὼ λέγω καὶ Σεῦθης τὰ αὐτά. Ξ. ἀν. 7, 7, 16.
 —σύ τε Ἑλλήνων εἶ καὶ ἡμεῖς. 2, 1, 16. καὶ ἐγὼ καὶ ἡ γραφὴ λέ-
 γει. Ἀντ. 1, 2.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ συνθέτου προτάσεως.

§ 31. Πᾶσα πρότασις ἔχουσα πλὴν τῶν ἀναγκαίων δύο ὄρων,
 τοῦ ὑποκειμένου δηλ. καὶ τοῦ κατηγορήματος, καὶ ἄλλους δευτε-
 ρεύοντας καλεῖται σύνθετος· οἱ δὲ δευτερεύοντες οὗτοι ὄροι, οἵ-
 τινες ἐκφράζουσι σχέσεις διαφόρους, καλοῦνται γενικῶς προσδιο-
 ρισμοί.

§ 32. Προσδιορίζεται δὲ

α') Τὸ ὑποκείμενον 1) δι' ἐπιθετικοῦ προσδιορισμοῦ : ὁ πρῶ-
 τος ἄγγελος ἐξῆλθε ἅμα τῇ εἰσόδῳ τῶν Θηβαίων. Θ. 2, 6. — 2) διὰ
 παρθεύσεως : παρελθὼν Ἀρχίδαμος ὁ βασιλεὺς ἔλεξε τοιάδε. Θ.
 1, 79. — 3) διὰ γενικῆς οὐσιαστικοῦ : τὸ στρατόπεδον τῶν Λακε-
 δαιμονίων μείζον ἐφάρη. Θ. 5, 68.

β') Τὸ ῥῆμα 1) δι' ἐπιρρηματικοῦ προσδιορισμοῦ : βουλευέ-
 σθε βραδέως. Θ. 1, 78. παρεκάλουν εἰς τὴν Λακεδαιμόνα¹ τοὺς
 ἐνυμάρχους. 67, 2. — 2) διὰ πλυχίας πτώσεως ἢ σημαίνουσιν τὸ
 πρόσωπον ἢ πρᾶγμα εἰς ὃ μεταδραίνει ἢ ὑπὸ τοῦ ῥήματος ἐκ-
 φραζομένη ἐνέργεια τοῦ ὑποκειμένου (ἄμεσον ἀντικείμενον), ἢ
 ἄλλως πως τὴν ἔννοιαν αὐτοῦ συμπληρώσεως (ἔμμεσον ἀντικεί-
 μενον ἢ συμπλήρωμα) : βλάπτει τὸν ἄνδρα θυμός. Μέ. 71. — αἱ
 λήκνθαι μέρον γέμουσι. Ἀρ. πλ. 800. ὁ κόθορρος ἀρμόττει τοῖς
 ποσὶν ἀμφοτέροις. Ξ. Ἑλλ. 2, 3, 31. — 3) δι' ἀπαρεμφάτου : δο-
 κεῖς μοι καὶ αὐτὸς τοῦτο γινώσκειν. Ξ. ἀπ. 1, 6, 11. — 4) διὰ
 μετοχῆς : οἱ γνῶσι ἀσθενέστατοι τῷ σώματι μελετήσαντες τῶν

¹ Σημειωτέον ὅτι καὶ οἱ ἐμπρόθετοι προσδιορισμοὶ ὑπὸ τοὺς ἐπιρρημα-
 τικοὺς ὑπάγονται.

ισχυροτάτων ἀμελησάντων κρείττους γίγνονται. Ξ. ἀπ. 1, 6, 7.

γ') Τὸ κατηγορούμενον, ἂν μὲν εἶναι οὐσιαστικόν, προσδιορίζεται ὥσπερ καὶ τὸ ὑποκείμενον, ἂν δὲ εἶναι ἐπίθετον, προσδιορίζεται 1) διὰ πλαγίως πτώσεως: *ἰατρὸς ἀνὴρ πολ.λ.ῶν ἐστὶν ἀρτάσιος ἄλλων*. Λ, 514. *οἱ ὅμοιοι τοῖς ὁμοίοις εὖροι εἰσι*. Ξ. Κ. 8, 4, 18. — 2) δι' ἐπιρρηματικοῦ προσδιορισμοῦ: *πολὺ κράτιστόν ἐστι*. Πλ. Φαίδ. 228.

Σημ. Κεὶ προσδιορισμὸς δύναται νὰ προσδιορίζηται ὑπ' ἄλλου προσδιορισμοῦ: *ἐστὶ τις Σωκράτης, σοφὸς ἀνὴρ*. Πλ. ἀπ. 18. *οἱ Ἀθηναῖοι ἀμφοτέρωθεν, ἕκ τε γῆς καὶ ἐκ θαλάσσης ἡμύροντο*. Θ. 4, 11. — (Ὡς καὶ τὸ ἀντικείμενον¹, ὅπερ προσδιορίζεται ὥσπερ καὶ τὸ ὑποκείμενον: *τὸν δόλιον ἄνδρα φεῦγε παρ' ὅλου τὸν βίον*. γνῶμ. — *Λύσανδρος ἔπεμψε Θεόπομπον τὸν ληστήν*. Ξ. Ἑλλ. 2, 1, 30. — *Λύσανδρος ἀπέπεμψε τοὺς φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων*. 2, 8, 2.

§ 33. Λέξις τις τῆς προτάσεως ἢ καὶ πρότασις ὁλόκληρος προσδιορίζεται πολλάκις ὑπ' ἄλλης προτάσεως. Τούτων ἡ μὲν προσδιορίζουσα κχλείται ἐξηγητήμενη ἢ ὑποτελής, ἡ δὲ προσδιοριζομένη κυρία: *ἐστὶ δίκης ὀφθαλμός, ὃς τὰ πάνθ' ὀρά*. Μέ. 179. — *κύνας τρέφεις, ἵνα σοὶ τοὺς λύκους ἀπὸ τῶν προβάτων ἀπερῶ* *κωσιν*. Ξ. ἀπ. 2, 9, 2.

Περὶ τινων δευτερευόντων ὄρων τῆς προτάσεως.

α') Περὶ ἐπιθετικῶν προσδιορισμῶν.

§ 34. Οἱ ἐπιθετικοὶ προσδιορισμοὶ συνάπτονται μετὰ τῶν οὐσιαστικῶν οὕτω στενῶς, ὥστε ἀποτελοῦσι μετ' αὐτῶν μίαν ἔννοιαν, π.χ. *νέα πόλις*. (πρὸς. *νέαπολις*).

§ 35. Ὡς ἐπιθετικοὶ προσδιορισμοὶ λαμβάνονται οὐ μόνον τὰ ἐπίθετα, ἀλλὰ καὶ αἱ μετοχαὶ καὶ αἱ ἐπιθετικαὶ ἀντωνυμίαι καὶ τὰ ἀριθμητικὰ ἐπίθετα· πρὸς τούτοις καὶ γενικὴ πτώσις καὶ ἐπίρρημα καὶ ἐμπρόθετος προσδιορισμός, ² ὅταν διὰ τοῦ ἄρθρου λάβωσιν ἐπιθέτου δύναμιν: *ὁ Ἀθηναίων δῆμος*. — *ὁ ἐπιμελούμενος μαθητής*. — *ἄνθρωπός τις*. — *ἦσαν οὗτοι πέντε ἀδελφοί*. — *αὶ πέρυσι πρεσβεῖαι*. — *ἡ κατὰ νόμον τιμωρία*.

(Σημ. 1. Παρὰ ποιηταῖς μάλιστα τίθεται ἐνίοτε γενικὴ ἀντὶ ἐπιθετικοῦ προσδιορισμοῦ: *τραῦματα αἵματος* (= *αἱματόεστα*). Εὐρ. Φ. 1616. *ἀντρωρ εὐφρόνη* (= *ἔραστρος*). Ἀλκ. 9. Ἀλλ' ἐνίοτε ἡ γενικὴ μετὰ τοῦ

¹ Ὅπερ κατὰ τὰ ἐν § 31 ἀνήκει εἰς τοὺς προσδιορισμούς.

² Ὅρ. ὑποσ. 4 σελίδος 17.

προσδιοριζομένου οὐσιαστικοῦ ἀποτελεῖ ἀπλῶς περίφρασιν αὐτοῦ: *πύργου ῥῆμα* (=πύργος). Σοφ. Αἴ. 159.)

(Σημ. 2. Καὶ ἄνευ τοῦ ἄρθρου σπανίως ἐμπρόθετοι προσδιορισμοὶ ἢ καὶ ἐπιρρήματα (ἰδίως ἐπιτατικά) ἐπέχουσι τόπον ἐπιθετικοῦ προσδιορισμοῦ, συνήθως ἀνάρθρου: *φθονεῖ εἰ τι ὑπὲρ τὴν αὐτοῦ φῶσιν ἀκούει*. Θ.2,35. *πορεύομενοι τῇ ὁδῷ κατὰ τοὺς γηλόφους*. Ε. ἄν. 3,4,30. *γέγονε τῶν ἐχθρῶν ἄρδην ὀλεθρος*. Δ.19,141. *μάλα συμφορὰν τοῦτο ἡγούμεθα*. Ε.Κ.4,2,5.)

§ 36. Πολλὰ προσηγορικὰ σημαίνοντα ἰδίως ἐπιτήδευμα, τάξιν, ἡλικίαν, ἐθνικότητα καὶ ἔχοντα ὅπως δὴ ποτε ἐπιθετικὴν σημασίαν συνάπτονται πολλάκις μετὰ τοῦ *ἀνὴρ*, *ἄνθρωπος*, *γυνή* (παρὰ ποιηταῖς δὲ μάλιστα καὶ μετ' ἄλλων οὐσιαστικῶν¹) ὡς ἐπιθ. προσδιορισμοὶ αὐτῶν: *ἀνὴρ τύραννος*. Θ.6,85. *ἀνὴρ Σπαρτιάτης*. 1,132. *ἀνὴρ ρεαρίας*. Ε.Κ.2,2,6. *γραῦς γυνή*. Ἀρ.Θεσμ. 345. *γυνή παρθένος*. Ἡσ. ἐργ. 514. *ἐπιθυμιῶν παρασκευαστὰς ἀνθρώπους*. Πλ.Ποργ. 518. *ἄνδρες δικασταί, ἄ. Ἀθηναῖοι, ἄ. Ἀμυγκτύοι*.

§ 37. Ὅταν δύο ἐπιθετικοὶ προσδιορισμοὶ συνάπτωνται μετὰ τοῦ αὐτοῦ οὐσιαστικοῦ, ἓν μὲν ἐκάτερος αὐτῶν ἰδιαιτέρως προσδιορίζῃ τὸ οὐσιαστικόν, συνδέονται μετ' ἀλλήλων διὰ τοῦ *καὶ* ἢ *τε καὶ*: ἓν δὲ ὁ μὲν εἰς αὐτῶν ἀποτελεῖ μετὰ τοῦ οὐσιαστικοῦ μίαν ἔννοιαν, ὁ δὲ ἕτερος προσδιορίζῃ τὴν σύνθετον ταύτην ἔννοιαν, ἐκφέρονται ἀσυνδέτως (ἐκτός ἂν τὸ πρῶτον τῶν ἐπιθέτων εἶναι τὸ *πολύς*, ὅτε καὶ συνδέονται πολλάκις): *ὁ καλὸς τε καὶ σοφὸς Ἰππίας*. Πλ. Ἰππ. 281. — *πόλις ἐρήμη μεγάλη*. Δ.4,46. — *διὰ πολλῶν τε καὶ δειῶν πραγμάτων σεσωσμένοι πάρεστε*. Ε. ἄν. 5,5,8.

§ 38. Ὁ ἐπιθ. προσδιορισμὸς συμφωνεῖ κατὰ γένος, ἀριθμὸν καὶ πτώσιν πρὸς τὸ οὐσιαστικόν τὸ ὁποῖον προσδιορίζει: *οἱ ἐπιμελεῖς μαθηταί*. — *τὸν ἀγαθὸν ἄνδρα*.

Σημ. 1. Ἀντὶ τῶν ἐπιθ. *πλείων*, *ἐλάσσων* καὶ *μείων* τίθενται συνηθέστατα τὰ ἐπιρρήματα *πλέον* ἢ *πλεῖν*, *ἐλασσον* καὶ *μείον*, ὅταν ἔπηται ἀριθμὸς ἢ λέξις σημαίνουσα ποσόν: *πλεῖν ἢ μύριους ὀπλίτας συμπαρασκευάσαι*. Δ. 19,230. *τοῖς στρατιώταις ὠφείλετο μισθὸς πλέον ἢ τριῶν μηνῶν*. Ε. ἄν. 1,2,11. *ἀπέβαρον οὐκ ἐλασσον εἰκοσι*. Ἑλλ. 7,4,23. *προσόδου οὐσης οὐ μείον χιλίων ταλάντων*. ἄν. 7,1,27. — Τοιοῦτόν τι συμβαίνει καὶ ἐπὶ κατηγορηματικῆς σχέσεως: *Σικελίας παράπλους ἐστὶν οὐκ ἐλασσον ἢ ὀκτὼ ἡμερῶν*. Θ. 6,1.

Σημ. 2. Πλείω ἢ δέκα τάλαντα δύναται νὰ σημαίνη ἢ 11 ἢ 12 ἢ καὶ

¹ Οἰκίτης βίος. Εὐρ. Ἰω. 1317. *ρεαρίας λόγος*. Ἀλκ. 679. — Ἑλλήνι πόλεμος. Θ. 2,36. *λόχοι φύλακες*. Ε. ἄν. 6,5,9. *ὀπισθοφύλακες*, *ὀπλίται* 4,1,6.

ἔτι πλείω τάλαντα· τὸ δὲ πλεῖν ἢ δέκα τάλαντα δύναται νὰ σημαίνη 10 $\frac{1}{4}$ ἢ 10 $\frac{1}{3}$ ἢ 10 $\frac{1}{2}$ κλπ.

(Σημ. 3. Παρ' Ὀμήρῳ ἀπαντᾷ καὶ ἐπίθετον πληθ. ἀριθμοῦ ἀναφερόμενον εἰς οὐσιαστικὸν δυϊκοῦ ἀριθμοῦ: ἔξετο χεῖρε πετάσας ἀμφοτέρας. Φ. 115. φίλας περὶ χεῖρε βάλλοντε. Α. 211. ὅσσε φαιειρά. Ν. 33. τὸ δοῦρε μάλιστα μόνον μετ' ἐπιθέτου πληθ. ἀριθμοῦ συνάπτεται: ἄλκιμα δοῦρε. Α. 43.)

Σημ. 4. Τὸ δύο παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς συνάπτεται συνηθέστερον μετ' οὐσιαστικοῦ πληθ. ἀριθμοῦ, τὸ δὲ δυοῖν μετ' οὐσιαστικοῦ ἀριθμοῦ δυϊκοῦ: ¹ τὰ δύο μέρη. Θ. 2, 10. δύο λόφω. 3, 102. ἐξ ἀριστέων δυοῖν. Σοφ. Αἷ. 1304.

Σημ. 5. Οἱ Ἀττικοὶ ἐν τῷ δυϊκῷ ἀριθμῷ λαμβάνουσι τοῦ ἄρθρου κανονικῶς μὲν τὸν τύπον τῷ ἀντὶ τοῦ τά ², συχνότεροι δὲ τὸν τύπον τοῖν ἀντὶ τοῦ ταῖν: ἄμφω τῷ πόλει. Θ. 5, 23. τοῖν γεγεσέων. Πλ. Φαίδ. 71. ἐπικρατέστεροι ὡσαύτως εἶναι οἱ τύποι τοῦ ἄρσενικοῦ καὶ ἐπὶ πολλῶν ἀντωνυμιῶν, μάλιστα τῆς οὗτος καὶ αὐτός: τοῖν πόλειον ἀμφοτέροι. Ἰσ. 4, 139. τῷ πόλει τούτω. 17. ἴδεσθε τώδε τῷ κασιγνήτῳ (Ἠλέκτρην δηλ. καὶ Χρυσόθεμιν), ὃ τὸν πατρώον οἶκον ἐξεσωσάτην. Σοφ. Ἠλ. 978. Ἐπιθέτων δὲ καὶ μετοχῶν ἐν μὲν τῇ ὀνομαστικῇ καὶ αἰτιατικῇ ἐπικρατέστερος τύπος εἶναι ὁ τοῦ ἄρσενικοῦ, ἐν δὲ τῇ γενικῇ καὶ δοτικῇ ὁ τοῦ θηλυκοῦ: Κάστωρος οὐκ ἀξίῳ (περὶ τῆς Ἑλένης καὶ τῆς Κλυταιμνήστρας). Εὐρ. Ἠλ. 1064. τῷ χεῖρε ἀφαιμένῳ. Ξ. ἀπ. 2, 3, 18. δυοῖν τριήρων Θουρίαι. Ξ. Ἑλλ. 1, 5, 19. δύο τιρὲ ἐστὸν ἰδέα ἄρχοντε καὶ ἄγοντε ³ οἷν ἐπόμεθα. Πλ. Φαίδ. 237. Πάντοτε δὲ λέγεται τῷ θεῷ, τοῖν θεοῖν προκειμένου περὶ τῆς Δήμητρος καὶ Κόρης.

Σημ. 6. Πρὸς δήλωσιν τοῦ περίπου λαμβάνονται ἀριθμητικὰ ἐπίθετα κατ' αἰτιατικὴν μετὰ τῆς προθέσεως εἰς ἢ περὶ: ἐντελέγησαν ὀπλίται εἰς εξακισχιλλούς, ... πρὸς δὲ τούτοις ἰππεῖς μὲν περὶ εξακισίους... Ξ. Ἑλλ. 4, 2, 16. (πρβλ. § 7, σημ. 1.)

§ 39. Ὁ κοινὸς ἐπιθ. προσδιορισμὸς δύο ἢ πλείονων οὐσιαστικῶν ἢ τίθεται ἅπαξ μόνον, συμφωνῶν πρὸς τὸ πλησιέστερον τῶν προσδιοριζομένων οὐσιαστικῶν: Μέγαρον ἀπέχει Συρα-

¹ Καθ' ὅλου εἰπεῖν ἢ τοῦ δυϊκοῦ χρῆσις βαίνει ἀπὸ τῶν παλαιότερων συγγραφέων ἐλαττωμένη. παρὰ τισι μάλιστα τῶν Ἀττ. ῥητόρων ὁ δυϊκὸς ἀριθμὸς καὶ ὅλως ἔχει ἐκλείψει.

² Ἀλλὰ καὶ παρὰ ποιηταῖς ὁ τύπος τὰ εἶναι σπάνιος.

³ Ἐπὶ τούτων ἐπιδρᾷ παρὰ ποιηταῖς καὶ τὸ μέτρον.

κουσῶν οὔτε πολλὸν πολὺν οὔτε ὀδόν. Θ.6,49. οὔτε πολλὸν οὔτε ὀδὸν πολλὴν ἀπέχει. 6,97. ἄνθρωποι μὲν πάνν ὀλίγοι ἐλήφθησαν, βόες δὲ καὶ ὄνοι πολλοὶ καὶ πρόβατα. Ε. ἄν.4,7,14. ἢ πρὸς ἔμφασιν ἢ μείζονα σαφένειαν ἐπαναλαμβάνεται ἐπὶ ἐκάστου οὐσιαστικοῦ: ἐν σῶμα ἔχων καὶ ψυχὴν μίαν φιλεῖ τοὺς ἑαυτὸν εὖ ποιῶντας. Δ.19,227.

(Σημ. Παρὰ ποιηταῖς τίθεται σπανίως ὀνομαστικὴ ἐπιθέτου ὡς προσδιορισμὸς ἐπιθετικῆς κλητικῆς οὐσιαστικοῦ: ὧ τλήμων ἄνερ. Εὐρ. Ἄνδρ. 348 ἢ τούναντίον ἐκφέρεται ὁ μὲν ἐπιθ. προσδιορισμὸς κατὰ κλητικὴν, τὸ δὲ προσδιοριζόμενον οὐσιαστικὸν κατ' ὀνομαστικὴν: ὧ δόσμορ' Αἴας. Σοφ. Αἴ.923. Ἐνίοτε δ' ἐναλλάσσονται ἡ ὀνομαστικὴ καὶ ἡ κλητικὴ παρατακτικῶς συνδεόμεναι: ὧ δῖος Αἰθὴρ παμμῆτορ τε Γῆ. Αἴσχ. Προμ. 88.)

§ 40. Πᾶν ἐπιθέτον λαμβάνει οὐσιαστικοῦ θέσιν ἐν τῷ λόγῳ, ὅταν παραλείπηται τὸ ὑπ' αὐτοῦ προτδιοριζόμενον οὐσιαστικόν: τὰς τῶν γαύλων συνηθείας. Ἰσ.1,1.

Σημ. 1. Ἐπὶ πολλῶν ἐπιθέτων, γένους μάλιστα θηλυκοῦ, ἡ παράλειψις αὐτῇ κκτῆντησε κκνονικὴ σχεδόν, π. χ. οἱ θνητοί, ὁ ἄκρατος (οἶνος), ὁ πεζὸς (στρατός), τῇ ὑστεραίᾳ (ἡμέρᾳ), διὰ πολέμιας (χώρας) πορεύονται. (Ε. Ἰε.2,8.) ἡ δεξιὰ, ἡ εἰμαρμένη (μοῖρα), ἡ ῥητορικὴ (τέχνη), ὁ Κυζικηνὸς (στατῆρ), ἡ πολὺα (θρίξ) κλπ.

Σημ. 2. Πολλάκις τῶν οὐσιαστικωμένων τούτων (§ 40) ἐπιθέτων τὸ οὐδέτερον μετὰ τοῦ ἄρθρου λαμβάνεται μετὰ σημασίας ἀφρημένου οὐσιαστικοῦ: τὸ καλόν, τὸ εὖθες, τὸ γενναῖον ἢ καὶ συγκεκριμένου, μετὰ σημασίας μάλιστα περιληπτικῆς: Μίνως τὸ λησιτικόν (=τοὺς ληστὰς) καθήρει. Θ.1,4. τὸ ἐπήκοον. 6,69. τὰ ἐγγενῆ φύσει (=τοὺς ἐν γένει πεφυκότας, τοὺς φύσει συγγενεῖς). Σοφ. Ἄντ. 659.

β'. Περὶ παραθέσεως.

§ 41. Παράθεσις καλεῖται τὸ οὐσιαστικὸν ἢ οὐσιαστικωμένον ἐπιθέτον, ὅπερ ἄνευ συνδέσμου παρατίθεται (συνήθως ἐπιτασσόμενον) ἄλλῳ οὐσιαστικῷ ἢ προσωπιῇ ἀντωνυμίᾳ κατὰ τὴν αὐτὴν πτῶσιν εἰς προσδιορισμὸν αὐτοῦ.

§ 42. Ἡ παράθεσις ἢ προτδιορίζει ἔννοιαν ὠρισμένην ἰσοδυναμοῦσα πρὸς ἀναφορικὴν πρότασιν (προσδιοριστικὴ παράθεσις): Ἀρχίδαμος ὁ βασιλεὺς. Θ.1,79. (ποῦ δὴθ' ὁ τλήμων τρέφομαι (=ἐγὼ ὁ τ.λ.). Εὐρ. Ἰππ. 1066). Θεμιστοκλῆς ἦκω παρὰ σέ. (=ἐγὼ ὁ Θεμ.) Θ.1,137. μὴ τῶν πτωχῶν πάλλιν ἡμῶν κατα-

φρόρει. Μέ. 295. ἡ ἐπεξηγεῖ γενικὴν τινα καὶ ἀόριστον ἔννοιαν (ἐπεξηγήσεις) : ὁ κοινὸς ἰατρός σε θεραπεύσει, χρόνος. Μέ. 275.

§ 43. Ἡ παράθεσις συμφωνεῖ πρὸς τὸ προσδιοριζόμενον οὐσιαστικὸν ἀναγκαιῶς μὲν κατὰ πτώσιν (§ 41), τυχαίως δὲ καὶ κατὰ γένος καὶ ἀριθμὸν: περὶ χρημάτων λαλεῖς, ἀβεβαίον πράγματος. Μέ. 130. τοῦτον τιμῶμαι, ἐν πρυτανείῳ σιτήσεως. Πλ. ἀπ. 37. — ὁ τάλας ἐγὼ.

Σημ. 1. Ἐὰν τὸ ὡς προσδιοριστικὴ παράθεσις λαμβανόμενον προσηγορικὸν οὐσιαστικὸν ἀναφέρηται εἰς δύο ἢ πλείονα οὐσιαστικά, ἐκφέρεται κατὰ πληθ. ἀριθμὸν : Ἄρισ καὶ Κλειμένης οἱ βασιλεῖς. Πλ. Ἀγ. 2. Δύναται δ' ὅμως νὰ ἐξενεχθῇ καὶ κατὰ διῃκόν, ὅταν ἀναφέρηται εἰς δύο οὐσιαστικά: πολλοὺς ὁ ἄνθρωπος ὥλεσεν ἢ τ' ἀξυνεσία, δύο κακῶ τοῖς χρωμένοις. Εὐρ. ἀπ. 359.

(Σημ. 2. Ἐνίοτε ἡ πτώσις τῆς ἐπεξηγήσεως ῥυθμίζεται ὑπὸ τοῦ ἀναφορικοῦ τῆς παρεντιθεμένης ἀναφορικῆς προτάσεως, τοῦ ἀναφερομένου εἰς τὸ ὀπίο τῆς ἐπεξηγήσεως προσδιοριζόμενον οὐσιαστικόν: τοῦτ' ἔσθ' ὃ φηλάσσειεν ἡμᾶς δαί, τοὺς νόμους, τὸν ὅρκον. Δ. 21, 177.)

(Σημ. 3. Ἀνάλογον τι πρὸς τὰ ἐν § 12, σημ. 3 συμβαίνει ἐνίοτε παρὰ ποιηταῖς καὶ ἐν τῇ προσδιοριστικῇ παράθεσι: χρυσὸς ἐρύκακε, δῶρα θεοῦ. Υ. 268. Ἰππόλυτος, ἀγροῦ Πιτθέως παιδεύματα. Εὐρ. Ἰππ. 11.)

Ἰδιαίτεροι παρατηρήσεις περὶ τῆς προσδιοριστικῆς παραθέσεως

§ 44. Ἐπειδὴ ἡ κτητικὴ ἀντωνυμία ἰσοδυναμεῖ τῇ γενικῇ τῆς προσωπικῆς, διὰ τοῦτο τίθεται ἡ παράθεσις αὐτῆς κατὰ γενικὴν: δαῖψ ἐμὸς ἔσκε κυρώπιδος. (= ἐμοῦ τῆς κ.). Γ, 108. σύνθηες πκρὰ τοῖς πεζοῖς τὸ ἡμέτερος (ἢ ὑμέτερος) αὐτῶν. ¹ Τοιαύτη εἶναι καὶ ἡ συνάφεια γενικῆς παρθετικῆς μετοχῆς μετὰ κτητικῆς ἀντωνυμίας: εἰ τις ὄμμα τοῦμόν ᾤδωτος ἔτι προσοιδεῖν ἐθέλει, προσίτω. Ξ. Κ. 8, 8.

Σημ. Ὡςχύτως τίθεται παράθεσις, ἄνευ ἄρθρου συνήθως, κατὰ γενικὴν ἀναφερομένη εἰς ἐπίθετον ἰσοδυναμοῦν γενικῇ οὐσιαστικοῦ κτητικῇ: Γοργεῖν κεφαλῇ, δειροῖο πελώρου. Ε, 741 παπῶων ὄρου' ἔχει, τοῦμοῦ πατρός. Πλ. Λάχ. 179.

§ 45. Αἱ λέξεις ὄρος, πόλις, νῆσος, κ. ἄ. τ. λαμβάνονται ὡς παρθέσεις τῶν κυρίων ὀνομάτων, ἢ τοῦνκντίον τὸ κύριον ὄνομα λαμβάνεται ὡς παράθεσις αὐτῶν: Πάρις τὸ ὄρος. Θ. 4, 96. Σκάρ-

¹ Παρὰ ποιηταῖς μόνον συνάπτεται καὶ μετὰ τοῦ ἐμοῦ, σός, ἐός ἢ ὅς ἡ γεν. τῆς αὐτός: τὸν ἐμὸν αὐτοῦ βίον. Ἀρ. Πλ. 33. τὰ σ' αὐτῆς ἔργα κόμιζε. β, 490. ἐοῖ αὐτοῦ θῆτες. δ, 643.

δειάν τὸ πόλιμα. 4,54. διὰ τῆς Ἰδης τοῦ ὄρους. 8,18. ἡ πόλις οἱ Ταρσοί. Ξ.ἀν.1,2,26. εἰς τὸ ὄρος τὴν Ἰστώνην. Θ.3,85. ἡ ἄκρα τὸ Χειμέριον 1, 46.

Σημ.1. Ἄν τὸ κύριον ὄνομα εἶναι τοῦ αὐτοῦ γένους οὐ καὶ αἱ λέξεις αὐται, τίθεται συνηθέστερον ὡς ἐπιθ. προσδιορισμὸς μεταξὺ τοῦ ἄρθρου καὶ τοῦ οὐσιαστικοῦ: τὸ Αἰγάλεωρ ὄρος. Θ.2, 19. ὁ Σολύγειος λόφος. 4,42. ἐπὶ τῇ Μαλέα ἄκρα. Ξ. Ἑλλ.1,6, 26. ἐπὶ τὴν Σολύγειαν κόμην. Θ.4,43. οὕτω λαμβάνονται κανονικῶς σχεδὸν τὰ τῶν ποταμῶν καὶ λιμνῶν ὀνόματα: ὁ Ἀχελῷος ποταμὸς Θ. 2, 102. ἡ Βόλβη λίμνη. 4, 103.

(Σημ. 2. Κατ' ἐξάφρῃσιν σπανίως καὶ ἰδίως παρὰ ποιηταῖς τὸ κύριον ὄνομα ἐκφέρεται κατὰ γενικὴν (παραθετικὴν): Ἰλίου πόλις. Εὐρ. Ἑλ.105. Κάνης ὄρος. Ἡρ.7,42.)

§ 46. Ἐνίοτε λαμβάνεται οὐσιαστικὸν ἢ τὸ οὐδ. ἐπιθέτου οὐσιαστικῶς λαμβανόμενον ὡς παρχέσεις ὀλοκλήρου προτάσεως καὶ δὴ κατ' ὀνομαστικὴν μὲν ἢ αἰτιατικὴν πρὸς ἔκφρασιν κρίσεως, κατ' αἰτιατικὴν δὲ πρὸς ἔκφρασιν σκοποῦ ἢ ἀποτελέσματος: βιαζόμεθα καὶ στέγη μιαίνεται, πόλις τ' ὄνειδος καὶ θεὸν ἀτιμία. Εὐρ. Ἡρ.71. Ἑλένην κτάρωμεν, Μεγέλειω λύπην πικράν. Ὀρ.1105. θάνατον γὰρ τοι ὄρκει ἔταμνον. Δ.155.

(Σημ.1. Τοιαύτης ἀρχῆς εἶναι καὶ αἱ ἐπιρρηματικαὶ αἰτιατικαὶ χάρις, δωρεάν, προῖκα).

Σημ.2. Ἡ παράθεσις δι' ἧς ἐκφέρεται κρίσις ἐπὶ ὀλοκλήρου προτάσεως, ὅταν προτάσῃται, καλεῖται προεξαγγελτικὴ παράθεσις: ὁ τάχιστος τῶν λόγων, τέθνηκεν Ἰοκάστης χάρα. Σοφ. Ο.Τ. 1234. Ὡς τοιαῦται δὲ παρχέσεις λαμβάνονται καὶ τὰδε: τὸ λεγόμενον, κεφάλαιον τῶν εἰρημένων, τὸ πάντων μέγιστον, τὸ πάντων ἀναδρότατον, τὸ τῆς παροιμίας, ταῦτο τοῦτο, δυοῖν θᾶτερον, ἀμφότερον.

(Σημ.3. Ὡς τοιαύτη προεξαγγελτικὴ παράθεσις λαμβάνεται σπανίως καὶ ἀναφορικῇ πρότασις διὰ τοῦ ὃ ἧς ὅπερ εἰσαγομένη: ὃ λέγω, τρυφᾷς ὑπὸ πλούτου τῆς σοφίας. Πλ.Εὐθδ.12. ὅπερ δὲ ἐστὶ νόμιος ἐναρτίωτατον, δυναστεία ὀλίγων ἀνδρῶν εἶχε τὰ πράγματα. Θ.3,62.)

Σημ.4. Μετὰ τὸ μαρτύριον δὲ, τεκμήριον δὲ, τὸ δὲ ἔσχατον, τὸ δὲ μέγιστον κ.τ.τ. νοεῖται τὸ ἐστὶ τοῦτο, ἂν ἀκολουθῇ ἐπεξηγήσις, συνήθως διὰ τοῦ γάρ ἢ ὅτι εἰσαγομένη: τεκμήριον δὲ ἐγὼ τούτων οὕτε νέος... Πλ. νό.821. τὸ δὲ ἔσχατον πάντων, ὅτι θόρυβος παρέχει. Φαίδ.66. τὸ δὲ μέγιστον πάντων: ὁ γάρ ἀδικηθεὶς.... Λυσ. 3, 39. τεκμήριον δὲ χρήματα γάρ πλεῖστα ἐπὶ φιλοτιμίας ἀνέλωσαν. Δ.20,10.

Ἰδιαίτεραι παρατηρήσεις περὶ τῆς ἐπεξηγήσεως.

§ 47. Πολλάκις πρὸς ἐπεξηγήσιν οὐσιαστικοῦ, μάλιστα δὲ

οὐδετέρου δεικτικῆς ἀντωνυμίας, λαμβάνεται ἀπαρέμφατον μετ' ἄρθρου ἢ καὶ ἄνευ ἄρθρου: εἰς οἰωνὸς ἄριστος, ἀμύνεσθαι περὶ πάντης. Μ. 243. εὐρήσομεν ταύτην (= οὗτο) ἀρχὴν οὖσαν πάντων τῶν κακῶν, τὸ μὴ ἐθέλειν τὰ δίκαια πράττειν. Δ. 16, 24. ἐκείνο κάλλιον, ἰσότητα τιμᾶν. Εὐρ. Φοιν. 535. ὡσαύτως καὶ τοῦ ἐπιρρ. οὕτως ἐνίοτε, ἀλλ' ἄνευ ἄρθρου: ἐγὼ ὑμᾶς ὧ παῖδες οὕτως ἐπαίδεον, τοὺς γεραίτερον προτιμᾶν. Ξ. Κ. 8, 7, 10.

§ 48. Πρὸς ἐπεξήγησιν οὐδετέρου δεικτικῆς ἀντωνυμίας τίθεται καὶ εἰδικὴ ἢ ἄλλη τις πρότασις¹: τοῦθ' ὑμᾶς δεῖ μαθεῖν, ὅτι τὸ συνέχον τὴν δημοκρατίαν ὄρκος ἐστίν. Λυκ. 79. τοῦτο θεωρεῖτε, εὖ τάληθ' ἰλέγω. Δ. 3. 3.

§ 49. Τὰ ἐπιρρήματα οὕτω καὶ ὧδε πολλάκις ἐπεξηγοῦνται καὶ διὰ τροπικῆς μετοχῆς: σχεδόν τι οὕτω διεκείμεθα, ποτέ μὲν γελῶντες, ποτέ δὲ δακρυόοντες. Πλ. Φαίδ. 59.

§ 50 Ἐνίοτε τὸ πρὸς ἐπεξήγησιν ὄνομα τίθεται μετὰ τοῦ λέγω, συνήθως μὲν κατ' αἰτιατικὴν ὡς ἀντικείμενον αὐτοῦ, σπανιώτερον δὲ κατὰ τὴν πτώσιν τοῦ ἐπεξηγουμένου οὐσιαστικοῦ: μνηστὴρ ἦν μοι ποταμός, Ἀχελῷος λέγω. Εὐρ. Τρω. 9. — ἐν ἅπασιν ἐξητασμένος φαίνεται, λέγω γράτεροι, συγγενέσι, δημόταις. Δ. 57, 24.

(§ 51. Παρ' Ὁμήρῳ μετὰ τοπικὸν ὄνομα ἢ ἐθνικὸν ἀντὶ τοπικοῦ λαμβανόμενον ἀκολουθεῖ ἐπεξηγηματικῶς τὸ ὄνομα τοῦ μέρους, περὶ οὗ καὶ πρόκειται κυρίως: Κύπρον ἔκανε φιλομειδῆς Ἀφροδίτη, εἰς Πάφον. θ, 363. Κικόνεσσι πέλασσαν, Ἰσμάρῳ. ι, 39.)

§ 52. Ἐνίοτε ὡς ἐπεξήγησις τοῦ ἑὸς τῆς συγκρίσεως, ὅταν οὗτος εἶναι δεικτικὴ ἢ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία, τίθεται ἀπαρέμφατον (σπανιώτατα δὲ μετοχὴ ἢ πρότασις ὀλόκληρος) προτασσομένου τοῦ ἢ: οὐκ ἔστι τοῦδε παιστὸς κάλλιον γέρας, ἢ πατὴρ ἐσθλοῦ πεφνέμεναι. Εὐρ. Ηρ. 297. — οὐκ ἔσθ' ὅτι τούτου μείζον ἢν ἔρμαιον ἡγήσαιμην, ἢ εἰ οὕτως ἀρέσκοιτο τῇ σῇ συνουσίᾳ. Πλ. Θε. 127. — οὐκ ἔσθ' ὅτι ἄν τις μείζον τούτου κακὸν πάθη ἢ λόγους μισήσας. Φαίδ. 89.

(§ 53. Ἐνίοτε ² τίθεται γενικὴ ἀπαρεμφάτου ἐνάρθρου πρὸς ἐπεξήγησιν οὐσιαστικοῦ: ἐπὶ κρίσιν ὥρμησε, τοῦ τὰ ὄντα διορίσασθαι. Πλ. σοφ. 242.)

γ'. Περὶ τοῦ ἀντικειμένου.

§ 54. Ὡς ἀντικείμενον (§ 32, β') λαμβάνεται κυρίως τὸ οὐσιαστικόν, π. χ. διδάσκω τὸν παῖδα. Ἀλλὰ καὶ πᾶσα λέξις καὶ πρότασις ὀλόκληρος, λαμβάνουσα ὅπωςδήποτε οὐσιαστικοῦ χαρακτηριστῆρα, δύνα-

¹ Σπανίως δὲ καὶ μετοχῇ: τουτὶ μ' ἐλελήθει, Ζεὺς οὐκ ὦν. Ἀρ. νε. 380.

² Ἰδίως παρὰ Πλάτωνι.

νά ληφθῇ ὡς ἀντικείμενον: τοὺς ἀγαθοὺς εὖ ποιεῖ. Ἰσ. 1, 29. *μίσει τοὺς κολακεύοντας.* 1, 30. *καλοῦσιν ἀκολασίας τὸ ὑπὸ τῶν ἡδονῶν ἄρχεσθαι.* Πλ. Φαίδ. 69. *ἐρέβαλε τὸ μέν.* Πρωτ. 343. *Κυρος ἔλεγεν ὅτι ἡ ὁδὸς ἔσοιτο πρὸς βασιλεία μέγα.* Ξ. ἀν. 1, 4, 14.

Σημ. Τὸ ἀντικ. ἐκφέρεται πολλάκις κατ' αὐτ. μετὰ τῆς εἰς, περὶ ἣ ὅπερ πρὸς δῆλωσιν τοῦ περίπου: *διέφθειραν εἰς ὀκτακοσίους.* Θ. 7, 32.—*ἡ τῆς κατὰ πρὸς δῆλωσιν χωρισμοῦ: καθ' ἕν περικόπτει.* Δ. 9, 22.—*ἡ τῆς ἐπὶ ποδὲς δῆλωσιν ἐκτάσεως: τοῦ οἰκοδομήματος ἐπὶ μέγα κατέσσεις.* Θ. 2, 76.

§ 55. Σύνθετά τινα ῥήματα περιέχουσι τὴν ἐννοιαν τοῦ ἀντικειμένου ἐν τῷ α' συνθετικῷ: *μισθαροῶ* (= *μισθὸν ἄρονυμαι*). *σιδηροφοροῶ* κ.λ.π.: *τίς ἐβελήσει τροχοποιεῖν ἢ σκυτοτομεῖν ἢ πλινθουργεῖν;* Ἀρ. Πλ. 513. *Τινὰ δ' ἔμως τούτων ἐκλιπούσης τῆς ἐννοίας τοῦ α' συνθετικοῦ ἢ ἐπὶ μεταφορ κῆς σημασίας λαμβανόμενα δέχονται ὡς μεταβατικά καὶ ἕτερον ἀντικείμενον κατ' αἰτιατικὴν: βουθυτεῖ ἔν καὶ τράγοι καὶ κριοί.* Ἀρ. Πλ. 819. *δημαγωγεῖ τοὺς ἄνδρας.* Ξ. ἀν. 7, 6, 4. *Μῆδοι καὶ Αἰγύπτιοι αὐτὸν ἐδορυφόρου.* Θ. 1, 130.

§ 56. Ῥήματά τινα λημβάνουσι δύο ἀντικείμενα, ἄμεσον καὶ ἔμμεσον: *ἡμᾶς βασιλεὺς τὰ ὅπλα ἀπαιτεῖ.* Ξ. ἀν. 2, 6, 38. *ἡ ἄμεσον ἀντικείμενον καὶ συμπλήρωμα: ἐρέμισε τὴν ναὺν ξύλων.* Δ. 20, 30. *ἐδέοντο τοὺς φεύγοντας ξυναλλάξαι σφίσι.* Θ. 1, 24.

§ 57. Εἰς τὸ ἀντικείμενον δύναται νὰ ἀποδοθῇ καὶ κατηγορούμενον συμφωνοῦν πρὸς αὐτὸ, ὥσπερ καὶ πρὸς τὸ ὑποκείμενον: *τοὺς φιλοσόφους θεῖους προσαγορεύω.* Πλ. Σοφ. 216. *Δαρεῖος Κυρος σατράπην ἐποίησεν.* Ξ. ἀν. 1, 1. *δίκαια δράσας συμμάχου τεύξει θεοῦ. γυνω. βουλευόμενος παραδείγματα ποιοῦ τὰ παρεληλυθότα τῶν μελλόντων.* Ἰσ. 1, 34. *πάσχουσι καὶ τοῦτο ταυτὸν ταῖς τικτούσαις.* Εὐρ. Ἐλ. 698. *Θησέες καὶ Ἡρακλῆς τοῖς ἐπιτηδεύμασιν ἐχρήσαντο τοῖς αὐτοῖς.* Ἰσ. 10, 23. *Ἐνίοτε δὲ προτάσσεται τοῦ τοιούτου κατηγορουμένου (μάλιστα ἐπὶ τοῦ χρῆσθαι) τὸ ὡς (= ὥσπερ) χάριν παραβολῆς: ἔξεστι τῷ βουλομένῳ χρῆσθαι τούτῳ ὡς ἀνδραπόδῳ.* Ξ. Κ. 4, 2, 25.

Σημ. 1. Καὶ προληπτικὸν κατηγορούμενον δύναται νὰ ἀποδοθῇ εἰς τὸ ἀντικείμενον, ἰδίως ἐπὶ τῶν ῥημάτων *αὔξειν, τρέφειν, αἰρεῖν, διδάσκειν:* ἄρας αὐτὸν μετέωρον εἰς τὸ βάραθρον ἐμβαλεῖ. Ἀρ. Ἰππ. 1362. *ἔνα τινὰ ὃ δῆμος εἶωθε τρέφειν τε καὶ αὔξειν μέγα.* Πλ. πολ. 565. *θεμιστοκλῆς τὸν νιὸν ἱππία ἰδιδάξατο.* Μέ. 98.—*πικροτέρως μέγα τόξον ἔτεινεν.* Δ. 124. *Ἐτι δὲ καὶ κατηγορηματικὴ γενική: τὸ ἀγαθὸν οἰκεῖον καλεῖ καὶ ἑαυτοῦ.* Πλ. συμ. 205. *φρόνησιν καὶ ἀληθῆ δόξαν τῆς αὐτῆς ιδέας τιθέμενος.* Φιλ. 60.

(Σημ. 2. Μετὰ τῶν κλητικῶν, τῶν προχειριστικῶν καὶ τῶν μεταποιητικῶν συνάπτεται ἐνίοτε καὶ τὸ εἶναι: *σοφιστὴν ὀνομάζουσιν εἶναι τὸν ἄνδρα.*

Πλ.Πρωτ.314. στρατηγὸς ἄλλους ἀπέδεξε εἶναι. Ἡρ. 5, 95. ἀνωνύμους τοὺς ἄλλους ποιεῖ εἶναι.6,108.

Σημ. 3. Τὸ ἀποκαλεῖν, παρὰ τοῖς παλαιότεροις ἰδίως, ἐπὶ κακοῦ συνήθως λαμβάνεται: *λοιδοροῦμεν καὶ κόλακας ἀποκαλοῦμεν*. Ἰσ.10,54.

§ 58. Τὸ ἀντικείμενον, ὅταν νοῆται ἐκ τῶν συμφραζομένων, δύναται νὰ παρχλειφθῇ: *δικαιοσύνη λυσιτελεῖ τῷ ἔχοντι*. Πλ. πολ. 392. Ἐνίοτε ἑλλείπει τὸ ἀντικείμενον τινὰ: ὁ σοφιστὴς περὶ τίτος δειρὸν ποιεῖ λέγειν. Πλ Πρωτ.312.

§ 59. Τὸ κοινὸν ἀντικείμενον δύο ῥημάτων τίθεται ἅπαξ: *ἐν φρονίμοις περὶ τῶν μεγίστων τὰ ληθῆ εἰδότες λέγειν ἀσφαλές*. Πλ. πολ.450. Ἄν δ' ὅμως τὰ ῥήματα δὲν συντάσσωνται μετὰ τῆς αὐτῆς πτώσεως, τὸ ἀντικείμενον ἐκφέρεται καθ' ἣν πτῶσιν ἀπαιτεῖ ἢ τὸ πλησιέστερον ἢ τὸ ἐκφράζον τὴν σπουδαιοτέραν ἔννοιαν, ὅταν μάλιστα συνδέωνται διὰ τοῦ καὶ ἢ μὲν-δέ: οὐ δεῖ τοῖς παιδοτρίβαις ἐγκαλεῖν οὐδ' ἐκβάλλειν ἐκ τῶν πόλεων. Πλ. Γοργ. 460. φαίνεται ἡ ψυχὴ τὰ μὲν ἀπειλοῦσα, τὰ δὲ ρουθετοῦσα ταῖς ἐπιθυμίαις Φζίδ.94. Οὕτω καὶ ὅταν τὸ ἀντικ. εἶναι κοινὸν ῥήματος (ἢ ἀπαρεμφάτου) καὶ μετοχῆς: *καταλαμβάνουσι τεῖχος, ὅποτε τειχισάμενοι Ἀκαρῶνες κοινῶ δικαστηρίῳ ἐχρῶντο*. Θ.3.105. — *βάλλειν δεήσει ἀναιρουμένους ταῖς βώλοισι*. Ε.Κ.2,3,17.

δ'. Γενικά τινα περὶ ἐπιρρηματικῶν προσδιορισμῶν.

§ 60. Οἱ ἐπιρρηματικοὶ προσδιορισμοὶ ἐκφράζουσι τὰς ἐπιρρηματικὰς σχέσεις τοῦ τόπου, χρόνου, τρόπου ἢ ὀργάνου, ποσοῦ, ἀναφορᾶς καὶ αἰτίου πρὸς τούτοις ἐκφράζουσι κατάρκασιν ἢ ἀπόφασιν καὶ βεβαιότητα ἢ ἀβεβαιότητα.

§ 61. Τὰς ἐπιρρηματικὰς ταύτας σχέσεις ἐκφράζουσι 1) ἐν τὰ ἐπιρρήματα. 2) συννηθέστατα πλάγιαί πτώσεις μετὰ προθέσεων ἢ καὶ ἄνευ προθέσεων. 3) αἱ ἐπιρρηματικαὶ καλούμεναι προτάσεις καὶ μετοχαί. 4) τὰ ἐπιρρηματικὰ κατηγορούμενα (§ 10) καὶ τὰ χρονικὰ ἀριθμητικὰ ἐπίθετα: *κατέβην χθὲς εἰς Πειραιᾶ*. Πλ. πολ.327. — *οἱ λαγῶ τῆς νυκτός νέμονται*. Ε. ἀπ.3,4,8. — *ἐχώρουν διὰ τῶν Σικελῶν, ἕως ἀφίκοιτο ἐς Κατάρην*. Θ.6,62. — *δειπνήσαντες ἀπελάυνετε*. Ε.Κ,3,1,37. — *σκηροῦμεν ὑπαῖθριοι. ἀν.5,5. τριταῖοι. ἀφίκοιτο*. Θ.1,61.

Σημ. Τῶν τοπικῶν ἐπιρρημάτων τὰ μὲν εἰς -ον, -θι, -σι, καὶ τὰ εἰς -οῖ μὴ ἀντωνυμικὰ σημαίνουσι τὴν ἐν τόπῳ στάσιν,

τὰ δὲ εἰς -θεν τὴν ἀπὸ τόπου κίνησιν, ¹ τὰ δὲ εἰς -σε, -δε ἢ -ξε καὶ τὰ εἰς οἱ ἀντωνυμικὰ τὴν εἰς τόπον κίνησιν, π.χ. αὐτοῦ, ἀλλοχοῦ, παταχοῦ· αὐτόθι, οὐρανόθι, ἄλλοθι· Ἀθήνησι, Πλαταιῶσι : Μεγαροῖ, Ἰσθμοῖ, Πυθοῖ, οἴκοι.—πόθεν, οὐρανόθεν.—αὐτόσε, ἐκείσε· οὐρανόρδε, Θήβαξε ². ποῖ, οἶ, ποῖ, ὅποι κλπ.

ΜΕΡΟΣ Β'.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ ΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΤΥΠΩΝ ΤΩΝ ΚΛΙΤΩΝ ΕΝ Τῇ ΣΥΝΤΑΞΕΙ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Παρατηρήσεις τινές περὶ ἀριθμοῦ, γένους καὶ προσώπου

§ 62. Λέξεις τινές λαμβάνονται πολλάκις μετὰ περιληπτικῆς σημασίας. τοιαῦται εἰναι

α') Λέξεις δηλοῦσαι πρᾶγματα: λίθους καὶ π. ἄρθον καθήρουν. Θ. 4, 90. ἄμπελον ἔκοπτον. αὐτόθι. νύκτας τε καὶ ἡμέρας. Ε. 490.

β') Λέξεις δηλοῦσαι πρόσωπα: τρία ἐστὶν ἐξ ὧν ἡ πολιτεία συντέστηκεν, ὁ ἄρχων, ὁ δικαστής, ὁ ἰδιώτης. Λυκ. 79. καὶ τὸν πολέμον δεινότερον ἐξομεν. Θ. 4, 10. καὶ εἴ τῳ παρέστηκεν Συρακόσιοι πολέμοιοι εἶναι τῷ Ἀθηναίῳ. 6, 78. Οὐχὶ σπκνίως λαμβάνονται μετὰ περιληπτικῆς σημασίας καὶ αἱ ἀντωνυμίαι ἕκαστος, τίς, πᾶς τίς, οὐδεὶς, ὅς ἄν, ὅστις (ἄν): τῶν ἑαυτοῦ ἕκαστος καὶ παίδων καὶ χρημάτων ἄρχουσιν. Ε. Λ. π. 6, 1. ὅστις δ' ἀφικνεῖτο τῶν παρὰ βασιλέως πρὸς αὐτὸν, πάντα οὕτω διατιθεὶς ἀπέπεμπετο, ὥστε... ἀν. 1, 1, 5.

Σημ. Οὕτω λαμβάνεται καὶ : ἡ ἵππος (= οἱ ἵπποι), ἡ ἀσπίς (= οἱ ὀπλίται), ἡ χεὶρ ³ (= ὁ στρατός): ἀσπίς μῆρια Ε. ἀν. 1, 7, 10. διακοσία ἵππος. Θ. 1, 62. ὠσπύτως οὐδέτερον ἐπιθέτων (μάλιστα τῶν εἰς-ικός), σπκνίως δὲ καὶ μετοχῶν : τὸ ὑπήκοον (= οἱ ὑπήκοοι). Θ. 6, 66. τὸ Ἑλληνικόν. 1, 1. τὸ ξυρεστηκός. 8, 66. τὸ κρατοῦν τῆς πόλεως Ε. ἀπ. 1, 2, 43.

§ 63. Ὁ ἐν. ἀριθμὸς ἐθνικοῦ ὀνόματος μετὰ τοῦ ἄρθρου λαμ-

¹ Σπανίως δὲ καὶ ἐπὶ στάσεως ἐν τόπῳ λαμβάνονται ταῦτα : οἰκίας καὶ πλοίου τὰ κάτωθεν ισχυρότατα εἶναι δεῖ. Δ. 2, 10. τὸ καταγώγιον κύκλω οἰκήματα εἶχε κάτωθεν καὶ ἄνωθεν. Θ. 3, 68.

² = Θήβαςδε.

³ Παρὰ τοῖς τραγικοῖς δόρυ, αἶχμη, λόγχη.

βάνεται καὶ ἀντὶ τοῦ ἄρχοντος τοῦ ἔθνους : ἡ Κέλισσα (= ἡ βασιλισσα τῶν Κ.). Ε. ἀν. 1, 2, 12. ὁ Κόλχος. Ἡρ. 1, 2.

Σημ. Ἐνίοτε δὲ λαμβάνεται ὁ πληθυντικὸς μετὰ τῶν προθέσεων εἰς, ἐκ, διὰ ἀντὶ τοῦ ὀνόματος τῆς χώρας : κτήρη ἐκ τῶν Ταύρων ἔλαβον. Ε. ἀν. 4. 7. 17. ἐπορεύθησαν διὰ Χαλύβων. 4, 7, 15.

§ 64. Κύρια ὀνόματα προσώπων λαμβάνονται ἐν τῷ πληθυντικῷ, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῶσι πρόσωπα ἢ τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος ἢ ὁμοιάζοντα κατὰ τὰς ιδέας, τὰ φρονήματα κλπ. πρὸς τὸ ὀνομαζόμενον: δύο Κρατύλοι. Πλ. Κρατ. 432. Ἡρακλέες Θεαιτ. 169. μύριους ὄησονται Κλεάρχους. Ε. ἀν. 3, 2, 21. τοιοῦτον καὶ τὸ εἴκοσι Βαβυλῶνες. Ἡρ. 3, 160.

§ 65. Ἐνίοτε τίθεται καθ' ἐνικὸν ἀριθμὸν λέξεις ἀναφερομένη μὲν εἰς πολλὰ ἀντικείμενα, νοουμένη δὲ ἐπὶ ἐκάστου αὐτῶν (εἴτε κατ' ἄτομον εἴτε καὶ καθ' ὁμάδας ταῦτα νοοῦνται) : εἶχον δὲ κρημίδας καὶ κράνη καὶ παρὰ τὴν ὥνην μαχαίριον. Ε. ἀν. 4, 7, 16. σῶμα συμπεπλεγμένον. Εὐρ. Κύκλ. 225. ἐπ' ἀλλοτρίας πύρας ἐπιτεθέρτες τὸν ἑαυτῶν νεκρὸν ὑφῆπτον (= ἑκατοστὸν τὸν ἑαυτῶν νεκρὸν). Θ. 2, 52.

§ 66. Ὁ πληθυντικὸς, ἀφηρημένων μάλιστα ἐννοιῶν, τίθεται (ἰδίως παρὰ ποιηταῖς) ἀντὶ τοῦ ἐνικοῦ, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῶσι διάφορα εἶδη ἢ διαφορὰ ἐμφανίσεις αὐτῶν : ὁ μετὰ γῆρας ἰὼν κατὰ φύσιν ἀπώτατος τῶν θανάτων ἔστιν (= τῶν διαφόρων εἰδῶν τοῦ θανάτου). Πλ. Τιμ. 81. αἱ εὐτυχίαι, αἱ δυσπραχίαι. Ἰσ. 6, 102. ψύχη, θάλαπη. Ε. οἰκ. 5, 4.

§ 67. Ἀντὶ τοῦ ἐνικοῦ τίθεται πολλάκις ὁ πληθυντικὸς, ὅταν ὁ λόγος εἶναι περὶ πραγμάτων συγκειμένων ὅπως δῆποτε ἐκ δύο ἢ πλείονων μερῶν : θύραι (ὡς ἐκ δύο θυρωμάτων συγκειμένη), πύλαι, ἔγνες. Οὕτω παρὰ ποιηταῖς ¹ συγχότατα ἄρματα, μέγαρα, πρόσωπα, τόξα. Ὅμοιως λέγεται παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς νύκτες (= νυκτερινὰ ὥραι), γάμοι, ταφαί. τοιαύτης ἀρχῆς εἶναι καὶ τὸ Ἐλευσίτια, Ὀλύμπια κτλ.

§ 68. Τὸ ἄ πληθ. πρόσωπον τοῦ ῥήματος καὶ ὁ πληθυντικὸς τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας τοῦ ἁ προσώπου τίθεται ἐνίοτε ἀντὶ τοῦ ἐνικοῦ, ὅταν ὁ λέγων, ἐκ μετριοφροσύνης συνήθως, περὶ ἑαυτοῦ ὁμιλῶν καθιστᾷ τρόπον τινὰ καὶ ἄλλους κοινωνοὺς τῆς ἑαυτοῦ πράξεως ἢ σκέψεως : ὦ Ἀλκιβιάδη, καὶ ἡμεῖς τηλικούτοι ὄντες δεινοὶ τὰ τοιαῦτα ἡμεν. (ἀντὶ: ἐγώ). Ε. ἀπ. 1, 2, 46. ἡρώμια μέγα κῆδος ἐπέτρομεν Ἐκτορα δῖον. (λέγει ὁ Ἀχιλλεύς). Χ, 393. ἔννοιά ποθ' ἡμῖν ἐγένετο. Ε. Κ. 1, 1, 1.

(Σημ. 1. Ἀνάλογόν τι συμβαίνει καὶ ἐν τῷ: δουρὸς ἀκωχῆς ἡμετέροισι (= ἐμοῦ) γένεσται. Φ, 60.)

(Σημ. 2. Ἡ χρῆσις αὕτη τοῦ πληθυντικοῦ ἀντὶ τοῦ ἐνικοῦ εἶναι συνηθετέρα παρὰ τοῖς τραγικοῖς, παρ' οἷς καὶ μεταβάσεις οὐχὶ σπανίως ἄ-

¹ Ἰδίως τοῖς τραγικοῖς, παρ' οἷς μεγάλη ἐλευθερία ἐν τῇ χρήσει τοῦ πληθυντικοῦ παρατηρεῖται, π.χ. ἐν οἷς ἀντὶ ἐν ἡ. (τῇ μητρὶ δηλ.) οὗς τε ἀντὶ ὄν τε (τὸν πατέρα). Σοφ. Ο. Τ. 1184. Πάτροκλον μέληθηρα γενέσθαι. Ρ, 255. Παρ' αὐτοῖς ὡσαύτως ἀπαντᾷ καὶ ὁ ἐνικός ἀντὶ τοῦ δυϊκ. ἢ πληθ. : παριὲν ἑτεγχα. Αἰσχ. Προμ. 399.

παντῶσιν ἀπὸ τοῦ πληθυντικοῦ εἰς τὸν ἐνικόν καὶ τὰν ἀπαλιν: ἤλιον μαρτυρόμεσθα δρῶσ' ἃ δρᾶν οὐ βούλομαι. Εὐρ. Ἡρ. μ. 858. οὐ δικαίως ἦν θάνω θανούμεθα. Τρω. 304).

(Σημ. 3. Μεταβάσεις ἄλλαι ἀπὸ τοῦ πληθ. εἰς τὸν ἐνικόν ἀπαντῶσι καὶ παρὰ τοῖς πεζοῖς: ἀπαγορεύουσι τοῖς ἀσθενοῦσι μὴ χρῆσθαι ἐλατῶ, ἀλλ' ὅτι σμικροτάτῳ ἐν οἷς μέλλει ἐδεσθαι. Πλ. Πρωτ. 334. οὐδεὶς κολάζει τοὺς ἀδικοῦντας, ὅτι ἠδίκησεν. 324.)

§ 69. Ἐν λόγῳ ἀποτεινομένῳ πρὸς ἓν πρόσωπον τίθεται ἐνίοτε, ἰδίῳς παρὰ ποιηταῖς, τὸ ῥῆμα κατὰ πληθυντικόν, διότι μετὰ τοῦ προσφωνομένου προσώπου, τοῦ κυριωτέρου, νοοῦνται καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ: ῥῆα ἰθύετε φαιδίμ' Ὀδυσσεῦ. μ. 82. προσέλθет ὦ παῖ. (λέγει ὁ Οἰδῖπους ἀποτεινόμενος μὲν πρὸς τὴν Ἀντιγόνην, νοῶν δ' ἅμα καὶ τὴν Ἰσμήνην). Σοφ. Ο. Κ. 1104. ἴτε ὑμεῖς, ὦ Ἥριππίδα, καὶ διδάσκετε αὐτόν. Ξ. Ἑλλ. 4, 11.

Σημ. Τὸ ὑναντίον τὸ ἄγε, εἰπέ, ἰδὲ τίθενται πολλάκις, ἰδίῳς παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς, ὅταν ὁ λέγων ἔχῃ μὲν πρὸ ἑαυτοῦ πλείονα πρόσωπα, πρὸς ἓν δ' ὅμως, συνήθως τὸ σπουδαιότερον, προσέχῃ: εἰπέ μοι, τί πάσχετε, ὦ ἄνδρες. Ἀρ. Σφ. 403. ἢ βούλεσθε, εἰπέ μοι, περιμόντες αὐτῶν πυνθάνεσθαι; Δ. 4, 10.

§ 70. Τὸ ἀρσενικόν γένος εἶναι τὸ γενικῶς προσωπικόν· ὅθεν τὰ πρόσωπα γενικῶς ἐκφράζονται διὰ τοῦ ἀρσ. γένους: διαφέρει μαθὼν μὴ μαθόντος. Πλ. νό. 795. ἐν τῇ χώρᾳ οἱ δύο θεοὶ ἐγένοντο (ὁ Ἀπόλλων δηλ. καὶ ἡ Ἄρτεμις). Ἡρ. 6, 97. ὁπότερος ἂν ἡ βελτίων, εἴθ' ὁ ἀνὴρ εἴθ' ἡ γυνή, οὗτος καὶ πλεῖον φέρεται τοῦ ἀγαθοῦ. Ξ. οἶκ. 7, 27.

Σημ. Διὰ τοῦτο, παρὰ τοῖς τραγικοῖς ἰδίῳς, ὅταν ὁμιλῇ περὶ ἑαυτῆς γυνὴ κατὰ πληθυντικόν ἀριθμόν, ἐπιφέρεται ἐπίθετον ἢ μετοχὴ ἀρσ. γένους: ἡμεῖς μὲν οὖν τοιοῦδε. (ἢ Ἀνδρομάχῃ). Εὐρ. Ἀνδρ. 255. πεσοῦμεθ' εἰ χρὴ πατρὶ τιμωρούμενοι. (ἢ Ἥλέκτρα). Σοφ. Ἥλ. 399.

§ 71. Ἐνίοτε τίθεται τὸ β' ἐνικόν τοῦ ῥήματος ἀντὶ τοῦ γ' μετὰ τοῦ τίς: ὁρῶν ταῦτα ἡγήσαιο ἂν Λακεδαιμονίους μόνους τῷ ὄντι τεχνίτας τῶν πολεμικῶν εἶναι. Ξ. Λ. πολ. 13, 5. ἐὰν τοῦτο τῆς πολιτείας ἐξέλης, οὐ μικρὰν φνυλακὴν αὐτῆς ἀφρηκῶς ἔσει. Δ. 20, 17. (πρὸς ἔχεις γρόσια, ἔχεις γλῶσσα.). — Καὶ τὸ ὑναντίον ἐνίοτε ῥῆμα γ' προσώπου τίθεται μετὰ τῆς ἀορίστου τίς ἀντὶ τοῦ α' ἢ β': καὶ τί ἂν τις ξυρνοῖτο; (ἀντί: ξυρνοῦμαι). Πλ. Ἀλκ. 6', 138. δώσει τις δίκην (ἀντί: δώσεις). Ἀρ. 6α. 554.

§ 72. Ὑποκείμενον γ' προσώπου δηλούμενον διὰ τοῦ τίς, πᾶς, πᾶς τίς ἢ δι' οὐσιαστικοῦ μετὰ τοῦ πᾶς ἢ τίς ἀπαντᾷ ἐνίοτε παρὰ ποιηταῖς μετὰ προστακτικῆς β' προσώπου: χῶρει δεῦρο πᾶς ἐπηρέτης. (πᾶς=πᾶς τίς ὑμῶν). Ἀρ. δρ. 1186.

(§ 73. Ἐν τῇ ἐπιστολογραφίᾳ πολλάκις ὁμιλεῖ ὁ γράφων περὶ ἑαυτοῦ καὶ περὶ τοῦ πρὸς ὃν γράφει ὥσπερ περὶ γ' προσώπου: Πανσαρίας, ὁ ἡγεμὼν τῆς Σπάρτης, τοὺςδε τέ σοι ἀποπέμπει καὶ γνώμην ποιούμαι... Θ. 4, 128. ὧδε λέγει βασιλεὺς Ξέρξης Πανσαρίᾳ καὶ τῶν ἀνδρῶν οὓς μοι ἔδωκας... 129).

(Σημ. Καὶ ἄλλως δὲ ἐνίοτε ὁ περὶ ἑαυτοῦ ὥσπερ περὶ γ' προσώπου ὁμιλῶν ἐν τῇ σειρᾷ τῆς διηγήσεως ἐπανέρχεται εἰς τὸ α' πρόσωπον: ἐνταῦθα οὐδαμῶς Δημοσθένην γέγραφε οὐδ' αἰτίαν οὐδεμίαν κατ' ἐμοῦ. Δ. 18, 79).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ τῶν Πτώσεων.

I. Περὶ τῆς Ὀνομαστικῆς καὶ Κλητικῆς ¹.

§ 74. Ἡ ὀνομαστικὴ εἶναι ἡ κατ' ἐξοχὴν κατάλληλος πρὸς δῆλωσιν τοῦ ὑποκειμένου πτώσις, ἅτε ἐκφράζουσα τὴν ἔννοιαν αὐτοῦ ὡς ἀπολύτως ὑφισταμένην.

Σημ. 1. Ἐνίοτε ἡ ὀνομαστικὴ τίθεται ἐπιφωνηματικῶς, ἰδίως πρὸς χαρακτηρισμόν : αἰδώς, Ἀργεῖοι. Ν, 95. σκέτιος, ὀβριμοεργός, ὃς οὐκ ὄβειτ' αἰσυλά ρέζων. Ε, 403. ὦ πόλλ' ἐγὼ μοχθηρός, ὦ πικρός θεοῖς. Σοφ. Φιλ. 254.

Σημ. 2. Σύναρθρος ὀνομαστικὴ μετὰ προστακτικῆς (κειμένης ἢ νοουμένης) εἶναι παράθεσις τοῦ νοουμένου σὺ ἢ ὑμεῖς : ὁ παῖς ἀκολουθεῖ. (= σὺ ὁ παῖς). Ἀρ.β.α.521. παρατηρεῖτε τοῦτο οἱ πλησίον. (= ὑμεῖς οἱ πλησίον). Ε.ἀπ.3,14,4.

Σημ. 3. Ὡσαύτως κατ' ἔλλειψιν τοῦ σὺ ἢ ὑμεῖς συνάπτεται ἐνίοτε παραθετικῶς σύναρθρος ὀνομαστικὴ μετὰ κλητικῆς : ὦ ἄνδρες οἱ παρόντες, ἡγοῦμαι ἐγὼ ὑμῶς πολίτας εἶναι. Πλ. Πρωτ. 337.

§ 75. Διὰ τῆς κλητικῆς μετὰ τοῦ ὦ ἢ καὶ ἄνευ αὐτοῦ γίνεται προσφώνησις τοῦ πρὸς ὃ ὁ λόγος προσώπου : τούτωρ, ὦ Καλλίελευς, αἴτιος Χαιρεφῶν. Πλ. Γοργ. 447. Ἀτρεΐδη, σὺ δὲ παῖς τεδὸρ μένος. Α, 282. Οὐχὶ σπανίως δὲ, προσταττομένου τοῦ ὦ, τίθεται καὶ ἐπὶ ἀναφωνήσεως : ὦ γῆρας, ὡς ἐπαχθὲς ἀνθρώποις· εἰ. Φερεκρ. 342, 8.

§ 76. Συνήθως ἡ κλητικὴ ἄνευ μὲν τοῦ ὦ κεῖται ἐπὶ παρὰ κλεῦσεως, παραινέσεως, ἐκπλήξεως ἢ ἐπὶ ἀγχανακτικῆς : παῖ, λαβὲ τὸ βιβλίον καὶ λέγε. Πλ. Θεαιτ. 142. ἀκούεις Αἰσχίνη; Δ. 18, 290. ἀνθρώπε, τί ποιεῖς; Ε.Κ. 2, 2, 7. ἐμβρόντητε, εἴτα νῦν λέγεις; Δ. 18, 243. μετὰ δὲ τοῦ ὦ (ἐν ἡσυχῶς προβαίνοντι λόγῳ) πρὸς

¹ Ἡ ὀνομαστικὴ καὶ ἡ κλητικὴ ἔχουσιν ὡς πρὸς τὰς ἄλλας πτώσεις (γενικήν, δοτικήν, αἰτιατικήν) ὡς τὸ οὐδέτερον καλούμενον γένος ὡς πρὸς τὰ ἄλλα γένη (ἄρσ. καὶ θηλ.). ὅπως δηλ. τὸ οὐδέτερον οὐδὲν ἐμφαίνει γένος (οὐδὲ γραμματικόν), οὕτω καὶ ἡ ὀνομαστικὴ καὶ κλητικὴ οὐδεμίαν ἐκφράζουσι σχέσιν τῶν ὑπὸ τῶν ἄλλων πτώσεων ἐκφραζομένων. Εἶγε δὲ τὸ πάλαι ἡ Ἑλλ. γλῶσσα, ὡς καὶ αἱ συγγενεῖς αὐτῇ, ὀκτώ πτώσεις, ὧν αἱ τρεῖς, ἡ ἀγαιρετικὴ (σημαίνουσα τὸ πόθεν), ἡ τοπικὴ (σημαίνουσα τὸ ποῦ) καὶ ἡ ὀργανικὴ (σημαίνουσα τὸ διὰ τίνας ἢ μετὰ τίνας) ἀνεπληρώθησαν ἐνωρίς ὑπὸ τῆς γενικῆς (ἡ ἀφαιρετικῆς) καὶ δοτικῆς (ἡ τοπικῆς καὶ ἡ ὀργανικῆς). Σημειώτέον μάλιστα, ὅτι οἱ τῆς πληθ. δοτικῆς τύποι εἶναι κυρίως τύποι τῆς τοπικῆς καὶ ὀργανικῆς πτώσεως.

προσαγόρευσιν ἀπλῶς ἢ διέγευσιν τῆς προσοχῆς τοῦ πρὸς ὃν ὁ λόγος προσώπου: ἀγαθῆς γυναικὸς ἐστὶν ὃ Νικοστράτη μὴ κρείττον' εἶναι τὰνδρὸς, ἀλλ' ὑπῆκουσιν. Φιλήμ. 135. ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. ὧ ἄ. δικασταὶ κλπ.

(§ 77. Πρὸς δῆλωσιν ὑπερβάλλοντος πάθους (λύπης, στενοχωρίας, σπουδῆς) ἐπαναλαμβάνεται ἡ κλητική τῆς αὐτῆς λέξεως: Ζεῦ, Ζεῦ, θεωρὸς τῶνδε γενοῦ. Αἰσχ. χο. 246. Παῖ, ἡμί. παῖ, παῖ Ἀρ. νεφ. 1145.)

(§ 78. Ἡ κλητικὴ ἐπιθέτου ἢ οὐσιαστικοῦ μετ' ἐπιθέτου προτάσσεται συνήθως τοῦ σὺ: ὁ χρυσὸς ὧ σοφὲ σὺ καλὰ ποιεῖ γαίησθαι. Πλ. Ἰππ. 290. ὧ μέγα ἀγαθὸν σὺ τοῖς φίλοις Κῦρε. Ξ. Κ. 5, 3, 20.)

(Σημ. Παρὰ ποιηταῖς ἐνίοτε παρεμβάλλεται τὸ ὦ μεταξὺ τοῦ ἐπιθέτου καὶ τοῦ οὐσιαστικοῦ: ἀρακλεὲς ὧ Μενέλαε. Θ. 716. Φοῖνισσα Σιδωνιάς ὧ ταχεῖα κόπα. Εὐρ. Ἑλ. 1451. Ἐνίοτε δὲ ἐν λόγῳ μετὰ σφοδρότητος ἢ πάθους ἐκφερομένη ἐπιφέρεται ὁ ἐπιθ. προσδιορισμὸς ἐπαναλαμβανομένου τοῦ ὧ: ὧ τέκνον, ὧ γερρατὸν. Σοφ. Φιλ. 799. ἢ προτάσσεται ὁ ἐπιθ. προσδιορισμὸς ἐπαναλαμβανομένου τοῦ ὧ: ὧ πέπον, ὧ Μενέλαε. Ζ, 55.)

II. Περὶ τῶν πλαγίων πτώσεων.

α' Θεμελιώδεις σημαίαι αὐτῶν.

§ 79. Ἐκ τῶν τριῶν πλαγίων πτώσεων ἡ μὲν αἰτιατικὴ ἐκφράζει κυρίως τὸ ἄμεσον ἀντικείμενον ἢ τοπικὴν ἔκτασιν: φιλῶ τὸν παῖδα. — ἀλγῶ τοὺς πόδας. καλὸς τὰ ὄμματα. Ἡ δὲ γενική ὡς καθαρά μὲν γενικὴ λαμβάνεται πρὸς (ἀκριβέστερον) προσδιορισμὸν οὐσιαστικοῦ¹ ἢ ῥήματος ἀμεταβάτου ἢ ἐπιθέτου ἢ καὶ ἐπιρρήματος: ὁ τῶν Ἀθηναίων δῆμος. — ἐπιθυμία ἀρετῆς. — ἐπιθυμῶ ἀρετῆς. — ἐμπειρος τῆς τέχνης. — ἀξίως λόγον. — ὡς ἀφαιρετικὴ δὲ γενικὴ ἐκφράζει τὸ σημεῖον ἀπὸ τοῦ ὁποῦν ὀρμίζεται²: τὸγε μητρὸς ἐπεύθετο. — εἰκω ἔδρας. διαφέρω τῶν ἄλλων. Ἡ δὲ δοτικὴ ὡς καθαρά μὲν δοτικὴ ἐκφράζει κυρίως τὸ ἔμμεσον ἀντικείμενον δηλοῦσα τὸ πρόσωπον ἢ τὸ πρᾶγμα σχετικῶς πρὸς τὸ ὁποῖον συμβαίνει τι³: βοήθει τοῖς ἀγαθοῖς. ὡς τοπι-

¹ Ὡσπερ ἡ αἰτιατικὴ εἶναι ἡ ἰδιάζουσα πρὸς προσδιορισμὸν τῆς ἐννοίας τοῦ ῥήματος πτώσις, τιθεμένη πρὸς ἔκφρασιν τῆς τοῦ ἀντικειμένου σχέσεως, οὕτως ἡ γενικὴ εἶναι ἡ ἰδιάζουσα πρὸς προσδιορισμὸν τοῦ οὐσιαστικοῦ κυρίως πτώσις.

(2) Καίτοι δὲν εἶναι ἐνίοτε εὐχερὲς ἡ διάκρισις τῆς καθάρως ἀπὸ τῆς ἀφαιρετικῆς γενικῆς.

(3) Ἐν ᾧ ἡ αἰτ. καὶ ἡ γενικὴ ἀναφέρονται εἰς ὅρον τινὰ τῆς προτάσεως, ἡ καθαρά δοτικὴ ἀναφέρεται εἰς ὅλην τὴν πρότασιν.

κὴ δὲ δηλοῖ τὸν τόπον ἐν ᾧ εὐρίσκεται ἢ γίνεται τι ἢ καὶ τὸ χρονικὸν σημεῖον, καθ' ὃ λαμβάνει χώραν πρᾶξις τις: αἰθέριαι. πεδίῳ πέσε. — Βοιωτοὶ ἐξηκοστῷ ἔτει ἀνέστησαν. ὡς ὀργανικὴ δὲ σημαίνει τὸ μεθ' οὗ (δοτικὴ τῆς κοινωρίας ἢ συνοδευτικὴ) ἢ τὸ δι' οὗ (ὀργανικὴ) γίγνεται τι: διαλέγομαι τοῖς φίλοις. — ἀτιμία κολάζουσιν.

6'. Περὶ τῆς χρήσεως τῶν πλαγίων πτώσεων

Α'. Αἰτιατική.

§ 80. Ἡ αἰτιατική, ὡς πτώσις τοῦ ἀμέσου ἀντικειμένου, τίθεται μετὰ τῶν μεταβατικῶν ἢ τῶν ὡς τοιούτων λαμβανομένων ῥημάτων: ὠφελεῖ μὲν τοὺς φίλους, βλάπτει δὲ τοὺς ἐχθρούς. Πλ. πολ. 334. εἰς τι ἐροχλῇ ἡμᾶς, δεόμεθα τοῦ παύσοτος. Ε. ἀπ. 3, 8. 2. πέρητα φεύγει πᾶς τις ἐκποδῶν φίλος. Εὐρ. Μηδ. 561. οἱ καιροὶ οὐ μένουσι τὴν ἡμετέραν βροδυτῆτα. Δ. 4, 37. οὐδένα κίνδυνον ὑπὲρ δόξης ἐξέστη. 22, 76. μᾶλλον τοὺς αἰδονμένους αἰδοῦνται τῶν ἀναιδῶν οἱ ἄνθρωποι. Ε.Κ. 8, 1, 28. οὔτε Φίλιππος ἐθάρρει τούτους, οὔθ' οὔτοι Φίλιππον. Δ. 3. 7.

(Σημ. 1. Καὶ μετὰ λεκτικῶν ἢ προσαγορευτικῶν ῥημάτων τίθεται ἐνίοτε παρὰ ποιηταῖς ἡ αἰτ. ἀντὶ τῆς δοτικῆς: δὴ τότε Πολυδάμας θρασὺν Ἑκτορα εἶπε παρασιδός. Μ, 60. ὁ μὲν γὰρ αὐτὸν ἐννέπει. Σοφ. Αἴ. 764.)

Σημ. 2. Κχι μετὰ ῥηματικῶν τινῶν οὐσιαστικῶν τίθεται ἐνίοτε ἡ αἰτ. ὡς ἀντικείμενον, μάλιστα μετὰ τοῦ ἐστὶ λαμβανομένων: τὰ μετέωρα φροτιστής. Πλ. ἀπ. 18. — ἐπιστήμορες ἦσαν τὰ προσήκορτα. Ε.Κ. 3, 3, 9.

(Σημ. 3. Τὸ ἀπρόσωπον δεῖ ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ χρεῖα ἐστὶ συντάσσεται παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ποιηταῖς ¹ μετ' αἰτ. τοῦ προσώπου τοῦ ἔχοντος τὴν χρεῖαν καὶ γενικῆς τοῦ οὗ ἡ χρεῖα ἐστὶ: αὐτὸν γὰρ σε δεῖ Προμηθέως. Αἰσχ. Προμ. 86. τί γὰρ μ' ἔδει παίδων; Εὐρ. Ίχ. 789. Συνήθως ὅμως λέγεται δεῖ μοι τινοῦ καὶ δὴ καὶ παρὰ τοῖς πεζοῖς ἔτι: τοῖς καλοῖς κάγαθοις τῶν ἀνθρώπων οὐδὲν δεήσει πολλῶν γραμμάτων (τ. ἔ. νόμων γραπτῶν). Ίσ. 4, 78. Ἀνθρωπιῶν δ' ὅμως καὶ ἐπιθέτων δύναται ἀντὶ τῆς γενικῆς νὰ ληφῇ καὶ ἡ αἰτιατική: εἴπερ γε δεῖ καὶ τοῦτό με. Ἀρ. Ίππ. 1368. ἐν δεῖ μόνον μοι. Εὐρ. Ίχ. 594. — Ἐπὶ δὲ τῆς σημασίας τοῦ ἀνάγκη ἐστὶ ἐν συντάξει μετ' ἀπαρσεμῆτος συνήθης μὲν εἶναι ἡ αἰτ. τοῦ προσώπου, λίαν δὲ σπανία ἡ δοτικὴ: δεῖ σε ταῦτα πράττειν. — δεῖ ἐπιστάζει τὸν ἵππον Πέρση ἀνδρὶ... (ἀλλ' ἄμεσως κατωτέρω: καὶ θωρακισθέντα (τὸν Π. ἄνδρα δηλ.) ἀναβῆναι. Ε. ἀν. 3, 4, 35.)

(Σημ. 4. Ἄλλως ἔχει ἡ αἰτ. ἐπὶ τοῦ χρή, ὅπερ οὐδὲν ἑτερόν ἐστιν ἢ οὐσιαστικόν (= χρεῶ, χρεῖα): οὐδέ τί σε χρὴ ταύτης ἀφροσύνης (= χρῆ

(1) Μάλιστα παρ' Εὐριπίδῃ.

ἔχει. πρὸλ. ἐμὲ χρεώ ἔχει. Ε, 189. ὅτον σε χρεία ἔχει. Σοφ. Φιλ. 646)
 Η, 103. Ἐάν δὲ ἀκολουθῇ ἀπρέμφατον, πρέπει νὰ νοηθῇ τὸ εἶναι, π.χ.
 χρὴ σε γράφειν = χρὴ ἐστὶ σε γράφειν.)

(Σημ. 5. Θαρρῶ τινα=οὐ φοβοῦμαι τινα.—θαρρῶ τιμι = θαρρῶ ἐπὶ
 τινα, ἐπικυπαῖται.)

(Σημ. 6. Μετ' αἰτ. συντάσσονται καὶ φράσεις ἰσοδυναμοῦσαι ῥήμασι
 συνταγαστένοις αἰτιατικῇ, μάλιστα παρὰ τοῖς τραγικοῖς: θαρόντα δεσπό-
 την γόοις κατάρξω (κατὰ τό: γοῶμαι τινα). Εὐρ. Ἀνδρ. 1198. θῶμα ποιῶ-
 μαι τὴν ἐργασίαν (= θαυμάζω τὴν ἐργ.) Ἑρ. 1, 68.)

Σημ. 7. Τὸ λοιδορῶ παρὰ τοῖς παλαιότεροις αἰτιατικῇ συντάσσεται, τὸ
 δὲ λοιδοροῦμαι πινὰ πᾶσι μετὰ δοτικῆς πάντοτε. Τὸ ὑβρίζω (ὡς ἀμετά-
 θατον) συντάσσεται μετὰ τῆς εἰς καὶ αἰτ.: ὥστ' εἰς τὰς αὐτῶν πατρίδας
 ὑβρίζειν Ἰσ. 4, 1' 1.

Σημ. 8" Ἀγῶ καὶ φέρω ἢ φέρω καὶ ἄγῶ τινὰ (π.χ. τοὺς πλείοντας
 τὴν θάλασσαν. Δ. 4, 34.) σημαίνει κκκοποιῶ τινα.—Τὸ δὲ ἄγῶ
 καὶ φέρω τι (π.χ. τὴν χάραν. Δ. 9, 52.)=λεηλατῶ, διερπάζω.

§ 81 Μετὰ παντὸς ῥήματος συνάπτεται αἰτιατικὴ συστού-
 χου ἢ συνωνύμου οὐσιαστικοῦ μετὰ τινος ἐπιθετικοῦ (ἢ ἰσοδυ-
 νάμου) προσδιορισμοῦ: κινδυνεύω τὸν ἔσχατον κίνδυνον. Πλ.
 ἀπ. 34. ζήσεις βίον κράτιστον, ἢν θυμοῦ κρατῆς Μέ. 186. πο-
 ρεῖσθαι μακρὰν ὁδόν. Ἰσ 1. 19.—ὥμην φιλοσοφίαν φιλοσοφεῖν
 δι' ἧς ἀν μάλιστα ἐνόμίζον παιδευθῆναι¹ τὰ προσήκοντα. Ξ.
 ἀπ. 4, 2 23.

(Σημ. 1. Τοιούτη εἶναι καὶ ἡ αἰτ. μέρη ἐπὶ τῶν ῥηματίων τῶν
 σημακινόντων διχίρεσιν: ἅπαντα ρεῖμαι κελεύω μέρη εἰκοσιν. Δ.
 14, 21.

Σημ. 2. Ἐνίοτε ἡ ῥηματικὴ ἔννοια ἐκφρίζεται διὰ περιφράσεως: ἀτί-
 μους αὐτοὺς τοιάνδε ἀτιμίαν ἐποίησαν. Θ. 5, 34. μήτε τι σοφὸς ὢν τὴν ἐ-
 κείνων σοφίαν μήτε ἀμαθὴς τὴν ἀμαθίαν. Πλ. ἀπ. 22.

Σημ. 3. Κατὰ τὸ δικάζειν (-εσθαι) δίκην λέγεται καὶ διώκειν,
 φεύγειν, εἰσιέναι, εἰσελθεῖν, ἀγωνίζεσθαι δίκην ἢ γραφὴν: εἶδόν
 τινα γραφὴν ἀγωνιζόμενον παρανόμων. Δ. 23, 100.—Κατὰ δὲ
 τὸ ρικᾶν ρίκην λέγεται καὶ ρικᾶν μάχην², στάδιον, δίκην, ἀγῶ-
 να (κυρίως = ρίκην μάχης, σταδίου κλπ.): ὅσας μάχας ρενική-
 κατε. Ξ ἐν. 6, 5, 23. Ἀνάλογα τούτοις εἰσὶ καὶ τὰδε: περιέρχο-
 μαι πρεσβείαν (= περιοδείαν πρεσβείας). Δ. 9, 72. ἔξιμι στρα-
 τειαν. Θ. 1, 15. μωρίαν ὀφλισκάνω (= δίκην μωρίας) Σοφ. Ἄντ.
 470. ἀποκρίνομαι τὸ ἐρωτώμενον. Πλ. Κρ. 48. σπένδομαι ἀναχρό-

1. Ἡ ἀναφ. πρότασις ἐπέχει τόπον ἐπιθ. προσδιορισμοῦ

2. Συνηθέστερον ὁμως λέγεται μάχη ρικᾶν.

ρησιν. Θ.3,109. *θύει ἐπιτίκια*. Πλ.συμπ.173. *δαίνυμι τάγορ*. γ, 309. γ

Σημ 4. Ὁ ἐπιθ. προσδιορισμός δύναται νὰ παραλειφθῇ
α') "Όταν τὸ οὐσιαστικὸν λαμβάνηται ἐπὶ τινος εἰδικῆς σημα-
σίης : *Κοιτῶνται γόρον τοῖς Σινωπεῦσιν ἔφερον*. Ε.ἀν.5,5,7.
οὐδένα πώποτε γράψῃν ἔγραψάμην. Αἰσχ.1,1.

β) "Όταν ἡ αἰτιατική τιθῆται μετ' ἄρθρου, ὅπερ ἀναπληροῖ
τὸν ἐπιθ. προσδιορισμὸν : *κοιτῇ τὸν πόλεμον πολεμουμένων* (= *τὸν παρόντα π.*). Θ 8,55.

γ') "Όταν ἡ αἰτ. εἶναι πλ. ἀριθμοῦ διότι ὁ πληθυντικός πε-
ριέχει τὴν ἔννοιαν τοῦ πολλοῦ, διάφοροι : *ἐτριηράρχησε τριηραρ-
χίας*. Δ.45.85. οἱ δὲ αὐτίκα γάμονς ἔγημαρ. Ἡρ.4.145.

Συμ. 5. Ἡ αἰτ. τοῦ συστοίχου οὐσιαστικοῦ δύναται νὰ πα-
ραλειφθῇ καὶ τότε ὁ ἐπιθ. προσδιορισμός αὐτῆς ἐκφέρεται κατ'
οὐδέτερον γένος καὶ μάλιστα ἐπ' ἄλλων μὲν ῥημάτων¹ κατὰ
πληθ. ἀριθμὸν, ἐπ' ἄλλων δὲ καθ' ἐνικὸν, καὶ ἐπ' ἄλλων ὅτε
μὲν καθ' ἐνικὸν, ὅτε δὲ κατὰ πληθυντικόν : *μεγάλα ζημιῶν*.
— *βλάπτειν*. Ὁλύμπια *νικᾷν*. — ὁξὺ ὄρν. *μέγα γρονεῖν*. ἐρωτῶ-
μεν *Κῆρος* τί βούλεται ἡμῖν χρῆσθαι (= *τίνα χρῆσιν βούλεται*
ἡμῖν χρῆσθαι). Ε.ἀν.1.3.18. — *τοῦτο ὁμῶν δέομαι δίκαιον*. Πλ.
ἀπ 18 *δεήσομαι μέτρια ὁμῶν*. Αἰσχ.3,61.

Σημ 6. Γει.ύτη; ἀρχῆς εἶναι καὶ πλείστα ἐπιρρήματα (θετικά,
συγκριτικὰ καὶ ὑπερθετικά) ἐπιθετικὴν κατὰληξιν ἔχοντα : *ρέος*
ὦν πᾶς ἄνθρωπος τὰ τοιαῦτα ἀμβλύτατα ὄρα, γέρον δ' ὀξύτα-
τα. Πλ.νο.715. *ὄζειν ἐδόκει τοῦ ἄρτου χάριστον*. Δυσ.6,2. *χα-*
λεπώτερον ἔτι *ζῆ ὁ τυραννῶν*. Πλ.π.579. ¶

(Σημ. 7. Σπα ἰώτατα τὸ ἐπίθετον τηρεῖ τὸ γένος τοῦ παραλειπομένου
οὐσιαστικοῦ : *τοῦτον ὀλίγας ἔπαισεν*. Ε.ἀν.5,5,12.)

(Σημ. 8. Παρὰ ποιηταῖς, ὡς λέγεται *δεινὸν δέρκομαι*, *λακωνικὸν πρέω*,
οὕτω λέγεται καὶ *πῆρ δέρκομαι*. Τ.446 *μῆρος πρέω*. Σοφ. Ἡλ.610. *ρεῖν γάλα*.
Θεοχρ.5,125. ὅτε χρυσόν. Πινδ. Ὀλ.7)

§ 82. Ἡ αἰτ. ἐκφράζει καὶ τὴν τοπικὴν ἔκτασιν ἐφ' ἧς λαμβά-
νει χωρὰν κίνησίν τις ἢ τὸ διανυόμενον διάστημα, πρὸς δὲ καὶ
τὸ μέτρον τῆς ἀποστάσεως : *μὴ τὰ δύσβατα πορεύου*. Ε.Κ 2,4,
27. *Κῆρος ἐξελαύνει διὰ Φρυγίας σταθμὸν ἕνα, παρασάγγας*
ὀκτώ. Ε.ἀν.1,2,6. (Γραυτῆς ἀρχῆς εἶναι καὶ αἱ ἐπιρρ. ἐκφρά-
σεις *τὴν πρώτην, μακρὰν, ἀρτίον, πλησίον*, ὡς καὶ αἱ τροπικαί,

1. Καὶ δὴ τῶν πλείστων.

τὴν ταχίστην (ὁδὸν δηλ.), τὴν ἄλλως τινα τρόπον, τοῦτον τὸν τρόπον.)—Μέγαλα ἀπέχει Στρακονοῶν οὔτε πολλὸν πολὺν οὔτε ὁδόν. Θ.649. Θεασέβουλος ἔθετο τὰ ὅπλα ὅσον τρία στάδια ἀπὸ τῶν γρονθοῶν. Ξ.Ελλ.245

§ 83. Δι' αὐτὴν ἐκφράζεται καὶ ἡ χρονικὴ διάκρεια πράξεώς τινος : αἱ σπονδαὶ ἐνιαυτὸν ἔσονται. Θ.4,117. Ξυμμαχίαν ἐποίησαντο ἑκατὸν ἔτη. 3.114. Ἰσχυροὶ δέ τι καὶ Θηβαῖοι τοιτοῦσι τοὺς τελευταίους χρόνους. Δ.923. ψευδόμενος οὐδεὶς λανθάνει πολλὸν χρόνον. Μεν.547. οὐδέπω εἴκοσι εἴτη γεγονός. Ξ.κπ. 3,6,1.

Σημ. 1. Τοιούτης ἀρχῆς εἶναι καὶ αἱ ἐπιρρ. ἐκφράσεις (τὴν) ἀρχήν, τὸ παλαιόν, (τὸ) πρότερον, (τὸ) δεύτερον, πολλὸ, (τὰ) πολλὰ, τὸ πλέον, ὀλίγον, ἀκμὴν, ἀρχήν, κ. ἄ.τ. καὶ τὰ ἐπιρρηματὰ σήμερον, αὐριον, νύκτωρ κ.τ.τ.

Σημ. 2 Αἱ αἰτιατικαὶ ἡμέραν, νύκτα, ἔτος κ. ἄ.δ. τίθενται πολλάκις μετὰ τακτικοῦ (σπινώως ἀτολύτου) ἀνθυμητικοῦ, ἐνίοτε δὲ καὶ μετὰ τῆς ἀντωνιμίας οὗτος. οὗτοι πρὶς δήλωσιν χρόνου ἀπὸ τοῦ ὁποίου γίνεται τι ἢ πρὸ τοῦ ὁποίου ἐγένετό τι : ἦρ (στρατείας) ἐνδέκατον μῆνα τοῦτον Φίλιππος ποιεῖται. Δ.8.2 (=ἀπὸ δέκα μηνῶν). τρίτον δὲ ἔτος καὶ τέταρτον αὐριούτω ; (=πρὸ δύο, τριῶν ἐτῶν.) Π. Ἀλκ. 6', 110. τέθρηκε ταῦτα τρία ἔτη (=πρὸ δύο ἐτῶν). Λυσ. 7.10. ἐξήλθομεν ἔτος τρίτον τοῦτο εἰς Πάρακτον (=πρὸ δύο ἐτῶν) Δ.24.3.

§ 84 Πρὸς ποιηταῖς καὶ μάλιστα τοῖς ἐπικοῖς τὰ κινήσεως σημεῖατικὰ ῥήματα συντίσσονται μετ' αὐτ. δι' αὐτῆς τὸ τέμα τῆς κινήσεως ἢ ἀπλὴν διεύθυνσιν πρὸς τι : κρίση δ' οὐρανόν Ικε. Α, 317. μνηστῆρας ἀφίκετο. α, 332 — δῶμα πελάζει. Εὐρ. Ἀνὸρ 1167. καὶ μεταφορικῶς : ἦβην πολυήρατον ἰκόμεθα. Ο.366.

§ 85. Μετὰ ῥημάτων χμεταβότων ἢ πεθητικῶν, ὡς καὶ μετ' ἐπιθέτων, τίθεται ἡ αἰτ. πρὸς δήλωσιν ἀνφορᾶς : διαφέρει γυνὴ ἀνδρὸς τὴν φύσιν. Πλ. πολ. 453. τὴν μεγάλην κατεάγειν. Ἀνθ. 1. 61.—καὶ γνώμην ἱκανὸς καὶ τὰ πολέμια ἄλκιμος. Πρ. 3, 4. τί τῶν ἀπάντων σὺ χρήσιμος εἶ; Δ.18, 311 ἡ πόλις ἡμῶν οὐδὲν ὅμοιον γέγονεν ἐκείνους. Ίσ. 12, 93.

Σημ. 1. Συνηθέσται αἱ ἐπιρρηματικαὶ αἰτιατικαὶ εὖρος, ὕψος, μέγεθος, βάθος, πλῆθος, ἀριθμὸν, γένος, ὄνομα κλπ. καὶ αἱ ἐκφράσεις γνώμην ἐμὴν, τὸ ἐπ' ἐμὲ ἢ τοῦπ' ἐμὲ, τὸ ἐπὶ σέ ἢ

¹ Αἱ ἐπιρρηματικαὶ αἰτιατικαὶ τόσον, πολλὸ, μακρὰν καὶ αἱ ὅμοιαι δύνανται νὰ ὑπαχθῶσι καὶ ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς τοπικῆς ἐκτάσεως καὶ ὑπὸ τὴν τῆς χρονικῆς διαρκείας.

τοῦπὶ σέ, τὸ ἐπ' ἐμοί, τὸ ἐπὶ σοί (= ὅσον ἐξαχρᾶται ἀπὸ ἐμέ, σέ ἢ ὅσον ἀφορᾷ εἰς ἐμέ, σέ), τὸ κατὰ τοῦτον εἶναι, τὸ ἐπὶ τοῦτον εἶναι (= ὅσον ἐξαχρᾶται ἀπὸ τοῦτον), τὸ νῦν εἶναι (= ὅσον διὰ τῶρα) καὶ ἄλλαι ὅμοιαι.

(Σγμ. 2 Σπανίως ἀντὶ αἰτιατικῆς τίθεται γενική: τέλειος τῆς τοῦ πράγματος ἀρετῆς. Πλ. νό. 643. ἀθάδης φρενῶν. Αἵσχ. Πρ. 908. αἵματος ἐξ ἐμοῦ εἶσιν. Τ. 105.)

§ 86. Ἡ αἰτιατική τῆς ἐρωτ. ἀντωνυμίας τί (ἐν πλᾶγιζ ἐρωτησεί ὅτι) καὶ ἡ τῆς δεικτικῆς ταῦτα τ. θενται πολλὰ καὶ ἀνευ προθέσεως πρὸς δῆλωσιν αἰτίου τελικοῦ ἢ ἀναγκαστικοῦ: τί τηρικὰδε ἀφίξει ὦ Κρίτων; Πλ. Κρ. 43.—ταῦτα ὑπαισχυρόμεθα τοῦσδε. Αλχ. 179.—ἡρωτῶντο ὅτι ἤκοιεν. Ε. Ἑλλ. 4, 5, 9.¹

(Σγμ. Οὕτω παρὰ τραγικοῖς τίθεται τὸ δ, α, τί χρῆμα: ὁ καὶ με γῆς ὑπέ- ἐπεμψεν. Εὐρ. Ἑκ. 13. ἃ δ' ἤλθοι ἤδη σοι λέξαι θέλω. Σοφ. Ο. Κ. 1291. τί χρῆμα οἰκτροῖς μ' ἐκάλεσας προοιμίους; Εὐρ. Ἰρ. μ. 1179. Παρ' Ὁμήρῳ δὲ λαμβάνεται οὕτω τὰ τό: τὸ καὶ κλαίονσα τέτηκα. Γ. 176.)

§ 87. Τὰ ῥήματα ποιεῖν (ποιεῖσθαι, μσ.), τιθέναι, καθιστάναι καὶ τὰ ἐνεργητικὰ τῶν ἐν § 9 (β' καὶ σημ. 3) σημειουμένων ῥημάτων συντρίσσονται μετὰ δύο αἰτιατικῶν, μιᾶς τοῦ ἀντικειμένου καὶ ἐτέρης τοῦ κατηγορουμένου αὐτοῦ: οὗτος τῶν ἐν Μήδοις πάντων ἑαυτὸν δεσπότην πεποίηκεν. Ε. Κ. 1, 3, 18. τρεῖς τῶν ἐμῶν ἐχθρῶν νεκροὺς θήσω. Εὐρ. Μηδ. 374. τοὺς φροτίζοντας τὰ τοιαῦτα μωραίοντας ἀπέδεικνεν. Ε. ἀπ. 1, 1, 11. νόμιζε τὴν μὲν πατρίδα οἶκον, τοὺς δὲ πολίτας ἐταίρους, τοὺς δὲ φίλους τέκνα σπαντοῦ. Ἰε. 11. τί τὸν ἕτερον ἐροῦμεν, σοφὸν ἢ σοφιστικόν; Πλ. Σοφ. 268. χρὴ παιδᾶς ἐκδιδάσκεισθαι σοφούς. Εὐρ. Μηδ. 295. ἡ εἰρήνη τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων ὑψηλὸν ἦρε. Ἀνδ. 3, 7.

§ 88. Πολλὰ μεταβατικά ῥήματα πλὴν τῆς αἰτιατικῆς τοῦ ἀμεσου ἀντικειμένου λαμβάνουσι καὶ αἰτιατικὴν τοῦ συστοίχου ἢ συνωνύμου οὐσιαστικοῦ: ἕκαστον εὐεργετῶ τὴν μεγίστην εὐεργεσίαν. Πλ. ἀπολ. 36. ἐμὲ ὁ πατήρ τὴν τῶν παίδων παιδείαν αὐτὸς ἐπαίδευσε. Ε. κ. 8, 3, 37. Σωκράτης τὰ μέγιστα πάντας τοὺς βουλομένους ὡφέλει. ἀπ. 1, 2, 61. ὅσα τοὺς ταλαιπώρους Ὀλυρθίους ἐξηπάτησεν. Δ. 8, 62. δέκας εἴλεν Εὐπολιν δύο. Ἰσχ. 7, 10. (τὰ σέμν' ἔπη κόλαζ' ἐκείνους = τὴν τῶν σεμνῶν ἐπὶ κολᾶσιν κόλαζ' ἐκείνους). Σοφ. Αἴ. 1107.) καλοῦσί με τοῦτο τὸ ὄνομα. Ε. οἰκ. 7, 3. διέλωμεν αὐτὴν δύο μέρη. Πλ. πολ. 283.

1. Αἱ αἰτ. αὗται προῆλθον ἐκ τῆς συστοίχου ἢ συνωνύμου αἰτιατικῆς.

Σημ. 1. Τοιαύτη εἶναι καὶ ἡ σύνταξις τοῦ ποιεῖν, ἐργάζεσθαι, δρῶν, λέγειν, γράφειν, ἀγορεύειν τινά τι (ἀγαθὸν ἢ κακόν) : οἱ πονηροὶ ἀεὶ τι κακὸν ἐργάζονται τοὺς ἐγγυτάτω ἐαυτῶν ὄντας Πλ.ἀπ 25. πᾶς τις τὸ γυναικεῖον γῶλον κακὰ πόλλ' ἀγορεύει. ρ.Θεσμ.786.(τί ποτε καὶ γράψειεν ἄρ' οὐ μοισοποῖς ἐν τάφῳ. Εὐρ.Τρ 1196).

(Σημ. 2. Ἐνίοτε δ' ὅμως ἀντὶ τῆς αἰτιατικῆς τοῦ προσώπου τίθεται δοτική προσωπική : ἐνλυθεῖσθ' ὃ τοῖς φίλοισι δρῶσιν οἱ κακοὶ φίλοι.Εὐρ. Ὀρ. 748. Σπανίως δὲ ἡ αἷτ. τοῦ προσώπου τίθεται καὶ μετὰ τῆς προθέσεως εἰς τὴν πρὸς : ὀφείλεις ἐμεῦ προποιεῖσθαιτος χρηστὰ εἰς σὲ χρηστοῖσι με ἀμείβεσθαι. Ἡρ.1,41. διόριζε δὲ τοῦτωρ ἃ τε πρὸς τοὺς φίλους ποιητέον καὶ ἃ πρὸς τοὺς ἐχθρούς. Ξ.Κ.1,6,31.)

§ 89. Μετὰ δύο αἰτιατικῶν, ὧν ἡ μὲν σημαίνει τὸ πρόσωπον (ἀνεσσορ ἀντικείμενον), ἡ δ' ἑτέρα τὸ πρᾶγμα (ἐμμεσορ ἀντικείμενον), συντάσσονται

α') Τὰ παιδευτικά : ὁ χρόνος καὶ ἡ ἐμπειρία τὰ μὴ καλῶς ἔχοντα διδάσκει τοὺς ἀνθρώπους. Ἀντ.5,14 καὶ τοὺς μεθ' ἐαυτοῦ δὲ ταῦτά εἴθικε. Ξ.Ἑλλ.6,1,15.

Σημ. 1. Οὕτω συντάσσεται καὶ τὸ ὑπομνησκω καὶ ἀναμνησκω, ἐφ' ὧν ἡ ἑτέρα αἰτιατικὴ εἶναι συνήθως οὐδετερον ἐπιθέτου ἢ ἀντωνυμίας : ἀναγκαῖον ὑπολαμβάνω μικρὰ τῶν γεγενημένων ἡμᾶς ὑπομνησθαι Δ 3,4. Ἀθηναίους καὶ τὰδε ὑπομνησκω.Θ.7 64.

(Σημ. 2. Τὸ ὑπομνησκω καὶ ἀναμνησκω λαμβάνουσιν ἐνίοτε καὶ γενικὴν ἀπλὴν ἢ γενικὴν μετὰ τῆς περὶ ἀντὶ τῆς αἷτ. τοῦ ἐμμέσου ἀντικείμενου : καὶ γάρ με Γοργίου ὁ λόγος ἀνεμνήρησκε. Πλ.συμ.198.—τὸν εἰδὸτα ὑπομνησθαι περὶ ὧν ἂν ἡ τὰ γεγραμμένα. Φιλῶρ.275.)

β') Τὰ ἐνδύσεως καὶ ἐκδύσεως σημαντικά : ὁ πάππος τὸν Κῦρον στολὴν καλὴν ἐρέδυσεν. Ξ.Κ.1,3,3.

γ') Τὰ αἰτητικά (ὕψ' ἢ ὑπάγεται καὶ τὸ ἱκετεύω) καὶ τὰ στερητικά (ὕψ' ἢ ὑπάγεται καὶ τὸ χρύπτω, ἀποκρύπτομαι (μς.), πρᾶττομαι (μς), εἰδ.πρᾶττω) : ὑμᾶς βασιλεὺς τὰ ὅπλῃα ἀπαιτεῖ. Ξ.ἀν.2,6,38 Σωκράτης τοὺς ἐαυτοῦ ἐπιθυμοῦντας οὐκ ἐπράττετο χρήματα. ἀπ.1,2 5 Λεύκωρ ἀπεστέρησε τὴν πόλιν ταύτην τὴν δωρεάν. Δ.20 33. Διογείτωρ τὴν θυγατέρα ἔκρυπτε, τὸν θάνατον τοῦ ἀνδρός. Λυσ.32,7.

Σημ. 1. Τὸ εἰσπράττειν, (εἰς) πρᾶττεσθαι, αἰτεῖν καὶ μάλιστα τὸ αἰτεῖσθαι συντάσσονται καὶ μετὰ γενικῆς μετὰ τῆς παρὰ : ὁ γῆρας αἰτῶν παρὰ τῶν θεῶν ἀμαρτάνει. γνωμ. οὗτος παρ' ἐτέρων εἰσπράττει τόκους. Δ. 56,17.

Σημ. 2. Τὸ ἀφαιροῦμαι ἀπαντᾷ ἐνίοτε καὶ μετὰ γενικῆς προσώπου καὶ αἰτιατικῆς πράγματος : οἱ πλεονέχται τῶν ἄλλων ἀφαιροῦνται χρήματα.

Ξ.ἀπ.1,5,3. (Μετὰ γεν. προσώπου ἀπαντᾷ καὶ τὸ αἰτῶ (Εὐρ. Μηδ. 942 καὶ 1154) καὶ τὸ ἀποστερῶ (Θ.1,40.), ὅπερ ἕως καὶ μετ' αὐτὸ τοῦ προσώπου καὶ γεν. τοῦ πράγματος ἀπαντᾷ: ἀποστερεῖ με τῶν χρημάτων. Ἰσ. 17,35).

(Σημ. 3. Τὸ πρόσωπον ἐπὶ τοῦ ἀφαιρεῖν καὶ τινων συνωνύμων αὐτοῦ ἐκφίρεται σπανίως καὶ κατὰ δευτικὴν (ἡθικὴν): αὐτὰρ ὁ τοῖσιν ἀφείλετο νόστιμον ἡμῶν. α,9. μάχας δέ σοι καὶ πολέμους ἀφαιρῶ. Ξ.Κ.7,2,46.)

(§ 90. Μετὰ δύο αἰτιατικῶν συντίσονται σπανίως (παρὰ ποιηταῖς ἰδίως καὶ τῷ Ἡροδότῳ καὶ ἄλλα ῥήματα, τινὰ συγγενεύοντα κατὰ τὴν ἔννοιαν πρὸς τὰνωτέω, π.χ. βούλει σε γέσσω πρῶτον ἄκρατον μῖθον; Εὐρ. Κύ. 149. εἰρωτῆς με οὖνομα κλυτὸν. ι,364. τὰ εἰς τροφήν διορτα ἐξετάζετε τοὺς ἐφ' ἡμῖν αὐτοῖς. Ξ.Κ.6,2,35. κελαινὸς αἶμα κόθηρον Σαρπηδόνα. Π.267. χροὰ ρίζετο ἄλμην. ζ 224. ἐτείετο ἔργον ἀεικίς Νηληϊα. Ο,236.)

§ 91. Ἐνίοτε ἡ αἰτιατικὴ λαμβάνεται μετὰ τινος ῥήματος ἔνεκα τῆς προθέσεως μεθ' ἧς τὸ ῥῆμα εἶναι συνθετον: ὑπερενεργόντες τὰς ραῖς τὸν Ἰσθμόν. Θ.3 81. τεῖχος περιβάλλεσθαι τὴν πόλιν. Ἠρ. 7.24. καὶ ἐπειδὴ συμφορὰν τήνδ' εἰσπεσοῦσ' ἀμυχανεῖς Εὐρ. Ἀνδρ. 983.

§ 92. Τὸ κατωμαστικὸν καὶ (ἢ ἀντ' αὐτοῦ τὸ καὶ μὰ) καὶ τὸ ἀπομοστικόν, μὰ (τὸ ὅτι) τούτῳ μετ' ἀρνήσεως οὐ τιθεμένης ἢ νοουμένης) συντισσανται μετ' αἰτιατικῆς: τοῦ ὀνόματος θεοῦ τινος ἢ μετὰ τῆς αἰτ. τῆς λεξέως θεός: καὶ τὴν Ἥραν ἄγαμαί γε τὰς ἀποκρίσεις. Π. Γργ. 449. καὶ μὰ τοὺς θεοὺς σὲ ἐπισκεψόμενος ἦα Ξ. Κ.5,4,10.— μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ οἶδα. 32. οὐκ ἐβούλετο;—μὰ Δι', ἀλλ' ὁ δῆμος ἀρεβόα χρίσιν ποιεῖν. Ἀρ.β.χ. 779.

§ 93. Ἐνίοτε κεῖται ἡ αἰτιατικὴ κατ' ἑλλειψιν τοῦ ἐξ οὗ ἐξορτάται ῥήματος ἐν λόγῳ μετὰ ζωηρότητος ἢ πάθους ἐλφερομένου, ἰδίως παρὰ ποιηταῖς: σὲ δὲ, σὲ τὴν νεύουσαν εἰς πέδον κἄρα (λέγω δηλ. ἢ καλῶ). Σοφ. Ἰντ. 441.— μὴ, πρὸς σε γονάτων (αἰτῶ δηλ.) τῆς τε ρεοῖς μου νόρῃς. Εὐρ. Μηδ. 324.— μὴ τριβὰς ἔτι (ποιεῖτε). Σοφ. Ἀντ. 577.— τί δὲ τοὺς κινδυνεύειν μέλλοντας; (ποιήσομεν δηλ.). Ξ.ἀπ.3,1,10.

Β'. Γενική.

α' Καθαρὰ γενική.

1. Ἡ γενική μετὰ τῶν οὐσιαστικῶν, τῶν ὡς οὐσιαστικῶν λαμβανομένων ἐπιθέτωρ καὶ τῶν ἐπιρρημάτων.

§ 94. Διὰ τῆς κυχρῆς γενικῆς εἰδικεύεται καὶ ἀκριβεστερον

1. Ἡ-ις ἕως καὶ παρλείπεται ἐνίοτε: μὰ τὸν, ἐγὼ μὲν οὐκ ἄρ' ἐπειθόμην. Ἀ.β.α. 1374.—Σπανίως δὲ παραλείπεται τὸ μὰ: οὐ τὸν θεὸν Ἠλίον. Σοφ. Ο.Τ. 660.

προσδιορίζεται ἡ καθ' ἑαυτὴν γενική ἔννοια οὐσιαστικοῦ τινος, π.χ. ἀγρός *Περικλέους*.—γραφὴ *κλειπῆς*. Καλεῖται δὲ ἡ γενική κατὰ τὴν σχέσιν ἣν μετὰ τοῦ προσδιοριζομένου οὐσιαστικοῦ ἐκφράζει.

α') Ὑποκειμενική, ὡς ἐκφράζουσα τὴν σχέσιν τοῦ ὑποκειμένου τῆς ἐν τῷ προσδιοριζομένῳ οὐσιαστικῷ περιεχομένης ῥηματικῆς ἐννόας : φόβος τῶν βαρβάρων πολλὸς (ἦν). (= οἱ βάρβαροι ἐφοβούντο πολύ). Ε.ἀν.1.2,18.

β') Ἀντικειμενική, ὡς ἐκφράζουσα τὴν σχέσιν τοῦ ἀντικειμένου τῆς ἐν τῷ προσδιοριζομένῳ οὐσιαστικῷ πρῶτου ἐκείνης ῥηματικῆς ἐννόας : οὐκ ἐπιθυμία σε ἄλλης πόλεως ἔλαβεν (= οὐκ ἐπεθύμησας ἄλλην πόλιν) Πλ.Κρ.52. Ἀθηναίων εἰννοία ἐπεκούρησαν. Θ.7,57. ἐμπεδοῦμεν τοὺς τῶν θεῶν ὄγκους (πρβλ. : δμννμ τοὺς θ.) Ε.ἀν.3,2,10.

Σημ. 1. Ποικίλαι εἶναι αἱ ὑπὸ τῆς ἀντικειμενικῆς γενικῆς ἐκφραζόμεναι σχέσεις καὶ πολλὰκις ἡ γεν. αὐτὴ μόνον δι' ἐμπροθέτου προσδιορισμοῦ δύναται νὰ ἐξηγηθῇ, π.χ. εἰσελάνατε αὐτὸν εἰς τοὺς τοῦ πράγματος ὄγκους. (= τοὺς περὶ τοῦ πράγματος). Αἰσχ.3,206. ἅμα τῇ τῶν Πλαταιῶν ἐπιστρατεία (= τῇ κατὰ τῶν Πλ.). Θ.2,79. ἀνυποδίσσαι ἐν χειμῶσιν. Πλ.νό.633. τροπαῖον τῆς ἰππομαχίας ἐστῆσαν (= ὡς σημεῖον τῆς ἐν τῇ ἰππομαχίᾳ τροπῆς τῶν πολεμίων). Θ.6,98. λῦσας τὰς Λυκαδαίμωνιων σπονδὰς. 1,35. αἱ παραινέσεις τῶν ξυναλλαγῶν ὠφίλιμοι. 4,59.¹

Σημ. 2. Ἐνίοτε ἐκ τοῦ αὐτοῦ οὐσιαστικοῦ ἐξαρτῶνται καὶ αἱ δύο γενικαί, ἡ τε ὑποκειμενική καὶ ἡ ἀντικειμενική : ἡ Πέλοπος Πελοποννήσου κατὰληψις. Ίσ.12,8 κατὰ τὴν τῶν Φαιάκων προετοίχησιν τῆς Κερκίρας. Θ.1,25. ἡ τῶν ἐμυρόνων ζήτησις τοῦ μέλλοντος. Πλ.Φαίδρ.244

Σημ. 3. Αἱ γεν. τῶν προσώπ. ἀντωνυμιῶν μοῦ, σοῦ, ἡμῶν, ἡμῶν λαμβάνονται μὲν κανονικῶς ὡς ὑποκειμενικαί, σπανίως δ' ὁμοῦς ἀπαντῶσι καὶ ὡς ἀντικειμενικαί, π.χ. ἡμῶν δ', ἔφη, λόγος τις ἦν (=περὶ ἡμῶν). Ε.Κ.6,3,10.

γ' Κτητική¹: Ἐκτορος γυνή. — Αἶδαο δόμος. — Ἐλένη ἡ Διός — Περικλέους δειρότης. — οὐδεὶς ἀγροῖ τὴν δύναμιν αὐτῆς. Ίσ.15,243. τοῦτο αὐτῶν ἡναισχυρτότατόν ἐστι Πλ.ἀπ.17. δμνμφονται μάλιστα ἡμῶν. Θ.1,94. — Οὕτω καὶ μετὰ τῶν

1. Ποιητικῇ : νερετέρων δωρήματα (=νερετέροις δωρήματα). Εὐρ. Ὀρ.123. πρόσφαγμα θεῆς (=τῇ θεῇ). Ί.Τ.457. γάτις ἀνδρῶν μνηστήρων (=περὶ ἀν. μν.) Ψ,363. ἐπεμαίετο νόστον γαίης ἀνδρῶν Φαιήκων (=νόστου εἰς γαίαν). ε,844. κακῶν ἀναγνῆγας θεοὶ βροτοῖσι νέμονται. Εὐρ. Ίκ.615.

2. Γενική τοῦ κτήτορος, ἐν τῇ εὐρυτάτῃ σημασίᾳ τῆς λέξεως.

οἰκειότητος καὶ ἄλλοτριότητος σημαντικῶν ἐπιθέτων καὶ ἄλλων, τὰ ὁποῖα οὐσιαστικῶς λαμβανόμενα θεωροῦνται ὡς κτημᾶτινος : βιηθεῖν ἐβούλοτο τοῖς ἐαυτῶν συγγενέσιν Θ.6,6 ἀλλότριον τῆς πατρίδος. Δ.13,182. οἱ κίνδυνοι τῶν ἐφεστηκότων ἰδιοί. 2,28. ἤκουσεν αὐτὸν ἱερὸν εἶναι τοῦ Ἡλίου. Ε.χν.4,5.35. Βοττιαῖοι ὄμοροι Χαλκιδέων οἰκοῦσι. Θ.2,99. τῆς ἐπιμελείας πάντα δοῦλα γίγνεται γυνυ. οὕτω καὶ : φίλος, ἐχθρὸς τιος κλπ. ἡμᾶς τοὺς Κύνον φίλους κακῶς ποιεῖν πειράται. ἀν.3,2,5.

Σημ. 1. Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ ἡ γεν. τῆς συγγενείας : πρὸς τὸν Περιλάμπον νεανίαν τοιαῦτα πέπονθας. Πλ.1 οργ.481. Συνήθως ὁμῶς παρκαλείπεται τὸ νῖός, θυγάτηρ, μήτηρ, συγγενεῖς κ.τ.θμ. ὑποδηλούμενα διὰ τοῦ ἄρθρου: πορεύομαι πρὸς τοὺς ἐμυνητός. Σοφ. Ἀντ.893. πᾶς τις τὴν αὐτοῦ (= ἐαυτοῦ) φιλέει τε καὶ κήδεσται. 1,342.

Σημ. 2. Ἐνίοτε ἀντὶ γενικῆς κτητικῆς τίθεται ἐπιθετικὸς προσδιορισμός : τὸ Κίρειον στράτευμα. Ε. Ἑλλ.3,2,18. δεῖ καὶ τὸ σαντοῦ καὶ τοῦ μόν λογισασθαι. Δ.52,32.

δ') τοῦ ἐργάτου ἢ τῆς αἰτίας : νόμος Σόλωνος. νοῦσος Διὸς (= ὑπὸ Διὸς πεμφθεῖσα). ι.411. ἔλκος Ἰδρον. Β.723. κύματα παρτοῖων ἀρέμων. 396.—γραφή κλοπῆς.—ὄργη τῶν πραιτομέων. Δ.45,14. μεγάλων ἀδικημάτων ὄργη. Λυσ. 12,30.

ε') Τῆς ὕλης ἢ τοῦ περιεχομένου: ταρσοὶ καλάμων. Θ.2,76. τότε μὲν ἦν ὁ τοῦ θαλοῦ στέφανος τίμιος. Αἰσχ.3,187. κρήνη ἡδέος ὕδατος. Ε. ἀν.6,4,4.—ἄμαξαι σίτον. Κ.2,4,18. κρειῶν παρέθηκε πίνακας. π.49.

ς') Τῆς ιδιότητος (μέτρου ἢ ἀξίας) : ὀκτὼ σταδίων τεῖχος. Θ.7,2. πέντε ἡμερῶν σιτία.7,43. παῖς τριῶν ἐτῶν.—δέκα μῦθων χωρίον. Ἰσαῖ.2,35.—δίκη χιλίων δραχμῶν. Δ.55,2.

Σημ. Ἐνίοτε ἀντὶ γενικῆς τοῦ μέτρου τίθεται παράθεσις : ἐπὶ μισθῷ τριάκοντα ταλάντοις. Ἡρ.8,4. ἐδίδοδο σίτον σταθμὸς πέντε μνῆαι ἐκάστῳ. 2,168. ἔσται πεντήκοντα μυριάδας στρατιῶν. Λυσ.2,21.

ζ') Διαιρετική (γενική τοῦ διηρημένου ὅλου) : ἐβόηθει Ἀρίσταρχος καὶ τῶν ἱππέων νεανίσκοι. Θ.8,92. τροχὸς τῶν κεραμικῶν. Ε. συ.7,2. Οὕτω καὶ ἐπὶ κυρίων ὀνομάτων πρῶτων : Συνακούσας Ἀρχίας τῶν Ἡρακλειδῶν ὤκισεν. Θ.6,3 ἢ τόπου (χωρογραφική), προτασσομένη συνήθως καὶ παντοτε μετὰ τοῦ ἔρθρου ἐκφερομένη, ἐν ᾗ ἡ προσδιοριζομένη λέξις σπανίως ἐκφέρεται μετ' ἔρθρου : ὤρμισαντο τῆς Χερρορήσου ἐν Ἐλαιούντι. Ε. Ἑλλ.

2,1,10. εἴργοντο τοῦ Πειραιῶς ἐν λιθοτομίαις. 1,2,14.

Σημ. 1. Καὶ ἐπίθετα (ἢ ἐπιθ. μετοχά) ὡς οὐσιαστικὰ λαμβανόμενα συντάσσονται μετὰ διαιρετικῆς γενικῆς: οὐδὲ τὰ σπουδαῖα τῶν πραγμάτων οὐδὲ τοὺς εὖ φρονοῦντας τῶν ἀνθρώπων ταῖς ἡδοναῖς κρίνειν δεῖ. Ἰσ. 2,50. Σαρμῶν πάντες οἱ ἐν τῇ ἡλικίᾳ. Θ. 8,75. Συχνότατα δὲ συντάσσονται μετὰ τοιαύτης γενικῆς τὰ ὑπερθετικά, τὰ ἀριθμητικά, τὸ πολ.λοι, ὁλίγοι καὶ αἱ ἀντωνυμίαι ἕκαστος, ἑκάτερος, τίς, τίς καὶ ἄλλαι: ἐμὸν ἔργον ἐστὶ προαιεῖσθαι τῶν λόγων μὴ τοὺς ἡδίστους, ἀλλὰ τοὺς ὠφελιμωτάτους Ἰσ. 8,39.¹ τῷ ὁρώμεν ἡμῶν αὐτῶν τὰ ὁρώμενα; 11λ. π. 507. τὸν μὲν γιγνώσκω ὑμῶν, τὸν δ' οὐ. Θεσιτ. 193.

Σημ. 2. Καὶ οὐδέτερον ἐπιθέτων ἢ ἀντωνυμιῶν οὐσιαστικῶς λαμβανόμενα συντάσσονται γε ικτῇ διαιρετικῇ: πολὺ τοῦ στρατεύματος. Ε. ἀν. 4,1. Ἀθηναῖοι ἐπὶ μέγα ἐχώρησαν διενάμεως. Θ. 1,118. ἐν παντὶ ἀθυμίας. 7,75. εἰς πᾶν προσέληλυθε μοχθηρίας τὰ παρόντα. Δ. 3,3. εἰς τοῦτο ἀναιδείας ἀγίκετο. 21,194. ἦν τι τοῦ τέλους ἀσθενές. Θ. 7,4. Πολλὰς δ' ὅμως παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς τὸ ἐπίθετον ἐκφερεται κατὰ τὸ γένος καὶ τὸν ἀριθμὸν τῆς διαιρετικῆς γενικῆς²: πέμπετε ἡμῖν τοῦ πεποιημένου σίτου τὸν ἡμῶν. Ε. Κ. 4,5,4. τὸν πλείστον τοῦ βίου.³ Θ. 1,5. τῆς λείας τὴν πολ. λην ἀπέλαβον. 8,3. τὴν ἀοίκητον τῆς χώρας. Ἰσ. 4,148.

Σημ. 3. Διαιρετικὴ εἶναι καὶ ἡ γενικὴ ἡ ἐξαρτωμένη ἐκ τοπικῶν καὶ χρονικῶν ἐπιρρημάτων, (ἐπὶ τῶν πρώτων, ὅταν ἡ ἔννοια εἶναι χάρις, ἀνευ τοῦ ἄρθρου, ἐπὶ τῶν δευτέρων μετὰ τοῦ ἄρθρου συνήθως) ὡς καὶ ἐκ τῶν ποσότητος σημαντικῶν ἄλλως καὶ ἄδην: ποῦ γῆς; Σοφ. Τρ. 236. ἐνταῦθα ἔστη τῆς ὕβρεως Λυσ. 21,7. — πηρίχ' ἐστὶ τῆς ἡμέρας; Ἀρ. ὅρ. 1398. — παλαιῶν ἔργων ἄλλως ἔστω. Ἡρ. 9,27. τῶν τοιούτων ἄδην ἔχομεν 11λ. Χαρμ. 153. Οὕτω καὶ τὸ τοπικὸν ἵνα⁴: ἔμαθε ἵνα ἦν κακοῦ. Ἡρ. 1,123.

η') Παραθετική, ἕτε ἀντὶ παρεθέσεως κειμένη: ἐν τῷ ὄρει

1. Καὶ ἐπιρρήματα ὑπερθετικά συντάσσονται μετὰ γεν. διαιρετικῆς: πάντων τῶν δεινῶν φόβος μάλιστα καταπλήσσει τὰς ψυχάς. Ε. Κ. 3,1.

2. Συνηθέστατα τὸ ἡμῶν, πολλῶν, τὸ πλείστον καὶ ἄλλα ὑπερθετικά.

3. Ἡ φράσις προήλθεν ἐξ ἀναμειξέως τῶν συντάξεων: τὸν πλείστον βίου καὶ: τὸ πλείστον τοῦ βίου.

4. Ἐπὶ ταύτης τῆς χρήσεως παρὰ τοῖς πεζοῖς Ἀττικοῖς δὲν ἀπαντᾷ.

τῆς Ἰστώνης (ἀντί : ἐν τῷ ὄρει τῇ Ἰστώνῃ). Θ.4,46. Τροίης πτολίεθρον. α,2.

§ 95. Ὁλόκληρος πρότασις ἐνίοτε δύνανται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀπλοῦν οὐσιαστικὸν καὶ νὰ προσδιορισθῇ διὰ γενικῆς : οὐδὲν πανόμειθ' ἀγροοῦντες ἀλλήλων ὅ,τι λέγομεν. (=τοὺς λογους ἀλλήλων). Πλ Γοργ.517. ἴσως οὐ μαρθάρετέ μου ὅ,τι λέγω. (= τὸν ἐμὸν λόγον). Δ.χ.189. οὐκ ἀποδέχομαι ἐμαντοῦ ὡς, ἐπειδὴ ἐνί τις προσθῇ ἔρ, δύο ἐγένετο. Φαίδ.96. ἐπαινῶ αὐτοῦ ὅτι τὸ στρατόπεδον ἐν τῷ τείχει τῶν Τρῶων ἐποιήσατο. Ξ. Έλλ.7,5,8. τοῦ οἰκάδε πλοῦ διεσκόπουρ ὅπῃ κομισθήσονται. Θ.1,52.

§ 96. Πλὴν τῆς ἐν § 94 (γ', σημ. 2) σημειωθείσης περιπτώσεως οὐχὶ σπανίως ἀπαντῶν παρὰ ποιηταῖς καὶ ἀντὶ ἄλλων γενικῶν ἐπιθ. προσδιορισμὸς : κρητῆρα ἐλευθέριον (ἀντὶ ἐλευθερίας. γεν. αἰτίας). Ζ.528. ἀγέλαις βουκόμοις (= ἀγέλαις βοῶν νεμομένων) Σοφ.Ο.Τ.26. ἀριστόχειρ ἀγῶν (= ἀγῶν ἀρίστων χειρῶν, τ. ἔ. ἀνδρῶν). Αἴ 935.

2. Ἡ γενικὴ μετὰ ῥημάτων,
ἐπιθέτων καὶ ἐπιρρημάτων¹.

§ 97. Τὰ ἐξῆς ῥήματα καὶ ἐπίθετα (ἢ ἐπιρρήματα) συντάσσονται μετὰ γενικῆς:

α') Τὰ ἔχοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ μετέχειν (ὅφ' ἂ ὑπάγεται καὶ τὸ ἀντιποιεῖσθαι, μεταίτεῖν, πρὸς δὲ καὶ τὸ προσήκειν τινὶ τιος) ἢ μετὰδιδόναι : ὁ ἄνθρωπος θείας μετέσχε μοίρας. Πλ.Πρωτ.322. ἄνδρες οἱ ξυναράμενοι τοῦ κυδνίου. Θ.4,10. τοῖς ἄκουσιν ἁμαρτοῦσι μέτεστι συγγνώμης. Δ.24,49. τῶν χρημάτων οὐκ ἀντιποιοῦνται. Ξ Α.π.1,9. τῆς βασιλείας μεταίτεοντες. Ἡρ.4,146. ἀνδρὶ ἥττορι τῶν διὰ τοῦ σώματος ἡδονῶν οὐδεμιᾶς ἡδονῆς προσήκει. Ξ.ἀπ.4,5,11. — μετὰδος γίλοισι σῆς εὐπραξίας. Εὐρ.Όρ.450. — οἶδα ὑμᾶς κοινοὺς γεγονότας σοφίας Πλ.Γορ.487. τοὺς ὑπηρετας ἰσομοίρους πάντων ἐποιεῖτο. Ξ.κ.2,1,31. καθαρὸς τὰς χεῖρας φόρου (=ἀμέτοχος, οὐκ ἔνοχος). Πλ νό.864. φόρον ἀγρὸς. 759. ἔθρεως ἄμοιρος συμ.π.181.

Σημ. 1. Τὸ μέρος ὅπερ ἐξ ὅλου τινὸς λαμβάνεται ἢ δίδεται ἐκφέρεται κατ' αἰτιατικὴν (ἐπὶ δὲ τοῦ μέτεστι καὶ προσήκει κατ' ὀνομαστικὴν, μετα-

4. Αἱ πλεῖστοι τῶν γενικῶν τούτων ὑπάγονται κυρίως ὑπὸ τὴν διαιρετικὴν γενικὴν· εἶναι δὲ αὐταὶ αἱ ἐκαρτομέναι ἐκ τῶν ῥημάτων (ἢ ἐπιθέτων καὶ ἐπιρρημάτων) τῶν ἐχόντων τὴν ἔννοιαν τοῦ μετέχειν, μετὰδιδόναι, ἀπτεσθαι, ἐπιτυγχάνειν, πληροῦν, ἀπολαύειν, αἰσθάνεσθαι, φροντίζειν, ἀρχειν, καθὼς καὶ ἐκ τῶν τοπικῶν καὶ χρονικῶν ἐπιρρημάτων (§ 94,ζ,σημ.).

βαλλομένης τῆς συντάξεως εἰς προσωπικήν : οὐ μετέλαβε τὸ πέμπτον μέρος τῶν φήφων. Πλ.ἀπ.36. οἱ ἀρετῆς τι μεταποιούμενοι. Θ.2.51. τούτων μεταίτετ' τὸ μέρος. Ἄρ.νεφ.972. — μοῖρα τῆς Ἑλλάδος οὐκ ἐλαχίστη μέτα (= μέτεστι). Ἡρ.7,157. τί δὲ προσήκει δῆτ' ἐμοὶ Κορινθίων; Εὐρ.1.Τ.1299.

Σημ. 2. Ὡσαύτως μετ' αὐτ. συντάσσονται τὰ ῥήματα ταῦτα (α'), ὅταν τὸ ὄλον ἀντικείμενον καὶ οὐχὶ μέρος αὐτοῦ παρίστανται ὥς διατελοῦν ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῆς ὑπὸ τοῦ ῥήματος σημασινομένης ἐνεργείας τοῦ ὑποκειμένου : εἰ μὴ μεταδιδοῖεν αὐτοῖς περὺς. Ξ.ἀν.4,5,5. οὐ γὰρ μετείχεας τὰς ἴσας πληγὰς ἐμοὶ Ἄρ.πλ.1144.

Σημ. 3. Καὶ ἄλλὰ ῥήματα οὐκ ὁ ἴγν, ὧν ἡ ἔννοια δὲν ἀπαιτεῖ κανονικῶς τὴν γενικὴν διχρετικὴν. συντάσσονται μετὰ τοι αὐτῆς γενικῆς, ὅταν προκρίνεται νὰ δηλωθῇ, ὅτι ἡ τοῦ ὑποκειμένου ἐνεργεῖα ἐπὶ μέρος τινὸς μόνον τῆς τοῦ ἀν.κειμένου ἐννοίας πίπτει: Κῦρος λαβὼν τῶν κρεῶν διεδίδου Ξ.κ.1,3,7 τῶν κρηῶν ὅσοι ἔφαγον ἄφρονες ἐγίγνοντο. ἀν.4,8,20. ἀγίησι τῶν αἰχμαλώτων. 7,4,5. τῆς γῆς ἔτεμον. Θ.1,30. ἡ ἐπικλυσὶς παρείλε τοῦ γρουρίου. 3,89.

Τοιαῦτα καὶ τὰςδε' χαρίζεσθαι παρέρτων. α.1,10. ἄστυ πυρὸς θέρεται. Ζ.331. ἡ πηγὴ βρεῖ ψυχροῦ ὕδατος. Πλ.Φαδ.230¹.

6) Ἡ ἔχοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄπτεσθαι, λαμβάνεσθαι ἢ ἔχεσθαι (= κρατεῖσθαι ἢ πορακεῖσθαι) καὶ τὸ ἄρχεσθαι : ἀξιώσατ' ἀνδρὸς ἀθλίου θιγεῖν. Σοφ. Ο.Τ.1413 πυρὸς οὐχ ἄπτομαι. Ξ.Κ.5,1,46. ἐρρωμετέστερον ἀντιλαβώμεθα τοῦ πολέμου. Ἰσ.6,101. ἐλάβετο τῆς χειρὸς αὐτοῦ. Ξ.Ελλ.4,1,38. τῆς γνώμης τῆς αὐτῆς ἔχομαι. Θ.1,140. ἀρεπαύετο ἐν τῇ ἐχομένῃ ἐμοῦ κληρῷ. Πλ.συμ.217. — πολέμου οὐτ' ἄρξομεν, ἀρχομένους δὲ ἀμνησούμεθα Θ.1,144.

Σημ. 1. Τὰ ἐπιρρήματα ἐξῆς καὶ ἐφεξῆς διὰ μὲν τὴν τοῦ ἔχεσθαι ἔννοιαν συντάσσονται μετὰ γεν., διὰ δὲ τὴν τῆς πρῆσιγγίσεως μετὰ ὁστ. : τοῦ Πλούτωνος ἐξῆς. Ἄρ.βα.765. (γωνίαν) τῆς ἀμβλυτάτης ἐφεξῆς γεροντύαν Πλ.Τιμ.55 — δοκεῖ τούτοις ἐξῆς εἶναι. Κρατ.349. τὰ τούτοις ἐφεξῆς ἡμῖν λεκτέον. Τιμ.30.

(Σημ. 2. Κατὰ τὸ ἄρχεσθαι τινα λέγεται καὶ μεσοῦν ἢ μεσεύειν τινός μεσοῦντι δὲ κον τῆς ἀποδόσεως. Ἡρ.1,181. ἥς αἰεὶ δεῖ μεσεύειν (= ἔχειν τὸ μέσον) τὴν πολιτείαν. Πλ.νό.7ε6.)

(Σημ. 3. Περὶ ποιητικῆς ἰδίως τὰ ῥήματα τὰ περιέχοντα ὅπως δῆποτε τὴν ἔννοιαν τοῦ λαμβάνειν ἢ κρατεῖν συντάσσονται οὐχὶ σπανίως μετὰ

1. Ὑπὸ τὴν τοιαύτην γενικὴν ὑπάρχουσι καὶ τὰςδε' κατέαγε τῆς κεφαλῆς πσώων. Ἄρ.Ἀχ.1180. ἡτιῶντο Κρατῖνον συντρίψαι τῆς κεφαλῆς αὐτῆς. Ἰσ.18,52. — ἥως τοι προσφέρει μὲν ὁδοῦ, προσφέρει δὲ καὶ ἔργον. Ἡσ.ἐργ.577.

γενικῆς δηλούσης τὸ μέρος (τοῦ σώματος συνήθως). ἐξ οὗ λαμβάνει τις τινα : τὸν δὲ πεσόντα ποδῶν ἔλαβε χρείων Ἑλεφνην. Δ. 46⁴ ποδὸς ἔλαβε Ρ. 29 ἄλλοι μὲν χλαίρης ἐρώων, ἄλλοι δὲ χιτῶνος. Χ. 493 βῶν δ' ἀγέτην κεράων. γ. 43⁴. Πάροχος δ' ἐτέρωθεν ἔχει ποδός. Π. 763. ξανθῆς δὲ κόμης ἔλεν Πηλεῖωνα. Α. 197. σπανίως παρὰ πεζίς : ἔλαβον τῆς ζώνης τὸν Ὀρόντα. Ξ. ἄν. 1, 6, 10.)

(Σημ. 4. Σπανίως τινὰ τῶν σημαινόντων ἑναρξιν συντάσσονται καὶ μετ' αἰτιατικῆς : θανμαστόν τινα ἀνὴρ κατῆρχε λόγον. Πλ. Εὐθδ. 283. διὰ τὰς ἐνεργείας. ὡς ὑπῆρξαν εἰς ὑμᾶς. Δ. 19, 80. κατὰρχομαι νόμον. Εὐρ. Ἐκ. 684. Σύνθηες παρὰ Ξενφ. τὸ ἐξ' ἄρχω παιῶνα. Ἑλλ. 2, 4, 17.)

Σημ. 5. Διὰ τοῦ ἄρχομαι τινος ἀναδεικνύται ἡ ἑναρξίς τῆς πράξεως ἢ καταστάσεως ἐν γένει, διὰ δὲ τοῦ ἄρχομαι ἀπὸ (ἐκ) τινος ¹ τὸ σημεῖον ἀπὸ τοῦ ὁποίου πράξις τις ἀρχίζει : σκοπῶμεν ἀρχόμενοι ἀπὸ τῆς τροφῆς ; Ξ. ἄπ. 2, 1, 1. ὁμοίως λέγεται : ἄρχομαι ἐντέθεν. ἐντέθεν κ λ. π. : πόθεν χρὴ ἀρξασθαι τῆς ἀπολογίας ; πότερον ἐκ τῶν τελευταίων λόγων ; Ανδ. 1, 8.

Σημ. 6. Κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ ἀφῆς σημαντικά τὰ ἱκετευτικά συντάσσονται μετὰ γεν. δη. οὐσης τὸ ἀντικείμενον ὅπερ ἐπικαλεῖται τις (ἐνίοτε μάλιστα ψαύων, ἐνγίζων αὐτό), ἐν ᾧ ἱκετεύει τινὰ : ἱκετεύω σε τῶνδε γονάτων. Εὐρ. Ἐκ. 752. μὴ με γούνων γονάτω μηδὲ τοκίων. Χ. 346. (πεβλ. ἔμελλε γενεῖον ἀφάμενος λίσσεσθαι. Κ. 451). λίσσομαι (ὑμᾶς) Ζητὸς Ὀλυμπιον. β, 68. (πρβλ. ὦ μήτερ, θεῶν σε τῶν τε ἄλλων καταπτόμενος ἱκετεύω καὶ τοῦ ἐκείνου Διὸς τοῦδε. Ἡρ. 6, 68.

γ') Τὰ περιέχοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ τυγχάνειν, ἐπιτυγχάνειν, ἀποτυγχάνειν, ἀξιοῦσθαι : ἐπειδὴ θνητοῦ ἔτυχες σώματος. Ἰσ. 2, 37. ἀκοιτίζων τὸν ὕν τοῦ μὲν ἁμαρτάνει, τυγχάνει δὲ τοῦ παιδός. Ἡρ. 1, 43. ξειρίων ἤρτησε (= ἔτυχε) μεγάλων. 2. 119. τὸ ἐψεύσθαι τῆς ἀληθείας κακόν. Πλ. πολ. 413. ἀνθρώπων στο χάζεσθαι (= ἐπιτυγχάνειν σημαδεύοντα). Ξ. Κ. 1, 6, 29. Ἀλλὰ καί : τὰς μετρίας ἐπιτυχίας ἐν ὀλίγοις ἐπιτεύξει. Πλ. πολ. 431. οὐ γὰρ ἂν τύχοις τάδε. Εὐρ. Φοιν. 1666.

Σημ. 1. Τὸ τυγχάνω ἀπαντᾷ ἐνίοτε καὶ μετὰ δύο γενικῶν συντεταγμένον, πράγματος καὶ προσώπου ² : οὐ δὲ πάντων οἰόμεθα τεύξεσθαι ἐπαίρου. Ξ. ἄν. 5, 7, 33. Ἄν δ' ὅμως τὸ πρᾶγμα δηλοῦται δι' οὐδετέρου ἄνωγμίας, ἐκφέρεται συνήθως κατ' αἶτ. : ταῦτα δὲ σου τυχόντες. Ξ. ἄν. 6, 6, 32.

Σημ. 2. Τὴν σύντηξιν τούτων δέχεται καὶ τὸ ἐξικνεῖσθαι, ἐφικνεῖσθαι (= φθάνειν, κατορθοῦν) καὶ τὸ κληρονομεῖν : αἱ διὰ καρτερίας ἐπιμέλειαι τῶν καλῶν τε κάγαθῶν ἔργων ἐξικνεῖσθαι ποιοῦσιν. Ξ. ἄπ. 2, 1, 20. οὐκ ἐφικνοῦμαι τοῦ μεγέθους αὐτῶν. Ἰσ. 4. 187. — οὗτοι κληρονομοῦσι τῆς ἡμετέρας δόξης Δ. 23, 210.

δ') Τὰ περιέχοντα ὅπως δῆποτε ἔννοιαν ἐφέσεως ἢ προσπα-

1. Παρὰ ποιηταῖς δὲ σπανίως καὶ δι' ἀπλῆς ἀφαιρετ. γενικῆς : ἐν σοὶ μὲν λήξω, οἷο δ' ἄρχομαι. 1, 97.

2. Ἡ τοῦ προσώπου γενική εἶναι ἀφαιρετική.

θείας ἢ σπουδῆς πρὸς τι: ἐφιέμενοι τῶν κερδῶν ὑπέμενον τὴν δουλείαν. Θ.1,8. διαφῶ ἐλευθερίας. Πλ.πολ.562 τὸ ἀνρμόιον ἀρομοίων ἐπιθυμεῖ καὶ ἐρα. Πλ.συμ.186. πειρῶσι χρημάτων. Ε. συμ.4,36. στοχάζομαι τοῦ δέοντος. Ίσ.8.28. (οἰστευσον Με-
ρελάου. Δ,100).

(Σημ. 1. Τοιαῦτα καὶ τὰ ποιητικά: ὠρμήθη Ἀκάμαντος. Ε,488. οὐ παιδὸς ὠρέετο Ζ,166. ἐπειγόμενος ὁδοῖο. α,309.)

Σημ. 2. Μετὰ τοιαύτης γενικῆς συντάσσεται καὶ τὸ ἐπίρρ. εὐθὺ (ποιητ. ἰθὺς, ν.ῖων. ἰθὺ): ἐπορευόμενῃ εὐθὺ Λυκαίων. Πλ.Δυσ.203.

Σημ.3. Τὸ φιλῶ καὶ ποθῶ συντάσσονται μετ' αὐτ. Τὸ ἀγαπῶ (= ἄρκοῦμαι, εἶμαι εὐχαριστημένος ἢ ὑπομένω) συντάσσονται μετὰ δοτικῆς ἢ αἰτιατικῆς πάντοτε δὲ μετ' αὐτ. συντάσσονται ταῦτα, ὅταν τὸ ἄντικ. αὐτῶν εἶναι πρόσωπον καὶ ἔχῃσι τὴν σημασίαν τοῦ φιλεῖν: οὐκ ἔστιν ὅπως ἀγαπήσας τοῖς πεπραγμένοις ἡσυχίαν σχήσει. Δ.1,14. ἀγαπῶσι τὴν ἐν τῷ παρόντι σωτηρίαν. Πλ.Μνξ. 20. στέργειν ἢ ἀνάγκη τὴν τύχην. Δυσ.33,4. στέρξω τῇ ἐμῇ τύχῃ. Πλ.Ίπ.295.—στέρξω τοὺς γονέας.Δ.25,65.

ε') Τὰ πληρώσεως, πλησμονῆς καὶ ἐνδείας σημαντικά: οὐκ ἐμπλήσετε τὴν θάλασσαν τριήρων; Δ.8.74 αἱ λήκνθοι μύρου γέμουσι. Ἀρ.Πλ.800. Φίλιππος χρημάτων εὐπορεῖ.Δ.18.235. τῶν ἐπιτηδείων οὐκ ἀπορήσομεν. Ε.ἀν.2,2,11. ὁ μηδὲν ἀδικῶν οὐδενὸς δεῖται νόμου. γνωμ. ἔρως ἡμᾶς ἀλλοτριότητος μὲν κεροῖ, οἰκειότητος δὲ πληροῖ. Πλ.συμπ.197.—δυσκολίας ἐμπλεοί. πολ.411. ἀπληστότατοι χρημάτων.Δ.27,60. παράδεισος ἀγρίων δένδρων πλήρης. Ε.ἀν.1.27.

(Σημ. 1. Τινὰ τῶν πλησμονῆς σημαντικῶν ῥημάτων ἀπαντῶσιν, ἰδίως παρὰ ποιηταῖς, καὶ μετὰ δοτικῆς (ὀργανικῆς) συντεταγμένα: δάκρυσι πᾶν τὸ στράτευμα ἐπλήσθη. Θ.7,75.).

Σημ. 2. Τὸ δέομαι (= παρακαλῶ) συντάσσεται μετὰ γεν. προσώπου ἢ καὶ μετὰ δύο γενικῶν, προσώπου καὶ πράγματος: παρείποντο πολλοὶ δέομενοι Κύρον ἄλλος ἄλλης πράξεως. Ε.Κ.8,3,19. Τὸ δὲ ἰκετεύω μετ' αὐτ. πάντοτε συντάσσεται.

ς') Τὰ ἀπολαυστικά: ἀπολαμβάνει τῶν αγαθῶν. Ε.ἀπ.4,3, 11. οὕτως ὀναίμην τῶν τέκνων. Ἀρ.Θε.469. τῶν λόγων ἡμᾶς Ἀνσίας εἰστία. Πλ.Φαίδ.227.

Σημ. Το. καρποῦμαι καὶ τὸ ρέμομαι ἀείποτε αἰτιατικῇ συντάσσονται.

ζ') Τὸ ὅλω καὶ τὰ συνώνυμα αὐτοῦ: ὄζουσι πίττης καὶ παρασκευῆς ρεῶν. Ἀρ. Ἀχ. 190. ὡς ἡδύ μοι προσέπνευσε χοιρίων κρεῶν. β. 338. μύθον πρέϊν. Ἀνακρ. 28,9.

η') Τὰ αἰσθητικὰ ἀκούειν, ἀκροᾶσθαι, κλύειν (ποιητ.), αἰσθάνεσθαι, πυι θάνεσθαι (= κοῖειν), ὀσφραίνεσθαι καὶ συνιέναι, ἐρ' ὧν ἡ γενικὴ σημαίνει συνήθως τὸ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα οὗ τὸν λογόν, τὸν ἥχον, τὸν τόνον. ἢ τὴν ὁσμὴν κλπ. ἀντιλαμβάνεται τις, (ἐν ᾧ τὸ περιεχόμενον αὐτῆς τῆς ἀντ' λήψεως κατ' οἷον τὴν συνήθως ἐκφέρεται¹): τῶν μαρτύρων ἀκηκίστε. Λυσ. 1. 43 ἀκούσαντες τῆς σάλπιγγος. Ξ. 4, 2, 8. — ἐβλέπομεν πρὸς αὐτὸν ὡς ἀκουσόμενοι θανμασίους τιρὰς λόγους. Πλ. Εὐθδ. 283. ἐπέθορτο Διὸς κτύπων. 0. 379. ὅσα ἀλλήλων ξυρίεσται. Θ. 1, 3. τὰς τῶν βεῶν συμβουλίας συνιέναι. Ξ. Κ. 1, 6, 2. — κρομμύων ὀσφραίνομαι Ἀρ. β. 654. τὴν ὁδὸν ὀσφραίνόμενος. Ἡρδ. 1. 180.

Σημ. 1. Τὰ ἀκουστικά, ὅταν ἔχωσι τὴν ἔννοιαν τοῦ προσέχειν, μετὰ προσογῆς ἀκούειν, συντάσσονται κανονικῶς μετὰ γενικῆς: δέομαι δ' ὅμῳ ἀκοῦσάι μου τῆς κατηγορίας διὰ τίλους. Λυκ. 16. Τὸ ἀκοῦω δὲ καὶ ἀκροῶμαι² μετὰ γεν. προσώπου σημαίνουν καὶ ὑπακούω: νέος ὧν ἀκούειν τῶν γειραιτέρων θελε. γνωμ.³

(Σημ. 2. Ἡ γεν. ἐπὶ τοῦ ἀκοῦω, κλύω καὶ τοῦ πυνθάνομαι παρὰ ποιηταῖς σημαίνει ἐνίοτε καὶ τὸ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα περὶ οὗ ἀκούει τις ἢ πυνθάνεται: ἔρχο πευσόμενος πατρός. α. 281. κείνος γε σίθερ ζώοντος ἀκούων χαίρει ω, 490. Ταῦτα καὶ τὸ αἰσθάνομαι ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημασίας ἀπαντῶσι καὶ μεθ' ἀπλῆς αἰτ. καὶ δὴ καὶ παρὰ τοῖς πεζοῖς: καὶ Φρύνιρος, τοῦτον γὰρ οὐκ ἀκήκοας. Ἀρ. Θεσμ. 164. ὡς ἦσθοντο τὴν βουλὴν. Θ. 2, 94. πυθόμενοι τὸν περὶ τὴν Ἀττικὴν πόλεμον. Ἰσ. 4, 86.).

(Σημ. 3. Κατὰ τὸ πυνθάνομαι τιος ἀντὶ περὶ τιος συντάσσονται καὶ τὰ λεκτικά καὶ τὰ δοξαστικά ἐνίοτε: τοῦ κασιγνήτου τί φης, ἤξοντος ἢ μέλλοντος; Σοφ. Πλ. 317. τοῦ τοξότου οὐ καλῶς ἔχει λέγειν, ὅτι... Πλ. πολ. 439. τί δὲ τῶν ἱππῶν οἶε; 159. Κατὰ δὲ τὸ τί οἶε (κρίνει, ἡγεῖ) τιος λέγεται (κατ' ἔλλειψιν τοῦ ῥήματος) καί: τί δὲ δὴ τοῦ ἀδικεῖν; Πλ. Γοργ. 509.)

1 Τὰ ἀκουστικά μάλιστα δέχονται τὸ ἀντικ., ἂν μὲν εἶναι πρόσωπον κατὰ γεν., ἂν δὲ πρᾶγμα, κατὰ γεν. ἢ κατ' αἰτ. κατὰ τὰ ἐν τῷ κανόνι τούτῳ ἐκτιθέμενα. Γενικῶς δὲ σημειούμεθα, ὅτι ἐνίοτε ἄνευ τινὸς διαφορᾶς σημασίας τίθεται ἡ γεν. ἀντὶ τῆς αἰτ. πρβλ. Ἡρ. 2. 114: ἀκούσας τούτων καὶ 115: ἀκούσας ταῦτα. Ξ. συμ. 1, 16: ἦσθετο τοῦ γέλωτος. Ξ. Κ. 3, 1: ἦσθετο τὰ γιγνόμενα.

2. Καὶ τὸ ποιητ. κλύω.

3. Κατὰ ταῦτα δὲ λέγεται παρ' Ἡροδ., τοῖς δραματικοῖς καὶ τῷ Θουκ. καὶ πείθομαι τιος. Εὐρ. Ἰφ. Α. 726.

Σημ. 4. Ἡ γεν. ἐπὶ τῶν ἐχόντων τὴν ἔννοιαν τοῦ *μανθάνειν* ἢ *ἀκούειν* σημαίνει καὶ τὸ πρόσωπον παρ' οὗ *μανθάνει* ἢ *ἀκούει* τίς τι : *μάθε μου καὶ τοῦδε*. Ε.Κ.1,6,44. *ἡδομαι ἀκούων σου φρονίμους λόγους*. ἄν.2,5,16.

θ') Τὰ μνήμης καὶ λήθης σημαντικά : *ἄνθρωπος ὧν μνήμησσι τῆς κοινῆς τύχης Μέ.8. δέδοικα μὴ ἐπιλαθῶμεθα τῆς οἴκαδ' ὁδοῦ*. Ε.ἄν.3,2,25. — *ἀμνήμων τῶν κινδύνων*. Ἀντ.2,7.

Σημ. 1. Καὶ μετ' αὐτ. (πράγματος ἰδίως) συντάσσονται τὰ ῥήματα τοῦτα, μάλιστα τὸ *μνημονεύω* : οὐδ' *ἀμνημονεῖ* τοὺς λόγους. Δ.6 12. *ἀναμνησθεὶς τὰς προαιρέσεις*. Ἰσ.1,9. *τοὺς ἀδικούντας οὐ μνημονεῖς*. Δ.6,30. *τὰς τύχας Ἑλλήνες ἐπελάθοντο*.¹ Εὐρ. Ἐλ.264.

ι') Τὰ σημαίνοντα φροντίδα ἐπιμέλειαν ἢ τήναντία τούτων : *ἐαυτοῦ κηδεταὶ ὁ προνοῶν ἀδελφοῦ*. Ε.Κ.8,7,15. *τῶν νόμων ἐντρέπον* Πλ.Κρ.52. *σωκράτης τοῦ σώματος οὐκ ἡμέλει*. Ε.ἄπ.1,2,4. *τί ἡμῖν τῆς τῶν πολλῶν δόξης μέλει*; Πλ.Κρ.44. *τοῦ συμφοροῦτος ἐνθυμούμενοι*. Ἰσ.4.184. *ἐπιμελὴς τῶν γέλων*. Ε.ἄπ.2,6,35. *ἐὰν τι γοῦτω ἀμελέστερον ἔχη*. Πλ.νό.932.

Σημ. 1. Τινὰ τούτων καὶ αἰτιατικῇ συντάσσονται : *ταύτην τὴν ὁδὸν ἡμέλησε*. Ἡρ.7,163. Σπανίως δὲ καὶ μετὰ τῆς *περί* καὶ σπινιώτερον τῆς ὑπὲρ καὶ γεν. : *περὶ ὧν οὐδένας ἄλλους εἰκός ἦν ἐπιμεληθῆναι*. Ἰσ.4,57. *εἴπερ ὑπὲρ σωτηρίας αὐτῶν φροντίζετε*. Δ.1,2.

(Σημ.2. Ἐνίοτε (καὶ ἰδίως παρὰ ποιηταῖς) τὸ μέλει προσωπικῶς συντασσόμενον λαμβάνει ἀντὶ γενικῆς τοῦ πράγματος ὀνομαστικὴν ὑποκειμένου : *μῦθος δ' ἄνδρεσσι μέλησει*. α.358. *ταῦτα μὲν οὖν θεῶ μέλησει*. Πλ.Φαίδ.238. οὕτω καὶ τὸ μεταμέλει : *τῷ Ἀρίστωνι τὸ εἰρημένον μετέμελε*. Ἡρ.8,63.

ια') Τὰ ἀρχικά : *φρόνησις μόνη ἡγεῖται τοῦ ὀρθῶς πράττειν*. Πλ.Μνξ.97. *θεῖον τὸ ἐθελόγτων ἄρχειν*. Ε.οἰκ.21,12. *Λαομέδων τῶν πολλῶν ἐνανάρχει*. Δ.18,77. — *τοῦ Ἰλλυριῶν πλήθους ἐγκρατὴς καὶ κύριος γέγονεν*. Ἰσ.5,21.

Σημ. 1. *Κρατῶ τιος* = κύριος ἢ ἀνώτερός εἰμί τιος : *τῆς θαλάσσης ἐκράτει*. Πλ.Μενξ.239. *ὁ λόγος τοῦ ἔργου ἐκράτει*. Θ.1,69. *Κρατῶ τινα* (ἐπὶ προσώπων) = *νικῶ τινα* (νοουμένης ἀμ. τῆς ἐννοίας τῆς ἀντιστάσεως) : *Ἀθηναῖοι Σικυωνίους μάχῃ ἐκράτησαν*. Θ.1,108. *Κρατῶ τι* = *ἐξουσιάζω, κατέχω τι* : *θρόνους κρατοῦσιν*. Σοφ.Ο.κ.1380. #

Σημ. 2. Ἐπὶ τοῦ ἡγεῖσθαι *τινι* καὶ *ἄρχειν τινι*² ἀναδεικνύεται μᾶλ-

1 Τὸ ἀπλοῦν *λανθάνομαι* ἀείποτε μετὰ γενικῆς.

2 Ἐπὶ τῆς σημ. τοῦ δὴνόν εἶναι *τιος* μόνον παρὰ ποιηταῖς : *ἤρχε δὲ τῷ αὐτῇ ὁδῷ*. Θ.107.

λον ἢ ὑπὲρ τοῦ προσώπου ἐνέοργεια καὶ φροντίς τοῦ ὑποκειμένου : κέλενέ σοι τοὺς ἡγεμόνας τὴν βίαν τὴν ὁδὸν ἡγεῖσθαι. Ξ.Κ.1,2,17. ἢν (ἀρχὴν) Ἀθηναίοις ἤρξεν. (περὶ Ἀθηναίου ἀρχόντος ὁ λόγος). Θ.1,83.¹

ιβ') Τὸ πειρᾶν πειρᾶσθαι καὶ τὰ ἐμπειρίας ἢ ἀπειρίας σημειωτικά ἐπίθετα (ἢ ἐπιρρήματα): ἐπείρασας τοῦ χωρίου. Θ.1,61. πειρᾶσθαι τοῦ τείχους 2,81. — ἐμπειρος πολέμων. ² Δ. 2,18. ὁ γλαυμάτωρ ἀπειρος οὐ βλέπει βλέπων. Μέ.438 — δεῖ τοὺς παιδείας ὀρεγομένους μηδεὶς ἀπείρως ἔχειν. Ίσ.1.52.

Σημ. Τὸ πειρᾶν ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ πειράζειν συντάσσεται μετ' αὐτ. : τοὺς καλοὺς οὐ πειρᾶν δεῖ. Ξ.Ίε.11,11.

ιγ') Τὰ ἔχοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ τιμωρεῖν, κατηγορεῖν, καταδικάζειν, διαφέρεσθαι, ἀμφισβητεῖν, ἀντιποιεῖσθαι, ἐφ' ὧν ἡ γενική δηλοῖ τὴν αἰτίαν τῆς τιμωρίας, κατηγορίας κλπ. : ἐὰν τοὺς παρόντας τῆς ἐξαπάτης τιμωρησώμεθα. Ξ.λν.7,1,25 ὦρ καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην ἐπητιώωτο. Θ.6,28. διώξομαι σε δειλίας. Ἀρ.Ίπ.368. ὀφλισκάρω τραύματος — τοῦ φόνου ἐδίκασας. Πλ.νó.877. ἀσθεΐας φέγγειν. απ.35. ὦρ ἂν ἑαυτοῖς διερεχθῶσιν ἀνὴρ καὶ γυνή. Δ.39,23. ἡ πόλις ἡμῶν ἀμφισβητεῖ τῆς ἡγεμονίας. Ίτ.4,20. οὔτε ἀντιποιοῦμεθα βασιλεῖ τῆς ἀρχῆς. Ξ.λν.2,3,23. μὴ καὶ ἡμῖν ἐναντιώσεται τῆς ἀπαγωγῆς; 7,6,5. — ὁμοίως λέγεται καὶ : μαρτύρομαι τινά τιος. Πλ.π.λ.364.

Τοιαύτη γενική συντίσσονται καὶ τὰ ἐπίθετα ὑπόδικος, ὑπεύθυνος καὶ τὰ ἄλλα : ἀσθεΐας ὑπόδικος. Πλ.νó.907. ὑπεύθυνος ἀρχῆς. Δ.18,117. Ὅμοίως δὲ καὶ τ ἔροχος, ὅπερ ὁμοῦ : συνηθέστερον δοτικῇ συντίσσεται : ἔροχος λιποταξίου. Αυσ.14,5 — ἱεροσυνλλα ἔροχος Δ.24,177.

Σημ. 1. Τὰ μετὰ τῆς προθ κατὰ σύνθετα δικαστικά ῥήματα τὰ σημαζόντα κατηγορεῖν ἢ κατὰδικάζειν συντίσσονται καὶ μετὰ γεν. (δηλούσης: τὸ πρόσωπον) ³ καὶ αἰτιχ. (δηλούσης τὸ ἐγκλημα ἢ τὴν ποινὴν): τὰ τῶν τριάκοντα ἀμαρτήματα ἐμοῦ κατηγοροῦν. Αυσ.25,5. ἐρίων ἔπεισας ὑμᾶς θάνατον καταψηφίσασθαι. 26.

Σημ. 2. Ἀντὶ τοῦ ἐγκαλεῖν τινί τιος λέγεται παρὰ τοῖς κλασικοῖς ἐγκαλεῖν τινί τι. Πλ.λπ.27.

ιδ') Πολλὰ ἐπίθετα ἔχοντα ἔννοιαν ῥημητικὴν καὶ μάλιστα

1 Τοιαῦτα καὶ τὰ Ὀμηρικά: Μίνως θεμιστεύει τέκνοισιν. λ,569. Τρωοῖν ἡγεμόνευεν Ἐκτωρ. β,816.

2 Τοιαῦτα καὶ τὰ Ὀμηρικά: τόξωρ εὐ εἰδώς. Η,718. διδασκόμενος πολέμοιο. Π,811.

3. Σπανίως ἐπὶ τούτων ἐκφέρεται κατὰ γενικὴν καὶ ἡ λέξις ἡ δηλοῦσα τὸ ἐγκλημα ἢ τὴν ποινὴν: παρατόμων ἔμελλον αὐτοῦ κατηγορεῖν. Δ.21,5. ἀνθρώπων καταψηφισθέντων θανάτου ἢ φυγῆς. Πλ.πολ.558.

τὰ εἰς -ικός: τοῦ ἡδίστου ἀκούσματος ἀνήκοος εἶ. Ξ.ἀπ.2,1,31. δεῖ φιλομαθῆ σε ἀπάντων εἶναι. Κ.1,6,38. ὑποπτος ὧν δὴ Τρωϊκῆς ἀλώσεως. (= ὑποπτεύων ἄλωσιν τῆς Τροίας). Εὐρ. Έκ.1135. — ποριστικός τῶν ἐπιτηδείων. (= ἐπιτήδεις πορίζειν τὰ ἐπιτήδεια). Ξ.ἀπ.3,1,6.

Σημ. Ἡ γενική ἐπὶ τούτων, καθὼς καὶ ἐπὶ τῶν μετοχῆς(α'), πλησμονῆς καὶ ἐνδείας (ε'), μνήμης καὶ λήθης (θ'), ἐπιμελείας καὶ ἀμελείας (ι'), ἐμπειρίας καὶ ἀπειρίας (ιβ') σημαντικῶν καὶ τῶν ἀρχικῶν εἶναι ἀντικειμενική.

§ 98. Μετὰ τῶν συνδετικῶν τῶν ἐχόντων τὴν ἔννοιαν τοῦ εἶναι ἢ γίνεσθαι ἡ γενική τίθεται ὡς κατηγορούμενον ἐκφράζουσα σχέσεις οἷας καὶ ὅταν ἐξαχθῶνται ἐξ οὐσιαστικοῦ. (ὄρα καὶ § 13. πρὸλ. δὲ καὶ § 57,σημ.1).

§ 99. Παρὰ ποιηταῖς τίθεται ἡ γενική καὶ μετὰ τῶν ῥημάτων φύνει, φυνεύειν, — εἶναι, τεκνοῦν, βλαστάνειν, τρέφεσθαι (τραφεῖς) πρὸς δῆλωσιν καταγωγῆς (γενική τῆς καταγωγῆς): Ἄτλας θεῶν μῦς ἔφυνε Μαίαν. Εὐρ. Ἴων.3. κείνων φυνεσθέντες. Πίνδ. Πυθ. 4,144. οὔτε τῆς ρεοζύγου τεκνώσει τέκνα. Εὐρ. Μηδ.804. ὧν δ' ἔβλασταν οὐκ ἔχω λέγειν. Σοφ. Τρ.401. κρατίσιον πατρός Ἑλλήνων τραφεῖς. Φιλ.3.

§ 100. Μετὰ τοῦ ποιῶ (=κατασκευάζω) καὶ τῶν συνωνύμων αὐτῷ ῥημάτων ἡ γεν. λαμβάνεται καὶ πρὸς δῆλωσιν τῆς ὕλης ἐξ ἧς ἐγένετο-ό τι (γενική τῆς ὕλης): Παρίον (λίθου) τὰ ἐμπροσθεν τοῦ ἱεροῦ ἐξεποίησαν. Ἡρ.5,62. τὸν δίφρον ἐποίησεν ἰσχυρῶν ἐύλων. Ξ.Κ.6,1,29. (αἱ βόες χρυσοῦν τετεύχματο. Σ,574). ἔρμα αὐτόθι ἦν λίθωρ λογάδωρ πεποιημένον. Θ.4.31.

§ 101. Ἡ γενική τίθεται μετὰ ῥημάτων καὶ τινων ἐπιθέτων (ἢ ἐπιρρημάτων) καὶ πρὸς δῆλωσιν τῆς ἀξίως ἢ τιμῆς. Συντάσσονται δὲ μετὰ τοιαύτης γενικῆς

α) Τὰ ῥήματα ἀξιοῦν, τιμᾶν, τιμᾶσθαι, ποιεῖσθαι: οἱ βάρβαροι Θεμυστοκλέα τῶν μεγίστων δωρεῶν ἠξίωσαν. Ἰσ.4,154. τὴν αἰκίαν χρημάτων ἐστὶ τιμῆσαι. Λυσ.ἀπ.44 πολλοῦ ποιοῦμαι ἀκηκοέναι ἃ ἀκήκοα Πρωταγόρου. Πλ.Πρωτ.328. μέλλονος αὐτὰ τιμῶνται. Ξ.Κ.2,1,13.

Σημ. Τοιαύτη εἶναι καὶ ἡ γενική ἡ δηλοῦσα τὴν ποινὴν ἐπὶ τοῦ τιμᾶν καὶ τιμᾶσθαι τινὶ τιнос: τιμᾶται μοι ὁ ἀνὴρ θανάτου, ... ἐγὼ δὲ τοῦτον τιμῶμαι, ἐν πρυτανείῳ σιτήσεως. Πλ.ἀπ.36καὶ37.— Κατὰ δὲ τὸ τιμᾶν ἢ τιμᾶσθαι θανάτου λέγεται καὶ κρίνειν, κρίνεσθαι, διώκειν, —εἶναι, ὑπάγειν, —εἶναι, καταψηφίζεσθαι θανάτου: θανάτου δὲ οὗτοι κρίνονται. Ξ.Κ.1,2,14. θανάτου διώκεσθαι ἀπολ.21. ἐπαγόμενος θανάτου. Έλλ.1.3,19. οὕτω λέγεται καὶ: τῶν διπλασίων ἐπόδικος. Πλ.νό.846.

β) Τὰ σημαίνοντα ἀγοράζειν, πωλεῖν, ἀλλάσσειν καὶ ἄλλα τοιαῦτα καὶ τὰ ἐπίθετα ἄξιος (ἐπίρ. ἀξίως), ἀνάξιος, ἀντάξιος,

ἀξίωχρεως, κ.τ.τ. : τῶν πόρων πολοῦσιν ἡμῖν πάντ' ἀγάθ' οἱ θεοί. Ξ.ἀπ.2,1,20. δ τῶν ἀναλισκομένων χρημάτων Φίλιππος ὠρεῖται. Δ.9,9. μισθοῦ στρατεύονται. Ξ.Κ.3,2,7. Πόσον δίδασκει;—Πέντε μνῶν. Πλ.ἀπ.20. τριῶν δραχμῶν ποτηρός ἐστι. Δ.19,200 δόξα χρημάτων οὐκ ὠρητή. Ίσ.2,31 ἡλλάξατο πολ.λῆς εὐδαιμονίας πολλὴν κακοδαιμονίαν. Ἀντιρ.5,79.—ια-τρος ἀνὴρ πολ.λῶν ἀντάξιος ἀλλῶν. Α.514. ἐμάχorto ἀξίως λόγον. Ἡρ 6,112. πρεπόντως τῶν πραξάντων. Πλ.Μνξ.239.

Σημ. Ἐνίοτε ἐκτέρεται κατὰ γενικὴν τὸ ἀντικείμενον δι' ὃ δίδεται ἡ τιμή, π.χ. οὐκ ἄρ' ἔτι δοίην τῶν θεῶν τριώβολον. Ἀρ.εἰρ.848. οἱ τῆς παρ' ἡμέραν χάριτος τὰ μέγιστα τῆς πόλεως ἀπολωλεκότες. Δ.18,70.

§ 102. Ἡ καθαρὰ γενικὴ λχμῶνεται¹ ἔτι

1) Πρὸς δῆλωσιν ἀναφορᾶς μετὰ τῶν τροπικῶν ἐπιρρημάτων εὖ, καλῶς, μετρίως, ἱκανῶς, ὁμοίως, ὥς, πῶς, ὅπως, ἦ, ὅπη, κ.τ.ὅμ. εὐρισκόμενων ἐν συντάξει μετὰ τοῦ ἔχειν², ἐνίοτε δὲ καὶ μετὰ τοῦ εἶναι, κεῖσθαι, καθιστασθαι : ὥς εὐνοίας ἔχει. Θ.1,22. καλῶς παράπ.λον κεῖται.1,36 ὥσπερ Χαλκίς τῆς Εὐβοίας κεῖται. Δ.23,182. τοῦ πρὸς Ἀθηναίους πολέμου καλῶς αὐτοῖς ἐδόκει ἡ πόλις καθιστασθαι. Θ.3,92. κατὰ ταῦτά ἔστω τοῦ καθαρὸς εἶναι. Πλ.νό.869.

2) Ἐπὶ προσδιορισμῶν τόπου (σχεδὸν μόνον παρὰ ποιηταῖς) ἢ χρόνου, δηλοῦσα τὴν τοπικὴν ἔκτασιν ἢ τὴν χρονικὴν διάρκειαν κατὰ τι μέρος τῶν ὁποίων συμβαίνει τι³ : ἢ οὐκ Ἀργεος ἦεν Ἀχαικοῦ ; γ.251. ἐρχονται πεδίω. Β.801. τόρδ' ὑπεδέξω τειχέων. Εὐρ.Φοιν.451. λελουμένος Ὠκεανοῖο. Ε.6. ὑπάγεθ' ὑμεῖς τῆς ὁδοῦ. Ἀρ.β.α 174. μαστιγοφόροι ἐπετάχνοντο τῆς ὁδοῦ τοὺς σχολαίτερον προΐοντας. Θ.4,47. Οὕτω λέγεται καὶ δεξιῶς (ἀριστερᾶς) χειρός, τοῦ πρόσω (εἶναι, ἄγειν). Τοιαύτης ἀρχῆς εἶναι καὶ τὰ ἐπιρρ. αὐτοῦ, οὖ, ποῦ, οὐδαμοῦ κ.τ.τ. — πολ.λῆς νυκτὸς παραπ.λεύσαρτες. Θ.8,101. ἐξήλθομεν ἐκ τοῦ δεσμοτηρίου ἐσπέρας. Πλ.Φαίδ.59. νῦν μὲν κελεύει ἀπιέναι, τῆς δεξιῆς δὲ ἡκεῖν. Ξ.ἀν.7,2,16. τῆς αὐτῆς ἡμέρας. Ίσ.4,87. Τοιαῦται καὶ αἱ χρονικαὶ γενικαὶ ὀρθρου, μεσημβρίας, χειμῶνος, θέρονος, μη-ρός, ἑαρινῆς πν.λαίας κλπ., ἐκφερόμεναι συνήθως ἔνευ ἄρθρου,

¹ Ἐν χαλαρᾷ ἐξαρτήσεται ἐκ τοῦ ῥήματος.

² Παρὰ τοῖς νεωτέροις Ἰωσι (σπανίως δὲ καὶ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς) καὶ μετὰ τοῦ ἡκεῖν: χρημάτων εὖ ἡχοντες. Ἡρ.5,62.

³ Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν αἰτιατικὴν, δι' ἧς δηλοῦται τόπικῃ ἔκτασις ἢ χρονικῇ διάρκειᾳ, καθ' ὅλην τὴν ὁποῖαν συμβαίνει τι.

ἐὰν μὴ συνοδεύωνται ὑπὸ τινος ἐπιθ. προσδιορισμοῦ τοῦ ἐπιγυγνομένου χειμῶνος. Θ. 2, 33. — Σκιροφοριῶνος μηνός. Δ. 30, 15.

Σημ. 1. Ἡ γενική αὕτη λαμβανόμενη μετὰ τινος ἀπολύτου ἀριθμητικοῦ ἢ ἐπιθέτου ἔχοντος ἀριθμητικὴν ἔννοιαν δηλοῖ καὶ τὸν χρόνον πρὸ τοῦ ὁποίου ἐγένετό τι (ἐπὶ πράξεως παρελθούσης) ἢ ἐντὸς τοῦ ὁποίου θὰ γείνη τι (ἐπὶ πράξεως μελλούσης) : *ἔξ ἐτῶν ἄλουντος*. (= ἀπὸ ἐξ ἐτῶν). Ἀρ. Λυσ. 280. πολλοὺ χρόνου αὐτοὺς οὐχ ἐώρακά πω. Πλ. 98. — βασιλεὺς οὐ μαχεῖται δέκα ἡμερῶν. Ξ. ἄν. 1, 7, 18. Πέρσαι οὐχ ἤξουσι δέκα ἐτῶν. Πλ. νό. 642.

Σημ. 2. Μετὰ τοῦ ἄρθρου, ἀλλ' ἄνευ ἐπιθ. προσδιορισμοῦ, ἡ γενική αὕτη τίθεται καὶ πρὸς δῆλωσιν διανομῆς : ὁ ὀπλίτης δραχμὴν ἐλάμβανε τῆς ἡμέρας. Θ. 3, 17.

Σημ. 3. Ἐνίοτε δ' ὅμως αἱ χρονικαὶ αὗται γενικαὶ τίθενται κατ' ἔλλειψιν μετοχῆς τινος (συνήθως τῆς τοῦ εἶναι) : *νεκτὸς τὸ πρᾶγμα ἐγένετο*. Δ. 24, 38. (πρὸλ. ἐσπέρας οὖσης ἔρχεται Μειδίας. 21, 85). *ἐβοήθουν ἡμέρας ἥδη*. Θ. 5, 59. (πρὸλ. γεγενημένης ἡμέρας ἥδη κήρυγμα ἐποιήσατο. 4, 114). *κρῖντα ἄλλος ἐπεπύρει οἷος ἀπηλιώτου* (πνέοντος δηλ.). 3, 23.

3. Πρὸς δῆλωσιν σκοποῦ. Οὕτω δὲ λαμβάνεται ἡ γενική συν-ἀρθρου ἀπαρεμφάτου (μετ' ἀρνήσεως συνήθως) ¹ : *τὰς αἰτίας προέγραφα πρῶτον τοῦ μὴ τινα ζητῆσαι ποτε ἐξ ὅτου τοσοῦτος πόλεμος τοῖς Ἑλλησι κατέστη*. Θ. 1, 23. — *Μίτως τὸ ληστικὸν καθήρει ἐκ τῆς θαλάσσης τοῦ τὰς προσόδους μάλλον ἵεναι αὐτῷ*. 1, 4.

β'. Ἀφαιρετική γενική.

§ 103. Μετ' (ἀφαιρετικῆς) γενικῆς (§ 79) δηλώσεως τὸ πῶθεν προέρχεται πρᾶξις τις ἢ κατάστασις συντάσσονται τὰ ψυχικοῦ παθήματος σημαντικὰ ῥήματα : *τούτους οἰκτίρω τῆς ἄγαν χαλεπῆς νόσου*. Ξ. συμ. 4, 37. *στένω σε τῆς ἀμαρτίας*. Εὐρ. 1π. 1409. *Κύκλωπος κεχόλωται*. α. 69. *οὐκ εἰκὸς χαλεπῶς γέρειν αὐτῶν*. Θ. 2, 62. *Ῥοδίοις συγχαίρω τῶν γεγενημένων*. Δ. 15, 15. *μὴ μοι φθορῆσης τοῦ μαθήματος*. Πλ. Εὐθδ. 297. *τῆς τόλμης οὐ θανατώω*. Θ. 6, 36. *τίς οὐκ ἂν ἀγάσαιτο τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων τῆς ἀρετῆς*; Δ. 18, 204. *πολλάκις σε εὐδαιμόνισα τοῦ τρόπου*. Πλ. Κρ. 43.

Σημ. 1. Τοιαύτη εἶναι καὶ ἡ ² μετὰ τῶν ἐπιθέτων *τόλας, τλήμων, δειλῖος, σχέτλιος, εὐδαίμων* κ.τ.τ. ὡς καὶ ἡ μετὰ τῶν

1. Ἔχει δὲ σχέσιν ἡ γενική αὕτη πρὸς ὅλην τὴν πρότασιν.

2. Παρὰ ποιηταῖς συνηθεστέρα.

ἐπιφωνηματῶν (ἢ μετ' ἐπιφώνησιν) τιθεμένη γενική, πρὸς δὲ καὶ ἡ καθ' ἑαυτὴν τιθεμένη ἐπιφωνηματικῶς : δειλαίε τοῦ τοῦ τῆς τε συμφορᾶς ἔσσοι. Σοφ. Ο.Τ. 1347. εὐδαίμων μοι ὁ ἀνὴρ ἐγαίνετο καὶ τοῦ τρόπου καὶ τῶν λόγων. Πλ. Φιδ. 58.—οἷμοι παραοίας. Ἀρ. νε. 1476. φεῦ τῆς ἀνοίας. Σοφ. Πλ. 920.—ὦ Πόσειδος δεινῶν λόγων. Πλ. Εὐθδ. 303.—τῆς τύχης, τὸ ἐμὲ γῶν κληθέντα δεῦρο τυχεῖν. Ε.Κ. 2, 2, 3. τίς οἶδε πώποτε βοῦς κριβαρίτας; τῶν ἀλαζονευμάτων. Ἀρ. Ἀχ. 86.

Σημ. 2. Τὸ χαλεπῶς φέρω συντάσσεται συνήθως μετ' αἰτ. ὡς μεταβατικόν· ὡς ἀμετάβητον δὲ καὶ μετὰ τῆς ἐπὶ μετὰ δοτικῆς (Ε. Ἑλλ. 7, 4, 21) ἢ καὶ μετὰ δοτ. ἀπλῆς (5, 1, 29).—Τὸ δὲ χαλεπαίνω συνήθως μὲν μετὰ δοτ. ἀπλῆς συντάσσεται, σπανιώτερον δὲ μετὰ τῆς ἐπὶ σὺν δοτικῇ.

§ 104. Μετ' ἀφαιρετικῆς γενικῆς δηλούτης τὸ σημεῖον ἀπὸ τοῦ ὁποίου ὀρμᾶται πρᾶξις τις συντάσσονται τὰ ῥήματα ἢ ἐπίθετα (ἢ καὶ ἐπιρρήματα) τὰ σημαίνοντα πρᾶξεις, προτίμησιν, ὑπεροχὴν ἢ γενικῶς διχροχόν. Ἐκφράζει δὲ ἡ γενική τὸ ἀντικείμενον πρὸς ὃ συγκρίνεται τι¹ : ἀρπάζειν ἡθελοῦ καὶ ἡμῶν πλεονεκτεῖν. Ε. ἀν. 5, 8, 13. Ἀβροχόμας ὑστέρησε τῆς μάχης. 1, 7, 12. περιττεύουσιν ἡμῶν οἱ πολέμιοι. 4, 8, 11. ὑπεργέρομεν αὐτῶν. Θ. 1, 81. τὰ δεσπόζοντα προτιμητέον τῶν δουλευόντων. Πλ. νό. 726. οὐδέποτε ἔμοῦ ἀπολείπονται. Ε. συμ. 4, 51. πολὺ διαφέρειν οὐ δεῖ νομίζειν ἄνθρωπον ἀνθρώπου. Θ. 1, 84. οὐ δῆπου τὸν ἄρχοντα τῶν ἀρχομένων πονηρότερον προσήκει εἶναι. Ε.Κ. 7, 5, 83. πᾶς τις αὐτὸν τοῦ πέλας μᾶλλον φιλεῖ. Εὐρ. Μηδ 86. οὐδεὶς ἐβρέχθη ἀνωτέρω τῶν μαστῶν. Ε. ἀν. 1, 4, 17. τιμᾶσθε διαφερόντως τῶν ἄλλων ἀνθρώπων. Ίε. 7, 4. οὐδὲν διάφορον τοῦ ἐτέρου ποιεῖ. Πλ. πολ. 360.

Σημ. 1. Ὅμοια γενικῇ συντάσσονται καὶ τὰς εἰς -πλάσιος ἀναλογικά, τὰ εἰς -πλοῦς πολλαπλασιαστικὰ καὶ τὸ δεύτερος, ὕστερος (ἐπίρρ. ὕστερον), περιττός, δις τόσος· πρὸς τούτοις τὸ ἄλλος, ἄλλοιός, ἕτερος κ.ἄ.τ : διπλάσια ἀπέδωκεν ὧν ἔλαβεν. Ε.Κ. 8, 3, 38. ἀφείλε μοῖραν τῆς δευτέρας διπλῆν. Πλ. Τιμ. 35. οὐδενὸς δεύτερος. Ἡρ. 1, 23. ἄς ὕστερον τῶν δέκα βοηθοὺς ἐξέπεμψαν οἱ Ἀθηναῖοι. Θ. 1, 50. ἐπειδὴ τῶν ἀρχούντων περιτὰ κτήσονται. Ε.Κ. 8, 2, 21. δις τόσα τῶν γιγνομένων. Εὐρ. Ἡρ. 293. Κῦρις ὑπισχρεῖται ἡμιόλιον πᾶσι δώσειν οὐ πρότερον

¹ Ἡ γεν. ἐκφράζει κυρίως τὸ σημεῖον ἀπὸ τοῦ ὁποίου ὀρμᾶται ἡ μέτρησης ἐτέρου τινός, ἐπομένως τὸ ἀντικείμενον πρὸς ὃ μετρούμενόν τι συγκρίνεται ὡς πρὸς τινα ποιότητα, ιδιότητα, κατὰστασιν κλπ.

ἔφερον. Ξ. ἀν. 1, 3, 21. πότερόν ἐστιν ἐπιστήμη ἢ ἀρετὴ ἢ ἀλλοῖον ἐπιστήμης; Πλ. Μνξ. 87. ποιῆσαι πράξεως καὶ ἐργασίας ἄλλο ἐνόμιζεν. Χαρμ. 163. ἔτερον τὸ ἡδὺ τοῦ ἀγαθοῦ. Γοργ. 500.

(Σημ. 2. Κατὰ τὸ ἡττᾶσθαι τινος λέγεται ἐνίοτε (καὶ δὴ παρὰ ποιηταῖς σχεδὸν μόνον) καὶ νικᾶσθαι τινος : κρείσσον· ἢ νικώμενοι. Μ. 315 αἰσχρὸν νόμιζε τῶν ἐχθρῶν νικᾶσθαι ταῖς κακοποιαῖς καὶ τῶν φίλων ἡττᾶσθαι ταῖς ἐνεργεσίαις. Ίσ. 1, 26.)

§ 105. Ἡ ἀφαιρ. γενικὴ δηλοῖ καὶ τὸ ἀντικείμενον ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἕτερόν τι ἀπομακρύνεται ἢ μακρὰν εὐρίσκεται. Συντάσσονται δὲ μετὰ τοιαύτης γενικῆς

α') Τὰ σημαίνοντα κίνησιν καὶ ἀπομακρύνουσιν ἀπὸ τινος, ἐνίοτε δὲ καὶ τὰ σημαίνοντα λήψιν (παρὰ τοῖς πεζοῖς σύνθετα σχεδὸν μόνον καὶ δὴ μετὰ προθέσεων γενικῇ συντασσομένων, π.χ. τῆς ἀπὸ, ἐκ)· σημαίνει δὲ ἡ γενικὴ τὸν τόπον, σπανιώτερον δὲ τὸ πρόσωπον, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἀπομακρύνεται τι ἢ παρὰ τοῦ ὁποίου λαμβάνεται τι : εἰκονοῖ τῆς ὁδοῦ. Ἡρ. 2, 80. ὑποχωρεῖν τοῦ πεδίου¹ Ξ. Κ. 2, 4, 24. ὁδῶν ἐξαρίσταται μοι οἱ πλοῦσοι. συμ. 4, 31. τῆς ἐλευθερίας παρεχωρήσατε Φιλίππῳ Δ. 18, 68. Κατὰ ταῦτα συντάσσονται καὶ τὰ φειδοῦς καὶ ἀφειδίας σημαντικὰ ῥήματα καὶ ἐπίθετα : οὐκ ἐφείδετο χρημάτων. Ξ. Ἀγ. 7, 1. ἡφείδουν σφῶν αὐτῶν. Θ. 2, 51. φειδωλὸς χρημάτων. Πλ. πολ. 548.

Σημ. 1. Ἐπὶ τῶν πλείστων τῶν ῥημάτων τούτων ἐκφέρεται ἡ γενικὴ καὶ ἐμπροθέτως, μάλιστα παρὰ τοῖς πεζοῖς, π.χ. ἐκ γόων ἀπαλλάττειν τινά. Σοφ. Ἥλ. 291.

(Σημ. 2. Ἀφαιρετικὴ εἶναι καὶ ἡ γενικὴ ἢ σημαίνουσα τὸ σημεῖον ἐξ οὗ ὁρμαίνεται τι² ἢ τὸ πρόσωπον ἀπὸ τοῦ ὁποίου προέρχεται τι : σέο δ' ἄρξομαι. Ι. 97. ἐμοῦ ἀκούσεσθε πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν. Πλ. ἀπ. 17.)

β') Τὰ σημαίνοντα ἀποχωρισμὸν, ἀπομακρύνουσιν, ἀποχὴν, παῦσιν, λήξιν, ἀταλλαγὴν, (ἀπο) στέρησιν, κώλυσιν· σὺν τούτοις δὲ καὶ τὸ σφάλλεσθαι : ἡμᾶς πολὺν πέλαγος ὀρίζει τῆς Ὀδυσσέως νεώς. Σοφ. Φ. 636. πλοῦτον ἀρετὴ διέστηκεν Πλ. πολ. 550. τῶν ἀδίκων ἀπεχόμενος. Ξ. ἀπ. 4, 8, 4. ἔληξε τῆς θήρας. Κ. 2, 4, 21. Ἑλληνικοῦ πολέμου ἔσχον Ἀθηναῖοι. Θ. 1, 112. ἀπολύω ὑμᾶς τῆς αἰτίας. Ξ. ἀν. 6, 6, 16. οὗτος ἐμὲ τῶν πατρῶων ἀπεστέρηκε.

¹ Ποιητικά: ῥῆπων ἀποθήσομαι. Ρ. 480. πάντες δ' Ὀλύμπιοι κατέλθομεν. Γ. 125. παιδὸς ἐδέξατο κύπελλον. Α. 596. δόμων ὀρῶ τὴν οἰνὴν δραιομένην ἐντάφια χερσὶν φέρονσαν. Σοφ. Ἥλ. 324.

² Σύνταξις σπανία καὶ ποιητικὴ.

Δ.29,3. τῆς βασιλείας ἐοτέρημα. Ἀρ.3,65. ὧρ δέονται. Ξ.ἀπ. 4,2,26. οἱ Ἡλιδιοὶ τοὺς Λακεδαιμονίους ἐκόλων τοῦ ἀγῶρος. Ἑλλ.3,2,21. οὐκ ἔσφαλται τῆς ἀληθείας. Πλ.Κρατ.436.

Σημ. 1. Τὸ δέομαι μετὰ γεν. προσώπου σημαίνει πρκακαλῶ, π.χ. τοῦτό σου δέομαι.

Σημ. 2. Καὶ ἐπίθετα ἔχοντα τὴν ἔννοιαν τῶν ἀνωτέρω ῥηματικῶν συντάσσονται μετὰ τῆς τοιαύτης γενικῆς : φίλων ἀγαθῶν ἔρημοι. Ξ.ἀπ.4,4,24. χρημάτων πένητες. Εὐρ. Ἡλ.38.

Σημ. 3. Καὶ τὰ ἐπιρρήματα τὰ ἔχοντα τὴν ἔννοιαν χωρισμοῦ, ἀπομακρύνσεως, διαφορᾶς συντάσσονται μετὰ γενικῆς ἀφαιρετικῆς : ἡ ψυχὴ ἔσται χωρὶς τοῦ σώματος. Πλ.Φαίδ.66. διχα τοῦ ὑμετέρου πλήθους στρατευσάμενοι. Ξ.Κ.6,1,8. ὁ Στρυμῶν οὐ πρόσω τοῦ Ἑλλησπόντου ἐστίν. Ἡρ 6,103. τοῦ πάσχειν κακῶς ἔξω γενήσεσθε. Δ.4,34. κρύφα Ἀθηναίων. Θ.1,101.

§ 106. Σημειώσεις γενικαί.

1. Μετὰ γενικῆς (καθαρᾶς ἢ ἀφαιρετικῆς) συντάσσονται καὶ πολλὰ ῥήματα σύνθετα μετὰ τινος τῶν προθέσεων ἀπὸ, ἐκ, (πρβλ. καὶ § 105, α), πρὸ, ὑπὲρ, κατὰ, π.χ. πολλοῖς ἢ γλῶσσαι προτρέχει τῆς διανοίας. Ἰσ.1.41. χρή ὑπερδικεῖν τοῦ λόγου. Πλ.Φαίδ.36. ἡ καταμαρτυρεῖται αὐτοῦ. Ἰσακ.5,25.

2. Μετὰ (καθαρᾶς ἢ ἀφαιρετικῆς ὡσαύτως) γενικῆς συντάσσονται τὰ πλεῖστα τῶν μετὰ τοῦ στερητικοῦ α συνθέτων ἐπιθέτων, τὰ μὲν διὰ τὴν ἐν αὐτοῖς ῥηματικὴν ἔννοιαν, τὰ δὲ ὡς συνωνυμοῦντα ἐπιθέτοις γενικῇ συντασσομένοις : ἀγευστος κακῶν. Σοφ. Ἀντ.582. ἀπανστος γόων. Εὐρ. Ἰκ.82.— (δικας ἀφόβητος (=ἄφροντις). Σοφ.Ο Τ.885). ἀτελής τριηραρχῶν (=ἐλεύθερος, ἀπηλλαγμένος). Δ.20.27. ἄδωρος δυσμενείας. (πρβλ. φειδωλός τιρος). Πλ.συμ.197.

Παράρτημα.

Περὶ τῶν παραθετικῶν.

§ 107. Σύγκρισις ἰδιότητός τινος πρὸς ἑτέρην ὁμοειδῆ γίνεται λαμβανομένης ὑπ' ὄψει ὅτε μὲν τῆς τοῦ θετικοῦ ἐπιθέτου (ἢ ἐπιρρήματος) ἐννοίας, π.χ. ψήφισμα Ἰλιάδος μακρότερον (μακρὰ μὲν ἀμφοτέρω, τὸ ψήφισμα δ' ὅμως μακρότερον τῆς Ἰλιάδος). Αἰσχ.3,100. ἐγένετο εὐδαιμονέστατος τῶν πρότερον βασιλέων (πάντες εὐδαίμονες, ἀλλ' οὗτος εὐδαιμονέστατος τῶν πρότερον). Ἡρ.2.162. ὑπὸ δέους βδεῖ δριμύτερον γαλῆς. Ἀρ.Πλ.693. (σύγκρισις αὐξη-

τικῇ), ὅτε δὲ τῆς ἀντιθέτου αὐτῇ : *γθορέεσθαι κρείσσον ἔστι ἢ ρικτίρεσθαι* (ἡμφοτέρω μὲν οὐ καλὰ, ἀλλὰ τὸ φθ.ὀλιγώτερον κακὸν καὶ κατὰ τοῦτο ἐπομένως κρείσσον (τ' ἔ. προτιμότερον) ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ ἕτερον). Ἡρδ.3,53 *δυσεμβολωτάτη ἡ Λακωνικὴ ἐλέγετο εἶναι, φρουρὰς δὲ καθιστάται ἐπὶ τοῖς εὐπροσδοωτάτοις* (= τοῖς ἡκίστα δυσεμβόλοις). Ξ. Ἑλλ.6,5,24. (σύγκρισις ἀντιθετικῇ).

Σημ. Σύνηθές ἐστιν ἐπὶ ἀντιθετικῆς συγκρίσεως τὸ *μᾶλλον* ¹ ἀντιθετικά δὲ ὑπερθετικά ἕτερα πλην τοῦ *μάλιστα* ² εἰςί σπάνια

§ 108. Ἐκ τῶν παραθετικῶν ὁ μὲν συγκριτικός λαμβάνεται ἐπὶ συγκρίσεως μεταξὺ δύο (ἁτόμου πρὸς ἁτόμον ἢ ἁτόμου πρὸς ὁμάδα ἢ καὶ ὁμάδος πρὸς ὁμάδα) : *νέοις τὸ σιγᾶν κρείττον ἔστι τοῦ λαλεῖν*. Μέ.387. *πολλῶν χρημάτων κρείττων ὁ παρὰ τοῦ πλήθους ἔπαιρος*. Ἰσ.1,37. *αἱ γὰρ πάντων μνηστήρων φέρτερος εἴην*. φ.373. ὁ δὲ ὑπερθετικός λαμβάνεται ἐπὶ συγκρίσεως ἐνὸς πρὸς πάντα τὰ ὁμοειδῆ (κυρίως πρὸς ἓν ἕκαστον αὐτῶν ³). ὅθεν τὸ πρὸς ὃ ἡ σύγκρισις (ὁ κλυόμενος *β'* ὅρος τῆς συγκρίσεως) ἐπὶ τῶν ὑπερθετικῶν ἐκφέρεται κατὰ πληθ. γενικὴν καὶ οὐχὶ σπανίως μετὰ τοῦ πάντων (καθ' ἐνικὴν δὲ γενικὴν, μόνον ὅταν οὗτος εἴναι ὄνομα περιληπτικόν) : *τῶν ἄλλων ἐκεῖνοι παρανομώτατοι ἦσαν*. Ἀδ.4,34. — *ἡ γὰρ ἀριωτά μοι ἐπ.λει παρὰ τοῦ στρατοπέδου*. Δυσ.21,6. *ἀνδρὶ τῷ πρώτῳ στρατοῦ διδωμι σὴν παῖδα*. Εὐρ. Ἐκ 304. *Ἑλλάδος πρώτοι γθορός*. Ἑλ.21.

(Σημ. 1. Ἐν τῷ *μάλιστα* πάντων τὸ πάντων εἶναι γένους οὐδετέρου, ἢ δὲ φράσις ἀπαντᾷ καὶ εἰς θηλυκὸν ἀναφερομένη : *ἦρ δ' αὐτῶν ἡ διάνοια τὰς πόλεις ἐλευθεροῦν καὶ πάντων μάλιστα τὴν Ἀρταγόρον*. Θ.4,52.)

(Σημ. 2. Παρὰ ποιηταῖς ἀπαντῶσι θετικά ἐπίθετα λαμβανόμενα ὡς ἰσοδύναμα ὑπερθετικοῖς καὶ οὕτω μετὰ πληθ. γενικῆς (διακριτικῆς) συντεταγμένα : *ἀριδείκετος ἀνδρῶν*. Δ,248. *διὰ θεῶν*. Ε,38. *διὰ γυναικῶν*. υ,147. *πρῶτα θυγατρῶν*. γ,452.)

Σημ. 3. Ὁ ὑπερθετικός λαμβάνεται καὶ ἀπολύτως πρὸς δῆλωσιν γενικῶς ιδιότητος εὐρισκομένης ἐν ὑψίστῳ βαθμῷ : *ἀρέπειθε τοὺς νέους, ὅτι αὐτὸς εἶη σοφώτατος καὶ ἄλλους ἱκανώτατος ποιῆσαι σοφούς*. Ξεν.ἀπ.1,2,52. *τοῖς ἄλλοις ἅπανσι ἀριστα ἐξήρτυνται Ἀθηναῖοι*. Θ.1,80. *Συχνότατα δ' ὅμως τίθεται*

1 = potius.

2 = potissimum. Ἐπὶ αὐξητικῆς δὲ συγκρίσεως τὸ μὲν *μᾶλλον* = *magis*, τὸ δὲ *μάλιστα* = *maxime*.

3 Μέγιστος ὑμῶν = μέζων ἐνὸς ἐκάστου ὑμῶν. — μέζων ὑμῶν = μέζων ὑμῶν, ἀπάντων ὁμοῦ λαμβανομένων.

κατὰ παράλειψιν τοῦ πάντων, π.χ. Ζεὺς κύδιστος, μέγιστος.

(Σημ. 4. Πλεοναστικῶς ἐνίοτε ἐπιφέρεται μετὰ συγκριτικὸν τὸ μᾶλλον πρὸς ἀνδείξιν τῆς ἀντιθετικῆς φύσεως τῆς συγκρίσεως: Ἀθηναῖοι ταῦτα σφοῖα αἰρετώτερα ἔγνωσαν εἶναι μᾶλλον ἢ τὰ τῶν χρησμολόγων. Ἡρ. 7, 143)

§ 109 Ὁ 6' ὅρος τῆς συγκρίσεως ἐπὶ μὲν τῶν ὑπερθετικῶν ζείποτε ἐκφέρεται κατὰ γενικὴν, ἐπὶ δὲ τῶν συγκριτικῶν, ἂν μὲν οὗτος εἶναι πτωτικὴν, ἐκφέρεται ἢ κατὰ γενικὴν¹ ἢ ὁμοιοπτῶ- τως πρὸς τὸν χ' ὅσον τῆς συγκρίσεως μεσολαβοῦντος τοῦ συγκριτι- κοῦ συνδέσμου ἢ, ἂν δὲ δὲν εἶναι πτωτικὸν ἢ εἶναι ἄκλιτον ἢ πρότασις ὁλόκληρος, διὰ τοῦ ἢ: φιλοκρινδυνότατος πάντων ἀν- θρώπων εἶ. Δ. 20, 145. — πολλῶν χρημάτων κρείττω ὁ παρὰ τοῦ πλῆθους ἔπαυρος. Ἰσ. 1, 37. ἴσχυσε τὸ ψεῦδος τῆς ἀληθείας μᾶλλον. Δείν. 1, 53. — πολλῶν κρείσσων ἐστὶν ἐμφανὲς φίλος ἢ χρυσὸς ἀφανὲς. Μέ 130 οἱ Πέρσαι Κέρω μᾶλλον ἦσαν φίλοι ἢ βασιλεῖ. Ε. ἀν. 1, 15. — ἀμείνων ἂν ἴσως βουλευσάιντο ἢ ῥῶν βεβούλευνται Κ 3, 3, 47. ἐστὶ γὰρ μείζω τὰ κείνων ἔργα ἢ ὡς τῷ λόγῳ τις ἂν εἶποι. Δ. 6, 14.

(Σημ. 1. Ἡ μετὰ τῶν ὑπερθετικῶν γενικὴ εἶναι συγκριτικὴ (καὶ οὐχὶ διαιρετικὴ), ὅταν ἐν τοῖς ὑπ' αὐτῆς δηλουμένοις δὲν συμπεριλαμβάνηται καὶ ὁ ἄ ὅρος τῆς συγκρίσεως, π. χ. ἤλπισε τὸν πόλεμον ἀξιολογώτατον εἶ- σεσθαι τῶν προγεγενημένων. (ὁ πόλεμος οὗτος δὲν ἦτο ἐκ τῶν προγεγε- νημένων). Θ. 1, 1. τῶν ἄλλων ἐκεῖνοι παρατομώτατοι ἦσαν. Ἀνδ. 4, 34.)

(Σημ. 2. Παρ' Ὀμήρῳ καὶ Ἡροδότῳ ὁ συγκριτικὸς ἢ ἀπαντᾷ καὶ με- τὰ τὸ φθάνω (= πρότερος ἢ πρότερον ποιῶ τι): ἐφθης πεδὸς ἰὼν ἢ ἐγὼ σὺν ῥηί μελαίρῃ Δ. 58. φθαιητε ἂν πολλὰκις ἐξανδραποδισθέντες ἢ τινα πυθέσθαι ἡμέων. Ἡρ. 6, 108.)

(Σημ. 3. Λίαν σπανίως μετὰ τὸ πλείων ἢ μετὰ τὰ ἐπιρρήματα πλέον, ἔλασσον καὶ μείων ἀκολουθεῖ ἀριθμητικὸν ἄνευ τοῦ ἢ: πλείω πέντε' ἔτη. Λοκ. 145. ἀποκτείνουσι τῶν ἀνδρῶν οὐ μείων πενταχοσίους. Ε. ἀν. 6, 6, 24. πέμψω ὄρεας ἐπ' αὐτὸν πλεῖν ἑκακισχιλίους τὸν ἀριθμόν. Ἀρ. ὅρ. 1251.)

Σημ. 4. Ὁ ἢ μετὰ καταφατικῶς μὲν ἐκφερόμενον συγκριτικὸν ἰσοδύ- ναμει τῷ ἀλλ' οὐ ἢ καὶ οὐ, μετὰ δὲ συγκριτικὸν ἐκφερόμενον ἀποφατικῶς ἰσοδυναμεῖ τῷ ἀλλὰ: μᾶλλον ἐπιθυμοῦντες ἡγεμόνες ἢ (= ἀλλὰ μὴ) δεσπό- ται προσαγορεύεσθαι καὶ σωτῆρες, ἀλλὰ μὴ λυμῶνες ἀποκαλεῖσθαι. Ἰσ. 4, 40. εἰσὶν οἱ χρησιμώτερον νομίζουσι χρήματα ἢ ἀδελφοί. Ε. ἀπ. 2, 3, 1. — μὴ προνοία μᾶλλον ἢ (= ἀλλὰ) τέχνη. Ἀντφ. 5, 21.

(Σημ. 5. Διὰ τοῦ ἀλλ' οὐ ἢ καὶ οὐ δύναται νὰ ἐρμηνευθῇ ἐνίοτε ὁ ἢ καὶ μετὰ τὸ βούλεσθαι, αἰρεῖσθαι, ἐθέλειν κ. ἄ. τ. συγκριτικὴν ἔννοιαν ἐν ἑαυτοῖς ἐγκλείοντα ῥήματα: τὴν τῆς ἡμετέρας πόλεως τύχην ἐλοιμῆν ἂν ἢ τὴν ἐκείνου. Δ. 2, 22.)

¹. Ἐπὶ τινων συγκρίσεων μάλιστα ἀείποτε κατὰ γενικὴν.

(Σημ. 6. Ἐπὶ ἀντιθετικῆς συγκρίσεως μετὰ θετικὸν ἐκφερόμενον μετ' ἀρνήσεως ἐπιφέρεται ἐνίοτε ἐπανορθωτικῶς τὸ συγκριτικὸν αὐτοῦ: τὸ πέ-
νεσθαι οὐχ ὁμολογεῖν τιτι αἰσχρόν, ἀλλὰ μὴ διαφεύγειν ἔργῳ αἰσχίον (= ἀλλὰ μᾶλλον εἶναι αἰσχρόν πως τὸ μὴ δ...). Θ.2.40.)

(Σημ. 7. Ἐπὶ αὐξητικῆς συγκρίσεως ἐνίοτε ἐν προτάσει ἀποφατικῇ (ἢ ἰσοδυναμούσῃ πρὸς τοιαύτην) μετὰ τὸν προεξαγγελτικῶς κατὰ γενικὴν (ἀν-
τωνυμίας καὶ συνήθως δεικτικῆς) ἐκφερόμενον ὁ ὅρον ἐπιφέρεται ὁ κυρίως
τιοιούτις ὡς ἐπεξηγήσεις ἐκείνου διὰ τοῦ συγκριτικοῦ ἢ: οὐκ ἔστι τοῦδε
παισὶ κάλλιον γέρας ἢ πατὴρ ἐσθλοῦ κάγαθόν πεφυκέναι. Εὐρ. Ἡρ. 297. τίς
ἂν αἰσχίον εἴη δόξα ταύτης ἢ δοκεῖν χρήματα περὶ πλείονος ποιεῖσθαι ἢ
φίλους; Πλ. Κρ. 44.)

(Σημ. 8. Ἐνίοτε ὁ διὰ τοῦ ἢ ἐκφερόμενος ὁ ὅρος τῆς συγκρίσεως ἀφο-
μοιοῦται καθ' ἑλξιν πρὸς τὸν ἄ ὅρον κατὰ πῶσιν ἀντὶ νὰ ἐξενεθῇ κατ'
ὄνομα-τικὴν ὡς ὑποκ. τοῦ παραιρεπομένου ῥήματος (συνήθως τοῦ ἐστίν):
πηγαὶ ἀναδιδούει καὶ ἑτέρον (ποταμόν) οὐκ ἐλάσσονος ἢ Μαῖανδρον. Ἡρ.
7, 26. (π. 6λ.: ἀνδρὸς δυνατωτέρου ἢ ἐγὼ (εἰμὶ δηλ.) υἱὸν ἐξέταμεν. Ξ. Κ. 5,
2, 28.) ἢ ποτ' ἐγὼ καὶ ἀρείοισιν ἢ περ ὑμῖν ἀνδράσιν ὠμίλησα. 1, 260.
(πρ 6λ.: τοῖς νεωτέροις καὶ μᾶλλον ἀκμάζουσιν ἢ ἐγὼ (ἀκμάζω δηλ.). Ίσ.
8, 145.) ἐπ' ἀνδρας πολλὸν ἔτι ἀμείνονας ἢ Σκόθας στρατεύεσθαι μέλλεις.
Ἡρ. 7, 10. (πρ 6λ.: οὐδένα τῶν ἄλλων τῶν πάντ' εἰδότεν μᾶλλον ἢ Μιλόας
(οἶδε δηλ.). Δ. 29, 56.)

(Σημ. 9. Μετὰ τὸ μᾶλλον ἢ (καὶ) κείμενον ἐν προτάσει ἀρνητικῇ (ἢ ἰσο-
δυναμούσῃ πρὸς τοιαύτην) προστίθεται ἐνίοτε πλεοναστικῶς μετὰ τὸ ἢ ἢ
ἀρνησις οὐ: οὐ περὶ τῶν ἐμῶν ἰδίων μᾶλλον τιμωρήσεσθε Πολυκλέα ἢ οὐχ
ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν. (=τόσον περὶ τῶν ἐμῶν, ὅσον καὶ ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν).
Δ. 50, 6. — ἥκει γὰρ ὁ Πέρσης οὐδέν τι μᾶλλον ἐπ' ἡμέας ἢ οὐ καὶ ἐπ' ὑ-
μέας (=τόσον ἐπ' ἡμέας ὅσον καὶ ἐπ' ὑμέας). Ἡρ. 4, 118. — τί οὐν δεῖ ἐκεί-
νον τὸν χρόνον ἀγαμῆναι μᾶλλον ἢ οὐχ ὡς τάχιστα τὴν εἰρήνην ποιήσα-
σθαι; (=οὐκ οὖν δεῖ., ἀλλ' ὡς τάχιστα...). Ξ. Ἑλλ 6, 3, 15.)

Σημ. 10. Ὁ ὁ ὅρος τῆς συγκρίσεως οὐχὶ σπανίως ἐκφέρεται δι' ἐμπρο-
θέτου προσδιορισμοῦ: καὶ μείζον ὅστις ἀντὶ τῆς αὐτοῦ πάτνης φίλον ἡγεῖ-
ται, τοῦτον οὐδαμῶς λέγω. Σοφ. Ἀντ. 182. μηδὲν περὶ πλείονος ποιοῦν πρὸ
τοῦ δικαίου. Πλ. Κρ. 54. ἐνόμισε πάντα ὕστερα εἶναι πρὸς τὸ ρυθὸν ἐνυ-
πακοῦμαι. Θ. 8. 41. 1.

§ 110. Ἐνίοτε πρὸς περιφραστικὴν ἐκφορὰν παραθετικοῦ πρέπει νὰ
νοηθῇ τὸ θετικὸν ἐκ τῶν ἡγουμένων: Ἀρτάβατος ἐν Πέρσῃσι λόγιμος καὶ
πρόσθε ἐὼν, ἐκ τῶν Πλαταιῶν καὶ μᾶλλον ἔτι ἐγένετο. Ἡρ. 8, 126. καὶ
ἐκείνοι τε ἄξιοι ἐπαλτρον καὶ ἔτι μᾶλλον οἱ πατέρες ἡμῶν. Θ. 2. 36. πάντων
μὲν γὰρ ἀποστερεῖσθαι λυπηρόν ἐστι καὶ χαλεπόν, μάλιστα δὲ τῆς παρ' ὑμῶν
εὐνοίας. Δ. 1, 6. Ἀρα καλὸν νομίζεις εἶναι κτήμα ἐλευθερίαν; — Ὡς οἶόν
τέ γε μάλιστα ἔφη. Ξ. ἀπ. 4, 5, 2.

1. Ἐπὶ ἀντιθετικῆς συγκρίσεως μόνον ἢ πρὸ καὶ ἢ ἀντὶ λαμβάνονται
ἐνίοτε πρὸς ἐκφορὰν τοῦ ὁ ὅρου τῆς συγκρίσεως: Λυκοῦργος κατειργάσατο
ἐν τῇ πόλει αἰρετώτερον εἶναι τὸν καλὸν θάνατον ἀντὶ τοῦ αἰσχροῦ βίου.
Ξ. Α. π. 9, 1. τοῖσι ἢ τυραννίς πρὸ ἐλευθερίας ἢν ἀσπαστότερον. Ἡρ. 1, 62.

§ 111. *Όταν συγκρίνονται δύο ιδιότητες τοῦ αὐτοῦ οὐσιαστικοῦ, ἄμφοτέρα τὰ ἐπίθετα (ἢ ἐπιρρήματα) ἐκφέρονται κατὰ συγκριτικὸν μεσολαβούντος τοῦ ἢ : στρατηγοὶ πλείονες ἢ βελτιότεροι (= μᾶλλον πολλοὶ παρά καλοί). Ἄρ. Ἀγ. 1078. — ἀναγκαῖον ἦν συντομώτερον ἢ σαφέστερον διαλεχθῆναι (= μᾶλλον μὲ συντομίαν παρά μὲ σαφήνειαν) Ἰσ. 6, 24.

§ 112. Πρὸς δῆλωσιν τοῦ ὅτι ιδιότης τις εἶναι ὑπεριότερα ἢ ὥστε πρᾶξις τις ἢ κατὰστασις ὡς ἀνάλογον ἀποτέλεσμα ταύτης νὰ ἀκολουθήσῃ, ἐκφέρεται ὁ 6' ὅρος δι' ἀπαρεμφίτου προτασσομένου τοῦ ἢ ὥστε ¹, ἢ ὡς καὶ σπανίως ² μόνου τοῦ ἢ : νεώτεροί εἰσιν ἢ ὥστε εἶδέναι. Λυσ. 2, 72. τὸ δαιμόνιον μεγαλοπρεπέστερον ἡγοῦμαι ἢ ὡς τῆς ἐμῆς θεραπείας προσδεῖσθαι. Ξ. ἀπ. 1, 4, 10. τὸ γὰρ νόσημα μείζον ἢ φέρειν. Σοφ. Ο. Τ. 1293. ἡ ἀνθρωπίνη γρῦσις ἀσθεστετέρα ἢ λαβεῖν τέχνην. Πλ. Θεαιτ. 149

§ 113. Πρὸς δῆλωσιν τοῦ ὅτι ιδιότης τις εὐρίσκεται ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει ἐν ὑπερτέρῳ βαθμῷ ἢ πρότερον, λαμβάνεται ὁ συγκριτικὸς μετὰ τῆς γενικῆς τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας, πρὸς δῆλωσιν δὲ τοῦ ὅτι ἡ ιδιότης αὕτη εὐρίσκεται ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει ἐν ὑπερτάτῳ βαθμῷ συγκριτικῶς πρὸς πᾶσας τὰς ἄλλας περιπτώσεις λαμβάνεται ὁ ὑπερθετικὸς μετὰ τῆς γενικῆς τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας : δυνατότεροι αὐτοὶ ἑαυτῶν ἐρίγοντο. Θ. 3, 11. — εἴθε σοι τότε συνεγενόμην, ὅτε δεινότατος σαυτοῦ ταῦτα ἦσθα. Ξ. ἀπ. 1, 2, 46. ³

§ 114. Ἐνίστε πρὸς ἔκφρασιν δυσαναλογίας ἐκφέρεται ὁ 6' ὅρος τῆς συγκρίσεως διὰ τοῦ ἢ κατὰ μετ' αἰτ. ⁴, σπανίως δὲ διὰ τῆς παρά μετ' αἰτ. : ὅπλα πλείω ἢ κατὰ νεκροὺς ἐλήφθη. Θ. 6, 15 : οὗτοι μείζω τινα ἢ κατ' ἀνθρώπων σοφίαν σοφοὶ εἰσιν. Πλ. ἀπ. 20. — ἡλικίον ἐκλείψεις πυκνότεραι παρά τὰ ἐκ τοῦ πρὶν χρόνου μνημονεύμενα ξυνέβησαν. Θ. 1, 23.

§ 115. Αἱ γενικαὶ λόγον, τοῦ καλοῦ, τοῦ δικαίου, τοῦ δέοντος, τοῦ προσήκοντος, τῆς ἀξίας, τοῦ συμφέροντος, τοῦ ὄντος, τῆς γνώσεως κ. ἄ. ὁμ. ἰσοδυναμοῦσι πρὸς δλόκληρον πρότασιν ἢ πρὸς τὸ ἢ κατὰ μετ' αἰτιατικῆς ἢ πρὸς τὸ ἢ ὥστε μετ' ἀπαρεμφάτου (ἀναλογικῇ παράθεσις ⁵) : κρεῖσσόν ἐστι λόγον τὸ κάλλος τῆς γυναικός. Ξ. ἀπ. 3, 11, 1. (πρβλ. μείζω τάχεινων ἔργα ἢ ὡς τῷ λόγῳ τις ἄν εἴποι. Δ. 6, 11.). ὥστε λευκοτέραν τοῦ ὄντος (= ἢ ἦν) φράνισθαι, τὸ δὲ σχῆμα ὀρθοτέραν τῆς γνώσεως (= ἢ ἐπεφύκει). Ξ. ἀπ. 1, 2, 22. (πρβλ. Ξ. οἰκ. 10, 2). εὐθουλοὶ δὲ ἀμαθέστερον τῶν νόμων τῆς ὑπεροφίας παιδευόμενοι. (= ἢ ὥστε ὑπεροῦν τοὺς νόμους). Θ. 1, 84. νεώτερα δόξω λέγειν τῆς ἡλικίας (= ἢ κατὰ τὴν ἡλικίαν). Ἰσ. 12, 16. ὑποδεεστέρως ὥρ ἔπαυεν ἡ μύνητο. Ἀντιφ. 4, 2, 6. (πρβλ. ἐλασσόνως ἢ κατ' ἄξιαν ἡμύνητο 3, c, 10).

§ 116. Ὁ 6' ὅρος τῆς συγκρίσεως παρκαλείπεται

1 Παρὰ Ξενοφ. σχεδὸν μόνον.

2 Ἰδίως παρά ποιηταῖς.

3 Ἀνάλογόν τι συμβαίνει ἐν τῷ : τῇ ἢ πυραμὶς ὑψηλοτάτη ἐστὶ αὐτῇ ἑαυτῆς. Ἡρ. 2, 124.

4 Μοναδικὸν τό : ἐνδεεστέρως ἢ πρὸς τὴν ἐξουσίαν. Θ. 4, 39.

5 Θῆσσαν νόηματος κατὰ μὲν τὴν ἄμεσον παράθεσιν σημαίνει : ταχύτερον ἀπὸ νόημα, κατὰ δὲ τὴν ἀναλογικὴν : ταχύτερον ἢ ὡς δύναται τις τὰ νόση.

I Ἐπὶ αὐξητικῆς συγκρίσεως

α') Ὅταν εὐκόλως νοῆται ἐκ τῶν ἡγούμενων ἢ ἐκ τῶν συμφραζομένων : κακὴν αὐτὴν ἡγούμενος αὐτὸς κακίων ἐγέρετο. (ταύτης δηλ.). Εὐρ. Ὀρ. 498. — οὔτινες τοῖς μὲν ἴσοις μὴ εἰκονοῖν, τοῖς δὲ κρείσσοιν (ἐαυτῶν δηλ.) καλῶς προσφέρονται..., πλείστ' ἂν ὀρθοῦντο. Δ. 5, 111.

β') Ὅταν ὡς τοιοῦτος νοῆται τὸ ἢ τότε, ἢ πρότερον, ἢ ὕστερον, ἢ νῦν ἢ ἡ σύγκρισις γίνηται πρὸς τὸ δέον, προσῆκον, εἰσός, εἰσθός κ. τ. τ. : καὶ ἡ διέστησαν ἂν ἔτι μάλλον τὴν πόλιν ἐφορμοῦντες (ἢ νῦν, δίστατο δηλ.) ἢ καὶ τὰς ναῦς ἡγάγκασαν ἂν... Θ. 8, 96. ἡ ρόσος ἐπὶ μείζον ἔρχεται (ἢ πρότερον). Σοφ. Φιλ. 259. — τὸ οἶκημα μείζον λαβὼν ἄχθος κατερράγη. (τοῦ προσήκοντος δηλ.). Θ. 4, 115. ποιηταὶ ὑμνήκασιν ἐπὶ τὸ μείζον κοσμοῦντες. (τοῦ ὄντος δηλ.). 1, 21.

II Ἐπὶ ἀντιθετικῆς συγκρίσεως

α') Ὅταν β' ὅρος εἶναι ἡ ἀντίθετος ἔννοια τῆς τοῦ α' : ἥδεσαν Λακεδαιμονίους πρὸς τὴν εἰρήνην μάλλον τὴν γνῶμην ἔχοντας (ἢ πρὸς τὸν πόλεμον δηλ.). Θ. 5, 13. Οὕτω πολλάκις ἐπὶ τοῦ ἁμεινον, βέλτιον, χεῖρον, κρείσσον κ. τ. τ. : τὸ πελασγικὸν ἀργὸν ἁμεινον (ἢ ἐρεργὸν δηλ.). Θ. 2, 17.

β') Ὅταν τὸ συγκριτικὸν λαμβάνηται ἐπὶ σημασίας προσεγγιζούσης πρὸς τὴν σημασίαν τοῦ θετικοῦ : τὸ στράτευμα ἀτακτότερον ἐχώρει (=ἀτάκτως πως). Θ. 7, 80.

γ') Ὅταν ὡς β' ὅρος νοῆται τὸ ἢ νῦν, ἢ πρότερον, ἢ τότε ἢ τι τοιοῦτον : οἱ Ἀθηναῖοι ἠπείγοντο πρὸς τὸν ποταμὸν οἰόμενοι ῥᾶν τι σφίσις ἔσεσθαι ἢν διαβῶσιν αὐτὸν (ἢ τότε δηλ.). Θ. 7, 84. ἐπὶ τὰ βελτίω τρέπου (ἢ τέως δηλ.). Ἀρ. Σφ. 985. καὶ τότε κουφότερον μετεφώρει Φαιήκεσιν. (ἢ πρὶν δηλ.). θ. 201.

ἡμ. Ἐνίοτε ἡ ἔννοια τοῦ β' ὅρου λανθάνει ἐν τοῖς συμφραζομένοις : πολλοῖς δούλοις ἡ φρὴν τῶν οὐχὶ δούλων ἔστ' ἐλευθερωτέρα (=τῆς τῶν οὐχὶ δούλων). Εὐρ. ἀπ. τὰ τῶν Ἀθηναίων ἐπὶ πλέον ἡμῶν κεκαίρωται. (= ἢ τὰ ὑμῶν, ἢ τὰ ὑμέτερα). Θ. 1, 71. ἐπικινδυνότεραν ἐτέρων τὴν παροίκασιν τῶνδε ἔχομεν. (=τῆς παροικήσεως ἐτέρων). 4, 92.

§ 117. Τὰ παραθετικά ἐπιτείνοντι, καὶ δὴ

Α'. Τὸ συγκριτικὸν α') διὰ τοῦ μάλλον : μάλλον εὐτυχέστερος. Εὐρ. Ἐκ. 377. β') διὰ τοῦ πολὺ, πολλῶ, μακρῶ : ¹ πολὺ χεῖ-

(1) Παρὰ ποιηταῖς καὶ διὰ τοῦ μέγα καὶ δὴ παρ' Ὀμήρῳ μὲν καὶ ὑπερθετικά, ἐν ᾧ παρὰ τοῖς τραγικοῖς μόνον ὑπερθετικά : μέγ' ἀρίστος Β, 72. ὦ γενναῖα καὶ μέγ' ἀρίστη. Εὐρ. Ἀлк. 742. : μέγ' ἁμείνων. Ψ, 315.

ρόν ἐστιν ἐρεθίσαι γραῦν ἢ κύνα. Μέν. 781. πολὺ ἐν ἀσφαλεστέρω
 ἔσεσθε ἔξω γερόμενοι. Ξ.Κ. 7, 1, 21. πολλῶ κρείττωρ ἐστὶν ἐμφα-
 ρῆς φίλος ἢ χροσὸς ἀφανής. Μέν. 130. μακρῶ βελτίωρ. Πλ. Φιλ.
 66. γ') διὰ τοῦ ἔτι : ταῦτ' ἔτι χαλεπώτερα. Πλ. πολ. 298. περὶ
 δ' ἔτι σαφέστερον ἡμῖν σημῆναι. νό. 700.

Β'. Τὸ ὑπερθετικὸν

α') Διὰ τοῦ μάλιστα : μάλιστα δεινότατος. Θ. 7, 42.

β') Διὰ τοῦ πολὺ, πολλῶ καὶ σπανιώτερον διὰ τοῦ μακρῶ¹ :
 πολὺ ταῖς πρώταις ἡμέραις φοβερώτατα ἔχουσιν. Ξ. ἱππ. 8, 20.
 μακρῶ κάλλιστα τε καὶ ἄριστα. Πλ. νό. 858.

(Σημ. 1. Παρὰ τοῖς τραγικοῖς ἐπιτείνεται τὸ ὑπερθετικὸν καὶ διὰ τοῦ πλεῖ-
 στον, σπανίως δὲ καὶ διὰ τοῦ μέγιστον : οὐ θῶτον ἄν τῆς πλεῖστον ἐχθί-
 στης ἐμοὶ κλύοιμ' ἐχίδνης. Σοφ. Φιλ. 623. ὦ μέγιστον ἐχθίστη γέναι. Εὐρ.
 Μηδ. 1323.)

(Σημ. 2. Παρ' Ὀμήρῳ τοῦ πολλὸς πρὸς ἐπίτασιν συγκριτικῶν καὶ ὑπερ-
 θετικῶν λαμβάνεται ἡ αἰτ. μόνον : πολὺ φέρτατος. Θ. 129. πολλὸν παν-
 ρότεροι. Ξ. 17.)

γ') Διὰ τοῦ ὥς² καὶ ὅτι³ καὶ σπανιώτερον διὰ τοῦ ἢ : ὥς βέλ-
 τιστα καὶ ὅτι πλεῖστα. Ξ. οἰκ. 7, 15. συνθήσετ' ἄν τὸ ὥς (ὅτι)
 τάχιστα.—ἐμναστὸν τάττω εἰς τοὺς βουλομένους ἢ ῥᾶστά τε καὶ
 ἡδιστα βιοτεύειν. Ξ. ἀπ. 2, 1, 9.

(Σημ. 1. Σπανίως τὸ τάχιστα, σπανιώτατα δὲ καὶ ἄλλα ὑπερθετικά
 ἐπιτείνονται παρὰ τοῖς τραγικοῖς καὶ διὰ τοῦ ὅσον : Σοφ. Ἀντ. 1103.—
 Μετὰ τῆς αὐτῆς δὲ τῷ ὅτι τάχιστα σημασίας λέγεται καὶ ὅτι τάχος, παρὰ
 ποιηταῖς δὲ καὶ ὅσον τάχος, ὥς τάχος : ἐβούλετο ὅτι τάχος ἀποχρησασθαι
 τῇ ἐκπλήξει. Θ. 7, 42. ὅσον τάχος αὐτὸν ἄξεις δεῦρο. Σοφ. Αἰ. 485. φέρ' ὥς
 τάχος κρημίδας. Αἰσχ. Ἐπτ. 676.)

Σημ. 2. Τὸ ὥς καὶ ὅτι⁴ προτάσσονται πάντοτε τῆς προθέσεως : ὥς
 ἐς ἐλάχιστον χωρίον. Θ. 1, 63. ὅτι ἐν βραχυτάτῳ. 3, 46. Μετὰ τοῦ ὥς δὲ
 καὶ ἢ δύναται νὰ συναφθῇ καὶ τὸ δύνασθαι ἢ ἄλλῃ τις συνώνυμος φράσις
 : διηγήσομαι ὑμῖν ὥς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων. Ἰσαί. 2, 12. πειράσο-
 μαι διδάσκειν ὑμᾶς ὥς ἂν οἶός τε ὦ σαφέστατα. Δ. 43, 2. ὥς ἔτι ἡδιστα.
 Ξ. ἀπ. 4, 5, 9. ὥς οἶδ' τε βέλτιστον. Πλ. Πολ. 403. οἱ Λακεδαιμόνιοι τὰς κό-
 ρας οἷτ' ἢ ἀνυστὸν μετριωτάτῳ τρέφουσι καὶ ὄψ' ἢ δυνατὸν μικροτάτῳ.
 Ξ. Λ. π. 1, 3.

δ') Διὰ τοῦ ἐν τοῖς : ἐν τοῖς πρώτοις Ἀθηναῖοι τὸν σίδηρον

1 Δοτικαὶ κυρίως τοῦ μέτρον ἢ τῆς διαφορᾶς.

2 Σπανίως καὶ διὰ τοῦ ὅπως παρὰ ποιηταῖς : ὅπως ἀνωτάτω. Ἀρ. Εἰρ.
 207.

3 Σπανίως παρὰ Πλάτῳ δι' ἀμφοτέρων (ὥς ὅτι) : ἐμοὶ οὐδὲν ἐστὶ
 πρεσβύτερον τοῦ ὥς ὅτι βέλτιστον ἐμὲ γενέσθαι. Πλ. συμ. 218.

4 Οὐδ. τῆς ὅστις.

κατέθετο (κυρίως=ἐν τοῖς καταθεμένοις...) Θ.1,6. ἡ στάσις ἐν τοῖς πρώτῃ ἐγένετο. 3,82.

ε') Διὰ τοῦ οἶος : ὄντος πάγου οἶον δειροτάτου. Πλ.συμ 220. Ὡσαύτως καὶ διὰ τοῦ ὅσος ἢ ὀπόσος μετὰ τοῦ δύνασθαι : ἦγε πρᾶξιαν δσιν πλείστην ἐδύνατο. Θ.7,21. ἦγαγον συμμάχους ὀπόσους πλείστον ἐδυνάμην. Ξ.Κ.4,5,29.

(Σημ. Καὶ θετικά μετὰ τοῦ οἶος καὶ ὅσος λαμβάνουσιν ὑπερθετικῶν σημασίαν : ἀφθονοὶ ὅσοι γίνονται. Ἡρ.4,194. οἶος ἔμπειρος. Δ.2.18.

ς') Διὰ τοῦ δὴ : ραυμαχία αὕτη μεγίστη δὴ τῶν πρὸ αὐτῆς γεγέννηται. Θ.1,50.

ζ') Πρὸς ἐπίτασιν τοῦ ὑπερθετικοῦ συνάπτεται ἔτι παραθετικῶς τῷ ἄ ὄρω τῆς συγκρίσεως τὸ εἰς ἀνὴρ : Ἀντιφῶν τοὺς ἀγωνιζομένους πλείστα εἰς ἀνὴρ ἐδύνατ' ὥφελειν. Θ.8,18. ἐξῆν Κῆρρ θησανζοὺς χρυσοῦ πλείστους ἐνὶ ἀνδρὶ ἐν τῷ οἴκῳ καταθέσθαι. Ξ.Κ.8,2,15.

(η') Παρ' Ὁμήρῳ τὸ ἄριστος ἐπιτείνεται διὰ τοῦ ὄχα ἢ ἔξοχα. γ,129. 8,629.)

§ 118. Πρὸς ἔκφρασιν μεγίστης ὑπερθέσεως καὶ ὑπερβολῆς συνάπτεται, παρὰ ποιηταῖς μάλιστα, μετὰ τοῦ ὑπερθετικοῦ γενικὴ διαιρετικὴ τοῦ αὐτοῦ ἐπιθέτου ἢ ἐπιφέρεται μετὰ τὸ ὑπερθετικὸν ὁ συγκριτικὸς : ὁ μισθῶν μιαιφώτατε. Ἄρ.Πρ.184. ἀγαθῶν ἱππέων κράτιστος ὢν ἱππέυς. Ξ.Κ.1,3,15.—μέγιστον κακὸν ἢ ἀδικία καὶ ἐτι τοῦτον μέζον, μέγιστον ὄντος, τὸ ἀδικοῦντα μὴ διδόναι δίκην. Πλ.Γοργ.509. τοῦ ὑπὸ σοῦ κριθέντος χαλεπώτατα ζῆν χαλεπώτερον ἐτι ζῆν ὁ τυραννῶν. πολ.579.

(Σημ. Παρὰ τοῖς τραγικοῖς ἰδίως ἐπαναλαμβάνεται ἐνίοτε καὶ μετὰ θετικά ἐπίθετα ἢ γεν. πληθ. αὐτῶν (ὡς διαιρετικὴ κυρως) πρὸς ἔκφρασιν ἐννοίας ὑπερθετικοῦ : ἄρρητ' ἄρρητων. Σοφ.Ο.Τ.465. δειλαία δειλαίων. Ἡλ.649.).

§ 119. Ἐνίοτε τὸ πρῶτος, πρῶτον λαμβάνονται ἀντὶ τοῦ πρότερος, πρότερον: Λακεδαιμόνιοι ὑπ' αὐτῶν μόνον τῶν ἀδικηθέντων ἐκολάσθησαν, πρῶτον οὐδ' ὅφ' ἐνός κρατηθέντες. Ξ. Ἑλλ.5,4,1.

Γ'. Δοτική.

α') Καθαρὰ δοτική.

1) Σύνταξις ῥημάτων, ἐπιθέτων καὶ ἐπιρρημάτων μετὰ δοτικῆς.

§ 120. Μετὰ καθαρᾶς δοτικῆς (§ 79) συντάσσονται

α') Τὰ δόσεως σημαντικά ῥήματα : τοῦτό μοι ἐκ θεοῦ δέδοται. Πλ.Δύ.204. πολλὰ ἀγαθὰ οἱ θεοὶ παρέχουσι τοῖς ἀνθρώποις. Ξ.ἀπ.2,2,3. μισῶ πένητα πλουσίῳ δωροῦμενον. Μέ.663.

1. Τοιαῦτα καὶ τὰ Ὀμηρικὰ οἴοθεν οἶος. αἰνόθεν αἰνώς.

τὰ δὲ ἄλλα διένειμαν τοῖς στρατηγοῖς. Ἀντ. 7.5. μετάδος φίλοις τῆς εὐπραξίας. Εὐρ. Ὀρ. 450. ἡμῖν τοῦ γέλωτος ἐπιδαψιλεύσει. Ε.Κ. 2, 2, 25.

Σημ. Λέγεται δωροῦμαι τινὶ τι (Ε.Κ. 8, 4, 24) καὶ ¹ δωροῦμαι τινά τινα (Πλ. Ἀλκ. 6', 49).

β') Τὰ σημαίνοντα ἀπαρτᾶν, πλησιάζειν, ἐναντιοῦσθαι, ὑποχωρεῖν : φυλακῇ πρὸ τῶν πνύων ἐντενχόμεθα. Ε.Κ. 7, 5 25. ὅμοιον ὁμοίῳ ἀεὶ πελάζει ². Πλ. συμ. 195. ἀντιστήσονται ὑμῖν. Ἡρδ. 8, 75. μηδ' εἴχετε Ἀργεῖους. Δ. 509. χρὴ τοῖς ἐχθροῖς τῆς ἡμετέρας χώρας παραχωρῆσαι. Ἰσ. 6, 13. Ὀμοίως συντάσσονται καὶ τὰ ἐπίθετα (ἢ ἐπιρρήματα) τὰ ἔχοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ ἐν-αντιῶν ἢ πλησίον : τῇ δ' ἀρτίος ὄρνυτ' Ἀπόλλων. Η. 20. ἡ δὲ σταθεῖσα τῷ τεκόντι πλησίον. Εὐρ. Ἰφ. Α. 1551.

Σημ. Ἐναντίος τινὶ = ἀντιτεταγμένος ἢ ἐχθρός· ἐναντίος τινός = διάφορος, ἐναντίος : τῦραντος ἀπας ἐχθρός ἐλευθερία καὶ νόμοις ἐναντίος. Δ. 6, 25. — τὸ ὅσιον τοῦ ἀνοσίῳ παρὸς ἐναντίον. — Πλ. Εὐθφ. 5. — Τὸ προθετικὸν ἐπιρρημα ἐναντίον (= ἐνώπιον) μετὰ γενικῆς πάντοτε συντάσσεται : ἀπρεπὴ τὰ τοιαῦτα πολλῶν ἐναντίον λέγειν. Πλ. Παρμ. 36.

γ') Τὰ σημαίνοντα ἐπιτάσσειν, ἀπαγορεύειν, παραινεῖν, παρακελεύεσθαι, (προσ)εὔχεσθαι, (κατ') ἀρᾶσθαι, ὑπηρετεῖν, ὑπακούειν, ἀπειθεῖν, πιστεύειν, ἀπιστεῖν : Ἀθηναῖοι ἐπεκελεύοντο τῷ Νικίᾳ παραδιδόναι τὴν ἀρχὴν τῷ Κλέωνι. Θ. 4, 28. ἀπηγόρευον Σκύθῃσι μὴ ἐπιβαλεῖν τῶν σφετέρων οὕρων. Ἡρ. 4, 125. ὁ στρατηγὸς τοῖς στρατιώταις παραινεῖ. Πλ. Ἰω. 540. προσενξάμενοι θεοῖς. Ε.Κ. 2, 1, 1. τῷ δ' ὁ κῆρυξ καταρᾶται δικαίως. Δ. 18, 282. (ἐναντὶ μάχεσθαι ἀνηκουστήσαντες τοῖσι στρατηγοῖσι. Ἡρδ. 6, 14. θητεύω Κύκλωπι. Εὐρ. Κύκλ. 77). πάνν ταχύ σοι ὑπακούσεται. Ε. ἀπ. 2, 3, 16. θεοῖσι πεποιθότες. ι. 107. — Ὡσαύτως δὲ καὶ τὰ ἐπίθετα πίσυρος, κατήκοος, ὑπήκοος, εὐπειθής, ἀπειθής κ.τ.δμ. : ξυμμαχία πίσυροι. Θ. 6, 2. ἵππος εὐπειθής τῷ ἡνιόχῳ. Πλ. Φαίδ. 254.

Σημ. 1. Πολλὰ ῥήματα προτροπῆς σημαντικὰ (παρακαλεῖν, προτρέπειν, παροξύνειν κ.τ.τ.) μόνον αἰτιατικῇ συντάσσονται· τὸ δὲ κελεύειν παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς κανονικῶς αἰτιατικῇ καὶ ἀπαρεμφάτῳ· κελεύει ὑμᾶς περιμεῖναι. Πλ. πολ. 327.

δ') Τὰ ῥήματα, ἐπίθετα καὶ ἐπιρρήματα τὰ περιέχοντα τὴν

1. Σπανίως ὅμως παρὰ τοῖς πεζοῖς Ἀττικοῖς.

2. Τὸ πλησιάζω σπανιώτατα καὶ γενικῇ συντάσσεται : ἐπλησιάζον τῶν ἄκρων. Ε.Κ. 3, 2, 28.

ἔννοιαν τῆς ὁμοιότητος ἢ ἰσότητος ¹ : ἔοικας οἰομένῳ τῇ ἐν-
 δαιμονίᾳ τρυφῇ εἶναι. Ξ.ἀπ.1,6,10. ὁ σιδηρὸς ἀνισοῖ τοὺς ἀ-
 σθερεῖς τοῖς ἰσχυροῖς ἐν τῷ πολέμῳ #K.7,5,65. χαλεπὸν ἐστὶν
 ἴσους τοὺς λόγους τῷ μεγέθει τῶν ἔργων ἐξευρεῖν. Ψ.4,13.
 πῶς τὸ τῷ καλῷ ἀνόμοιον καλὸν ἂν εἴη ; Ξ.ἀπ.3 8.4. ὡπλι-
 σμένοι πάντες ἦσαν οἱ περὶ τὸν Κῦρον τοῖς αὐτοῖς [†]Κύρῳ ὁ-
 πλοῖς. K.7,1,2. ἀδελφὰ τὰ βουλευματα τοῖς ἔργοις τῶν ἐν-
 θάδε κειμένων ἐπιδεικνύντες. Λυσ.2,64. ὡς δὲ αὐτῶς τῇσι κυσὶ
 οἱ ἰχθυεῖνται θάπτονται. Ἡρ.2,67). ὁ τύραννος μέθην καὶ ὑπνον
 ὁμοίως ἐνέδρα φυλάσσειται. Ξ.Ίε.6,3.

Σημ. Πολλάκις ἡ δοτική ἐπὶ τοῦ ὁμοιος, ἴσος, ὁ αὐτὸς κεῖται βραχυ-
 λογικῶς : ὁμοίαν ταῖς δούλαις εἶχε τὴν ἐσθῆτα. (= ὁμοίαν τῇ τῶν δού-
 λων). Ξ.Κ.5,1,4. αἷματι δέοντο κόμαι χαρίτεσσιν ὁμοῖαι (= ταῖς τῶν χα-
 ρίτων). Ρ.51. ἀπέθανε Σιτάλκης ὑπὸ τὰς αὐτὰς ἡμέρας τοῖς ἐπὶ Δηλίου.
 (= ὑπὸ τὰς αὐτὰς ἡμ., αἷς τὰ ἐπὶ Δηλίου ἐγένετο). Θ.4,101. #

ε') Τὰ ἔχοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ πρέποντος ἢ ἀρμόζοντος : ὡς βα-
 σιλεῖ ἡγείτο πρέπειν. Ξ.Κ.7,5,37. ἔοικε νέῳ παρτί ὀργὴν ὑπο-
 φέρειν. Πλ.ν.6.879. — μέθην φύλαξιν ἀπρεπέστατον. πολ.398.
 — τοῦ γεαρίσκου εἰρηκότος πρεπόντως καὶ ἑαυτῷ καὶ τῷ θεῷ.
 συμ.198.

ς') Τὰ ἔχοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀρέσκειν ἢ ἀπαρέσκειν : εἰ
 τοῖς πλεοσιν ἀρέσκοιεντες ἐσμεν, τοῖςδ' ἂν μόνοις οὐκ ὀρθῶς
 ἀπαρέσκοιμεν. Θ.1,38. — ἡ δὲ ἂν τῷ βασιλεῖ ἀρεστὴ γένηται.
 Ἡρ.4,168. — ἑαυτῷ ἀρεστῶς ὥρχετο. 6,129.

ζ') Τὰ σημαίνοντα φιλικὴν ἢ ἐχθρικὴν διάθεσιν καὶ τὰ ἔχοντα
 τὴν ἔννοιαν τοῦ ἐπιτιμᾶν, βοηθεῖν, ὠφελεῖν, ἐναρτιοῦσθαι : εἰ-
 περ φρονεῖς εὖ δεσπόταις. Εὐρ.Μηδ.823. ἠρώχλει ἡμῖν Φίλιπ-
 πος # Δ.3,5. φθοροῦσιν ἑαυτοῖς. Ξ.ἀπ.3,5,16. εὐδοκμοῖης δ'
 ἂν, εἰ φαίροιο ταῦτα μὴ πράττων, ἀ τοῖς ἄλλοις ἂν πράττουσιν
 ἐπιτιμῶης. Ίσ.1,17. οὐ τοῖς ἀσχεῖν βουλευμένοις μέμφομαι, ἀλλὰ
 τοῖς ὑπακούειν ἐτοιμοτέροις οὖσι. Θ.4,61. ἐν πρώτῃ σοι μομφὴν
 ἔχω. Εὐρ. Ὀρ.1069. ἀρῆξουσιν τῇ πόλει παρτί σθένει. Ξ.Λ.π.4,5.
 τὸ μέλλον συνόσσειν τῇ πόλει. Δ.1,1. ἠναρτιοῦτο τοῖς Λακε-
 δαιμονίοις. Θ.1,127. Ὅμοίως συντάσσονται καὶ τὰ ἐπίθετα τὰ
 ἔχοντα τὴν ἔννοιαν τῶν ἀνωτέρω ῥημάτων : οἱ πονηροὶ ἔμοιγς
 δοκοῦσιν ἄλλήλοισ ἐχθροὶ μᾶλλον ἢ φίλοι πεφυκέναι. Ξ.ἀπ.2,6;

1. Ἐν πολλοῖς τούτων ἀμφίβολον εἶναι : ἂν ἡ δοτ. εἶναι ἢ καθαρά ἢ ἡ
 ἀρχικῶς συνοδευτική, οἷα ἐστὶ καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ τι.

19. *ἔοικας τὰ ἐκάστω ὠφέλιμα κτήματα καλεῖν*. 1,7. ἡ ἐδεσμάτων ἐπιθυμία βλαβερὰ μὲν σώματι, βλαβερὰ δὲ ψυχῇ. Πλ. Πολ. 559.

Σημ. 1. Τὸ μέμφομαι συνηθέστατα συντάσσεται καὶ μετ' αἰτιατικῆς : οὐδ' ἂν ὁ Μῶμος τὸ τοιοῦτον μέμφαιτο. Πλ. πολ. 487. ὁ μεμφόμενος τὴν φιλοσοφίαν. Εὐδ. 305.

§ 121. Κανονικῶς δοτικῇ συντάσσονται ἔτι καὶ τὰ σημαίνοντα προηγέσθαι ἢ τὴν ἡγεμονίαν ἔχειν : ἦρχε δὲ τῷ αὐτῇ ὀδόν. θ, 107. οὐκ ἄρα σοφία τιρὶ οἱ τοιοῦτοι ἡγοῦντο ταῖς πόλεσιν (= ἡγεμόνες ἦσαν). Πλ. Μν. 99. Κῆρος τοῦ χοροῦ ἡγήσατο Πέρσαις. Ε.Κ. 8,7,1. οὕτω συνήθως καὶ τὸ ἐπιστάτεϊν (= ἦν ἐπιστάσιαν ἔχειν) : ποιμνίοις ἐπεσάτουν. Σοφ. Ο.Τ. 1028. ἐπιστατεῖ ὁ θεὸς τῇ ἁρμονίᾳ. Πλ. Κρατ. 405. Ὅμοίως καὶ τὸ ἄρχω παρὰ τοῖς πεζοῖς ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ἄρχων εἰμί : Πυθοδώρου Ἀθηναίους ἄρχοντος. Θ. 2,2.

(Σημ. Παρὰ ποιηταῖς, καὶ μάλιστα παρ' Ὀμήρῳ, συνηθέστατα συντάσσονται δοτικῇ καὶ τὰ καθαρῶς ἀρχικά : δώμασιν ἀνάσσεις. α, 402. Γιγάντεσσιν βασιλεύειν. η, 59.)

§ 122. Παρὰ ποιηταῖς κινήσεως σημαντικὰ ῥήματα οὐχὶ σπανίως συντάσσονται μετὰ δοτικῆς τοῦ προσώπου ἢ τοῦ πράγματος πρὸς ὃ ἡ κίνησις διεκθύνεται : Διὶ χεῖρας ἀνασχών. Ε. 174. θαλάσση ἔλσαι Ἀχαιοὺς. Σ. 294. σάκε' ὦμοισι κλίναντες. Λ. 593. καὶ ἐπὶ μεταφορικῆς σημασίας : προκαλέσσατο χαρμῇ. Η, 218. θεοὺς ἔριδι ζυγελαύνεις. Φ, 394.

2. Δοτικὴ προσωπική.

§ 123. Δοτικὴ προσωπικὴ καλεῖται ἡ δοτικὴ τοῦ προσώπου ἢ τοῦ ὡς προσώπου λαμβανομένου πράγματος ἥτις σημαίνει

α') (Ἐπὶ τοῦ εἶναι, ὑπάρχειν, γίγνεσθαι ¹ κ.τ.τ.) τὸ πρόσωπον εἰς ὃ ἀνήκει τι ἢ δι' ὃ ὑπάρχει ἢ γίγνεται τι (δοτικὴ τῆς κτήσεως ἢ τῆς χρήσεως) : ἐνταῦθα Κύρῳ ἦν βασιλεία. Ε. ἀν. 1,2,7. γεγόνασιν ἡμῖν διδάσκαλοι. Πλ. Δάχ. 186. οὐ μένει τοῦς τοῖς κακῶς πράττουσιν. Σοφ. Ἀντ. 564. ἐκ τούτων περιγίγνεται ἡμῖν μὲν ἡ σχολή, τούτοις δ' αἱ χάριτες. Δ. 8,53. καὶ εἴη ἂν τι ἐκείνῳ καὶ ἐκείνῳ. Πλ. Περμ. 155. τούτων ἔν ἐστι παισὶ (= πρὸς χρῆσιν τῶν πίδων. κοινῶς : διὰ τὰ παιδιὰ). Ε.Κ. 1,2,4. ὑπὸ δὲ θοῇνυς ποσίρ ἦεν (= διὰ τοὺς πόδας). α, 131.

¹ Παρὰ ποιηταῖς γῶναι, πεφυκέναι : λιμὴν πέφυκε πᾶσι παιδεία βροτοῖς. Με. 40. ὡς δύσκολον τὸ γῆρας ἀνθρώποις ἔφν. Εὐρ. Βάκχ. 1251.

Σημ. 1. Με-α τῆς ὀνομαστικῆς τοῦ ἀνήκοντος συνάπτεται ἐνίοτε παραθετικῶς καὶ ἑτέρα ὀνομαστική: μήτηρ δέ μοί ἐστ' Ἀφροδίτη. Υ, 209. Οὕτως ἐν τῇ φράσει ἐστὶ (κεῖται) μοι ὄνομα (= ὀνομάζομαι § 9, 6', σημ. 1.): ἐμοὶ δ' ὄνομα κλυτὸν Αἴθων. τ, 183. οὗτομα τῷ οὔρει τούτῳ κεῖται Ἀρόπαια. Ἡρ. 7, 216.—Πρὸς τὸ ὄνομα συμφωνεῖ τὸ κύριον καὶ κατ' ἄλλην πτώσιν: ἔδοξα ἀκοῦσαι ὄνομα αὐτοῦ Ἀγαθωνα. Πλ. Πρωτ. 315.

(Σημ. 2. Τί ἐστίν ἐμοὶ τοῦτο; = τί εἶναι δι' ἐμὲ τοῦτο; τί με μέλει ἐμὲ διὰ τοῦτο; ('Αρ. Θε. 497).—τί (ἐστίν) ἐμοὶ καὶ σοί; = τί κοινὸν ὑπάρχει μεταξὺ ἐμοῦ καὶ σοῦ; ('Αρ. Ἰππ. 1022).

Σημ. 3. Τί πλέον ἐστίν (γίνεται) ἐμοὶ; = τί κερδίζω; (Ξ. Κ. 5, 5, 34). Ὁμοίως λέγεται οὐδὲν (μηδὲν) πλέον ἐστὶ μοι. (Ἰσ. 4, 2).

6') Τὸ πρόσωπον πρὸς ὠφέλειον ἢ βλάβην ἢ πρὸς τιμὴν τοῦ ὁποίου γίνεταί τι (δοτική τῆς ὠφελείας ἢ τῆς βλάβης, χαριστική ἢ ἀντιχαριστική): πᾶς ἀνὴρ αὐτῷ ποιεῖ. Σοφ. Αἷ. 1366. οὐ τῷ πατρὶ καὶ τῇ μητρὶ μόνον γεγενήμεθα, ἀλλὰ καὶ τῇ πατρίδι. Δ. 28, 205.—ἐκέλευε στεφανοῦσθαι πάντας τῷ θεῷ. Ξ. Ἑλλ. 4, 3, 21. ὑπαρίστανταί μοι καὶ θάκων. συμ. 4, 31. ¹

γ') Τὸ πρόσωπον ὡς πρὸς τὸ ὁποῖον γίνεταί τι (δοτική τῆς ἀναφορᾶς): γέρον γέροντι γλῶσσαν ἡδίστην ἔχει, παῖς παιδί. γνωμ. καὶ μετὰ τοῦ ὡς: μακρὰν γὰρ ὡς γέροντι προϋστάλης ὁδόν. Σοφ. Ο. Κ. 20.

Σημ. 1. Ἡ δοτικὴ αὕτη τίθεται πολλάκις καὶ μετὰ μετοχῆς ἐπὶ προσδιορισμοῦ ἰδίως τόπου ἢ χρόνου (ἐνίοτε μάλιστα ἀνευ ὠκισμένου ὑποκειμένου): Ἐπιδαιμόνος ἐστὶ πόλις ἐν δεξιᾷ εἰσπλέοντι τὸν Ἰόνιον κόλπον (= ὡς πρὸς τὴν, ὅστις εἰσπλέει). Θ. 1, 24. ἢ ἡμέρα πέμπτη ἐπιπλέουσι τοῖς Ἀθηναίοις (= ἀρ' ἣς ἐπέπλεον οἱ Ἀθηναῖοι). Ξ. Ἑλλ. 2, 1, 27.—ἀλλ' οὕτω γε σκοπομένην ἔοικεν. ἀπ. 1, 4, 7. πάντες οἱ ποταμοὶ προϊούσιν πρὸς τὰς πηγὰς διαβατοὶ γίνονται. ἀν. 3, 2, 22. σύνηθες τὸ (ὡς) συνελόντι εἰπεῖν.

Σημ. 2. Πρὸς δῆλωσιν χρόνου ἀπὸ τοῦ ὁποίου γίνεται τι τίθεται ἡ δοτικὴ καὶ ἀνευ μετοχῆς σπανίως: ἤδη τῇ κρίσει ἐκείνη οἶδαμεν διαγεγονότα ἔτη ὀκτώ. Δ. 21, 82).

Σημ. 3. Ὑπὸ τὴν τῆς ἀναφορᾶς δοτικὴν ὑπάγεται καὶ ἡ τῆς κρίσεως: καίτοι σ' ἐγὼ τίμησα τοῖς φρονοῦσιν εὖ (= κατὰ τὴν κρίσιν τῶν εὖ φρ.). Σοφ. Ἀντ. 907.

δ') Τὸ ἐνεργεῖν πρότωπον (ποιητικὸν αἷτιον). Εἶναι δὲ συνήθης ἡ δοτικὴ τοῦ ποιητ. αἰτίου ἐπὶ τοῦ πθ. παρκακειμένου καὶ ὑπερσυντελίκου καὶ τετελ. μέλλοντος, κανονικὴ δὲ ἐπὶ τῶν εἰς τὸς καὶ τέος ῥηματικῶν ἐπὶ ἄλλων δὲ παθητικῶν τύπων σπανία: ταῦτα

¹ Τοιοῦτον καὶ τὸ (παρ' Ὁμήρῳ ἰδίως ἀπαντῶν): δέχεσθαι τινὶ τι: ὡς ἄρα φωνήσας οἱ ἐδέξατο χάλκισον ἔγχος (= τοῦ ἔπρε τὸ χ. ἔ.). Ο. 282.

Θεμιστογένει γέγραπται Ε. Έλλ.3 1,2. ποταμός τις ἐστὶν ἡμῖν διαβατέος. ἀν.2 4 6. ἄρα γρυκτόν ἐστιν ἡμῖν; Ἀρ.Λυσ.656. ἀπόρητον πόλει (=ἀπηγορευμένον ὑπὸ τῆς π.). Σοφ. Ἀντ 44. τὰ ληθές ἀνθρώποισιν οὐχ εὕρεσκαται. Μέ.511. — θεοὶς τέθνηκεν οὗτος. Σοφ. Αἶ 970. ἄτιμος Ἀργείοισιν. 440.

ε) Τὸ συμπλῶδιν πρόσωπον (ἡθικὴ δοτική, συνήθως δοτικὴ προσωπικῆς ἀντων μίτης): ὡς καλός μοι ὁ πάππος. Ε K.1.2.3. ἡ μήτηρ σε εἰ ποιεῖν, ὅτι ἀν βοῦλῃ, ἔν' αὐτῇ μακάριος ἦς. Πλ. Λύς.208. καὶ μετὰ τῶν μετοχῶν βουλομένῳ¹, ἡδομένῳ, ἀσμένῳ, ἀχθομένῳ πρὸς ἀκριβεστέραν δῆλωσιν τοῦ εἶδους τῆς συμπαθείας: ἀσμένοις τοῖς ἀνθρώποις τὸ φῶς ἐγίγνετο. Πλ. Κριτ.418.

Σημ. 1. Ἔστι μοι βουλομένῳ, ἡδομένῳ, ἀχθομένῳ=βούλομαι, ἡδομαι, ἀχθομαι: τῷ πληθεὶ οὐ βουλομένῳ ἢ τῶν Ἀθηναίων ἀγίστασθαι. Θ.2,3.

Σημ. 2. Ἐν τῷ διχλόῳ πιρεμβάλλεται ἐνίοτε τὸ σοί, ἔνθα ἐξεγερῇ τὸ ἐνίοτερον τοῦ πρὸς ὃ ὁ λόγος προσώπου: οὕτως ἔχει σοὶ ταῦτα. Σοφ. Ἀντ.37.

3. Ἡ δοτικὴ μετὰ τῶν οὐσιαστικῶν.

§ 124. Ἡ δοτικὴ τίθεται ἐνίοτε καὶ πρὸς προσδιορισμὸν οὐσιαστικοῦ. εἶναι δὲ τὰ μετὰ δοτ. συντασσόμενα οὐσιαστικὰ ὀλιγάριθμα, ἰδίως ῥηματικά παρκαγόμενα ἐκ ῥημάτων δοτικῆς συντασσόμενων ἢ παίωνυμα, ἐξ ἐπιθέτων δοτικῆς συντασσόμενων παρκαγόμενα: ἐπιτειχισμός τῇ χώρᾳ (κατὰ τὸ ἐπιτειχίζω τινί). Θ.1.22. ἐπιδρομὴ τῷ τειχίσματι. 4,23. τῶν σῶν Ἡρακλεῖ δωρημάτων. Σοφ Τρ.668. διὰ τὴν τῶν χωρίων ἀλλήλοισιν οὐκ ἀπόδοιν. Θ 5,35. ἡ πρόσθενσις ἡμῶν οὐκ εἰς ἀντιλογίαν τοῖς ὑμετέροις συμμάχοις ἐγένετο. 1,73 — ἐχρημάτισε περὶ γελίας τοῖς Ἀθηναίοις. Θ 5,5. διὰ τὸ μηδεμίαν ἐροῦν ἐννοίαν ἐμοὶ παρ' αὐτῶν. Ε. 1ε.6 3.

Σημ. 1. Οὐχὶ σπέν'ως συνάπτεται μετ' οὐσιαστικοῦ δοτικῇ κτητικῇ ἀντιγενιτικῇ κτητικῇ, ἐνίοτε κλισία πρὸς ἀποφυγὴν δύο γενικῶν: τοῦ μέντοι ξένου ἡμῖν ἡδέως ἂν πυνθ. τοίμην. Πλ.σοφ.216. οἱ πρεσβύτεροι αὐτοῖς τῶν εὐδαιμόνων χιτῶνας λιθοῦς ἐφόρου. Θ.1,6. ἀπόβλεπε πρὸς τὴν νέαν ἡμῖν πόλιν. Πλ πολ.131. Ἐνίοτε δὲ ἡ ἐξ οὐσιαστικοῦ ἐξαρτωμένη δοτικὴ δηλοῖ τὸ πρόσωπον δι' ὃ εἶναι τι προωρισμένον: προσδεῖν ἔφη τοῦ ἀργυρίου πρὸς τὸν μισθὸν τοῖς πελτασταῖς. Λυσ.19,22. σιτηρέσιον τῇ δυνάμει ταύτῃ. Δ.4,48. Φίλιππον εὔτε πόλει Ἑλληνίδας ἀνδραποδίσσθαι δι' ἀπορίαν ἐφοδίων τοῖς στρατεομένοις. 3,20.

¹. Παρὰ ποιηταῖς ἐθέλοντι. — ². Παρὰ τὰ ἐν § 79, ὑποσ. 3.

(Σημ.2. Συνθήστατα λαμβάνεται οὕτω παρ' Ὀμήρῳ ἢ δοτ. τῆς προσ-
ωπικῆς ἀντωνυμίας τοῦ γ' προσώπου: τὸν δὲ σφιν ἀνακτα Διομήδης ἐ-
κταρε.Κ,559.)

6'. Ὁργανικὴ δοτικὴ.

§ 125. Ἡ δοτικὴ αὕτη δηλοῖ ἐν πρώτοις τὸ πρόσωπον ᾧ
πράγμα μεθ' οὗ πράξις τις ἐκτελεῖται. Συντάσσονται δὲ μετὰ τοι-
αύτης δοτικῆς

α') Τὰ κοινωνίας, μείξεως, ἐπιμειξιάς, συνδιαλλαγῆς καὶ ἀ-
κολουθίας σημαντικὰ ῥήματα, ἐπίθετα, ἐπιρρήματα (καὶ ὀλί-
γιστὰ τινε οὐσιαστικά): ὤμιλειτῃν αὐτῷ. Ε.ἀπ.1,2,39. (ἄ-
λεσσι μεμειγμένον εἶδαρ ἔδουσιν. λ,123). οἱ σοφισταὶ τοῖς μὴ
ἔχουσι χρήματα διδόναι οὐκ ἤθελον διαλέγεσθαι αὐτόθι. εἰ Ἀ-
θηναίους διαλ.λάξιεν ἑαυτόν. Θ.2,95. σπένδεσθαι Ἀθηναίους.
Ε.Ἑλλ.2,2 19. φοβοίμην ἄν τῷ ἡγεμόνι ἔπεσθαι. ἀν.1,3,17.—
αἱ πρός εἰς αἱ προγεγενημέναι κοιναὶ πᾶσιν ἡμῖν κατελείβεσθαι.
Ίσ.4 9. ἵνα ἀκόλουθα ᾦ ταῖς πλευσταῖς. Ε.Ἰπ.1,13. συναντᾷ
Ἀναξίβιῳ Ἀρίσταρχος, διάδοχος Κλεάνδρῳ. ἀν.7.2 5.— ἐ-
πομένως τῷ νόμῳ. Πλ.νó.844. κοινωρίαν ἀλλήλοις ἔχει ἡ τῶν
γενῶν φύσις. σφ.257. Οὕτω καὶ τὰ ἐπίρρ. ἄμα (γενικόν) καὶ
ὁμοῦ (τοπικόν): ἄμα ἔω πλείοντες...Θ.1,48. τὸ ἔδωρ ἐπὶ τρετο
ὁμοῦ τῷ πηλῷ. 7,84. καὶ πολλὰ σύνθετα μετὰ τῆς προθέσεως
σὺν¹ ἢ τοῦ ἐπίρρ. ὁμοῦ: τίς ἦν ὁ Φιλιππῶ συναγωνιζόμενος;
Δ.18 25. πνεύματα τοῖς ὕδασι ξύντροφα. Πλ.νó.845.— οὐχ ὁ-
μοροοῦντα αὐτὸν ἑαυτῷ. πολ.352. χῶραν ὁμορον τῇ Λακεδαι-
μονίῳ οἰκοῦντες. Δ.15.22.

Σημ.Τὸ ὀμιλεῖν, διαλέγεσθαι, κοινοῦσθαι καὶ καταλλάττεσθαι
συντάσσονται καὶ μετὰ τῆς πρὸς μετ' αἰτιατικῆς: τοῦτω τῷ
τρόπῳ πρὸς τοὺς ἐρωμένους ὀμιλεῖ. Πλ.Φαίδρ.252. ὅτε πρὸς
Εὐθύδημον διελέγετο. Ε.ἀπ.4,3,2. οἱ προσήκοντες πρὸς τὰς
τῶν γάμων ἐπιμελουμένας γυναῖκας κοινοῦμενοι. Πλ.νó.930.
πρὸς ἀλλήλους πειρώμεθα καταλλάγῃν. Θ.4,59. Τὸ δὲ ἐπε-
σθαι, ἀκολουθεῖν καὶ ὁμαρτεῖν οὐχὶ σπανίως συντάσσονται καὶ μετὰ
τῆς σὺν μετὰ δοτικῆς ἢ τῆς μετὰ μετὰ γενικῆς: σὺν τοῖς ρικῶσιν
ἔπονται. Ε.Κ.5,2,36.— ἀκολουθεῖ μετ' ἐμοῦ. Πλ.Μενξ.249.

β') Τὰ ἔχοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ ἐρεῖζειν, διαφέρεισθαι, διχάζε-
σθαι, πολεμεῖν, μάχεσθαι, ἀγωνίζεσθαι, διαβάλλειν, -εσθαι,
λοιδορεῖσθαι: ἀμφισβητοῦμεν ἀλλήλοις τε καὶ ἡμῖν αὐτοῖς. Πλ.

¹ Παρ' Ὀμήρῳ καὶ τῆς μετὰ: μετέπρεπε Μυρμιδόνεσσιν. Π,596.

Φαίδρ. 263. οὕτε βασιλεῖ ἀντιποιούμεθα τῆς ἀρχῆς. Ξ. ἄν. 2, 3, 23. ἕτερος ἐτέρῳ διαφέρεται Πλ Εὐθῆ. 8. πλείστας δίκας ἀλλήλοις δικάζονται. Ξ ἄπ. 3 5, 16. αὐτὸς πολεμεῖ ὑμῖν Δ. 18, 43. πολ-
λαῖς ζημίαις παλαίσαρτες. Ξ. οἰκ. 17, 2. θεῷ μάχεσθαι δευρόν ἐ-
στι. Με. 247. διαβέβληται οἱ φιλοσοφοῦντες τῷ σώματι. Πλ.
Φαίδ. 67. οὐκ ἐπιτρέφομεν (αὐτῷ) μιμείσθαι γυναικα ἀνδρὶ λοι-
δορουμένην. πολ. 395.

Σημ. 1. Οὕτω καὶ φοῖσεις ἰσοδυναμοῦσι ῥήμασι δοτικῇ συνταγο-
μένοις, π. χ. εἰς χεῖρας ἵεναι τινί. διὰ μηχανῆς ἵεναι τινί. εἰς λόγους ἵεναι
τινί.—πολλοῖς ἤδη εἰς ἀγῶνα λόγων ἀφικόμην. Πλ. πολ. 335.

Σημ. 2. Πολεμῶ, μάχομαι, ἀγωνίζομαι μετὰ τινος=πολεμῶ, μάχομαι
κλπ. ὡς σύμμαχος τινος.

Σημ. 3. Καὶ τῶν ῥημάτων τούτων πολλὰ (πρβλ. x', σημ.), ἰδίως
δὲ τὰ ἐριστικά, π. χ. τὸ μάχεσθαι, πολεμεῖν, ἀγωνίζεσθαι, ἐρι-
ζειν, διαφέρεσθαι κ. ἄ. τ. συντάσσονται καὶ μετὰ τῆς πρὸς μετ'
αἰτιατικῆς, τὸ ἀγωνίζομαι μάλιστα κωνονικῶς: ἐπολέμησαν πρὸς
ἀλλήλους Θ. 1, 1. ψυχὴ πρὸς σῶμα διαφέρεται. Πλ. Φιλ. 47. Ἀρι-
στιππος ξυνηλλάγη πρὸς τοὺς οἴκοι Ξ. ἄν. 1, 2, 1.

§ 126. Μετὰ κινήσεως ἰδίως σημαντικῶν ῥημάτων τίθεται
πολλάκις δοτικὴ πρὸς δήλωσιν συνήθως τῶν στρατιωτικῶν δυνά-
μεων μεθ' ὧν ἡ κίνησις γίνεται (δοτικὴ τῆς συνοδίας): Ἀλκιβιάδης
κατέπλευσεν εἰς Πάρον ναυσὶν εἴκοσι Ξ. Ἑλλ. 1, 4, 11. ἐπορευ-
οντο τριωχιδίοις μὲν ὀπλίταις, ἱππεῦσι δ' ἑξακοσίοις. Θ. 1 61.
Σπανίως καὶ μετὰ τῆς σὲν ἢ τοῦ ἅμα: βασιλεὺς σὲν πολλῷ
στρατεύματι προσέρχεται. Ξ. ἄν. 1, 8, 2.—Ἀἷτις πορευόμενος ἅμα
τῷ στρατῷ. Ἡρ 6, 118.

(Σημ. 1. Τοιαῦτα καὶ αἶδε· μὴ πρὶν μένος ἡελίοιο σκῆλειε χρῶα ἔνε-
σιν ἢ δὲ μέλαιναι. Ψ. 191. ὁ δὲ δεῦτερος ὤρνυτο χαλκῷ. Γ. 348. ρηνοῖν
ἐπ' ὧρσ' ἄνεμον βορέην λαίλαπι θεσπεσίῃ. ι. 68. ἦλθε κεκληγῶς Ζέφυρος με-
γάλη σὲν λαίλαπι θύων. μ. 408. κρῆναι ῥέον ὕδατι λευκῷ. ε. 70. θυμὸν
ἐτέρπετο οἷσι φίλοισι¹. Φ. 45.)

Σημ. 2. Ἀντὶ τῆς δοτ. τῆς συνοδίας τίθεται πολλάκις ἡ με-
τοχὴ ἔχων μετ' αἰτιατικῆς: ὁ λίγος μὲν στρατεύματι οὐ τολμήσει
ἐφάπεσθαι, πολλὸν δ' ἔχων στόλον οὐ δυνήσεται ταχὺ πορεύεσθαι.
Ξ. ἄν. 2, 2, 12.

Σημ. 3. Δοτικὴ τῆς συνοδίας εἶναι καὶ ἡ (ἄνευ ἄλλου ἐκφερομένη συνήθως)
δοτικὴ μεθ' ἧς εἶναι συνημμένον τὸ αὐτοῖς ἢ αὐταῖς²: τέσσαρας ναῦς ἔ-

¹. Σπανία ἢ δοτ. προσώπου ἐπὶ τούτων. ². Σπανίως μετὰ τῆς σὲν: αὐτῇ σὲν πῆλῃ. Ξ. 498.

λαθὼν αὐτοῖς ἀνδράσι ¹. Ε. Ἑλλ.1,2,12. εἴπερ ἤκειν εἰς τὰς τάξεις αὐτοῖς στεφάνους. Κ.3,3,40.

§ 127. Συνηθέστατα τίθεται ἡ δοτικὴ πρὸς δῆλωσιν τῶν συνοδευουσῶν πρᾶξιν τινα περιπτώσεων ἢ κατὰστασιν : ἐπ' αὐτοῖς βορῇ ἀνέμω.ξ.253. τῷ σε κακῇ αἰσῇ τέκον ἐνὶ μεγάροισιν. Α.418. Ἀθηναίων ἥσση ἀπεληλυθότων. Θ.5.13. ἐκ ταύτης δε τῆς σημασίας προεκυψεν ἡ τοῦ τρόπου : σιωπῇ ἥσο. Δ.412. ὁργῇ ἀπέστελλον. Θ.2.85. ἔωμεν ῥόμῃ καὶ θυμῷ ἐπὶ τοὺς πολέμιους Ε.Κ.4,2,21. Οὕτω λεγεται δίκη, ἐπιμελεία, κομιδῇ, σπονδῇ, εἰκῇ ἡουχῇ, τούτῳ τῷ τρόπῳ κλπ.)

§ 128. Ὡς καθαρῶς ὀργανικὴ ἡ δοτικὴ (συνήθως δοτ. πράγματος) σημαίνει τὸ μέσον ἢ τὸ ὄργανον δι' οὗ γίνεται τι : ἐπαί-δεόμεν τοὺς στρατιώτας μουσικῇ καὶ γυμναστικῇ Πλ.πολ.430. τοῖς προειρημέτοις δῆλον. Ε.κ.8,1.37. βιαίῳ θαράτῳ ἀποθνήσκειν Ε.Ιε.4,3. δρόμῳ θεῖν. ἀν.1.8,19. αἱ μάχαι κρίνονται μᾶλλον ταῖς ψυχαῖς ἢ ταῖς τῶν σωμάτων ῥώμας Κ.3,3,19. — (τὴν ποτε Λαέρτης πρίατο κτεάτεσιρ ἔοισιν. α.430).

Σημ.1. Παρὰ τοῖς πεζοῖς σπανίως λαμβάνονται οὕτω δοτικά προσώπων : στρατηγὸν χρῆ οὐκ ἀγγέλοισι τοὺς ἐναντίους ὁρᾷν. Εὐρ. Ἡρ.392. — Κορινθίῳ ἀνδρὶ προκαταρχόμενοι τῶν ἱερῶν. Θ.1,25. Πρὸς δῆλωσιν δ' ὅμως τῆς σχεσεως τοῦ ὀργάνου αἱ λέξεις αἱ σημαίνουσαι πρόσωπον ἐκφέρονται κανονικῶς κατὰ γενικὴν μετὰ τῆς προθ. διὰ : ἔλεγε δι' ἐρμηνέως. Ε.ἀν.2,3,19.

Σημ. 2. Συνήθης εἶναι ἡ ὀργανικὴ δοτικὴ 1) ἐπὶ τῶν ῥημάτων κολάζειν, τιμωρεῖσθαι, ζημιᾶν : τὸν μὴ πειθόμενον ἀτιμίαις κολάζουσι. Πλ.πολ.492. φυγῇ ἐζημίωσαν. Θ.4,65. 2) ἐπὶ τῶν ἐχόντων τὴν σημασίαν τοῦ τεκμαίρεσθαι, εἰκάζειν, κρίνειν, γινώσκειν : δεῖ τὰ μέλλοντα τοῖς γεγενημένοις τεκμαίρεσθαι. Ίσ.14.141. οὐ τῷ ἀριθμῷ οὔτε τὰ πολλὰ κρίνεται οὔτε τὰ ἱκανά, ἀλλὰ πρὸς τὰς χρήσεις. Ε.Ιε.4,8. ἀσπίδι γινώσκων. Ε.182.

(Σημ. 3. Τοιαύτη εἶναι καὶ ἡ μετὰ τοῦ χρῆσθαι καὶ νομίζειν δοτικὴ : οὔτε τούτοις τοῖς νομίμοις χρήται, οὐθ' οἷς ἡ ἄλλη Ἑλλὰς νομίζει. Θ.1,77. ἀγῶσι καὶ θυσίαις διετετήσις νομίζοντες. Θ.2,38. χρώματα, οἷς οἱ γραφεῖς καταχρῶνται. Πλ.Φαῖδ.110. Τὸ καταχρῆσθαι καὶ διαχρῆσθαι ὅμως ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ γονεύειν αἰτιατικῇ συντάσσονται : τῆς ἐκείνου διαχρησαμένης. Ἀντιφ.1,23. τέφ μὲν τὸν παῖδα κατεχρήσαο ; Ἡρ.1,117.)

(Σημ. 4. Τοιαύτη εἶναι καὶ ἡ μετὰ τοῦ εἶναι, ρίγειν, ψακάειν δοτικὴ : ἔοτος πολλῷ ². Ε. Ἑλλ.1,1,16. ριγέτω μὲν ἀλφίτοις, ψακαῖετω δ' ἄρτοις, ὕετω δ' ἔντρι. Νικφ.13.)

¹. Πρὸς τὸ τῶν μεταγενεστέρων αὐταδρός.

². Μοναδικὸν ἐν τῷ πεζῷ τῶν Ἀττικῶν λόγῳ.

Σημ. 5. Ὑπὸ τὴν ὀργανικὴν δοτικὴν ὑπάγεται ἡ δυναμικὴ (δοτικὴ πράγματος), σημαίνουσα τὴν δύναμιν δι' ἧς ἐνεργούσης γίνεται τι : διὰ τίρος τῶν τοῦ σώματος τῇ ψυχῇ αισθανόμεθα ; Πλ.Θεαιτ.185. σκοπεῖ ἀπόκρισις ποτέρα ὀρθοτέρα, ὧ ὀρώμεν, τοῦτο εἶναι ὀφθαλμοῦς, ἢ δι' οὗ ὀρώμεν ; 184. μέγας τῷ ὄντι οὗτος ἀνὴρ, ὅς ἂν μεγάλα δύνῃται γνώμη διαπράσσειν μάλ-
λον ἢ ῥώμη. Ε.Οικ.21,8.

§ 129. Ὑπὸ τὴν ὀργανικὴν ὑπάγεται καὶ ἡ δοτικὴ ἡ σημει-
νοῦσα το προτρεπτικὸν ἢ ἀναγκαστικὸν αἷτιον : δειλία ἔλιπον
τὴν τάξιν. Πλ.Φαίδ.754. τοῖς πεπραγμένοις βοθούμενος τοὺς
Ἀθηναίους. Δ.3,98 (δεῦρ' ἴομεν πόλεμόνδε καὶ οὐτάμενοι περ
ἀνάγκη. Ε.128). Εἶναι δὲ συνήθης ἡ δοτ. αὕτη ἐπὶ τῶν ψυχι-
κοῦ παθήματος σημαντικῶν ῥημάτων (χαίρειν, ἠδεσθαι. λυπεῖ-
σθαι, ἀχθεσθαι, αἰσχύρεσθαι κ.τ.τ.) : Ξέρξης ἦσθη τῇ ἐπιστο-
λῇ. Θ.1.129. οἱ δ' αὖ Λακεδαιμόνιοι χαλεπῶς ἔφερον τῷ πο-
λέμῳ. Ε.Ἑλλ.5,1,21 αἰσχύρομαι ταῖς πρότερον ἀμαρτίαις.
Ἀρ. Ἰπ.1355. Καὶ μετὰ τῆς ἐπὶ πολλάκις, πάντοτε δὲ ἐπὶ
τοῦ (μέγα) φρονεῖν : χαλεπῶς δὲ ἡ τῶν Λακεδαιμονίων πόλις
φέρουσα ἐπὶ τῇ πολιορκίᾳ τῶν πολιτῶν. Ε.Ἑλλ.7,4,21. ἐπὶ
τοῖς προγόνους Ἀθηναῖσι μέγα φρονοῦσι. Ἰπ.7,4. ἐφ' ᾧ φρονεῖ
μάλιστα. Δ.28,2.

§ 130. Ἐκ τῆς ὀργανικῆς δοτικῆς ἀνεπτύχθη καὶ ἡ δοτικὴ τῆς
ἀναφορᾶς, μετ' ἐπιθετῶν ἢ ῥημάτων λαμβανόμενη : ἀνὴρ ἡλικία
ἔτι νέος.Θ.5,43. νέοι μὲν ὄντες τοῖς σώμασιν ἀδύνατοι εἰσιν,
πρεσβύτεροι δὲ γερόμενοι ταῖς ψυχαῖς ἀρόητοι. Ε.ἀπ.2,1,31.
(ὅγιστες μεγάθεσι σμικροί. Ἡρ.2,74) — ισχύειν τοῖς σώμασι. Ε.
ἀπ.2.7,7. ἐμπειρία γε πολὺν προέχετε τῶν ἄλλων. Ε.Ἑλλ.7,
1,4. ἐργασία καὶ ἐπιμελεία ἄνθρωποι ισχύουσι τοῖς σώμασιν.
ἀπ.2.7,7.

§ 131. Καὶ ἡ τοῦ μέτρου ἢ τῆς διαφορᾶς δοτικὴ ἐκ τῆς ὀρ-
γανικῆς προῆλθεν· συντιτθσονται δὲ τοιαύτῃ δοτικῇ τὰ πικρα-
θητικά ἢ πικραθητικὴν ἔννοιαν ἔχοντα : ἐνιαντῷ πρεσβύτερος.
Ἀρ. β.α.18. Συνήθεις αἱ δοτικαὶ πολλῷ, μακρῷ, τοσοῦτῳ. ὅ-
σῳ καὶ (μόνον μετὰ συγκριτικῶν) ὀλίγῳ καὶ μικρῷ : πολλῷ
κρείττωρ ἐστὶν ἐμφανῆς φίλος ἢ χρυσὸς ἀφανῆς. γνώμ. ὀλίγῳ
πρότερον...μικρῷ ὕστερον. Ἰσ.12,231. Οὕτω καὶ μετὰ τῆς πρό
: δέκα ἔτεσι πρὸ τῆς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίας ἀφίκετο Αἴτις.
Πλ.νό.698. #

Σημ.1 Ἀντὶ τοῦ ὀλίγῳ καὶ τοσοῦτῳ λαμβάνεται πολλάκις τὸ
ὀλίγον, τοσοῦτον καὶ ἀντὶ τοῦ πολλῷ λαμβάνεται πολὺ συνηθέ-

στερον τὸ πολὺ. Ὡσαύτως κανονικῶς λέγεται τί, τί¹, οὐδέν, μηδέν² : ὀλίγον πρὸ τῶν Μηδικῶν. Θ.1,14. οὐδέν ἤττον. Ε. ἀν.7,5. #

Σημ. 2. Ἐπὶ τῆς ἀντιθετικῆς συγκρίσεως τὸ πολὺ, πολλόν, πολλῶ καὶ μακρῶ λαμβάνονται πάντοτε ὡς ἐπιτατικά τῶν παρθετικών.

Σημ. 3. Ἐπὶ τοῦ διαφέρειω κανονικῇ εἶναι πρὸς δῆλωσιν τῆς σχέσεως ταύτης ἢ δοτικῆς : ὅσω διαφέρει ὅσα καρδάμων. παροιμ. Ἐν τούτοις οὐχὶ σπονν' αἰ εἶναι καὶ ἡ αἰτ. ἐπιθέτων οὐτισσ' κῶς λαμβανόμενων : πᾶν πολὺ διαφέρει. Πλ. Πρωτ.359. Πάντοτε ἔε λέγεται : οἶδ' (μηδ') διαφέρει. Πλ. Ἰππ.287. — Ἀντὶ δὲ τοῦ πολλῶ ρικῶν, κρατεῖν συνηθεστερον λέγεται πολὺ (παρὰ πολὺ) ρικῶν, κρατεῖν : τὸ πολὺ ρικῶν οἶδ' νι πῶποτε μεταμέλειαν παρέσχε. Ε. Ἰππ.8,11. ὁ διὰ τέλους δυστυχῶν τοσῶδε ρικῶ. Εὐρ. Βελ.

γ'. Τοπικὴ δοτικὴ.

§ 132 Ἡ τοπικὴ δοτικὴ δηλοῖ

α') Τὸν τόπον ἐν ᾧ συμβαίνει τι (ἐπὶ ἐμψύχων ὄντων, καὶ μάλιστα προσώπων, τὸ μεταξὺ) ἢ τὸν τόπον εἰς ὃν ἀρικνεῖται ἢ καταντᾷ τι³ : εἶδε μυχῶ κλισίης. Ι.663. τὸ δ' ἄλλο γῶλον ἀγοραῖσι θακεῖ. Σοφ. Ὀ.Τ.20. αἶ (αἶγες) ἔξοχοι αἰπολοῖσιν. Φ.266. ὅον κράτος ἐστὶ μέγιστον πᾶσιν Κυκλώπεσσι α,71. — ὄρεος κορυφῇσι Νότος κατέχευε δμήχλην. Γ.10. οὐρανῶ ἐστήριξε κάρη. Δ.443 ἡρία λάξετο χερσίν. Ε.365 οὐποτ' αἰσχύνῃ πεσεῖ. Σοφ. Τρ.597. βάλε κυρή. Η.187. Σύνθηες τὸ ποῖ μετα κινήσεως σημαντικῶν ῥημάτων : ποῖ τις φύγη ; Ἀρ. Πλ.438.

Σημ. Παρὰ τοῖς πεζοῖς μόνον τοπικῶν κυρίων ὀνομάτων δοτικαί (π.χ. Νεμέα, Πλαταιαῖς, Δελφοῖς, Παράκτω) λαμβάνονται οὕτω, ἐπιρρηματικῶς δηλ. καὶ πολλάκις μάλιστα ἐν συνκρίσει μετὰ καθάρως τοπικῶν ἐπιρρημάτων ἢ μετ' ὀνομάτων δῆμων τῆς Ἀττικῆς, τὰ ὁποῖα κανονικῶς σχεδὸν ἄνευ προθέσεως λαμβάνονται (π.χ. Ἐλευσίρι, Μαραθῶρι, Ραμνοῦντι, Φυλῇ)⁴ : ἢ συγκρίνεται τὰ τρόπαια τὰ τε Μαραθῶρι καὶ Σαλαμῖνι καὶ Πλαταιαῖς. Πλ. Μ.ξ.245. εἶτε καὶ κινήσαντες τῶν Ὀλυμπιασιν ἢ Δελφοῖς χρημάτων. Θ.

¹ Τὰ ὁποῖα μετ' ἄλλων συγκριτικῶν πλὴν τοῦ πολλόν σπανίως ἀπαντῶσιν. ² Παρ' Ὀμ. καὶ Θεόγν. ἀπαντᾷ καὶ ὅσον ἀντὶ ὅσω. Σπανιωτέτη δὲ εἶναι καὶ ἡ διὰ τοῦ τοσοῦτον — ὅσον ἀντὶ τοσοῦτω — ὅσω ἀνταπόδοσις. Ἰσ.12.21. Ὅμοιως ἀπαντᾷ καὶ μικρόν ἀντὶ μικρῶ. Δημ.21,196.

³ Ἐν ᾧ ἡ καθαρὰ δοτικὴ ἀπλῶς διεύθυνσιν σημεινεί.

⁴ Ἀλλὰ καὶ ἐν Μαραθῶρι. Λυκ.104. ἐν Ἐλευσίρι. Πλ. Μ.ξ.241.

1,143. ἐνίκησεν Ἰσθμοῖ καὶ Νεμέα. Λυσ.19,63. Τοιαύτης ἀρχῆς εἶναι καὶ αἱ ἐπιρρηματικαὶ δοτικαὶ δημοσίᾳ, ἰδίᾳ¹, ἢ, τῇ, τῇδε, ταύτῃ, ἄλλῃ κλπ. αἵτινες μετέπεσον καὶ εἰς τροπικὴν σημασίαν, καὶ τὰ ἐπιρρήματα οἴκοι, Ἰσθμοῖ, θύρασι, ἐκεῖ κλπ.

Σημ. Συνηθέστατα συντάσσονται μετὰ τοιαύτης δοτικῆς ῥήματα σύνθετα μετὰ τινος τῶν προθέσεων ἐν, ἐπὶ, ὑπὸ, εἰς, ἀμφί, περὶ (παρ' Ὀμ. μετὰ) καὶ δὴ κανονικῶς ἐπὶ μεταφορικῆς σημασίᾳ, ἐν ᾧ ἐπὶ καθαρῶς τοπικῆς ἐπαναλαμβάνεται πολλὰς ἡ αὕτη ἢ ἐξ ἑκατὶ συνώνυμοι προθέσεις: ἐκπληξίς ἐνέπεσεν ἀνθρώποις. Θ.4.34. μετέπεπε Μυρμιδόρεσσιν. 11,596. ταραττομένοιο ἐπείκειτο. Ξ.κ.7,1,28 — ὑπόκειται τὸ Κίρραϊον πεδίον τῷ ἱερῷ. Δίσχ.3.118. εἰσπίπτει δόμοιοι. Εὐρ.Ἰω.1196. νέφος ἀμφιβέβηκε νανοῖ 11,66 περιπεσοῦμαι τῷ ξίφει. Ἀρ.νερ.523. — ἐν ἐκάστῃ πεντήκορτα ἐμβέβασαν. Β,720.

6) Μεταφορικῶς τὸν χρόνον καθ' ὃν γίνεται τι, καὶ μάλιστα τὸ ὠρισμένον χρονικὸν σημεῖον (χρονολογικῶς) καθ' ὃ γίνεται τι. Λομβάνονται δὲ συνήθως οὕτω λέξεις χρονικὴν σημασίαν ἰδίως ἔχουσαι καὶ μάλιστα μετὰ τινος ἐπιθετικοῦ (ἢ μετοχικοῦ) προσδιορισμοῦ: Βοιωτοὶ ἐξηκοστῷ ἔτει μετὰ Ἰλίου ἄλωσιν ἐξ Ἀργεῖς ἀνέστησαν Θ.1.12. ἡ εἰρήνη Ἐλαγθβολιῶρος ἐνάτῃ ἐπὶ δέκα ἐγένετο. Δ.19.57 τῷ θέρει τελευτῶντι. Θ.7.9. — λέγεται εἰς τὸ πεδίον ἐκείνῃ τῇ ἐισβολῇ οὐ καταβῆναι. 2.20. — Ἄνευ προσδιορισμοῦ δὲ σπανίως καὶ μάλιστα πρὸς ποιηταῖς, πλὴν τῶν ὀνουάτων τῶν ἑορτῶν: ὅσα τε φύλλα τε καὶ ἄνθηα γίγνεται ἰώρη. Β.468. — Θεσμοφορίου ᾧ γέτο εἰς τὸ ἱερόν. Λυσ.1,20 — ἀλλὰ καί: Παρθῆναι τοῖς μεγάλοις. Δ.18,116. Ὅμοίως λέγεται καὶ τραγωδοῖς καιροῖς. Δ.18,116. κανονικῶς δὲ: ἐν (τῇ) ἑορτῇ².

Σημ. 1. Μετὰ τῆς ἐν ἡ δοτικὴ μετ' ἀπολύτων ἀριθμητικῶν ἢ τῶν ἐπιθέτων ὀλίγος, μικρός, πολὺς κ.τ.τ. λαμβανομένη σημαίνει γενικῶς χρονικὴν περίοδον ἐντὸς τῆς ὁποίας ἢ κατὰ τὴν διαρκείαν τῆς ὁποίας γίνεται τι: ἐν ἑβδομήκορτα ἔτεσιν οὐδ' ἂν εἰς λάθοι πορνήδος ὢν. Λυσ.19,60 — οὐ γάρδιον τὰ ἐν ἀπαρτί τῷ χρόνῳ παραχθέντα ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ δηλωθῆναι. Λυσ.2,54.

Σημ. 2. Λέξεις μὴ ἔχουσαι χρονικὴν σημασίαν ἢ λέξεις ἔχουσαι μὲν χρονικὴν σημασίαν, ἄνευ ὅμως ἐπιθ. προσδιορισμοῦ ἐκφερόμεναι ἢ ὡς τοιοῦτον ἔχουσαι ἐπιθετικὴν ἀντωνυμίαν λαμβάνουσαι.

¹. Ὁδῶ δηλ.

² Τοιαύτης ἀρχῆς καὶ τὰ ἐπιρρήματα πέρυσιν, ἡρι, ὥρᾳσι.

βάνονται μετὰ τῆς ἐν, π.χ. ἐν πολέμῳ, ἐν εἰρήνῃ.—ἐν ἡμέρᾳ, ἐν νυκτί. ἐν τούτῳ τῷ ἐνιαντῷ.

Σημ. Χρόνῳ (σπανιώτερον : τῷ χρόνῳ) σημαίνει ἢ μετὰ παρέλευσιν χρόνου ¹—ἢ μετὰ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου, σὺν τῷ χρόνῳ, μετὰ (τόν) καιρὸν ²: χρόνῳ ἐνέβησαν. Θ.1,98.—περίεσται τῷ χρόνῳ τῶν πολιορκουμένων. Δ.1,18. Παρὰ ποιηταῖς καὶ μετὰ τῆς σὺν ἢ ἐν : ἔδωκας ἡμῖν, ἀλλὰ σὺν χρόνῳ χαράν. Σοφ.Τρ.201. ἀλλ' ἐν χρόνῳ γνῶσει τὰδ ἀσφαλῶς. Ο.Τ.613.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ τῶν εἰδῶν τοῦ ῥήματος.

Α'. Ἑνεργητικά.

§ 133. Τὰ ἐνεργητικὰ ῥήματα σημαίνουσιν ἢ ἀπλῆν τοῦ ὑποκειμένου ἐνέργειαν (ἀμετάβατα) ἢ ἐνέργειαν τοῦ ὑποκειμένου μεταβαίνουσιν εἰς ἄλλο τι ἐκτὸς αὐτοῦ (μεταβατικά), π.χ. κίθαριζω.—ἡ ἐμπειρία διδάσκει τοὺς ἀνθρώπους.

Σημ. Τὰ σημαίνοντα ὅτι τὸ ὑποκείμενον εὐρίσκεται ἀπλῶς ἐν τινι καταστάσει καλοῦνται οὐδέτερα, π.χ. ὀργαίνω, καθεύδω, σωφρονῶ

§ 134. Μεταβατικά τινα λαμβάνονται ἄνευ ἀντικειμένου πολ-
λάκις, ὅταν δηλ. δὲν ὑπάρχῃ ἀνάγκη νὰ δηλωθῇ ὠρισμένως εἰς
τί μεταβαίνει τοῦ ὑποκειμένου ἡ ἐνέργεια : πρὸς τὸν ἔχονθ' ὁ
φθόνος ἐρπει. Σοφ.Αῖ.157. μισῶ πέρητα πλουσίῳ δωρούμενον.
Μέ.663 Ἐνίοτε δ' ὅμως παραλείπεται τὸ ἀντικείμενον ὡς εὐ-
κόλως νοουμενον, π.χ. αἶρω (τὴν ἀγκυραν). ἐλαύρω (ἄρμα,
ἵππον). καταλύω (ἵππον) κλπ.

§ 135. Πολλὰ μεταβατικά ῥήματα λαμβάνονται καὶ ἀμετα-
βάτως, π.χ. ἔχε αὐτοῦ. Δ.46,26. τοῦτον τὸν τρόπον εἶχε τὰ
πράγματα 3,27. ἡ ναυμαχία ἐτελεύτα. Θ 1,51. ἡ σελήνη ἐξ-
έλιπεν. Ξ. Ελλ.1,4,1. καιρὸς ἀγειρ ἐπὶ τοὺς πολεμίους. Κ.3,
3,40. στρέψαντες ἔφευγον. ἀν.4,3,32. ἡ ὁδὸς γέρει πρὸς τὸ
ῥος. Δ 3,24.

§ 136. Πολλὰ ἀμετάβητα λαμβάνονται καὶ ὡς μεταβατικά :
δεῖ γυναικα τὴν οἰκίαν εὖ οἰκεῖν (=διοικεῖν). Πλ.Μεν.71. σπου-
δάσομεν τὴν γροῖνσιν. Ἰππ.297. προῦθυμήθη τὴν ξύμβασιν.
Θ.5,17 ἄδω τὸν θεόν. Πλ.συμ.176. δακρύω τοὺς γίλους. Εὐρ.

¹. Τοπική. ². Ὀργανική.

Φρίξ.10,3. θμννμ τοὺς θεοὺς. Ξ Κ.5,4,31. θεράπευε τὸν θυ-
νάμενον. Μέ 244 Οὕτω καὶ ῥήματα ψυχικῶν πνευματικῶν δη-
λωτικά : τὸ τοιοῦτον σῶμα οἱ μὲν ἐχθροὶ θαρροῦσιν (= οὐ φο-
βοῦνται), οἱ δὲ φίλοι φοβοῦνται. Πλ.Φαίδ.239. μᾶλλον τοὺς αἰ-
δομένους αἰδοῦνται τῶν ἀναιδῶν οἱ ἄνθρωποι. Ξ Κ 8,1,28.

§ 137. Πολλὰ μεταβατικά συντιθέμενα μετὰ προθέσεως λαμ-
βάνονται καὶ ὡς ἀμετάβατα : τοῖς ἄλλοις ξημβάλλοντες ἐκρά-
τησαν. Θ.1,105. ὁ Ἀχελῷος εἰς θάλασσαν ἐξίησι. 2,102. οὐδ'
ἐπιμειγνύντες ἀδεῶς ἀλλήλοις. 1,2.—Γούνατιον δὲ ἀμετά-
βατα ῥήματα, κινήσεως ἰδίως σημαντικά, συντιθέμενα μετὰ
προθέσεων λαμβάνονται ὡς μεταβατικά, π.χ. διαβαίνω τὸν πο-
ταμόν. Πλ. πολ 621. μηδὲνα ὄχλον ὑποχωρεῖν. Θ.2.88. ὑπέρ-
χομαι τινα. Ξ.Λ.π.8.2. περιστάται τὸν λόγον. Κ.3,1,5. κα-
τακινέω τὰ ὄντα. Λυσ.14,27.

§ 138. Μεταβατικῶν τινῶν ῥημάτων μόνον χρόνοι τινὲς ἔχου-
σιν ἀμεταβατικὴν σημασίαν καὶ μάλιστα ὁ παρκαίμενος (συνή-
θως ὁ β') καὶ ὁ β' ἀόριστος, π.χ. ἔστηκα ἔστην, δίδυχα ἔδυν,
πέφυκα ἔφυν, ἔσθηκα ἔσθην, ἔαγα, ἐγγήγορα, ὄλω.λα, πέπηγα,
πέποιθα κλπ.

§ 139. Οὐχὶ σπανίως τὸ ἐνεργητικὸν μεταβατικὸν σημαίνει
πρᾶξιν, ἣν ἐκτελεῖ τὸ ὑποκείμενον δι' ἑαυτοῦ. Κύριος τὸν παράδει-
σον ἐξέκοψε καὶ τὰ βασίλεια κατέκαυσε. Ξ.ιν.1,4,10. προπέμ-
ψας ἐρμηνεῖα εἶπεν, ὅτι βούλοιο διαλεχθῆναι τοῖς ἀρχουσιν.
4,4,5. X.

Β'. Μέσα ῥήματα.

§ 140. Τῶν μέσων ῥημάτων ἄλλα μὲν σημαίνουν, ὅτι τοῦ
ὑποκειμένου ἡ ἐνέργεια ἐπιτρέφει εἰς ἑαυτὸ κατ' εὐθείαν (εὐ-
θέα ἢ αὐτοπαθῆ), ἄλλα δὲ πλάγιως (πλάγια ἢ περιποιητικά),
καὶ ἄλλα, ὅτι τὸ ὑποκείμενον πράττει τι καταβχλλον πρὸς
τοῦτο τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν ἢ τὰ ἑαυτοῦ μέσα (δυναμικά).

α'. Μέσα εὐθέα ἢ αὐτοπαθῆ.

§ 141. Ταῦτα δύνανται νὰ ἀναλυθῶσιν εἰς τὸ ἐνεργητικὸν καὶ
τὴν αἰτιατικὴν τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας : παρεσκευάζοντο
πρὸς ταῦτα. Θ.3,69.

Σημ. 1. Ἡ ἄμεσος αὐτοπάθεια ἐκφράζεται συνήθως καὶ διὰ
τοῦ ἐνεργητικοῦ μετὰ τῆς αἰτ. τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας :

Κῦρος ἐθήρηνεν, ὅποτε γυμνάσαι βούλοιο ἐαυτὸν τε καὶ τοὺς ἱπποὺς. Ε.ἄν.1,2,7.

Σημ. 2. Ἐνίστε καὶ μετ' αὐτοῦ τοῦ μέτου συνάπτεται πρὸς μείζονα σαφίνειαν ἡ αἰτιατική τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας: φασιρ Ἀρταπάτην ἐαυτὸν ἐπισηάσθαι Κύρω. Ε.ἄν.1,8,29.

Σημ. 3. Οὐγί σπκνίως λαμβάνεται ὁ πθ.ἀόριστος ἀντὶ τοῦ μέ-
σου, π.χ. ἐσώθηρ=ἔσωσθ ἐμ.αυτὸν (τ δὲ ἐσωσάμην=ἔσωσθ ἐμ.αυ-
τῷ). ἐκομίσθηρ=ἐκόμισθ ἐμ.αυτὸν (τὸ δὲ ἐκομισάμην=ἐκόμισθ
ἐμ.αυτῷ). Οὕτω καὶ ἡθροίσθηρ, ἡρθηρ, ἀπηλλάγηρ κλπ. ¹

6'. Πλάγια ἢ περιποιητικά.

§ 142. Ταῦτα σημαίνουνσι προῖξιν ἣν ἐκτελεῖ τὸ ὑποκείμενον χάριν ἐλικοῦ ἢ εἰς τι τῶν ἐλικοῦ καὶ δύνανται νὰ ἀνυλκωθῶν εἰς τὸ ἐνεργητικὸν καὶ τὴν δοτικὴν τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας ἢ καὶ εἰς τὴν γενικὴν αὐτῆς μετὰ προθέσεως ἢ ἄνευ προθέσεως: ὅσα ἡρέγω. πάντα εἰς τὸ κοινὸν κατέθηκας. Ε.οἰκ.7.13. ἡ πόλις Ἀησιόλοισι ἐστήσατο βασιλέα. Ἀγ.1,5 κρεῖττον ἰέναι ἐπὶ τοὺς ἀνδρας προβαλλομένους τὰ ὅπλα ἢ μεταβαλλομένους. ἄν.6,3,16.

Σημ. 1. Μισθοῦμαί τι=ἐπὶ μισθῷ λαμβάνω τι. δανείζομαι χρήματα= λαμβάνω χρήματα δάνειν. τίθεμαι τὰ ὅπλα=λαμβάνω (ἢ καὶ κατατίτω) τὰ ὅπλα μου, π.χ. Ἀλκιβιάδης ὁ τὲρ τοῦ δήμου ἔθετο τὰ ὅπλα. Δ.31,175.—
θίμενοι δὲ εἰς τὴν ἀγορὰν τὰ ὅπλα οὐκ ἐπέθοντο. Θ.2,2.

Σημ. 2. Ἀρχω τιρὸς=κάνω ἀρχὴν τινος πρῶτος ἐγὼ ἐν ἀντιθέσει πρὸς ἄλλους οἵτινες θὰ ἀκολουθήσωσιν. ἄρχομαί τινος = κάνω τὴν ἀρχὴν πρὸς τινος: ἐπειδὴ πρεσβύτερός εἰμι Κύρου, εἰκὸς ἀρχεῖν τοῦ λόγου. Ε.Κ.6,1,6.—Ξεροφῶν τοῦ λόγου ἤρχετο ὧδε. ἄν.3,2,7.

Σημ. 3. Χίριν μείζονος ἀκριβεῖας συνάπτεται ἐνίστε μετὰ τῶν περιποιητικῶν αἰσων καὶ ἡ δοτ. τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας: Ξεροφῶν βουλεύεται ἐαυτῷ ὄνομα καὶ δόξαν περιποιήσασθαι. Ε.ἄν.5,6,17 — Ἐνίστε δὲ ἡ ἔννοια τοῦ πλαγίου ἢ περιποιητικοῦ μέτου ἐκφράζεται περιπρατικῶς διὰ τοῦ ἐνεργητικοῦ καὶ τῆς ἀμοδιᾶς πτώσεως τῆς αὐτοπαθοῦς: αἰσχυρόν-
ται καταλείπειρ συγγράμματα ἐαυτῶν. Πλ.Φαίδ.257. τῷ ἐπὶ ἐπιθυμίας ἀρ-
χομένῳ ἀνάγκη τὸ ἐρώμενον ὡς ἡδιστον ἐαυτῷ παρασκευάζειν. 238.

Σημ. 4. Ἐνίστε κείται τὸ ἐνεργητικὸν ἀντὶ τοῦ μέσου: δαρεικὸν ἔ-
καστος ὁμῶν οἶσει τοῦ μηνός. Ε.ἄν.7,6,7. χρυσὸν δ' Ἀχιλλεύς ἐκόμισε.
Θ.75. τὰς ἐν τῇ ἡλείρῳ πόλεις ἐδοῶλσε. Θ.1,16.

Σημ. 5. Τὰ περιποιητικὰ μέσα σημαίνουνσι πολλάκις προῖξιν ἣν ἐκτε-

¹ Περὶ τούτων ὅρα πλεῶν ἐν ἡμετέρᾳ γραμματικῇ (§ § 347, 348 καὶ 349).

λεῖ τὸ ὑποκείμενον δι' ἄλλου (διάμεσα) : Θεμιστοκλῆς τὸν νῆον ἱππέα ἐδιδάξατο. Πλ. Με. 93. τοὺς ἀγράφους νόμους οὐχ οἱ ἄνθρωποι ἔθετο, ἀλλὰ θεοὶ τοῖς ἀνθρώποις ἔθεσαν. Ε. ἀπ. 4, 4, 19.

Σημ. 6. Τὰ πλάγια ὡς καὶ τὰ εὐθέξ μέσχα τὰ σημαίνοντα ἀμοιβαίαν ἐνέργειαν δύο ἢ πλειόνων ὑποκειμένων κχλουνται ἀλληλοπαθῇ : τὴν οὐσίαν ἐνείμαρτο. Λυσ. 33, 4. σφῶ νῦν διαλάττεσθε Ἄρ. ὅρ. 1683.

Σημ. 7. Ἀλληλοπάθεια ἐκφράζεται καὶ περιφραστικῶς διὰ τοῦ ἐνεργητικοῦ καὶ τῆς ἀλληλοπαθοῦς ἀντω υμίας (ἢ τῆς ἀντὶ ταύτης λαμβανομένης αὐτοπαθοῦς), ἢ λαμβανομένου τοῦ αὐτοῦ οὐσιαστικοῦ καὶ ὡς ὑποκειμένου καὶ ὡς ἀντικειμένου συγχρόνως : μισοῦσιν ἀλλήλους. φθοροῦσιν ἑαυτοῖς (= ἀλλήλους). Ε. ἀπ. 3, 5, 16. ἀνὴρ ἔλεν ἄνδρα. Ο, 328.

γ'. Δυναμικὰ μέσα.

§ 143. Τὰ δυναμικὰ μέσα σημαίνουσιν, ὡς εἶπομεν καὶ ἀνωτέρω, ὅτι τὸ ὑποκείμενον ἐκτελεῖ πράξιν τινα καταβάλλον πρὸς τοῦτο τὴν ἐκυτοῦ δύναμιν ἢ τὰ ἐκυτοῦ μέσα : ναυτικὸν παρείχοντο οἱ Χίοι. Θ. 2, 9. ὀριζόμεθα δικαίους εἶναι τοὺς εἰδότας τὰ περὶ ἀνθρώπους νόμιμα. Ε. ἀπ. 4, 6, 6. λέγομαι τινα=λύω τινα καταβάλλον τὰ λύτρα.

Σημ. 1. Τοιοῦτον εἶναι καὶ τὸ ποιοῦμαι ἐν ταῖς περιφράσεσι : ποιοῦμαι πόλεμον, — πόλεμον ¹ κ.τ.τ. Ἐκ τῆς δυναμικῆς δὲ οὐτοῦ σημασίας προῆλθεν ἡ δοξαστικὴ (= ἡγοῦμαι) : οἱ Ἀθηναῖοι δεῖνόν ἐποιοῦντο, εἰ τοὺς ἐπιβουλεύοντας τῷ πλῆθει μὴ εἰσορταί. Θ. 6, 60.

Σημ. 2. Δυναμικὰ μέσα γίνονται σπανίως καὶ ἐξ ἀμεταβάτων : στρατεύομαι=στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν ἐκτελῶ. (τὸ δὲ στρατεύω=ἐκστρατεύω, ἐπὶ πόλεως, ἔθνους, στρατηγού). πολιτεύομαι=μετέω τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων ἢ ἄπτομαι τῶν πολιτικῶν (τὸ δὲ πολιτεύω=πολίτης εἶμι). ταμιεύομαι=ὡς ταμίης διαχειρίζομαι, οἰκονομῶ (ταμιεύω δὲ=ταμίης εἶμι).

Σημ. 3. Τὸ δυναμικὸν μέσον ἐνίοτε ὀλίγον διαφέρει τοῦ ἐνεργητικοῦ : οἱ λοχαγοὶ ἐσκόπουν εἰ οἶόν τε εἴη τὴν ἄκραν λαβεῖν σκοποῦμένους δὲ αὐτοῖς ἔδοξεν ἀνάλωτον εἶναι τὸ χωρίον. Ε. ἀν. 5, 2, 20. Οὕτω λαμβάνεται πολλῶν ἐνεργητικῶν ῥη-

¹. Ποιῶ πόλεμον=προκαλῶ πόλεμον.

μάτων ὁ μς μέλλων ¹ ἀντὶ τοῦ ἐνεργητικοῦ, π.χ. ἄδω ἄσομαι, ἀκούω ἀκούσομαι, ὀρώ ὀφθῶμαι· εἰκάζω (εἰκάσω καὶ) εἰκάσομαι.

§ 144. Σημειώσεις γενικαί.

α') Μέσων τινῶν ἀπαντᾷ καὶ ὁ μς. καὶ ὁ πθ. ἄορ. ἐπὶ τῆς αὐτῆς (μέσης) διαθέσεως, π.χ. ἀνήχθην καὶ ἀνηγαγόμην ².

β') Τὰ μέτα τὰ λαμβανόμενα ὅτε μὲν ὡς αὐτοπαθῆ, ὅτε δὲ ὡς περιποιητικά ἔχουσι πθ. μὲν ἀόριστον καὶ μέλλοντα, ὅταν λαμβάνωνται ὡς αὐτοπαθῆ, μέτον δὲ ἀόριστον καὶ μέλλοντα, ὅταν λαμβάνωνται ὡς περιποιητικά. π.χ. σφίζομαι (=σ.ἐμαυτὸν) ἐσώθην σωθήσομαι· σφίζομαι (=σ.ἐμαυτῷ) ἐσωσάμην σώσομαι..

δ'. Ἀποθετικά ῥήματα.

§ 145. Ὑπὸ τὰ μέσα ῥήματα ὑπάγονται καὶ τὰ ἀποθετικά, τὰ ὁποῖα ἔχουσι τὰς σημεϊώσεις ἐκείνων, π.χ. ἔρχομαι (πρβλ. κομίζομαι), ἵδομαι (πρβλ. εὐφραίνομαι), κτώμαι (πρβλ. πορίζομαι), ἀποδιοπομποῦμαι (πρβλ. ἀποτρέπομαι τι), μάχομαι (πρβλ. μάχην ποιοῦμαι).

Σημ. Ἀποθετικῶν τινῶν ῥημάτων ἀπαντῶσι καὶ παθητικοὶ χρόνοι (πθ. ἄορ.) ἢ μέτοι μετὰ παθ. διαθέσεως : ἃ ἐκτίθη. Θ.1,123. — ἑωρημένοι ἀρίοι. Λυσ.32,21. πολλῶν καὶ καλῶν αὐτοῖς προεργασμένων. Γ. 4,92. — ὑπὸ τοιούτων ἀνδρῶν λυμᾶνέσθαι. Λυσ.28,14.

Γ'. Παθητικά ῥήματα.

§ 146. Τὰ παθητικά ῥήματα σημεινύουσιν ὅτι τὸ ὑποκείμενον δέχεται τὴν ἐνέργειαν ἐτέρου τινὸς καὶ ἐπομένως πάσχει τι ὅπως δήποτε ὑπ' αὐτοῦ· δανείζονται δὲ τοὺς χρόνους ἐκ τοῦ ἀρχαιότερου μέσου ῥήματος πλὴν τοῦ μέλλοντος καὶ ἀορίστου, ὧν ἐμορφώθη βραδύτερον ἴδιος τύπος ³.

Σημ. Τὸ ἐνεργῶν πρόσωπον (ἢ πρᾶγμα) ἐν τῇ συντάξει ταύτῃ καλεῖται ποιητικὸν αἴτιον· ἐκφέρεται δὲ

1. Κατὰ γενικήν. α') μετὰ τῆς ὑπό ⁴ : βούλονται πάντες ὑπὸ τῶν παίδων θεραπεύεσθαι. Λυσ.19,37. τὸ κεκινῆσθαι ὑπὸ

¹ Τινὰ μάλιστα μόνον αὐτὸν ἔχουσιν. Ὅρα ἡμετέρας γραμματικῆς § 346.

² Πλείω περὶ τούτων ὅρα ἐν ἡμετέρᾳ γραμματικῇ (§ 349).

³ Τὰ παθητικά προῆλθον ἐκ τῶν μέσων καὶ μάλιστα ἐκείνων, τὰ ὁποῖα κατὰ τὴν σηματοῖαν πλησιάζουσι πρὸς τὰ ἀμετάβατα· ὁ δὲ καλούμενος πθ. β' ἀόριστος ἦτο ἀρχικῶς ἐνεργ. β' ἀόριστος μετὰ σημασίας ἀμεταβάτου.

⁴ Σπανίως παρὰ ποιηταῖς καὶ κατὰ γενικήν ἀπλήν (ἐπὶ μετοχῶν παθητικῶν) : οἷς ἀλόχον σφαγεῖς. Εὐρ. Ἡλ.123.

τῶν βρωμάτων θηριῶδες δοκεῖ εἶναι. Ε.Κ. 5.2, 17 β') τῆς πρός¹ : ἡ ὕρος ὁμολογεῖται πρὸς πάντων. Ε.ζν.1,9,20. — γ') τῆς παρὰ (συνήθους ἐπὶ τοῦ λέγεσθαι, διδοσθαι, ὁμολογεῖσθαι καὶ μάλιστα ἐπὶ προσώπων) : Ἀρριοδίῳ καὶ Ἀριστογείτονι δεδοται δωρεαί παρ' ὑμῶν. Δ.21,170. πεμφθεὶς παρὰ βασιλέως. Ε.ζν.2,1,17. δ') τῆς ἐκ (παρὰ τοῖς Ἀττικαῖς πεζογράφοις σχεδὸν μόνον μετὰ τῶν δόσεως σημχντικῶν ῥιμμάτων) : τοῦτό μοι ἐκ θεοῦ δέδοται. Πλ.Λύ.204. ἀρχόμεθα ἐκ χρεισσόνων. Σοφ. Ἀντ.63. ἔκ τε τῶν Ἀθηναίων αἱ ρῆες ἐπιδιωχθεῖσαι. Θ.3,69. ε') τῆς ἀπὸ² : ἐπράχθη ἀπ' αὐτῶν ἔργον οὐδέν. Θ.1,17. 2. Δι' ἀπλῆς, δοτικῆς (δρ. § 123, δ').

(Σημ. Τὸ ποιητ. οἷτιον ἐκφέρεται ἐνίοτε παρὰ ποιηταῖς καὶ κατὰ δοτικὴν μετὰ τῆς ὑπὸ : οὐ γὰρ τοιαῖσα σφ' ἐπὶ δουρὶ πόλιν πέμθαι Τρώων ἀγεράων. Π.708. αὐτοὶ ἐπ' Ἀργείοισι γέγοντο. Δ.13'. Παρὰ τῆς Ἀττικῆς πεζογράφοις ἡ γῶσις αὕτη περιορίζεται μόνον ἐπὶ τῶν ῥιμμάτων τῶν ἐχόντων τὴν ἐννοιαν τοῦ ἀνατρεῖν, παιδεύειν : Ἀχιλλεὺς ὑπὸ τῷ σφατωτῷ Λείρῳ τιθραμμένος. (κυρίως : ὑπὸ τὴν ἐπιστάσιαν, ἐπιμέλειαν τοῦ Χ.) Πλ.πολ. 331. ὑπὸ παιδοτρίβῃ ἀγαθῷ πεπαιδευμένος. Δλχ.184.)

§ 147. Ἡ ἐνεργητικὴ σύνταξις μεταβάλλεται εἰς παθητικὴν τρεπομένου τοῦ ἐνεργ. ῥήματος εἰς παθητικόν, τοῦ ἀντικειμένου τοῦ ἐνεργ. ῥήματος εἰς ὑποκείμενον τοῦ παθητικοῦ καὶ τοῦ ὑποκ. τοῦ ἐνεργητικοῦ εἰς ποιητικόν αἷτιον τοῦ παθητικοῦ, π.χ. πάντας οἱ παῖδες θεραπεύουσιν=πάντες ὑπὸ τῶν παιδῶν θεραπεύονται.

§ 148. Παθητικὰ σχηματίζονται πρὸ πάντων ἐκ τῶν μεταβατικῶν ἐνεργητικῶν καὶ μάλιστα τῶν συντασσομένων αἰτιατικῇ.

Σημ. 1. Καὶ ἐξ ἀμεταβάτων σχηματίζονται παθητικά, ἰδίως μετοχὰς χρόνου πθ. παρὰ ἢ (σπανιότερον) ἀρίστου λ. μβανόμεναι αἱ πλείσται κατὰ τὸ εὐδ. γένος καὶ ἐνίοτε μετὰ σημασία οὐπιαστικοῦ : τὰ χρήματα κινδυνεύονται. Δ.34,28. ἰκανὰ τοῖς πολεμίοις εὐτέλχηται. Θ.7,37. ἥδη τρεῖς μῆνες ἐτριφάρχητό μοι. 50,23.—τῶν σεσφωρημένων μοι ἐν τῷ βίῳ χάρις ἀπειληθέναι νομίζω. Αἰσχ.2,4. διὰ τὴν Πλειστοδάρκτος καθυδὸν παρανομήσαν. Θ.5,16.—τὰ πεπολιτευμένα. Δ.18,8. τὰ κινδυνεύοντα. Λυσ.2,54.

Σημ. 2. Καὶ ἐκ ῥημάτων γενικῇ ἢ δοτικῇ συντασσομένων γίνονται παθητικά : δεῖ τῶν ἀρχοντα τῶν ἀρχομένων διαγερειν. Ε.Κ.1,6,8. οὐκέτι ἀπειλοῦμαι, ἀλλ' ἤδη ἀπειλῶ ἄλλους. συμ.4,31.

¹ Σπανίως παρὰ τοῖς Ἀττικαῖς πεζογράφοις.

² Ἰδίως παρὰ Θουκυδίδη.

Σημ. 3. Ἐπὶ τῶν ῥημάτων τῶν ἐχόντων ἐν τῷ ἐνεργητικῷ ὡς ἀντικείμενον τὸ μέρος τρωτίου τινὸς κατ' αὐτ. (π.χ. ὁ βασιλεὺς ἀπέτεμε τοῦ ἀδελφοῦ τὴν κεφαλὴν Ε' ἀν. 1, 10, 17) δύναται ἐν τῷ παθητικῷ νὰ κεῖται τὸ πρόσωπον κατ' ὀνομαστικὴν ὡς ὑποκείμενον, τὸ δὲ πρᾶγμα νὰ μένη κατ' αἰτιατικὴν ὡς οὐ- τῆς ἀναφορᾶς : οἱ στρατηγοὶ ἀπεμνήθησαν τὰς κεφαλὰς. Ε' ἀν 2, 6, 1. (ἀλλὰ καί : ἐνταῦθα δὴ Κύρου ἀποτέμνεται ἡ κεφαλὴ. 1, 10, 1.).

Σημ. 4. Ἐκ τῶν γενικῇ καὶ αἰτιατικῇ συντασσομένων ἐνεργητικῶν γίνονται παθητικὰ τρεπομένης τῆς αἰτιατικῆς τοῦ ἐνεργητικοῦ εἰς ὑποκείμενον τοῦ παθητικοῦ ῥήματος, τῆς δὲ γενικῆς ἢ δοτικῆς μενούσης ἀμεταβλήτου : κατηγορεῖται Ἐπικράτους ἱκανά. Λυσ. 27, 1. τὸ τῶν ἱερῶν σχῆμα φρονήματος πληροῦται. Πλ. πολιτκ. 290. θάνατος αὐτῶν κατεγνώσθη. Λυσ. 13, 39.

Σημ. 5. Τῶν μετὰ δοτ. τοῦ προσώπου καὶ αὐτ. τοῦ πράγματος συντασσομένων ἐπιτρέπει, ἐπιτάσσειν κ.τ.δμ. ἐν τῇ πθ. συντάξει τρέπεται κανονικῶς συζδὸν ἢ δοτ. εἰς ὑποκείμενον μενούσης ἀμεταβλήτου τῆς αἰτιατικῆς : οἱ ἐπιτετραμμένοι τὴν φυλακὴν. Θ. 1, 126. οἱ Κορίνθιοι ταῦτα ἐπιστήμην ἀνεχώρουν. 5, 37. καὶ ἄλλο τι μείζον ἐπιταχθήσεθε. 1, 140. (ἀλλὰ καί : τοῖσι ἐπετέτραπτο ἡ φυλακή. Ἡρ. 7, 10).

Σημ. 6. Ἐκ τῶν διπλῇ αἰτιατικῇ συντασσομένων γίνονται παθητικὰ τρεπομένης τῆς αὐτ. τοῦ προσώπου εἰς ὑποκείμενον, μενούσης δὲ ἀμεταβλήτου τῆς αὐτ. τοῦ πράγματος διδάσκεται ἄνθρωπος ἐπιστήμην. Πλ. Μέ. 87. ὁ Αἰάκης ἀπεστέρητο τὴν ἀρχήν. Ἡρ. 6, 13 — Ἐὰν δὲ ἡ ἐτέρη τῶν αἰτιατικῶν εἶναι κατηγορούμενον, τρέπεται καὶ αὕτη εἰς ὀνομαστικὴν κατηγορουμένου : αἱ περὶ τὸ σῶμα ἡδοναὶ ἀνδραποδώδεις κέκληνται Πλ. Φαίδ. 258.

Σημ. 7. Καὶ τῶν ἐν § 81 σημειουμένων συντάξεων πολλὰ τρέπονται εἰς παθητικὰς : ὁ οἰκῆος ἡμῶν πόλεμος οὕτως ἐπολεμήθη. Πλ. Μενέ. 243. κινδυνος κινδυνεύεται. Λίχ. 187. ἱκανὰ τοῖς πολεμίοις ἐντέχεται. Θ. 7, 37. πολλὰ ἡμαρτήθη. 2, 65. πόλεμος πρὸς τοὺς Ἀμφισσέας ἐταράχθη. Δ. 18, 151. Μένει δ' ὅμως ἡ σύστοιχος αὐτ. ἀμετάβλητος, εἴαν αὕτη δὲν εἶναι ὑποκείμενον ἐν τῇ πθ. συντάξει : ἄλλην εὐεργεσίαν εὐηργετήθη. Πλ. Γορ. 520. ἀπέρχομαι πρὶν ὑπὸ σοῦ τι μείζον ἀναγχασθῆναι. Φαίδ. 242. ἄλλοτε τὴν γραφὴν. Ἀνφ. 1, 6, 9. διήρηται ἡ ἀγορὰ τέτταρα μέρη. Ε. Κ. 1, 2. ἡ πόλις αὐτάρκη θέσιν κειμένη. Θ. 1, 37. ἡ καταφρόνησις τὸ ἐναντίον ὄνομα μετωρύμαται. 122.

§ 149. Μεταβατικῶν τινῶν ὡς παθητικὰ λαμβάνονται ἀμετάβλητα (ἢ ὡς τοιαῦτα λαμβανόμενα) μετὰ σημειώσεως παθητικῆς, π.χ. τὸ ἀποθνήσκειν τοῦ ἀποκτείνειν, τὸ πάσχειν (εὖ, κακῶς, ἀγαθόν τι, κακόν τι) τοῦ ποιεῖν, δρᾶν, ἐργάζεσθαι τινα (εὖ, κακῶς κλπ.), τὸ εὖ ἢ κακῶς ἀκούειν τοῦ εὖ ἢ κακῶς λέγειν, τὸ φεύγειν τοῦ διώκειν (=κατηγορεῖν, καταδιώκειν δικαστικῶς), τὸ ἐκπίπτειν (=ἐκδιώκεσθαι) τοῦ ἐκβάλλειν (=ἐκδιώ-

κειν), τὸ κείσθαι τοῦ τεθηκέναι : ἀπέθανεν ὑπὸ Νικάρδρου. Ξ. ἀν.5,1,5. τῶν στρατηγῶν δέομαι κοινοὺς εἶναι τῷ τε διώκοντι καὶ τῷ φεύγοντι. Λυσ.15,1. οὐ πάσχοντες εὖ, ἀλλὰ θρῶντες κτώμεθα φίλους. Θ.2,40. Κριτίας ἐφυγεν ὑπὸ τοῦ δήμου. Ξ. Ἑλλ.2,3,15. δειρόν ἐστι κακῶς ἀκούειν ὑπὸ τῶν πολιτῶν. Ἰσ.6,41. πείθου τοῖς νόμοις τοῖς ὑπὸ τῶν βασιλέων κειμένους. 1,36.

(Σημ. Τοιαῦτα καὶ τὰδε οἱ ἐκ τῶν ρήσων κακοῦργοι ἀνέστησαν ὑπὸ Μίρω. Θ.1,8. ἔνθα κεν Τρῶες ὑπ' Ἀχαιῶν Ἰλιον εἰσανέβησαν. Ξ.73 ὑπὸ τῶν ρησιωτῶν προστάται τοῦ ναυτικοῦ ἐγενόμεθα. Ξ.πρό.5,6. ὑπ' Ἀριστάρχου τετελεύτηκε. Αἰσχ.1,172. πῶς ἡμῖν ὑπὸ τῶν χρηστῶν τῶν νῦν τὰ πρῆγματ' ἔχει ; 3,27.).

§ 150. Τὸ παθητικὸν ἐνίοτε εἶναι οὐχὶ τοῦ ἐνεργητικοῦ, ἀλλὰ τοῦ μέσου : μετεπέμφθη ὑπὸ Ἀρχεβιάδου. Λυσ.14,26. ἀποχρώντως ἤδη τετιμωρήμεθα. Θ.7,77. γραφεῖς τὸν ἀγῶνα τοῦτον εἰς ὑμᾶς εἰσῆλθον. Δ.18,103. Οὕτω καὶ τὸ αἰροῦμαι (=ἐκλέγεται) εἶναι πθ. τοῦ αἰροῦμαι (=ἐκλέγω). Τὸ ἐνεργ. αἰρῶ (=συλλαμβάνω, κυριεύω) ἔχει πθ. τὸ ἀλίσκομαι καὶ σπινίως τὸ αἰροῦμαι, π.χ. βασιλεὺς αἰρεῖται, ἵνα οἱ ἐλόμενοι διὰ τοῦτον εὖ πράττωσιν Ξ.ἀπ.3,2,3.

§ 151. Τὸ παθητικὸν ἐκφρίζεται ἐνίοτε διὰ περιφράσεως, π.χ. αἰδοῦς τυγχάνω. (πθ τοῦ αἰδοῦμαι τινα). Ξ Κ 1,7,10. ἐπιμελείας τυγχάνω (τοῦ ἐπιμελοῦμαι τινος). ἀπ.4,8,10. πληγὰς λαμβάνω (τοῦ παῖω). Α. π 6 αἰτίαν ἔχω ἢ ἐν αἰτία εἰμι (τοῦ αἰτιῶμαι). ἀν.6,6,15. πράγματ' ἔχω (τοῦ πράγματα ταρέχω). Ἑλλ.5,1,5.

§ 152. Καὶ οὐσιαστικὰ ἢ ἐπίθετα ἕνεκα τῆς περιγεομένης ἐν αὐτοῖς πθ. σημασίας ἀπαντῶσι μετὰ ποιητ. αἰτίου : ἡδεται τῇ ὑπὸ πάντων τιμῇ. Ξ.Κ.3,3,2. δίκαιοι ὄντες ἀζήμιοι ὑπὸ θεῶν ἐσόμεθα. Πλ.πολ.366. Ἄρει κάτοχον γένος. Εὐρ. Ἑκ.1090.

§ 153. Ῥημάτων τινῶν λαμβάνεται ὁ μσ. μέλ. ἀντὶ τοῦ πθ.¹ : ἄρξονσί τε καὶ ἄρξονται. Πλ.πολ.412. ἀγωνιέται καὶ κριθήσεται τὸ πρῶγμα. Δ 21,8.

(Σημ. 1. Παρὰ ποιηταῖς ἰδίως ἀπαντῶσι καὶ μσ. ἄοριστοι μετὰ πθ. σημασίας : βλήσθαι. Δ.518. τὸ καλῶς κτίμενον στόμιον. Αἰσχ.Χο.806. τῷ ὀρθῶς μαρῆντι καὶ κατασχομένῳ Πλ Φαίδ.244. κατίσχετο ἔρωτι. Εὐρ. Ἰπ.27. Οὕτω παρ' Ὀμήρῳ λιπέσθαι ἀείποτε ἀντὶ λειψθῆναι).

(Σημ. 2. Οὐχὶ σπανίως ἀπαντῶσιν ἄοριστοι παθητικοὶ μετὰ σημασίας ἀμεταβάτου : ἀνέστηθαι. Ἡρ.1,56. ἐπειχθῆναι.7,10. ἀφανισθῆναι Εὐρ. Ἰ. Τ.764. Παρὰ ποιηταῖς δὲ σχεδὸν μόνον ἀπαντῶσι ῥημάτων τινῶν καὶ ὁ ἐνεργ. καὶ ὁ μσ. καὶ ὁ πθ. ἄορ. ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημασίας, π.χ. ρεμῆσαι, ρεμῆσασθαι καὶ (Β,223) ρεμῆσθηναι).

¹. Παρ' Ὀμήρῳ μάλιστα, παρ' ὧ ὁ πθ. μέλλων δὲν ἀπαντᾷ. Ὅρα καὶ ἡμετέρας γραμματικῆς § 350 καὶ σημ.

². Πάντες κατὰ μετοχὴν.

Παράρτημα.

Περὶ ἀπροσώπων ῥημάτων.

§ 154. Καλοῦνται ἀπρόσωπα ῥήματα τὰ λαμβανόμενα κατὰ τὸ γέν. πρόσωπον (ἢ καὶ κατ' αὐτὸ μόνον ἀπαντῶντα) καὶ ἔχοντα ὑποκείμενον ἢ ἀπαρέμφατον ἢ (ἐν ἀναλύσει) τὴν ἐν ἑαυτοῖς ἀφηρημένην ἔννοιαν : τοῖς γὰρ τοῖς ἐνδέχεται τὰ τυγχόντα ποιεῖν. Ἰσ. 1, 48. ὁμολογεῖται τὴν πόλιν ἡμῶν ἀρχαιοτάτην εἶναι. 4, 23. εὐβουλίας δεῖ (=εὐβουλίας χρεῖα ἐστὶ). Σοφ. Ἀντ. 1098. οὐδὲν δεῖσει πολλῶν γραμμάτων (=γραπτῶν νόμων). Ἰσ. 4, 78. ὦν δ' ἂν καταψήφισθῃ (=καταψήφισις γένηται). Πλ. πολ. 29⁹).

§ 155. Καὶ τὸ οὐδέτερον ἐπιθέτων (π.χ. εἰκός, ῥάδιον, χαλεπὸν κ.τ.τ.) ἢ ἐν τῇ τῶν οὐσιαστικῶν ἀνάγκῃ, χρεῶν, θέμις, καιρός, ὥρα κ.τ.τ. μετὰ τοῦ ἐστί, νοουμένου ἔξωθεν συνήθως (§ 25, 6), ἰσοδυναμεῖ ῥήματι ἀπρόσωπῳ : ταῦτ' οὐ δυνατόν ἀνθρώποις εὑρεῖν. Ξ. ἀπ. 1, 1, 13. καιρός ἄγειν ἐπὶ τοὺς πολεμίους. Ξ. 3, 3, 46.

Σημ. Μετὰ τὸ δηλόν καὶ γανερόν ἐστιν ἔπεται οὐχὶ ἀπαρέμφατον, ἀλλὰ πρότασις διὰ τοῦ ὅτι. — Εἰδικὴν δὲ πρότασιν, διὰ τοῦ ὅτι εἰσχυρομένην, λαμβάνουσιν ὡς ὑποκείμενον καὶ ῥήματι ἀγγελτικῷ καὶ πθ. μετοχαὶ ῥημάτων σημαίνοντων ἀγγέλλειν ἢ δηλοῦν : ἡγγέλθη ὅτι ἡττημένοι εἶεν Λακεδαιμόνιοι. Ξ. Ἑλλ. 4, 3, 10 εἰσαγγελέσθων ὅτι Φοῖνισσαι νῆες πλέουσιν. Θ. 1, 116 σαφῶς δηλωθέντος ὅτι ἐν ταῖς ναυσὶ τῶν Ἑλλήνων τὰ πράγματα ἐγένετο. 1, 74.

§ 156. Ἀντὶ τῆς ἀπροσώπου ἀπαντᾷ ἡ προσωπικὴ σύνταξις¹, ὅταν πρόκειται νὰ ἀναδειχθῇ μᾶλλον ἢ τοῦ ὑποκειμένου ἔννοια : Ἐπύαξα ἐλέγετο Κύρῳ δοῦναι χρήματα πολλά. Ξ. ἐν. 1, 2, 12. δίκαιος εἶ βοηθεῖν τῷ ἀνδρὶ. Πλ. Πρωτ. 339 ἀνδρας τινας ἀπέκτειναν, οἱ ἐδόκουν ἐπιτήδευοι εἶναι ὑπεξαίρεθῆναι. Θ. 8, 70.

§ 157. Τὸ δεῖν λαμβάνεται καὶ προσωπικῶς μετὰ τῆς γενικῆς πολλοῦ, ὀλίγου, ἐλαχίστου, τοσούτου κ.τ.τ. Ὅμοιως μετὰ τῶν γενικῶν ἐνός, μιᾶς καὶ δυοῖν πρὸ ἀριθμητικῶν δηλούντων πλήρεις δεκάδας : τοσούτου δέω (=ἀπέχω) τῶν ἀλλοτρίων ἐπιθυ-

¹ Ἐνίοτε δὲ ἀμφότεραι ἐν τῇ αὐτῇ προτάσει : καὶ μὴν ἡγγέλται γε ἡ μάχη ἰσχυρὰ γεγονέναι καὶ πολλοὺς τεθάναι. Πλ. Χαρμ. 135.

μεῖν, ὥστε... Ἰσ. 3, 34. τὸ πῦρ ἐλαχίστου ἐδέησε τοὺς Πλαταίεας διαφθεῖραι. Θ. 2, 77 — οἱ Λακεδαιμόνιοι τῶν Ἑλλήνων ἐγέροντο προστάται τριάκοντα ἐνδὸς δέοντα ἔτη (= τριάκοντα παρὰ ἓν). Δ. 9, 23.

(Σημ. Καὶ τὸ οὐδ. τῆς μετοχῆς τῶν ἀπροσώπων δεῖ, προσήκει, δοκεῖ κ.τ.τ (π.χ. *δεόν, προσήκον, δόξαν*) συντάσσονται σπανίως καὶ προσωπικῶς, λαμβάνοντα ὡς ὑποκ. οὐδέτερον ἀντωνυμίας : ὁ δέ, ἄλλο τι *δόξαν* ἐξαίρωντες, πάλιν τὸ σπράτευμα ἀπῆγεν. Θ. 5, 65. *δοξάντων* τούτων, πέμπουσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι Εὐδαμίδα. Ε. Ἑλλ. 5, 2, 24.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Περὶ τῶν χρόνων τοῦ ῥήματος.

§ 158. Χρόνοι τοῦ ῥήματος καλοῦνται οἱ τύποι αὐτοῦ, οἵτινες ἐκφράζουσι τὴν χρονικὴν σχέσιν τῆς πράξεως (ἢ καταστάσεως) ὡς πρὸς τὸν λέγοντα ¹. Διακρίνονται δὲ

α') (Ὡς ἐκφράζοντες τὴν χρονικὴν σχέσιν τῆς πράξεως ὡς πρὸς τὸν λέγοντα) εἰς χρόνους τοῦ παρόντος (*ἐνεστώς*), τοῦ παρελθόντος (*παρατατικός, ἀόριστος, ὑπερσυντέλικος*) καὶ τοῦ μέλλοντος (*μέλλων*).

Σημ. Ὁ *παρκαίμενος* ὡς σημαίνων μὲν τὸ τετελεσμένον τῆς πράξεως ἀνήκει εἰς τοὺς χρόνους τοῦ παρελθόντος, ὡς σημαίνων δὲ τὸ ὑφιστάμενον ἀποτέλεσμα αὐτῆς εἰς τοὺς τοῦ παρόντος.

β') (Κατὰ τὴν χρονικὴν παράτασιν ἢ τὸ τετελεσμένον τῆς πράξεως) εἰς χρόνους ἐκφράζοντας διάρκειαν τῆς πράξεως (*ἐνεστώς καὶ παρατατικός*), εἰς ἐκφράζοντας τὸ τετελεσμένον αὐτῆς (*παρκαίμενος, ὑπερσυντέλικος, τετελ. μέλλων*) καὶ εἰς ἐκφράζοντας ἑναρξιν πράξεως ἢ ὅτι ἐγένετό τι ἀπλῶς (*ἀόριστος*).

Σημ. 1. Ὁ ἀπλοῦς μέλλων σημαίνει ὅτε μὲν ὅ,τι καὶ ὁ ἐνεστώς, ὅτε δὲ ὅ,τι ὁ ἀόριστος.

γ') Οἱ χρόνοι διακρίνονται πρὸς τούτοις εἰς ἀρκτικούς (*ἐνεστώς, παρκαίμενος, μέλλων*) καὶ εἰς ἱστορικούς (*παρατατικός, ἀόριστος, ὑπερσυντέλικος*).

Σημ. Ὡς ἀρκτικοὶ λαμβάνονται ἔτι α') ὁ γῆρωικός καλούμενος ἀόριστος. β') οἱ τῆς προστακτικῆς χρόνοι. γ') οἱ τῆς ἀνεξαρκτήτου ὑποτακτικῆς καὶ εὐκτικῆς, καὶ δ') οἱ ἐξ ἀρκτικοῦ χρόνου ἐξαρκτώμενοι χρόνοι τῆς ὑποτακτικῆς καὶ εὐκτικῆς τοῦ ἀπαρεμφάτου καὶ τῆς μετοχῆς. Ὡς ἱστορικοὶ δὲ α') ὁ ἱστορικός καλούμενος ἐνε-

¹ Ὡς πρὸς τὸ χρονικὸν δηλ. σημεῖον ἐν ᾧ ὁ λέγων εὐρίσκεται.

στώς. β') οἱ ἐξ ἱστορικοῦ χρόνου ἐξαρθρώμενοι χρόνοι τῆς ὑποτακτικῆς καὶ εὐκτικῆς τοῦ ἀπαρεμφάτου καὶ τῆς μετοχῆς.

Α'. Περὶ τῶν χρόνων τοῦ ῥήματος ἐν τῇ Ὀριστικῇ.

1. Ἐνεστώς.

§ 159. Ὁ ἐνεστὼς ἐν τῇ ὀριστικῇ σημαίνει

α') Πρᾶξιν συμπίπτουσαν ὅπωςδῆποτε μετὰ τοῦ σημείου τοῦ παρόντος¹ καὶ συνήθως διαρκούσαν ἀορίστως ἢ καὶ αἰωνίως : τί ποιεῖς ; Ἀρ. νε. 823. ὁ θεὸς καὶ τὰ τοῦ θεοῦ πάντα ἀριστα ἔχει. Πλ. πολ. 381.

β') Πρᾶξιν ἐπαναλαμβανομένην εἰς πάντα χρόνον, ἀορίστως ἢ κανονικῶς κατ' ἔθος : ἀπαρθ' ὁ λιμὸς γλυκέα πληρ' αὐτοῦ ποιεῖ γινωμ. — πλοῖον Ἀθηναῖοι εἰς Ἀῆλον πέμπουσιν. Πλ. Φαίδ. 58.

γ') Πρᾶξιν ἐπιδιωκόμενην ἢ καὶ ἀρχομένην τρόπον τινὰ ἐν τῷ παρόντι : τὴν δόξαν ταύτην πείθουσιν ἡμᾶς ἀποβαλεῖν. Ἰσ. 6, 12. τοῖς λόγοις τοῖς ἐφεισμένοις ἀπόλλυμαι. Ἀντφ. 5, 35. ἰσχυρῶς παρίσταται ὡς ἡδὴ γιγνομένη ἢ ἀρχομένη : εἰ αὕτη ἡ πόλις ληφθήσεται, ἔχεται καὶ ἡ πᾶσα Σικελία. Θ. 6, 91. ἀλλ' ἐπὶ τούτοις ἐγὼ αὐτὸς παρέρχομαι. Ε. Κ. 7, 1, 20. μικρὰ εἰπὼν ἡδὴ καταβαίνω. Αἰσχ. 2, 183.

δ') Πρᾶξιν μέλλουσαν, ἥτις ὑπὸ τοῦ λέγοντος ἐν βεβαίῳ ἰσχυρισμῷ παρίσταται ὡς ἡδὴ γιγνομένη ἢ ἀρχομένη : εἰ αὕτη ἡ πόλις ληφθήσεται, ἔχεται καὶ ἡ πᾶσα Σικελία. Θ. 6, 91. ἀλλ' ἐπὶ τούτοις ἐγὼ αὐτὸς παρέρχομαι. Ε. Κ. 7, 1, 20. μικρὰ εἰπὼν ἡδὴ καταβαίνω. Αἰσχ. 2, 183.

Σημ. Τὸ εἶμι παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς καὶ τοῖς πεζοῖς Ἰωσιν ἐν μὲν τῇ ὀριστικῇ κανονικῶς λαμβάνεται ὡς μέλλον, ἐν δὲ τῇ εὐκτικῇ, τῷ ἀπαρεμφάτῳ καὶ τῇ μετοχῇ ἄλλοτε μὲν ὡς μέλλον, ἄλλοτε δὲ ὡς ἐνεστὼς ἐν τῇ ὑποτακτικῇ καὶ προστακτικῇ ὡς ἐνεστὼς.

§ 160. Πολλὰκις (ιδίως ἐν ζωνηρᾷ διηγήσει πρῶξως παρελθούσης) μεταφερομένου τοῦ λέγοντος διὰ τῆς φαντασίας εἰς τὸν χρόνον καθ'ὃν ἡ πρᾶξις ἐγένετο, λαμβάνεται ὁ ἐνεστὼς ἀντὶ τοῦ ἀορίστου, μεθ' οὗ καὶ συνάπτεται ἐνίοτε (ἱστορικὸς ἐνεστὼς²): καταλαμβάνουσι τὴν Σαλαμῖνιαν ἐκ τῶν Ἀθηναίων ἡκουσαν. Θ. 6, 53. Ἀνδάνδρος προσβαλὼν πόλει τῶν Ἀθηναίων συμμάχῳ κατὰ κράτος αἰρεῖ καὶ ἐξηνδραπόδισεν. Ε. Ἑλλ. 2, 1, 15. Λα-

¹ Τὸ πραγματικὸν ἐνεστὸς ἐν τῇ στενοτάτῃ σημασίᾳ τῆς λέξεως πρέπει νὰ νοηθῇ ὡς ἄχρονον σημεῖον, ὅπερ ἐπὶ τῆς ἀτελεσυχότητος γραμμῆς τοῦ χρόνου ἀπαύστως ἀπὸ τοῦ παρελθόντος πρὸς τὸ μέλλον ἐν ταχέϊ χωρεῖ. Καίτοι δὲ αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ πρὸς οὐδεμίαν πρᾶξιν ἐξαρκεῖ, ἐν τούτοις λαμβάνεται ὡς βᾶσις πρὸς πάντα πρακτικὸν χρονικὸν ὀρισμὸν.

² Παρ' Ὀμηρῳ οὐκ ἀπαντῶν.

ρείου καὶ Παρουσάτιδος γίγνεται παῖδες δύο. ἀν.1,1,1. χρό-
ρφ δ' ὕστερον Ἀριαπίθης τελευτᾷ δόλω. Ἡρδ.4,18.

§ 161. Ὁ ἐνεστῶς λαμβάνεται καὶ πρὸς δήλωσιν πράξεως
παρελθούσης μὲν, ἥς ὅμως ἡ ἐντύπωσις μέχρι τοῦ νῦν παραμέ-
νει ἐπιδρωτᾶ· οὕτω λαμβάνεται ἰδίως τὸ ἀκούω, αἰσθάνομαι,
πυιθάνομαι, μαρθάνω, γιγνώσκω, λέγω¹ : ἀκούω τιὰ διαβά-
λειν ἐμέ. Ε.χν.5,7,5. οἱ Σικελιῶται στασιάζουσιν, ὥσπερ πυρ-
θαίόμεθα. Θ.6,17. ὥσπερ ἐγὼ λέγω. 38. τί καλεῖς ; (ἀντὶ ἐ-
κάλεσας). Ε.χν.3,4,39. ἵψια

Σημ. 1. Οὕτως ἔλαβον πολλοὶ ἐνεστῶτες καὶ παρακειμένου
σημασίαν· τὸ φεύγω π.χ. σημαίνει καὶ φυγὰς εἶμι, τὸ νικῶ ση-
μαίνει καὶ νικητὴς εἶμι : ἀπαγγέλλετε Ἀριαίφ ὅτι ἡμεῖς νικῶ-
μεν βασιλέα. Ε.χν.2,1,4. Παντοτε παρακειμένου σημασίαν ἔ-
χει το ἦκω, οἴχομαι, κάθημαι καὶ κείμει.

(Σημ. 2. Παρ' Ὀμήρῳ λαμβάνεται ὁ ἐνεστῶς μετὰ τοῦ πάρος πρὸς
δήλωσιν πράξεως (ἢ κατιστάσεως) ἐκ πείρας ἤδη ἐγνωσμένης : αἶψα γὰρ
τὸ πάρος γε θεοὶ φαίνονται ἐναργεῖς ἡμῖν, εὐτ' ἔρδωμιν ἀρακλειτὸς ἑκατόμ-
βας. γ. 201. κούρω δὲ δύο καὶ πεντήκοντα κρινάσθωρ κατὰ δῆμον, ὅσοι
πάρος εἰσὶν ἄριστοι. θ. 36.)

2. Παρατατικός.

§ 162. Ὁ παρατατικός εἶναι διὰ τὸ παρελθόν ὅ,τι ὁ ἐνεστῶς
διὰ τὸ παρὸν καὶ σημαίνει

α') Πρᾶξιν ἣτις ἐγένετο ἐν διαρκείᾳ ἐν τῷ παρελθόντι : ὡς
εἶδε τὴν καταδρομὴν, ἡσυχίαν ἤγεν. Ε. Ἑλλ.5,3,1. προσπεσόν-
τες ἐμάχοτο. Κ 7,1,38.

β') Πρᾶξιν ἐπαναλαμβανομένην ἐν τῷ παρελθόντι : Λίγας ταῖς γυ-
μνοπαιδίαις τοὺς ἐπιδημοῦντας ξένους ἐδείκνυεν. Ε. ἀπ.1,2,61.

Σημ. Μετὰ τοῦ ἄν σημαίνει τυχαίαν καὶ ἄοριστον ἐπανάλη-
ψιν : ἀναλαμβάνων αὐτῶν τὰ ποιήματα διηρώτων ἄν αὐτοὺς
τί λέγοιεν (=κάποτε κάποτε ἡρώτων...). Πλ. ἀπ.28.

γ') Πρᾶξιν ἐπιδωκομένην : Νέων ἐπειθεῖν αὐτοὺς ἀποτρέπε-
σθαι οἱ δ' οὐχ ὑπήκουον. Ε. ἀπ.7,3,7. ἢ ἐπικειμένην : ὅπου καὶ
ρίγει ἀπωλλόμεθα (=ἐκινδυνεύομεν νὰ ἀπολεσθῶμεν). ἀπ.5,8,2.

§ 163. Ὡς πολλοὶ ἐνεστῶτες ἔχουσι καὶ παρακειμένου ση-

1. Τοιοῦτον καὶ τὸ : Πλάτων λέγει, φησὶ κ.τ.δμ. προκειμένου περὶ
χωρίων ἐκ συγγραφέων.

μασίαν, οὕτως οἱ παρτατικοὶ αὐτῶν ἔχουσι καὶ ὑπερτυντε-
λίκου : *ἐκώμεν τὴν βασιλέως δύναμιν* Ξ.ἀπ.2,4,4. 'Ο παρτ.
τοῦ ἤκω καὶ ὀχμαι ἔχει σημασίαν καὶ ὑπερτυντελίκου καὶ
(συνηθέστερον) ἀόριστου : ὁ δὲ ἀνὴρ αὐτῆς λαγῶς ὤχετο θηρά-
σων. Ξ.ἀπ.4,5,21. Θεμιστοκλῆς ταῦτα διδάξας ὤχετο. Θ1,
90. ὁ ὄχλος κατὰ θέαν ἤκεν. 6,31.

§ 164. Πρᾶξις γνωσθεῖσα ἐν τῷ παρελθόντι ἐκφέρεται πολ-
λάκις διὰ παρτατικοῦ, καὶ ἂν ἀκόμη διττελῇ ὑπάρχουσα ἐν τῷ
παρόντι. Τοῦτο γίγνεται, ὅταν ὁ λέγων ἀποβλέπῃ μόνον εἰς τὴν
στιγμὴν τοῦ παρελθόντος καθ' ἣν ἐγνώρισε τὴν πρᾶξιν : διεῖχε δὲ
ταύτη ὁ Ἑλληνοπολιτὸς σταδίους ὡς πέντεκαίδεκα. Ξ.Ἑλλ.2,1,
21. *ἰέναι σ'* ἐκέλευον οἱ στρατηγοὶ τήμερον. Ἀρ. Ἀγ.1073 δια-
φθεροῦμεν ἐκεῖνο, ὃ τῷ μὲν δικαίῳ βέλτιον ἐγίνετο, τῷ δὲ ἀ-
δίκῳ ἀπώλλυτο. Πλ.Κρ.47.)

3. 'Αόριστος.

§ 165. 'Ο 'Αόριστος ἐν τῇ ὀριστικῇ σημαίνει

α') Ἀπλῶς ὅτι ἐγένετο τι ἢ ἤρξατο γινόμενον ἐν τῷ παρελ-
θόντι : *κατέβην χθὲς εἰς Πειραιᾶ*. Πλ.Πολ.327. *συχρόν* ἐκεῖ
διέτριψα χρόνον. Φαίδρ 227. — *ἐξετάζομεν*, ὅπως ἕκαστος ἐτυ-
γάρνησεν. Ίσ.9,39. *Στρίχλος ποιήσας τὴν καλουμένην πα-*
λιρῳδιαν παραχρῆς ἀνέβλεψεν. Πλ.Φαίδρ.243.

β') Ἀλήθειαν ἢ γνώμην γενικὴν ἐπὶ τῆς πείρας στηριζομέ-
νην, ἐρμηνευόμενος διὰ τοῦ συνήθως ἢ πολλὰκις ἢ καὶ δι' ἐνεστῶ-
τος (γνώμης ἢ ἐμπειρικοῦς ἀόριστος) : ὁ τύραννος ταῖς πρώταις
ἡμέραις προσγελάει τε καὶ ἀσπάζεται πάντας... *χρεῶν* τε ἡλευ-
θέρωσε... Πλ.πολ.566. ἡ καίριος σπουδὴ πόρου *ἀξίαντος* ὑπὸν
κἀνάπαντα ἤγαγε. Σοφ.Φιλ.637.

Σημ. Οὕτω καὶ ἐπὶ προμωσιῶν συχνότατα πρὸς ποιηταῖς : ὡς δ'
ὅτε τις δράκοντα ἰδὼν παλλήροσος ἀπέστη. Γ, 33.

§ 166. Μετὰ τοῦ ἄν ὁ ἀόριστος σημαίνει, ὥστε καὶ ὁ πα-
ρτατικός, ἐπανέληψιν τυγχίαν ἢ ἀόριστον : *πολλὰκις ἠκούσαμεν*
ἄν τι κακῶς ὑμᾶς βουλευσαμένους μέγα πρᾶγμα (=ἔτυμε καὶ
ἀκούσωμεν). Ἀρ. Λυσ.510. *εἴ τινας ἰδοίεν* πού τὸς σφετέρους
ἐπικρατοῦντας ἀνεδάργησαν ἄν. Θ.7,71.

§ 167. 'Ο ἀόριστος λαμβάνεται ἐνίοτε ἀντὶ τοῦ παρτατικῆς : τῶν
οἰκετῶν οὐδένα κατέλιπεν, ἀλλ' ἀπαντας πέπρακεν. Λίγυ 1,99. ἡ τοῦ
ὑπερτυντελίκου : *Δαρεῖος Κῦρον μεταπέμπεται ἀπὸ τῆς ἀρχῆς* πρὸς αὐτὸν σα...

(1) Ἐν ἀνατολικῇ ἰδίᾳ ἢ χρονικῇ προστάσει.

τράπην ἐποίησεν. Ξ.ἀν.4,1,2. Ἐνίοτε δὲ (ἐπὶ μελλούσης πράξεως ὡς βεβαίας θεωρουμένης) καὶ ἀντὶ μέλλοντος : ἀπολώμεθ' ἄρα, εἰ κακὸν προσήσομεν νῆον παλαιῷ. Εὐρ.Μηδ.78.

§ 168. Ἐπὶ ἐντόνου παρακελεύσεως ἢ προτροπῆς ἐκφραζομένης ἐρωτηματικῶς διὰ τοῦ τί οὐ ἢ τί οὐν οὐ λαμβάνεται οὐχὶ σπανίως παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς¹ ὁ ἀόριστος ἀντὶ τοῦ ἐνεστώτος. Ἐν ταύταις ταῖς προτάσεσιν ὁ ἐρωτῶν ἐκφράζει κυρίως ἀπορίαν, διότι πρᾶξις τις, ἐν ᾗ ἡ δύνατο ἢ ἔπρεπεν ἤδη νὰ ἀρχίσῃ, δὲν ἀρχίζει : τί οὐχὶ καὶ ἐμοὶ ἔφρασα αὐτὸν τίς ἐστίν ; (=φράζε ὡς τάχιστα). Πλ.Γοργ.503. Τί οὐν οὐ καὶ Πρόδικον ἐκάλεσαμεν ; (=καλῶμεν ὡς τάχιστα). Πρωτ.317.

(§ 169. Τὸ α' ἐν. πρόσωπον τοῦ ἀορίστου, ἐν δραματικοῖς διαλόγοις ἰδίως, τίθεται, ὅπως ἡ ἄρτι ἀρξαμένη ἢ νῦν ἀρχομένη πρᾶξις κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς δηλώσεως αὐτῆς ὡς γενομένη παραστῆ : ἦσθην ἀπειλαῖς. Ἀρ. Ἰπ.696. ἐπήγεσα ἔργον καὶ πρόνοιαν ἦν ἔθον. Σοφ.Αἷ.536. ἢ τ' ἐφάμην σε περὶ φρένας ἔμμεναι ἄλλων· νῦν δὲ σευ ὠροσάμην πάγχυ φρένας, οἷον ἔειπας. Ρ, 173.)

4. Μέλλων.

§ 170. Ὁ Μέλλων ἐν τῇ ὀριστικῇ σημαίνει, ὅτι πρᾶξις τις θὰ ἀρχίσῃ ἢ ἀπλῶς θὰ γείνη ἐν τῷ μέλλοντι· δύναται δ' ὅμως νὰ σημαίνῃ καὶ διάρκειαν ἐν τῷ μέλλοντι : ἀρξω=θὰ λάβω τὴν ἀρχὴν ἢ θὰ διατελέσω ἀρχὴν. ἔσομαι=θὰ γείνω ἢ θὰ εἶμαι. σχήσω=θὰ λάβω. ἔξω=θὰ ἔχω.—νῦν πολὺ μᾶλλον πραγματεύονται ὅπως ἀρξουσιν (=λάβωσι τὴν ἀρχὴν) ἢ ὅπως ἀξιοὶ τούτου ἔσονται (=γείνωσι). Ξ.Λ.π.14,5.—εἴπερ ἀρξῆς τῆςδε γῆς, ὥσπερ κρατεῖς. Σοφ.Ο.Τ.54.

Σημ. 1. Ὁ πθ. μλ. σχηματισθεὶς ἐκ τοῦ χρονικοῦ θέματος τοῦ πθ. ἀορ. σημαίνει ἑναρξιν τῆς πράξεως, ἐν ᾗ ὁ ἀντὶ τούτου λαμβανόμενος μσ. μέλλων, ἐκ τοῦ χρον. θέματος τοῦ ἐνεστώτος γενόμενος, ἐκφράζει διάρκειαν : φοβηθήσονται =καταληφθήσονται ὑπὸ φόβου. Ξ.Κ.3,3,30. — ἢ γῆ συνλάζεται ὑπὸ τῶν φρουρούντων. Οἰκ.4,9.

Σημ. 2. Ἐνίοτε λαμβάνεται ὁ μέλλων, κατὰ τὸ β' πρόσωπον ἀντὶ προστακτικῆς σημαίνουσας συγκατάθεσιν ἢ προτροπὴν : πρὸς ταῦτα πράξεις οἷον ἂν θέλῃς. Σοφ.Ο.Κ.9,6. ὡς οὐν ποιήσετε καὶ πείθεσθέ μοι. Πλ.Πρωτ.338.—Μετὰ τοῦ οὐ δὲ ἐρωτηματικῶς λαμβανόμενος ἐκφράζει ἔντονον προσταγὴν², ἐν ᾗ μετὰ τοῦ οὐ μὴ ἔντονον ἀπαγόρευσιν : οὗτος οὐ μενεῖς ; (=μείνον). Ἀρ.δρ.1055.—οὐ μὴ λαλήσεις ; (=μὴ λαλήσης). Νεφ.505. οὐ μὴ προσοίσεις χρεῖρα μὴδ' ἄφει πέπλων ; Εὐρ. Ἰππ.606.³

¹ Ἐν τοῖς διαλόγοις ἰδίως τοῦ Ξενοφῶντος καὶ τοῦ Πλάτωνος.

² Παρὰ ποιηταῖς καὶ κατὰ τὸ α' πρόσωπον πρὸς δῆλωσιν παρακλεούσεως : οὐκ ἀπαλλάχθήσομαι θυμοῦ ; Εὐρ.Μηδ.878.— Ἐνίοτε μετὰ τὴν προσταγὴν ἐπιφέρεται διὰ τοῦ μὴ ἀπαγόρευσις νοουμένου τοῦ οὐ πρὸς τοῦ μὴ : οὐκονν καλεῖς αὐτὸν καὶ μὴ ἀφήσεις. Πλ.συμπ.175.

Σημ. 3. Διὰ τοῦ μέλλοντος (κατὰ τὸ β' ἢ γ' πρόσωπον, ἐπὶ ἐρωτήσεως δὲ καὶ κατὰ τὸ πρῶτον, σημαίνεται καὶ τὸ ἀναγκαῖον ἢ πρέπον : καὶ μὴν ἀνδρεῖον δεῖ εἶναι, εἴπερ εὐ μαχεῖται. Πλ. Φαίδ. 73. εἰτ' ἐγὼ σοῦ φρέισομαι; Ἀρ. Ἀχ. 312.

§ 171. Πρᾶξις ἣν προτίθεται ἢ μελετᾷ τις νᾶ πράξῃ ἐκφράζεται περιφραστικῶς διὰ τοῦ μέλλω (=προτίθεμαι, μελετᾷ, σκοπεύω) μετ' ἀτχρ. ἐνεστώτος ἢ μέλλοντος καὶ σπανίως ἀορίστου : μέλλω ὑμᾶς ἀγειν εἰς Φάειν. Ξ. ἀν. 5, 7, 5. μέλλω ὑμᾶς διδάξειν. Πλ. ἀπ. 21. — μέλλεις τὴν ψυχὴν παρασχεῖν θεραπεῦσαι ἀνδρὶ σοφιστῇ. Πρωτ. 312.

(Σημ. 1. Συνήθης εἶναι ἡ περίφρασις αὕτη παρ' Ὀμήρῳ πρὸς ἔκφρασιν πιθανότητος : οὕτω πονεῖ διὸ μέλλει φίλον εἶναι. Β. 116. μέλλει ἀκονέμεν. (=θά ἔχετε ἴσως ἀκούσει). Ξ. 125. μέλλειν ποτὲ οἶκος οὐδ' ἀγρευεῖς ἔμμεται (=θὰ ἦτο ποτε. α, 322.)

Σημ. 2. Τὸ μέλλω μετ' ἀπαρ. ἐνεστώτος ἢ μέλλοντος ¹ δύναται νᾶ ἐξηγηθῇ καὶ διὰ τοῦ ἐλπίς εἶναι, πρόκειται, πρέπει, ἐπόμενον εἶναι : ἦδον καὶ ἔχθρενον, ὁπότε οἱ πολέμιοι θύεσθαι αὐτοὺς ἔμελλον. Ξεν. ἀν. 4, 7, 16. σύντεμένε μοι τὰς ἀποκρίσεις, εἰ μέλλω σοι ἔπεσθαι. Πλ. Πρωτ. 334. τί οὐ μέλλει γελοῖον εἶναι ; πολ. 350. Σύνηθες ἐν διαλόγοις τὸ πῶς οὐ μέλλω ; τί οὐ μέλλω ; μετ' ἀπαρεμφάτου ἐνεστώτος : πῶς οὐ μέλλω ἀπορεῖν λέγειν μέλλον ; Πλ. συμ. 198 ².

5. Παρακείμενος.

§ 172. Ὁ παρακείμενος ἐν τῇ ὀριστικῇ σημαίνει πρᾶξιν τετελεσμένην ὡς πρὸς τὸ παρόν, ἥς πολλὰκις σφύζεται καὶ τὸ ἀποτέλεσμα : ἀκήκοα μὲν τοῦτομα, μνημονεύω δ' οὐ. Πλ. Θε. 144. — τεθρᾶσιν οἱ θαρόντες. Εὐρ. Ἀλκ. 541. — τῶν ποιητῶν τινες ὑποθήκας ὡς χρή ζῆν καταλελοίπασι. Ἰσ. 2, 3. Φίλιππος τοὺς Θηβαίους μείζους ἢ προσῆκε πεποίηκεν. Δ. 19, 11.

Σημ. Πρὸς ἐναργεστέραν δῆλωσιν τοῦ ὅτι τὸ ἀποτέλεσμα παρελθούσης πράξεως ἔτι παρχμένει γίνεται ἰδίως περίφρασις διὰ τοῦ ἐστὶ καὶ τοῦ παρακειμένου τῆς μετοχῆς : εἰς οὐρανὸς γεγονώς ἐστὶ τε καὶ ἔτ' ἔσται. Πλ. Τιμ. 31.

§ 173. Πολλοὶ παρακείμενοι σημαίνοντες ὅτι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς πράξεως σφύζεται ἐν τῷ παρόντι λαμβάνονται ὡς συνώνυμοι

¹. Δίαν δὲ σπανίως ἀορίστου. ². Ἐκ τῶν παρῳχημένων τοῦ μέλλω ἐν ταῖς περιφράσεσι ταύταις συνήθης εἶναι μόνον ὁ παρτατικὸς : ἔμελλον οἱ μὲν τινες ἀμαρτῆσθαι, οἱ δὲ πλείους τεύεσθαι τοῦ ἀληθοῦς λογιζομένου (=ἐπόμενον ἦτο). Θ. 3, 20. ἔμελλεν ἐκπλεῖν (=διενοήθη). Ἰσ. 6, 45. Παρ' Ὀμήρῳ δὲ ὁ παρτα. ἔχει ἐνίοτε καὶ τὴν σημασίαν τοῦ ἦτο πεπρωμένου : οὐκ ἔμελλεν ἐλθὼν ἐκ νηῶν ἀψ' Ἐκτορι μῦθον ἀποΐσειν. Κ. 336.

τοῖς ἐαυτῶν ἐνεστῶσιν, ὧν κατὰ τοῦτο μόνον διαφέρουσιν, ὅτι σημαίνουν ἅμα καὶ τὸ τετελεσμένον : μεμίσηκά σε Κλέωνος ἐτι καλλίον. Ἀρ. Ἀγ 300. ἐπὶ ἐπῶν ποιήσει Ὅμηρον ἔγωγε μάλιστα τεθαύμακα Ε.ἀπ. 1,4,3. εἴ τις οἶεται μικρὰν ἀγορήν σιτηρέσιον τοῖς στρατευομένοις ὑπάρχειν, οὐκ ὀρθῶς ἔγνων. Δ.4,29. Τοιοῦτοι οἱ παρακείμενοι κέκλημαι, κέκτημαι, μέμνημαι, οἶδα, ἔγνων, ἐγγήγορα κ.τ.τ.

§ 174. Ὁ παρακείμενος λαμβάνεται ἢ ὅτε καὶ ἐπὶ πράξεως ἥτις, ἂν καὶ δὲν ἤρχισεν ἀκόμη, παρίσταται ὅμως ὑπὸ τοῦ λένοντος ἐν βεβαίῳ ἰσχυρισμῷ ὡς ἤδη τετελεσμένη. Τοῦ τοιούτου παρακειμένου προτάσσεται πολλάκις τὸ εὐθὺς, παραχρῆμα, ταχύ : ἀριθμός, ἂν ἀφέλῃς ἢ προσθῇς τι, ἕτερος εὐθὺς γέγονεν = γίνεσθαι ἢ γενήσεται. Πλ.Κρ.432. ὥστε εἴ με τόξων ἐγκρατὴς αἰσθήσεται, θλώλα. (ἀντὶ ὀλοῦμαι). Σοφ.Φιλ. 15. οὐδὲν ἐστὶ κερδαλέωτερον τοῦ νικῆν· ὁ γὰρ κρατῶν ἅμα πάντα συνήρακεν (=συναρπάξει). Ε.Κ.4,2,26. ἡ ψυχὴ ἀπαλλαττομένη τοῦ σώματος εὐθὺς διαπεφύσεται καὶ ἀπόλωλεν. Πλ.Φιλ.80.

§ 175. Τὸ ἔχω μετὰ μετοχῆς χρόνου παρωγμημένου (ἐνεργ. ἢ μέσ.) ἐκφράζει κατάστασιν ἢ κτῆσιν διαρκεῦσαν, ἥτις παρεσκευάσθη διὰ τῆς πράξεως τῆς δηλουμένης ὑπὸ τῆς μετοχῆς : ἀνηραπάκότες ἔχομεν (=ἡρπάχαμεν καὶ ἔχομεν). Ε.ἀν 1,3,14. ἐγκλήσας ἔχει. Σοφ. Ἀντ.180. ἀδελφὴ τὴν ἐμὴν γῆρας ἔχει. Ο.Τ.Ε77.

(Σημ. Παρὰ ποιηταῖς μάλιστα τὸ ἔχω (=διάκειμαι, εἶμι) μετὰ μετοχῆς τοῦ ἐνεργ. ἀορίστου καὶ σπανίως παρακειμένου (ῥημάτων ἰδίως σημαίνοντων ψυχικὴν διάθεσιν ἢ ἐνέργειαν) ἀποτελεῖ ἀπλὴν περιφρασιν παρακειμένου : θανύσας ἔχω τότε. Σοφ.Φιλ.1352. οἳ μοι βιβουλευκῶς ἔχει. Ο.Τ.701.—εἰς ἀτιμίαν τὴν πόλιν ἡμῶν ἢ τούτων πονηρία καταστήσας ἔχει. Δ.19,288.)

6. Ὑπερσυντέλικος

§ 176. Ὁ ὑπερσυντέλικος, ἔχων πρὸς τὸν παρακείμενον ὥσπερ ὁ πακρατατικός πρὸς τὸν ἐνεστῶτα, σημκίνει πρᾶξιν τετελεσμένην ἐν τῷ πκρελθόντι καὶ πολλάκις διαρκεῦσαν ἐν τῷ ἀποτελέσμῃ : ἡ Οἰνὴ ἐτετέλιχτο. Θ.2,18.

Σημ. 1. Οἱ ὑπερσυντέλικοι τῶν ἐν § 173 σημειουμένων ῥημάτων ἰσοδυναμοῦσι πακρατατικοῖς : ἔχει ἐν ταῖς χερσὶν ἂ πάλας ἐκέκτητο. Πλ.Φαίδ.198. ὧρ παρήγαγε πρότερον ἐμέμνηντο οὐδέν. Θ.2,20.

Σημ. 2. Περὶ τοῦ ἀνακεκομισμένου εἶχον πρβλ. § 175.

(Σημ. 3. Ἔνιστε ὁ ὑπερσ. ἰδίως παρ' Ὀμήρῳ καὶ Ἡροδότῳ) λαμβάνεται καὶ ἀντὶ ἀορίστου πρὸς δήλωσιν πράξεως ἡτιςτάχιστα ἠκολούθησε (κυρίως ἢν τετελεσμένη) μετὰ τινα ἄλλην : εὐθὺς τὰ τε χρήματα ἐκ τῶν

ἀρῶν συνῆγον καὶ αἱ πόλεις ἐκέκληντο. Ξ.ἀν.6,2,8. οὐκ ἀπίθῃσε μύθοφ Ἀθηναίης· ἡ δ' Ὀλυμπόνδε βεβήκειν. Α.220.

7. Τετελεσμένος Μέλλων.

§ 177. Ὁ τετελ. μέλλων ¹ σημαίνει πρᾶξιν ἣτις θὰ εἶναι τετελεσμένη ἐν τῷ μέλλοντι ἢ πρᾶξιν τετελεσμένην ἐν τῷ μέλλοντι καὶ σφζομένην ἐν τῷ ἀποτελέσματι : ἐὰν με ἐλέγξης, ἐὰν γίγνηται, οὐκ ἀχθεσθήσομαι. ἀλλὰ μέγιστος εὐεργέτης ἀναγεγραψέι. Πλ. Γορ.γ.506.—ἥς ἐς αἰδιον τοῖς ἐπιγυγνομένοις μνήμη καταλελείφεται. Θ.2.64.

Σημ. 1. Τῶν ρημάτων ὧν ὁ παρακείμενος ἰσοδυναμεῖ ἐνεστώτι, ὁ τετελ. μέλλων ἰσοδυναμεῖ ἀπλῶς μέλλοντι, π. χ. μεμνήσομαι, κεκτήσομαι. (πρβλ. § 173).

Σημ. Πρὸς ἐναργεστέρῳ δῆλωσιν τοῦ ὅτι τὸ ἀποτέλεσμα θὰ σφζνται γίνεται ἰδίως χρήσις περιφράσεως διὰ τοῦ ἔσομαι καὶ τῆς μετοχῆς τοῦ παρακείμενου (σπανίως ἀορίστου) : τὰ δέοντα ἐσόμεθα ἐγὼ κότες. Δ.4,50.

Σημ. 3. Διὰ τοῦ τετελ. μέλλοντος σημκίνεται ἐνίοτε καὶ ὅτι ἀνυπερθέτως θὰ εἶναι τετελεσμένη πρᾶξις τις ἐν τῷ μέλλοντι : ἐὰν γὰρ ἐμοὶ δόξῃ αὐτίκα μάλα δεῖν τεθναίνει, τεθνήξει οὗτος. Πλ. Γορ.469.

Β'. Οἱ χρόνοι ἐν ταῖς ἄλλαις ἐγκλίσεσιν.

§ 178. Καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις ἐγκλίσεσι καὶ ἐν τῷ ἀπαρεμφάτῳ ἔτι καὶ τῇ μετοχῇ ὁ μὲν ἐνεστώως σημκίνει διάρκειαν ἢ ἐπανάληψιν, ὁ δὲ ἀόριστος παρακμικοποίησιν ἀπλῶς ἢ ἔνερξιν πράξεως, ὁ δὲ παρακείμενος πρᾶξιν τετελεσμένην καὶ συνήτως σφζομένην ἐν τῷ ἀποτελέσματι (ἔν δὲ εἰς τὸ παρὸν ἢ εἰς τὸ παρελθὸν ἢ εἰς τὸ μέλλον αἱ πράξεις κῦται ἀναφέρονται, γίνεται δῆλον μόνον ἐκ τῶν συμπαρζομένων²) : ἔνα ἢ διὰ τὸν φόβον ἰουχίαν ἔχῃ ἢ ἀφύλακτος λησθῇ. Δ.4,8. οἱ ἰατροί, ὅταν τιρὲς ῥησῇσιν, τότε ἰδῶνται τούτους Ξ Κ.1.6.17. εἶπεν ὅτι σπεύσασθαι βούλοισθε. ἀν.4,6,6 τοὺς γορεῖς τίμα. Ἰσ.1 16. ἔλεγον ὅσα ἀγαθὰ εἶη, ὅτε κοινῇ ἀμφοτέροι ἐπράττον. Ξ. Ἐλ.6,5,24. βλέψον εἰς τὰ ὄρη καὶ ἰδὲ ὡς ἄβατα πάντα ἐστίν. ἀν.4.6.20. ταῦτα εἰρήσθω μοι. Ἰσ.4,51.—οὐ βουλευέσθαι ὦρα, ἀλλὰ βεβούλευσθαι. Πλ. Κρ.46. χρήματα βούλεται παρὰ του λαβεῖν ἢ ἀρ-

¹ Μέλλων τρόπον τινὰ τοῦ παρακειμένου ὧν.

² Διότι καθ' ἑαυτοὺς οἱ χρόνοι ἐν ταῖς ἄλλαις ἐγκλίσεσιν οὔτε τὸ παρὸν οὔτε τὸ παρελθὸν οὔτε τὸ μέλλον, ἀλλὰ ἐν τῇ ἐρίσκει, σημαίνουσιν.

χὴν ἄρξαι. συμ.183 τιμωροῦνται οἱ ἄνθρωποι οὓς ἄν οἴωται ἀδικεῖν(=ἡδίκηκέναι). Πρωτ.324. ὥστ' ἀνάγκη εἶναι ἢ φεύγειν ταχύ τοὺς ἀπὸ τῶν οἰκιῶν ἢ ταχὺ κατακεκαῦθαι. Ξ.Κ.7,5. (§174). ξυνέβη Θουκυδίδῃ φεύγειν(=φυγάδῃ εἶναι) εἴκοσιν ἔτη. Θ.5,26.οἶδα Κριτίας τε καὶ Ἀλκιβιάδην σωφρονοῦντε, ἔστε Σωκράτει συνήστην. Ξ.ἄπ.1,2,8. ἐκεῖνος μὲν τοῖνυν καὶ ὑπὸ σοῦ ἀπολλόμενος (= μέλλων νὰ ἀπολεσθῇ) τοιούτοις ἐγένετο. Λυσ.13,61. τὸ ἀποδιδράσκορτα (=πειρώμενον, θέλοντα ἀποδράναι) μὴ δύνασθαι ἀποδράναι πολὺν μωρία. Πλ Πρωτ.317.

Σ-μ. 1. Ἐν ἀνεξκρήτῳ προτάσει οἱ χρόνοι τῆς μὲν ὑποτακτικῆς καὶ προστακτικῆς οὐδέποτε σημαίνουσι πρᾶξιν παρελθούσαν· οἱ τῆς εὐκτικῆς δ' ὅμως δύνανται καὶ παρούσαν καὶ παρελθούσαν καὶ μέλλουσαν νὰ σημαίνωσιν.

Σημ. 2. Ὁ μέλλων ἐν τῇ εὐκτικῇ, τῷ ἀπκρεμράτῳ καὶ τῇ μετοχῇ σημαίνει πρᾶξιν μέλλουσαν ἐν σχέσει πρὸς τὴν κυρίαν πρᾶξιν. Ἀπαντᾷ δὲ ἡ εὐκτική τοῦ μέλλοντος μόνον ἐν πλκγίῳ λόγῳ μεθ' ἱστορικὸν χρόνον ἀντὶ τοῦ (ἐπίσης εὐχρήστου) μέλλοντος τῆς ὀρστικῆς : ἔλεγεν ὥς ἡ ὁδὸς ἔσοιτο πρὸς βασιλέα μέγαν. Ξ.ἄν.1,4,11.—διαρουῶνται εἴρξειν. Θ.8,74. διεuroῶντο βοηθήσειν. 8,55. νόμους ἔθεσθε πρὸ τῶν ἀδικημάτων ἐπ' ἀδήλοισι τοῖς ἀδικήσουσιν Δ.21,30.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Περὶ τῶν ἐγκλίσεων τοῦ ῥήματος.

§ 179. Ἐγκλίσεις καλοῦνται οἱ τύποι τοῦ ῥήματος δι' ὧν ἐκφράζεται ἡ κρίσις ἢ ἡ ἐπιθυμία τοῦ λέγοντος. Δικκρίνεται δὲ χρήσις τῶν ἐγκλίσεων ἐν ταῖς ἀνεξκρήτοις προτάσεσι καὶ χρήσις αὐτῶν ἐν ταῖς ἐξηγητημέναις (§ 33).

Α'. Περὶ τῶν ἐγκλίσεων

ἐν ταῖς ἀνεξαοτήτοις προτάσεσιν.

1. Ὀριστική.

§ 180. Ἡ ὀριστικὴ ἐκφράζει τὸ πρκαγματικὸν ἢ τὸ ὡς τοιοῦτον ὑπὸ τοῦ λέγοντος πκριστῶμενον : οἱ τῶν Ἀθηναίων πρόσθεις ἀναχώρησαν. Θ.5,114.

Σημ. Διὰ τοῦ μικροῦ ἢ ὀλιγου μετὰ τοῦ δεῖν ἢ ἔνευ αὐτοῦ περιορίζεται τὸ κύρος ἐκφράσεώς τινος : τὸ τὰς ἰδίας εὐεργεσίας

ὑπομνησκειν μικροῦ δεῖν ὁμοίον ἐστὶ τῷ ὀνειδιζειν. Δ.18,269. ὀλιγον πληγὰς ἔλαβον. Πλ.Μνξ.216. Συνήθης ἐν τούτοις ὁ ἀόριστος.

§ 181. Ἡ ὀριστική τοῦ παρατατικοῦ ἢ τοῦ ἀορίστου μετὰ τοῦ ἄν (κέν) σημαίνει πρᾶξιν δυνατὴν ἢ ἐνδεχομένην ἐν τῷ παρελθόντι : τὴν πόλιν ὄντως ἄν ἡγήσω πολέμου ἐργαστήριον εἶναι. Ε. Ἀγ.1,26. ὁ οὐκ ἄν ῥοτο Θ.7,55.

Σημ. 1. Παρ' Ὀμήρῳ ¹ συνάπτεται πολλάκις ὁ κέν (πολὺ δὲ σπανιώτερον ὁ ἄν) καὶ μετὰ τοῦ μέλλοντος τῆς ὀριστικῆς πρὸς δήλωσιν τοῦ ὅτι πρᾶξις τις ἐνδέχεται ἐν τῷ μέλλοντι νὰ ἐκτελεσθῇ ἐκ τῶν περιστάσεων ἐξαρτωμένη : καὶ κέ τις ὧδ' ἐρέει Τρώων. Δ.176.

Σημ. 2. Πολύκις ὁ ἄν, ὅταν δύο ἢ πλείονες προτάσεις συνδέωνται παρατατικῶς, κεῖται μόνον ἐν τῇ πρώτῃ νοούμενος καὶ ἐν ταῖς ἐπομέναις : εἰ γὰρ αὐτάρκη τὰ ψηφίσματα ἦν, οὐτ' ἄν ὑμεῖς πολλὰ ψηφισόμενοι μικρά, μᾶλλον δ' οὐδὲν ἐπράττετε τούτων, οὔτε Φίλιππος τοσοῦτον ὑβρίζει χρόνον. Δ.3,14.

§ 182. Ἄνευ τοῦ ἄν τὸ ἔδει, ἐχρῆν, προσῆκε, ἐξῆν, εἰκός (δικαιον, ἀναγκαῖον, ἀνάγκη) ἦν κ.τ.τ. μετ' ἀπαρεμφχτου ἐνεστῶτος ἢ ἀορίστου, εἰ δὲ καὶ τὰ εἰς τέον ῥηματικά μετὰ τοῦ ἦν σημαίνουν ὅτι ἔπρεπεν ἢ δι' αὐτῶν ἐκπραχζομένη ἐπιθυμία ἢ ἀξίωσις νὰ ἐξεπληρωθῇ ἢ ἐκπληρωθῇ, πράγματι δ' ὅμως δὲν ἐκπληρωτῆται ἢ δὲν ἐξεπληρώθη (ἐγκλισις τοῦ ἀπραγματοποιήτου) : τούτων τῶν ἀνεγνωσμένων ἀληθῆ μὲν ἐστὶ τὰ πολλὰ, ὡς οὐκ ἔδει. Δ.4,38. μάλιστα εἰκός ἦν ἡμᾶς προδρᾶσθαι αὐτά. Θ.6,78. οὐδ' οὕτως ἀποστατέον τῇ πόλει τούτων ἦν. Δ.18,199.

§ 183. Ὑπὸ τὴν ἐγκλισιν τοῦ ἀπραγματοποιήτου ὑπάγεται καὶ ἡ ὀριστική τοῦ παρατατικοῦ ἢ τοῦ ἀορίστου ἄνευ τοῦ ἄν, ἥτις τίθεται πολλάκις μετὰ τοῦ εἴθε (πκρ' Ὀμήρῳ αἶθε) ἢ εἰ γὰρ πρὸς δήλωσιν εὐχῆς ἥτις ἤδη θεωρεῖται ὡς ἀνεκπλήρωτος πλέον. Διὰ μὲν τοῦ παρατατικοῦ σημαίνεται τὸ ἀπραγματοποιήτον ἐν τῷ παρόντι, διὰ δὲ τοῦ ἀορίστου τὸ ἀπραγματοποιήτον ἐν τῷ παρελθόντι : εἴθ' ἦσθα δυνατός, ὅσον πρόθυμος εἶ. Εὐρ. Ἡρ.731. εἴθε σοι τότε συρφετόμηρ. Ε. ἄπ.1,2,46.

Σημ. 1. Τοιαῦτα εὐχὰ ἐκφέρονται καὶ περιφραστικῶς διὰ τοῦ ὄφελον, ὄφελες κλπ. εἰ γὰρ ὄφελον, εἴθ' ὄφελον, ὡς ὄφελον μετ' ἀπαρεμφχτου ἐνεστῶτος (ἐπὶ παρόντος) ἢ ἀορίστου (ἐπὶ παρελθόντος) : ὄφελε μὲν Κῆρος ζῆν. Ε. ἄν.2,1,4 — εἴθ' ὄφελες τότε λιπεῖν βίον. Εὐρ. Ἐλ.388. — εἰ γὰρ ὄφελον οἶοι τε

¹. Παρὰ δὲ τοῖς πεζοῖς σπανιώτατα (π. χ. οὐδ' ἄν ἤξει δεῦρο. Πλ. πολ.615).

εἶναι οἱ πολλοὶ τὰ μέγιστα κακὰ ἐργάζεσθαι. Πλ.Κρ.44. καὶ νοουμένου τιῦ ἀπὸρ μφαιτου : ὁ μὲν ἀκορτίσας ἡμαρτερ, ὡς μὴ ὄγελεν. Ξ.Κ 4 6,3. *Υ*

Σημ. 2. Ἐπὶ τῶν τοιούτων λαμβάνεται παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς καὶ τὸ ἔβου-
λόμην, ἡξίουν μετ' ἀπαρμφάτου : ἐβουλόμην μὲν τὴν δύναμιν τοῦ λέγειν
ἐξ ἴσου μοι καθιστάται. Ἀντιφ.5,1.

§ 14. Δ ἂ τῆς ὀριστικῆς σημαίνεται ἔτι καὶ ὑποθετικὴ περίστασις ὡς
ἀληθὴς πρὸς στιγμὴν θεωρουμένη, μάλιστα μετὰ τοῦ καὶ δὴ : καὶ δὴ τε-
θῆαι τὶς με δίδεται πόλις ; (= τ. θέντος ὅτι τεθῆαι ; ...) Εὐρ. Μιδ. 386.
ἡδὴ ἡγήσεσθε κατὰ θαλάσσαν· οὐκ οὐν ὑμεῖς Εἰλώτων ἡγήσεσθε ; Ξ. Ἑλλ.
7, 1, 12.

2. Ὑποτακτική.

§ 185. Ἡ Ὑποτακτικὴ ἐκφράζει τὴν ἐπιθυμίαν ἢ προσδοκίαν
τοῦ λέγοντος· τίθεται δέ

1) Κατὰ τὸ α' πλ. πρόσωπον (σπανιώτερον ἐνικὴν) ¹ δηλοῦ-
σα ἐπιθυμίαν πρὸς ἐκτέλεσιν πράξεώς τινος : ἔωμεν καὶ ἀκού-
σωμεν τοῦ ἀνδρός. Πλ. Πρωτ. 314. Πολλὰκις δὲ προτάσσεται
αὐτῆς ἐν τῶν παρακελευσματικῶν ἄγε (ἄγετε), ἔθι, φέρε, σχε-
δὸν δὲ πάντοτε τοῦ α' ἐν. προσώπου τὸ ἄγε ἢ φέρε ἢ δεῖρο ² :
ἄγε σκοπῶμεν. Ξ.Κ.5.5,15. ἀλλ' ἄγε οἱ δῶ καὶ ἐγὼ ξείριον.
υ, 296. φέρε δὴ καὶ τας μαρτυρίας ὑμῶν ἀναγνῶ. Δ.18,267.
δεῖρό σου στέφω χάρα. Εὐρ. Βα'. 341.—Ἐπὶ ἀποτροπῆς κανο-
νικὸς εἶναι ὁ πληθυντικὸς : μὴ ἀτελεῖν τὸν λόγον καταλείψωμεν.
Πλ. Γοργ. 505.

(Σημ. Παρ' Οὐλήρῳ ἐπὶ ποτροπῆς ποσάσσεται τῆς ὑποτακτικῆς ταύ-
της ὁδὸν τὸ ἀλλ' ἄγε, ἀλλ' (ἄγετε), ἢ (σπανίως) τὸ δεῦτε : ἀλλ' ἄγε ἐγὼν
εἴπω. Ι, 60. δεῦτε φίλοι τὸν ξείνον ἐρώμθα. θ, 133.)

2) Κατὰ τὸ α' καὶ σπανίως γ' (ἔτι καὶ ἰδίως τοῦτο ἰσοδυναμῇ πρὸς
τὸ α') ἐν. ἢ πληθ. πρόσωπον ἐπὶ ἐρωτήσεων, δι' ὧν ὁ ἐρωτῶν ἐκ-
φράζει ἀπορίαν ἢ αἰτεῖται γνώμην περὶ τοῦ πρακτέου : εἰπὼ τι τῶν
εἰσθότων ; Ἀρ. βα. 1. μὴ δῶ δίκην ; Δ. 21, 35. τί πάθω ; (= τί νὰ κάμω ;). Αἰσχ. 7 ἐπὶ Θ. 1057. ποῦ οὐρ τις φύγη ; (= ποῦ φύ-
γω ;). Σοφ. Αἴ 404.—τί σοι ποιήσωσιν οἱ μάρτυρες ; Δ. 29, 37.—
Καὶ μετὰ τοῦ βούλει ἢ βούλεσθε ³ (προτασσομένων συνήθως) :
βούλει σοι εἶπω ; Πλ. Ι ορ. 521. βούλεσθε συνέδριον κατασκευά-
σωμεν ; Πρωτ. 317.—θῶ βούλεσθε δωδεκάτην ὑμᾶς εἰσοίσειν ; Δ.
14, 27.

Σημ. 1. Ἀντὶ τῆς ὑποτακτικῆς δύναται νὰ τεθῇ καὶ τὸ δεῖ ἢ χρὴ μετ'

¹ Μοναδικὸν τὸ : φέρε νῦν καὶ τὸ τῆς ρήσου μάθης Σοφ. Φιλ. 300.

² Ἡ καὶ προστακτικὴ ἄλλου τινὸς ῥήματος : λέγε δὴ ἔδω. Πλ. πολ. 457.

³ Παια ποιηταῖ ; καὶ τοῦ θέλει σπανίως : τί σοι θέλεις δῆτ' εἰπάτω ; Σοφ.
Ο. Τ. 511

ἀπαρεμώτου: ἡμεῖς δὲ προσμένωμεν; ἢ τί χρὴ ποιεῖν; Σοφ. Τρ. 390. Ἐνίοτε δὲ ἀντὶ τοῦ α' προσώπου τῆς ὑποτακτικῆς λαμβάνεται τὸ α' τῆς ὀριστικῆς τοῦ μέλλοντος ἢ καὶ τὸ γ' ἀντὶ τοῦ α' : εἰπώμεν ἢ σιγῶμεν; ἢ τί δρασώμεν; Εὐρ. Ἰω. 58. ποῖ τις τρέψεται; Ἀρ. Θε. 603¹.

Σημ. 2. Οὐχὶ σπανίως² ἡ ὑποτακτικὴ αὕτη τίθεται (ἐπισωνηματικῶς, ἐκφράζουσα ἰδίως ἀγανάκτησιν ἢ θαυμασμόν) ἀντὶ ἐντόνου ἀρνητικῆς ἐκτράσεως σχεδόν πάντοτε: σοὶ γ' ὦ κατάρτα σιωπῶ γῶ; Ἀρ. Λυσ. 530. πρὸς τοὺς πρὸ ἐμαυτοῦ νῦν ἐγὼ κρίνωμαι καὶ θεωρῶμαι; μηδαμῶς Δ. 18, 135. μηδ' ἐὰν τι ὠνῶμαι, ἔρωμαι ὅπουσον πωλεῖ; Ε. ἀπ. 1, 5, 36. καὶ κατὰ τὸ γ' πρόσ-
ωπον: εἴτα ταῦθ' οὗτοι πεισθῶσιν ὑπὲρ αὐτῶν σε ποιεῖν; Δ 22, 64.

3. Μετὰ τοῦ μὴ ἐπὶ ἀποτροπῆς ἢ ἀπιγορεύσεως, ἀλλὰ μόνον ἀορίστου χρόνου καὶ δὴ συνηθέστερον μὲν κατὰ τὸ β' πρόσωπον, σπανιώτερον δὲ κατὰ τὸ γ' (ἰδίως ἐν ἐκφάσεσιν ἰσοδυαμούσχασι πρὸς λόγον ἀποτεινόμενον πρὸς β' πρόσωπον): μηδεὶ συμφορὰν ἀνείδεισθαι Ἰ. 1, 29. — καὶ μηδεὶς (=μηδεὶς ὑμῶν) ὑπολαβὴν με δυσκόλως ἔχειν. 4, 129

(Σημ. Περὶ ποιεῖται ἀπαντᾷ ἐπὶ ἀπαγορεύσεως ἢ πινακλήσεως καὶ τὸ α' πρόσ-
ωπον : μὴ σε γέρον κίχέω. Α. 26. — ὦ ξείνοι, μὴ δῆτ' ἀδικηθῶ. Σοφ. Ο. Κ. 174.)

§ 186. Παρ' Ὁμήρῳ τίθεται ἐπὶ προσδοκίας ἡ ὑποτακτικὴ (κατὰ τὸ β' πρόσωπον δ' ὅμως λίαν σπανίως) μετὰ τοῦ κέρ ἢ ἄρ ἢ αἰ ἄνευ αὐτῶν ἐν προ-
τίεσσι κρίσεως ἀντὶ τοῦ μέλλοντος τῆς ὀριστικῆς, μετὰ τῆς διαφορᾶς ὅτι αὕτη ἐκφράζει τὴν προσδοκίαν ὑποκειμενικῶς ἢ ἀρνητικῶς εἶναι οὐ : οὐπω τοιοῦτος εἶδον ἀνέρας οὐδὲ ἴδωμαι (ἀντὶ ὄψομαι. Α. 262. ὥμο. ἐγὼν. τί πάθω; Ε. 465. νῦν δ' ἄρ πολλὰ πάθῃσι. Χ. 505. εἰ δὲ κερ μὴ δάωσι, ἐγὼ δὲ κερ αὐτὸς ἔλωμαι. Α. 137. Σύνθηες τὸ εἰπησί(εις). Διὰ τοῦ ἄρ (κέρ) σημαίνε-
ται τὸ ἐκ περιστάσεων προσδεκώμενον.

3. Εὐκτική.

§ 187. Ἡ Εὐκτικὴ εἶναι ἡ ἔγκλισις τῆς ὑποκειμενικότητος δι' αὐτῆς, δηλ. ὁ λέγων ἐκφράζει τὴν ἰδίαν ἐκυτοῦ γνώμην. Τι-
θεταὶ δὲ

1. Ἄνευ τοῦ ἄρ πρὸς δῆλωσιν ἐπιθυμίας τοῦ λέγοντος, ἥτις συνηθέστατα ἐκφράζεται ὡς εὐχὴ (ἢ ὅρκος ἢ ἄρχ) ἀναφερομένη εἰς τὸ μέλλον καὶ δυνάμενη νὰ ἐκπληρωθῇ ἢ ὡς τοιαύτη παρι-
σταμένη : μὴ ζῶην μετ' ἀμύνεσθαι. Εὐρ. Ἡρ. μ. 676. ὦ παῖ γέροιο πατὴρ εὐτυχεύων. Σοφ. Αἴ 550. καὶ προτασσομένου αὐτῆς πολλάκις τοῦ εἶθε ἢ εἰ γάρ (παρὰ ποιηταῖς αἶθε, αἴ γάρ, αἴ γάρ δὴ, εἰ, ὥς) : εἶθε μὴ ποτε γνώης δὲ εἴ. Σοφ. Ο. Τ. 1068. εἰ γάρ γενομένην τέκνον ἀντὶ σοῦ νεκρός. Εὐρ. Ἰππ. 1140. — αἶθ'

¹ Διὰ τῆς ὑποτακτικῆς ἀφίσταται ἡ ἀπόφανσις ὅλως εἰς τὴν κρίσιν ἄλλου, διὰ δὲ τοῦ μέλλοντος παρίσταται ὡς μετέχων τῆς σκέψεως καὶ ὁ ἐρωτῶν.

² Πορὰ Δημοσθένει μάλιστα.

³ Σπανίως καὶ μλ. τῆς ὀριστικῆς: εἴτ' ἐγὼ σοῦ φείσομαι; Ἀρ. Ἀχ. 312.

οὕτως αὐτόν σε βάλοι κλυτότοξος Ἀπόλλων. ρ, 494. εἴ μοι γέ-
ροιτο φθόγγος ἐν βραχίουσιν. Εὐρ. Έκ. 836. ὥς Ἐρις ἐκ τε θεῶν
ἐκ τ' ἀνθρώπων ἀπόλοιτο. Σ, 107/ ἢ τοῦ οὕτως ἐπὶ ὄρκου βε-
βαιωτικοῦ: λέγω ἅπερ ἤκουσα· οὕτω μοι πολὺὰ καγαθὰ γέροιτο.
Δ. 55, 24.

(Σημ. Ἐνίοτε λαμβάνεται ἡ τοιαύτη εὐκτική (ἰδίως παρ' Ὀμήρῳ) κατὰ
τὸ β' ἢ γ' πρόσωπον καὶ ἐπὶ παρακλήσεως ἢ προτροπῆς: τάχιςτά μοι ἔν-
δον ἑταῖροι εἰεν. Ξ, 407. ἐξελθὼν τις ἰδοι. ω, 494. εἰ μὲν οὖν ἄλλος τις βέλ-
τιον ὄρῳ, ἄλλως ἐχέτω· εἰ δέ μή, Χειρίσοφος μὲν ἡγοῖτο... Ξ. ἀν. 3, 2, 27.)

2. Μετὰ τοῦ ἄν πρὸς δῆλωσιν τοῦ ὅτι κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ
λέγοντος εἶναι δυνατὴ ἢ πιθανὴ πρᾶξις τις (ἐκ περιστάσεων ἐξαρ-
τωμένη) ἐν τῷ παρόντι ἢ ἐν τῷ μέλλοντι¹: ὁ μὲν ἀγαθὸς ἀνὴρ
γέροιτ' ἄν καὶ κακός. Πλ. Πρωτ. 345. ἀ. λ. λ' ἄρ' ἐβελήσειεν ἄν
ἡμῖν διαλεχθῆναι; Γοργ. 447.

Σημ. 1. Διὰ τῆς εὐκτ. ταύτης ἐκφράζεται καὶ εἰκασία περὶ τῆς ἀληθείας
ἢ μὴ κρίσεώς τινος: διὰ τοῦτο ἄν εἰεν μακρόβιοι. Ἦρ. 3, 23.

(Σημ. 2. Παρ' Ὀμήρῳ, σπανίως δὲ καὶ παρ' ἄλλοις ποιηταῖς, ἐκφέρεται
καὶ ἄνευ τοῦ ἄν ἡ δυνητικὴ εὐκτική: βεῖτα θεός γ' ἐθέλων καὶ τηλόθεν ἄνδρα
σαῶσαι. γ, 231. τῶν Ζεῦ δόνασιν τίς ἀνδρῶν ὑπερβασίᾳ κατάσχοι; Σοφ.
Ἀντ. 604. Σπανίως καὶ ἐν εὐθείᾳ ἐρωτῆσαι: ἡ γὰρ νῦ μοί τι πίθοιο; Δ, 93.)

(Σημ. 3. Παρ' Ὀμήρῳ ἐνίοτε ἀπαντῶσιν ἀμφοτέρω τὰ δυνητικὰ ὁμοῦ:
ἀε οὐτ' ἄν κεν Ἀρης δρόσαιτο. Ν, 126.)

(Σημ. 4. Παρ' Ὀμήρῳ (σπανίως δὲ παρ' ἄλλοις συγγραφεῦσιν) ἡ εὐκτικὴ
μετὰ τοῦ κεν ἢ ἄν ἀπαντᾷ ἐνίοτε καὶ ἀντὶ ὀριστικῆς ἱστορικοῦ χρόνου μετὰ
τοῦ ἄν: καὶ νῦ κεν ἔνθ' ἀπόλοιτο Δίνειας, εἰ μὴ ἄρ' οὐδ' ῥήσας Διὸς θυγάτηρ
Ἀφροδίτη. Ε, 311. γαίης ἄν, εἰ παρήσθα, ὅτι ἡγάπα νεκρούς. Εὐρ. Ἰκ.
764. ταῦτα καὶ φθόνῳ ἄν εἴποιεν. Ἦρόδ. 9, 71².)

(Σημ. 5. Ἡ εὐκτικὴ μετὰ τοῦ ἄν λαμβάνεται σπανίως καὶ πρὸς ἐκφρασιν
ἀπορίας ἀντὶ ὑποτακτικῆς: ποῖ ἄν τις τράποιτο; (= ποῖ τράπωμαι;) Ἀρ. Πλ.
374. ποῖ δῆτ' ἄν τραποίμην; Σφ. 296.)

3. Μετὰ τοῦ ἄν πολλάκις παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς πρὸς μετριωτέραν
ἐκφρασιν ἀντὶ ὀριστικῆς (ἐνεστώτος ἢ μέλλοντος): οὐκ ἄν μεθείην
(= οὐ μεθήσω). Σοφ. Φιλ. 1274. ἀνὴρ ἀριστος οὐκ ἄν εἴη δυσ-
γενής (= οὐκ ἔστι). Μέ. 30. ἢ προστακτικῆς (ἐπὶ φιλοφρονήσεως):
χωροῖς ἄν εἴσω (= χώρει). Σοφ. Ἦλ. 1491.

(Σημ. Σπανίως καὶ ἀντὶ ὑποτακτικῆς: πρὶν ἄν αὐφοῖν μῦθον ἀκούσης,
οὐκ ἄν δικάσαις (= μὴ δικάσῃς). Ἀρ. Σφ. 726. ἢ προστακτικῆς ἐπὶ εὐ-
χῆς: κλέοις ἄν Φοῖβε. Σοφ. Ἦλ. 537.)³

4. Προστακτικὴ³.

§ 188. Ἡ προστακτικὴ ἐκφράζει τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ λέγοντος

¹ Μέλλοντος εὐκτικὴ μετὰ τοῦ ἄν οὐδαμοῦ ἀπαντᾷ.

² Τοῦτο συμβαίνει, ὅταν ἀπὸ τοῦ χρονικοῦ σημείου τοῦ παρόντος ἐκ-
φράξη τις εἰκασίαν περὶ τοῦ παρελθόντος. (πρβλ. καὶ 2, σημ. 1, ἀνωτέρω).

³ Σπανιώτατα ἀπαντᾷ ἡ προστακτικὴ καὶ ἐν ἐξηρητημέναις προτάσεσιν,

1. Ὡς προσταγὴν ἢ προτροπὴν ἢ παραίνεσιν: ἄπτε παῖ *λύχνον*. Ἀρ. γε. 17.— *θάρρει*. Πλ. 8.— *ἢ λέγε τι σιγῆς κρείττον ἢ σιγὴν ἔχει*. Εὐρ. ἀπ. 183. καὶ προστασσομένου πολλὰκις τοῦ ἄγε (δὴ), ἄγετε, ἔθι (δὴ), φέρε (δὴ): ἄγε δὴ εἰπέ. Ξ. ἀν. 2, 2, 10. ἄγετε, ὦ ἄνδρες, δειπνήσατε. Ἑλλ. 5, 1, 18. ἀλλ' ἄγε μίμνετε πάντες. Β. 331. ἔθι *νῦν* *λιβαρωτὸν* *δεῦρό* *τις* *καὶ* *πῦρ* *δίδω*. Ἀρ. βα. 871. ἀλλ' ἔθι εἰπέ. Πλ. Γορ. 489.

(Σημ. Παρ' Ὀμήρῳ προτάσσεται τῆς προστακτικῆς καὶ τὸ εἰ δ' ἄγε ἢ ἄγρει: ἄγρει *νῦν* *ῥήσοσιν*. Ξ. 271. Σημειωτέον μάλιστα, ὅτι παρ' αὐτῷ τὸ ἄγε καὶ ἐπιτάσσεται ἐνίοτε τῆς προστακτικῆς: εἰπ' ἄγε μοι καὶ τόνδε, ὅστις ἐστίν Γ. 192. Ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ ἔθι ἐν τῷ *βάσκι* ἔθι.

2) Ὡς συγκατάθεσιν: *εἰ ἀληθὴ ἀπήγγειλλας*, σφύζου. Δ. 19, 82. *ἔρδ'* *ἀτάρ* *οὐ* *τοι* *πάντες* *ἐπαιρόμεν* *θεοὶ* *ἄλλοι*. Δ. 29.

3) Ὡς δέησιν, εὐχὴν ἢ κατάραν: *τέλει* *τὰς* *ἐμὰς* *εὐχὰς*, ὦ Ζεῦ.—*ἐνγίαιε*.—*ἔρρ'* *ἐς* *κόρακας*.

4) Ὡς ἀπαγόρευσιν (μετὰ τοῦ μή), κατ' ἐνεστώτα ἢ παρὰκείμενον, κατ' ἀόριστον δὲ σπανίως καὶ μάλιστα κατὰ τὸ γ' πρόσωπον σχεδὸν μόνον: *μηδέποτε* *δοῦλον* *ἡδονῆς* *σαντὸν* *ποιεῖ*. *γνωμ.*—*μηδεὶς* *ὑμῶν* *προσδοκησάτω* *ἄλλως*. Πλ. ἀπ. 17.

(Σημ. Τὸ γ' πρόσωπον ἅπαντ' σπανίως καὶ ἐπὶ ἐρωτήσεως εὐθείας ἢ πλάγιας: τῷ δὲ νομοθετήσαντι μὴ ἐξίστω δὴ παρὰ ταῦτα ἕτερα πράσσειν; Πλ. πολτ. 235. *κείσθω* *δὲ* *νῦν* *ἡμῖν* *ταῦτα* *τῷ* *λόγῳ*; νο'. 800.—*ἐπαγερωτῶ* *εἰ* *κείσθω*. αὐτόθι.)

5. Γενικαὶ παρατηρήσεις.

§ 189. Αἱ ἀνεξάρτητοι προτάσεις ἐκφράζουσιν ἢ κρίσιν, π.χ. *τὴν πόλιν* *ὅντως* *ἂν* *ἡγήσω* *πολέμου* *ἐργαστήριον* *εἶναι*. ἢ ἐπιθυμίαν, π.χ. *ἴωμεν* *καὶ* *ἀκούσωμεν* *τοῦ* *ἀνδρός*.

§ 190. Ἐγκλίσεις τῶν μὲν ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς κρίσεως εἶναι 1) ἡ ὀριστικὴ πάντων τῶν χρόνων ἢ μὴ ἐκφράζουσα εὐχὴν. 2) ἡ ὀριστικὴ τῶν ἱστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ *ἄν*. 3) ἡ εὐκτικὴ μετὰ τοῦ *ἄν*. Τῶν δὲ ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς ἐπιθυμίας ἐγκλίσεις εἶναι 1) ἡ ἄνευ τοῦ *ἄν* ὀριστικὴ τοῦ παρτατικού ἢ ἀορίστου καὶ ἡ ἄνευ τοῦ *ἄν* ὡσαύτως εὐκτικὴ, ὅταν ἐκφράζωσιν εὐχὴν. 2) ἡ ὑποτακτικὴ καὶ ἡ προστακτικὴ.

§ 191. Εἰς τὰς προτάσεις τῆς κρίσεως ἢ ἄρνησις εἶναι οὐ, εἰς τὰς τῆς ἐπιθυμίας μή.

§ 192. Ἐν ταῖς προτάσεσι τῆς κρίσεως δύναται νὰ συναφθῇ μετὰ τοῦ ῥήματος καὶ ὁ δυνητικός *ἂν* τιθέμενος εὐθὺς μετὰ τὸ

π.χ. *χρὴ* *δείξει* *ὅτι*, *ὧν* *ἐφίενται*, *πρὸς* *τοὺς* *μὴ* *ἀνυπομένους* *ἐπιόντες* *κτάσθωσαν*. Θ. 4, 92. *οἶσθ'* *δ* *δράσων*; Εὐρ. Ἑλ. 1233. *οἶσθ'* *ὡς* *ποίησον*; Σοφ. Ο. Τ. 543.

ῥῆμα, πλὴν ὅταν προηγήται ἄρνησις ἢ ἐρωτηματικὴ λέξις ἢ ἐπίρρημα ἢ ἄλλη τις λέξις μετ' ἐμφάσεως ἐκφερομένη, ὅποτε ὁ δυνητικός σύνδεσμος τίθεται ἀμέσως μετὰ τὰς λέξεις ταύτας: ἐπερρώσθη δ' ἄν τις κάκεινο ἰδῶν. Ξ. Ἐλλ. 3, 4, 18. τίς ἄν προσ-
εδόκησεν; Ίσ 5, 64. ὁλίγους ἄν εἶδες. Ξ. Ἐλλ. 6 4, 16. δις ἐς
τὸν αὐτὸν ποταμὸν οὐκ ἄν ἐμβαίης. Πλ. Κρατ. 402.

Σημ. 1. Συνθέτατα ὁ ἄν ἐπιτάσσεται τῶν διστακτικῶν καὶ τροπικῶν ἐπιρρημάτων ὡς καὶ τοῦ συνδέσμου γάρ.

Σημ. 2. Ὁ ἄν τίθεται ἐνίοτε καὶ διὰ ἐν τῇ αὐτῇ προτάσει ἢ ἐπαναλη-
πτικῶς ἕνεκα πιρρηπτώσεως λέξεων ἢ χάριν ῥητορικῶν λόγων: πῶς ἄν
οὐκ ἄν δεῖνὰ πάσχοιμεν; Λυσ. 20, 15. δοκεῖς δὲ ἄν τὸν Ὁρέστην, εἰ ἐτύγ-
χανε φρονιμὸς ὢν, τολμῆσαι ἄν τι τούτων διαπραξασθαι; Πλ. Ἀλκ. 6¹, 143.

Σημ. 3. Ὅταν δύο ἢ πλεῖο ἐς προτάσεις συνδένονται παρατακτικῶς διὰ
συνδέτῶν συμπλεκτικῶν ἢ ἀντιθετικῶν ἢ διαζευκτικῶν, τίθεται συ-
ζήτως ὁ ἄν (κέν) μόνον ἐν τῇ α' νοούμενος καὶ ἐν ταῖς ἐπομέναις: ὁ μὲν ἐκὼν
πονῶν φάγοι ἄν, ὅποτε βούλοιο, καὶ ὁ ἐκὼν διψῶν πίοι. Ξ. ἀπ. 2, 1, 18².

6. Εὐθεία ἢ ἀνεξάρτητος ἐρώτησις.

§ 193. Εὐθεία ἢ ἀνεξάρτητος καλεῖται ἡ ἐρώτησις, ὅταν ἐκ-
φέρηται κατ' εὐθείαν μὴ ἐξαρτωμένη ἐκ ῥήματός τινος.

§ 194. Ἡ εὐθεῖα ἐρώτησις ἢ ἐκφέρεται ἄνευ ἐρωτηματικῆς
λέξεως, ἐμφαινομένη διὰ μόνης τῆς ἀπαγγελίας, ἢ εἰσάγεται
διὰ τῶν ἐρωτημ. ἀντωνυμιῶν ἢ ἐπιρρημάτων (τίς, ποῖος, πόσος
κλπ., ποῦ, πόθεν, πῶς κλπ.) ἢ διὰ τῶν ἐρωτηματ. μορίων ἢ
(= ἄληθώς;), ἄρα (= ἡ ἄρα), μή, μῶν³ (= μή—οὐκ), οὐ, οὐ-
κουν, οὐκοῦν⁴: οὗτος καθεύδει; Ἀρ. νε. 732.— τίς εἶ; Ἀχ.
594. πῶς ἐσώθης ἐκ τῆς μάχης; Πλ. Χαρμ. 143.— μή τι νεώτε-
ρον ἀγγέλλεις; Πρωτ. 310.

(Σημ. 1. Ὡς ἐρωτηματικὸν μόριον λαμβάνεται καὶ τὸ ἄλλο τι (= δὲν
ἔχει οὕτως): ἄλλο τι ὁ ἀγαθὸς τῷ ἀγαθῷ μόνῳ φίλος; Πλ. Λυσ. 222.)

Σημ. 2. Ἡ διπλῇ ἐρώτησις εἰσάγεται διὰ τοῦ πότερον (σπα-
νιώτερον πότερα) - ἢ ἢ καὶ διὰ μόνου τοῦ ἢ, ἐν τῷ β' αὐτῆς μέ-
λει τιθεμένου: πότερον αἱ γυναῖκες φρονιμώτεραι σοι δοκοῦσιν
εἶναι ἢ οἱ ἄνδρες; Πλ. Κρατ. 392. τίς ὁ γνωστόμενος; ὁ ποιήσας
ἢ ὁ χρησόμενος; 390.— Παρ' Ὀμήρῳ δὲ αἱ διπλαῖ ἐρωτήσεις εἰσά-
γονται διὰ τοῦ ἢ (ἢ ἢ) — ἢ (ἢ ἢ): τίς νύ σε κίρ ἐδάμασσε; ἢ δο-
λιχῇ ρούσος ἢ Ἀρτεμις κατέπεφνε; λ, 172.

¹. Σπανίως δὲ καὶ τρίς: ἑμεῖς δ' ἴσως τάχ' ἄν ἀχθόμενοι. ὥσπερ οἱ νυστά-
ζοντες ἐγειρόμενοι, ἐμφανεῖς ἄν ὄντες οὐκ ἄν ὑμνηθεῖμεν ἄν. Εὐρ. Τρ. 1244.
πρὸς αὐτὰς ἄν με πειθόμενοι Ἀνύτῳ ράδιως ἄν ἀποκτείναιτε. Πλ. ἀπ. 31.

² Σπανίως παρὰ ποιηταῖς ἐν τῇ β' τιθέμενος νοεῖται καὶ ἐν τῇ α':
οὐθ' ἔλλορον οὐτ' ἄν ἦγον. Σοφ. Ο. Κ. 927.

³ Τοῦτο ἴδιον ἐν τῶν Ἀττικῶν τίθεται ἐνίοτε καὶ μετὰ τοῦ μή καὶ μετὰ
τοῦ οὐ, π.χ. μῶν μή...; Πλ. Πολ. 551. μῶν οὐ... νό. 966.

(Σημ. 3. Ἐν τῇ αὐτῇ προτάσει δύνανται νὰ ὑπάρχωσι καὶ δύο ἢ πλείονα ἐρωτηματικά μὴ συνδεόμενα πρὸς ἀλλήλα: τίνας ὑπὸ τίνων εὐροίμεν ἂν μείζονα εὐηργετημένους ἢ παῖδας ὑπὸ γονέων; Ε.ἀ.π.2,3,3.).

Σημ. 4 Διὰ τοῦ οὐ, ἄρ' οὐ, οὐκοῦν, οὐκοῦν εἰσάγεται ἡ ἐρώτησις, ὅταν συνήθως προσδοκᾶται καταφατικὴ ἀπόκρισις: διὰ τοῦ μή, μὴ, ἄρα, ὅταν συνήθως ἀποφατικὴ. διὰ τοῦ ἄρα μή, ὅταν ὁ ἐρωτῶν μετὰ φόβου (πραγματικοῦ ἢ μὴ) προσδοκᾷ ἀποφατικὴν ἀπόκρισιν. τὸ δὲ ἢ τίθεται ἐπὶ πραγματικῆς ἀμφιβολίας: οὐκοῦν ὕστερον κακῶς ἐπολεῖς τὴν ἐμὴν χώραν;—ἐφη ὁ Ὀρόντας. Ε.ἀν.1,6,7. βία καὶ ἀνομία τίς ἐστίν; ἄρ' οὐχ ὅταν ὁ κρείττων τὸν ἥττω ἀναγκάσῃ ποιεῖν ὃ τι ἂν αὐτῷ δοκῇ; ἀπ. 1,2,44.—τῆς κακῆς παιδείας ἐν πόλει ἄρα μὴ τι μείζον ἐξεῖς λαβεῖν τεκμήριον ἢ τὸ δεῖσθαι ἱατρῶν; Πλ. πολ.405.

§ 195. Πολλάκις τίθεται ἀποφατικὴ ἐρωτηματικὴ πρότασις εἰς δήλωσιν ἐντόνου καταφάσεως καὶ τοῦναντίον καταφατικὴ ἐρωτηματικὴ εἰς δήλωσιν ἐντόνου ἀποφάσεως: οὐ βάρβαρος ἐπινομία φωνή; Φίλιππος; Δ.3,16. Ἕλληνας ὄντες βαρβάροις δουλεύσομεν; Εὐρ. Τηλ.17.

§ 196. Ὅταν ἡ ἐρώτησις εἰσάγῃται δι' ἐρωτ. ἀντωνυμίας, ἡ ἀπόκρισις γίνεται δι' ὀνόματος: τρέφεται ἡ ψυχὴ τίτι;—μαθήμασι. Πλ. Πρωτ.313. Ὅταν δὲ εἰσάγῃται δι' ἐρωτ. μορίου ἢ ἀνεν τοιούτου, τότε ἡ ἀπόκρισις γίνεται πολυειδῶς: ἡ μὲν καταφατικὴ α') διὰ τοῦ ναι, πάνν γε, πάνν μὲν οὐν, καὶ μάλα, μάλιστα γε, παντάπασιν μὲν οὐν, γημί, ἔστω, ἔστι ταῦτα, ἀληθῆ λέγεις κλπ.: ὧτων ἦν τι ἔργον;—ναι. Πλ. Πολ.353. ὁ ἐπιστήμων σοφός;—γημί.350. οὐ φρονίμους τοὺς φύλακας δεῖ ὑπάρχειν;—ἔστι ταῦτα. 312. β') δι' ἐπαναλήψεως τοῦ ῥήματος ἢ ἄλλης λέξεως μετ' ἐμφάσεως ἐν τῇ ἐρωτῇ: ἐκφερομένης: ἄρα καὶ ἀρετὴ ὁφθαλμῶν ἐστι;—καὶ ἀρετὴ. Πλ. Πολ. 353.—Ἡ δὲ ἀποφατικὴ ἀπόκρισις γίνεται συνήθως διὰ τοῦ οὐ, οὐδαμῶς, οὐ δῆτα, οὐ γημί, ἥκιστά γε, πῶς γάρ; : ἔσθ' ὅτε ἂν ἀλλῶ ἰδοίς ἢ ὁφθαλμοῖς;—οὐ δῆτα.—τί δέ; ἀκούσαις ἂν ἀλλῶ ἢ ὠσίν;—οὐδαμῶς. Πλ. πολ. 352.

§ 197. Εἰς τὰς ἀνεξαρτήτους ἐρωτήσεις αἰτινες ἐκφράζουσι κρίσιν λαμβάνονται αἱ ἐγκλίσεις τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς κρίσεως: τίς εἶ; Ἀρ. Ἀχ. 594. τί ἂν ἐποιήσατε; Ε.Κ.6,2,19. πόσα ἂν μοι χρήματα δοίης; 3,1,35. Ὑποτακτικὴ δέ, ἐάν ὁ ἐρωτῶν ἐκφράζῃ ἀπορίαν ἢ αἰτῇται γνώμην περὶ τοῦ πρακτέου: εἰπὼ τι τῶν εἰωθότων. Ἀρ. Βζ.1.

Β'. Περὶ τῶν ἐγκλίσεων ἐν ταῖς ἐξηρητημέναις προτάσεσιν.

1. Περὶ τῆς εὐκτικῆς τοῦ πλαγίου λόγου.

§ 198 Ἵνα δηλωθῇ ὅτι ἐξηρητημένη τις πρότασις δὲν εἶναι γνώμη ἢ λόγος αὐτοῦ τοῦ λέγοντος, ἀλλ' ἐλήφθη ἐκ τῆς γνώμης ἢ τοῦ λόγου ἄλλου τινός, τίθεται ἐν αὐτῇ, ἱστορικῷ χρόνῳ ἔχονμένου, ἀντὶ τῆς ὀριστικῆς ἢ τῆς ὑποτακτικῆς τοῦ εὐθέως λόγου εὐκτικῇ. ἥτις καλεῖται εὐκτικὴ τοῦ πλαγίου λόγου : οἱ στρατηγοὶ διηγοῦντο ὅτι ἐπὶ τοὺς πολεμίους πλέοιεν. (εὐθὺς λόγος : ἡμεῖς ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἐπλέομεν). Ε. Έλλ. 1, 7, 5. τὸν θεὸν ἐπήροτο, εἰ παραδοίεν Κορινθίους τὴν πόλιν;). Θ. 1, 25.

2. Εἰδικαὶ προτάσεις.

§ 199. Αἱ εἰδικαὶ προτάσεις, οὔσαι ἐξηρητημέναι προτάσεις κρίσεως, εἰσάγονται διὰ τοῦ ὅτι ἢ ὡς καὶ ἢ ἐξαρτῶνται ἐκ λεκτικῶν ἢ γνωστικῶν ῥημάτων ὡς ἀντικείμενα αὐτῶν ἢ τίθενται ὡ ἐπεξηγήσεις (οὐδετέρου συνήθως δεικτικῆς ἀντωνυμίας) : λέγει ὡς ἔβριστή εἰμι. Λυσ. 24, 15. ἐώρων ὅτι μόνος αὐτὸς ἐγρόναι οἷα δεῖ τὸν ἄρχοντα. Ε. ἀν. 2, 2, 5. — ἴσως τὸ λεγόμενον ἀληθές, ὅτι χαλεπὰ τὰ καλὰ. Πλ. πελ. 435. οἶμαι τοῖνον καὶ τοῦτον τὸν λόγον λεπτίτην εἶναι, ὡς τὰς εἰκόνας οὐκ ἀγαιρεῖται ὁ νόμος. Δ. 20, 120. τῷ φθόνῳ τοῦτο μόνον ἀγαθὸν προσέσται, ὅτι μέγιστον κακὸν τοῖς ἔχουσιν ἐστίν. Ίσ 96.

Σημ. 1. Καὶ ὡς ὑποκείμενο ἄλλων προτάσεων (§ 6) τίθενται αἱ εἰδικ. προτάσεις : δηλὸν οἶν ὅτι οὐκ ἂν προέλεγεν. Ε. ἀπ. 1, 1, 5. ἀπ' ἧται ἐποίησε τὸν θηβαῖον ὅτι Μαρτυρίας ὁμῶς τινὰς πάντ' εἶχον. Ε. Έλλ. 7, 4, 37. (περὶ καὶ § 155, σημ.)

Σημ. 2. Διὰ μὲν τοῦ ὅτι ἐκφράζεται τὸ πραγματικόν, διὰ δὲ τοῦ ὡς τὸ ἐξ ὑποκειμένου ἢ κρίσεως στερουμένη ὑποστατικῶς : τοῦτο γινώσκω, ὅτι τόλμη δικαία καὶ θεὸς συλλαμβάνει. Με 655. — λέγει ὡς οὐδὲν ἐστίν ἀδικώτερον φήμης. Αἰσχ. 1, 125. Διὰ τοῦτο μετὰ τὸ διαβάλλειν, πείθειν καὶ μετ' ἀρνητικὰ λεκτικὰ ῥήματα τίθεται συνηθέστατα τὸ ὡς : Τισαφέρτης διαβάλλει τὸν Κύρον πρὸς τὸν ἀδελφόν, ὡς ἐπιβουλεύει αὐτῷ. Ε. ἀν. 1, 1, 3.

(Σημ. 3. Ἡ μετὰ τὴ μύνηται καὶ οἶδα ἀκολουθεῖσαι πρότασις διὰ τοῦ ὅτι εἶναι χρονική : μέμνησθε ὅτ' ἀπηγγέλη¹. Δ. 3, 4. οὐκ ἴσθ' ὅθ' ὑμῶς οἱ Λάκωνες ἀπώλεσαν; Ἀρ. Λυσ. 1150.)

(Σημ. 4. Εἰδικαὶ προτάσεις παρὰ ποιηταῖς εἰσάγονται καὶ διὰ τοῦ ὅ²

¹ Κυρίως χρονικὴ ἐπεξηγηματικὴ = μέμνησθε τοῦ χρόνου, ὅ-ε ἀπηγγέλη.

² Τὸ ὅ καὶ τὸ ὅτι εἶναι κυρίως αἰτιατικὰ τῆς ἀναφορ. ἀντωνυμίας, τὸ δὲ ὡς ἀρχαία ἀφαιρετικὴ τῆς αὐτῆς ἀντωνυμίας.

καὶ οὐνεκα¹ : οὐδὲ τι οἶδεν, ὃ οἱ φόρος νῦν τέτυκται. δ, 171. τόδε δῆλον, ὃ τ' οὐκέτι νόστιμός ἐστιν. υ, 333. μὴδὲ τῷ ἐκφράσθαι οὐνεκ' ἄρ' ἤλθεσ. ν. 308. — ἄγγελος δ' ὅρκον προστιθείς, ὁθούνεκα τέθνηκ' Ὀρέστης. Σοφ. Ήλ. 47.)

(Σημ. 5. Ἀντὶ τοῦ εἰδικοῦ ὅτι τίθεται σπανίως τὸ διότι : συνήθει δτι τοῦτο ἴδιον ἔχουμεν ἔχοντες καὶ διότι τούτῳ πλεονεκτήσαντες καὶ τοῖς ἀλλοῖς ἀπαισι διηπέραμεν. Ίσ. 4, 48.)

(Σημ. 6. Σπανίως μετὰ λεκτικὰ καὶ ἀποφαντικὰ ῥήματα ἐκφερόμενα μετ' ἀονήτως, μετὰ καταφατικὴν ἐρωτηματικὴν πρότασιν ἰσοδυναμοῦσαν πρὸς ἀρ. τιτικὴ καὶ πάντοτε ἐν τῷ οὐχ ὅπως — ἀλλὰ καὶ ἡ ἀλλ' οὐδὲ λαμβάνεται τὸ ὅτως ἀντὶ εἰδικοῦ συνδέσμου : ὅπως οὐ πάντων τούτων ἐπιμελητέον, οὐ λέγω. Ξ. Ίε 9, 1. τοῦτον ἔχοι τις ἄν εἰπῇ, ὅπως οὐ δίκαιόν ἐστιν ἀποθνήσκειν; Ἑλλ. 7, 3 11. οὐχ ὅπως τῆς κοινῆς ἐλευθερίας μετέχομεν, ἀλλ' οὐδὲ μετρίως δουλείας τυχεῖν ἠξιώθημεν².)

Σημ. 7. Οὐχὶ σπανίως τὸ γάναι, εἰδέναι καὶ ὁρᾶν ἄνευ τοῦ ὅτι ἡ ὥς προτάσσονται ἢ ἐπιτάσσονται ἀνεξαρτήτων προτάσεων ἢ παρεμβάλλονται ἐν αὐταῖς : ἀλλ' ὅρως ὧ Σώκρατες δίκαια δοκεῖ λέγειν Πρωταγόρας. Πλ. Πρωτ. 126. κἄν κείνα λένυσης, οἶδ' ἐγὼ, γινώσκει κακοῦ θυμοῦ τελευτήν. Σοφ. Ο.Κ. 1 97. Ὀμοίως δὲ καὶ τὸ δοκεῖν καὶ οἶεσθαι, τὰ ὅποια ἄλλως ὡς δοξατικά μετ' ἀπαρεμφάτου κανονικῶς συντάσσονται : δοκεῖ δέ μοι οὐδὲ τοῦτομα τοῦτο ξύμπασα πῶ εἶχεν ἡ Ἑλλάς. Θ. 1, 3. ὅτε μοι δοκεῖ συνεγίθει τὸν ἐπιταγῶν λόγον. Πλ. Μν. 236.

(Οὐ-ω πρὸ ποιηταῖς καὶ μάλιστα τοῖς κωμικοῖς καὶ τὸ δοκεῖς καὶ ὁρᾶς : τοῦτον λαβούσα πῶς δοκεῖς καθόβρισην; Εὐρ. Ίππ. 445. καὶ τὸν γ' ὅτι Κλεισθένη εἶδον, ὁρᾶς, διὰ τοῦτο ἐγένοντο γυναικες. Ἀρ. Νεφ. 355. πῶς τοῦτ' ἐσιώσῃς μὲν δοκεῖς τὴν καρδίαν; Ἀχαρ. 12.)

Σημ. 8. Ἐνίοτε διὰ τοῦ ὅτι εἰσάγεται ὁ λόγος τινὸς αὐτολαξεί : ἐδήλον δ' ἡ γραφὴ ὅτι Θεμιστοκλῆς ἤκω παρὰ σέ. Θ. 1, 137.

§ 200. Ἐν ταῖς εἰδικαῖς προτάσεσι μετ' ἀρκτικὸν μὲν χρόνον τίθενται αἱ ἐγκλίσεις τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς κρίσεως, μεθ' ἱστορικὸν δὲ αἱ αὐταὶ ἢ ἡ εὐκτική τοῦ πλ. λόγου : λέγει ὡς ὑβριστὴς εἰμι. Λυσ. 24, 15. ἀπεκρίνατο ὅτι οὐτ' ἄν αὐτὸς Σερίφιος ὦν ὀνομαστός ἐγένετο οὐτ' ἐκεῖνος Ἀθηναῖος. Πλ. πολ. 330. Σεύθης εἶπεν ὅτι οὐδενὶ ἄν ἀπιστήσειεν. Ξ. ἀν. 7, 2, 31. — Κῦρος ἔλεγεν ὅτι ἡ ὁδὸς ἔροισι πρὸς βασιλέα μέγαν. 1. 4, 11.

Σημ. 1. Μεθ' ἱστορικὸν χρόνον ἀκολουθεῖ ἐνίοτε καὶ ἡ ὁριστική (ἐκφράζουσα τὸ πραγματικόν) καὶ ἡ εὐκτική (ἐκφράζουσα τὸ ἐξ ὑποκειμένου) : ἔλεγον ὅτι Κῦρος μὲν τέθνηκεν, Ἀριαῖος δὲ πεφηνώς εἴη. Ξ. ἀν. 2, 1, 3.

Σημ. 2. Καὶ μετ' εἰδικοῦ ἀπαρεμφάτου συντάσσονται οὐχὶ σπανίως τὰ λεκτικὰ ῥήματα, τὰ δὲ δοξαστικὰ κανονικῶς³ : ἀπαλλογρεῖς τῷ γασκόντων δικαστῶν εἶναι. Πλ. ἀπ. 41. — ἔλπιε τιμῶν τοὺς γορεῖς πράξειν καλῶς. Μεν. γν. 155.

¹ Παρὰ τοῖς τραγικοῖς καὶ ὁθούνεκα.

² Κυρίως = οὐκ ἐγὼ ὅπως οὐ...

³ Σπινιώτατα δὲ καὶ γνωστικὰ ῥήματα : ἐγὼ ὅμως εἰδέναι ἠγοῦμαι ὅτι ἐγὼ μὲν ὀρθῶς λέγω, τοῦτον δὲ σκαιὸν εἶναι. Λυσ. 10, 15.

§ 201. Τὸ ὅτι καὶ ὡς ἀποχωρίζονται ἐνίοτε τοῦ ῥήματος διὰ παρεμπιπτόσεως προτάσεως ὑποθετικῆς ἢ ἀνατορικῆς : ἡπέλουν αὐτῷ, εἰ λήγονται ἀποδιδράσχοιτα, ὅτι τὴν δίκην ἐπιθήσειεν. Ε. ἀν. 5, 6, 34. ἐκέλευσεν ἀνέπειρ, ὃς ἂν μὴ παρῇ, ὅτι αὐτὸς αὐτὸν αἰτιάσεται. — Ἐνίοτε δ' ἐπαναλαμβάνεται τὸ ὅτι: ἔλεγε, ὅτι, εἰ μὴ καταθήσονται καὶ πείσονται, ὅτι κατακάσει αὐτῶν τὰς κόμας Ε. ἀν. 7, 4, 5.

§ 202. Ἐν τῷ δῆλον ὅτι καὶ (εὖ) οἶδ' ὅτι νοεῖται πολλάκις τὸ ῥῆμα ἐκ τῶν ἡγουμένων. Ἐκ τῆς ἐλλείψεως ταύτης ἀπέβησαν αἱ φράσεις αὗται ἰσοδύναμοι πρὸς βεβαιωτικὰ ἐπιρρημὰτα: ποιήσεις οἶδ' ὅτι. Ἀρ. Εἰρ. 365. θανάτου ἐτίμησας δῆλον ὅτι ὡς πορνεῖ οὗτος. Πλ. Γοργ. 510. ἀκούετε μὲν εὖ οἶδ', ὅτι καὶ ὑμεῖς Ἰάσσορος ὄνομα. Ε. Ἑλλ. 6, 1, 4.

§ 203. Τὸ ὅτι μὴ μετ' ἄρνησιν = πλὴν: Σωκράτης οὐτ' ἐπὶ θεωρίαν ποτε ἐκ τῆς πόλεως ἐξῆλθεν, ὅτι μὴ ἄπαξ εἰς Ἰσθμόν, οὐτε... Πλ. Κρ. 52.

3. Περὶ πλαγίων ἐρωτήσεων.

§ 204. Πλάγιαί ἢ ἐξηρητημέναι καλοῦνται αἱ ἐρωτήσεις, ὅταν δὲν ἐκφέρωνται κατ' εὐθείαν ὑπὸ τοῦ λέγοντος, ἀλλ' ἐξηκρῶνται ἐκ τινος ῥήματος (συνήθως ἐρωτηματικοῦ, λεκτικοῦ ἢ γνωστικοῦ).

§ 205. Αἱ ἀπλαγεῖς ἐρωτήσεις εἰσάγονται

α') Διὰ τῆς ὁστις καὶ τῶν ἀπὸ ὅπ ἀρχομένων ἐρωτηματικῶν ἀντωνυμιῶν καὶ ἐπιρρημάτων (ὁποῖος, ὁπόσος, ὅπου, ὅπως κλπ.): μαθήσομεν ὅτι νῦν ἡμῖν ἐστὶ τὸ συμβαῖνον. Πλ. Φιλ. 22. ἔχεις οὖν εἰπεῖν ὁποῖός τις ὁ εὐσεβής ἐστιν; Ε. ἀπ. 1, 6, 2.

Σημ. 1. Ἐπὶ ἐρωτήσεως ζωηρότερον ἐκφερομένης γίνεται χρῆσις καὶ τῶν ἐρωτηματικῶν ἀντωνυμιῶν ἢ ἐπιρρημάτων. τῆς εὐθειας ἐρωτήσεως (τίς, ποῖος, πόσος. πῶς, πότε κλπ.): τί οὖν ποτ' αἵτιον θαυμάζεις; ἴσως. Δ. 9. 63. εἰπέ μοι ποῖόν τι τομίζεις εὐσέβειαν εἶναι. Ε. ἀπ. 4, 6, 2.

Σημ. 2. Καὶ ἀπλᾶ ἀναφορικὰ λαμβάνονται ἐνίοτε ἐν τῇ πλαγίᾳ ἐρωτήσει: ἐγνώσθη ὃς ἦν Ε. Κ. 5, 4, 5. ὁρῶ οἱοί εἰσιν. Πλ. Διάχ. 183. ὅσῳ δ' ἡμῖν αἰσχίον τῶν ἄλλων (ἐστίν), ἀκούσατε. Δ. 21, 135.

β') Διὰ τοῦ εἰ¹ (σπανίως δὲ καὶ διὰ τοῦ εἰάρ, ἄν): ἀπορεῖς εἰ διδασκὸν ἐστὶν ἡ ἀρετὴ; Πλ. Πρωτ. 326. — σκέψαι ἐὰν τόδε σοι μάλλον ἀρέσκη. Ε. ἀπ. 4, 4, 12.

§ 206 Αἱ διπλαγεῖς πλάγιαί ἐρωτήσεις εἰσάγονται διὰ τοῦ πότερον (σπανιώτερον πότερᾶ) — ἢ, εἰ — ἢ, εἴτε — εἴτε, εἰ — εἴτε (παρ' Ὁμήρῳ ἢ (ἡέ) — ἢ (ἡέ): ἐβουλεύετο πότερον μάχην συνάπτει ἢ Ἀδσάνδρον ἀναιροῖτο. Ε. Ἑλλ. 3, 5, 22. εἰ ἀληθές δ' λέγεις ἢ μὴ πειράσσομαι μαθεῖν. Πλ. Πολ. 339. βουλεύσασθε εἴτε βούλεσθε πο-

¹ Παρὰ τοῖς ἐπικοῖς ἀντὶ τοῦ εἰ τίθεται ἐνίοτε καὶ ὁ ἢ: "Ἐκτωρ εἴσεται ἢ καὶ ἐμὸν δόρυ μαίνεται ἐν παλάμῳν. Θ, 111.

λεμειρ ἡμῖν εἴτε γέλοι εἶναι. Ε.Κ.3,2,13. ἀλλ' εἰ μὲν ἀνδρῶν προσδεῖ ἡμῖν εἴτε καὶ μὴ, αὐθι συμβουλευσόμεθα. 2,1,17. — ὄφρα τάχιστα εἶδομεν ἢ τῷ εὖχος ὀρέξομεν ἢ τίς ἡμῖν. Ν.327.

§ 207. "Αρνήσεις ἐν ταῖς προτάσεσι τούτοις εἶναι ἢ τῆς εὐθείας ἐρωτήσεως· ἀλλ' ἐν ταῖς διὰ τοῦ εἰ εἰσαγομέναις προτάσεσι τίθεται τὸ αὐτό μὲν, ἀν' προσδοκᾷται ἀπόκρισις καταφακτική, τὸ μὴ δὲ ἐπὶ πραγματικῆς ἀμφιβολίας: ἐρετέλλετο ἐρωτῶν, εἰ οὐ τι ἐπαισχύνεται. Ἡρ.1,90.—βούλεται ἐρεσθαι εἰ μαθὼν τίς τι καὶ μεμνημένος μὴ οἶδεν. Πλ.Θεαιτ.163.

Σημ. "Εν τῷ 6' μέρει διπλῆς ἐρωτήσεως ἐκφερομένης διὰ τοῦ εἰ—ἢ, εἰ—εἴτε, εἴτε—εἴτε δύναται νὰ τεθῇ καὶ μὴ ἀντὶ οὐ. (δρα τὰ ἐν τοῖς ἀνωτέρω παραδείγματι).

§ 208. Περὶ τῶν ἀνωτέρω ἐρωτηματικῶν προτάσεων σημειούμεθα ἔτι καὶ τὰδε:

Σημ. 1. Εἶναι δυνατόν καὶ δύο ἐρωτηματικὰ νὰ ὑπάρχωσιν ἐν τῇ αὐτῇ προτάσει μὴ συνδεόμενα πρὸς ἀλλήλα: τίς οὐκ οἶδεν ἐξ οἶων συμφορῶν εἰς δαμνυδαιμονίαν κατέστησαν; Ἰσ 6,42. ἐξετάζεσθε τίς τίρος αἰτιῶς ἐστίν. Δ.18,8.

(Σημ. 2. Τὸ ῥῆμα τῆς κυρίας προτάσεως ἐξ ἧς ἢ δι' τοῦ εἰ εἰσαγομένη ἐξαρτᾶται σπανίως νοεῖται ἔξωθεν: καλῶς νοεῖται ὁ βοῦλομαι λέγειν. ἀλλ' (ἐρωτῶ δηλ.) εἰ πρὸς τούτῳ καὶ τόδ' ἐνθυμῇ. Πλ.πολ.440).

(Σημ. 3. Ἡ ὅστις καὶ αἱ ἀπὸ ὅπ' ἀρχόμεναι ἐρωτημ. ἀντωνυμίαι τίθενται μόνον ἐν ταῖς πλαγαῖς ἐρωτημ. προτάσεσιν· φαινομένη ἐπομένως ἐξαίρεσις εἶναι, ὅταν ὁ ἐρωτώμενος ἐπαναλαμβάνῃ διὰ τῆς ὅστις ἐρωτηματικῶς τὴν γενομένην αὐτῷ ἐρώτησιν ἐν τούτοις νοητέον τὸ ἐρωτῆς ἢ τι τοιοῦτον: οὗτος τί ποιεῖς;—ὅ, τι ποιεῖ; Ἀρ βα.198.)

§ 209. Ἐν τῇ πλαγίᾳ ἐρωτῆσει τίθενται αἱ ἐγκλίσεις μὲν τῆς εὐθείας ἐρωτήσεως (§197), ἐὰν αὕτη ἐξαρτᾶται ἐξ ἀρτικτοῦ χρόνου, ἢ εὐκτική δὲ τοῦ πλαγίου λόγου ἢ καὶ αἱ ἐγκλίσεις τῆς εὐθείας ἐρωτήσεως, ἐὰν ἐξαρτᾶται ἐξ ἱστορικοῦ: οἶσθα Εὐθύδημον ὀπίσσω ὁδόντας ἔχει; Πλ.Εὐθδ.294. ἐρωτᾷ ὁ Κρίτων πῶς με θάπτῃ. Φαίδ. 115.—ἡ μήτηρ διηρώτα τὸν Κῦρον πότερον βούλοιο μένειν ἢ ἀπιεῖν; Ε.Κ.1,3,15. τὸν θεὸν ἐπήγορτο εἰ κατακύσσει Θηβαίους. 2,4. ἐπηρώτα τὰ χρηστήρια εἰ στρατεύεται ἐπὶ Πέρσας καὶ εἴ τινα στρατὸν προσθείτο. Ἡρ.1,53. ἠδέως ἂν ὑμῶν πυνθόμην, τίρ' ἂν γινώμην περὶ ἐμοῦ εἴχετε. Δ 50,67. ἠρώτης ποῦ ἂν ἴδοι Πρόξενον Ε.ἀν.2,4,15. φρασόμεθα ἢ κε γεώμεθα ἢ κε μένομεν. Ι, 619.

§ 210. Πλάγια ἐρωτήσεις εἶναι καὶ αἱ ἐξαρτώμεναι ἐκ προτάσεων περιεχουσῶν ἔννοιαν ἀποπείρας. Ἐν ταῖς προτάσεσι ταύταις μετ' ἀρτικτὸν μὲν χρόνον τίθεται τὸ εἰ (ἄρ, ἦρ) μεθ' ὑποτακτικῆς, μεθ' ἱστορικῶν δὲ τὸ εἰ μετ' εὐκτικῆς: ἐπιβουλευούσιν ὑπερβῆναι τὰ τελεῖν τῶν πολεμίων, ἦρ δύνωνται βιάσασθαι (=

πειρώμενοι ἢ δύνωνται) Θ.3,20. Ποτειδαῖται ἐπεμψαν παρ' Ἀθηναίους πρέσβεις, εἴ πως πείσειαν μὴ σφῶν πέρι νεωτερίζειν. 1,58.

§ 211. Μετὰ τὰ ῥήματα τὰ σημαίνοντα σκέπτεσθαι φροντίζειν, ἐνεργεῖν ἐπιφέρεται πλαγία ἐρώτησις διὰ τοῦ ἀναφορικοῦ ὅπως μετὰ μέλλοντος τῆς ὀριστικῆς (μεθ' ἱστορικὸν δὲ χρόνον καὶ εὐκτικῆς σπανίως)· ἡ ἄρνησις εἶναι μὴ : οἱ Περσικοὶ νόμοι ἐπιμέλονται ὅπως μὴ τοιούτοι ἐσονται οἱ πολῖται. Ε.Κ.1,2,3. ἔπρασσον ὅπως τις βοήθεια ἦξει. Θ.3,4.—διεπράττοντο ὅπως ἐν τῇ αὐτῶν ἕκαστοι ἡγήσονται. Ε. Ἑλλ.7,5,3.

(Σημ. 1. Παρ' Ὀμήρῳ μετὰ τοῦ μλ. τῆς ὀριστικῆς συνάπτεται ἐνίοτε καὶ ἡ κέν πὸς δῆλωσιν τοῦ δυνατοῦ : σὲ δὲ γράζεσθαι ἄνωγα, ὅπως κε μνηστῆρας ἀπόσσει. α.270.)

Σημ. 2. Ἀντὶ τοῦ ὅπως λαμβάνεται ἐνίοτε καὶ τὸ ὅπη, πῶς, τίνα τρόπον, ὅτῳ τρόπῳ, ἐξ ὅτου τρόπου καὶ τὸ ἀναφ. ὥς :¹ ἔπρασσον ὅπη ὥφελια τις γενήσεται. Θ.1,65. ἔπρασσον ὅτῳ τρόπῳ τοῖς μὲν ξυμβήσεται, τῶν δ' ἀπαλλάξεσθαι. 4.128. ἐσκόπει πῶς τούτους λύσει. Δ.24,155. σκοπεῖ ἐξ ὅτου τρόπου γίνοι μὴ γενήσονται. 16.19. ὥς δὲ καλῶς ἔξει τὰ ὑμέτερα, ἐμοὶ μελήσει. Ε.Κ.3,2,13.

Σημ. 3. Τὸ ὅπως μεθ' ὀριστικῆς μέλλοντος τίθεται πολλῶς κατὰ παράλειψιν τοῦ κυρίου ῥήματος ἐπὶ ἐντόνου παρακελεύσεως (τὸ δὲ ὅπως μὴ ἐπὶ παρακελεύσεως πρὸς προφύλαξιν) : ὅπως ἔσεσθε ἄνδρες ἄξιοι τῆς ἐλευθερίας (= ὁρᾶτε ἢ σκοπεῖτε, ὅπως ἔσεσθε..). Ε. ἄν.1,7,3.—ὅπως ταῦτα μηδεὶς ἀνθρώπων πένσεται. Δυσ.1,21.—καὶ προτασσομένου τοῦ οὕτως : οὕτω δ' ὅπως μῆτηρ σε μὴ πηγνώσεται. Σοφ. Ἡλ.1296. ἢ τοῦ ἄγε ἢ γέρε, ἃ ἀναπληροῦσά πως τὴν ἐλλείπουσαν προστακτικὴν : γέρε δὴ ὅπως μεμνησόμεθα ταῦτα. Πλ.Γορ.495.

(Σημ. 4. Ἐνίοτε καὶ μετὰ τὰ εἰρημένα ῥήματα ἀκολουθεῖ ὑποτακτικὴ ἢ εὐκτική, μάλιστα μετὰ τοῦ ὅπως, ὥστε ἐπὶ τῶν τελικῶν προτάσεων² : Σούτῃς κελεύει Ξεροφῶντα συμπεροθμεῖσθαι, ὅπως διαβῇ τὸ στράτευμα. Ε. ἄν.7,1,5. ὁ πατήρ ἐπεμελεῖτο, ὅπως ἀνὴρ ἀγαθὸς γενοίμην. συ.3,5. ἀπεκρίνατο, ὅτι αὐτῶν μέλοι, ὅπως καλῶς ἔχοι. ἄν.1,4,13. Ἐνίοτε μάλιστα τίθεται καὶ μετὰ τοῦ ἄν ἡ ὑποτακτικὴ : ἐκελεύομεν τούτους ἐπιμελεῖσθαι, ὅπως ἄν ἀπολάβωμεν τὰ χρήματα. Δ.35,29.)

¹ Ἀντὶ δὲ μέλλοντος τῆς ὀριστικῆς ἢ εὐκτικῆς ἀπαγτᾶ σπανίως καὶ ἡ εὐκτικὴ μετὰ τοῦ ἄν : τί οὐν οὐ σκοποῦμεν πῶς ἄν αὐτῶν μὴ διαμαρτάνοιμεν; Ε. ἄπ.3,1,10. ἐσκόπον οὐκ τίν' ἄν τρόπον ἡσυχίαν ἔχειν ἀναγκασθεῖεν οὗτοι. Δ.23,11.

² Ἀτελεῖς τελικαὶ προτάσεις· καλοῦνται δ' οὕτω, διότι ἐλλείπει ἐν τοῖς τοιούτοις λόγοις ἡ πρότασις ἐν ἣ δηλοῦται ἡ πρᾶξις ἢ εὐθὺ εἰς σκοπὸν ἐπιδικώμενον ἄγουσιν, ὡς τοῦτο συμβαίνει ἐν ταῖς κατὰ πρᾶξιν τελικαῖς προτάσεσιν. ὡς π.χ. ἦδε· κύνας τρέφεις, ἵνα σοὶ τοὺς λύκους ἀπὸ τῶν προβάτων ἀπερύκωσιν. Ε. ἄπ.2,9,2.

§ 212. Μετὰ τὰ φόβου καὶ μερίμνης σημαντικὰ ῥήματα ἁκολουθεῖ πρότασις διὰ τοῦ ἐρωτηματικοῦ μὴ (=μήπως) ἢ μὴ οὐ (=μήπως δὲν) εἰσαγομένη. Ἐν ταῖς τοιαύταις προτάσεσι τίθεται α') Ὁριστική, ὅταν τις φοβῆται ἢ μερίμνη μήπως γίνεται ἢ δὲν γίνεται. ἔγεινεν ἢ δὲν ἔγεινέ τι : φοβοῦμαι μὴ λόγοις ψευδέσιν ἐντετυγῆκαμεν. Πλ. Λύ. 218. ἔρα μὴ οὐχ οὕτω ταῦτ' ἔχει. Ἀλκ. β', 139).

β') Ὑποτακτική (μετ' ἀρκτικὸν ἢ καὶ ἱστορικὸν χρόνον) ἢ εὐκτική (μεθ' ἱστορικόν), ὅταν ἐκφράζεται φόβος ἢ μερίμνη μήπως γείνη ἢ δὲν γείνη τι : φοβεῖται, μὴ τὰ ἔσχατα πάθῃ. Ε. κ. 3, 1, 22. τὴν ὑπεβολὴν τῶν ὀρέων ἐδεδοίκεσαν, μὴ προκαταληφθεῖν.¹ ἄν. 1, 3, 18. οὐδὲν γὰρ δεινόν, μὴ τις αὐτὸ ἐπιλάβηται.² Πλ. ἐπ. 344. γρορτιζω, μὴ ἄριστον ἢ ἐξανδραποδίσασθαι σφίς. Ἦρ. 1, 155. ἀπιστεῖς, μὴ οὐκ ἐπιστήμη ἢ ἡ ἀρετή. Πλ. Με. 89. αἰσχύνομαι, μὴ δόξῃ τὸ πρᾶγμα ἀνανδρία πεπραχῆναι. Ἦρ. 45. ἠθύμωσαν ἐννοούμενοι, μὴ τὰ ἐπιτήδεια οὐκ ἔχουσιν. Ε. κ. 3, 5, 3.

(Σημ. 1. Παρ' Ὀμήρῳ ἀντὶ τῆς ὑποτακτικῆς ἀπαντᾷ σπανίως ἢ εὐκτική πρὸς δῆλωσιν τοῦ ἐξ ὑποκειμένου : αἰνῶς δεῖδοικα, μὴ οἱ ἀπειλὰς ἐκτελέσωσι θεοί. ἡμῖν δὲ δὴ αἰσιμον εἴη φθίσθαι. 1, 215.)

(Σημ. 2. Μετὰ τοῦ μὴ μετ' εὐκτικῆς τίθεται σπανίως καὶ ὁ ἄν, ὡς ἂν μὴ προηγείτο ἐννοία φόβος : ἦν προσδοχία οὐδεμία, μὴ ἂν ποτε οἱ πολλοὶ ἐπιπλεύσειαν. Θ. 2, 93.)

(Σημ. 3. Παρὰ τοῖς δραματικοῖς (σπανίως δὲ καὶ παρ' ἄλλοις ποιηταῖς) ἀκολουθεῖ ἐνίοτε μετὰ τὰ φόβου σημαντικὰ ῥήματα ἐπὶ ἀβεβαιότητος εἰ ἀντὶ τοῦ μὴ ἢ μὴ οὐ : ἀτὰρ φόβος εἰ πείσω δέσποιναν ἐμάν. Εὐσ. Μηδ. 184.)

(Σημ. 4. Μετὰ τὸ φόβου σημαντικὰ ἀκολουθεῖ ἐνίοτε ἀντὶ τοῦ μὴ τὸ ὅπως μὴ (μεθ' ὀριστικῆς μέλλοντος συνήθως) : τοῦ δαίμονος δέδοιχ' ὅπως μὴ τεύξομαι κακοδαίμονος. Ἀρ. Ἰπ. 112. — οὐ φοβεῖ δικαζομένου τῷ πατρὶ, ὅπως μὴ ἄνθρωπον πρᾶγμα τυγχάνῃς πράττων; Πλ. Εὐφ. 4. — ἡδέως ἂν θρέψαιμι τὸν ἄνδρα, εἰ μὴ φοβοίμην, ὅπως μὴ ἐπ' αὐτόν με τράποιο. Ε. ἀπ. 2, 9, 2. Σπανίως δὲ τίθεται καὶ τὸ ὡς ἀντὶ τοῦ μὴ καὶ μάλιστα μετ' ἄσυντην : ἄνδρες τῇ θυγατρὶ μὴ φοβοῦ ὡς ἀπορήσεις ἀξίον ταύτης. Ε. κ. 5, 3, 11.)

Σημ. 5. Τὸ μὴ καὶ μὴ οὐ (σπανίως δὲ καὶ τὸ ὅπως μὴ) μεθ' ὑποτακτικῆς τίθενται καὶ ἀνευ κυρίου ῥήματος (ἀνεξαρτήτως) πρὸς δῆλωσιν φόβου ἢ ὑποψίας : μὴ ἀγροῖ-ότερον ἢ τὸ ἀληθὲς εἰπεῖν. Πλ. Γοργ. 462. μὴ οὐ τοῦτ' ἢ χαλεπόν. ἀπ. 39. ἀλλ' ὅπως μὴ ἐν μὲν τοῖς ζωγραφήμασιν ἢ τοῦτο... Κρατ. 430³.

¹ Εὐκτική τοῦ πλαγίου λόγου.

² Ἀντὶ τῆς ὑποτακτικῆς ἀπαντᾷ σπανίως καὶ ὁ μέλλων τῆς ὀριστικῆς : δέδοικα μὴ ἄλλον τιναρ μᾶλλον ἢ τοῦ ἀγαθοῦ μετέξω πλέον μέρος ἢ βοῦλομαι. Ε. κ. 2, 3, 6.

³ Σπανιώτατο δὲ τὸ ὅπως μὴ τίθεται καὶ μεθ' ὀριστικῆς : ὅπως μὴ ἢ τοῖς τριδωσιν ἐγκάθηται πον λίθοι. Ἀρ. Ἀχ. 343.

4. Τελικαὶ προτάσεις.

§ 213. Αἱ τελικαὶ προτάσεις εἰσάγονται διὰ τῶν τελικῶν συνδέσμων *ἵνα*¹, *ὅπως*, *ὥς*² καὶ *μή*³ (παρὰ ποιηταῖς δὲ καὶ διὰ τοῦ *ὅθρα*⁴).

§ 214. Ἐν ταῖς τελικαῖς προτάσεσι μετ' ἀρκτικὸν μὲν χρόνον τίθεται ἡ ὑποτακτικὴ, μεθ' ἱστορικὸν δὲ συνήθως μὲν ἡ εὐκτική, πολλάκις δὲ καὶ ἡ ὑποτακτικὴ⁵: κύρας τρέφεις, *ἵνα* σοὶ τοὺς λύκους ἀπὸ τῶν προβάτων ἀπερύκωσιν. Ξ. ἀπ. 2,9,2.—ἐπίτηδές σε οὐκ ἤγειρον, *ἵνα* ὥς ἡδίστα διάγῃς. Πλ. Κρ.43. Κύρος φίλων ᾤετο δεῖσθαι, ὥς συνεργοὺς ἔχοι⁶. ἀν.1, 9,21. ἃ γὰρ προσώμενος τὸ ψήφισμα τοῦτο γράφω (=ἐγγράφα), *ἵνα* οὕτω γίγνοιθ' οἱ ἔρκοι. Δ.18,27.—τί οὐ καὶ Πρόδικον καὶ Ἰππίαρ ἐκαλέσαμεν, *ἵνα* ἐπακούσωσιν ἡμῶν; (=καλῶμεν, *ἵνα*...) Πλ.Πρ 317. ἀπόστιχε, μή τι ροήσῃ Ἥρῃ. Α.522.

Σημ.1. Ἐνὸς τε καὶ τοῦ αὐτοῦ ἱστορικοῦ χρόνου ἐξαρτᾶται καὶ ἡ ὑποτακτικὴ καὶ ἡ εὐκτική. Διὰ μὲν τῆς ὑποτακτικῆς δηλοῦται σκοπὸς μετὰ τινος πεποιθήσεως ἐπιδιωκόμενος, διὰ δὲ τῆς εὐκτικῆς σκοπός, οὗ ἡ ἐπίτευξις ὥς ἀμύθητος παρίσταται: παρατίσχωρ φρυκτοὺς πολλοὺς, ὅπως ἀσαφῆ τὰ σημεῖα τῆς φρυκτωρίας ἢ καὶ μὴ βοηθοῖεν. Θ.3,22.

(Σημ. 2. Τὸ ὅπως ἢ ὅπως μή καὶ ὅθρα συντάσσονται, ἰδίως παρὰ ποιηταῖς, καὶ μετὰ μελλόντος τῆς ὀριστικῆς: ὑπὸ τούτων ἐπεβουλεύεσθε, ὅπως μήτ' ἀγαθὸν μηδὲν ψηφισαίθε πολλῶν τ' ἐνδεῖς ἔσεσθε. Δυσ.12,44. εἰμ' εἰς πόλιν, ὅθρα με μήτηρ θύεται. ρ,6.)

(Σημ. 3. Λίαν σπανίως ἀκολουθεῖ μετ' ἐνεστώτα ἡ μέλλουσα⁷ ἐν τελικαῖς προτάσεσιν⁸ καὶ ἡ εὐκτική: τοῦτον ἔχει τὸν τρόπον ὁ νόμος, *ἵνα* μηδ' ἐκαπατηθῆναι γένοιτο ἐπὶ τῷ δήμῳ. Δ.22,11. πύλας ποιήσομεν, ὅθρα δι' αὐτῶν ἱππηλοσίη ὁδὸς εἴη. Α.339.)

Σημ. 4. Μετὰ τοῦ ὅπως (καὶ λίαν σπανίως παρὰ τοῖς πεζοῖς Ἀττικοῖς τοῦ ὥς) συντεταγμένον μεθ' ὑποτακτικῆς⁹ συνάπτεται καὶ ὁ δυνητικὸς ἄν

¹ Ἀρχικῶς τοπικοῦ. — ² ἀρχικῶς τροπικῶν. — ³ Ὁ μή ὥς τελ. σύνδεσμος καὶ ὁ ὥς παρὰ τοῖς πεζοῖς Ἀττικοῖς σπανίως ἀπαντῶσιν.

⁴ Ἐν τῇ Ὀδυσσεΐᾳ ἀπαντᾷ σπανιώτατα καὶ τὸ εἰὼς ἢ ἕως μετ' εὐκτικῆς ὥς τελ. σύνδεσμος (τ,365).

⁵ Ὅτε μὲν διότι ὁ σκοπὸς παρατίσεται καὶ μέχρι τοῦ παρόντος, ὅπερ καὶ τὸ συνηθέστατον, ὅτε δέ, διότι θεωρεῖται ἱκανὴ ἡ ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει δῆλωσις τοῦ παρελθόντος, καὶ ἄλλοτε δι' ἄλλους λόγους.

⁶ Εὐκτικὴ τοῦ πλ. λόγου.

⁷ Δὲν λέγομεν παρακειμένον διὰ τὰ ἐν § 158, α, σημ. ἐκτιθέμενα.

⁸ Μόναίς σχεδὸν τρεῖς διὰ τοῦ *ἵνα* ἐκφερομέναις καὶ μάλιστα ὅταν προσυπάρχωσι καὶ στοιχεῖα τοῦ παρελθόντος ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει ἢ ἐν τῇ τελικῇ ἐκφράζονται τὸ ἐξ ὑποκειμένου.

⁹ Σπανιώτατα δὲ (καὶ σχεδὸν μόνον παρὰ ποιηταῖς καὶ τῷ Ξενοφῶντι) καὶ μετ' εὐκτικῆς: πάσσοινα θῆκεν ιδέσθαι, ὥς κεν Φαιήκεσι φίλος γένοιτο. θ, 20. εἰδὼν βοῆς, ὅπως ἄν θύσαντες ἐσιτῶντο. Ξ.Κ,8,3,33.

πρὸς δὴλωσιν τοῦ ὅτι ὁ σκοπὸς ἐξαρτᾶται ἐκ περιστάσεων : τὰς ἀρετὰς ἐπιτηδεύομεν, ὅπως ἂν μετὰ πλείστον ἀγαθῶν τὸν βίον διάγωμεν. Ἰσ. 3, 2. ὡς ἂν μάθης ἀκούσον. Ε. ἄν. 2, 5, 16.¹

(Σημ. 5. Τὸ ἵνα καὶ σπανίως τὸ ὡς μεθ' ὑποτακτικῆς λεκτικοῦ ῥήματος ἐνίοτε ἐξαρτᾶται ἐκ τινος ἑξωθεν νοουμένης προτάσεως : ἵνα συντελεσθῇ ταῦτα, δίκην ἡραγὰσθην λαρεῖν (=λέγω ὅτι δίκην...). Δ. 45, 5.

§ 215 Μετὰ πρότασιν σημαίνουσιν ἐπιθυμίαν ἢ εὐχὴν ἀνεκπλήρωτον ἢ τὸ ἀπραγματοποιήτον ἢ ὅτι ἔπρεπε νὰ γείνη τι, ὅπερ ὅμως δὲν ἔγινε, τίθεται τὸ ἵνα καὶ σπανίως τὸ ὅπως² μεθ' ὀριστικῆς, ἱστορικοῦ χρόνου (συνήθως παρκατακτιοῦ) καθ' ἑλξιν πρὸς δὴλωσιν σκοποῦ μὴ ἐκπληρουμένου ἢ μὴ ἐκπληρωθέντος : εἰ γὰρ ὡφελον οἱοί τε εἶναι οἱ πολλοὶ τὰ μέγιστα κακὰ ἐξεργάζεσθαι, ἵνα οἱοί τε ἦσαν αὐ καὶ ἀγαθὰ τὰ μέγιστα. Πλ. Κρ. 44. ἐχρῆν σε Πηγάσου ζεῦξαι πτερόν, ὅπως ἐγαίρουν τοῖς θεοῖς τραγικώτερος. Ἀρ. εἰρ. 136. πρὸ πολλοῦ ἂν ἐπιεισάμην ἐπιτεῖλαι σοι ταῦτα, ἵνα μὴ τηλικούτῳ κινδύνῳ περιέπρασας. Ἰσ. ἐπ. 2, 12.

§ 216 Μετ' εὐκτικῆν σημαίνουσιν εὐχὴν, παρὰ Ξενοφῶντι δὲ καὶ μετὰ δυνητικῆν εὐκτικῆν, ἀκολουθεῖ ἐνίοτε ἐν τῇ τελ. προτάσει εὐκτικὴ καθ' ἑλξιν : θυμὸν γένοιτο πληρῶσαι ποτε, ἵν' αἱ Μυκῆναι γνοῖεν. Σοφ. Φίλ. 324. ἄρ' οὐκ ἂν ἐπὶ πᾶρ ἔλθοι, ὡς ἡμῶς αἰκισάμενος πᾶσιν ἀνθρώποις φόβον παράσχοι τοῦ στρατεῦσαι ποτε ἐπ' αὐτόν. Ε. ἄν. 3, 1, 18.

5. Αἰτιολογικαὶ προτάσεις.

§ 217. Αἱ αἰτιολογικαὶ προτάσεις εἰσὶν ἐξηρητημέναι προτάσεις κρίσεως καὶ εἰσάγονται

α') Διὰ τοῦ ὅτι, διότι³ (=διὰ τοῦτο ὅτι) καὶ ὥς⁴.

(Σημ. Παρὰ ποιηταῖς αἰτιολ. προτάσεις εἰσάγονται καὶ διὰ τοῦ οὐτεκα καὶ (παρὰ τραγικοῖς μόνον) ὁθούτεκα, ἔτι δὲ καὶ διὰ τοῦ ὅ : τοῦδ' ἐνεκά σφιν ἐκηβόλος ἄλγεα τεύχει, οὐτεκ' ἐγὼ Χρυσήϊδος ἄποινα οὐκ ἔβελον δέξασθαι. Α. 110. ἐποικίτρω δέ νιν, ὁθούτεκ' αἶτη συγκατέλειπται κακῇ. Σοφ. Ἀντ. 123. ταρβήσας, ὃ οἱ ἄρχι πᾶν βέλος. υ 283.)

β') Διὰ τῶν χρονικῶν ἐπεὶ, ἐπειδὴ, ὅτε, ὁπότε.

Σημ. 1. Μετὰ τὰ ψυχικοῦ παθήματος, σημειωτικὰ ῥήματα (θανυμάζειν, ἀγαπατεῖν, χαλεπῶς φέρειν, αἰσχύρεσθαι, ἀγαπᾶν κλπ.) ἢ αἰτιολ. πρότασις εἰσάγεται συνήθως διὰ τοῦ εἰ (μετ' ἀρνήσεως οὐ ἢ μὴ) : ἀγαπακτῶ εἰ τὰ χρήματα λυπεῖ τις

¹ Μετὰ τοῦ ἵνα συντεταγμένου μεθ' ὑποτακτικῆς συνάπτεται ὁ ἂν μόνον ἐπὶ τῆς ἀναφορικῆς τοπικῆς αὐτοῦ σημασίας καὶ μόνον παρὰ ποιηταῖς : πατρίς ἐστὶ πᾶς, ἵν' ἂν πράττη τις εὖ. Ἀρ. Πλ. 1151.

² Σπανιώτατα δὲ καὶ παρὰ ποιηταῖς σχεδὸν μόνον τὸ ὥς.

³ Σπανίως διόπερ. Ε. ἀπομν. 4, 8, 7.

⁴ Ὅρα καὶ § 199 σημ. 4 ὑποσ. 2.

ὑμῶν εἰ διαρπασθήσεται. Δ.8,55. μὴ θαυμάσης, εἰ πολλὰ τῶν εἰρημέων οὐ πρέπει σοι. Ἰσ. 1.44.

Σημ. 2. Ὡς αὐτῶς μετὰ τὸ δεινόν, θαυμαστόν, αἰσχροῦ κλπ. ἐστὶ : καὶ δεῦν εἰ τοῖςδε ἐστὶ πληροῦν τὰς ταῦς Θ.1,35. τέρας λέγεις, εἰ οὐκ ἂν δύναται το λαθεῖν. Πλ.Μέ.91. αἰσχροῦ ἐστίν, εἰ ἐγὼ μὲν τὰ ἔργα τῶν ὑπὲρ ὑμῶν πόρων ὑπέμεινα, ὑμεῖς δὲ μηδὲ τοὺς λόγους αὐτῶν ἀνέξεσθε. Δ.18,160.

§ 218. Ἐν ταῖς προτάσεσι ταύταις τίθενται αἱ ἐγκλίσεις τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς κρίσεως· μόνον δὲ μεθ' ἱστορ. χρόνον δύναται νὰ τεθῇ καὶ ἡ εὐκτική τοῦ πλ. λόγου, δι' ἧς ἡ αἰτία παρίσταται ὡς γνώμη τοῦ ὑποκειμένου τῆς κυρίας προτάσεως. Ἡ ἄρνησις εἶναι οὐ, ἐκτὸς ἂν ἐπικρατῇ τὸ ἐξ ὑποκειμένου : οἱ Ἀθηναῖοι ἐνόμιζον ἡσασθαι, ὅτι οὐ πολὺ ἐρίκων. Θ.7,34. τὸ σίαιον ἀποπτύνουσιν ὡς δύναται ποικωτάτω, διότι ὡφελεῖ οὐδὲν ἐόν· Ε.ζπ.1,2,54. δεῖσθαι οὐρ σου παραμεῖναι, ὡς ἐγὼ οὐδ' ἂν ἐνδὸς ἡδίου ἀκούσαιμι ἢ σοῦ. Πλ.Πρωτ.335. ὅτε πολλὰ τοιαῦτα γεγένηται, εἰκὸς ὑμᾶς μήπω τοὺς τῶν κατηγορῶν λόγους ἠγέσθαι πιστοῦς. Λυσ.19,5. ὁπότε αἱ μὲν ἐξ ἀρχῆς συνθῆκαι ἡγαρίσθησαν, ἔτεροι δὲ μὴ ἐγγράψαν, πῶς ἂν ὀρθῶς ἐμοὶ δικάζοιτο ; Δ.33,30. οὐ μέμνηται τῶν ἐμοὶ πεπραγμένων, ὅτι τῶν ἀδικημάτων ἂν ἐμémνηται τῶν αὐτοῦ. 18,79.—οἱ Ἀθηναῖοι τὸν Περικλέα ἐκάκισον, ὅτι στρατηγὸς ὦν οὐκ ἐπεξάγει ἐπὶ τοὺς πολεμίους. Θ.2,21.

6. Προτάσεις συμπερασματικά ἢ τῆς ἀκολουθίας.

§ 219. Ἐν ταῖς προτάσεσι ταύταις εἰσαγομέναις διὰ τοῦ ὥστε τίθενται

α') Αἱ ἐγκλίσεις τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς κρίσεως. ἡ ἄρνησις εἶναι οὐ : οὕτω σκαίς εἶ καὶ ἀναισθητος. ὥστε οὐ δύνασαι λογιῶσθαι. Δ.18,120.—παθὼν ἀντέδρων, ὥστ' οὐκ ἂν ἐγινόμην καχός. Σοφ.Ο.Κ.271. πολλοὶ ὑμῖν πάρεστιν, ὥστ' ὅλην ἂν βούλησθε ἐξαίγρησιν ἂν ἐπιπέσσετε. Ε.ἀν.5,6,20.

Σημ. Διὰ μὲν τῆς ὀριστικῆς ἐκρράζεται τὸ συμπέρασμα ὡς πραγματικὸν ἐπακολούθημα τῆς ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει πράξεως, διὰ δὲ τῆς ὀριστικῆς ἱστορικοῦ χρόνου μετὰ τοῦ ἂν ὡς ἐπακολούθημα δυνατόν ἢ πιθανόν ἐν τῷ παρελθόντι, καὶ διὰ τῆς εὐκτικῆς μετὰ τοῦ ἂν ὡς τοιοῦτον ἐν τῷ παρόντι ἢ μέλλοντι.

β') Ἀπαρέμφχτον¹, ὅταν ἡ πρότασις τῆς ἀκολουθίας παρί-

¹ Μετ' ἀπαρεμφάτου τὸ ὥστε (ἰσχυρῶς ὁμοιωματικὸν ἐπίρρημα) ὡς καθαρώς συμπερασματικὸς σύνδεσμος παρ' Ὀμήρῳ ἀπαντᾷ ἐν δυοῖς μόνοις χωρίοις, I,42καίρ,21.

σταται ὡς φυσικῶς δυνατόν ἐπακολούθημα (οὐχὶ σπανίως καὶ συμπίπτον πρὸς τὴν πρᾶγματικότητά) τῆς ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει πράξεως· ἡ ἄρνησις εἶναι μὴ καὶ σπανίως (ἐπὶ κρίσεως) οὐ· πο.1.1ὴν κραυγὴν ἐποιοῦν, ὥστε καὶ τοὺς πολεμίους ἀκούειν (φυσικὸν ἦτο νὰ ἀκούσιν· ἀλλ' ἂν ἤκουσταν ἢ μὴ δὲν δηλοῦται). Ε.ἄν 2,2,17. — Κλέαρχος ἤλανετο ἐπὶ τοὺς Μέγωρος, ὥστ' ἐκείνους ἐκπεκλήχθαι καὶ τρέχειν ἐπὶ τὰ ὅπλα. (καὶ ὄντως ἐξεπλάγησαν, ὡς δῆλον γίνεται ἐκ τῆς ἐπομένης ἀπαρεμφ. προτάσεως τρέχειν...). 1,5,13.

(Σημ. 1. Μετὰ τὴν φράσιν τοσούτου δέω ποιεῖν τι, ὥστε... ἀκολουθεῖ πάντοτε ἰριστική, π.χ. ἐγὼ δὲ τοσούτου δέω περὶ τῶν μὴ προσηκόντων ἱκανὸς εἶναι λέγειν, ὥστε δέδοικα μὴ... Λυσ.18,1.)

Σημ. 2. Περὶ τοῦ ἢ ὥστε (ἢ ὡς) μετ' ἀπαρεμφάτου μετὰ τὰ συγκριτικὰ ὅρα § 112.

Σημ. 3. Μετὰ τὰς ἀντωνυμίας τοσούτος καὶ τοιούτος τίθεται πολλάκις ἀντὶ τοῦ ὥστε ἡ ὅσος καὶ οἷος μετ' ἀπαρ. κατὰ τὸ γένος, τὸν ἀριθμὸν καὶ τὴν πτώσιν τῆς δεκτικῆς: ἀλλὰ μοι δοκεῖ τοσούτον χωρίον κατασχεῖν, ὅσον (=ὥστε) ἐξω τοὺς ἐσχάτους λόγους γενέσθαι τῶν πολεμίων κεράτων. Ε.ἄν.4,8,12. οἱ Περσικοὶ νόμοι ἐπιμέλονται, ὅπως μὴ τοιούτοι ἐσονται οἱ πολῖται, οἷοι πορνηροὺ τινοὺ ἐφίεσθαι Κ.1.2 3.Πολλάκις δ' ὅμως ἡ τοσούτος καὶ ἡ τοιούτος παραλείπονται καὶ τότε τὸ ὅσον=τοσούτος ὥστε, τὸ οἷος=τοιούτος ὥστε: ὅσον μόνον γενέσθαι ἐαυτῷ κατέλιπε. Ε.ἄν.7.3,22. καλὸν ἢ ἐπιστήμη καὶ οἷον ἄρχειν ἀνθρώπων. Πλ.Πρωτ 352

Σημ. 4. Τὸ ὥστε μετ' ἀπαρεμφάτου σημαίνει ἔτι α') σκοπὸν ἐπιδιωκόμενον (ἢ καὶ ἐπιδιωχθέντα καὶ ἐπιτευχθέντα, ἰδίως μετὰ τὰ ῥήματα διαπράττεσθαι, ποιεῖν): χρὴ πάντα ποιεῖν, ὥστε ἀρετῆς καὶ φρονήσεως μετασχεῖν. Πλ.Φαίδ.144.—καὶ ἐγὼ αὐτὸν προπολεμῶν ἐποίησα, ὥστε δόξαι τοῦτω· οὐ πρὸς ἐμὲ πολέμου παύσασθαι. Ε.ἄν.1,6,6. β') ἐπὶ τῇ συνθέσει. ἐπὶ τῷ ὄρω: πολλὰι πρεσβεῖαι ἀπῆρτων καὶ χρήματα ὥστε μὴ ἐμβάλλειν. Ε.Ἑλλ.5,3,14. Ἐπὶ ταύτης ὅμως τῆς σημασίας ἀντὶ τοῦ ὥστε τίθεται καὶ τὸ ἐφ' ᾧ (τε) μετ' ἀπαρεμφάτου ἐνεστώτος ἢ ἀορίστου ἢ¹ ὀριστικῆς μέλλοντος, προηγουμένου μάλιστα τοῦ ἐπὶ τούτῳ: ἀφίεμέν σε, ἐπὶ τούτῳ μέντοι. ἐφ' ᾧ τε μηκέτι φιλοσοφεῖν. Πλ.ἀπ.29. οἱ ἐν Ἰθάμῃ ξυνέβησαν, ἐφ' ᾧ τε ἐξίσαι ἐκ Πελοποννήσου. Θ.1,103.

§ 220. Ἀντὶ τοῦ ὥστε ἀπαντᾷ καὶ τὸ ὡς καὶ δὴ ἐν πᾶσι τοῖς εἶδεσι τῶν συμπερασματικῶν προτάσεων. Παρὰ τοῖς πεζοῖς ὅμως Ἀττικοῖς ἢ

¹ Παρὰ Θουκυδίδῃ μάλιστα καὶ Ἡροδότῳ.

108 Ἡ Ὑποτακτικὴ μετὰ τοῦ (δυνητικοῦ) ἄν καὶ ἡ Εὐκτικὴ ἄνευ αὐτοῦ ἐν ταῖς ὑποθετ., ἀναφορ. καὶ χρον. προτάσεσιν.

χρῆσις αὕτη περιορίζεται ἐν μόνῳ τῷ Ξενοφῶντι : οὕτω μοι προθύμως ἐβοήθησας, ὥς νῦν σίσωσμαι. Κ.5,4,11. τοιοῦτόν τι ἐποίησεν, ὥς πᾶς ἄν ἔγνω, ὅτι ἀσμέντη ἦκονσεν. συ.9,3. πάντα ταῦτα οὕτως ἡδέα μοι δοκεῖ εἶναι, ὥς μᾶλλον ἡδεσθαι ποιῶν ἕκαστα οὐκ ἄρ' εὐξαίμην. 4,39.—ὁ ποταμὸς τοσοῦτος τὸ βάθος, ὥς μηδὲ τὰ δόρατα ὑπερέχειν. ἀν.3,5,7.

7. Ἡ ὑποτακτικὴ μετὰ τοῦ (δυνητικοῦ) ἄν καὶ ἡ Εὐκτικὴ ἄνευ αὐτοῦ ἐν ταῖς ὑποθετικαῖς, ἀναφορικαῖς καὶ χρονικαῖς προτάσεσιν.

§ 221. Α'. 1. Ἐπὶ πράξεως δυνατῆς καὶ προσδοκωμένης ἐν ταῖς προτάσεσι ταύταις τίθεται ἡ ὑποτακτικὴ μετὰ τοῦ ἄν· ἐν τῇ κυρίᾳ δὲ προτάσει τίθεται μέλλων ἢ συγγενής τις αὐτῷ κατὰ τὴν σημασίαν τύπος (π.χ. εὐκτικὴ μετὰ τοῦ ἄν, προστακτικὴ, ἐνεστώς¹) : ἔὰν ζητῆς καλῶς, εὐρήσεις. Πλ.Γοργ.503.—ἔφ' ἀνδρὶ δὲ ἄν ἔλθοι, πείσομαι. Ξ.ἀν.1,3,15.—ἐπειδὴν διαπράξωμαι ἃ θέομαι, ἤξω. 2,3,29.

Σημ. Ἐν πλεονεξίᾳ λόγῳ δύναται ἀντὶ τῆς ὑποτακτικῆς μετὰ τοῦ ἄν νὰ τεθῇ εὐκτικὴ (ἢ τοῦ πλ. λόγου) : δυσπάρειτον ἔφη χωρίον εἶναι, ὃ εἰ μὴ τις προκαταλήψοιτο, ἀδύνατον εἶσθαι παρελθεῖν. Ξ.ἀν.4,1,25. ἔνθ' ἡμεῖς μὲν πάντες ὁμοκλέομεν ἐπέεσσιν τόξον μὴ δόμεναι, μηδ' εἰ μάλα πολλὰ ἀγορεύοι. ω, 174.

2 Ἐπὶ πράξεως ἐπαναλαμβανομένης τίθεται ὡσαύτως ἡ ὑποτακτικὴ μετὰ τοῦ ἄν, ἐὰν ἡ ἐπανάκληξις δὲν περιορίζηται ἐν ὠρισμένῳ χρόνῳ· ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει τίθεται ἐνεστώς ἢ γνωστός : ἔὰν τις τὸν ἥλιον ἀναιδῶς ἐγχειρῇ θεᾶσθαι, τὴν θῆν ἀφαιρεῖται. Ξ.ἀπ.4,3,14. οἱ τύραννοι πλοῦσιον δὲ ἄν βούλωνται παραχρῆμ' ἐποίησαν. Δ.20,15. μαιρόμεθα, ὁπόταν ὀργιζώμεθα. Φιλημ.156.

Σημ. Ἐὰν ἡ ἐπανάκληξις περιορίζηται ἐν τῷ παρελθόντι, τότε ἐν μὲν ταῖς προτάσεσι ταύταις τίθεται ἡ εὐκτικὴ ἄνευ τοῦ ἄν, ἐν δὲ τῇ κυρίᾳ παρατακτικὸς μὲν συνήθως ἄνευ τοῦ ἄν, σπανιώτερον δὲ παρατακτικὸς μετὰ τοῦ ἄν ἢ ἀόριστος μετὰ τοῦ ἄν² : Σωκράτης οὐκ ἔπειθε, εἰ μὴ θυγῶν. Ξ.ἀπ.1,3,3.—Κῦρος οὐκ ἔτινας ὀρώη τὰ καλὰ διακοντάς, πάσαις τιμαῖς ἐγέγραυρεν. Κ.8,1,39.—Κῦρος ἐθήρηνεν, ὅποτε βούλοιο γυμνάσαι ἑαυτὸν καὶ τοὺς ἵππους. ἀν.1,2,8.—εἴ τις ἀντίποι, εὐθὺς ἐτεθρήκει. Θ.8,66.

§ 222. Β'. Ἐὰν πρόκειται νὰ δηλωθῇ ἡ σκέψις ἀπλῶς τοῦ λέγοντος, τότε τίθεται ἐν ταῖς προτάσεσι ταύταις ἡ εὐκτικὴ ἄνευ τοῦ ἄν· ἐν τῇ κυρίᾳ δὲ προτάσει τίθεται συνήθως εὐκτικὴ μετὰ

¹ Πρβλ. § 159, δ'.

² Πρβλ. § 162, β' καὶ σημ. καὶ § 166.

τοῦ ἄν· εἰ ἀναγκαῖον εἴη ἀδικεῖν ἢ ἀδικεῖσθαι ἐλοίμην ἄν ἀδικεῖσθαι ἢ ἀδικεῖν Πλ.Γοργ.469.—ὀκροῖν ἄν εἰς τὰ πλοῖα ἐμβαλεῖν, ἃ ἡμῖν δοῖν.Ξ.ἀν.1,3,17.—ἀπολομεν ἄν,ὅποτε τὸν μισθὸν ἔχοιεν οἱ ταῦτα καταπράξαντες ὑμῖν.7,7,17.

8. Ὑποθετικοὶ λόγοι.

§ 223. Οἱ ὑποθετικοὶ λόγοι σύγκεινται ἐκ δύο προτάσεων, τῆς ὑποθέσεως δηλ. (ἢ ἡγούμενου ἢ προτάσεως) καὶ τῆς ἀποδόσεως (ἢ ἐπομένου). διακρίνονται δὲ αὐτῶν 4 εἶδη· α') Καθαρῶς ὑποθετικαὶ περίοδοι.—β') Ὑποθετικαὶ περίοδοι σημαίνουσαι 1) πρᾶξιν δυνατὴν καὶ προσδοκωμένην 2) ἀόριστον ἐπαράληφιν πράξεως.—γ') Ὑποθετικαὶ περίοδοι ἐν αἷς ἐκφράζεται ἀπλῆ σκέψις τοῦ λέγοντος.—δ') Ὑποθετικαὶ περίοδοι δι' ὧν ἐκφράζεται τὸ ἀπραγματοποιήτον

§ 224. α') Καθαρῶς ὑποθετικαὶ περίοδοι. Ἐν μὲν τῷ ἡγούμενῳ αὐτῶν τίθεται ὀριστικὴ παντὸς χρόνου μετὰ τοῦ εἰ, ὅταν περὶ τῆς πραγματικότητος ἢ μὴ τῆς ὑποθέσεως μηδεμίαν κρίσιν ἐκφέρηται¹, ἐν δὲ τῇ ἀποδόσει τίθεται ἡ ὀριστικὴ ὡςχύτως παντὸς χρόνου ἄνευ τοῦ ἄν, ὅταν αὕτη παρίσταται ὡς ἀναγκασία καὶ ἄφευκτος συνέπεια τῆς ὑποθέσεως, ἢ καὶ αἱ ἄλλαι ἐγκλίσεις τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων μετὰ τῆς ἐκτῶν σημασίας· εἰ μὴ φυλάσσεις τὰ μικρὰ ἀπολεῖς τὰ μεῖζονα. Μέ.172. εἴπερ ἦσαν ἀληθεῖς αἱ κατηγορίαι, οὐκ ἔρε^ν τῇ πόλει δικὴν ἀξίαν λαβεῖν. Δ.18,12. εἰ μὲν θεοῦ ἦν Ἀσκληπιδός, οὐκ ἦν αἰσχροκερδής, εἰ δὲ αἰσχροκερδής, οὐκ ἦν θεοῦ. Πλ.Πολ.408 —εἰ τοῦτ' ἀγροεῖς, πᾶν ἄν ἀγροήσεας. Δ.36.44. εἰ σε μισῶ, ἀπολοίμην. Ἀρ.ἱπ.764. εἰ μὲν καὶ σὺ φης τοιοῦτος εἶναι, διαλεγώμεθα. Πλ.Γοργ.458.

Σημ. 1. Ἐν ζωηροῦ λόγῳ ἀντὶ ὑποθετικῆς προτάσεως δύναται νὰ τεθῇ ἔρωνηματικὴ· ἀδικεῖ τις ἐκῶν; ὀργή καὶ τιμωρία κατὰ τοῦτον. Δ.18,274.

Σημ. 2. Αἱ διὰ τοῦ εἰ μὴ (ἄρα) εἰρωνικαὶ ὑποθετικαὶ προτάσεις ἐκφέρονται πάντοτε καθ' ὀριστικὴν· εἰ μὴ ἄρα δεῖνὸν καλοῦσι τὸν τάληθ' ἄνθρωπον. Πλ.ἀπ.17. τίτος οὖν εἰμι ὑπεύθυνος· εἰ μὴ τις ἐστὶν εὐνοίας εὐθύνη. Αἰσχ.3.

§ 225. β') Ὑποθετικαὶ περίοδοι σημαίνουσαι

1) Πρᾶξιν δυνατὴν καὶ προσδοκωμένην (§ 219, Α', 1). παραδείγματα· ἦν ἐθέλωμεν^{νῦν} ἀποθνήσκειν ὑπὲρ τῶν δικαίων, εὐδοκίμομεν. Ἰσ.6.107. ἄν παύσησθε ὀλιγορροῦντες^{ἀπὸ τῶν} ἀπάρτων, ἴσως ἄν καὶ νῦν ἐτι βελτίῳ γένοιτο. Δ.8,77. καὶ χρῶ αὐτοῖς, ἐάν τι δέη. Ξ Κ.5,4,3. Ἀλλ' ἐν ταῖς τοιαύταις προτάσεσιν ἀντὶ τῆς ὑποτακτικῆς μετὰ τοῦ ἄν τίθεται καὶ ὁ μέλλων τῆς

¹ Παράβαλε τούτοις τὰς ὑποθ. περιόδους τοῦ δ' εἶδους (§ 228).

ὀριστικῆς¹: εἰ μὲν ἀπογνώσεσθε, ἐπὶ τοῖς λόγοις τὸ βουλευ-
τῆριον ἔσται. ἐὰν δὲ καταγνώτε, ἐπὶ τοῖς ἰδιώταις. Δ. 22, 37.
εἰ αὖτις ἡ πόλις λησθήσεται, ἔχεται καὶ ἡ πᾶσα Σικελία. Θ. 6, 91.

Σημ. 1. Ὁ καθ' ἑκαστὸν ὑποθ. σύνδεσμος εἰ ἐνοῦται μετὰ τοῦ ἄν
εἰς τὸ ἐὰν² ἐξ οὗ τὸ ἄν καὶ τὸ (Ἰων.) ἦν.

(Σημ. 2. Τὸ ἐὰν μόνον μεθ' ὑποτακτικῆς (ἢ τὸ μόνον μετὰ προστακτι-
κῆς) σημειώνει ὅτι εἰ μόνον γὰρ: ἐπαίρειν τεύχεται, ἐὰν μόνον τὸ τιχθῆν ἐν
τολμῇ τελεῖν. Σοφ. Αἴ. 623. ἀρχέτω μόνον ἀγαθόν τι ποιῶν ὑμῶς φαιρέ-
σθω. Ξ. ἄν 7. 1. 10.)

(Σημ. 3. Προστακτικὴ μεθ' ἧς εἶναι συνημμένη ὀριστικὴ μέλλοντος
εἶναι ζωηροτέρα τοῦ ἐὰν μεθ' ὑποτακτικῆς: σμικρὸν λαβὲ παράδειγμα καὶ
πάντα εἴσει ἂ βούλομαι. Πλ. Θεαιτ 1 4.)

Σημ. 4. Σπανίως ἐν ὑποθέσει κατ' εὐκτικὴν ἐκφερομένη πρὸς δήλωσιν
ἐνδεχομένης πραγματοποιήσεως (πρὸς. 1.) προστίθεται καὶ ὁ ἄν. Ἡ
τοιαύτη ὑποθ. πρότασις ἀντιστοιχεῖ πρὸς ἀνεξάρτητον εὐκτικὴν μετὰ τοῦ ἄν:
εἰ κεν Ἄργος ἰκοίμεθα, γαμβρὸς κέν μοι ἔοι. Ι. 141. οὐδ' εἰ μὴ ποιήσαιοι
ἄν τοῦτο. ἐκ καταφρόνητόν ἐστιν. Δ. 4, 18.)

2) Ἀόριστον ἐπαναληψὶν πράξεως (§ 221, Α', 2). α') παραδείγ-
ματα ἁορίστου ἐπαναλήψεως ἐν παντὶ χρόνῳ: πάντ' ἐστὶν ἐξευρεῖν,
ἐὰν μὴ τὸν πόρον φεύγῃ τις. Φιλ. 36. ἢν ἐγγὺς ἔλθῃ θάνατος. οὐδεὶς
βούλεται τὴν ἡσέειν. Εὐρ. Ἀλκ. 671. ἢν δ' ἄρα του καὶ σφαλῶσιν,
ἀντεπίσαντες ἄλλα ἐπλήρωσαν (= πληροῦσι) τὴν χρείαν. Θ.
1, 70.— ἐν λαβῶν τὰς διαβολὰς, κἄν ψευδεῖς ᾧσιν. Ἰσ. 1, 17.

β') παραδείγματα ἐπαναλήψεως ἐν τῷ παρελθόντι (§ 219,
Α, 2, σημ.). Κῆρυξ εἴ τινα ὀφίῃ δεῖν ὄντα οἰκονόμον ἐκ
τοῦ δικαίου καὶ προσόδους ποιῶντα, οὐδένα ἄν πώποτε ἀφεί-
λετο. ἀλλ' αἰεὶ προσεδίδου. Ξ. ἄν 1 9, 19. εἰ μὲν τινες ἰδοιέν πῃ
τοὺς σφετέρους ἐπικρατοῦντας, ἀνελθόντες ἄν. Θ. 7, 71. Ἀντὶ
τῆς εὐκτικῆς ὅμως τίθεται ἐνίοτε καὶ ὁ παρατακτικός: εἴ τις το
ἠρώτα, ἀπεκρίνοντο. Θ. 7, 10. ἐμίσει οὐκ εἴ τις κακῶς πάσχω
ἤμυνετο. ἀλλ' εἴ τις εὐεργετούμενος ἀχάριστος φαίνοιτο. Ξ.

Αγ. 11. 3

§ 226. Παρ' ὧν ἂν τῷ ἐὰν ἢ ἄν (τὰ ὅποια δὲν ἀπαντῶσι παρ'
αὐτῷ) καὶ τοῦ ἦν (ὅπερ σπανίως ἀπαντᾷ) τίθεται τὸ αἰ κεν, εἰ κεν, εἰ δ'
ἄν, εἴπερ ἄν.—Οὐ γὰρ σπανίως δὲ παρ' οὗτῳ (σπανιώτερον δ' ὅμως παρ' ἄλ-
λοις συγγραφεῖσιν) ἀπαντᾷ καὶ μόνος ὁ εἰ μεθ' ὑποτακτικῆς: εἰ περ γάρ σε
κατακτάνῃ, οὐ σέ τ' ἔγωγε κλάσομαι. Χ, 86.—εἰ δ' ἄρα τις ἐξυβλήται
ὀδύνη, οὐ τι κατὰ κράτος οὐκ ἔστιν. η. 204.

§ 227. γ') Ὑποθετικαὶ περίοδοι ἐκφράζουσιν ἀπλὴν σκέψιν
ἢ γνώμην τοῦ λέγοντος (§ 220, Β'). παραδείγματα: εἰ ἅπαντες

¹ Σπανίως δὲ καὶ ἡ εὐκτικὴ ἄνευ τοῦ ἄν πρὸς δήλωσιν τοῦ ἐξ ὑποκει-
μένου: εἴ τις τὰδε παραβαίνει, ἐταρῆς ἔστω τοῦ Ἀπόλλωνος. Αἰσχ. 3, 110.

² Ἐὰν κυρίως=εἰ+ἄν, ὅπερ (ἔστω) ἐκ τοῦ εἰ+ἄν (τῷ δυνητικῷ).

μνησάμεθα τὴν Λακεδαιμονίων ἀργίαν καὶ πλεονεξίαν, εὐθὺς ἂν ἀπωλεσθήμεθα. [Ισ. 11, 20.] Ἐν τῇ ἀποδόσει ἀντὶ εὐκτικῆς μετὰ τοῦ ἂν δύναται νὰ τεθῇ καὶ ἡ ὀριστικὴ πρὸς δήλωσιν βεβαιότητος : τὸ λέγειν εὖ θειρόν ἐστιν, εἰ γέροι τιὰ β. λάβην. Εὐρ. Ἀρχ. 39 (255). τί δει καλῆς γυναικός, εἰ μὴ τὰς φείας χρηστὰς ἔχοι. Εὐρ. Ἀντιόπ. 19 (211). εἰ γὰρ εἶναι τι δοκοῖται ἐν τούτοις ἀδίκημα, οὐδὲν ἐστὶ δῆπου πρὸς ἐμέ. Δ. 18, 21.

§ 228. δ'). Ὑποθετικαὶ περίοδοι δι' ὧν ἐκφράζεται τὸ ἀπραγματοποίητον. Ἐν τῷ ἡγουμένῳ τούτων τίθεται ἡ ὀριστικὴ τῶν ἱστορικῶν χρόνων, ἐν δὲ τῷ ἐπομένῳ ἡ ὀριστικὴ ὡσαύτως τῶν ἱστορικῶν χρόνων καὶ δὴ μετὰ τοῦ ἂν μὲν, ἂν ἡ συνέπεια παρίσταται ὡς προβληματικὴ καὶ ἐκ περιστάσεων ἐξαρτωμένη, ἀνεμ αὐτοῦ δέ, ἂν ἡ συνέπεια παρίσταται ὡς ἀνυπόφικτος : εἰ τριῶκορτα μόοι μετέπεσοι τῶν ψήφων, ἀποπερεύγη ἂν. Πλ. ἀπ. 36. εἰ δὲ μὴ ἐβοήθησαν αὐτοῖς ἐκ τοῦ στρατοπέδου, ἐκινδύνευσαν ἂν ἅπαντες ἀπολέσθαι. [Ε. Ἐλλ. 4, 3. 23] — ἡ πόλις ἐκινδύνευσεν πᾶσα διαφθαῖναι. εἰ ἄρεμος ἐπεγέρετο. Θ. 3. 74. εἰ ᾤων ἐτύγχανεν Ἀμύντας, ἐκείνον αὐτὸν παρειχόμεν. Λυκ. 23. εἰ ἦσαν ἄνδρες ἀγαθοί, ἐξῆν αὐτοῖς δεικύναι τὴν ἀρετήν. Θ. 1, 37. — Πρὸς τὸ μὴ πραγματικὸν (ὅταν ἡ συνέπεια παρίσταται ὡς προβληματικὴ) ἐντιτίθεται πολλάκις τὸ πραγματικὸν διὰ τοῦ νῦν δέ : εἰ μὲν ἦν καλός, ἐφοβούμεν ἂν σφόδρα λέγειν· νῦν δὲ οὐκ ἐστὶ καλός· ἀδεῶς δὴ λέγω. Πλ. Θεαιτ. 143.

Σημ. 1. Συνήθως διὰ τοῦ παρατατικοῦ δηλοῦται τὸ ἀπραγματοποίητον ἐν τῷ παρόντι, διὰ δὲ τοῦ ἁορίστου τὸ ἀπραγματοποίητον ἐν τῷ παρελθόντι : πολλοὶ ἂν ἄξιον ἦν τὸ πλουτεῖν, εἰ καὶ τὸ χαίρειν αὐτῷ συνῆν. Στ. 97. εἰ τοῖνον ὁ Φίλιππος τότε ταύτην ἔσχε τὴν γνώμην, οὐδὲν ἂν ὦν νυνὶ πεποίηκεν ἔπρυξεν. Δ. 4. 5. — (ἀλλ' καὶ : Ἀγαμέμνων οὐκ ἂν ρήσων ἐκράτει, εἰ μὴ τι καὶ ναντικὸν εἶχεν. Θ. 1, 9.)

(Σημ. 2. Παρ' Ὁμήρῳ ἐν τῇ ἀποδόσει τοῦ δ' εἵδους κανονικῶς τίθεται ὁ κέν, ὁ δὲ ἂν σπανίως.)

Ἰδιαίτεροι παρατηρήσεις περὶ τῶν ὑποθετικῶν λόγων.

§ 229. Πολλάκις τὸ ἡγούμενον τοῦ ὑποθετικοῦ λόγου ἐλλείπει, εὐκόλως ἐκ τῶν ἡγουμένων νοούμενον (μάλιστα ἐπὶ τοῦ γάρ ἂν), ἢ λαμβάνει ἐν τινὶ λέξει ἢ φράσει τῆς κυρίας προτάσεως (συνήθως ἐν μετοχῇ) : οὐκ ἐοθίουσι πλεῖω ἢ δύνανται φερεῖν· διαρραγεῖεν γάρ ἂν (εἰ πλεῖω ἐσθλοῖεν δηλ. [Ε. Κ. 8, 4, 21]. πάντας θεοῖα πένειν βούληται; μένοιτο μέντ' ἂν. Δ. 19, 138. ἡμῖν δ' ἐκ πολλῆς ἂν περιουσίας γεῶν μόλις τοῦτο ὑπῆρχε. (= εἰ πολλὴ ἦν ἡμῖν περιουσία γεῶν). Θ. 7, 13. οὔτε βοδὸς ἂν ἔχωρ

ἐν τοῖς ἀποδόσει

σῶμα, ἀνθρώπου δὲ γνῶμην, ἡδύνατ' ἄν πράττειν ἂ ἐβούλετο.
 Ε. ἄν 1, 4, 14. *ὅτι τὸν σῶμα τοῦ ἀνθρώπου*

§ 230. Ἐν τῇ ἀποδόσει ἀντὶ ἱστορικοῦ τῆς ὀριστικῆς μετὰ τοῦ ἄν ἡ εὐκτικῆς μετὰ τοῦ ἄν τίθεται ἐνίοτε ἀπαρέμφατον ἢ μετοχὴ μετὰ τοῦ ἄν: γασὶν αἱ γυναῖκες οὐκ ἄν ^{οὐκ} εἰσελθεῖν, εἰ τις τῶν διακόνων ἐνδον ἔσοιτο. Ε. Ἑλλ. 4, 5, 6. ^{ὡς} Σωκράτης βράδιος ἄν ἀγέθεις ὑπὸ τῶν δικαστῶν, εἰ καὶ μετρίως τι τούτων ἐποίησε, προσέλετο μάλλον ἀποβαρεῖν. ἀπ. 4, 4, 4.

§ 231. Ἐπὶ ἀντιθέσεως δύο ὑποθετικῶν προτάσεων (διὰ τοῦ εἰ (ἐὰν) μὲν — εἰ δὲ μὴ εἰσαγομένων) ἀποσιωπᾶται ἐνίοτε ἡ ἀπόδοσις τῆς προτέρας (σχήμα ἀναρταπόδοτον): αἱ μὲν σε διαγινώσκουν τοὺς ἀγαθοὺς καὶ τοὺς κακοὺς ἐδίδασκεν (εὐ ἔχει δηλ.): εἰ δὲ μὴ, τί σοι ὄφελος ὧν ἔμαθες; Ε. ἀπ. 3, 1, 9. εἰ μὲν σὺ τι ἔχεις πρὸς ἡμᾶς λέγειν (λέγε δηλ.): εἰ δὲ μὴ, ἡμεῖς πρὸς σὲ ἔχομεν (λέγειν δηλ.). ἀν. 7, 15.

§ 232. Κᾶρ=1) καὶ ἄν δυνητ. 2) καὶ ἄν (ὕποθ.): οὐκοῦν τούτων μὲν κᾶρ ἀψαιο κᾶρ ἴδοις. Πλ. Φαῖδ. 79. — κᾶρ μὲν βάλῃς, οὐκ ἄν ἀμάρτοις. Ε. Κ. 8, 3, 27. — Τὸ δὲ κᾶρ=καὶ ἐν.

§ 233. Τὸ εἰ (ἦν) μὴ μετ' ἄρνησιν (ἐκπεφρασμένην ἢ καὶ λαμβάνουσαν) ἔχει τὴν σημασίαν τοῦ πλὴν. ἐκτός: κῆρ ἡμῖν οὐδὲν ἀγαθὸν ἄλλο, εἰ μὴ ὅπλα καὶ ἀρετή. Ε. ἄν. 2, 1, 12. — (ὥς δὲ πέτρος ἢ θαλάσσιος κλέδων ἀκούει νοουθετουμένη, ἦν μὴ ποτε στρέψασα πάλλενκον δέρην πατέρ' ἀπομώδη γίλλον. Εὐρ. Μηδ. 30). Διὰ τοῦτο ἐνίοτε μετὰ τὸ εἰ μὴ ἐπιφέρεται ἔτερον εἰ: οὐ χρήσιμος οὐδὲν ἢ ῥητορικὴ, εἰ μὴ εἴ τις ὑπολάβοι. Πλ. Γορ. 480.

§ 234. Τὸ εἰ δὲ μὴ, ἰδίως μετὰ τὸ μάλιστα μὲν, τίθεται καὶ ἄνευ ῥήματος, ὅπερ ἐνίοτε εὐκόλως νοεῖται ἐκ τῶν συμφραζομένων: εἰ βούλεσθε συναπιέναι, ἤκειν ἥδη κελεύει τῆς ρυκτός· εἰ δὲ μὴ, αὐριοι πρῶτ' ἀπιέναι γησί. Ε. ἄν. 2, 2, 1. μάλιστα μὲν εὐρετῆς γίγνον τῶν βελτίστων· εἰ δὲ μὴ, μιμῶν τὰ παρὰ τοῖς ἄλλοις ὀρθῶς ἔχοντα. Ἰσ. 2, 17. Καταντήσασα δὲ στερεότυπος φράσις (= ἄλλως, ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει) τίθεται καὶ μετὰ τὸ ἐὰν μὲν: ἐὰν μὲν τι ὑμῖν δοκῇ λέγειν ἀληθές. ξυνομολογήσατε· εἰ δὲ μὴ, παντὶ λόγῳ ἀντιτείνετε. Πλ. Φαῖδ. 91. καὶ μετ' ἄρνητικὴν πρότασιν ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ εἰ δὲ: μὴ οὕτω λέγε· εἰ δὲ μὴ οὐ θαρροῦντά με ἔξεις. Ε. Κ. 7, 1, 35.

§ 235. Μία ἀπόδοσις δύναται νὰ ἔχῃ δύο ὑποθέσεις α') ὅταν ἡ μία εἶναι γενικωτέρα καὶ πίπτῃ ἐν' ὅλῃς τῆς ὑποθετικῆς περιόδου, ἡ δὲ ἄλλη ἐκφράζῃ μεικωτέραν τινὰ περίπτωσιν: εἰ δ' ἀπ' αὐτῆς διαλυθεῖ, τί ποιήσομεν, ἄν ἐπὶ Χερρόνησον ἴῃ; Δ. 8, 17. — β') ὅταν ἡ μία τῶν ὑποθέσεων εἶναι ὑπόθεσις τῆς ἐτέρας: ἀξιοῦμεν, εἰ τινα ὁρᾷτε σωτηρίαν ἡμῖν, ἐὰν διακαρτερῶμεν πολεμῶντες, διδάξαι καὶ ἡμᾶς². Ε. Ἑλλ. 7, 4, 8. — γ') ὅταν ἡ β' ἐπιφέρηται ὡς ἐπεξηγήσις τῆς α' ἢ λέξέως τινος αὐτῆς: εἰ ὁρᾷς τοῦτο, ἔμοιγε ἔσται τεκμήριον τοῦτο ὅτι σωφρονεῖς, ἐὰν ἐπάδῃς παρέχεις Σωκράτει. Πλ. Χαρμ. 176.

§ 236. Χάριν παρομοιώσεως ἐπιφέρεται πολλάκις μετὰ πρότασιν τινα λόγος ὑποθετικὸς (τοῦ γ' ἢ δ' εἰδούς) διὰ τοῦ ὥσπερ ἄν εἰ. Τὸ ῥῆμα τῆς ἀποδόσεως νοεῖται ἐκ τῶν ἡγουμένων, τὸ δὲ εἰ ἐν τοῖς ὑποθ. τούτοις λόγοις συντάσσεται μετ' εὐκτικῆς ἢ ὀριστικῆς ἱστορ. χρόνου (§ 222, Β' καὶ 228):

¹ Ἡ γενικωτέρα.

² Ἡ β' εἶναι ὑπόθεσις τῆς α'.

Κῦρος εὐθὺς ἠσπάζετο αὐτόν, ὥσπερ ἂν εἴ τις πάλαι φιλῶν ἀσπάζοιτο (= ὥσπερ ἂν ἀσπάζοιτο, εἰ πάλαι φιλῶν ἀσπάζοιτο). Ε.Κ.1.3,2. Ἐνίοτε δὲ ἐλλείπει καὶ τὸ ἡγούμενον : τὴν ὁδὸν διεπορεύθησαν ὥσπερ ἂν εἰ προπεμπόμενοι (= ὥπερ ἂν διεπορεύθησαν, εἰ διεπορεύθησαν προπεμπόμενοι). Ἰσ. 4,148. Ἐκ-ῆς ἐλλείψεως ταύτης ἀπέβη τὸ ὥσπερ ἂν εἰ ἐπίρρημα = ὥσπερ, τρόπον τινά (πρβλ. ὥσπερ εἰ : μόγις ἐμμαντόν ὥσπερ εἰ συναγείρας εἰπον. Πλ.Λύ.222).

§ 237. Τὸ εἴ τις (καὶ) ἄλλος, εἴπερ τις (καὶ) ἄλλος, εἴπερ ποτέ καὶ ἄλλοτε κ.τ.τ. προήλθον ἐξ ἐλλείψεως ῥήματος εὐκόλως νοουμένου καὶ σημαίνουσιν ὑπὲρ πάντα ἄλλον, ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην περίστασιν κλπ. : ὥστε μοι παρίστασθαι ἐκεῖνον καὶ ἐκεῖσε ἀφικόμενον ἐν πράξειν εἴπερ τις πώποτε καὶ ἄλλος (ἐν ἔπραξε δηλ.). Πλ.Φαίδ.58. πολὺ ἐλπίς ἐκεῖ ἱκανῶς, εἴπερ πον ἄλλοι, κήσασθαι τοῦτο 67,6.

§ 238. Ἡ ὑποθετικὴ πρότασις γίνεται πολλάκις¹ παραχωρητική, ἔαν μετὰ τὸ εἰ ἀκολουθήσῃ ὁ καὶ : οἱ ποταμοί, εἰ καὶ (= μὲν) ὅτι) πρόσω τῶν πηγῶν ἄπεροὶ εἰσι, προῖοῦσι πρὸς τὰς πηγὰς διαβατοὶ γίγνονται. Ε.ἐν.3,2,22. Ὡσαύτως ἐνίοτε καὶ ὅταν πρὸ τοῦ εἰ, ἔαν (ἄν, ἦν) κεῖται ὁ καὶ : μέμνησ' Ὁρέστου, καὶ θορατὶς ἐστ' ὁμοῦς. Αἰσχ.χο.112. τοὺς νιείς οἱ πατέρες κάρ (= καὶ ὅταν ἀκούῃ) ὧσι σώφρονες, ὅμως ἀπὸ τῶν ποτηρῶν ἀπείρουνται. Ε.ἐπ.1,2,20.

9. Ἀναφορικαὶ προτάσεις.

§ 239. Αἱ ἀναφορικαὶ προτάσεις εἰσάγονται διὰ τῶν ἀναφορικῶν ἀντωνυμιῶν καὶ ἐπίρρημάτων. Τῶν προτάσεων τούτων ἄλλαι μὲν προσδιορίζουσι στενῶς λέξιν τινὰ τῆς προτάσεως ἐξ ἧς ἐξαρτῶνται (προσδιοριστικαὶ ἀναφορικαὶ προτάσεις), ἄλλαι δὲ ἀπλῶς ἐπάρχουσι μετὰ τὴν κυρίαν πρότασιν δευτερευόν τι νόημα δυνάμεναι νὰ ἀναλυθῶσιν εἰς ἀνεξαρτήτους προτάσεις ἀναλυομένου τοῦ ἀναφορικοῦ αὐτῶν εἴς τι δεικτικὸν μετὰ τινος παρατακτικοῦ συνδέσμου, τοῦ δὲ ἢ καὶ συνήθως (προσθετικαὶ ἀναφορικαὶ προτάσεις) : τί ἐστὶν δ διδάσκει ; (= τί ἐστὶ τὸ ἐπ' αὐτοῦ διδασκόμενον). Πλ.Γοργ.447. — τῷ χρόνῳ μάλιστα ἀξιορπιστεῦναι, ὅρ (= τοῦτο δὲ) ὑμεῖς σαφέστατον ἐλεγχον τοῦ ἀληθοῦς ρομίσατε. Λυσ.19,61.

§ 240. Τῶν ἀναφορ. προτάσεων αἱ μὲν προσδιοριστικαὶ ἐκφέρονται καθ' ὀριστικὴν ἢ εὐκτικήν², αἱ δὲ προσθετικαὶ, συν-

¹ Οὐχὶ δὴλα δὴ πάντοτε. πρβλ. : καλὸν δ' ἦν, εἰ καὶ ἡμαρτάνομεν (= ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι καὶ ἡμαρτάνομεν) τοῖς δὲ εἴηαι τῇ ἡμετέρᾳ ὀργῇ. Θ. 1,38.

² Πρὸς τῆς ἐκφοράς τῶν ὑπὸ ταύτας ὑπαγομένων ἀναφορ. ὑποθετικῶν γίνεται ἀμέσως κατωτέρω λόγος.

σε ἐρωτῶ. Λυτ. 12, 24. τούτων δὲ Ἀθηναίους φημι δεῖν εἶχει πεντακοσίους, ἐξ ἧς ἂν τιρος ἡλικίας καλῶς ἔχειρ ἡμῖν δοκῇ.

Δ. 4 21.

2) Ἐπὶ πράξεως ἐπαναλαμβανομένης 1) ἐν παντὶ χρόνῳ (§ 225, 2, α'). οἱ Πέρσαι δὲ ἂν γνῶσι δυνάμενον μὲν χάριν ἀποδιδόναι, μὴ ἀποδιδόντα δὲ κολλάζουσιν ἰσχυρῶς Ε.Κ. 1, 2, 7. παῖς ἐστὶ πᾶς, ἂν, ἂν, πρῶτη τις εὐ. Αρ. Πλ. 1151.—2) ἐν τῷ πικρελθόντι (§ 228, 2, β'). ὅτινι ἐντυγχάνοιεν, πάντας ἐκτεινοῖ. Ε. ἀν. 5, 2, 32. Ἀθηναῖος ὅπου ᾤετο τὴν πατρίδα ὥφελήσειεν οὐκ ἀγίστατο κινδύων. Αρ. 7, 1, 23.

Σημ. 1. Παρ' Ὀμήρῳ, σπανιότερον δὲ καὶ παρὰ τοῖς τραγικοῖς, ἡ ὑποτακτικὴ ἐν ταῖς προτάσεσι ταύταις ἐκφέρεται καὶ ἄνευ τοῦ ἂν, ἐὰν δὲν πρόκειται νὰ δηλωθῇ τὸ ἐκ περιστάσεων ἐξαρτώμενον : τιμὴν δ' Ἀργείοις ἀποτινέμεν, ἢ τε καὶ ἰσομένοισι μετ' ἀνθρώποισι πέληται. Γ, 287. καλὸν τι γλῶσσ' ὅτω πιστὴ παρῇ. Εὐρ Ι.Τ. 1064. συνηθέστατα παρ' Ὀμήρῳ ἐν παραβολαῖς διὰ τοῦ ὥς ἢ ὥστε εἰσαγομέναις : ὥς τ' ἀμυγδαλεὶς ὄγκον ἐλαύρωσιν, ὥς Τρῶες καὶ Ἀχαιοὶ ἐπ' ἀλλήλοισι βορόντες δύνουν. Δ, 67.

Σημ. 2. "Ο τι (ἂν) μὴ μετ' ἄρνησιν = πλὴν εἰ (ἐὰν) τι : θαυμαστὸν ποιεῖς, ὅς ἡμῖν οὐδὲν δίδως, ὅ τι ἂν μὴ ἐκ τῆς γῆς λάβωμεν. Ε. ἀπ. 2, 7, 13. (πρβλ. καὶ § 203).

γ) Ἀντιστοιχουσὼν πρὸς ὑποθετικὰς τοῦ γ' εἵδους (§ 228) : ὁκροῖν ἂν εἰς τὰ πλοῖα ἐμβαλεῖν ἢ ἡμῖν δοίη. Ε. ἀν. 1, 3, 17. πῶς ἂν εἰδείης περὶ τούτου τοῦ πράγματος οὐ παρτάσας ἂν πείρος εἴης ; Πλ. Μεν. 92.

Σημ. 1. Ἐνίοτε καθ' ἑλξιν ἐκφέρεται ἡ ἀναφορ. πρότασις κατ' εὐκτικὴν, ὅταν ἐξαρτᾶται ἐξ εὐκτικῆς δηλούσης ἐπιθυμίαν ἢ ὑποθ. προτάσεως τοῦ γ' εἵδους : εἴη δ' ὅστις ἀπαγγέλλει Πηλεΐδῃ, Ρ, 630.—εἰ ἀποθνήσκει πάντα ὅσα τοῦ ζῆν μεταλάβοι, ἀνάγκη τελευτῶντα πάντα τεθάναι. Πλ. Φαίδ. 72.

Σημ. 2. Ὡσαύτως καθ' ἑλξιν ἐκφέρεται καθ' ὀριστικὴν ἱστορικὸν χρόνον ἢ ἀναφ. πρότασις, ὅταν ἐξαρτᾶται ἐκ προτάσεως σημαίνουσας ὅτι ἔμπροσθέν τι νὰ γίνηται ἢ νὰ γείνη, ὅπερ ὅμως δὲν γίνεται ἢ δὲν ἐγένετο ἢ ἐξ ὑποθέσεως ἢ ἀποδόσεως ὑποθετικοῦ λόγου τοῦ δ' εἵδους : ἔδει μὲν τοὺς λέγοντας λέγειν ὃ ἕκαστος ἠρεῖτο (ἀντὶ αἰρεῖται). Δ. 8, 1. εἰ ἐβουλόμεθα χρημάτων αὐτοὺς ἀντιποιεῖσθαι, ὧρ ἄλλοι εἶχον (ἀντὶ ἔχουσιν), μάλιστα ἂν οὕτως αὐτοὺς ἐξορμώμεν ἀντέχεσθαι τούτων. Ε. ἀπ. 3, 5, 8. οὔτε γὰρ βοὸς ἂν ἔχωρ σῶμα, ἀνθρώπου δὲ γνῶμην, ἐδύνατ' ἂν πράττειν ἢ ἐβούλετο. 1, 4, 14.

§ 242. Αἱ δι' ἀναφορ. ἀντωνυμίας εἰσαγόμεναι προσδιοριστικαὶ ἀναφορ. προτάσεις ἐπέχουσι τόπον ἐπιθετικοῦ προσδιορισμοῦ ὡς πρὸς τὴν προσδιοριζομένην λέξιν. Αὗται κατὰ παράλειψιν τοῦ εἰς ὃ ἀναφέρονται οὐσιαστικοῦ (ὅπερ δύναται νὰ εἶναι καὶ γενικὴ τις ἔννοια, π. γ. ἀνθρώπος, γῆς, τί, πρᾶγμα) λαμβάνουσιν οὐσιαστικοῦ χαρακτῆρα καὶ τὴν θέσιν αὐτοῦ ἐπομένως ἐν τῇ προτάσει : ὅτι καλὸν φίλον αἰεὶ. (ὕποκειμενον τοῦ φίλου ἐστὶ). Εὐρ. Βάκχ. 881. ὅσοις ἐπιτύχοιεν ξυνελάμβανον (ἀντικ. τοῦ ξυνε-

λαμβάνον). Θ.8.14 προσήκει βοηθεῖν ὑμῖς οὐχ οὔτινες ἂν δυστυχεστάτους σφῆς αὐτοὺς ἀποδείξουσιν (ἀντικ. τοῦ βοηθ. ἔν). Ἰσ.18,37. ἐπιζητεῖ βασιλεὺς ἢν τις ἀπὴν οἷς παρῆται καθήκει. (γεν. διαιρ. τοῦ τίς). Ξ.Κ.8,1,10. — οὕτω καὶ μετὰ προθέσεως· πρέπει δ' ὅμως τὸ ἀναφορικὸν νὰ συμφωνῇ κατὰ τὸν τύπον πρὸς τὸ εἰς ὃ ἀναφέρεται : τὸ μαρθάνειν ἐστὶ τὸ σοφώτατον γίγνεσθαι περὶ ὃ μαρθάνει τις. (προτίτορισμός ἀναφορᾶς τοῦ σοφώτατον). Πλ. Θε. 145. πολλοὶ ἀναλίσκουσι καὶ εἰς ἃ βλάβην φέρει. (προσδιορισμός τοῦ ἀναλίσκουσι σημαίνων τὸ τελικὸν αἰτίον). Ξ.οἰκ.3,5.

§ 243. Ἀναφορικαὶ τινες προτάσεις περιέχουσιν αἰτιολογικὴν ἔννοιαν (ἀναφορικαὶ αἰτιολογικαὶ)· ἐν αὐταῖς, ἄρνησιν ἐπιδεχομένης οὐ, τίθενται αἱ ἐγκλίσεις τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς κρίσεως : θαυμαστὸν ποιεῖς, ὅς, ἡμῖν οὐδὲρ διδῶς. Ξ.ἀπ.2.7.13.

§ 244. Ἐτέρᾳ ἐκφράζουσι σκοπὸν (ἀναφορικαὶ τελικαὶ) καὶ ἐκφέρονται πρὸς τοὺς πεζοὺς καθ' ὁριστικὴν μέλλοντος χρόνου πᾶντοτε, ἄρνησιν ἐπιδεχόμεναι μὴ : ἔδοξε τῷ δήμῳ τριάκοντα ἄνδρας ἐλέσθαι, οἳ τοὺς πατέρας νόμους συγγράψουσιν = ὅπως οὗτοι συγγράψωσιν). Ξ. Ἑλλ.2,2,2. (- θαλάσσιον (=εἰς θάλασσαν) ἐκρίψατ', ἔρθα μήποτ' εἰσδύσεσθ' ἔτι. Σοφ.Ο.Τ.1412).

(Σημ.1. Ἡ ὅστις εἶναι σπάνιωτέρα ἐπὶ τῶν τοιούτων προτάσεων : παντικὸν παρεκκλῆσον, ὃ τι πέμψουσιν ἐς τὴν Λέσβον. Θ.3,16.)

(Σημ. 2. Τοιαῦται προτάσεις πρὸς Ὁμήρῳ ἐκφέρονται καὶ καθ' ὑποτακτικὴν μετὰ τοῦ δυνητικοῦ συνδέσμου ἢ καὶ ἄνευ αὐτοῦ ἢ (μεθ' ἱστορικὸν χρόνον) καὶ κατ' εὐκτικὴν : πέμψω σ' ἡπειρόνδε, ἐς ἔχουσιν βασιλῆα, ὃς κ' ἀπὸ ῥίνα τάμησι. σ.85. ἄγγελον ἦκαν, ὃς ἀγγεῖλαι γυναικί. Ο, 458. Κατ' εὐκτικὴν δ' ἔτι καὶ μετ' ἀρκτικὸν χρόνον πρὸς δήλωσιν τοῦ ἐξ ὑποκειμένου : οὐκ ἔσθ' ὃς σῆς γε κύρας μεγάλης ἀπαλάλκοι. Χ.348.)

§ 245 Ἐν ταῖς ἀναφορικαῖς προτάσεσιν αἰτινες ἐκφράζουσιν ἀκολουθίαν τίθενται αἱ ἐγκλίσεις τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς κρίσεως ἢ ἀπαρέμφατον ἢ ἄρνησιν ἐν αὐταῖς εἶναι οὐ ἢ μὴ : τίς οὕτως εὐήθης ἐστίν, ὅστις ἀγροεῖ ; (= ὥστε ἀγροεῖ). Δ.1.15. οὐδὲ τοιαῦτα λέγειν πρέπει, ἐξ ὧν ὁ βίος μηδὲν ἐπιδώσει τῶν πεισθέντων (= ὥστε μὴ ἐκ τούτων ἐπιδούνηι...). Ἰτ.4,189. οὐδεὶς ἂν γένοιτο οὕτως ἀδαμάντινος, ὃς ἂν μελεῖειν ἐν τῇ δικαιοσύνῃ. Πλ. πολ.360. — ὅσον μόνον γεύσασθαι ἐαυτῷ κατέλιπε. Ξ.ἀν.7,3,22. (πρὸς καὶ § 219, 6' σημ. 3.).

Σημ. Αἱ περιέχουσαι ἔννοιαν αἰτίας, σκοποῦ καὶ ἀκολουθίας ἀναφορικαὶ προτάσεις ἔχουσι σχέσιν πρὸς ὅλην τὴν πρότασιν ἐξ ἧς ἐξαρτῶνται.

10. Χρονικαὶ προτάσεις.

§ 246. Αἱ χρονικαὶ προτάσεις εἰσάγονται διὰ τῶν χρονικῶν συνδέσμων. ¹

¹ Ἀρχικῶς ὄντων χρονικῶν ἐπιρρημάτων ἀναφορικῶν ἢ ἀναφορικῆς φύσεως.

Σημ. 1. Αἱ μὲν διὰ τοῦ ὅτε¹, ὁπότε² καὶ ἡνίκα εἰσαγόμενα χρονικαὶ προτάσεις δηλοῦσι τὸν χρόνον καθ' ὃν ἡ κυρία πράξις γίνεται, π.χ. ὅτ' εὐτυχεῖς, μὴ μέγα γόρει. Μέ.432. αἱ δὲ διὰ τοῦ ἕως, ἔστε καὶ μέχρι (=ἐν ὧσιν) σημαίνουσι τὸν χρόνον καθ' ὃν ἡ κυρία πράξις γίνεται ἢ τὴν διάρκειαν αὐτῆς : ἕως ἐστὶ καιρὸς, ἀντιλήθεσθε τῶν πραγμάτων. Δ.1,20. αἱ διὰ τοῦ ἕως, ἔστε, ἄχρι(ού) καὶ μέχρι(ού) σημαίνουσι πρὸς τοῦτοις καὶ τὸν χρόνον μέχρι τοῦ ὁποίου ἡ κυρία πράξις παρατείνεται : ἐχώρουν διὰ τῶν Σικελῶν, ἕως ἀρίσκοτο εἰς Κατάνην. Θ.6,62. αἱ διὰ τοῦ πρὶν τὸν χρόνον πρὸ τοῦ ὁποίου αὕτη γίνεταί : οἱ Λακεδαιμόνιοι Μεσσηνίους πολιορκούντες οὐ πρότερον ἐπαύσαντο, πρὶν ἐξεβαλεῖν ἐκ τῆς χώρας. Ίσ.19,91. αἱ διὰ τοῦ ἐπεὶ δέ, ἐπειδὴ καὶ ὥς, τὸν χρόνον μετὰ τὸν ὁποῖον ἡ κυρία πράξις ἀρχίζει : ὅς μάλ᾽ ἀπὸ πολλὰ πλάγχθη, ἐπεὶ Τροίης ἱερὸν πτολίεθρον ἔπερσεν. α.2. περιμένομεν ἐκαστοῦ ἕως ἀνοιχθεῖν τὸ δεσμοτήριον, ἐπειδὴ δὲ ἀνοιχθεῖν, εἰσῆμεν παρὰ τὴν Σωκράτη. Πλ.Φαίδ.59. ὥς εἶδον τάχιστα τοὺς πολεμίους, συνέγραψαν. Ε.Ελλ.7,5,16.

(Σημ. 2. Παρὰ ποιηταῖς καὶ τῷ Ἡροδότῳ ἀπαντᾷ ὡς χρον. σύνδεσμος καὶ τὸ εὔτε=ὅτε, καὶ τὸ ὅπως ἀντὶ τοῦ ὥς· παρ' Ἡροδότῳ μάλιστα καὶ ὁ ἐπεῖτε ἀντὶ τοῦ ἐπεὶ.—Ἄλλοι χρον. σύνδεσμοί εἰσι καὶ τὸ ἴμος (=ὅτε), πάρος(=πρὶν) καὶ ὅθρα (=ἕως) παρὰ ποιηταῖς ἀπαντῶντες.)

(Σημ. 3. Τὸ ἕως, εἰς καὶ ἕως ἀπαντῶσι παρ' Ὀμήρῳ καὶ ὡς δεικτικά, μάλιστα μετὰ τοῦ μὲν (=τέως) : οἱ δ' εἰς μὲν Ἀχαιοὶ δρῦνον ἀμύνεσθαι περὶ νηῶν. αὐτὰρ ἐπεὶ τεῖχος ἐπισυμμένους ἐνόησαν Τρῶας... Μ.141.—Τούναντίον δὲ τὸ τέως τίθεται ἐνίοτε ἰδίως παρ' Ἡροδότῳ) καὶ ἀντὶ τοῦ ἕως : τέως μὲν δὴ αὐτῶν Σαρπητῶν ἤρχε, οἱ δὲ ἐκαλέοντο Τερμίλαι. Ἡρόδ.1,173. τέως μὲν ἂν ἐρρωμένος ἦ τις, οὐδὲν ἐπαίσθανεται. Δ.2,21.)

Σημ. 4. Πολλάκις μετὰ τὴν χρονικὴν πρότασιν, ἐν ἀρχῇ τῆς κυρίας, τίθεται δεικτικόν τι χρονικὸν ἐπίρρημα (ἐνταῦθα, τηρικαῦτα, τότε (ἥδη), οὕτω, ἐν τούτῳ κλπ.) ἢ πλεχγία τις πτώσις τῆς οὐτος μετὰ τῆς ἀρμυδιας προθέσεως πρὸς σαφεστέραν δῆλωσιν τῆς χρονικῆς σχέσεως : ὅταρ, πλεῖστά τις, ἔγρη, τότε πλεῖστοι τούτῳ φθοροῦσιν. Ε.Κ.7,5,77. ὥς ἐνέχονταρ οἱ πελτασταί, ἐν τούτῳ οἱ ἱππεῖς ἐπέθερτο. Ελλ.4,5,16. Μετὰ δὲ τὸ ἀναφορικὸν ὡς ἀκολουθεῖ ἐνίοτε⁴ τὸ δεικτικὸν ὡς πρὸς δῆλωσιν ταχίστης ἀκολουθείας : ὥς δ' ἴδεν, ὥς μιν ἕρος γρέεας ἀμφεκάλυψεν. Ε,294.

§ 247. Αἱ χρονικαὶ προτάσεις ἐκφέρονται

¹ Ὅπερ ἐνίοτε παρ' Ὀμήρῳ=ἄφ' ὅτου.—² Μετ' εὐκτ.παρ' Ὀμήρῳ ἐξαρτωμένης ἐκ ῥήματος σημαίνοντος προσδοκᾶν, περιμένειν λαμβάνεται καὶ ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ἕως : ἔατο ποτιδῆγμενοι ὁπότ' ἄρ' ἔλθοι Ἰδαῖος. Η,414.

³ Παρὰ Ξενοφ. ἰδίως ἐκ τῶν πεζῶν, παρ' ᾧ καὶ ἔστε ἐπὶ ἀπαντᾷ.

⁴ Παρ' Ὀμήρῳ σχεδὸν μόνον.

α') Καθ' ὀριστικήν, ἐὰν ὠρισμένον γεγονὸς εἰς ὠρισμένον χρόνον ἀναφέρηται : ὅτε ἡ μάχη αὕτη ἐγένετο, Τισσαφέρνης ἐν Σάρδεσιν ἔτυχεν ὦν. Ξ. Ἑλλ. 3, 4, 25. ἐπεὶ ἡμέρα ἐγένετο, παρῶν ὁ Γωβρύας. Κ. 5, 2, 22. *ἐπεὶ ἡ μάχη ἐγένετο ἐν Σάρδεσιν*

β') Ὑποτακτικὴ μετὰ τοῦ ἄν ἢ εὐκτική ἀνευ αὐτοῦ, ὥσπερ ἐπὶ τῶν συγγενῶν ὑποθετικῶν προτάσεων: ἐπειδὴν διαπράξωμαι ἢ δέομαι, ἥξω. Ξ. ἀν. 3, 3, 27. ὅταν δὴ μὴ σθένω, πεπαύσομαι. Σοφ. Ἀντιγ. 91. (ὅ. § 221, Α', 1.). — μαινώμεθα, ἐπὶ οὐρανὸν ὀργιζώμεθα. Φιλ. 156. φεύγουσι γὰρ χοῖ θρασεῖς, ὅταν τὸν Αἰθναπέλας εἰσπορεύσιν. Σοφ. Ἀντ. 580. ὅταν δ' ἐκ πλεονεξίας καὶ πορνείας τις ἰσχύσῃ, ἡ πρώτη πρόφασις ἀπαιτ' ἀρεχάιτισε καὶ διέλυσεν (= ἀναγκαιότητα καὶ διαλύει). Δ. 2, 9. (πρόβλ. § 221, Α', 2). — Κῦρος ἐθήρηνεν, ὅποτε βούλοιο ^{ἐννοεῖται} γυνάσκειν αὐτὸν καὶ τοὺς ἵππους. Ξ. ἀν. 1, 2, 7. ὅποτε προσβλέψαι τις τῶν ἐν ταῖς τάξεσι, τότε μὲν εἶπεν ἄρ. Κ. 7, 1, 10 (πρόβλ. § 221, Α', 2, σημ.). — ἀπιοίμεν ἄρ, ὅποτε τὸν μισθὸν ἔχοιεν οἱ ταῦτα καταπράξαντες ἡμῖν Ξ. ἀν. 7, 7, 17. (§ 220). — σταύρωμα ἐποιήσατο, ἕως δὴ οἱ ἐξυμμάχοι βοηθήσειεν αὐτοῖς. Ξ. Ἑλλ. 4, 4, 9. (221, Α' 1, σημ.).

Σημ. 1. Ἐν ταῖς καθ' ὑποτακτικὴν ἐκπερομέναις χρονικαῖς προτάσεσιν ὁ ἄν τίθεται ἀιέσως μετὰ τὸν χρονικὸν σύνδεσμον ἢ ἐνοῦται μετ' αὐτοῦ εἰς μίαν λέξιν, π. χ. ὅταν, ἐπὶ ἄν, ἐπειδὴν ² κλπ.

Σημ. 2. Πολλοὶ τῶν χρον. συνδέσμων ἀπαντῶσι, μάλιστα παρὰ ποιηταῖς, καὶ ἀνευ τοῦ ἄν μεθ' ὑποτακτικῆς, ὅταν δὲ πρόκειται νὰ πρὸς σταθῇ ἢ ὑπὸ τῆς χρον. προτάσεως δηλούμενη πρᾶξις ὡς προβληματική. Οὕτω συνήθως τὸ πρὶν καὶ μέχρι (οὐ) : οὐ χρὴ ἀρχῆς ἄλλης ὀρίεσθαι, πρὶν ἢν ἔχομεν βεβαιώσωμεθα. Θ. 6, 10. ἔσπειται μέχρι οὐ ἐπανέλθωσιν οἱ πρίσθεις. 4, 16. ἐν τῷ φρονεῖν μηδὲν ἡδιστος βίος, ἕως τὸ χαίρειν καὶ τὸ λυπεῖσθαι μάθος. Σοφ. Λ' 554 ὅτε μιν θάπτωσιν Ἀχαιοί. Φ 323. Συνηθέστατα πρὸς αἰετίζεται παρ' Ομήρῳ ὁ ἄν ἐπὶ παρομοιώσεων διὰ τοῦ ὡς ὅτε εἰσαγομένων ³ : ὡς δ' ὅτ' ὁπωρινὸς βορέης φρενέσιν ἀκάρθας. ε. 328.

Σημ. 3. Καθ' ἔλξιν ἐκφέρεται ἐνίοτε ἡ χρονικὴ πρότασις καθ' ὀριστικήν ἱστορ. χρόνου, ὅταν εἶναι συνδεδεμένη μετὰ προτάσεως σημαίνουσας

¹ Ἡ ὀριστικὴ ἱστορ. χρόνου ἀντὶ τῆς εὐκτικῆς ἐν τῇ χρον. προτάσει ἐπὶ ἀορίστου ἐπαναλήψεως ἐν τῷ παρελθόντι εἶναι λίαν σπανία : ἥδον καὶ ἐχόρεον, ὅποτε οἱ πολέμοι αὐτοὺς ὀφείσθαι ἐμελλον Ξ. ἀν. 4, 7, 16.

² Παρ' Οἰ. μόνον ἐν τῷ ἐπὶ ἄν ἀπαντᾷ ἡνωμένοι μετὰ τοῦ χρον. συνδέσμου εἰς μίαν λέξιν

³ Καὶ τὸναντίον ἀπαντᾷ παρ' αὐτῷ ὅτε καὶ μετ' εὐκτικῆς ἐπὶ ἀορίστου ἐπαναλήψεως ἐν τῷ παρελθόντι : δωρητοὶ τ' ἐπέλοτο παρὰρρητοὶ τ' ἐπέεσσιν, ὅτε κέν τινα ἐπιτάγματος χάλος ἔκοι. Ι. 525.

ὅτι ἔπρεπε τι νὰ γίνηται ἢ νὰ γέλνῃ, ὅπερ ὅμως δὲν γίνεται ἢ ἐν ἔ-
γενειν, ἢ μεθ' ὑποθετικῆς προτάσεως τοῦ δ' εἶδους : ἐχρῆν καὶ τοὺς ἄλ-
λους μὴ πρότερον περὶ τῶν ὁμολογούμενων συμβουλευεῖν, πρίν περὶ τῶν
ἀμφισβητούμενων ἡμῶς ἐδίδαξαν. Ισ. 4, 19. ὥσπερ, εἰ ἐν τι εἰλητούμεν αὐ-
τῶν, ὁπότε ἐκεῖνο ἔγνωμεν, ἱκανῶς ἂν εἶχεν ἡμῖν. Πλ. πολ. 428.

Σημ. 4 Κατ' εὐκτικὴν ἐκφέρεται ἐνίοτε ¹ χρονικὴ πρότασις ἕνεκα ἑλ-
ξως πρὸς ποσηγούμενὴν εὐκτικὴν (δυνητικὴν συνήθως) ἢ πρὸς ὑποθετικὴν
πρότασιν ἐκφερομένην κατ' εὐκτικὴν : ὅπως μὴ βοηθοῖεν οἱ θηβαῖοι. πρίν
σφωρ οἱ ἄνδρες οἱ ἐξιόντες διαφύγοιεν. Θ. 3, 22. ἦν χ' ἔκτορ' ἔλοις, ἐπεὶ ἂν
μᾶλα τοι σχεδὸν ἔλθοι. Ι, 304. χαίρειν ἑώης ἂν καὶ οὐκ ἀποκρίναιο, ἔως
ἂν τὰ ἀπ' ἐκείνης ὀρμηθέντα σκέψαιο. Πλ. Φαίδ. 101. εἰ δὲ βούλοιο τῶν
γρίλων τινὰ προτρέψασθαι ὁπότε ἀποδηοίης (ἀντὶ ὁπόταν ἀποδηῇς) ἐπι-
μειῖσθαι τῶν σῶν, τί ἂν ποιήης ; Ξ. ἀπ. 2, 3, 12.

Ἰδιαιτέρας παρατηρήσεις περὶ τῆς συντάξεως
τοῦ πρίν.

§ 248. Περὶ τῆς συντάξεως τοῦ πρίν ἰδιαιτέρως σημειούμεθα
τάδε :

Α') Ὅταν ἡ κυρία πρότασις εἶναι ἀρνητικὴ ἢ ἰσοδυναμῇ πρὸς
τοιαύτην, τὸ πρίν ² συντάσσεται

α') Ἐπὶ ὠρισμένου γεγονότος καὶ χρόνου (§ 245, α) μεθ' ὀρι-
στικῆς ἱστορικοῦ χρόνου, συνήθως ἀορίστου, καὶ δύναται νὰ ἐρμη-
νευθῇ διὰ τοῦ εἰ μὴ ὅτε ἢ ἔως : οὔτε τότε Κύρω εἰς χεῖρας ἵεσθαι
ἠθέλει, πρίν ἢ γυνὴ αὐτὸν ἔπεισε. Ξ. ἀν. 1, 2, 26. καὶ ὅ τι ἐ-
ποιοῦν ἡμπεργρόουν (= οὐκ ἐγίγνωσκον) πρίν Νικαρχος Ἀρκὰς
ἤκε (= ἔως οὗ ἤλθεν...). 2, 5, 33.

β') Μεθ' ὑποτακτικῆς (παρὰ τοῖς πεζοῖς κανονικῶς μετὰ τοῦ
ἂν ³) κατὰ τὰ εἰρημένα (§ 245, β') : ἐγὼ σε οὐκέτι ἀφήσω, πρίν
ἂν μοι ἂ ἐπέσχησαι ἀποδείξης. Ξ. ο. κ. 3, 1. αἰσχρὸν (= οὐ
καλὸν) δ' ἡγοῦμαι πρότερον παύσασθαι, πρίν ἂν ἡμεῖς ψηφισθ-
ησθε Λυσ. 22, 1. οὐ πρότερον παύονται, πρίν ἂν πείσωσιν
οὐδ' ἡδίκησαν. Πλ. Φαίδ. 114. οὐ καταδυσόμεθα εἰς Αἶδαο, πρίν
μόρσιμον ἡμᾶρ ἐπέλθῃ. Κ, 174.

Σημ. Μετ' εὐκτικῆς συντάσσεται τὸ πρίν, μόνον ὅταν ὁ λόγος εἶναι
πλάγιος ἢ ἕνεκα ἑλξως : Κύρος ἐπέσχετο τοῖς φρυγασὶ μὴ πρότερον παύ-
σασθαι, πρίν αὐτοὺς καταγάγοι οἰκᾶδε. Ξ. ἀν. 1, 2, 2.—ὅπως μὴ βοηθοῖεν οἱ
θηβαῖοι πρίν σφωρ οἱ ἄνδρες οἱ ἐξιόντες διαφύγοιεν. Θ. 3, 22.

Β') Ὅταν ἡ κυρία πρότασις εἶναι καταφρακτικὴ ἢ ἰσοδυναμῇ

¹ Σπανίως παρὰ τοῖς πεζοῖς.—² Ἐπὶ τῆς ἀρχικῆς αὐτοῦ ἐπιρρηματικῆς
σημασίας ἀπαντᾷ σπανίως καὶ παρὰ τοῖς πεζοῖς : πρίν ποτ' ἦν, πρίν ταῦτα
ἦν δ' οἶχεται. Ἀρ. Σφ. 1064.—πρὸς γὰρ τὸ τελευταῖον ἐκβὰν ἕκαστον τῶν
πρίν ὑπαρξάντων κρίνεται. Δ. 1, 11.—³ Παρ' Ὁμήρῳ ἄνευ αὐτοῦ.

πρὸς τοιαύτην, τὸ πρὶν συντάσσεται κανονικῶς μετ' ἀπαρεμφάτου καὶ δὴ χρόνου ἀορίστου συνήθως : πρὶν καταλῦσαι τὸ στράτευμα πρὸς ἀριστον βασιλεὺς ἐφάρη. Ε. ἀν 1.10,19 οὐ χαλεπὸν (= ῥάδιον) ἀπέβαινον πρὶν ξυμβοηθῆσαι καταστραφῆναι. Θ. 3,94. πρὶν τὴν ναυμαχίαν ἡμᾶς νικῆσαι οὐκ ἦν αὐτῷ ἢ μικρόν χωρίδιον (= μικρὸν χωρίδιον ἦν αὐτῷ μόνον). Λυσ.19,28.

Σημ. 1. Καὶ μεθ' ὀριστικῆς ¹ σπανίως ἀπαντᾷ τὸ πρὶν ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ἕως ² : ἡρόμην δ' ἀνὴρ ἀστῶν μέγιστος τῶν ἐκεῖ, πρὶν μοι τύχη τοιάδε ἐπέστη. Σοφ.Ο.τ.775.

Σημ. 2. 'Ενῶστε τὸ πρὶν συντάσσεται μετ' ἀπαρεμφάτου, καὶ ἂν ἡ κυρία πρότασις εἶναι ἀρνητικὴ : τῶν ἐπισταμένων γὰρ πρὶν μαθεῖν οὐδεὶς ἠπίστατο. Ε.Κ.4,3,10.

Σημ.3. 'Αντὶ τοῦ πρὶν μετ' ἀπαρεμφάτου παρ' 'Ομ. ἀπαντᾷ καὶ τὸ πάρος μετ' ἀπαρεμφάτου : οὐδὲ οἱ ἔπρος πίπτει ἐπὶ βλεφάροισι πάρος καταλέξαι ἅπαντα. ψ,309. ἔνθα με κῶμ' ἀπόρροε πάρος ἰάδε ἔργα γενέσθαι. Ζ,348.

Σημ. 4. Καὶ μετὰ τὸ πρότερον (πρόσθεν) ἀκολουθεῖ κανονικῶς οὐχὶ τὸ ἢ, ἀλλὰ τὸ πρὶν, ἐν ᾗ περιπτώσει καὶ ἄνευ αὐτῶν θὰ ἐγένετο χρῆσις αὐτοῦ : πρότερον ἐκεῖνος ἐτελεύτησεν, πρὶν τι ἐμοὶ διενεχθῆναι Πλ Διχ.180. σύνηθες πύρρ' Ξενοφῶντι τοῖς 'Αττικοῖς ῥήτορι καὶ τῷ Πλάτῳ τὸ οὐ πρότερον—πρὶν : οὐ πρότερον τὸν πόλεμον ἐξέφηναν, πρὶν ἐνέμωσαν καλῶς τὰ ἑαυτῶν παρὰσκευάσασθαι. Ε.ἀν.3,1,16.

Σημ. 5. Παρὰ τοῖς νεωτέροις "Ιωσιν συνάπτεται ἐνίοτε καὶ ὁ ἢ μετὰ τοῦ πρὶν (ὥσπερ καὶ μετὰ τοῦ πρότερον) : πρὶν δὲ ἡ περταίτης γένηται, οὐκ ἀπικρίεται ἐς ὅψιν τῷ πατρί. 'Ηρ.1,136. πρὶν γὰρ ἢ ὀπίσω σφείας ἀναπλῶσαι εἰς τὰς Σάρδεις ἦλθ' ὁ Κροῖσος. 78. (ἴσαν γὰρ Δαρίῳ καὶ πρότερον ἢ βασιλεῦσαι γεγονότις τρεῖς παῖδες. 7,2. οὗτ' ἐκεῖνοι τῶν φορτίων ἀπορτῶν πρότερον ἢ αὐτοὶ τὸ χρυσίον λάβωσι. 4,196.)

Παράρτημα.

Περὶ πλαγίου λόγου.

§ 249. Πλάγιος λόγος καλεῖται ὁ λόγος προσώπου τινὸς ὃ ἐξαρτῶμενος ἐκ λεκτικῷ ἢ γνωστικῷ ῥήματος, εὐθύς δὲ ὁ ἀνεξαρτήτως ἐκφερόμενος.

§ 250. Προτάσεις κρίσεως ἐκφέρονται ἐν πλαγίῳ λόγῳ ἢ δι' εἰδικῷ ἀπαρεμφάτου ἢ δι' εἰδικῆς προτάσεως : Ἀλέξανδρος ἔφασκεν, ἐν ᾗ Διὸς νίκης. (εὐθύς λ. εἰμὶ Διὸς νίκης). λέγει, ὡς ὑβριστὴς εἰμι. (εὐθ.λ. ὑβριστὴς εἶ). Προτάσεις δὲ ἐπιθυμίας ἐκφέρονται διὰ τελικοῦ ἀπαρεμφάτου : οἱ Λακεδαιμόνιοι τοῖς συμ-

¹ Παρὰ τοῖς ἀττ. μάλιστα ποιηταῖς (καὶ ἰδίως τοῖς τραγικοῖς) καὶ τῷ Θουκυδίδῃ.—² Παρὰ Θουκ. καὶ μετὰ τοῦ δὴ (πρὶν (γε) δὴ) : ἡσύχατον, πρὶν δὴ ἡ δύναμις τῶν Ἀθηναίων σαφῶς ᾤρετο. Θ.1,118.

μάχοις κατὰ τάχος ἔγραζον ἵεναι εἰς τὸν Ἰσθμόν. (εὐθ. λ. κατὰ τάχος ἵτε εἰς τὸν Ἰσθμόν). Θ. 3, 15.

§ 251. Αἱ διὰ τοῦ ὅτι καὶ ὡς ἐκφερόμεναι προτάσεις, αἱ ἐρωτηματικαὶ καὶ πᾶσαι ἐν γένει αἱ δευτερεύουσαι ἐκφέρονται ἐν τῷ πλαγίῳ λόγῳ

α') Κατὰ τὴν ἐγκλισιν τοῦ εὐθέος λόγου, ἐὰν ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει ὑπάρχῃ ἀρκτικὸς χρόνος : λέγει ὡς ὑβριστὴς εἰμι. Λυσ. 24, 15. ἐρωτᾷ ὁ Κρίτων πῶς με θάπτῃ. Πλ. Φαίδ. 115. *ἔστιν ὁμοίαν ἐπὶ τῷ πλάγιῳ λόγῳ.*

β') Κατὰ τὴν εὐκτικὴν τοῦ πλαγίου λόγου, ἐὰν ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει ὑπάρχῃ ἱστορικὸς χρόνος : ὁ Κλέαρχος εἶπερ ὅτι Δέξιππος οὐκ ἐπαιροῖ. (εὐθ. λ. Δέξιππος οὐκ ἐπαιρῶ). Ξ. ἀν. 6, 6, 25. ἡ μήτηρ διηρώτα τὸν Κῦρον, πότερον βούλοιο μένειν ἢ ἀπιέναι. Κ. 1, 3, 15. *ἔστιν ὁμοίαν ἐπὶ τῷ πλάγιῳ λόγῳ.*

Σημ. 1. Ἡ ὀριστικὴ τῶν ἱστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ ἄν, ἡ εὐκτικὴ μετὰ τοῦ ἄν¹, τὸ ἔδει, ἐχρῆν, προσήκε καὶ τὰ ὅμοια καὶ ἡ ὑποθεσις τοῦ δ' εἶδους μένουσι καὶ ἐν τῷ πλαγίῳ λόγῳ. Πολλὰ καὶ μεθ' ἱστορικῶν χρόνων τίθενται αἱ ἐγκλίσεις τοῦ εὐθέος λόγου ἐνίοτε δὲ καὶ αὐταὶ καὶ ἡ εὐκτικὴ τοῦ πλαγίου λόγου : (τὰ ἐκπώματα οὐκ εἶδα εἰ Χρυσάρτα δῶ.) Ξ. Κ. 8, 4, 16. Θεμιστοκλῆς ἀπεκρίατο ὅτι οὐτ' ἄν αὐτὸς Σερδίσιος ὦν ὁρομαστὴς ἐγένετο οὐτ' ἐκείνος Ἀθηναῖος. Πλ. πολ. 330. ἐβουλεύοντο εἴτε κατακλῶσι Θηβαίους εἴτε ἄλλο τι χρῆσθαι. Θ. 2, 4. *ἔστιν ὁμοίαν ἐπὶ τῷ πλάγιῳ λόγῳ.* ἡξίου τὴν αὐτὴν Πασίωρι ψευδομένῳ γίνεσθαι ζήμιαν, ἥσπερ ἄν αὐτὸς ἐτύγχανεν. Ἰσ. 17, 21. κατηγόρουν δὲ αὐτοῦ καὶ ὅτι ὑστερήσειεν εἰς Ἀλιάρτον τοῦ Ἀυσάνδρου καὶ ὅτι ὑποσπόνδον, ἄλλ' οὐ μάχῃ ἐπειρᾶτο τοὺς νεκροὺς ἀναιρεῖσθαι. Ξ. Ἑλλ. 3, 5, 25. *ἔστιν ὁμοίαν ἐπὶ τῷ πλάγιῳ λόγῳ.*

(Σημ. 2. Μετὰ πλάγιον λόγον κατ' εὐκτικὴν ἢ ὀριστικὴν διὰ τοῦ ὅτι ἢ ὡς ἢ καὶ δι' ἀπαμφατοῦ ἐκφερόμενον ἀκολουθεῖ ἐνίοτε πρότασις κατ' εὐκτικὴν συνδεομένη διὰ τοῦ γάρ ἢ τοῦ δέ καὶ παντὶς διὰ τοῦ οὐν ἢ καὶ ἀσυνδέτως συνεχίζουσα τὸν πλάγιον λόγον : Διοκομήτης ἔλεγε ὡς μόνοις τοῖς Ἀρχαῖσι Πελοπόννησος πατρὶς εἴη μόνοι γάρ αὐτόχθονες ἐν αὐτῇ οἰκοῖεν. Ξ. Ἑλλ. 7, 1, 21. ἀποκρίνεται Ποσειδίππος ὅτι τρυφάρχος ἐγὼ τῆς νεώς εἶην· πλεόοντο οὐν οἱ ἐγὼ κελεύω. Δ. 50, 50. Θηραμένης ἀναστάς λέγει ὅτι... ποιήσειεν ὥστε μήτε τῶν τευχῶν διελεῖν μήτε ἄλλο τὴν πόλιν ἐλατῶσαι μηδὲν· οἶοντο δὲ καὶ ἄλλο τι ἀγαθὸν παρὰ τῶν Λακεδαιμονίων εὐρήσασθαι τῇ πόλει. Λυσ. 13, 9. ὑπέσχετο τὸν ἄνδρα δηλώσειν· οἶοντο μὲν μάλιστα... Σοφ. Φιλ. 615.)

¹ Ἡ ἀντὶ τούτων ἀπαρέμφατον ἢ μετοχὴ μετὰ τοῦ ἄν : οἶμαι πάντα ἄν ὁμολογεῖν. Ἰσ. 15, 79. εὐ ἴσθι μηδὲν ἄν με τούτων ἐπιχειρήσαντά σε πείθειν. 5, 133.

(Σημ. 3. Ἐνίοτε ἐν πλησίῳ λόγῳ ἐκ λεκτικοῦ ῥήματος συντεταγμένου μετ' ἅπα εμφάντου ἐξαρθᾷται ἀναφορικὴ πρότασις (εἰσαγομένη δι' ἁ-λῶν ἀναφορικῶν) ἢ χρονικὴ (ἐκὰ τοῦ ὥς ἢ ὅτε εἰσαγομένη) ἢ αἰτιολογικὴ (διὰ τοῦ ἐπεὶ ἢ γάρ) κατ' ἀπὸρρέμματον: Ἀριαῖος ἔφη πολλοὺς εἶναι Πέρσας ἐαυτοὺς βελτίους, οὓς οὐκ ἂν ἀνασχέσθαι ἐαυτοῦ βασιλεύοντος. Ξ.ἀν.2,2,1. ὡς ἀκοῦσαι τοὺς παρόντας, θόρυβον γενέσθαι φασίν. Δ.19,195. λέγεται Ἀλκμαίωνι, ὅτε δὴ ἀλλῶσθαι αὐτόν, τὸν Ἀπόλλω ταύτην τὴν γῆν χρῆσαι οἰκεῖν. Θ.2,102. φασὶν ὑπὸ τῶν ἡδονῶν ἡττῶσθαι καὶ οὐ πράττειν τὰ βέλτιστα· ἐπὶ γιγνώσκειν...Πλ. Πρωτ.353. οὐκ ἔφη ἐρεῖν· ὄρκους γὰρ ὁμωμοκῆναι. Δυσ.13,21.)

(Σημ. 4. Ἐνίοτε ἐκ τοῦ διὰ τοῦ ὅτι ἢ ὥς ἐκφερομένου λόγου γίνεται μετὰ τῆς εἰς τὸ ἀπαρέμματον : εἶπον ὅτι σφίσι μὲν δοκοῖεν ἀδικεῖν οἱ Ἀθηναῖοι, βούλεσθαι δὲ καὶ τοὺς συμμάχους παρακαλέσαι. Θ.1,87.)

(Σημ. 5. Ἐνίοτε ἄρχεται ὁ λόγος διὰ τοῦ ὅτι ἢ ὥς, ἐπιφέρεται δὲ ἀντὶ ὀριστικῆς ἢ εὐκτικῆς ἀπαρέμματος : εἶπεν ὅτι οὐδὲν ἂν ὅ,τι τῇ πόλει δοκοίη ἀρτεῖν. Ξ.Ἑλλ.5,4,35.)

(Σημ. 6. Οὐχὶ σπανίως ἀντὶ τοῦ πλαγίου γίνεται γρήσις τοῦ εὐθέος λόγου: ὁ δ' εἶπεν· ἐγὼ σε ἄσμενος ἐώρακα. Ξ.ἀν.2,1,16. Πολλάκις δὲ γίνεται μετὰ τῆς εἰς τὸ πλαγίου λόγου εἰς τὸν εὐθύν : Ἀλκιβιάδης οὐκ ἐν καλῷ ἔφη τοὺς Ἀθηναίους ὀρμεῖν, ἀλλὰ μεθορμίσαι εἰς Σηστόν παρήγει· οὐ ὄντες ναυμαγήσετε, ἔφη. Ξ.Ἑλλ.2,1,25.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

Περὶ τοῦ ἀπαρεμφάτου.

§ 252. Τὸ ἀπαρέμματον εἶναι κυρίως ῥηματικὸν οὐσιαστικὸν οὐδετέρου γένους· διὸ καὶ μετὰ τοῦ ἄρθρου τίθεται καὶ μετ' ἄλλων οὐσιαστικῶν πολλάκις συνάπτεται : γυναικὶ σιγῇ καὶ τὸ σωφροεῖν κάλλιστον. Εὐρ. Ἡρ.746. Ἡ δὲ ῥηματικὴ αὐτοῦ φύσις καταφάνεται ἰδίως ἐκ τοῦ ὅτι δέχεται ἀντικείμενον καὶ δὴ καθ' ἣν πτώσιν ἀπαιτεῖ τὸ ῥῆμα ἐξ οὗ προέρχεται, ἐκ τοῦ ὅτι δέχεται ἐπιρρηματικούς προδιορισμούς, ἐκ τοῦ ὅτι συνάπτεται μετ' αὐτοῦ ὁ ἄν καὶ ἐκ τοῦ ὅτι ἐκάστου ῥήματος ὑπάρχουσι πλείονα ἀπαρέμματα κατὰ τὸ εἶδος καὶ τὸν χρόνον.

1. Περὶ τοῦ ὑποκειμένου τοῦ ἀπαρεμφάτου.

§ 253. Τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου ἐπὶ μὲν ταυτοπροσωπίας δὲν ἐπαναλαμβάνεται, ἐκτός ἂν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐξενηχθῇ μετ' ἐμφάσεως ἢ ὑπάρχη χρεῖα ἀντιδιαστολῆς, ὅτε ἐπαναλαμβάνεται ἢ ἔννοια αὐτοῦ διὰ τινος ἀντωνυμίας κατ' ὀνομαστικὴν, ἐπὶ δὲ ἑτεροπροσωπίας ἐκφέρεται κατ' αἰτιατικὴν :

ὁλλογοὶ ἐσμὲν¹ ὡς ἐγκρατεῖς εἶναι αὐτῶν. Ε.Κ.4,5,15. — φασί
τινες οὐκ ἐνούσης ἐν τῇ ψυχῇ ἐπιστήμης σφείς ἐντιθέσθαι. Πλ.
πολ.518. εἰ δ' οἴεσθε Χαλκιδέας τὴν Ἑλλάδα σώσειν, ὑμεῖς
δ' ἀποδράσεσθαι τὰ πράγματα... Δ.9,74. ὁρέγονται τοῦ πρώτος
ἐκαστος γίγνεσθαι. Θ.2,65. ἔπεμψε πρὶν ἐν Τεγέα αὐτὸς εἶναι.
Ε. Έλ.Χ.3,4,37. — πρὶν γενέσθαι ἡμᾶς ἢν ἡμῶν ἡ ψυχὴ. Πλ.
Φαίδ.77.

Σημ. 1. Τὸ ὑποκείμενον δύναται ἐνίοτε νὰ θεωρήσῃ ἑαυτὸ καὶ ὡς ἀν-
τικείμενον τῆς ἑαυτοῦ παρατηρήσεως. Ἐντὺθεν καὶ ἐπὶ ταυτοπροσωπίας
ἐκφέρεται ἐνίοτε κατ' αἰτιατικὴν: τοῦτ' οὐκ οἶμαι οὕτως ἔχειν, ἀλλ' ἐ-
μὲ φανερὸν εἶναι ζητητὴν. Πλ.Χαρμ.175. γέγραπεν, «ὄντων παίδων» ἐν
φράσῳ αὐτὸν εἶναι. Δ.44,48.

Σημ. 2. Τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου, ἐὰν εἶναι ἀντικείμε-
νον ἢ προσδιορισμὸς τοῦ ἐξ οὗ ἐξαρτᾶται ῥήματος, δὲν ἐπαναλαμ-
βάνεται, τὸ δὲ κατηγορούμενον καὶ ὁ μετοχικὸς αὐτοῦ προσδιορι-
σμὸς ἐκφέρεται ἢ κατὰ τὴν πτώσιν τοῦ ἀντικειμένου ἢ προσδιορι-
σμοῦ τούτου καθ' ἑλξιν ἢ κατ' αἰτιατικὴν: ἐδέετο Κῦρου ὡς
προθυμοτάτου γενέσθαι. Ε. Έλλ.1,5,2. ἔξεστιν ἡμῖν εὐδαίμοσι
γενέσθαι. Δ.3,23. οὐδενὶ σχολὴ διὰ βίον κάμνειν ἰατρευομένῳ.
Πλ.πολ.406. — συμφέρει αὐτοῖς φίλους εἶναι μᾶλλον ἢ πολε-
μίους. Ε. οἰκ.2,23. ψυχῇ οὐκ ἐγχωρεῖ κακὴν γερομένην εὖ τι
θεραπεύειν. Πλ. πολ. 408.

Σημ. 3. Τὸ οἶμαι, ἡγοῦμαι, φημί μετὰ τοῦ δεῖν ἢ χρῆναι ἀποτελοῦσι
τρόπον τινὰ ἐν ῥήματι τοῦτου ἕνεκα τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἐκ τοῦ δεῖν ἢ
χρῆναι ἐξαρτωμένου ἀπαρεμφάτου, ἂν εἶναι τὸ αὐτὸ μὲ τὸ τοῦ ἡγοῦμαι, οἶ-
μαι, φημί, κεῖται ἢ νείεται κατ' ὀνομαστικὴν: υἱός οἶμι δεῖν διαλέγεσθαι.
Πλ.Πρωτ.316. διὸ φημί δεῖν αὐτὸς στεφανοῦσθαι. 1,51,1. Ὡς αὖ-ως κατ'
ὀνομαστικὴν ἐκφέρεται συνήθως καὶ τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἐκ τοῦ συμβαίνειν
ἐξαρτωμένου ἀπαρεμφάτου, ἐὰν τὸ ὑποκείμενον αὐτοῦ προτάσῃται τοῦ
συμβαίνει: πολλὴ τις ἀλογία συμβαίνει γίγνεσθαι. Πλ.Φ.λ.55.

2. Τὸ ἀπαρέμφατον μετὰ τοῦ ἄρθρου.

§ 254. Τὸ σύνκρητον ἀπαρέμφατον² τίθεται ἐν τῷ λόγῳ ὡς
καὶ πᾶν ὄνομα: νέος τὸ σιγᾶν κρείττον³ ἐστὶ τοῦ λαλεῖν. γινωμ.
Κῦρος ἐφέρετο μόνον ὁρῶν τὸ παῖς τὸν ἀλυσκόμενον. Ε.Κ.
1,4,21. ὁρέγονται τοῦ πρώτος ἐκαστος γίγνεσθαι. Θ.2,65. 3

¹ Ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ εἶμαι ὑποχρεωμένος, ἡναγκασμένος, ἀντὶ τοῦ
συνήθους δεῖ με μετ' ἀπαρεμφάτου λέγεται σπανίως δεῖ μοι μετ' ἀπαρεμ-
φάτου: ἐὰν δὲ τις θόρυβος γένηται, δεῖ ἐπιστάζει τὸν ἱπποῦ Πέρση ἀνδρὶ
καὶ χαλινῶσαι Ε.ἀν.3,4,35.

² Παρ' Ὀμήρῳ οὐδαμοῦ ἀπαντῶν. — ³ Καὶ μετὰ τοῦ ἂν ἐνίοτε: τῷ φεῖ-

Σημ. 1. Μετ' οὐδέτερον δεικτ. ἀντωνυμίας τὸ σύνκρθρον ἄπαρέμφατον ὡς ἐπεξήγησις ἀπαντᾷ κατὰ πάσας τὰς πτώσεις: τοῦτο ἐστὶ τὸ ἀδικεῖν, τὸ πλεον τῶν ἄλλων ζητεῖν ἔχειν. Πλ. Iorg 483. ἐρᾷ τε τοῦτον, τοῦ δικάζειν. Ἀρ.Εἰρ.89. τί οὖν δὴ κείνῳ ἀποδίδως δρομα, τῷ ὁρᾷ; Πλ.Θεαιτ.186. αἱ ἐπὶ τοῦτον πράξεις ἀπασαι, ἐπὶ τοῦ ἀλύπως ζῆν. Πρωτ.358.

(Σημ.2.Τὸ σύνκρθρον ἀπαρέμφατον εἶναι συνήθως χρόνου ἐνεστώτος ἢ ἀορίστου,σπανίως δὲ παρακειμένου.Σπάνιος εἶναι ὁ μέλλων τοῦ τοιούτου ἀπαρέμ. αὐτοῦ ἀπαντῶν ἢ κατὰ γενικὴν ἐξ οὐσιαστικοῦ τινος (π.χ. ἐλπίς, ἐπόσχεσις) ἐκαρτωμένην ἢ μετὰ τοῦ τὸ πρὸς δήλωσιν πράξεως ἐν τῷ μέλλοντι ἀρξομένης: τὸ ὑμῶς ἐπ' αὐτοὺς ἤχειν. Δ.19,54.

(Σημ.3.Τὸ τὸ μὴ μετ' ἀπαρέμφατου σημαίνει ἐνίοτε ὥστε μὴ: οὐδὲ γὰρ ἀμφισβήτησις καταλείπεται τὸ μὴ ταῦτα ποιεῖν. Δ.20,135. Ἄνευ τοῦ μὴ δὲ σπανίως: παρεστ' ὅδε Κρέων τὸ πράττειν καὶ τὸ βουλευεῖν(=ὥστε πράττειν καὶ βουλεύειν). Σοφ.Ο.τ.1446.)

Σημ.4.Τὸ ἀπαρέμφατον μετὰ προσθέσεως ἐκφερόμενον ἀπαιτεῖ κανονικῶς τὸ ἄρθρον. Ὡσαύτως καὶ ὅταν εἶναι πτώσεως γενικῇ ἢ δοτικῇ: ἀντὶ τοῦ πόλις εἶναι ὑποῤῃφιον κατέστη Θ.7,28.ἐπέσχομεν τοῦ δακρύειν. Πλ.Φαίδ. 417. τῷ ζῆν ἐστὶ τι ἐναντίον; 71.

3. Τὸ ἀπκρέμφατον ἄνευ ἄρθρου.

§ 255. Τ' ἀπκρέμφατον λαμβάνεται ἄνευ ἄρθρου

α') Ὡς ὑποκειμενὸν τῶν ἀπροσώπων ῥημάτων.

β') Κανονικῶς ὡς ἐκτηγορούμενον: τὸ λακωνίζειν ἐστὶ γυλοσοφεῖν. Πλ.Πρωτ. 342.

γ') Συνήθως ὡς ἐπεξήγησις οὐσιαστικοῦ ἢ οὐδέτερου δεικτικῆς ἀντωνυμίας ὀνομαστικῆς ἢ αἰτιατικῆς πτώσεως. (πρβλ. καὶ § 254,σημ 1 καὶ 4): εἰς οἰωνὸς ἄριστις, ἀμύνεσθαι περὶ πατρὸς. Μ,243. τοῦτο ἐστὶ δίκαιον, τὸ προσῆκον ἐκάστῳ ἀποδιδόθαι Πλ. πολ.332.

δ') Ὡς συμπλήρωμα (πρβλ. § 31, β').

1) Λεκτικῶν καὶ δοξαστικῶν ῥημάτων.Τὸ ἀπαρέμφατον τοῦτο, ἐκφράζον τὸ ὑποκειμενικῶς πραγματικόν, ἐκφέρεται κατὰ πάντα χρόνον καὶ ἰσοδυναμεῖ πρὸς εἰδικὴν πρότασιν, ὅθεν καὶ εἰδικὸν ἀπαρέμφατον καλεῖται. Ἄρνησιν λαμβάνει οὐ. μὴ δέ, ἂν ἀνήκῃ εἰς πρότασιν ἀπαιτοῦσαν μὴ ἢ πρόκειται σαφέστερον νὰ δηλωθῇ τὸ ἐξ

γειν ἄρ. Ἀντιφ.5,8. τὸ μὴ ἄρ ἐσθλείν.Ξ. Ἑλλ.3,3,6.—¹. Σημειωτέον μάλιστα, ὅτι τὸ ὡς ἐπεξήγησις κατὰ γενικὴν ἢ δοτικὴν ἐκφερόμενον ὀνοματ. ἀπαρέμφατον σπανιώτατα ἀπαντᾷ ἄνευ ἄρθρου, ἐν ᾧ τὸ κατ' ὀνομαστικὴν ἢ αἰτιατικὴν συνήθως ἀνάρθρως ἐκφέρεται καὶ μάλιστα παρὰ τοῖς παλαιοτέροις.

ὑποκειμένου ἢ ἐξαρθῆται ἐξ ἄρνητικοῦ ῥήματος : ὅ τι ἂν ποιῇς, ῥήμιζε ὁρᾷ θεοὺς τινας. γνωμ. οὐδένα οἶμαι δαιμόνων εἶναι κακόν. Εὐρ. *Ι.Τ.* 391 νομίσατε νεότητα καὶ γῆρας ἄνευ ἀλλήλων μηδὲν δύνασθαι. Θ. 6. 18. — οἶμαι μὴ ἂν δικαίως τοῦτον τυχεῖν τοῦ ἐπαίρου τὸν μὴ εἰδότα τί ἐστι νόμος. *Ξ.π.* 1, 2, 41. — φῆς ἡ καταγρῆ μὴ δεδρακέναι τάδε; Σοφ. *Ἀντιγ.* 442.

Σημ. 1. Τὸ ἐκ λεκτικῶν καὶ δοξαστικῶν ῥημάτων ἐξαρθώμενον ἀπαρέμφατον δύναται νὰ προσλάβῃ καὶ τὸν δυνητικὸν ἄρ, τότε δὲ ἰσοδυναμεῖ ἢ πρὸς εὐκτικὴν μετὰ τοῦ ἄρ ἢ πρὸς ὀριστικὴν ἱστορικοῦ χρόνου μετὰ τοῦ ἄρ¹ : οἱ Πέρσαι οἴονται τοὺς ἀγαρίστους καὶ περὶ θεοὺς ἂν ἀμελῶς ἔχειν. (= ἡ ἀγάριστοι... ἔχοιεν ἄρ) *Ξ.Κ* 1, 2, 7. Κῦρος εἰ ἐβίω, ἀριστος ἂν δοκεῖ ἄρχων γενέσθαι. (= Κῦρος ἐγέρετο ἄρ). οἰκ. 4, 18.

Σημ. 2. Τὰ ῥηματα ἐλπίζειν, προσδοκᾶν, ἐπισχεῖσθαι, ἀπειλεῖν καὶ ὁμνῆναι (ὅταν ὁ ὅρκος ἀναφέρηται εἰς τὸ μέλλον) συντάσσονται κανονικῶς μετ' ἀπαρεμφάτου μέλλοντος (σπανιώτερον δὲ ἀόριστου μετὰ τοῦ ἄρ) ἢ ἄρνησις εἰναι μὴ. σπανίως δὲ οὐ : ἐλπίζει τιμῶν τοὺς γονεῖς πράξειν καλῶς. *Μέ.* 155. ὁμνῶνσι μὴ κατασχευεῖν τὰ ἱερά *ὅπλα*. *Λυκ.* 76. ἡλπίζον κομίσασθαι ἂν αὐτοὶ *Πύλορ*. Θ. 5, 39. ²

2) ῥημάτων περιεχόντων ὅπως δῆποτε τὴν ἔννοιαν τῆς ἐπιθυμίας ἢ δυνάμεως καὶ ἰκανότητος. Τὸ ἀπαρέμφατον τοῦτο, διὰ τοῦ νὰ μεθ' ὑποτακτικῆς ἀνκλυόμενον καὶ τελικόν κκλούμενον³, ἐκφέρεται κκτ' ἐνεστώτα ἢ ἀόριστον, ἐνίοτε δὲ καὶ παροχέιμενον ἢ ἄρνησις αὐτοῦ εἶναι μὴ⁴ : ὅστις πένης ὢν ζῇ ἐν ᾧσται βούλεται, ἀθυρότερον ἑαυτὸν ποιεῖν ἐπιθυμεῖ *Μέ.* 937. κελεύει αὐτοὺς μὴ λόγους *παύλορ* παράγειν ἢ πέμψαι ἄνδρας... Θ. 1. 91. αἰσχύνεται κακὸς κεκληθῆναι πᾶς τις (= ὑπ' αἰσχύνῃς οὐ βούλεται κακὸς κεκληθῆναι). *Εὐρ.* *Ικ.* 912. δεδιέναι δὲ φασκόντων *Κερκυραίων* ἔχειν αὐτὸν (= φόβῳ οὐ βούλεσθαι ἔχειν αὐτὸν φασκόντων) Θ. 1, 136. εἶπον τὴν θύραν κεκληθῆναι (= νὰ μένῃ κεκλησμένη). *Ξ. Ἑλλ.* 5, 4, 7. — τὸ ψεῦδος οὐ δύνασαι ἀληθὲς ποιεῖν. *Ξ. οἰκ.* 11, 25. τοὺς προδότας μισεῖν ἔμαθον. *Αἰσχ. Προμ.* 1070. ἀληθινὸς ἄρ-

¹ Σπανιώτατος ὁ μέλλων τοῦ ἀπαρεμφ. μετὰ τοῦ ἄρ. — ² Ἀλλὰ καὶ: *Μέ.* ἔν ἐλπίδι εἶναι ἀναλαβεῖν *Νίσαιαν*. Θ. 4, 70. *Κόρινθον* ἐλεῖν προσδοκᾷσι. *Ἀνδ.* 3, 27. ἡπείλουν ἀποκτεῖναι ἅπαντας. *Ξ. Ἑλλ.* 5, 4, 7. — ³ Καταχρηστικῶς, καθόσον οὐδένα σκοπὸν ἐκφράζει. — ⁴ Φαινομένη εἶναι ἡ εξαίρεσις, ὅταν ἀνηκούτης λογικῶς τῆς ἀρνήσεως οὐχὶ εἰς τὸ ἀπαρέμφατον, ἀλλ' εἰς τὸ κύριον ῥήμα λαμβάνεται τὸ οὐδεὶς ἀντὶ τοῦ μηδεὶς : οὐδεὶς ἁμαρτεῖν δίκαιός ἐστ. *Ἀντιφ.* 4, 2, 6.

χωρ οὐ πέφυκε τὸ αὐτῷ συμφέρον σκοπεῖσθαι. Πλ. πολ. 347.

Σημ. 1. Μετὰ τοιούτου ἀπαρεμφάτου συντάσσεται καὶ τὸ ὀλίγον (πολλοῦ, τοσούτου κ.λ.) δέω καὶ ἄλλαι συγγενεῖς φράσεις ὡς καὶ τὸ κινδυνεύω : πολλοῦ μοι δοκῶ δεῖν τὰ ὑμέτερ' ἔχειν. Ε. ἀν. 7, 6, 18. μικροῦ τιος ἐνδεής εἰμι πάντ' ἔχειν. Πλ. Πρωτ. 329. — Σωκράτης ἐπὶ Δηλῷ ἐκινδύνευσεν ἀποθανεῖν. ἀπ. 28.

Σημ. 2. Τὸ ἐκ τοῦ μέλλω καὶ τῶν συνωνύμων αὐτοῦ ρημάτων ἐξαρτώμενον ἀπαρέμφατον ἐκφέρεται κανονικῶς κατὰ χρόνον μέλλοντα : ἔμελλον τεύξεσθαι τοῦ ἀληθοῦς. Θ. 3, 20. διανοοῦντο τὸν πόλεμον προθύμως οἷσιν 4, 121.

Σημ. 3. Τὸ πείθω ὡς ἐφετικὸν μὲν συντάσσεται μετὰ τελ. ἀπαρεμφάτου, ὡς δεξαστικὸν δέ (= ποιῶ τινα νομίζειν) μετ' εἰδικοῦ ἢ συνηέστερον μετ' εἰδικῆς προτάσεως διὰ τοῦ ὡς εἰσαγομένης (§ 199, σημ. 2) : αὐτὸν ἔπειθεν ὁδοῦ λαβεῖν ἡγεμόνα τυφλόν. Ε. ἀπ. 1, 3, 4. — θαυμάζω οὐν ὅπως ποτὲ ἐπίσθησαν Ἀθηναῖοι Σωκράτη περὶ τοὺς θεοὺς μὴ σωφρονεῖν. 1, 1, 20. πολ- λάκις θαύμασα τίσι ποτὲ λόγοις Ἀθηναίους ἔπεισαν οἱ γραψάμενοι Σωκράτην, ὡς ἄξιος εἴη θανάτου. 1, 1, 1.

ε') Πρὸς δηλώσιν σκοποῦ. Συντάσσονται δὲ μετὰ τοιούτου ἀπαρεμφάτου συνήθως τὸ διδόναι, αἰρεῖσθαι, τάττειν, τὰ κινήσεως σημαντικὰ καὶ τὸ ἐστὶ : οἱ Λακεδαιμόνιοι ἔδοσαν Αἰγινήταις Θυραίας οἰκεῖν. Θ. 2, 27. εἰλορτο Δρακόντιον Σπαρτιάτην δρόμον τ' ἐπιμελεσθῆναι καὶ τοῦ ἀγῶνος προστατῆσαι. Ε. ἀν. 4, 8, 25. εἰσὶ καὶ οἷδε τάδ' εἰπέμεν. 1. 688.

Σημ. Ἐνταῦθα ὑπάγονται καὶ τὰ Ὀμηρικά : βῆ δ' ἵεναι, ἵμεναι, θέιν-κατὰ τὸ ὦρτο δ' ἵμεν.

ς'. Πρὸς δῦλῳσιν τοῦ κατὰ τι ¹ (ἀναφορᾶς) : Κλέαρχος ὄρᾱν στειγνὸς ἦν (=κατὰ τὴν ὄψιν). Ε. ἀν. 2, 6, 9. μοναρχία ἀννομος χαλεπὴ καὶ βαρύνουσα ξυνοικῆσαι. πολ. 302. (ἀργαλέος Ὀλύμπιος ἀντιφέρεσθαι. Α. 89. θαῦμα ιδέσθαι. Κ. 437. δέματ' ἰδεῖν. Αἰσχ. Πέρ. 210).

4. Τὸ ἀπαρέμφατον ἀπολύτως.

§ 256. Τὸ ἀπαρέμφατον λαμβάνεται καὶ ἀπολύτως ἢ ἀνεξαρτήτως ἀπὸ ἄλλου ρήματος ἐν ταῖς ἐξῆς περιπτώσεσιν.

α') Ἐν ταῖς φράσεσιν ὀλίγον (μικροῦ) δεῖν (=σχεδόν), τὸ τήμερον (τὸ νῦν) εἶναι (=ὅσον διὰ σήμερον, ὅσον διὰ τῶρα), ἐκὼν (σπανιώτερον ἐκόντα, ἐκόντας, ἐκόντες, ἐκοῦσα) εἶναι (ἐν ἀρνητικαῖς κανονικῶς προτάσεσι), τὸ ἐκόντας εἶναι, τὸ ἐπὶ τι (ἢ τινα) εἶναι (=ὅσον ἐξαρτᾶται ἐκ τινος), τὴν πρώτην εἶναι, τὸ κατὰ τοῦτον εἶναι, κατὰ δύναμιν (εἰς δύναμιν, κατὰ τοῦτο) εἶναι, π.χ. ἐκὼν εἶναι οὐδὲν ψεύδομαι. Πλ. συμπ. 214. τὸ ἐπ' ἐκεί- τοις εἶναι ἀπολόλατε. Ε. Ἑλλ. 3, 5, 9.

¹ Παρὰ τοῖς Ἀτικοῖς πεζογράφοις ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον ρήματος ἐνεργη- τικοῦ ἢ οὐδετέρου.

β') Ἐν ταῖς φράσεσιν ὡς ἔπος εἰπεῖν (=ἵνα οὕτως εἴπω, σχεδόν· συνήθως μετὰ τοῦ πᾶς ἢ οὐδεὶς), ὡς εἰκάσαι (=ὡς δύναται τις νὰ εἰκίσῃ), (ὡς) συνελόντι εἰπεῖν¹, ἀπλῶς (συντόμως) εἰπεῖν (=ἵνα συντόμως εἴπω), (ὡς) ἐμοὶ δοκεῖν (=κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην) κ.λ., π.χ., ἀληθές γε ὡς ἔπος εἰπεῖν οὐδὲν εἰρήκασιν. Πλ. ἀπ. 17. ἔστι δὲ τοῦτο οὕτως μὲν ἀκοῦσαι λόγον· τιν' ἔχον. Δ. 20, 18. συνελόντι δ' ἀπλῶς (εἰπεῖν δηλ.) ἄν ὑμῶν αὐτῶν ἐθελήσητε γενέσθαι. 4, 7. 2 ~"

γ') Πρὸς δηλώσιν δεήσεως, προσταγῆς ἢ προτροπῆς. Τὸ ὑποκ. τοῦ ἀπαρεμφάτου τούτου³ ἐκφέρεται κατ' ὀνομαστικὴν μὲν, ἂν εἶναι β' προσώπου, κατ' αἰτιατικὴν δὲ συνήθως, ἂν εἶναι α' ἢ γ' : σὺ δὲ Κλεαρίδα ἀνοίξας τὰς πύλας ἐπεκθεῖν. Θ. 5, 9. Ζεῦ πάτερ, ἡ Ἀλάρτα λαβεῖν ἢ Τυδέως νιδόν. Η. 179. θεοὶ πολῖται, μὴ με δουλείας τυχεῖν. Αἰσγ. ἐπὶ Θ. 253. — αἱ γὰρ Ζεῦ πάτερ ἐφεστώμεναι καὶ ἀμύνειν ἄνδρας μνηστῆρας. ω. 376.

δ') Ἐπὶ ἀναφωνήσεων θαυμασμοῦ, ἀγανακτήσεως, χαρᾶς, λύπης : ἐμὲ παθεῖν τάδε; φεῖ. Αἰσγ. Εὐμ. 855. μετὰ τοῦ ἄρθρου τὸ τίθεται τὸ ἀπαρέμφατον τοῦτο μετὰ γενικὴν ἐπιφωνηματικὴν ἢ ἐπιφώνημα ἢ καὶ καθ' ἑαυτό : τῆς τύχης τὸ ἐμὲ νῦν κληθέντα δεῦρο τυχεῖν. Ξ. Κ. 2, 2, 3. ὦ φίλτατον φώνημα· φεῖ, τὸ καὶ λαβεῖν πρόσφθεγμα τοιούτ' ἀνδρὸς ἐν χρόνῳ μακρῷ. Σοφ. Φιλ. 234. τὸ δὲ μὴ παταξαι σ' ἐξελεγχθέντ' ἄντικρυς. Αρ. Βα. 741.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ.'

Περὶ μετοχῆς.

§ 257. Ἡ μετοχὴ εἶναι ῥηματικὸν ἐπίθετον· ἡ ῥηματικὴ δὲ αὐτῆς φύσις καταφαίνεται πρὸ πάντων ἐκ τοῦ ὅτι δέχεται ἀντικείμενον καὶ δὴ καθ' ἣν πτῶσιν ἀπαιτεῖ τὸ ῥῆμα αὐτῆς, ἐκ τοῦ ὅτι δέχεται ἐπιρρηματικὸς προσδιορισμούς, ἐκ τοῦ ὅτι συνάπτεται μετ' αὐτῆς ὁ ἄν καὶ ἐκ τοῦ ὅτι ἐκάστου ῥήματος ὑπάρχουσι πλείονες μετοχαὶ κατὰ τὸ εἶδος καὶ τὸν χρόνον. Λαμβάνεται δὲ ἐν τῷ λόγῳ τριχῶς, α') ἐπιθετικῶς, β') κατηγορηματικῶς καὶ γ') ἐπιρρηματικῶς.

α') Ἡ μετοχὴ ἐπιθετικῶς λαμβανομένη

§ 258. Ἡ μετοχὴ⁴, μετὰ τοῦ ἄρθρου συνήθως, λαμβάνεται, ὥσπερ καὶ τὰ ἐπίθετα, μετὰ τινος οὐσιαστικοῦ ὡς ἐπιθετικὸς

¹ Ἡ φράσις προῆλθεν ἐξ ἀναμειξέως τῶν συντάξεων συνελόντι εἰπεῖν καὶ ὡς συνελόντι εἰπεῖν..

² Πάντα τὰ ἀνωτέρω (ὑπὸ τὸ α' καὶ β') ἀπαρέμφατα ὑπάγονται ὑπὸ τὴν σχέσιν τῆς ἀναφορᾶς.

³ Χρόνου ἐνεστώτος ἢ ἀορίστου.

⁴ Χρόνου συνήθως ἐνεστώτος ἢ παρακειμένου ἔχοντος ἐνεστώτος σημασίαν.

προσδιορισμός αὐτοῦ ἰσοδυναμοῦται πρὸς ἀνκφορικὴν πρότασιν, μεθ' ἧς καὶ συνάπτεται ἐνίοτε : πείθου τοῖς νόμοις τοῖς ὑπὸ τῶν βασιλέων κειμένοις. Ψ.1,36. δοκεῖ σοι εὐδαίμων εἶναι ἄνθρωπος δουλῶν τε καὶ ᾧ μηδὲν ἐξείη ποιεῖν ὧν ἐπιθυμεῖ; Πλ. ἔραστῆς), οἱ τοῦτων προσήκορτες. Λυσ.207.

§ 259. Ὡς τὸ ἐπίθετον λαμβάνεται ἀντὶ τοῦ παρὰλειπομένου καὶ ὑπ' αὐτοῦ προσδιοριζομένου οὐκινστικῶς, οὕτω καὶ ἡ μετοχή : ὁ λέγων (= ὁ ῥήτωρ), ὁ νικῶν (= ὁ νικητής), ὁ ἐρῶν (= Πλ. ἀπ.34. //

Σημ. 1. Οὕτω λαμβάνεται καὶ τὸ οὐδ. πληθυντικόν τῆς μετοχῆς τοῦ πρ. παρὰκειμένου ἀμεταβάτων ῥημάτων : ἐξέτασον τοῖνυν τὰ σοὶ κίμοι βεβιωμένα (κυρίως = τὰ ἐν τῷ βίῳ πεπραγμένα σοὶ κίμοι. πρβλ. § 148. σημ. 1). Δ.18,265. τὰ μὲν οὖν εἰς ἐμὲ καὶ τοὺς φίλους ἡσέλγηνα. 21,19. Ὡσαύτως δὲ καὶ ἄλλα οὐδέτερα συνάρρων μετοχῶν, καὶ δὴ μετὰ σημασίας ἀρρηγμένων οὐσιαστικῶν : τὸ δεδιός αὐτοῦ. Θ.1,136. τὸ μεταμνησόμενον. Ξ.ἀπ.2,6,23. οὕτω λέγεται τὸ θαρσοῦν, τὸ λυποῦν, τὸ βουλόμενον, ἐν τῷ διαλλάσσειν τῆς γνώμης, ἐν τῷ μὴ μέλλειν κλπ.

Ἡ μετοχή κατηγορηματικῶς.

§ 260. Ἡ μετοχή συνάπτεται κατηγορηματικῶς πρὸς τὸ ὑποκείμενον ἢ τὸ ἀντικείμενον (ἢ συμπλήρωμα) τῶν ἐξ ἧς ῥημάτων.
α') Τοῦ εἶναι καὶ (πρὸς Δημοσθένει ἰδίως) τοῦ ὑπάρχειν, τίνα μετὰ τῆς μετοχῆς ἀποτελοῦσι περίφρασιν τοῦ ῥήματος ἐκφράζουσιν ἐναργέστερον τὴν ἔννοιαν αὐτοῦ ἢ διάρκειαν : τοῦτο οὐκ ἔστι γινώμενον. Πλ. Φιλ.39. τοῦτο ὑπάρχειν ὑμᾶς εἰδότας ἡγοῦμαι. Δ.18,95. μὴ προδοὺς ἡμᾶς γένη. Σοφ. Α'.588. — ἦν Περικλέους γνώμη νεκρικῆς. 2,12. Σύνηθες πρὸς Ἡρόδ. τὸ χρεῶν ἔστι.

β') Τοῦ οἶχεσθαι : δόξας ἀνὴρ ἀριστος οἶχεται θανάων (= ἐπέθανε καὶ πάει). Εὐρ. Τρω.395. ᾧχετο ἐπ' οἶκον ἀποπλέων (= ἐπέπλευσε καὶ πάει). Ξ. Ἑλλ.4,4,8.

γ') Τοῦ τυγχάνειν, διαγίγνεσθαι, διατέλειν, οὐ διαλείπειν, δάγειν², λαρθάνειν, φθάνειν. Σημειωτέον δὲ ὅτι πάντα ταῦτα δύνανται νὰ ἐρμηνεύωνται δι' ἐπιρρήματος, ἐν ᾧ ἡ μετοχή διὰ ῥήματος : ἐτυχεῖν καθήμενος. Πλ. Εὐθδ.272. πολέμων διεγέρετο. Ξ.ἀν.2,6,5. οὐ πώποτε διέλιπον καὶ ζητῶν καὶ μαρθάνων ὅτι

¹ Μάλιστα παρὰ Θουκυδίδη.

² Μετὰ μετοχῆς ἐνεστώτος πάντοτε.

ἐδυνάμην ἀγαθόν. ἄπ. 16. — ἔλαθεν ἀποδράς ¹. Ἑλλ. 1, 3, 22. ἔφθασαν πολλῶ τοῦς Πέρσας ἀπικόμενοι (= ἔφικοντο πολὺ πρὸ τῶν Π.) Ἑρ. 4, 136.

Σημ. 1. Οὐ φθάνω² μετὰ μετοχῆς, ἀκολουθούσης προτάσεως διὰ τοῦ καὶ συνδεομένης, = μόλις : οἱ Λακεδαιμόνιοι οὐκ ἔφθασαν πυθόμενοι τὸν περὶ τὴν Ἀττικὴν πόλεμον καὶ ἦγον ὅμην ἀμνηστύντες. Ἰσ. 4, 86. — Διὰ δὲ τοῦ οὐκ ἂν φθάνοιμι μετὰ μετοχῆς ἐκφράζεται καὶ ἔντονος προτροπὴ πρὸς ταχεῖον ἐκτέλεσιν πράξεώς τινος : οὐκ ἂν φθάνοις λέγων (= λέγε τάχιστα). Πλ. συμ. 185.

δ') Τῶν ἐνάρξεω; καὶ λήξεω; σημηντικῶν : ἄρχομαι λέγων. Πλ. συμ. 186. ἐπιθυμῶν οὐ παύομαι. Ξ. συμ. 4, 45. τὴν φιλοσοφίαν παύσον ταῦτα λέγουσαν Πλ. Γορ. 482. ἐὰν τις ἡμᾶς εὖ ποιῶν³ ὑπάρχη. Ξ. ἄν. 2, 3, 23.

Σημ. Διὰ τοῦ ἀρχομαι μετὰ μετοχῆς ἀναδείκνυται ἡ ἀρχὴ τῆς πράξεως ἐν ἀτιθέσει πρὸς τὴν ἐξακολουθήσιν ἢ λήξιν αὐτῆς : ἀρ' οὐ μουσικῇ ἀρξόμεθα παιδεύοντες ; Πλ. πολ. 376. διὰ δὲ τοῦ ἀρχομαι μετ' ἀπαρεμψάτου ἀναδείκνυται ἡ ὑπὸ τοῦ ἀπηρεμψάτου δηλουμένη πρᾶξις ἐν ἀντιθέσει πρὸς ἄλλας : ἐὰν δ' ἐπαινέειν τὸν ἕτερον ἀρξωμαι ; Πλ. Φαίδ. 241. — Τὸ παῦν δὲ συντάσσεται μετ' ἀπαρεμψάτου, ἐὰν ἐν αὐτῷ ἐπικρατῇ ἡ ἔννοια τοῦ ποιῶ : παύσας ἡμᾶς μὴ λίαν ἐξαπατᾶσθαι. Ἀρ. Ἀχ. 633.

ε') Τῶν ἀνοχῆς καὶ καχευρίας καὶ τῶν ψυχικοῦ παθήματος σημηντικῶν (ὡς αἰσθητικῶν) : ἀρέχου πάσχων⁴ δρῶν γὰρ ἔχαιρες. Εὐρ. ἄπ. μὴ χάμην⁵ φίλον ἄνδρα εὐεργετῶν. Πλ. Γοργ. 470. Ἀθηναῖοι οὐ περιόφονται ὑμᾶς ἀδικουμένους. Θ. 2, 73. τιμώμενοι ἀγαπῶσιν. Πλ. πολ. 475. ἡδομαι ὑφ' ὑμῶν τιμώμενος. Ξ. ἄν. 6, 1, 26.

Σημ. 1. Τὸ ἀνέχομαι ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ τολμῶ συντάσσεται μετ' ἀπαρεμψάτου : ἠνέσχοντο τὸν ἐπιόντα δέξασθαι. Ἑρ. 7, 139. Ὡσαύτως τὸ περιόφω ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ εἶω : τοῦτους δύναμιρ προσλαβεῖν περιόφεισθε. Θ. 1, 35.

Σημ. 2. Αἰσχύνομαι ποιεῖν τι = οὐ βούλομαι ποιεῖν τι ὑπ' αἰσχύνῃς. αἰσχύνομαι ποιῶν τι = αἰσχύνομαι, διότι ποιῶ τι, π.χ. τοῦτο μὲν αἰσχύνομαι λέγων, τὸ δ' ἐὰν μέρητε παρ' ἐμοί, ἀποδώσω αἰσχυρομένην ἂν εἰπεῖν. Ξ. Κ. 5, 1, 21.

(Σημ. 3. Τὰ σημερινὰ χαίρειν ἢ λυπεῖσθαι συντάσσονται παρὰ ποιηταῖς καὶ μετ' αὐτ. καὶ κατηγορ. ἡ μετοχῆς : ἦχθετο Ἀχαιοὺς Τρωσὶ δαμαμένους. Ν. 15. ἦσθη πατέρα τὸν ἐμὸν εὐλογοῦντά σε. Σοφ. Φιλ. 1234.

¹ Σπανίως τὸ λαθάνω ἀπαντᾷ καὶ μετ' εἰδικῆς προτάσεως (διὰ τοῦ ὅτι εἰσχομένης) συντεταγμένον. παρ' Ὀμήρῳ δὲ καὶ μετὰ προτάσεως εἰσαγομένης διὰ τοῦ ὅτε : Λέληθας σαντὸν ὅτι οὐκ ἐπίστασαι ; Πλ. Ἀλκ. α', 109. — οὐκ ἔλαθε Ἀλάρτα Ζεὺς ὅτε δίδον ἑτεραλκέα νίκηρ. Ρ. 627. — ² Λίαν σπανίως παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς καὶ ἀπαρεμψάτω συντάσσεται : ὁ φθᾶσας θαροῖσσι. Θ. 3, 82.

Τῶν αἰσθήσεως καὶ γνώσεως σημαντικῶν : οὐκ αἰσθάνε-
σθαι ἐξαπατῶμενοι ¹ Ε. Έλλ. 7, 1, 12. εἴτ' ἀμνημονεῖς σαντόν-
τε καὶ τοὺς ἄλλους δρῶντας αὐτά, Πλ. Θεαιτ. 207. Οὕτω καὶ τὸ
καταλαμβάνω καὶ εὐρίσκω : καταλαμβάνουσι τοὺς γύλακας ἄμρῃ
πῦρ καθήμενους. Ε. ἄν. 4, 2, 25. ὁ δὲ κῆρυξ ἀφικόμενος εἶρε τοὺς
ἄνδρας διεσθαρμένους. Θ. 2, 6.—Καὶ κατὰ παράλειψιν τῆς μετο-
χῆς ὦν : ἐν Χερσονήσῳ ἐπύθεσθε Φίλιππον. Δ. 4, 41. μάλα σ'
ὀρόω μέγαρ τε καλὸν τε. α. 301.

Σημ. 1. Ἐπὶ τοῦ σῆναι εἰς ἀντιφάσιμῳ δύναται ἡ κατηγορ. μετοχὴ νὰ κεῖ-
ται ἢ κατ' ὀνομαστικὴν ἢ κατὰ δοτικὴν ἐπὶ δὲ τοῦ μεταμέλει μοι πάντοτε
κατὰ δοτικὴν : ξύνοῖδα ἐμὰντῶ σοφὸς ὦν. Πλ. ἀπολ. 21. ἐμὰντῶ ξυρήδῃ
οὐδὲν ἐπισταμένῳ. 22. Τοιοῦτον καὶ τὸ ξυγγιγνώσκομεν αὐτοῖσι ἡμῖν οὐ
ποιήσας ὁρθῶς. Ἡρ. 5, 91.—οὔτε νῦν μοι μεταμέλει οὕτως ἀπολογησαμέ-
νῳ. 38.

Σημ. 2. Τὸ γινώσκω, ὅταν σημαίνῃ ἰκαρὸς εἰμι ἢ ἀποφασίζω, συν-
τάσσεται μετὰ τελ. ἀπαρεμφάτου, ὅταν δὲ σημαίνῃ κρίνω, νομίζω μετ'
εἰδικοῦ (ὡς δοξαστικόν) ἢ ἀνθρώπου ὡν γινώσκω τῆς ὁρῆς κρατεῖν. Μέ.
20. Ἀρησίλαος ἔγω διώκειν τοὺς ἐκ τῶν εὐνοῦμων προσκειμένους. Ε. Έλλ.
4, 6, 9. τὰ ἄλλα πάντα ζῶα καὶ ἀχαραστώτερα καὶ ἀγνώμονέστερα ἀνθρώπων
ἐγινώσκον εἶναι. Κ. 8, 3, 49.

Σημ. 3. Τὸ ἀκούω καὶ αἰσθάνομαι συντάσσονται μετὰ γενικῆς προσώπου
καὶ κατηγορ. μετοχῆς ἐπὶ ἀμέσου ἀντιλήψεως, μετ' αἰτ. δὲ προσώπου
καὶ κατηγορηματικῆς μετοχῆς ἢ μετ' εἰδικῆς προτάσεως, ὅταν σημαίνωσι
μαρτάνω καὶ ὁ λόγος εἶναι περὶ πραγματικῶν γεγονότων, ἐν ᾧ ὅταν
σημαίνωσιν ἀκούω τι ὡς φήμην ἀπλῶς μετ' αἰτ. καὶ ἀπαρεμφάτου συν-
τάσσονται : ἤκουσα δὲ ποτε αὐτοῦ περὶ φίλων διαλεγομένου. Ε. ἄπ. 2, 4, 1.
ἤκουσεν ἡκούτα πάλιν Ξεροφῶντα. ἄν. 7, 2, 10.—ἤκουεν αὐτὸν καλὸν ἀγα-
θόν εἶναι. Κ. 1, 3, 1.—οὐκ ἠσθάνοντο προσιόντων τῶν πολεμίων. Έλλ. 4, 2,
12. αἰσθόμενος δὲ ποτε Λαμπροκλῆα πρὸς τὴν μητέρα χαλεπαίνοντα. ἄπ.
2, 2, 1. ὅς οὐκ ἄν ῥαδίως αἰσθανοτόχης, ὅτι οὐκ ἔχουσιν. Πλ. Γορ. 464.—
αἰσθόμενος αὐτοὺς μέγα παρὰ βασιλεὺς δύνασθαι. Θ. 6, 59. Καὶ τὸ γινώ-
σκω δὲ ὡς αἰσθητικὴν μετοχὴν ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ πυνθάνομαι, ὅπερ ἐνίοτε
ἀπαντᾷ καὶ μετ' αἰτ. καὶ κατηγορ. μετοχῆς ἢ μετ' εἰδικοῦ ἀπαρεμφά-
του συντεταγμένον : εἰ γινώσκεις ἐμὰντῶ φθονοῦμενον. Πλ. Κρ. 435.—ὡς
ἐπύθετο τῆς Πόλου κατέλιπμενής. Θ. 4, 6, 2.—ἐπύθετο τὸ Πλημνύριον ἐα-
λωχός. 7, 31.—πυνθάνομαι ταῦτα ἀπολογησέσθαι αὐτόν. Λυσ. 12, 62.

(Σημ. 4. Μετὰ τὸ αἰσθάνομαι ἀντὶ κατηγορ. μετοχῆς ἀκολουθεῖ σπα-
νίως ἀναφορ. πρότασις : ἐγὼ τινας αἰσθάνομαι, οἳ ἴσως αἰσχροῦντ' ἄρ σε
ἀνερῆσθαι. Πλ. Γορ. 455.)

¹. Σπανίως τῆς τοιαύτης μετοχῆς προτάσσεται τὸ ὥς : ὥς μὴ ἔμπο-
λῶσιν ἴσθαι τὴν ἐμὴν φρένα. Σοφ. Ἀντιγ. 1063.—Παρὰ ποιηταῖς δὲ ἄ-
παντᾷ ἢ προστακτικὴ τοῦ οἶδα καὶ μετ' ἀπαρεμφάτου συντεταγμένη : ἴ-
σθι τοι τὰ σκλήρ' ἄγαν φρονήματα λίπτειν μάλιστα. Σοφ. Ἀντ. 473. ἐνί-
στε δὲ καὶ μετὰ τοῦ ἄρ : ἴσθι περᾶνθαι μ' ἄρ. Σοφ. Ο. Τ. 690.

Σημ. 5. Καὶ ἄλλα πολλὰ αἰσθητικὰ καὶ γνωστικὰ ῥήματα, ὅταν πρόκειται νὰ παρασταθῇ τι ὡς πραγματικὸν γεγονὸς, συντάσσονται καὶ μετ' εἰδ. προτάσεως διὰ τοῦ ὅτι (σπανίως ὡς¹) εἰσαγομένης κανονικῶς δὲ λέγεται ἐνθυμοῦμαι ὅτι : ὁρῶμεν ὅτι οἱ σῶφρονες οὐδὲν δῆπου ἄδικον ποιοῦσιν. Ε. Έλλ 7,3,6. Τιμόθεος ἠπίστατο τοὺς δεδιότας, ὅτι μισοῦσι. Ἰσ. 15,122. ὁρῶ ὡς χαλεπὸν τὰ βέλτεστα λέγειν ἐστίν. Δ.16,2. ἐνθυμοῦ ὅτι τοῖς σπονδαίοις οὐχ οἷόν τε τῆς ἀρετῆς ἀμελεῖν. Ἰσ.1,48.

ζ') Τῶν δείξεως καὶ δηλώσεως σημαντικῶν : Σωκράτης ἐδείκνυε τοῖς ξυνοῦσιν ἑαυτὸν καλὸν καγαθὸν ὄντα. Ε. ἄπ.1,2,18. Σωκράτης θύων φανερός ἦν. 1,1,2. ἀπηγγέλλθη Φίλιππος Ἑβραίων τεῖχος πολιορκῶν. Δ 3 4. Τισσαφέρους Κῦρον ἐπιστρατεύοντα πρῶτος ἠγγείλεν. ἄν.2,3,19.²

Σημ. 1. Τῶν ῥημάτων τούτων τὸ μὲν ἀντικείμενον, ἐὰν ταυτοπροσωπῇ πρὸς τὸ ὑποκείμενον, παραλείπεται, ἢ δὲ κατηγορημ. μετοχὴ ἐκφέρεται κατ' ὀνομαστικὴν : Δικιυιάδης ἐδήλωσε τῶν νόμων καταφρονῶν. Ἀνδ.4, 13. οἱ Ἀθηναῖοι φανερόν ἐποίησαν οὐκ ἰδίᾳ πολεμοῦντες, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἐλευθερίας προκινδυνεύοντες. Λυκ.50.

Σημ. 2. Τὸ φαίνομαι μετ' εἰδ. ἀπαρεμφάτου=δοκῶ (:καλεῖν ἐφαίρετο. Ε.συνμ.1,15), μετὰ μετοχῆς δὲ φανερός εἰμι.

Σημ. 3. Μετὰ τὸ φανερός καὶ δηλός εἰμι ἀκολουθεῖ ἐνίοτε καὶ εἰδ. πρότασις διὰ τοῦ ὅτι : δηλός ἐστίν ὅτι οὐκ οἶδεν. Ε. ἄπ.4,2,21.

(Σημ. 4. Τῆς κατηγ. μετοχῆς τῆς ἐκ λεκτικῶν τινων, δοξαστικῶν, γνωστικῶν καὶ τοῦ δηλός εἰμι ἑκάρτωμένης σπανίως προτάσσεται τὸ ὡς : ὡς μὴδὲν εἰδὼς ἴσθι μ' ὡν ἀνιστορεῖς. Σοφ.Φιλ.253. τὸ δὲ σύμπαρ δηλός ἦν ὁ Κῦρος ὡς σπεύδων. Ε. ἄν.1,5,9. Αἰολέας ὡς δοῦλους πατρώους ὄντας ἐνόμιζε. Ἡρ.2,1. Μερονισι ἡμῶς ὡς ὀλωλότας. Αἰσχ. Ἀγ.672.)

η') Τῶν ἐχόντων τὴν ἔννοιαν τοῦ καλῶς ποιεῖν ἢ ἀδικεῖν : εὖ ἐποίησας ἀφικόμενος. Ἡρ 5,24.

(Σημ. Ἐπὶ τοιούτων κρίσεων ἡ μετοχὴ τοῦ ἀορίστου μετὸν ῥῆμα χρόνου ἀορίστου δὲν σημαίνει τὸ προτερόχρονον, π. χ. Θρασύβουλος καλῶς ἐποίησεν ὅττω τελευτήσας τὸν βίον. Λυσ.28,8.)

γ') Ἡ μετοχὴ ἐπιρρηματικῶς.

§ 261. Ἐπιρρηματικῶς λημβάνεται ἡ μετοχή, ἵνα δηλώσῃ χρόνον, αἰτίαν, ὑπόθεσιν, παραχώρησιν· ἔτι δὲ (πλὴν τῆς ἀπολύτου) καὶ σκοπὸν κατὰ χρόνον μέλλοντα λημβυνομένη καὶ συνήθως μετὰ τῶν κινήσεως σημαντικῶν ῥημάτων (ἢ καὶ μετ' ἄλλων, προτασ-

¹ Πρὸς δῆλωσιν τοῦ ἐξ ὑποκειμένου.

² Κατὰ ταῦτα δὲ καὶ τὸ ποιεῖν καὶ δοξαστικά τινα ῥήματα συντάσσονται σπανίως : πλησιάζοντας τοὺς θεοὺς τοῖς ἀνθρώποις οἷόν τε τοῖς ποιηταῖς ποιῆσαι. Ἰσ.9,9.—τίθημί σε ὁμολογοῦντα. Πλ. ἄπ.27. μὴ ζῶσάν με λέγε. Εὐρ. Ἡλ.687.

σομένου ὅμως αὐτῆς τοῦ ὡς συνήθως). Ἰσοδυναμεῖ δὲ ἡ ἐπιρρηματικὴ μετοχὴ πρὸς χρονικὴν, αἰτιολογικὴν, ὑποθετικὴν κλπ. πρότασιν.

(Σημ.1. Ἡ μετὰ κινήσεως σημαντικῶν ῥημάτων κατ' ἐνστάτω ἀκφερομένη καὶ εἰς τὸ ἀντικείμενον τοῦ ῥήματος ἀναφερομένη μετοχὴ εἶναι κατηγορηματικὴ : *ἔπεμψαν πρέσβεις ἀγγέλλοντας* (=ἀγγέλους).)

Σημ. 2. Πρὸς ἐναργεστέραν δῆλωσιν τῆς χρονικῆς ἀκολουθίας τίθεται μετὰ τὴν χρονικὴν μετοχὴν ἐν ἀρχῇ τῆς κυρίας προτάσεως, τὸ ῥῆμα αὐτῆς προσδιορίζον, τὸ τότε (ἤδη), ἐν ταῦθα (δὴ), εἴτα, ἔπειτα, ἐκ τούτου, μετὰ ταῦτα ἤδη καὶ τὸ οὕτως : *ἀσκήσαντες τότε ἤδη ἐπιθησόμεθα τοῖς πολιτικοῖς*. Πλ.Γοργ.527. *ἀναστὰς οὕτω δεῦρο ἐπορευόμεν*. Πρωτ.310.

Σημ. 3. Καὶ μετ' αἰτιολογικὴν μετοχὴν δύναται νὰ ἀκολουθῇ τὸ οὕτως. Ὡσαύτως δέ, πρὸς ἀκρίβεστέραν δῆλωσιν τῆς αἰτιολογικῆς σχέσεως, τὸ διὰ τοῦτο, διὰ ταῦτα : αὐτὸς ἀπορῶν. οὕτω καὶ τοὺς ἄλλους ποιῶ ἀπορεῖν. Πλ.Μέ 80. *νομίζων ἀμείνορας πολλῶν βαρβάρων ὑμᾶς εἶναι*, διὰ τοῦτο προσέλαβον. Ε.ἀν.1,7,3.

§ 262. Ἡ ἐπιρρηματικὴ μετοχὴ

α') Ἀναφέρεται εἰς λέξιν τινὰ τῆς προτάσεως, ἐξ ἧς ἐξαρτᾶται, συμφωνοῦσα πρὸς τὴν λέξιν ταύτην κατὰ γένος, ἀριθμὸν καὶ πτώσιν : *δειπνήσαντες ἀπελαύνετε*. Ε.Κ.3,1,37. *ὁ Κῦρος ἄτε παῖς ὢν φιλόκαλος καὶ φιλότιμος ἦδετο τῇ στολῇ*. 1,3.3. *ἡ Σπάρτη τῶν ὀλιγαρχωποτάτων πόλεων οὔσα δυνατωτάτη ἐν τῇ Ἑλλάδι ἐφάρη*. Λ.π.1.1. *τοῦτο λέξων ἔρχομαι*. Ἀγης.2,7. *συλλαμβάνει Κῦρον ὡς ἀποκτενῶν*. ἀν.1,1,3.

Σημ. Ἐὰν ἡ ἐπιρρηματικὴ μετοχὴ ἀναφέρηται εἰς πολλὰ οὐσιαστικά, πράγματα, σημαντικά, ἐκφέρεται κατὰ πληθ.ἀριθμὸν καὶ οὐδ. γένος, π.χ. οὔτε σώματος κάλλος καὶ ισχύς, δειλῶ καὶ κακῶ συνοικοῦντα, πρέποντα γαίρεται. Πλ.Μενξ.296. (πρβλ. § 30, 6').

β') Ἐχει ὑποκείμενον λέξιν μὴ κειμένην ἐν τῇ προτάσει εἰς ἣν ἀνήκει ἡ τοιαύτη μετοχὴ καλεῖται ἀπόλυτος καὶ ἐκφέρεται κατὰ γενικὴν μὲν, ἂν εἶναι ῥήματος προσωπικοῦ (γενικὴ ἀπόλυτος), κατ' αἰτιατικὴν δέ (σπανίως καὶ μετὰ τοῦ ὡς ἢ ὥσπερ) ἂν εἶναι ἀπροσώπου ῥήματος (αἰτιατικὴ ἀπόλυτος) : καταστάσεως ἐκκλησίας εἰς ἀντιλογίαν ἦλθον. Θ.1,31 — οὐ δίκην παρὰ τῶν ἀδικούντων λαμβάνετε, ὥσπερ οὐ τῆς ζημίας αὐτοῖς μέλον. Δυσ.27,16. *δεῖν αὐτὸν μετὰ τῶν ὀπλιτῶν κινδυνεύειν*, *ἐκπεύειν* εἴλετο. Δυσ.14,7. οὐδὲ γῆρ ἐφύτευον, ἀδηλὸν ὅρ ὁπότε τις ἐπελθὼν ἄλλος ἀγαρήσεται. Θ.1,2.

Σημ. 1. Καὶ προσωπικῶν ῥημάτων ἡ μετοχὴ λαμβάνεται σπανίως ὡς αἷ. ἀπόλυτος, ἀλλὰ πάντοτε σχεδὸν μετὰ τοῦ ὡς ἢ ὥσπερ : πολλοὶ τῶν

ἀδελφῶν ἀμελοῦσιν ὥσπερ ἐκ πολιτῶν γιγνομένους φίλους, ἐξ ἀδελφῶν δὲ οὐ γιγνομένους. Ε.ἀπ.2,3,3.✕

Σημ.2. Περὶ τοῦ ἄλλο τι δόξαν αὐτῷ (Θ.5,65.). δόξαν ταῦτα (Πλ. Πρωτ. 314) κ.τ.τ. ὅρα § 157, σημ.

Σημ.3. Τῶν ὡς ἀπροσώπων λαμβανομένων παθητικῶν λαμβάνεται κατ' αἰτ. ἀπόλυτον συνήθως μὲν ὁ παρακείμενος, ἐνίοτε δὲ καὶ ὁ ἄοριστος : Λακεδαιμόνιοι ἀδικήσουσιν Ἀθηναίους, εἰρημέρον ἄνεν ἀλλήλων μήτε σπένδεσθαι τῷ μήτε πολεμεῖν. Θ.5,39. κυρώθην δὲ οὐδὲν οἱ Μακεδόνες ἐχθροῦν ἐπ' οἴκου.4,125.

Σημ.4. Καὶ ἀπροσώπου ῥήματος ἐνίοτε (ἢ καὶ φράσεως ἀπροσώπου) λαμβάνεται ἡ μετοχή κατὰ γενικὴν ἀπόλυτον : ἐξαγγελλθέντος εὐρύσκουσι τοῦτον. Ἰσχ.1,43. — αἱ πόλεις ὥκισθησαν ἤδη πλωϊμωτέρων ὄντων. Θ.1,7.

Σημ.5. Ἐνίοτε ἀπαντᾷ γεν. ἀπόλυτος ἔχουσα ὑποκείμενον λέξιν κειμένην (ἢ νοουμένην) ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει : τοῦτο ἰδίως γίνεται, ὅταν ἡ ἀπόλυτος μετοχή προηγῇται τοῦ ῥήματος : ἀπορουμένων αὐτῶν θεῶν τις αὐτοῖς μηχανὴν σωτηρίας δίδωσιν. Ε.ἀν.5,2,24. βοηθησάντων ὑμῶν προθύμως πόλιν περισλήψεσθε. Θ.3,13. οἱ ἔσθοροι ἔξω ἤδη ὄντος αὐτοῦ ἀποστρέφειν αὐτὸν ἐπειρώγτο. Ε.ἀν.2,6,3.

Σημ.6. Ἡ ἀπόλυτος μετοχή τυχὸν κατήντησεν ἐπίρρημα = ἴσως : τοῖς οἰκείοις τυχὸν ἂν χρῆσθαιμην. Ἰσ.5,94.

(Σημ.7. Ἡ ἀπόλυτος μετοχή ὄν, ἔχουσα κατηγορούμενον οὐδέτερον ἐπίθετον, παραλείπεται, ἂν προτάσσηται αὐτῆς τὸ ὥς : ὥς καλὸν (ὄν δηλ.) ἐπὶ τοῖς θαπτομέτοις ἀγορεύεσθαι αὐτόν. Θ.2,15.)

§ 263. Μετὰ τῆς ἐπιρρηματικῆς μετοχῆς συνάπτονται πολλάκις μόριά τινα πρὸς ἀκριβεστέραν δήλωσιν τῆς σχέσεως αὐτῆς πρὸς τὴν κυρίαν πρότασιν. Οὕτω συνάπτεται

α') Μετὰ τῆς χρονικῆς τὸ ἅμα, αὐτίκα, εὐθύς, μετὰξὺ : ἐμάχοντο ἅμα πορευόμενοι Ε.ἀν.4,3,5. οἱ Πέρσαι εὐθύς παῖδες ὄντες μαρθάνουσιν ἄρχειν τε καὶ ἄρχεσθαι 1,9,5. Διόνυσον αὐτίκα γενόμενον εἰς τὸν μηρὸν ἐνεργάζατο Ζεύς. Ἡρ.2,146. καὶ μετὰ ταῦτ' ἐξαναστάντες μετὰξὺ δειπνοῦντες τοὺς τ' ἐκ τῶν σκηνῶν ἐξεῖργον.... Δ.18,169.

β') Μετὰ τῆς αἰτιολογικῆς τὸ ἅτε (σπικνωτέρον τὸ οἶα (δὴ) καὶ οἶον¹) πρὸς δήλωσιν πραγματικῆς αἰτίας, ἢ τὸ ὥς πρὸς δήλωσιν αἰτίας ἐξ ὑποκειμένου (ἦτις ὅμως συμπίπτει ἐνίοτε καὶ μετὰ τῆς πραγματικῆς) : ὁ Κῦρος ἅτε παῖς ὢν φιλόκαλος καὶ φιλότιμος ἤδeto τῇ στολῇ. Ε.Κ.1,3,3. οἶον δὲ διὰ χρόνον ἀπεργμένος, ἄσμενος ἦα ἐπὶ τὰς συνήθεις διατριβάς. Πλ. Χαρμ. 153. ἦσαν γὰρ καὶ ἄνθρωποι κατ' ἀγροὺς οἶα ἀπροσδοκίτου κακοῦ ἐν εἰρήνῃ γερομένου. Θ.2,5. ἀναβαίνει Κῦρος λαβὼν Τισσαφέρην

¹ Παρ' Ἡροδότῳ καὶ ὥστε καὶ σπανίως οἶα τε (6,44.)

ὡς φίλον (ὅρτα δηλ.). Ε.ἀν.1,1,2. — ἐκήρυττον ἐξίεναι πά-
 ρτας Θηβαίους ὡς τῶν τυράννων τεθνεώτων. Ἑλλ.5,4,9. —
 Συναπτομένου δὲ μετὰ τῆς αἰτιολ. μετοχῆς τοῦ ὥσπερ ἡ αἰτία
 παρίσταται ὡς ὑπόθεσις ἀντικειμένη πρὸς τὴν πραγματικότητα :
 ὥσπερ ἡδὴ σαφῶς εἰδότες ὁ πρακτέον ἐστίν, οὐκ ἐθέλει ἀ-
 κούειν. Ἰσ.8,9.

γ') Μετὰ τῆς παραχωρητικῆς τὸ καί, ^{ὡν} καίπερ : καὶ μάλα
 βουλόμενος ἀπάγειν τὸ στράτευμα ὅμως ἐκεῖ κατέμεινε. Ε. Ἑλλ.
 6,5,20. τέλει μῆτερ καὶ ἀνάσχεο κηδομένη περ. Α.586. καί-
 περ οὐ διδόντος τοῦ νόμου συνεχωροῦμεν ἄρ αὐτῷ. Δ.44,65.

δ') Μετὰ τῆς τελικῆς τὸ ὡς πρὸς δήλωσιν τοῦ ἐξ ὑποκει-
 μένου : ἔβειν ὡς ῥήγων ἑαυτὸν κάτω. Ε.ἀν.4,7,13.

δ'. Ἰδιαίτεροι παρατηρήσεις περὶ τῆς μετοχῆς.

§ 264. Μετοχή μετὰ τοῦ ἄρ ἰσοδυναμεῖ ἢ πρὸς εὐκτικήν
 μετὰ τοῦ ἄρ ἢ πρὸς ὀριστικήν ἱστορικοῦ χρόνου μετὰ τοῦ ἄρ
 : σὺ εἰ ἐγοῦρας τινα πόρον καὶ ἀπ' ἐμοῦ ἄρ προσγερόμενον, λέγε.
 (= ὅτι προσγερόιτο ἄρ). Ε.Κ.1,6,9. εὖ ἔσθι μηδὲν ἄρ με τού-
 των ἐπιχειρήσαντα, εἰ ἑώρων. (= ὅτι οὐκ ἄρ ἐπεχείρησα).
 Ἰσ.5,13.

Σημ. Καὶ μετ' ἐπιθέτου ἰσοδυναμοῦντος πρὸς μετοχὴν δύναται νὰ συν-
 αφθῇ ὁ ἄρ : βούλει οὐν προσποιησώμεθα ἡμεῖς εἶναι τῶν δυνατῶν [= τῶν
 δυναμένων] ἄρ κρῖναι; Πλ.πολ.577.

(§ 265. Διὰ τοῦ ληρεῖς (φλυαρεῖς) ἔχωρ (Πλ.Γορ.490.497.), διατρίβεις
 ἔχωρ (= αἰωνίως ληρεῖς, φλυαρεῖς κλπ.) δηλεῦται ὁ τρόπος τοῦ φλυαροῦ,
 τοῦ βραδέος κλπ.)

§ 266. Δύο ἢ πλείονες μετοχαὶ συνδέονται πρὸς ἀλλήλας, ὅ-
 ταν ἐκφράζωσι τὴν αὐτὴν σχέσιν πρὸς τὴν ἐξ ἧς ἐξαρτῶνται
 πρότασιν : οὗτοι προσελθόντες καὶ καλέσαντες τοὺς τῶν Ἑλ-
 λήνων ἄρχοντας λέγουσιν. Ε.ἀν.2,1,18. Δὲν συνδέονται δὲ

α') Ὅταν δὲν ἐκφράζωσι τὴν αὐτὴν σχέσιν πρὸς τὴν πρότα-
 σιν ἐξ ἧς ἐξαρτῶνται : προϊόντες λελήθαμεν ἀμφοτέρων εἰς τὸ
 μέσον πεπτωχότες. Πλ.Θεαιτ.180.

β') Ὅταν ἡ μία προσδιορίζῃ τὴν ἄλλην : Κῦρος ὑπολαβὼν
 τοὺς φεύγοντας συλλέξας στράτευμα ἐπολιόρκει Μίλητον. Ε.
 ἀν.1,1,7.

γ') Ὅταν ἐκ δύο μετοχῶν ἡ μία ἀποτελῇ μετὰ τοῦ ῥήμα-
 τος μίαν ἔννοιαν ἣν προσδιορίζει ἡ ἑτέρα μετοχή : ἡ πόλις ἀ-
 γωνιζομένη περὶ πρωτείων καὶ τιμῆς καὶ δόξης κινδυνεύουσα
 πάντα τὸν αἰῶνα διατετέλεκεν. Δ.10,203.

δ') (Σπανίως) χάριν ἐμφάσεως κατὰ τὸ ἀσύνδετον σχῆμα : τὰ δέκα τάλατα ὀρώρων, φρονούντων, βλεπόντων ἐλαθον ὑμῶν ὑφελόμενοι. Αἰσχ.3,94.

Σημ. Οὐχὶ σπανίως ἀπαντῶσι καὶ συνδεδεμένα μετοχαὶ (διὰ συμπλεκτικῶν ἢ ἀντιθετικῶν συνδέσμων ἢ τοῦ διαζευκτικοῦ), εἰ καὶ δὲν ἐκφράζουσι τὴν αὐτὴν σχέσιν ἢ καὶ ἄλλως πως διαφέρουσιν ἀλλήλων, π.χ. ἔφη κατὰ τὸ εἶδος κρατήσῃ σφῶς τῶν πολέμιων, ἀνδρείας μὲν σφίσις ὑπαρχούσης (αἰτιολ.). εὐταξίας δὲ παραγενομένης (ὑποθ.). Θ.6.72. ἔπεμψεν αὐτοὺς ἐν-τελλάμενός τε τὰ χρὴ λέγειν καὶ δῶρα φέροντας. Ἡρ.3,20.—τῷ τείχει προσέβαλον ὄντι ἀσθενεῖ καὶ ἀνθρώπων οὐκ ἐνόντων. Θ.2,25. μεταπεμφθέντες ἤλθομεν ἢ οὐδενὸς καλέσαντος ; Λυσ.14,1.

Παρόρθημα.

Περὶ τῶν εἰς -τός καὶ -τέος ῥηματικῶν.

§ 267. Α'. Τὰ εἰς τός ῥηματικὰ ἔχουσιν ἐν γένει παθητικὴν σημασίαν, σημαίνοντα ἢ ὅτι καὶ ἡ μετοχὴ τοῦ πθ. παρακειμένου ἢ τὸν δυνάμενον ἢ ἄξιον νὰ πάθῃ τὸ ὑπὸ τῆς ῥίζης δηλούμενον : πολιτὴς ποιητός (=πεποιημένος). Δ.45,78. ἀλωτός (=δυνάμενος ἀλῶναι).

Σημ. Τινὰ τῶν εἰς τός (ιδίως τὰ μετὰ τοῦ στερητ. α σύνθετα) ἔχουσι καὶ ἐνεργητικὴν¹ σημασίαν, π.χ. ἀπρακτός=ὁ μὴ πραχθεὶς ἢ ὁ μὴ πράξας. ἔνια δὲ μέσην : ἀστράτεντος=ὁ μὴ στρατευσάμενος.

§ 268. Τὰ εἰς τός συντάσσονται ὡς καὶ τᾶλλα ἐπίθετα. Τὰ δὲ ἀπροσώπως (κατὰ τὸ οὐδ. γένος μετὰ τοῦ ἐστί) λαμβανόμενα ἰσοδυναμοῦσι τῷ δυνατὸν ἢ ἄξιον ἐστὶ μετ' ἀπαρεμφάτου· οὕτω δὲ λαμβάνονται τινὰ ἐξ ἀμεταβάτων ῥημάτων γιγνόμενα: ἀρα βιωτὸν ἡμῖν ἐστὶ; Πλ.ἀπ.47.—ἀρα γρυκτὸν ἐστὶν ἡμῖν; Ἀρ Λυσ.656.

Σημ.—Ομοίαν ἀπρόσωπον σύνταξιν ἐπιδέχονται καὶ τὰ συγγενῇ αὐτοῖς κατὰ σημασίαν εἰς σιμος ἢ ἰμος ῥηματικά : οὐκ ἐστὶν οἱ βιώσιμον (=δυνατὸν ζῆν). Ἡρ.1,45. πλωϊμώτερα ἐγένετο (=μᾶλλον δυνατὰ ἐγένετο πλεῖ). Θ.1,8.

§ 269. Β'. Τῶν εἰς τέος ῥηματικῶν

α') τὰ μὲν ἐκ μεταβατικῶν ῥημάτων² γιγνόμενα συντάσσονται 1) προσωπικῶς, ὥσπερ καὶ τᾶλλα ἐπίθετα, πρὸς ἀνάδειξιν τῆς τοῦ ὑποκειμένου ἐννύας, σημαίνοντα τὸν ὀφείλοντα νὰ πάθῃ τὸ ὑπὸ τῆς ῥίζης δηλούμενον : οὐ πρό γε τῆς ἀληθείας τιμητέος ἐστὶν ὁ ἀνὴρ. Πλ.πολ.595. 2) ἀπροσώπως (κατ' οὐδ. γένος μετὰ τοῦ ἐστί τιθεμένου ἢ νοουμένου) πρὸς ἀνάδειξιν τῆς πράξεως. Τὰ τοιαῦτα ἰσοδυναμοῦσι πρὸς τὸ δεῖ μετ' ἀπαρεμφάτου καὶ λαμβάνονται μετ' ἐνεργητικῆς σημασίας δεχόμενα ἀντικείμενον καθ'

¹ Πρὸς τῇ παθητικῇ δηλ.

² Τῶν αἰτιατικῇ συντασσομένων.

ἦν πτώσιν καὶ τὸ ῥῆμα αὐτῶν. Τινὰ δ' ὅμως τούτων¹ λαμβάνονται καὶ μετὰ μέσης σημασίας πρὸς τῇ ἐνεργητικῇ: οἷστέον τὴν τύχην (=δεῖ φέρειν τὴν τ.). Εὐρ. Ἰω. 1260.—*παρασκευαστέον* = *δεῖ παρασκευάζειν* (Ξ. ἀπ. 1, 7, 3) καὶ *δεῖ παρασκευάζεσθαι* (Πλ Γοργ 507) Ὁμοίως *φυλακτέον*, *πειστέον* κλπ.

β') Τὰ δ' ἐξ ἀμεταβάτων μόνον ἀπροσώπως συντάσσονται: *βιοτέον*. Πλ. πολ. 500. *μεθεκτέον τῶν πραγμάτων πλείοσι*. Θ. 8, 25. *προθυμητέον ὑγιῶς εἶχειν*. Πλ. Φαίδ. 90.

(Σημ. 1. Αἱ πλάγαι πτώσεις (ἢ γεν. καὶ δοτ. ἰδίως) τῶν εἰς τέον (π.χ. περὶ τῶν ὁμῶν πρακτέον ὑστερον βουλευσέσθε. Δ. 6, 28) εἰσὶ σπάνιαι.

Σημ. 2. Τὸ πρόσωπον, ὅπερ ὀφείλει νὰ πράξῃ τὴν πράξιν ἐπὶ μὲν τῆς προσωπικῆς συντάξεως ἐκφέρεται ἀείποτε κατὰ δοτικὴν, ἐπὶ δὲ τῆς ἀπροσώπου οὐχὶ σπανίως καὶ κατ' αἰτιατικὴν διὰ τὴν ἐνυπάρχουσαν ἔννοιαν τοῦ δεῖ μετ' ἀπκρεμφάτου, ὅτε καὶ παραλείπεται τὸ ἐστί: ἃ τοῖς ἐλευθέροις ἡγοῦντο εἶναι πρακτέα. Αἰσχ. 1, 138. τὸν θάνατον ἡμῖν μετ' εὐδοχίας αἰρετέον. Ἰσ. 6, 91.—τὸν βουλούμενον εὐδαίμονα εἶναι σωφροσύνην διωκτέον. Πλ. Γοργ. 507.

Σημ. 3. Ἐπὶ τῆς ἀπροσώπου συντάξεως ἀπαντῶσι τὰ εἰς τέος οὐχὶ σπανίως καὶ ἐν τῷ πληθ. ἀριθμῷ: εἰ τὸν οἶνον ἡζῖους πίειν, συνεκποτία ἐστί σοι καὶ τὴν τρύφα. Ἀρ. Πλ. 1084. Ὁμοίως καὶ τὰ εἰς τός καὶ τὰ εἰς (σ)ιμος: ἕως μὲν βάσιμα ἦν (=δυνατὸν βάλειν), ἐπὶ τοῦ ἵππου ἦγεν, ἐπεὶ δ' ἄβατα ἦν, καταλιπόν τὸν ἵππον ἔσπευδε πελῆ. Ξ. ἀν. 3, 4, 49. πλωϊώτερά ἐρένετο. Θ. 1, 8, 2. πλωϊώτερον ὄντων. 1, 7.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

Περὶ τοῦ ἄρθρου.

1. Τὸ ἄρθρον ὡς ἀντωνυμία.

§ 270. Ἐν ἀρχικῇ τὸ ἄρθρον² ἦτο δεικτικὴ ἀντωνυμία καὶ αὕτη εἶναι ἡ ἐπικρατεστέρα χρῆσις αὐτοῦ ἐν τῇ ἐπικῇ γλώσσῃ³, οὐχὶ σπανία ἔστι καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις ποιητοῖς: ὁ γὰρ βασιλεὺς χολωθεὶς τοῦτον ἀνὰ στρατὸν ὥρσε κακὴν. Α, 9. αὐτὰρ ὁ βοῦν ἱέρευσεν, ἀραξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων. Β, 402. καλὸν τοι σὸν ἐμοὶ τὸν κῆδιν, ὅς κ' ἐμὲ κῆδῃ. Ι, 165. τὸ δὲ ρήσιος οὐκ ἐνόησεν. ι, 442.

Σημ. Ἐκ τῆς ἀρχικῆς δεικτικῆς σημασίας τοῦ ἄρθρου προῆλθεν ἡ ἀναφορικὴ αὐτοῦ σημασία, συνήθης μὲν παρ' Ὁμήρῳ, οὐχὶ σπανία δὲ καὶ παρ' ἄλλοις ποιηταῖς⁴ καὶ παρὰ τοῖς Ἰωσι πεζογράφοις⁵: ἠπέλιπσε μὴ-

¹ Τὰ ἐκ ῥημάτων ἐχόντων μέσον τύπον μετὰ παθητικῆς καὶ μέσης αὐτοπαθοῦς ἢ καὶ ἀμεταβάτου σημασίας.

² Ὑπασιαστικῶς ἢ ἐπιθετικῶς λαμβανόμενον.

³ Παρ' Ὁσιόδῳ μάλιστα ἢ μόνῃ.

⁴ Πλήν τῶν κωμικῶν.

⁵ Καὶ ἐν Ἀττικαῖς ἐπιγραφαῖς ἀπαντᾷ τὸ ἄρθρον μετὰ τοιαύτης σημασίας: Λυκίος ἀνέθηκε τῇ Ἀθηνᾷ, τὸ πρῶτον ἡργάσατο.

θον, ὃ δὴ τετελεσμένος ἐστίν. Α, 388. διὰ μαρτοσύνην, τὴν οἱ πόρε Φῆθος Ἀπόλλ. γ. 72 τῶν εἵνεκεν ἀπίκαστο. Ἡρδ. 1, 2

§ 274. Παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς πεζογράφοις λαμβάνεται τὸ ἄρθρον ὡς ἄντωνυμία ἐπὶ ὀρισμένων τινῶν περιπτώσεων, τῶν ἑξῆς:

α') Ἐν τῷ ὁ μὲν—ὁ δέ (= οὗτος μὲν—ἐκεῖνος δέ ἢ ἐκεῖνος μὲν—οὗτος δέ ἢ ἄλλος μὲν—ἄλλος δέ) κατὰ πάσας τὰς πτώσεις: περὶ πλείονος ποιοῦ δόξαν καλὴν ἢ πλοῦτον μέγα τοῖς παισὶ καταλιπεῖν· ὁ μὲν γὰρ θνητὸς, ἢ δὲ ἀθάνατος. Ἰσ 2, 32. τῶν πόλεων αἱ μὲν τυραννοῦνται, αἱ δὲ δημοκρατοῦνται. αἱ δὲ ἀριστοκρατοῦνται. Πλ. πολ. 338. Καὶ μετὰ τῆς ἄορίστου τίς, ὅταν τὸ ὁ μὲν—ὁ δέ λαμβάνονται ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ἄλλος μὲν—ἄλλος δὲ πρὸς ἐπίρρωσιν τῆς ἄορίστου: ἔλεγον τοῦ Κῦρου ὁ μὲν τις τὴν σοφίαν, ὁ δὲ τὴν καρτερίαν, ὁ δὲ τις καὶ τὸ κάλλος καὶ τὸ μέγεθος. Ξ.Κ. 3, 1, 41

Σημ. 1. Ἐν τῷ ἐνικῷ τὸ ὁ μὲν—ὁ δὲ σημαίνει ἐνίοτε μέρος μὲν—μέρος δέ: ἡ ἄλλη στρατιὰ ἢ μὲν πρὸς τὴν πόλιν ἐχώρουν, ἢ δὲ πρὸς τὴν πνλίδαν. Θ. 6, 100.

(Σημ. 2. Ἐνίοτε πρὸς τὸ ὁ μὲν ἀντὶ τοῦ ὁ δὲ ἀντιτίθεται ἄλλη τις λέξις, ἐνίοτε μάλιστα χάριν σαφηνείας ἢ λέξις εἰς ἣν τὸ ἄρθρον ἀναφέρεται: ἄνδρας τοὺς μὲν ἀπέκτειναν, τινὰς δὲ καὶ ἐζώγησαν. Θ. 2, 92. ὁ μὲν γὰρ ὅσῳ πλείονα πεποίηκε, τοσοῦτω θαυμαστότερος νομίζεται, ἡμεῖς δέ... Δ. 2, 3.—Πεισίστρατος στασιαζόντων τῶν παρῶν καὶ τῶν ἐκ τοῦ πεδίου Ἀθηναίων, καὶ τῶν μὲν προεστῶτος Μεγακλῆους, τῶν δ' ἐκ τοῦ πεδίου Ἀνκούργου, ἤγειρε τρίτην στάσιν. Ἡρ. 1, 59.)

(Σημ. 3. Ἐνίοτε ἐλλείπει τὸ ὁ μὲν: δύο λέγω εἶδη κυνήσεως, ἀλλοιωσιν, τὴν δὲ περιφορὰν. Πλ. Θεαιτ. 181.)

Σημ. 4. Αἱ αἰτιατικαὶ τὸ μὲν—τὸ δέ, τὰ μὲν—τὰ δέ ἢ μόνον τὸ δέ, τὰ δὲ λαμβάνονται πολλάκις ἐπιρρηματικῶς=ἄφ' ἑνὸς μὲν—, ἄφ' ἑτέρου δέ, ἐν μέρει μὲν—, ἐν μέρει δέ: τὰ μὲν καὶ Ἀλκιβιάδου προσπέμφαντος λόγους, τὸ δὲ πλεόν καὶ ἀπὸ σῶν αὐτῶν ὥρμητο ἐς τὸ καταλύσαι τὴν δημοκρατίαν. Θ. 8, 47. καὶ μετὰ τοῦ τί. (πρβλ. 271 α'): τὰ μὲν τι ἐμάχοντο, τὰ δὲ καὶ ἀνεπαύοντο. Ξ. ἄν. 4, 1, 15. Πάντοτε δὲ ἐπιρρηματικῶς λαμβάνεται τὸ τῇ μὲν—τῇ δέ=ἄλλοθι μὲν—ἄλλοθι δὲ ἢ ἄφ' ἑνὸς μὲν—ἄφ' ἑτέρου δέ: τῇ μὲν ἄνοδον, τῇ δὲ εὐδοκὸν εὐρήσομεν τὸ ἕρος. Ξ. ἄν. 4, 8, 10.

β') Ἐν τῷ ὁ δέ, ἢ δέ, τὸ δέ (= οὗτος (ἐκεῖνος) δὲ κλπ.) κατὰ πάσας τὰς πτώσεις: Κῦρος δίδωσι Κλεόρχῳ μυρίους δαρεικοὺς· ὁ δὲ λαβὼν τὸ χρυσίον στρατεύμα συνέλεξε. Ξ. ἄν. 1, 1, 9. ταῦτα ἀπαγγέλλουσι τοῖς στρατιώταις· τοῖς δὲ ὑποψία ἦν ὅτι ἄγει πρὸς βασιλεῖα. 1, 3, 21.

Σημ. Σύνηθες τὸ τὸ δέ ἐπιρρηματικῶς λαμβανόμενον: οἶονται με σοφὸν εἶναι· τὸ δὲ κινδυνεύει τῷ ὅτι ὁ θεὸς σοφὸς εἶναι (=τὸ ἀληθὲς ὅμως εἶναι ὅτι...). Πλ. ἀπ. 23.—τὸ δέ τι καὶ ἄρδεις τῶν Ἀθηναίων ἐπήγον αὐτούς (=ἄφ' ἑτέρου δέ..) Θ. 1, 107.

γ') Ἐν τῷ καὶ τόν, καὶ τήν τὰ ὅποια λαμβάνονται ὡς ὑποκείμενα ἀπαρεμφάτου : καὶ τὸν ἀποκρίνασθαι λέγεται. Ξ.Κ.4,2,13.

δ') Ἐν τῷ τὸν καὶ τόν, τὸ καὶ τὸ, τὰ καὶ τὰ (ὀνομαστική θς καὶ ὅς. πρβλ. λέγουσι ὡς τὰς βασιλεῖδας ἐστίας ἐπιώρχηκε ὅς καὶ ὅς. Ἡροδ.4.68.), ὅταν ὁ λέγων δὲν θέλῃ ἢ δὲν δύναται νὰ ὀνομάσῃ πρῶτον πᾶ ἢ πράγματα : ἀφικνοῦμαι ὡς τὸν καὶ τόν (=πρὸς τὸν δεῖνα καὶ δεῖνα). Λυσ.1.23. ἔδει γὰρ τὸ καὶ τὸ ποιῆσαι. Δ.9,68.

Σημ. Ὅμοίως λέγεται τόσα καὶ τόσα, τοῦτα καὶ τοῦτα. (Πλ.Φαίδ. 271).

ε') Ἐν τῷ πρὸ τοῦ (=πρὸ τούτου τοῦ χρόνου, πρότερον) : τούτῳ τῷ οἰκῆματι πρὸ τοῦ ὡς ταμειῶ ἐχρήτη Ἰππόδικος. Πλ. Πρωτ.315.

2. Τὸ ἄρθρον μετὰ τῶν οὐσιαστικῶν.

§ 272. Τὸ ἄρθρον λαμβάνεται ἐπιθετικῶς μετὰ τινος οὐσιαστικοῦ

α') Ἀτομικῶς (ὀριστικὸν ἄρθρον), δηλοῦν γνωστὸν καὶ ὠρισμένον ἀντικείμενον τοῦ εἶδους¹ : Σωκράτης κατεκλίθη ὑπτιος² οὕτῳ γὰρ ἐκέλευσε ὁ ἄνθρωπος. (=ἐκεῖνος ὁ ἄνθρωπος, ὁ προσενηκῶν τῷ Σ. τὸ κώνειον). Πλ.Φαίδ. 17. (τοῦναντίον ἄνθρωπος, ἄνευ ἄρθρου,=ἄνθρωπός τις. π.χ. ἄνθρωπος ἦλθεν ὡς ἐμέ). ὑδροφορούσας ἐκ τῆς κόμης γυναικας καταλαμβάνει (=ἐκ ταύτης τῆς κόμης, τῆς εἰρημένης). Ξ.ἄν.4.5,9. ἠπέλυσεν αὐτῷ ὅτι τὴν δίκην ἐπιθήσουεν (τὴν προσήκουσαν δίκην). 5,6,34. ρείμας τῶν στολῶν τὸ μέρος ἐκάστω (=τὸ ἀνῆκον μέρος ἐκάστω). Κ.8,3,3. οἱ Τρῶες τὰ δέκα ἔτη ἀντεῖχον. (=τὰ γνωστά). Θ.1,11. καὶ τὸ μέρος τῶν ψήφων ὁ διώκων οὐκ ἔλαβε (=τὸ ὠρισμένον, τὸ 1/5). Δ.18,103.

Σημ. Ἐνταῦθα ὑπάγεται καὶ τὸ τὸν κτήτορα ὑποδηλοῦν : τοιοῦτος γίγνου περὶ τοὺς γονεῖς² (=τοὺς αὐτοῦ γονεῖς). Ἰσ.1,14. ἢ τὴν διανομὴν καὶ τὴν σχέσιν τοῦ μέρους πρὸς τὸ ὅλον σημαίνειν : Κύρος ὑπισχνεῖτο δώσειν τρία ἡμιδραχμὰ τοῦ μηνὸς τῷ στρατιώτῃ. Ξ.ἄν.1,3,21.—ἀπῆσαν τῶν λόγων δέκα ὅτων οἱ τρεῖς. Ἐλλ.7,5,10. ἢ τὸ περίπου : δοκεῖ μέτριος χρόνος ἀκμῆς τὰ εἰκοσιν ἔτη γυναικί. Πλ.πολ.460.

β') Γενικῶς, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ τὸ ὅλον εἶδος : ὁ ἄνθρωπος θείας μετέσχε μοίρας (=πάντες οἱ ἄνθρωποι). Πλ. Πρωτ.322. ὁ παῖς πάντων θηρίων δυσμεταχειριστότατος. γό.808. ἀλλὰ καὶ : πάντων μέτρον ἄνθρωπός ἐστι. Θεαιτ.178.

¹ Ἐ τῇ χρήσει ταύτης διατηρεῖ τὸ ἄρθρον ἔχον τῆς δεικτικῆς σημασίας.

² Ἀλλ' ἐν τῷ : μηδὲνα ἡγοῦ φίλον(=σὸν φίλον) τὸ φίλον κεῖται ἄνευ ἄρθρου, διότι εἶναι κατηγορούμενον. (βρα § 275.)

Σημ. Μετὰ τοῦ ἄρθρου τούτου ἐκφέρονται καὶ ἐπίθετα ἢ ἐπιθετικά μετοχὰὶ οὐσιαστικῶς λαμβανόμενα, προστιθεμένου ἐνίοτε καὶ τοῦ πᾶς (μάλιστα ἐπὶ τῶν μετοχῶν) : ὁ ἀνδρεῖος (= πᾶς ἀνδρεὺς). τὸ ζητούμενον ἀλωτόν, ἐκφεύγει δὲ τὰ μελούμενον. Σοφ.Ο.τ.110. — πᾶς ὁ ἄδικος οὐχ' ἐκὼν ἄδικος. Πλ.νό. 731. πᾶς ὁ μὴ φρονῶν ἀλαζονεία καὶ ψόφους ἀλλοκεται. Μέ.717. — τὸ ξυγγενές (= ἡ συγγένεια) τοῦ ἐταιρικοῦ ἀλλοτριώτερον ἐγένετο. Θ.3,82.

§ 273. Τὸ ὀριστικὸν ἄρθρον παραλείπεται

α') Ἐπὶ τῶν προσωπικῶν κυρίων ὀνομάτων καὶ τῶν ὀνομάτων τῶν λαῶν, χωρῶν, πόλεων κ.τ.τ., ὡς αὐτῶν καθ' ἑαυτὰ δηλούντων ὠρισμένα ἄτομα : ἐπειδὴ Ἡρακλῆς μετήλλαξε τὸν βίον. Ἰσ.6,17. Προκειμένου δ' ὅμως περὶ τινος ὅπως δήποτε γνωστοῦ ἤδη ὄντος ἢ γενομένου ἐκφέρονται καὶ ταῦτα μετ' ἄρθρου : ἐνθα λέγεται ὁ Ἡρακλῆς ἐπὶ τὸν Κέρβερον καταβῆναι (ἐπειδὴ πρόκειται περὶ τοῦ γνωστοῦ μύθου). Ε.ἀν.6,2, 2. πείθουσι Λακεδαιμόνιους... οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι... Θ.2,80. Ταῦτά ταῦτα ἰσχύουσι καὶ περὶ τῆς λέξεως βασιλεύς, ὅταν ὁ λόγος γίνεταί περὶ τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν : ἐρωτώμενος ὑπὸ βασιλέως... ἀκούοντος τοῦ βασιλέως. Ε.Ἑλλ.7,1,36 καὶ 37.

Σημ. 1. Αἱ τῶν κυρίων ὀνομάτων παραθέσεις ἐκφέρονται μετὰ τοῦ ἄρθρου, ἂν τὸ κύριον ὄνομα πρόκειται νὰ διακριθῇ ἀπὸ ἄλλου ὁμωνύμου ἢ ὡς ὃν ἤδη γνωστὸν νὰ παρασταθῇ : Δημοσθένης ὁ Ἀλκισθένης. Θ.3,91. Κροῖσος ὁ βασιλεύς. Ε.Κ.1,5,3. περὶ Λοκροὺς τοὺς Ὀζόλιας. Θ.1,5. καὶ προτασσομένης τῆς παραθέσεως ἐνίοτε χάριν ἐμφάσεως : ὁ Ταρτάλου Πέλοψ. Ἰσ.10,68. τὸν ἱατρὸν Ἐρυσίμαχον. Πλ.συμ.185. Ἄλλ' ἢ μετὰ τὸ παραθετικῶς ἐκφερόμενον ὄνομα τοῦ πατρὸς ἀκολουθοῦσα ἑτέρα παρὰθεσις ἐκφέρεται ἀνάρθρως : Σιτάλκης ὁ Τήρεω, Θρακῶν βασιλεύς. Θ.2,29. Ἐνίοτε δὲ ἐκφέρεται καὶ τὸ κύριον ὄνομα μετὰ τοῦ ἄρθρου, μάλιστα ἂν ἔχη προορηθῇ : ὁ δὲ Σιλάρς ὁ Ἀμπρακιώτης ἤδη ἀπεδεδράκει. Ε.ἀν.6,4,13. τοῦ Δημοσθένους, τοῦ ἐτέρου στρατηγοῦ. Θ.4,67.

Σημ. 2. Αἱ παραθέσεις ὀνομάτων θεῶν ἐκφέρονται κανονικῶς σχεδὸν μετ' ἄρθρου, ἐὰν καὶ αὐτὰ τὰ ὀνόματα ἐκφέρονται μετ' ἄρθρου : τὸ ἱερὸν τοῦ Διὸς τοῦ σωτήρος. Δοκ.17.

β') Οὐχὶ σπανίως ἐπὶ τῶν πληθυντικῶν ἐθνικῶν καὶ πατρωνυμικῶν : τῇ νῦν ἱατρικῇ πρὸ τοῦ Ἀσκληπιάδαι οὐκ ἐχρῶντο. Πλ.πολ.406. Ἑλληνες καὶ βάρβαροι θεοὺς ἡγοῦνται πάντα εἶδεναι. Ε.συμ.4,48.

γ') Οὐχὶ σπανίως ἐπὶ τῶν ὀνομάτων τῶν ἐορτῶν, τόπων, χωρῶν, ἀνέμων καὶ οὐρανίων σωμάτων ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ γῆ, μεσόγαια, πατρὶς, θάλασσα, οὐρανός, πόλις, ἄστυ, ἀκρόπολις, ἀγορά, βουλευτήριον, πρυτανεῖον, τεῖχος, θύ-

ραι, ἀγρός, ὄρος, γῆσος κ.ἄ., μάλιστα μετὰ προθέσεως ἢ προθετικῶ ἐπιρρήματος (π.χ. ἔξω, ἐντός, ἐκτός, ἐγγύς) ἐκφερομένων : Δήλια ἐκείνου τοῦ μη-
νός ἦν. Ξ.ἀπ.4,8 2. βορέας μὲν ἔξω τοῦ Πόντου εἰς τὴν Ἑλλάδα φέρει,
νότος δὲ εἰς Φάσιν. ἀν.5 7,7. ἦν ἡλιος ἐπὶ δοσμαῖς. 7,3,34.—ἐνύγ-
χατον εἰς ἄστυ ἀνίων Φαληρόθεν. Πλ.συμ.172. Κολωνός ἐστιν ἱερὸν Ποσει-
δῶτος ἔξω πόλεως. Θ.8,67 ταμιεύσας ἐν ἀκροπόλει τὰ ἀριστεῖα ἐφύρηται.
Δ.24,129. περιπατοῦσιν ἐσπέρας ἐν ἀγορᾷ. 54,7. ἐγγὺς πυλῶν. Ξ.Ἑλλ.4,
7.6. καλλίους ἦσαν αἱ οἰκίσεις αἱ ἐπὶ τῶν ἀγρῶν καὶ αἱ ἐντός τείχους.
Ἰσ.7,52.

δ') Τὸ ἄρθρον παραλείπεται πρὸς τούτοις

1) Ἐπὶ τῶν ὀνομάτων τῆς συγγενείας ἐνίοτε : ἐπετρέψατε αὐτῷ πατρί-
δα καὶ παῖδας καὶ γυναῖκας. Λυσ.12,69.

2) Κανονικῶς ἐπὶ τῆς γενικῆς τῆς ἐξαφωμένης ἐκ τροπικῶ ἐπιρρήμα-
τος συντεταγμέ-ου μετὰ τοῦ ῥήματος ἔχειν : ἀκολασίαν φρεντικίον ὥς ἔχει
ποδῶν ἕκαστος ἑμῶν. Πλ.Γοργ.507.

3) Πολλάκις ἐπὶ ἀφρημένων ἐννοιῶν, μάλιστα ἀρετῶν, κακιῶν, τε-
χνῶν καὶ ἐπιστημῶν : ἀρχὴ φιλίας μὲν ἔπαινος, ἔχθρας δὲ ψόγος. Ἰσ.1,33.
—δικαιοσύνη σοφία ἐστίν. Ξ.ἀπ.3,9,5.

4) Πολλάκις ἐπὶ λέξεων δι' ὧν σημαίνεται φυσικὸν τμήμα χρόνου, π.χ.
ἔαρ, ὄρθρος, ἡμέρα, ἔως κλπ., μάλιστα μετὰ προθέσεως ἢ τοῦ ἐπιρρήματος
ἄμα, : ἔαρ ὑπέφαιναν. Ξ.Ἑλλ.5,4.59. ἐχθρῶν ἀπὸ ἐσπέρας εὐθύς. Θ.3,112.
ἄμα ἔφ. κανονικῶς δὲ ἐπὶ τοῦ μέσαι νύκτες, ἐν δεξιῷ, ἐν ἀριστερῷ, ἐπὶ
δόρῳ (=ἐπὶ δεξιᾷ). Ξ.Α.π.13,6. ἐπὶ μετώπων. Κ.2,4,3. ἐπ' (παρ') ἀσπίδα
(=ἐπ' ἀριστερά). Α.π.11,18. ἐπὶ πόδα (=ὀπισθοχωρητικῶς). ἀν.5,2,32.
ὡσαύτως ἐπὶ τῶν τυπικῶν ἐκφράσεων : χεῖρας προύχουσθαι (πρὸς αἵτησιν
συγγνώμης). Θ.3,58. δεξιὰν διδόναι, — λαμβάνειν. Ξ.ἀν.1,6,6. δεξιὸν (εὐώ-
νυμον) κέρας ἔχειν. Θ.6 57. καὶ 1,48. εἰς χεῖρας ἰέναι. 8,50.

5). Ὠσαύτως ἄνευ ἄρθρου ἐκφέρονται πολλάκις καὶ αἱ λέξεις ἀρχή,
τελευτή, ἔνρος, μῆκος, βάθος, γένος, γένει, ἀριθμῶ (κανονικῶς ὁμῶς : τὸν
ἀριθμὸν), ἥμισυ καὶ μέσον, τὰ ὑπερθετικά καὶ ἴσων συνήθως χρονικοὶ προσ-
διορισμοὶ καὶ μάλιστα μετὰ τακτικῶν ἀριθμητικῶν ἐκφερόμενοι (ἐπὶ χρο-
νολογιῶν μάλιστα κανονικῶς σχεδόν) : ἀπὸ τελευτῆς ἐπ' ἀρχήν. Πλ.σοφ.
578.—σκηναὶ αὐτοῖς κατεσκεύασε πλῆθος μὲν, ὅσοι ταξίαρχοι ἦσαν, μέγε-
θος δὲ, ὥστε ἱκανὰ εἶναι τῇ τάξει ἐκείστη. Ξ.Κ.2,1,15. χυλεπὸν διὰ πλοῦθ
μὴ ὅς ἐν τάξει μεῖναι. Θ.6,34. ἥμισυ τῆς οἰκίας ὤκει. 5,16.—ἐκκλησία
ἐγένετο Μαιμακτηριδῶτος δεκάτῃ ἀπιόντος. Δ.1,37. ἡ ἀνάστασις εἰρήτη
ἡμέρα ἀπὸ τῆς ναυμαχίας ἐρίγγετο Θ.7,75. τρίτον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτε-
λεύτα. 2,103.

Σημ. Ἐν γένει παρατηρεῖται ὅτι αἱ προθέσεις πολὺ συντελοῦσιν εἰς πα-
ράλειψιν τοῦ ἄρθρου ἢ δὲ φράσις πρὸς θεῶν παρὰ τοῖς τραγικοῖς ἀεῖοις
ἐνάνθρωως ἐκφέρεται.

§ 274. Ὅταν δύο ἢ πλείονα οὐσιαστικὰ συνδέωνται πρὸς
ἄλληλα διὰ τοῦ καί ἢ τέ-καί, τὸ ἄρθρον ἢ ἐπαναλαμβάνεται πρὸ
ἐκάστου αὐτῶν, ἢ ἐκαστον αὐτῶν χωριστὰ νοῆται ἢ σχέσις τις
ἀντιθέσεως πρὸς ἄλληλα ὑπάρχει, π.χ. τὸν τῆς εἰμαρμένης καὶ
τὸν αὐτόματον θάνατον. Δ.18,205. — ἡγεῖτο αὐτῶν ἕκαστος
οὐχὶ τῷ πατρὶ καὶ τῇ μητρὶ μόνον γεγενῆσθαι, ἀλλὰ καὶ τῇ
πατρίδι. 205. ἢ τίθεται πρὸ μόνου τοῦ α' αὐτῶν, ἢ αἱ ἔννοια

πᾶσαι ὑπὸ μίαν γενικὴν παράστασιν περιλαμβάνονται, π.χ. τὴν μὲν γῆν καὶ οἰκίας ἀφεῖναι, τῆς δὲ θαλάσσης καὶ πόλεως φυλάκην εἶναι. Θ.1,143.

(Σημ. Παρὰ ποιηταῖς σπανίως τίθεται καὶ μετὰ τοῦ ἑ' οὐσιαστικοῦ μόνον : οἷον δ' ὅσοι καὶ τὸ δίκαιον φίλον ἐν βίῳ. Εὐρ. Ἑλ.135.)

3. Τὸ ἄρθρον μετὰ τοῦ κατηγορουμένου.

§ 275. Τὸ κατηγορούμενον ἐκφέρεται ἀνθρώπως : πολλῶν ὁ ἀριθμὸς γίγνεται διδάσκαλος. γνομ.

Σημ. Μετὰ τοῦ ἄρθρου ἐκφέρεται τὸ κατηγορούμενον 1) ὅταν πρόκειται δι' αὐτοῦ νὰ παρυσταθῇ πρόσωπόν τι ἢ πρᾶγμα ὡς γνωστόν, π.χ. οὗτός ἐστιν ὁ μαθητής μου. — 2) ὅταν τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ὑποκείμενον (ἢ ἀντικείμενον¹) παρίσταται ὡς ὃν ἀληθῶς καὶ κατ' ἐξοχὴν ἐκεῖνο, ὅπερ ὑπὸ τοῦ κατηγορουμένου δηλοῦται, π.χ. οὗτός ἐστιν ὁ σώφρων (= ὁ ἀληθῶς σώφρων). Πλ. Μενζ. 248. — τὸν καλὸν στρατιώτην ἐμὲ ὠνόμασεν. Αἰσχ. 2,167. τὴν ταμίαν ἐποίησά μεθα ἐπισκευάμενοι ἥτις ἡμῖν ἐδόκει εἶναι ἐγκρατεστάτη γαστήρ. Ε. Οἰκ. 9,11. — 3) ὅταν τὸ κατηγορούμενον εἴναι λέξις ἥτις μόνον διὰ τοῦ ἄρθρου λαμβάνει ὀρισμένην τινὰ ἢ ἰδιαιτέραν σημασίαν : δυοῖν γὰρ θάτερόν ἐστι τὸ τεθράναι. Πλ. ἀπ. 40. ἐγὼ μὲν ὁ αὐτός εἰμι. Θ. 2,61.

4. Τὸ ἄρθρον μετὰ τῶν ἐπιθέτων.

§ 276. Τὸ μετὰ συνάρθρου οὐσιαστικοῦ ἐπιθετικῶς συναπτόμενον τίθεται

α') Μεταξὺ τοῦ ἄρθρου καὶ τοῦ οὐσιαστικοῦ : αἱ δεύτεραι φροντίδες σοφώτεραι. γνομ. οἱ ταύτη ἡπειρῶται. Θ. 1,47. ἀχρητὴς τῆς τήμερον ἡμέρας. Δ. 9,28.

β') Χάριν ἐμρᾶσεως μετὰ τὸ οὐσιαστικόν, ἐπικυκλομενομένου πρὸ αὐτοῦ τοῦ ἄρθρου : ὁ χ.ληρόν ὁ χρόνος ὁ πολὺς. Μέ. 543. τὰ βασίλεια τὰ ἐν αὐτῇ. Ε. ἀν. 1,2,26.

Σημ. 1. Μετ' ἀναρθρον οὐσιαστικὸν ἐπιφέρεται ἐνίοτε ἐπιθετικὸς προσδιορισμὸς μετ' ἄρθρου πρὸς ἀκριθέστερον προσδιορισμὸν τῆς ἤδη γενικώτερον ἐκπεφρασμένης ἐννοίας : ἐν κινδύνῳ ἦσαν τῷ μεγίστῳ. Λυσ. 19,51. γέρα τὰ τομιζόμενα. Θ. 1,25.

(Σημ. 2. Μετὰ συνάρθρον οὐσιαστικὸν ἀκολουθεῖ ἄνευ ἄρθρου ἐνίοτε πλαγία πῶσις οὐσιαστικοῦ (ῥηματικοῦ ἰδίως) μετὰ προθέσεως ἀντὶ νὰ ἐξενεχθῇ ὡς ἐπιθ. προσδιορισμὸς αὐτοῦ : τὰ αἷτια τῆς ἐπιβουλῆς ὑπὸ τῆς γυναικὸς (ἀντί : τῆς ἐπιβουλῆς τῆς ὑπὸ τῆς γ.). Ε. Ἑλλ. 6,4,37. ἢ τῶν ὁμετέρων ὀργῇ ἐς τοὺς Μιτυληναίους. Θ. 3,44. αἱ πέρνοι πρεσβεῖται περὶ τὴν Πελοπόννησον. Δ. 9,72.)

§ 277. Τὸ ἐπιθετον ὅπερ ἄνευ ἄρθρου κεῖται πρὸ συνάρθρου ἢ

¹ Διότι κατηγορούμενον ἀποδίδεται καὶ εἰς τὸ ἀντικείμενον (§ 57).

μετὰ σύναρθρον οὐσιαστικόν, εἶναι κατηγορούμενον αὐτοῦ : Ἀγ-
σίλαος μάλα γαῖδρῳ τῷ προσώπῳ ἐκέλευσε. Ξ. Ἀγ. 1, 18.

Σημ. 1. Καὶ ἀνάρθρως δύναται νὰ ἐξενεχθῇ τὸ οὐσιαστικόν, ἂν λόγος
τις ὑπάρχῃ πρὸς παράλειψιν τοῦ ἄρθρου : τοσοῦτ' ἀπαρασκευαστοτέρῳ βα-
σιλεὺς μαχίσθαι ἐνόμιζεν. ὅρα § 273, α'.

Σημ. 2. Τὰ ἐπίθετα ἄκρος, μέσος καὶ ἔσχατος συνάπτονται μετ'
οὐσιαστικοῦ ὡς ἐπιθ. προσδιορισμοὶ αὐτοῦ, ὅταν πρόκειται νὰ δια-
κριθῇ τὸ οὐσιαστικόν ἀπὸ ἐτέρων ὁμοειδῶν : ἡ μέση ἀγορά (= ἡ ἐν τῷ
μέσῳ τῶν ἄλλων ἀγορά). κατηγορηματικῶς δὲ συνάπτονται ταῦτα
ὅταν πρόκειται νὰ διακριθῇ μέρος τοῦ ὑπὸ τοῦ οὐσιαστικοῦ δηλου-
μένου ἀντικειμένου ἀπὸ τοῦ ὅλου ἀντικειμένου ἢ ἀπὸ τῶν ἄλλων με-
ρῶν αὐτοῦ : ἄκρα τῇ οὐρᾷ σείουσι (= τὸ ἄκρον τῆς οὐρᾶς). Ξ. κυν. 3,
4. ἡ πρόκλησις ἐγένετο ἐν τῇ ἀγορᾷ μέσῃ (= ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀγο-
ρᾶς). Δ. 29, 12. Δύνανται δ' ὅμως τὰ οὐσιαστικὰ ταῦτα καὶ
ἀνάρθρως νὰ ἐξενεχθῶσιν, ἐὰν λόγος τις ὑπάρχῃ πρὸς παράλειψιν
τοῦ ἄρθρου : ὁ Νεῖλος μέσῃρ Αἴγυπτον σχίζει. Ἡρ. 2, 17.

Σημ. 3. Ὡς τὸ ἐπίθετον, οὕτω καὶ ἡ μετοχὴ ἐκφέρεται κατη-
γορηματικῶς : οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα μεγάλη τῇ φωνῇ δη-
λοῦντα οἷα ἔπαυχε. Ξ. Ἑλλ. 2, 3, 56. Πολλάκις δὲ αἱ τοιαῦται
μετοχαὶ δύνανται νὰ ἐρμηνευθῶσι δι' ἀφαιρεμένου οὐσιαστικοῦ :
ἅμα τῷ σίτῳ ἀκμαῖορτι. (= ἅμα τῇ ἀκμῇ τοῦ σ.). Θ. 3, 1. ῥώμῃρ
καὶ ἡ νῆσος ἐμπρησθεῖσα παρέσχε (= ὁ ἐμπρησμός τῆς ν.). 4, 29.
ἐπὶ Πυθοδώρου ἀρχορτος (= ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ Π.). περιῶντι
τῷ ἐνιαυτῷ (= σὺν τῇ περιόδῳ τοῦ ἐν.).

§ 278. Οἱ πολλοὶ = 1) οἱ πλείονες. 2) τὸ πλῆθος, οἱ δημοκρατικοί. —
οἱ ὀλίγοι = 1) οἱ ὀλιγώτεροι. 2) οἱ ὀλιγαρχικοί.

5. Τὸ ἄρθρον μετὰ τῶν ἀπολύτων ἀριθμητικῶν.

§ 279. Μετὰ τῶν ἀπολύτων ἀριθμητικῶν συνάπτεται τὸ ἄρθρον
α') ὅταν ταῦτα σημαίνωσιν ὠρισμένον μέρος ὠρισμένου ἢ προειρη-
μένου ὅλου : τὰ μέν τιν' ἔξ ἑτα τῶν ἑνδεκα. Ἡρ. 1, 18. τοῖς Κερ-
κυραίοις τῶν εἴκοσι ρεῶν οὐ παρουσῶν. Θ. 1, 49. οὕτως ἐπὶ
κλασματικῶν ἀριθμῶν : τὰ δύο μέρη (τῶν τριῶν δηλ., τὰ $\frac{2}{3}$).
β') πρὸς δήλωσιν τοῦ περίπου, μάλιστα μετὰ τῶν προθέσεων
ἀμφί, περί, εἰς, ὑπέρ : λέγονται οἱ Πέρσαι ἀμφὶ τὰς δώδεκα
μυριάδας εἶναι. Ξ. Κ. 1, 2, 15. (πρβλ. καὶ § 272, α', σημ.).

6. Τὸ ἄρθρον μετὰ τῶν ἀντωνυμιῶν.

§ 280. Τὸ ὡς παρὰθεσις προσωπικῆς ἀντωνυμίας, κειμένης ἢ
νοουμένης, λαμβανόμενον οὐσιαστικόν ἐκφέρεται κανονικῶς παρὰ
τοῖς πεζοῖς μετὰ τοῦ ἄρθρου : χαίρω ἀκούων ὑμῶν τῶν σοφῶν.
Πλ. Ἰων. 532. — λέγομεν οἱ Συρακόσιοι (= ἡμεῖς οἱ Σ.) Θ. 6, 80.

οἱ ἄλλοι ἀριστᾶτε(=ὕμεις οἱ ἄλλοι). Ξ.Κ.5,4,22.—οὐκ ἐβούλετο τὸν υἱὸν ἐμὲ πένητα καταστήσαι. Δ. 29,46. μὴ τῶν πτωχῶν πάλιν ἡμῶν καταφρόνει. Μέ.295.

Σημ. 1. Παρ' Ὀμήρῳ ἐκφέρονται αἱ τοιαῦται παραθέσεις καὶ ἄνευ ἄρθρου : ἐμεῖο κνός. Ζ.344.

Σημ. 2. Ἐπὶ κυρίων ὀνομάτων προσώπων, ἐθνικῶν (πλ. ἀριθμοῦ) καὶ ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου, γυναικὸς¹, κ.τ.όμ. ὡς παραθέσεων λαμβανομένων τὸ ἄρθρον ἐνίοτε παραλείπεται : θεμιστοκλῆς ἡκω (=ἐγὼ ὁ Θ.). Θ.1,37. Ἑλληνες αἰεὶ παῖδες ἴστε. Πλ.Τιμ.22. γυναικὸς ἐσμεν ἀθλιώτατον φυτόν. Εὐρ.Μηδ 231.

§ 281. Ἡ αὐτὸς τίθεται ἄνευ ἄρθρου κατηγορηματικῶς : αὐτὸς ὁ δῆμος δεσπότης τῶν πολιτενομένων ἡν. Δ 3,30.—Μετὰ τοῦ ἄρθρου δὲ² (=ὁ ἴδιος) λαμβάνεται ὡς καὶ πᾶν ἐπίθετον : ταῦτόν σοι δοκεῖ εἶναι τὸ γενέσθαι καὶ τὸ εἶναι ἢ ἄλλο ; Πλ. Πρωτ.340.

§ 282. Αἱ δεικτικαὶ οὗτος, ὁδε, καὶ ἐκεῖνος λαμβάνονται ἄνευ ἄρθρου μετὰ συνάρθρου οὐσιαστικοῦ (κατηγορηματικῶς δηλ.) : ἔχοντες τοὺτους τοὺς πολυτελεῖς χιτῶνας. Ξ.ἀν.1,5,8.

Σημ. 1. Οὐχὶ σπανίως παραλείπεται τὸ ἄρθρον ἐπὶ τοῦ οὐσιαστικοῦ παρὰ ποιηταῖς καὶ μάλιστα παρ' Ὀμήρῳ : τοῦτο ἔπος κατὰ μοῖραν ἔειπας. Ο.206. νύκτι ταύτην. Αἰσχ.7,40. Παρὰ δὲ τοῖς πεζοῖς συμβαίνει τοῦτο σπανίως καὶ δὴ ἐν ταῖς ἐξῆς ἰδίως περιπτώσεσιν : 1) ὅταν τὸ οὐσιαστικὸν προσδιορίζηται ὑπὸ ἀναφορικῆς ἐπιθετικῆς προτάσεως : πάντες οὗτοι οὗς ὄρῃτε βάρβαροι. Ξ.ἀν.1,5,16.—2) ὅταν τὸ οὐσιαστικὸν καὶ οὐχὶ ἡ ἀντωνυμία κείται ὡς κατηγορούμενον : καὶ ἐπειθήδυσαν τύραννοι οὗτοι ἀρετὴν καὶ ξύρειν. Θ.6,54. ταύτην ἐσχάτην δίκην δυνάμεθα παρ' αὐτῶν λαβεῖν. Λυσ.12 37.—3) ὅταν ἡ δεικτικὴ ἀντωνυμία ἰσοδυναμῇ πρὸς ἐπίρρημα δεικτικόν, ὅτε καὶ ἐπιτάσσεται κανονικῶς : εἶπον ὅτι νῆες ἐκείναι ἐπιπλέονσι. Θ.1,51.—4) ὅταν τὸ μετὰ τῆς ἀντωνυμίας συναπτόμενον οὐσιαστικὸν εἶναι κύριον ὄνομα : Εὐθόδημος οὗτος. Ξ.ἀπ.4,2,3.

§ 283. Μετὰ τῆς ἑκάστος τίθεται τὸ οὐσιαστικὸν ἄνευ ἄρθρου : ἐν ἑκάστῃ πόλει. Ξ. Ἑλλ 3,5,13.

Σημ. Ἐὰν τὸ οὐσιαστικὸν πρὸς ἐμφαντικωτέραν ἀνάδειξιν τῆς ἑαυτοῦ ἐννοίας ἐκφέρηται μετὰ τοῦ ἄρθρου, ἡ ἑκάστος συνάπτεται μετ' αὐτοῦ κατηγορηματικῶς : ἡ τάξις ἑκάστη. Κ.5,8,36.

§ 284. Μετὰ τὴν (κτητικὴν) γενικὴν τῆς ἀναφορικῆς δε ἐπιφέρεται ἡ τὸ κτῆμα δηλοῦσα λέξις μετ' ἄρθρου : αἰσχυρθέντες οὗν Δία ἐν οὐ τῷ ἱερῷ ἐσμεν. Θ. 3,14.

§ 285. Αἱ κτητικαὶ καὶ αἱ δεικτικαὶ τοιοῦτος, τοσοῦτος καὶ τηλικούτος λαμβάνονται καὶ μετὰ τοῦ ἄρθρου καὶ ἄνευ αὐτοῦ, ὥσπερ καὶ τὰλλα ἐπίθετα.

¹ Παρὰ τοῖς δραματικοῖς καὶ ἐπὶ τῶν ἐπιθέτων δύομοιρος, δύστηνος, τάλας, κ.τ.όμ. : τί πάθω τλήμων ; Ἀρ.Πλ.603.

² Παρ' Ὀμήρῳ συνήθως ἄνευ ἄρθρου. ἤρχε δὲ τῷ αὐτῇ ὁδόν, ἦν περ οἱ ἄλλοι. Θ.107.

§ 286. Τὸ ἀντωνυμικὸν ἐπίθετον πᾶς λαμβάνεται ἄνευ ἄρθρου α') κατηγορηματικῶς μετὰ συνάρθρου ¹ οὐσιαστικοῦ (ἢ καὶ ἀνάρθρου, ἔνν. καὶ ἄνευ τοῦ πᾶς τοῦτο θὰ ἐξεφέρετο ἀνάρθρως) : πᾶσαν ὑμῖν τὴν ἀλήθειαν ἐρῶ. Πλ. ἀπ. 20. πάντες Ἕλληνες τε καὶ βάρβαροι νομίζουσιν εἶναι θεοὺς. νό. 886 ². 6') ὡς ἐπιθετικὸς προσδιορισμὸς μετ' ἀνάρθρου κανονικῶς οὐσιαστικοῦ ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ἑκαστος (καθ' ἐν. ἀριθμὸν) : δρυὸς πεσοῦσης πᾶς ἀνὴρ ξυλεύεται. γνωμ. ἢ ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ὅλως, καθαρῶς : ὁ ἔρως ἐν πάσῃ ἀναρχίᾳ ζῶν ἄξει ἐπὶ πᾶσαν τόλμαν. Πλ. πολ. 574. Μετὰ τοῦ ἄρθρου δὲ ἐκφέρεται τὸ πᾶς, ἔνν. πρόκειται νὰ ἀναδειχθῇ τὸ ὅλον τῆς ἐννοίας τοῦ οὐσιαστικοῦ ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰ μέρη : ἐν τούτῳ ἡ πᾶσα εὐδαιμονία ἐστίν (= τὸ σύνολον τῆς εὐδαιμονίας). Πλ. Γοργ. 470.

Σημ. 1. Μετ' ἀπολύτων ἀριθμητικῶν τὸ ὁ πᾶς σημαίνει ἐν ὅλῳ : πέμπουσιν ἑκακοσίους καὶ χιλίους τοὺς πάντας. Θ. 1, 60.

Σημ. 2. Τὰ περὶ τοῦ πᾶς ἰσχύουσιν καὶ περὶ τοῦ ὅλος : ἐκέλευσε ἐπιχωρῆσαι ὅλην τὴν γάλαγγα. Ξ. ἀν. 4, 2, 17. — πόλεις ὅλας συμμάχους ὑμῖν παρέσχον. Δ. 20. 51. — ὥσπερ τὰ τοῦ προσώπου μόρια ἔχει πρὸς τὸ ὅλον πρόσωπον. Πλ. Πρωτ. 329.

§ 287. Μετὰ τῶν ἐρωτηματικῶν τίς καὶ ποῖος δύναται ἐνίοτε νὰ συναφθῇ καὶ τὸ ἄρθρον ἐπὶ ἐρωτήσεως περὶ τινος προειρημένου (μάλιστα ἐν διαλόγῳ, ὅταν διὰ ζωηρᾶς ἐρωτήσεως διακόπτων τις τὸν ὁμιλοῦντα ζητῇ ἐξηγήσιν περὶ τινος ὅπερ διήγειρε τὸν ἐνδιαφέρον αὐτοῦ ἢ ἐνέβαλεν αὐτὸν εἰς ἀπορίαν) : εἰ τὸ δαιον μέρος τοῦ δικαίου, δεῖ ἡμᾶς ἐξευρεῖν τὸ ποῖον μέρος ἂν εἴη τοῦ δικαίου τὸ δαιον. Πλ. Εὐθφ. 12. — πέπονθα δεινὰ τοῦδ' ὑπ' ἀνδρὸς ἀρετίως. — τὰ ποῖα ταῦτα ; Σοφ. Ο. Κ. 893. σπανιώτερον ἐπὶ ἀναφορᾶς πρὸς τὰ ἐπόμενα : οὐκοῦν δεῖ ἡμᾶς ἐρεῖσθαι ἑαυτοὺς (= ἡμᾶς αὐτοὺς) τῷ ποίῳ τινὶ ἄρα προσήκει τοῦτο τὸ πάθος πάσχειν καὶ ὑπὲρ τοῦ ποίου τινὸς δεδιέναι μὴ πάθῃ αὐτό ; Πλ. Φαῖδ. 78.

§ 288. Ἡ ἕτερος εἰς ὠρισμένον μὲν τι ἀναφερομένη ἐκφέρεται μετ' ἄρθρου (= ὁ εἷς ἐκ τῶν δύο) : ἀπέθανεν ὁ ἕτερος στρατηγὸς Προκλήης. Θ. 3, 98. ἀναφερομένη δὲ εἰς ἀόριστόν τι ἐκφέρεται καὶ ἐνάρθρως καὶ ἀνάρθρως : οὐ γίγνεται τῶν τοιούτων ἕτερος ἐτέρου μαθητῆς καὶ τὸν ἕτερον ὁ ἕτερος οὐδὲν ἡγεῖται εἰδέναι. Πλ. Θε. 180.

(Σημ. Διὰ τοῦ οἱ ἕτεροι (τοῦναντίον οἱ αὐτοὶ) δηλοῦνται ἐνίοτε καὶ οἱ ἐναντιοί, οἱ ἐχθροί : ἐνόμιζον δι' αὐτὸ οὐχ ἡσασθαι, δι' ὅπερ οὐδ' οἱ ἕτεροι νικᾷν. Θ. 7, 34.)

§ 289. Ἡ ἄμφω, ἀμφοτέροι καὶ ἑκάτερος ἐκφέρονται παρὰ τοῖς πεζοῖς Ἀττικοῖς πάντοτε ἄνευ ἄρθρου μετὰ συνάρθρου οὐσιαστικοῦ : καθ' ἑκάτερον τὸν εἰσπλουν. Θ. 4, 14. ἀμφοτέρα τὰ ὄντα. Ξ. ἀν. 3, 1, 31. ταῦτ' συμβαίνει καὶ ἐπὶ τῶν ἐρωτηματικῶν πότερος καὶ ὁπότερος : σκοπεῖσθε ποτέρας τὴν ἀρχὴν καλλίονα

¹ Παρὰ ποιηταῖς καὶ ἀνάρθρου ἐνίοτε : πάντ' ἀκήκος λόγον. Σοφ. Αἴ. 480.

² Ἄλλ' ἐνίοτε τὸ οὐσιαστικὸν κεῖται ὡς κατηγορούμενον αὐτοῦ : ἐν παντὶ κακοῦ ἂν εἴη ὁ φρονούμενος ὑπὸ πάντων πολέμιων Πλ. πολ. 599.

ποιήσεσθε. Δ.16,9. θεωρήσατ' αὐτόν, ὁποτέρου τοῦ βίου ἐστίν.
Αἰσχ.8,168.

(Σημ. Τὸ μετὰ τῆς (ὑρ'στικῆς) αὐτός καὶ τῆς ἐκεῖνος, ἄμφω, ἀμφοτέ-
ροι καὶ ἕκαστος οὐσιαστικὸν ἐκφέρεται παρ' Ὀμήρῳ ἀνάβρωτος πάντοτε.)

§ 290. Ἄλλος ἄνευ ἄρθρου=διάφορος, ἄλλος.— τὸ δὲ ὁ ἄλ-
λος σημαίνει καὶ ὁ λοιπός : ἡ ἄλλη Ἑλλὰς. Θ.1,77. Ἐπὶ τοῦ
ἄλλος ἄλλον, ἄλλος ἄλλα, ἄλλος ἄλλοθεν κλπ. τὸ ἄρθρον
παράλειπεται : οὗτοι μὲν ἄλλος ἄλλα λέγει. Ε.ἄν.2,1,15.
κατέθεον ἄλλοι ἄλλοθεν. Θ.3,97.

Σημ. Ἐνίοτε ἡ ἄλλος συνάπτεται μετ' οὐσιαστικοῦ ὡς ἐπιθετικὸς προσ-
διορισμὸς αὐτοῦ, ἔνθα μᾶλλον ἔπρεπε τὸ οὐσιαστικὸν νὰ κεῖται ὡς παρά-
θεσις τῆς ἄλλος : τοὺς ὀπλίτας καὶ τοὺς ἄλλους ἱππίας (ἀντί : καὶ τοὺς
ἄλλους, τοὺς ἱππίας). Ε.Ἑλλ.2,4,4. ἔτασαν Πέρσαι μὲν ἐκ δεξιῶς, οἱ δὲ
ἄλλοι σύμμαχοι ἐξ ἀριστερῶς. Κ.8,3,10.

7. Ἐπιθετοποιὸν καὶ οὐσιαστικοποιὸν ἄρθρον.

§ 291. Γενικὴ πτώσις οὐσιαστικοῦ καὶ ἐπίρρημα ἢ πлагία
τις πτώσις μετὰ προθέσεως προτασσομένου τοῦ ἄρθρου λαμβά-
νουσι δύναμιν ἐπιθέτου : ὁ Ἀθηναίων δῆμος. Δ.18,186. διὰ
τὴν πέρουσι κωμῳδίαι. Ἀρ.Ἀχ.378. ἡ σφόδρα ἄγροια. Πλ. Κρι-
τίχ.107. τῶν ἀγγέλων ἐγένετο τῶν παρὰ βασιλέα. Πλ. πολ.360.
Οὕτω καὶ ἀναφορικὴ καὶ χρονικὴ πρότασις : ἀνόμοιόν ἐστι τῇ ἡ
γῆς σὺ σκληρότητι. Πλ.Κρατ.435. ἐκράτει τοὺς ὁποιοὺςδήποτε
ἐξεπέμπετε ὑμεῖς στρατηγούς. Δ.18,146. τὴν ὅτ' ἀδωροδόχῃτος
ἐπῆρχε προαίρεσιν αὐτοῦ ἀναμνήσθητε. 19,27.

Σημ. 1. Οἷκοθεν νοεῖται, ὅτι ταῦτα παραλειπομένου τοῦ προσ-
διοριζομένου οὐσιαστικοῦ λαμβάνουσι τὸν χαρακτῆρα καὶ τὴν θέ-
σιν αὐτοῦ ἐν τῇ προτάσει : πλείων χρόνος ὃν δεῖ μ' ἀρέσκειν τοῖς
κάτω. Σοφ. Ἀντ. 75.

Σημ. 2. Αἱ γενικαὶ τῶν αὐτοπαθῶν, τῆς ὀριστικῆς αὐτός καὶ
τῆς ἀλληλοπαθοῦς, μετὰ συνάρθρου οὐσιαστικοῦ λαμβανόμεναι,
συνάπτονται μετ' αὐτοῦ ἐπιθετικῶς¹ : ἐλεύθερον φύλαττε τὸν
σαντοῦ τρόπον. Μέ.144. (πρβλ. § 276, α'). ὅπως αὐτοὶ καὶ οἱ
αὐτῶν στρατιῶται ἐκπλεύσειαν. Ε.ἄν.5,10,14. λυσιτελεῖ ὑμῖν
ἡ ἀλλήλων δικαιοσύνη. Πλ. πρωτ.327.

§ 292. Γενικὴ πτώσις καὶ ἐπίρρημα ἢ πρόθεσις μετὰ τινος
πτώσεως διὰ τοῦ ἄρθρου τὸ ἢ τὰ προτασσομένου λαμβάνουσι χα-

¹ Τοῦτο δὲν γίνεται ἐπὶ τῶν γενικῶν τῶν προσωπικῶν καὶ τῆς αὐτός
ὡς προσωπικῆς ἢ ὡς ἐπαναληπτικῆς λαμβανομένης : ἕπρος πολλὰ ταῖς
ψυχαῖς ἡμῶν οὐκ ἀρόμωτον ἐστί. Πλ νό.808. ὠνόμασέν μου τὴν πρόνοιαν
δουλῶν. Ἀρ.Πλ.207.— μετεπέμψατο Ἀστυάγης τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα καὶ
τὸν παῖδα αὐτῆς. Ε.Κ.1,3,1.

ρακτῆρα οὐσιαστικοῦ, ἐκφράζοντος ἐνίοτε σχέσεις ἀορίστους καὶ γενικὰς προσώπων ἢ πραγμάτων : τὰ τῶν στρατιωτῶν. Ε.ἀν. 3,1,20. τὰ παρ' ἐμοί (=τὴν ἐμὴν κατὰστασιν). 1,7,4. τὸ τοῦ Ἀναξαγόρου (=τὸ ὑπὸ τοῦ Ἀναξαγόρου λεχθέν). τὸ τῆς παροιμίας κλπ.

(Σημ. 1. Ἐνίοτε δ' ὅμως τὸ ἄρθρον μετὰ τῆς γενικῆς ἀποτελεῖ περίφρασιν ἀπλῶς οὐσιαστικοῦ, πρὸς ὃ συμφωνοῦσι καὶ οἱ ἐπιθετικοὶ ἢ μεταχικοί προσδιορισμοὶ ἢ καὶ τὸ ῥῆμα : τὸ τῶν θεῶν ἐνμερές (ἔστι) καὶ τὸ τῆς τύχης συναγορεύεται. (=οἱ θεοὶ...καὶ ἡ τύχη...). Δ.4,45. τὸ τῶν ἐφόρων θαυμαστὸν ὡς τυραννικὸν γέγονεν (=οἱ ἔφοροι).—τὰ τῶν διακόρων (=οἱ δι᾽ ἡμῶν) τοῦμόν ἐν μικρῷ ποιοῦμενοι τὸν οἶκαδ' ἡπαιγον πλοῦν. Σοφ.Φιλ.497. τὸ τῶν πρεσβυτέρων ἡμῶν ἐκείνους θεωροῦντες διάγειν ἡγούμεθα πρεπόντως. Πλ.νὸ.657.)

Σημ. 2. Ἐνίοτε ἀναφορικὴ πρότασις διὰ τοῦ ἄρθρου λαμβάνει οὐσιαστικοῦ χαρακτῆρα : τὸν τε Εὐθύκριτον καὶ τὸν δὲ ἐξη δεσπότης τοῦτον εἶναι μάρτυρας παρέχομαι. Αυσ.28,3. ὁρέγεται τοῦ ὅ ἐστιν ἴσον. Πλ.Φαῖδ. 75. δεῖ μοῖσιν τὸν εἰδόπερ οὗτος. Δ.22,64.

Σημ. 3. Καὶ πᾶσα λέξις, ἔτι δὲ καὶ πρότασις ὁλόκληρος, διὰ τοῦ ἄρθρου τὸ δύναται νὰ λάβῃ δύναμιν οὐσιαστικοῦ : ὑμεῖς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὸ δ' ὑμεῖς ὅταρ λέγω, τὴν πόλιν λέγω. Δ.18,4. ὅτι μὲν δεῖ βοηθεῖν, πάντες ἐγνώκαμεν καὶ βοηθήσομεν· τὸ δ' ὅπως αὐτοῦτο λέγε. 3,10. τὸ εἰ βούλει ῥηθὲν λῦει πάντα φόβον. Πλ.Φιλ.20.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

Περὶ τῶν ἀντωνυμιῶν.

4. Περὶ τῶν προσωπικῶν.

§ 293. Ὡς ὑποκείμενον ἢ προσωπικὴ ἀντωνυμία τοῦ α' καὶ β' προσώπου τίθεται ἐπὶ ἐμφάσεως (μάλιστα ἐν ἀντιθέσειν ἢ ἀντιδιαστολῇ : τί δὲ τοῦτ' ἐδύνατ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι; ἐγὼ δὲ δάξω. Δ.18,26.—ἐγὼ δ' ἡγοῦμαι τὸν λόγον τοῦτον ἀσύμφορον εἶναι τῇ πόλει. 20,112. οὐκ ἐγὼ σε ἀποκτενῶ, ἀλλ' ὁ τῆς πόλεως νόμος. Αυσ.1,26. — ἢ γὰρ μετέσχεας καὶ σὺ τούτου τοῦ πόρου; Σοφ.Φιλ.248.

Σημ. Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ μὴ ἐμφάσεως ἢ φανερᾶς ἀντιθέσεως τίθεται ἢ προσωπικὴ ἐνίοτε : τοσοῦτοι ὄντες, ὅσους σὺ ὄρῃς. Ε.ἀν.2,1,16. σὺνηθεὶς τὸ ἐγὼ ἐπὶ τοῦ ἀκούω, πυνθάνομαι, οἶμαι : στρατηγεῖν *Ξενοφῶντι* ἠξιώσατε, ὡς ἐγὼ ἀκούω. Αυσ.19,14. Τούναντίον δὲ ἐνίοτε παραλείπεται ἐν τῷ α' μέλει ἀντιθέσεως : ἐδίδασκες, ἐγὼ δ' ἐφοίτων· ἐτίλεις, ἐγὼ δ' ἐτελούμην· ἐγραμματοευνες, ἐγὼ δ' ἠκκλησίαζον. Δ.18,265.

§ 294. Τὴν ἐκλιποῦσαν ἐν. ὀνομαστικὴν τοῦ γ' προσώπου ἀναπληροῖ ἢ αὐτὸς ἐπὶ ἐμφάσεως ἢ ἀντιδιαστολῇ : αὐτὸς *ἔφα*. ὁμοίως ἐν τῷ πληθυντικῷ τίθεται τὸ αὐτοί, σπανίως δὲ τὸ σφεῖς

καὶ ἰδίως ἐν πλαγίῳ λόγῳ : ἔφασαν τοὺς μὲν ἡμαρτηκέαι, αἰ-
τοὶ δὲ σφίξειν τοὺς νόμους. Θ.8,75. ἐπειδὴ ἐκεῖνοι τε ἀπέκρυψαν
καὶ σφεῖς ἡσύχαζον, τοὺς ἑαυτῶν στρατηγούς ἐν αἰτία εἶχον....
ὅτι οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι σφίζονται, σφεῖς δὲ προδίδονται. 5,65.

§ 295. Τῶν πλαγίων πτώσεων οἱ μὲν ἐγκλιτικοὶ τύποι μοῦ
μοὶ μέ, σοῦ σοί σέ τίθενται, ὅταν πρόκειται ἀπλῶς καὶ ἄνευ ἐμ-
φάσεως νὰ δηλωθῇ τὸ πρόσωπον, οἱ δὲ μακρότεροι ἐμοῦ, ἐμοί,
ἐμέ καὶ οἱ ὀρθοτονούμενοι σοῦ, σοί, σέ ἐπὶ ἐμφάσεως ἢ ἀντιδια-
στολῆς : *Εὐθίλητε, μηδεμιᾷ πολυπραγμοσύνῃ προσεληλυθέναι*
με νόμιζε πρὸς σε. Λυσ.1,16.—*ἐγὼ οἶμαι καὶ ἐμέ καὶ σέ τὸ ἀδι-*
κεῖν τοῦ ἀδικεῖσθαι κάκιον ἡγεῖσθαι. Πλ.Γοργ.474. *δοκεῖ δέ μοι*
....,ὥς ἐμοὶ δοκεῖ. Θ.1,3.—Ὡς πλάγιαί τῆς τοῦ γ' προσώπου
λαμβάνονται αἱ τῆς αὐτός. Περὶ δὲ τοῦ οὗ οἱ ἔσφῳν σφίσι σφῶς
ἔρα κατωτέρω § 300, σημ. 1.

2. Περὶ τῆς ὀριστικῆς ἢ ἐπαναληπτικῆς αὐτός¹.

§ 296. Α'. Ὡς ὀριστικὴ ἢ αὐτός λαμβάνεται κατηγορηματι-
κῶς μετ' οὐσιαστικοῦ ἢ ἀντωνυμίας οὐσιαστικῆς (ἢ οὐσιαστικω-
μένης) ἢ καὶ καθ' ἑαυτήν, ἵνα μετ' ἐμφάσεως δηλώσῃ τὸ εἰς ὃ
ἀναφέρεται πρόσωπον ἢ πρᾶγμα καὶ διαστείλῃ αὐτὸ ἀπὸ πικνότης
ἄλλου : καὶ ἐμέ αὐτὸν ὕβρισεν (=καὶ ἐμέ τὸν ἑῷον). Λυσ.1,4. αὐ-
τὸς ἕκαστος. Θ.7,70. *τὴν στρατείαν αὐτός Ξέρξης ἤγαγεν.* Ίσ.
4,88. *ἔσωσε καὶ αὐτὸν καὶ παῖδας καὶ χρήματα καὶ γυναικάς.*
Πλ.Γοργ.511.

Σημ. 1. Ἡ ἐλλείπουσα πολλακίς προσωπικὴ ἀντωνυμία ὑπερ-
δηλοῦται ὑπὸ τῆς προσωπικῆς καταλήξεως τοῦ ῥήματος ἢ νοεῖ-
ται ἐκ τῶν συμφραζομένων : αὐτοὶ δ' ὅταν σφαλῶμεν, οὐ γιγνώ-
σκομεν. Εὐρ. ἀπ. εἰσβάτων αὐτῶν τε καὶ τῶν μετόκων (= *ἡμῶν τε αὐτῶν....*). Θ.1,143.

Σημ. 2. Ἐκ τῆς διασταλτικῆς σημασίας προέκυψαν καὶ αἱ
ἐξῆς : α') ἢ τοῦ μόνου : αὐτός καὶ οὐ μετὰ πλειόνων. Θ.5,60.—
β') ἢ τοῦ αὐθορμήτως, ἀφ' ἑαυτοῦ : οἱ καὶ τοῖς μὴ ἐπικαλουμέ-
νοι αὐτοὶ ἐπιστρατεύουσιν. Θ.4,60. τὸ πλεον τοῦ χωρίου αὐ-
τὸ κρατερόν ὑπῆρχε καὶ οὐδὲν ἔδει τείχους. 4,4.—γ') ἢ τοῦ
ἀκριβῶς : *φυλάξαντες ἔτι νύκτα καὶ αὐτὸ τὸ περίορθρον.* Θ.
2,3. *σύνηθες τὸ αὐτὸ τοῦτο.*—δ') ἢ τοῦ καθ' αὐτό, καθαρῶς
(μετ' ἀφρημένων συνήθως οὐσιαστικῶν) : *μάρθατε αὐτὴν τὴν*

¹ Περὶ τῆς χρήσεως αὐτῆς ὡς προσωπικῆς ἐγένετο ἄνωτέρω (§§ 294 καὶ
295) λόγος. Ὡσαύτως καὶ περὶ τῆς χρήσεως αὐτῆς μετὰ τοῦ ἄρθρου.
(§ 281).

ἀλήθειαν οἶόν ἐστιν (=τὴν κηθαρὴν ἰδέειν τῆς ἀληθείας). Πλ. πολ.582. — αὐτοὶ Ἑλληγες, οὐ μειζοβάβαροι οἰκοῦμεν. Μενξ. 245.

Σημ. 3. Μετὰ τακτικῶν ἀριθμητικῶν ἡ αὐτός ἐξαίρει τὸ εἰς ὃ ἀναφέρεται πρόσωπον ὡς τὸ σπουδαιότερον: ἡρέθη πρεσβευτῆς δέκατος αὐτός (=αὐτός μετὰ ἐννέα ἄλλων). Ξ. Ἑλλ. 2,2,17.

§ 297. Ὡς ἐπαναληπτικὴ ἡ αὐτός λαμβάνεται κατὰ τῆς πλαγίας πτώσεις ἀντὶ προειρημένου ὀνόματος πρὸς ἀποφυγὴν ἐπαναλήψεως αὐτοῦ: βασιλεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ. Ξ. ἄν. 1,10,1.

(Σημ. 1. Ἐνίοτε πρὸς μείζονα ἔμφασιν ἢ σαφήνειαν ἐπαναλαμβάνεται αὐτὸ τὸ ὄνομα καὶ μάλιστα ἂν εἶναι κύριον: Μυσοὶ βασιλέως ἄκοιτος ἐν τῇ βασιλείᾳ χώρα οἰκοῦσιν. Ξ. ἄν. 3,2,23.)

(Σημ. 2. Ἀντὶ τῆς ἐπαναληπτικῆς λαμβάνονται πολλάκις παρὰ τοῖς Ἰωσι καὶ τοῖς ποιηταῖς καὶ αἱ πλάγιοι τῆς προσωπικῆς τοῦ γ' προσώπου: ἐπεὶ εὖ φημι φέρτερος εἶναι. Ο, 165. τὴν οἱ πόρε Φοῖβος. Α, 72. φίλῃ δὲ ἐμψύχῃ Ζεὺς. Β, 197. ἐκ γὰρ σφῶν φρένας εἴλετο Παλλὰς. Σ, 311. Ἀργεῖοι δὲ σφῶν εἰκόνας ἀντίθεσαν. Ἡρ. 1,31.)

§ 298. Περὶ τῆς αὐτός πρᾶκτορῶμεν προσέτι ὅτι

α') Τίθεται ἐνίοτε καὶ ἀντὶ δεικτικῆς ἄντωνυμίας: οὓς ἂν θούλῃ ποιῆσθαι φίλους, ἀγαθὸν τι λέγε περὶ αὐτῶν. Ἰσ. 1,33. αὐτὸ οὐκ εἴρηται, ὃ μάλιστα ἔδει ζητῆναι. Πλ. πολ. 362. ἀπαγέτω τις αὐτὴν οἴκαδε. Φαίδ. 60.

β') Διὰ τῆς αὐτός δεικνύεται ἐνίοτε καὶ ἐκεῖνος, ὅστις ἐν τῇ διανοίᾳ τοῦ λέγοντος παρίσταται ὡς τὸ σπουδαιότατον πρόσωπον, οἷος π.χ. παρίσταται ἐν τῇ διανοίᾳ τοῦ υαθητοῦ ὁ διδάσκαλος, ἐν τῇ τοῦ οἰκέτου ὁ δεσπότης: τίς οὗτος; — αὐτός. (ὁ Σωκράτης δηλ.). Ἀρ. νε. 219. ἀνοιγέτω τις δώματα: αὐτὸς ἔρχεται. δρᾶ. 264 (8).

5. Περὶ τῶν αὐτοπαθῶν ἄντωνυμιῶν.

§ 299. Διὰ τῶν αὐτοπαθῶν ἄντωνυμιῶν γίνεται ἀναφορὰ πρὸς τὸ ὑποκείμενον τῆς προτάσεως, ἧς καὶ αὐταὶ μέρος εἰσὶν (ἄμεσος ἢ εὐθεῖα ἀντανάκλασις): πείθω ἑμαυτόν. Θ. 6,33. νομίζω γὰρ ἑμαυτόν¹ εἰκέναι λέγοντι. Ξ. Κ. 5,1,21. ἐξαρχεῖτω μοι ἑμαυτόν ἀποδείξαι ἀναιτίον (=ἐμὲ ἀποδείξαι ἑμαυτόν ἀναιτίον). Ἀντιφ. 5,66. γινώθι σαυτόν. Πλ. Πρωτ. 343. τοῖς μετὰ σαυτοῦ τότε χρῆσαι ἄν. Ξ. Κ. 7,1,17. Κλέαρχος ἀφιππεύει ἐπὶ τὴν ἑαυτοῦ σκηνήν. ἄν. 1,5. ὁ σοφὸς ἑαυτῷ περιφέρει τὴν οὐσίαν. γνωμ. τοὺς ὠφελίμους αὐτοῖς (=τοὺς ὠφελοῦντας ἑαυτούς). Ξ. συμ. 4,64.

§ 300. Διὰ τῆς τοῦ γ' προσώπου, ἀνηκούσης καὶ ἐν ἐξηρημένῃ

¹ Ἡ μετὰ τοῦ ἀπαρεμφάτου ὡς ὑποκείμενον αὐτοῦ συναπτομένη αἰτιατικὴ ἀρχικῶς ἐξηρτάτο ἄμέσως ἐκ τοῦ ῥήματος ὡς ἀντικείμενον αὐτοῦ. πρβλ. θεωρεῖται ἐκέλευε Ἀχαιοὺς. Β, 11. τῷ σ' οἶω τάδε πάσχειν (=κυρίως=ὑπολαμβάνω σε ἐν τῷ πάσχειν). Ε. 984.

προτάσει (ἐχούσῃ ἴδιον ὑποκείμενον), γίνεται ἀναφορὰ καὶ πρὸς τὸ ὑποκείμενον τῆς κυρίας (ἔμμεσος ἢ π.λαγία ἀντανάκλασις): ἐβούλετο ὁ Κλέαρχος ἅπαν τὸ στράτευμα πρὸς ἑαυτὸν ἔχειν τὴν γνώμην. Ε.ἀν.2,5,29. οἱ δὲ ὄρῳντες τοὺς ἑαυτῶν ἱππίας¹ φεύγοντας. 4,3,23. ὁ δὲ Ξενοφῶν δεισας μὴ ἀνήκεστα κακὰ γένοιτο ἑαυτῷ. 7,1,18.

Σημ. 1. Ἐπὶ τῆς πλαγίας ἀντανάκλασεως λαμβάνονται ἐνίοτε καὶ αἱ πλάγιαί τῆς προσωπικῆς (ἀλλὰ τὸ οὐ καὶ ἔσπανιώτατα): ἐφοβεῖτο ὁ Κῦρος μὴ οἱ² ὁ πάππος ἀποθάνοι. Ε.Κ.1,4,2. οἱ Θεσσαλοὶ ἐφοβήθησαν μὴ καὶ ἐπὶ σφᾶς ὁ στρατὸς χωρήσῃ. Θ.2,101.—ἔφη δέ, ἐπειδὴ οὐ ἐκβῆναι τὴν ψυχὴν, πορεύεσθαι μετὰ πολλῶν. Πλ.πολ.614. Ἐάν δ' ὅμως τὰ ἐν τῇ ἐξηρητημένῃ προτάσει ἀναφέρονται ὡς ἐκ μέρους αὐτοῦ τοῦ ἀφηγουμένου (ἢ συγγραφέως), λαμβάνονται αἱ πλάγιαί τῆς αὐτῆς: ἐπειράτο (ὁ Περικλῆς) τοὺς Ἀθηναίους τῆς ἐπ' αὐτὸν ὀργῆς παραλύνειν. Θ.2,65. Περικλῆς ὑπετόπησε μὴ Ἀρχίδαμος τοὺς ἀγροὺς αὐτοῦ παραλλῃ. 13.³

(Σημ. 2. Ἐνίοτε ἡ ἀναφορὰ γίνεται πρὸς τὸ λογικὸν ὑποκείμενον: ἐπράχθη τε ἀπ' αὐτῶν οὐδὲν ἔργον ἀξιόλογον. εἰ μὴ τι πρὸς περιόκους τοὺς αὐτῶν ἐκάστοις (=ἐπραξαν αὐτοὶ πρὸς τοὺς ἑαυτῶν περιόκους). Θ.1,17. Ὅμοίως καὶ ἐπὶ πλαγίας ἀντανάκλασεως, ὅταν ἡ ἀντωνυμία ἀνήκῃ εἰς ἀπαρεμφατικὴν ἢ μετοχικὴν πρότασιν: τοιοῦτοι δὲ πέργοι ἐδόκουν αὐτῷ μεγάλη ἐπικουρία γενέσθαι τῇ ἑαυτοῦ γάλαγγι. (=ἡγεῖτο ἐξ αὐτός...) Ε.Κ.6,1,53.)

(Σημ. 3. Καὶ αἱ τοῦ α' καὶ τοῦ β' προσώπου αὐτοπαθεῖς ἀπαντῶσι σπανίως ἐπὶ πλαγίας ἀντανάκλασεως, ἀλλὰ μόνον ἐν ἀπαρεμφατικῇ ἢ ἐπιθετικαῖς μετοχικαῖς προτάσεσιν: τοὺς ἡδικοκῆτας ἑμαυτὸν πονηροὺς ὄντας ἐπιδεικνύω. Δ.57,59. σὺ γάρ με ἐπαίδευες σαντῷ πείθεσθαι ἀναγκάζω. Ε.Κ.1,6,20.)

§ 301. Παρ' Ὁμήρῳ ἀντὶ τῶν οὕτω μορφωθέντων μονολεκτικῶν τύπων τῆς αὐτοπαθοῦς εἰσιν ἐν χρήσει (καὶ ἐπὶ εὐθείας ἔτι ἀντανάκλασεως) αἱ προσωπικαὶ ὀρθοτονούμεναι ἢ αἱ πλάγιαί αὐτῶν, ὡσαύτως ὀρθοτονούμεναι, μετὰ τῶν τῆς αὐτῆς, σπανιώτερον δὲ καὶ μόνῃ ἡ αὐτῆς: ἐγὼν ἐμὲ λύσομαι. Κ.378. οὐκ ἐμὲ φημι λελασμένον ἔμμεναι ἀλκῆς. Ν.269. ἡ δὲ μέγ' ἱάχονσα ἀπὸ τοῦ κάβαλαρ νύδρ. Ε.343.—εἴ τι τιν' ἐταίροιον θανάτου λύοις ἢδ' ἐμοὶ αὐτῷ εἰροίμην. ε.421.—ὅστις ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ ἐχέφρων τὴν αὐτοῦ γίλει. Ι.342.

(Σημ. Παρὰ τοῖς ἄλλοις συγγραφεῦσι σπανιώτατα συμβαίνει τοῦτο (πλὴν ἐπὶ τοῦ δοκῶ μοι ἀντὶ τοῦ ὁμοίως λεγομένου δοκῶ ἑμαυτῷ): ἰδίως γίνεται τοῦτο, ὅταν τὸ ὑποκείμενον θεωρῇ ἑαυτὸ ὡς ἀντικείμενον τῆς ἑαυτοῦ παρατηρή-

¹ Ἡ αἰτιατικὴ ἀνήκει μᾶλλον εἰς τὴν μετοχὴν ὡς ὑποκείμενον αὐτῆς ἢ δὲ κατηγορηματικὴ μετοχὴ εἶχεν ἀρχικῶς ἄμεσον σχέσιν πρὸς τὸ ῥῆμα.

² Τὸ οἱ σπανιώτατα παρὰ τοῖς Ἀττικαῖς ἀπαντᾷ ὀρθοτονούμενον.

³ Ἐνίοτε δὲ προτασσομένης τῆς αὐτοπαθοῦς ἀκολουθεῖ ἡ αὐτῆς: ἐπεὶ ἔώρα ἑαυτῷ εὖνον οὔσαν τὴν πόλιν καὶ στρατηγὸν αὐτὸν ἡρημένον. (=τάχα πολίτας δηλ.). Ε. Ἐλλ.1,4,12.

σεως, ὥς τι ἕτερον ἑαυτοῦ : θρηνοῦντός τέ μου καὶ λέγοντος πολλὰ καὶ ἀνάξια ἔμοῦ. Πλ.ἀπ.38. παῦσαι πόρων με καὶ σὲ καὶ πᾶσαν πόλιν. Εὐρ.Φοιν.437. ἐπὶ τὰς ἐν τῇ Κερκύρα γαῶς σφῶν τὰς ἐξήκοντα ἔπεμψαν. Θ.4,8. αἱ θυγατέρες συλλέγουσι σφίσι φεράς. Ἡρ.1,93. ἐγγὺς εἶναι τῶν θεῶν ἐμοὶ δοκῶ. Ἀρ.6α.918. καὶ ἐγὼ μοι δοκῶ ἐν τῷ παρόντι τοσοῦτον μόνον ἐκείνων διοίσειν. Πλ.Φαίδ.91.)

§ 302. Παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς τὰ πληθυντικὰ ἡμῶν αὐτῶν ἢ αὐτῶν ἡμῶν¹ κλπ. λαμβάνονται καὶ ὡς προσωπικαὶ ἀντιστοιχοῦσαι πρὸς τὰ ἐνικὰ ἐγὼ αὐτὸς ἢ (πρὸς ἀνάδειξιν τῆς ἐννοίας τῆς αὐτοῦ) αὐτὸς ἐγώ, ἐμὲ αὐτὸν ἢ αὐτόν με² κλπ. : ἄλλο τι ἡμῶν αὐτῶν τὸ μὲν σῶμά ἐστι, τὸ δὲ ψυχὴ ; Πλ.Φαίδ.79. καὶ αὐτῶν ἡμῶν οἱ πρεσβύτεροι οὐκ ἄπειροι πολέμων εἰσίν. Θ,2,11. τὰ ὑμέτερα ὑμῖν αὐτοῖς ἀποδώσει. Λυσ.29,8.

Σημ. Ἡ διασταλτικὴ σημασία τῆς αὐτοῦ οὐχὶ σπανίως τηρεῖται καὶ ἐν ταῖς αὐτοπαθείσιν : πέμπουσιν ἑαυτῶν τε ἐβελοντάς καὶ τῶν ἄλλων Πελοποννησίων. Θ.1,60. φηλακὴν σφῶν τε αὐτῶν καὶ τῶν ξυμμάχων καταλιπόντες οἱ Ἀθηναῖοι ἀνεχώρησαν. 5,114.

§ 303.—Εν τῷ πληθυντικῷ ἀπαντᾷ οὐχὶ σπανίως ἡ αὐτοπαθὴς καὶ ἀντὶ τῆς ἀλληλοπαθοῦς : δικαιοσύνην ἐπιτηδεύσομεν, ἴνα καὶ ἡμῖν αὐτοῖς γίνοιτο ὧμεν καὶ τοῖς θεοῖς. Πλ.πολ.621. πάντας συνέκρουε καὶ πρὸς αὐτοὺς ἐτάραττεν. Δ.18,19. φθοροῦντες ἑαυτοῖς μισοῦσιν ἀλλήλους. Ε.ἀπ.2,6,20.

§ 304. Ἡ αὐτοπαθὴς τοῦ γ' προσώπου λαμβάνεται ἐνίοτε καὶ ἀντὶ τῆς τοῦ α' ἢ β' : ἐπεχειροῦν διαλέγεσθαι πρὸς τὴν πατρίδα τὴν αὐτοῦ. Ἰσ.5, 129. δεῖ ἡμᾶς ἐφέσθαι ἑαυτούς. Πλ.Φαίδ.78. τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν ἀσκήσεις. Ἰσ.1,14.

4. Κτητικά καὶ ἀντωνυμιαί.

§ 305. Αἱ τοῦ α' καὶ β' προσώπου κτητικά ἀντωνυμιαί λαμβάνονται ἐπὶ ἐμφάσεως, ἄλλως λαμβάνονται αἰ γενικὰ τῶν προσωπικῶν. Ἄν δὲ ὁ κτήτωρ καὶ τὸ ὑποκ. τῆς προτάσεως εἶναι τὸ αὐτὸ πρόσωπον, ἀντὶ μὲν τοῦ ἐμός καὶ σός λαμβάνεται καὶ ἡ γενικὴ τῆς αὐτοπαθοῦς ἑαυτοῦ, σαυτοῦ, ἀντὶ δὲ τοῦ ἡμέτερος ἢ ὑμέτερος συνηθέστερον τὸ ἡμέτερος αὐτῶν ἢ ὑμέτερος αὐτῶν, σπανίως δὲ καὶ ἡ γενικὴ τῆς προσωπικῆς⁴ : τῶν ἐμῶν πολὺ βελτίων εἶσομαι ταμίᾳς. Λυσ.21,14. τὴν σιγὴν σου συγχώρησιν θήσω. Πλ.Κρατ. 435.—τὰ ὑμέτερά αὐτῶν κομεισθε. Δ.4,7. καὶ πὶ τοῖς σαυτῆς

¹ Ὡς αὐτοπαθεῖς τὸ αὐτῶν ἡμῶν, αὐτοῖς ἡμῖν κλπ. λίαν σπανίως ἀπαντῶσιν, τὸ αὐτοῦ σφῶς μάλιστα οὐδέποτε.

² Σπανιώτερον αὐτόν ἐμέ.

³ Τοιοῦτον καὶ τὸδε· φέξιν βουλευοίτε μετὰ σφίσιν(=μεθ' ὑμῖν).Κ,398.

⁴ Σπανιώτατα καὶ μετὰ τοῦ αὐτῶν συναπτομένη : ἐπισκέψασθε καὶ τὰ τῶν ἵππων καὶ τὰ ὑμῶν αὐτῶν δπλα. Ε.Κ.6,3,21.

κακοῖσι καὶ τοῖς ἐμοῖς γελᾷς. Σοφ. Ἡλ. 880. τὴν ἐμὴν τύχην ἐξετάζων πρὸς τὴν σαντοῦ σκόπει καὶ εὐρήσεις τὴν ἐμὴν βελτίω τῆς σῆς. Δ. 18, 256. — αἰτιώμεθα τοὺς πατέρας ἡμῶν. Πλ. Λόχ. 179.

§ 306. Ἀντὶ τῶν κτητικῶν τοῦ γ' προσώπου λαμβάνονται αἱ γενικαὶ αὐτοῦ, αὐτῶν ἢ (ἐπὶ ἐμφάσεως) ἐκείνου, ἐκείνων : μετεπέμψατο Ἀστυάγης τὴν θυγατέρα καὶ τὸν παῖδα αὐτῆς. Ε.Κ. 1, 3, 1. — οὐχ ἥττω φροντίζω τῆς ἐκείνου δόξης ἢ τῶν ἐμῶν τοῦ κινδύνων. Ἰσ. 16, 3.

Σημ. Ἐπὶ ἀντανακλάσεως παρὰ τοῖς πεζοῖς Ἀττικοῖς συνήθης εἶναι ἡ γεν. τῆς αὐτοπαθοῦς, καθ' ὅσον ἡ μὲν ἐὸς (ἢ ὅς) εἶναι παρ' αὐτοῖς ἄχρηστος, ἡ δὲ σφέτερος ἢ σφετέρος αὐτῶν σπανία, καὶ λίαν σπανία ἢ σφῶν ἢ σφῶν αὐτῶν¹ : τῶν νικώτων ἐστὶ καὶ τὰ ἐαυτῶν σώζειν καὶ τὰ τῶν ἡττωμένων λαμβάνειν. Ε.ἀν. 3, 2, 39. — Κορίνθιοι πρὸς τοὺς νεκροὺς τοὺς σφετέρους ἐτράποντο. Θ. 1, 50. οἰκέτας τοὺς σφετέρους αὐτῶν ἐπικαλοῦσι μάρτυρας. Ἀντιφ. 1, 30. — λέγουσιν ὡς οὐ δίκαιοι τοὺς σφετέρους ἀποίκους ὑμᾶς δέχεσθαι. Θ. 1, 34. — τοὺς συμμάχους ἐδέδισαν σφῶν. 5, 14. — τὴν χώραν, ἣν οἱ Ἀμφισεῖς σφῶν αὐτῶν οὖσαν γεωργεῖν ἔφασαν. Δ. 18, 150.)

§ 307. Ἐνίοτε λαμβάνεται ἡ κτητικὴ ἀντωνυμία ἀντὶ γενικῆς ἀντικειμενικῆς, τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας ἀχρήστου οὐσης ἐπὶ τῆς τοιαύτης σχέσεως : τὸ δέος αὐτοὺς ποιεῖ τὸ τε ὑμέτερον καὶ τὸ τῶν κατηγόρων στρατεύεσθαι (= φοβούμενοι ὑμᾶς καὶ τοὺς κατηγόρους). Ε.Κ. 3, 1, 28. εὐνοία ἐρῶ τῇ σῇ. Πλ. Γορ. 486. Ἐνταῦθα ἀνέχει καὶ ἡ πράσις σὴν χάριν (σπανίως τὴν σὴν χάριν) = χαριζόμενός σοι : συγχωρητέον χάριν σὴν. Πλ. Φαίδ. 324. (πρὸς τὴν Ἀθηναίων χάριν. Ἡρ. 5, 99).

5. Περὶ τῆς ἀλληλοπαθοῦς.

§ 308. Ἡ ἀλληλοπαθῆς ἀντωνυμία ἐκφράζει τὴν σχέσιν τῆς ἀμοιβαιότητος : οἱ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ Πελοποννήσιοι ἐπολέμησαν πρὸς ἀλλήλους. Θ. 1, 18.

6. Αἱ δεικτικαὶ ἀντωνυμίαι.

§ 309. Διὰ τῆς οὗτος δεικνύεται τι πλησίον ἢ ἀπέναντι τοῦ λέγοντος εὐρισκόμενον, συνήθως δὲ καὶ ἐκεῖνο περὶ οὗ ἐγένετο ἡδὴ

¹ Παρὰ τοῖς ἄλλοις συγγραφεῦσιν ἡ κτητικὴ εἶναι πολὺ συνηθέστερα τῆς γεν. τῆς αὐτοπαθοῦς.

λόγος : οὗτος ἐπισθεν προσέρχεται. Πλ.πολ.327.— ἐὰν δ' οὗτος λέγῃ, ὑμεῖς ὑπομενεῖτε ; Αἰσχ.3,152. ὅπου τὸ γὰρ ἔστιν ἐν τῇ πόλει, ὃ ὁμοίῃς ὦν μέγα ἐν ταύτῃ τῇ πόλει θυρήσεται. Πλ.Γοργ.510.

Σημ. 1. Οὐχὶ σπανίως ἢ οὗτος, μάλιστα κατὰ τὸ οὐδ. γένος, προαγγέλλει καὶ τὰ ἐπόμενα : Πρόξενος καὶ τυττοῖ ἐν ῥητορῶν εἶχεν, ὅτι οὐδὲν ἄν θέλοι κτᾶσθαι μετ' ἀδικίας. Ε. ἄν.2,6,18. ✓

Σημ. 2. Διὰ τῆς οὗτος ἐνίοτε δεικνύεται καὶ γνωστόν τι : οἱ τὰς τελευτὰς ἡμῖν οὗτοι καταστήσαντες. Πλ.Φαίδ. 69. ἄλλοτε δὲ καὶ μισητόν τι ἢ περιφρονήσεως ἄξιον : ἐκεῖνοι τοίνυν, οἳ οὐκ ἐχαρίονθ' οἱ λέγοντες οὐδ' ἐφίλουν αὐτούς, ὥσπερ οὗτοι. Δ.3,24.

(Σημ. 3. Ἡ οὗτος ὡς δεικνύουσα καὶ τὸ ἀπέναντι τοῦ λέγοντος εὐρισκόμενον λαμβάνεται ἐνίοτε καὶ ἀντὶ τῆς σύ : οὗτος καθ' ἑαυτὸν ; Ἀρ. νέ.722. Σπανίως δέ, ὡς δεικνύουσα καὶ τὸ πλησίον, ὑποδηλοῦ καὶ τὸ α' πρόσωπον : ποῦ Πεισθέταιρός ἐστιν ; — οὕτως (= νῦν, ἐμπροσθέν σου). Ἀρ. ὄρ. 1123.

Σημ. 4. Τὸ τοῦτο μέν..., τοῦτο δέ... — ἄφ' ἐνός μὲν..., ἀφ' ἐτέρου δέ... (Ισ.7,14.).

§ 310. Διὰ τῆς ὅδε δεικνύεται τι ὅπερ ὁ λέγων αἰσθητῶς ἢ νοερώς θεωρεῖ ὡς εὐρισκόμενον ἀμέσως παρ' ἑαυτοῦ. πρὸς δὲ προαγγέλλεται καὶ ἐκεῖνο, περὶ οὗ ἀμέσως ἔσται ὁ λόγος : ἐγὼ τε καὶ Μελησιᾶς ὅδε. Πλ. Δάχ.178. ἢ ὅδε ἡ ἡμέρα (= ἡ σημερινὴ ἡμ.). τοῖς Ἑλλήσι μεγάλων κακῶν ἄρξει. 2,12. — ταῦτά μὲν σὺ λέγεις παρ' ἡμῶν δὲ ἀπάγγελλε τάδε. Ε. ἄν.2,1,20.

(Σημ. 1. Ἐνίοτε παρὰ ποιηταῖς καὶ τῷ Ἡροδότῳ (παρὰ δὲ τοῖς Ἀττ. πεζογράφοις σπανιώτατα) ἀπαντᾷ ἢ ὅδε καὶ εἰς τὰ προηγούμενα ἀναφερομένη : αἰρέω μὲν νυν τόνδε τὸν νόμον, αἰρέω δὲ καὶ τόνδε. Ἡρ.1,136. τάδε μὲν ἡμῖν πατέρες οἱ ὑμέτεροι ἔδοσαν. Θ.2,71.)

(Σημ. 2. Ἡ ὅδε ὡς δεικνύουσα καὶ τὸ ἀμέσως παρὰ τῷ λέγοντι εὐρισκόμενον λαμβάνεται ἐνίοτε καὶ ἀντὶ τῆς ἐγὼ, ἰδίως παρὰ τοῖς τραγικοῖς : τῷδε τῷ σαντοῦ δημότῃ. (κυρίως = πρὸς τοῦτον ἐδῶ). Πλ. Δάχ.180.)

§ 311. Διὰ τῆς ἐκεῖνος δεικνύεται τι ὅπερ τοπικῶς ἢ χρονικῶς κεῖται ἢ νοεῖται μακράν, ἀναμέρεται δὲ συνήθως μὲν εἰς τὰ προηγούμενα, σπανίως δὲ καὶ εἰς τὰ ἐπόμενα (ἰδίως κατὰ τὸ οὐδ. γένος) : ῥῆς ἐκεῖται ἐπιπλέουσιν. Θ.1,51. τοῦτ' ἦν ἐκεῖνο, ὃ ἐβούλετο ἡμῶν ἡ ψυχὴ εἰπεῖν. Πλ. Ἰππ.269. πανσόμεια τῆς ἀρχῆς τῆς κατὰ θάλασσαν ἐπιθυμοῦντες αὕτη γὰρ ἐστὶν ἢ τὴν δημοκρατίαν ἐκείνην καταλύσασα. Ἰσ.8,64. δεῖ τὸ βέλτιστον εἶναι, μὴ τὸ βέλτιστον ἀπαντας λέγειν ἐπ' ἐκεῖνο. μετὰ γὰρ (τὸ βέλτιστον δηλ., δὲ ὁ λέγων μακράν φαντάζεται) ἢ φόνος αὐτῇ

βαδιεῖται, ἐπὶ τοῦτο δέ... (τὸ βέλτιστον). Δ.8,72.—ἐκεῖνο δὲ γανερὸν εἶχεν, ὅτι... Ε.ἀν.2,6.

(Σημ. 1. Ἡ ἐκεῖνος ἐνίοτε κατὰ τὰς πλαγίας πτώσεις λαμβάνεται καὶ ἀντὶ τῆς αὐτὸς ἢ καὶ ἐπὶ πλαγίας ἀνταναχλάσεως : οἷδεν ὠφελιμώτερον ἢ τοῦ Σωκράτει συνεῖναι καὶ μετ' ἐκείνου διατρίβειν. Ε.ἀπ.4,1,1.—ὅταν ἐν τῇ γῇ ὀρώσιν ἡμᾶς δηοῦντάς τε καὶ τὰ κείνων φθείροντας (= καὶ τὰ σφέτερα). Θ.2,21.)

(Σημ. 2. Διὰ τῆς ἐκεῖνος δεικνύεται ἐνίοτε καὶ γνωστόν τι ἢ περίφημον (καλὸν ἢ κακόν) : τὰ πόλλ' ἐκεῖν' ὅτε ἐξέχρη κακὰ Σοφ.Ο.Κ 87.—τὸν Ἀριστείδην ἐκεῖνον. Δ.3,21.—Ἐν δὲ τῷ ὅδ' ἐκεῖνος, οὗτος ἐκεῖνος, ἡδ' ἐκείνη κ.τ.τ. ἢ μὲν ὅδε καὶ οὗτος δεικνύουσι τὸ παρόν, ἢ δὲ ἐκεῖνος τὸ γνωστόν : ὅδ' ἐκεῖνος ἀνὴρ. Ἀρ.νε.1167. ἄρ' οὗτός ἐστ' ἐκεῖνος ὃν καὶ φεύγομεν ; Εἰρ. 240. τοῦτ' ἐκεῖνο, οὐγὰρ λέγον. Ἀχ.41.)

§ 312. Ὡςπερ ἡ οὗτος, οὕτω καὶ ἡ τοιοῦτος, τοσοῦτος, τηλικούτος καὶ τὰ ἐπιρρ ταύτη καὶ οὕτως κανονικῶς ἀναφέρονται εἰς τὰ προηγούμενα, ὥςπερ δὲ ἡ ὅδε, οὕτω καὶ ἡ τοιόσδε, τοσόςδε, τηλικόςδε καὶ τὰ ἐπιρρήματα τῆδε καὶ ὧδε ἀναφέρονται κανονικῶς εἰς τὰ ἐπόμενα : οἱ μὲν δὲ Κορίνθιοι τοιαῦτα εἶπον. ^{ἐπὶ} οἱ δὲ Ἀθηναῖοι τοιάδε ἀπεκρίναντο. Θ.1,53.

§ 213. Διὰ τοῦ προσσχηματισμοῦ ἐπιτείνεται ἡ δεικτικὴ τῶν ἄντωνυμιῶν τούτων δύναμις : Περικλέα τουτοῖσι τὸν ρεωστὶ τετελευτηκότα. Γοργ. 503. σύνηθες τὸ οὐτοσίην ἐπὶ ἀντιδίκου.

§ 314. Ἐπὶ ἀνταποδόσεως συνήθεις εἰσι παρὰ τοῖς πεζοῖς ἡ οὗτος, τοιοῦτος, τοσοῦτος καὶ τηλικούτος, ἡ δὲ ὅδε, τοιόςδε κλπ. σπάνια : τοσοῦτω. Ἰσοφ. Ε.ἀπ. 1,3,13. ὅταν τοιαῦτα λέγῃς, ^{καὶ οὐκ ἐπὶ τῷ ὅδ' ἀλλ' ἐπὶ τῷ ὅδε} Πλ.Γορ.473. ἀλλὰ τί αὖ ὅδε (ἐστίν), ὃς ἄν φεύγων μάχεται ; Πλ.Δάχ.191. ^{οὐκ ἐπὶ τῷ ὅδ' ἀλλ' ἐπὶ τῷ ὅδε}

Σημ. Ἡ μὲν τοιοῦτος (ποιητ. τοῖος) καὶ τοιόςδε δεικνύουσι τὴν ποιότητα, ἡ δὲ τοσοῦτος (ποιητ. τόσος) καὶ τοσόςδε τὸ πλῆθος (μάλιστα ἐν τῷ πληθυντικῷ) ἢ τὸ μέγεθος, ἡ δὲ τηλικούτος καὶ τηλικόςδε τὴν ἡλικίαν ἢ τὸ μέγεθος : τοιόςδε τοσόςδε τε λαός. Β.120. ἡ μὲν δύναμις τοσαύτη ἐστὶ καὶ τοιαύτη τῆς τέχνης. Πλ.Γορ 456. παῖς ὢν ἔσχε κάλλος καὶ βώμην καὶ σωφροσύνην, ἃ πεπωδέστατα τοῖς τηλικούτοις ἐστίν. Ἰσ. 9,22. τηλικαύτη πόλις. Πλ.πολ.423. Ἐνίοτε δὲ συνάπτεται μετὰ τῆς τοσοῦτος ἡ αἰτ. τὸ πλῆθος. μετὰ δὲ τῆς τηλικούτος ἡ αἰτ. τὸ μέγεθος : τοσαύτας τὸ πλῆθος πόλεις καὶ τηλικαύτας τὸ μέγεθος δυνάμεις τῷ βαρβάρῳ παραδεδώκαμεν. Ἰσ.4,136.

§ 315. Πολλὰκις προηγούμενη τις ἔννοια (συνήθως διὰ μετοχῆς συνάρθρου ἐκφραζομένη) ἐπαναλαμβάνεται χάριν ἐμφάσεως διὰ τῆς οὗτος,

σπανίως δὲ διὰ τῆς ἐκείνους ¹. Ἄν δὲ ἡ λέξις συνοδεύηται μετὰ προθέσεως, ἡ πρόθεσις ἐπαναλαμβάνεται καὶ πρὸ τῆς ἀντωνυμίας: ὁ τὸ σπέρμα παρασχὼν, οὗτος τῶν φόντων κακῶν αἷτιος. Δ. 18, 159. τὸ μὴ πολυπραγμοεῖν ἡμᾶς μηδὲν, τοῦτ' ἀγαθὸν ὑπολαμβάνω εἶναι. Αἰσχ. 2, 106. ἐκ τοῦ πράττεσθαι τινα ὧρ οὐ προσῆκεν, ἐκ τούτου τοὺς νόμους ἔθηκαν οἱ παλαιοί. 1, 13. ὁ λόχηρ ἀκοῶν, ἐκεῖνος καὶ τὴν ψυχὴν τι παρακονῶ. Ξ. Κ. 6, 2, 33.

(Σημ. Οὕτω λαμβάνεται παρ' Ὀμήρῳ καὶ Ἡροδότῳ. μάλιστα μετὰ δευτέρου ἢ, ἡ ὅγε ἐπαναλαμβάνουσα τὴν ἔννοιαν τοῦ ὑποκειμένου: ἢ τινας ἐκ Πόλου ἄξει ἀμύντορας ἢ ὅγε Σπάρτηθεν. 6, 327.)

§ 316. Διὰ τοῦ καὶ οὗτος (=καὶ μάλιστα) προστίθεται εἰς προηγουμένην ἔννοιαν ἐπιθετικὸς προσδιορισμὸς μετ' ἐμφάσεως: ἀπόρων ἐστὶ καὶ ἀμυχανῶν καὶ τούτων πονηρῶν ὅτινες ἐθέλουσι δι' ἐπιτοκίας τι κτᾶσθαι. Ξ. ἀν. 2, 5, 21. σύνηθες τὸ καὶ ταῦτα (=καὶ μάλιστα) μετὰ μετοχῆς πρὸς δῆλωσιν μετ' ἐμφάσεως τοῦ θαυμαστοῦ προηγουμένης τινὸς πράξεως: εἰσὶν οἱ χρησιμώτερον ρομίζουσι χρήματα ἢ ἀδελφοῦς, καὶ ταῦτα (κυρίως ποιοῦσι) τῶν μὲν ἀφρόνων ὄντων, τοῦ δὲ φρονίμου. Ξ. ἀπ. 2, 3, 1.

(§ 317. Αἰδεικτικά τοῦτο, ταῦτα καὶ τοιαῦτα ἐλλείψει τοῦ ἐστὶ λαμβάνονται ἐνίοτε ἐν διαλόγοις ἐπὶ ὁμολογίας, συγκαταθέσεως ἢ βεβαιώσεως: ταῦτά νυν εἶπερ δοκεῖ. (δηλ. ἔστω). Ἀρ. σφ. 1008. ναι, τοῦτό γε, ἔφη. Πλ. πολ. 442. Ὁποποτος οὐσα γιγνώσκει πόλει. — Τοιαῦτα (= μάλιστα). Εὐρ. Ἡλ. 644.)

7. Περὶ τῶν ἀναφορικῶν ἀντωνυμιῶν.

§ 318. Διὰ τῆς ὅς (μετ' ἐμφάσεως ὅσπερ) γίνεται ἀναφορὰ πρὸς ὠρισμένην ἔννοιαν, διὰ δὲ τῆς ὅστις πρὸς ἀόριστον καὶ γενικὴν: ἐστὶ δίκης ὁφθαλμός, ὅς τὰ πάνθ' ὁρᾷ. Μέ. 169. μακάριος ὅστις οὐσίας καὶ τοῦν ἔχει. 540.

Σημ. 1. Ὡς ἔχει ἡ ὅς πρὸς τὴν ὅστις, οὕτως ἔχει καὶ ἡ οἷος πρὸς τὴν ὁποῖος, ἡ ὅσος πρὸς τὴν ὁπόσος, ἡ ἡλίκος πρὸς τὴν ὁπηλίκος καὶ τὰ ἐπιρρήματα οὐ, οἷ, ἡ, ὅθεν, ὅτε, ὡς πρὸς τὰ ἐπιρρήματα ὅπου, ὅποι, ὅπη κλπ.

Σημ. 2. Μετὰ τῆς ὅστις συνάπτεται ἐνίοτε καὶ τὸ πᾶς (ἀποφατικῶς οὐδεὶς ὅστις καὶ σπανίως ὅς, π. χ. οὐδεὶς ὅς οὐ πέφρυγε. Πλ. Ἀλκ. ἀ, 103.) ἐν τῷ πληθ. λέγεται πάντες ὅσοι.

Σημ. 3. Ἡ ὅς λαμβάνεται ἀντὶ τῆς ὅστις ἐπὶ ἐννοίας ὑποθετικῆς: ἂ μὴ οἶδα, οὐδὲ οἷομαι εἰδέναι (=εἴ τι μὴ οἶδα). Πλ. ἀπ. 21.

Σημ. 4. Τούναντίον δὲ σπανίως λαμβάνεται ἡ ὅστις καὶ ἀντὶ τῆς ὅς:

¹ Οὐδέποτε διὰ τῆς ὅδε.

ὁ δὲ Αἰάκης παρ' ὅτεν τοὺς λόγους ἐδέκοντο. Ἡρ. 6, 13. καὶ Ἀπόλλωνος ἀρχηγέτον βωμόν, ὅστις νῦν ἔξω τῆς πόλεως ἐστίν, ἰδρύσαντο. Θ. 6, 3. Οὗτω δὲ λαμβάνεται ἐνίοτε καὶ τὸ ἐξ ὅτεν ἀντὶ τοῦ ἐξ οὗ.

Σημ. 5. Ἡ ὃς ¹ ἦτο ἀρχῇθεν δεικτικὴ ἄντωνυμία : ὃς γὰρ δεύτατος ἦλθε. α, 286. Παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς πεζογράφοις ἅ ταντ' ἀντὶ δεικτικῆς ἄντωνυμίας ἐν ταῖς φράσεσι : καὶ ὃς, ἢ δ' ὃς (= εἶπεν οὗτος), ἢ δ' ἦ.

(Σημ. 6. Καὶ τὸ ἐκ τοῦ ὃς παραγόμενον ἐπίρρημα ὡς ἔχει παρὰ ποιηταῖς καὶ δεικτικὴν σημασίαν τονιζόμενον (ὡς ἦ ὡς = οὕτως) καὶ λαμβανόμενον, ὥσπερ καὶ τὸ οὕτως, καὶ ὡς ἀνταποδοτικὸν τοῦ ἀναφορικοῦ ὡς· παρὰ δὲ τοῖς Ἀττικοῖς λαμβάνεται ὡς δεικτικὸν ἰδίᾳ ἐν τῷ καὶ ὡς, ὡς δὲ καὶ, καὶ ἐν τῷ ὡσαύτως ἢ ὡς δ' αὐτως : ὡς οὐκ αἰνότερον καὶ κύντερον ἄλλο γυναικός. Δ. 427. ὡς δὲ δράκων ἄνδρα μὲνῃσιν, ὡς Ἐκτωρ οὐκ ὑπεχώρει. Χ. 33. — ἀλλ' ἀτεχνῶς ὥσπερ οἱ γραμματισταὶ τοὺς παῖδας ἀναγκάζουσι γράφειν, ὡς δὲ καὶ ἡ πόλις ἀναγκάζει... Πλ. Πρωτ. 326². — ὡς οὖν χρὴ καὶ ἡμᾶς ποιοῦντας μὴ παραινέειν. Θ. 3, 37.

Σημ. 7. Τὰ ἐπιρρήματα ἔρθα καὶ ἔρθεθι λαμβάνονται καὶ ὡς δεικτικά καὶ ³ ὡς ἀναφορικά.

§ 319. Ἐκ τῶν ἀνταποδοτικῶν ἀναφορικῶν ἄντωνυμιῶν ἡ μὲν οἷος ἀναφέρεται εἰς τὴν τοιόδε καὶ τοιοῦτος, ἡ δὲ ὅσος εἰς τὴν τοσόδε, τοσοῦτος καὶ τηλικούτος καὶ ἡ ἡλικός εἰς τὴν τηλικόςδε. τηλικούτος καὶ τοσοῦτος : καλὸν ἀκουέμεν ἐστὶν αἰδοῦ τοιοῦδε, οἷος ὅδ' ἐστίν. Α. 570. εὐχομαι ὅσῃν εὐροίαι ἔχω διατελῶ τῇ τε πόλει καὶ πᾶσιν ὑμῖν, τοσαύτην ὑπάρξαι μοι παρ' ὑμῶν. Δ. 18, 1. τηλικούτον ἀγῶνα, ἡλικός οὐδεπώποτε γέγονε τῇ πόλει. Δείν 1, 2.

§ 320. Μετ' ἀπκρεμφάτου τὸ οἶός τέ εἰμι σημαίνει δύναμαι : ἀλλὰ τοὺς Ἰνυκηνῶν νιεῖς οἷός τε ἦσθα ἀμείνους ποιῆσαι, τοὺς δὲ Σπαρτιατῶν ἡδυράτει; Πλ. Ἰππ. 283. — Τὸ δὲ οἶός εἰμι μετ' ἀπκρεμφάτου σημαίνει α') τοιοῦτός εἰμι, ὥστε β') πρόθυμος, εἰ τοιμός εἰμι, π. χ. ἀφικόμενος δ' ὁ Μειδωνίδης ἡγανάκτει τε τῷ γεγενημένῳ καὶ οἷος ἦν ἐπεξίεται τῷ Λεωκράτει. Δ. 44, 9. ⁴

§ 321. Ἡ οἷος, ὅσος καὶ ἡλικός καὶ τὸ ἐπίρρ. ὡς τίθενται πολλάκις ἐπὶ ἀναφωνήσεων θαυμασμοῦ : ὦ Ζεῦ, οἷονες ἔχομεν ἄνδρας εἰταίρους. Ξ. Κ. 2, 2, 10. ὅσῃν τὴν δύναμιν ἔχεις ὄναξ δέσποτα. Ἀρ. Πλ. 748. ἡλικός ἄν ὑμῖν θόρυβος ἐγένετο, εἰ ἐγὼ τοῦτο ἐποιοῦν. Αἰσ. μύθ. ὡς καλός μοι ὁ πάππος. Ξ. Κ. 4, 3, 2.

§ 322. Ἡ ἀναφορικὴ ἄντωνυμία συμφωνεῖ κατὰ γένος καὶ ἀ-

¹ Ὀνομαστ. τῆς δεικτικῆς ὁ μετὰ τοῦ πτωτ. σημείου τῆς ὀνομαστικῆς.

² Πρβλ. Φαίδρ. 241. — ³ Παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς πεζογράφοις συνήθως.

⁴ Ἀμφότεραι αἱ ἐκφράσεις προῆλθον ἐξ ἑλλείψεως τοῦ ἀντιστοίχου δεικτικοῦ. πρβλ. φ, 172.

ριθμὸν πρὸς τὴν λέξιν εἰς ἣν ἀναφέρεται, ἡ δὲ πτώσις αὐτῆς ὀρίζεται ὑπὸ τῆς θέσεως ἣν κατέχει ἐν τῇ ἀναφορικῇ προτάσει: ὅστις ἄν δίκαιος ἢ τρόπος τ' ἄριστος, τοῦτο εὐγενῆ καλεῖ. γνῶμ.

Σημ. Ἐνίοτε λαμβάνεται ἀναφορ. ἄντωνυμία κατὰ τὸ οὐδέτερον γένος καίπερ ἀναφερομένη εἰς οὐσιαστικὴν ἄρσ. ἢ ἐηλ. γένους: ἄνθρωπος, ὃ συνίσει ὑπερέχει τῶν ἄλλων. Πλ. Μνξ. 237. (πρβλ. § 12, σημ. 2). ἡμειωτέον μάλιστα ὅτι τοῦτο συμβαίνει καὶ ἐπὶ τῶν δεικτ. ἄντωνυμιῶν, τῆς αὐτὸς καὶ τοῦ πᾶς: ἐπιστήμης οὐδὲν ἐστὶ κρείττον, ἀλλὰ τοῦτο (ἡ ἐπιστήμη δηλ.) αἰεὶ κρατεῖ. Πλ. Πρωτ. 357. πῶς οὐκ ἴσους περὶ ἀνδρείας; ἐπὶ πόσῳ ἂν αὐτοῦ δέξαιο στέρεσθαι; Ἀλκ. α'. 115. οὔτε πλείους τῶν ἐνοικοῦντων καὶ ἀστυγεϊτόνων ἔρχονται: πάντα γὰρ ὑπὸ δέους ξυνίσταται. Θ. 6, 33.

§ 323. Συνήθως ἡ αἰτιατικὴ τοῦ ἀναφορικοῦ ἀφομοιοῦται πρὸς τὸ δεικτικόν, ἂν τοῦτο μὲν εἶναι γενικῆς ἢ δοτικῆς πτώσεως, ἢ δὲ ἀναφορικὴ πρότασις ἀποτελεῖ στενὸν καὶ ἀναγκαζόν προσδιορισμὸν (ἐπιθετικὸν τρόπον τινά) τοῦ δεικτικοῦ, ὅπερ, ἂν μὲν εἶναι ἄντωνυμία, παραλείπεται καὶ τότε ἡ ἀναφορικὴ πρότασις λαμβάνει οὐσιαστικοῦ χαρακτῆρα, ἂν δὲ εἶναι οὐσιαστικόν, τάσσεται πολλακίς μετὰ τὴν ἀναφορικὴν πρότασιν¹: εἰπαίνῳ σε ἐφ' οἷς λέγεις (= ἐπὶ τούτοις ἂν λέγεις). Ε. ἀν. 3, 1, 45. τίς ἡ ὁφέλεια τοῖς θεοῖς τυγχάνει οὐσα ἀπὸ τῶν δώρων ὧν παρ' ἡμῶν λαμβάνουσι; (= ἀπὸ τῶν λαμβανόμενων δώρων¹). Πλ. Εὐθφ. 14 — Μήδῳρ ὅσῳρ ἐόξακ' ἐγώ, ὃ ἐμὸς πάππος κάλλιστος. Ε. Κ. 1, 3, 2. χρὴ τὰς πόλεις διοικεῖν τοιοῦτοις ἡθεσιν οἷοις Εὐαγόρας εἴχεν. Ἰσ. 9, 48. ²—πρῶτος τῶν ἡμεῖς ἴδμεν Ἑλλήνων. Ἡρ. 3, 122.

Σημ. 1. Οὕτω καὶ ἐὰν τὸ ἀναφορικόν κεῖται ὡς αἰτ. τοῦ ἐσωτερικοῦ ἀντικειμένου: προσήκει χάριν αὐτοῦς ἔχειν ὧν ἐσώθησαν ἐφ' ἡμῶν (= τῆς σωτηρίας, ἧν...). Δ. 16, 13. οὐκ εἴδω ἂν χαρίσθαι ἀκροῶνται ἡμῶν. Θ. 3, 37.

(Σημ. 2. Δίαν σπανίως (ἰδίῳ. ὡς ὑποκείμενον ἀμεταβάτου ἢ παθ. ῥήματος κειμένη) ἀφομοιοῦται οὕτω καὶ ἡ ὀνομαστικὴ τοῦ ἀναφορικοῦ: ῥῆσται δὲ ἐς τὸ βλάπτεσθαι ἀφ' ὧν ἡμῖν παρσκευάσται. Θ. 7, 67. Ὁμοίως δὲ καὶ ἡ δοτικὴ σπανιώτατα, ὅταν τὸ εἰς ὃ ἀναφέρεται εἶναι γενικῆς πτώσεως: ὧν ἐντυγχάνω πολὺ μάλιστα ἄγαμαί σε. Πλ. Πρωτ. 361.)

(Σημ. 3. Οὕτω καὶ τὸ ὅσῳ, ἀφομοιωθὲν πρὸς τὸ κείμενον ἢ νοούμενον τοσοῦτω, κατήντησεν ἴσον τῷ καθόσον, διότι: τοσοῦτω χρείσων δικαιοσύνη χρημάτων, ὅσῳ τὸ μὲν ᾧστας ὁφέλει... Ἰσ. 1, 38. φίλος ὧν ἱκανῶς ἂν ὠφελοῖν, ὅσῳ τὰ μὲν Ἀθηναίων οἶδα. Θ. 6, 92.)

Σημ. 4. Ἀνάλογός τις ἀφομοίωσις γίνεται καὶ ἐπὶ ἀναφορικῶν ἐπιρρημάτων

¹ Ἡ ἀναφορ. πρότασις ἐπέχει θέσιν ἐπιθετικοῦ προσδιορισμοῦ. — ² Τῆς ἀφομοιώσεως ταύτης αἰτία εἶναι ἡ τάσις πρὸς τὸ νὰ ἀφομοιωθῶσι καὶ ἐσωτερικῶς ἔννοιαι ἐν στενῇ ἐσωτερικῇ σχέσει εὐρισκόμεναι.

των¹ : διεκομίζοντο εὐθὺς ὅθεν ὑπέκθετο παῖδας καὶ γυναῖκας (=ἐκεῖ-
θεν, οἱ ὑπέκθετο). Θ.1, 89.

§ 324. Ὄταν ἐν τῇ ἀναφορικῇ προτάσει, ἐν ἣ καίται ἡ οἶος ὡς κατη-
γορούμενον, παραλείπεται τὸ συνδετικὸν εἶναι, τότε ἡ οἶος ἀφομοιοῦται
πρὸς τὸ ὑπονοούμενον δεικτικόν : προσήκει μισεῖν τοὺς οἶους περ σὺ. (=
τοὺς τοιοῦτους οἶος περ σὺ εἰ.) Δ. 22, 64. Ὄταν δὲ τὸ ὑποκείμενον τῆς ἀναφορ.
προτάσεως εἶναι τοῦ αὐτοῦ ἀριθμοῦ οὐ καὶ τὸ δεικτικόν, τότε ἀφομοιοῦ-
ται καὶ αὐτὸ πρὸς τὸ δεικτικόν κατὰ πτώσιν : τοὺς οἷοις ἡμῖν τε καὶ ὑμῖν
χαλεπὴ πολιτεία ἐστὶ δημοκρατία. Ε. Ἑλλ. 2, 3, 25 Τοιαύτῃ ἀφομοίωσις γί-
νεται ἐνίοτε καὶ ἐπὶ τοῦ ἡλίκοις : ἐκεῖνο δεινὸν τοῖσιν ἡλίκοισι γῶν. Ἀρ.
Ἑκκλ. 465.

(Σημ. Ὅμοια ἀφομοίωσις γίνεται ἐνίοτε τοῦ ὑπικ. τῆς διὰ τοῦ ὥσπερ
ἢ καὶ ἄλλων ἀναφορικῶν εἰσαγομένης ἀναφορ. προτάσεως : ἔδει ῥοφούντα
πίνειν ὥσπερ βοῦν. Ε ἄν 4, 5, 32. — εὐχεσθε τοῖς θεοῖς τὴν αὐτὴν λαβεῖν πα-
ράγοιαν ἐκείνον, ἥνπερ ποτὲ τοὺς προγόνους αὐτοῦ. Δ. 14, 39.)

§ 325. Σπκνίως τὸ δεικτικὸν ἀφομοιοῦται πρὸς τὸ ἀναφορι-
κὸν κατὰ πτώσιν (ἀφομοίωσις τοῦ ὀνόματος) : πολιτείας οἶαν
εἶναι χρὴ παρὰ νόμοις ἡμῖν ἐστὶν (ἀντί : πολιτεία, οἶαν...).
Ἰσ. 6. 48. τὴν οὐσίαν ἣν κατέλιπερ οὐ π λείονος ἀξία ἐστίν. Δυσ.
19, 47. Συνήθως εἶναι ἡ τοιαύτῃ ἀφομοίωσις ἐπὶ τοῦ οὐδεὶς ἐ-
στὶν ὅστις οὐ... τὸ ἐστὶ δηλ. παραλείπεται, τὸ δὲ οὐδεὶς ἀφο-
μοιοῦται πρὸς τὸ ἀναφορικόν : Γοργίας οὐδενὶ ὅτῳ οὐκ ἀπεκρί-
νεται. (=οὐδεὶς ἐστὶν ὅτῳ...). Πλ. Μέ. 70. οὕτω καὶ ἐπὶ τοῦ
τίς ὅστις οὐ... καὶ ἐπὶ ἐπιρρημάτων : τίνα οἶσθε ὅτινα οὐ
βραχεία προγράσει ἀποστήσεσθαι; (=τίς ἐστὶν ὅτινα οἶσθε...;)
Θ. 3. 39. βῆναι ἐκεῖθεν ὅθεν περ ἤκει. (=ἐκεῖσε ὅθεν). Σοφ. Ο
Κ. 1227. Ὅμοίως ἀντὶ τοῦ θαυμαστόν ἐστὶν ὅσος, ὅσον κλπ.
λέγεται κατὰ πρῶτῃ τῶν τοῦ ἐπὶ καὶ ἀφομοίωσιν τοῦ θαυμα-
στόν : θαυμαστός ὅσος. θαυμαστοῦ ὅσον. (Πλ. πολ. 350) κλπ.

(Σημ. 1. Ὅμοίως λέγεται καὶ θαυμαστῶς (θαυμασίως, ὑπερφνωδῶς) ὡς
ἀντὶ τοῦ θαυμαστόν (θαυμάσιον, ὑπερφνωδῆς) ἐστὶν ὡς : νέος ὡν θαυμαστῶς
ὡς ἐπιθέμματα ταύτης τῆς σοφίας. Πλ. Φαιδ. 96. θαυμασίως ὡς ἄθλιος γέ-
γονε. Γοργ. 741. ὑπερφνωδῶς ὡς χαίρω. συμ. 173.

(Σημ. 2. Ἄλλως ἔχει τὸ πρᾶγμα, ὅταν χάριν ἐμφάσεως ἀπλῶς προ-
τάσῃται τὸ ὄνομα : οὕτω προτίσσεται συνήθως τὸ ἄλλος : ἄλλω μὲν δὴ
οὐκ ἔχειν ὅτῳ ζημιώσωσι τὰς γυναῖκας (=οὐκ ἔχειν ὅτῳ ἄλλῳ ζημιώσω-
σι...). Ἑρ. 5, 87.

§ 326. Πολλῶς ἐλλείπει τὸ δεικτικὸν εἰς ὃ ἀναφέρεται τὸ
ἀναφορικόν : ὅρ οἱ θεοὶ φιλοῦσιν ἀποθνήσκει νέος. Μέ. 128. ἴσασι

¹ Ἀντιστοιχοῦσα πρὸς ἀφομοίωσιν τῆς αἰτ. τῆς ἀντωνυμίας πρὸς γε-
νικήν.

τὴν δύναμιν ἐφ' ὅς ἂν ἴωσιν. Ε.ἀπ.5,1,8. ἄξουσιν αὐτοὺς ἐν-
θα ἔξουσιν τὰ ἐπιτήδεια (=ἐκεῖσε, ἐνθεν). ἀν.4,3,6..

Σημ. 1. Ἐνίοτε δ' ὅμως τὸ δεικτικὸν λανθάνει ἐν τινι κτητικῇ ἀντωνυμίᾳ ἢ ἄλλῃ τινὶ λέξει : οἰκία πολὺ μείζων ἢ ὑμετέρα τῆς ἐμῆς, οἷ γε οἰκία μὲν χρῆσθε γῆ... Ε.Κ.5,2,15.

Σημ. 2. Τὸ οὐδὲν οἶον (κυρίως = οὐδὲν τοιοῦτόν ἐστιν, οἶον) μετὰ συνάρθρου ἀπαρεμφάτου=καλλιστόν ἐστι, ἀριστόν ἐστι : οὐδὲν οἶον τὸ αὐτὸν ἐρωτᾷν. Πλ.Γορ.447.

§ 327. Τὸ ἔστιν ὅς ἢ ὅστις κατὰ παράλειψιν τῆς ἀορίστου τίς ἰσοδυναμεῖ πρὸς αὐτὴν τὴν ἀόριστον τίς μετ' ἀρνήσεως δὲ (οὐκ ἔστιν ὅς ἢ ὅστις)=οὐδεὶς. Τὸ ἔστι μένει συνήθως ἀμετάβλητον καὶ ἂν τὸ ἀναφορικὸν εἶναι ἀριθμοῦ πληθυντικοῦ ἢ ἀναφέρηται εἰς τὸ παρελθόν : ἔστιν ὅστις κατελήφθη. Ε.ἀν.1,8,20. ἔστιν οἷς βέλτιον τεθῆναι ἢ ζῆν. Πλ.Φαίδ.62. πληρ' Ἰώνων καὶ Ἀχαιῶν καὶ ἔστιν ὧν ἄλλων πόλεων. Θ.3,92. τῶν πολέμιων ἦν¹ ὅς ὑποσπόνδους ἀπέδοσαν. Ε.Ἐλλ.7,5,47. ὑποπτοι ἐγένοντο ἔστιν ἐν οἷς οὐ ποιοῦντες ἐκ τῶν συγκειμένων. Θ.5,25.—προγόνων καλὰ ἔργα οὐκ ἔστιν οἷς μείζω καὶ πλείω ὑπάρχει ἢ Ἀθηναίους. ἀπ 3,5,3.

Σημ. Τοιοῦτον καὶ τὸ ἔστιν ὅτε = ἐνίοτε. ἔστιν οὖ, ὅπου, ἵνα=ἐνιαχοῦ. οὐκ ἔστιν ὅπως=οὐδαμῶς : ὁ μηχανοποιὸς πόλεις ἔστιν ὅτε δὴλα σφίλει. Πλ.Γοργ.512. οὐκ ἔστιν ὅπως ἀγαπήσας τοῖς πεπραγμένοις ἡγουρίαν σχήσει. Δ.1.14. οὐ γὰρ γένοιτ' ἂν ταῦθ' ὅπως οὐχ ᾧδ' ἔχειν (κατὰ τὸ οὐκ ἔστιν ὅπως οὐ...) Σοφ.Αἴ.378.

§ 328. Συνήθως παρὰ τοῖς τραγικοῖς ἐπαναλαμβάνεται τὸ ῥῆμα μετὰ τινος ἀναφορικοῦ, ὅπως δηλωθῇ ὅτι ἡ λεπτομερὴς μνεία περὶ τινος δὲν εἶναι εὐχάριστος : ἰκόμεν ἴν' ἰκόμεν. Σοφ.Ο.Κ.273. ἡγγεῖλας οὐ ἡγγεῖλας, οὐ σὲ μέφομαι. Εὐρ.Μηδ.1014.

§ 329. Ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία ἀνήκει πολλάκις εἰς τὴν μετοχὴν ἢ εἰς ἄλλην πρότασιν προσδιορίζουσαν τὴν ἀναφορικὴν : νῦν σοι γράσω πρᾶγμ', ὃ σὺ μαθὼν ἀνὴρ ἔσει. Ἀρ.νέ 823.—ἔφη ἄκρον εἶναι, ὃ εἰ μὴ τις προκαταλήφουτο, ἀδύνατον ἔσεσθαι παρελθεῖν. Ε.ἀν.4.1,25.

§ 330 Ἐνίοτε τὸ ὑπὸ τοῦ ἀναφορικοῦ προσδιοριζόμενον οὐσιαστικὸν μεταφέρεται (συνήθως ἄνευ ἄρθρου) ἐν τῇ ἀναφορικῇ προτάσει : ἀδικεῖ Σωκράτης, οὗς ἡ πόλις νομίζει θεοὺς οὐ νομίζων. Ε.ἀπ.1,1,1.—οὕτω σοι δοκεῖ ἔχειν περὶ ὧν ἐγὼ λέγω τῶν ἀνθρώπων; Πλ.Γοργ 409. Ὅμοίως δὲ καὶ ὁ επιθετικὸς προσδιορισμὸς μεταφέρεται ἐν τῇ ἀναφορικῇ προτάσει ὡς κατηγορούμενον : λόγους ἀκουσον οὗς σοι δυστυχεῖς ἤκα φέρων (ἀντί : ἀκουσον

¹ Ὁ παρατατικός ἐπὶ τῶν τοιούτων ἀπαντᾷ παρὰ Ξενοφ. μόνον.

λόγους δυστυχεῖς οὗς...). Εὐρ. Ὀρ. 854. οὕτω καὶ ἐπὶ τῆς ἀφομοιώσεως τοῦ ὀνόματος : εἰ ἔστιν ἢν σὺ πρότερον ἔλεγες ἀρετὴν ἀληθῆς. Πλ. Γορ. 503. σπανίως δὲ καὶ μετὰ τοῦ ἄρθρου : γὰρ οὐσπερ οὗτος τοὺς νόμους εἰσηῖθ' ἔχων, τοῦτοις ἀρμοσθήσεται. Σοφ. Ο.Κ. 907.

§ 331. Ἐν τῇ αὐτῇ ἀναφορικῇ προτάσει κεῖνται ἐνίοτε καὶ δύο ἢ καὶ πλείονα ἀναφορικὰ ἀσυνδέτως ἐκφερόμενα¹ : τίς οὐκ οἶδεν ἐξ οἶων συμφορῶν εἰς ὅσων εὐδαιμονίαν κατέστησαν; Ἰσ. 6, 24.

§ 332. Ὄταν ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία ἀνήκῃ μὲν εἰς δύο ἢ πλείονας προτάσεις συνδεομένας πρὸς ἀλλήλας παρατακτικῶς, ἀλλ' ἐν τῇ δευτέρᾳ νοῦται κατ' ἄλλην πτώσιν, τότε ἡ παραλείπεται, ἂν μάλιστα εἶναι ὀνομαστικῆς πτώσεως, ἢ ἀντ' αὐτῆς τίθεται προσωπικὴ ἢ (χάριν μελῶνος σαφηνείας) πλαγίᾳ πτώσει δεικτικῆς ἀντωνυμίας ἢ συνθέστερον τῆς αὐτοῦ: ὅτω τὰδε ξυμφέροντα μὲν δοκεῖ λέγεσθαι, φρενέται δὲ μὴ τὰς σπονδὰς λύσει, γρώτω. Θ. 1, 36. καὶ γὰρ τί χρὴ δρᾶν; ὅστις ἐμφανῶς θεοῖς ἐχθαίρομαι, μισεῖ δὲ μ' Ἑλλήνων στρατός; Σοφ. Αἴ. 458. ὅς ἂν δι' ἐτέρων ἐπράχθη καὶ οὐ χαλεπὸν ἢν περὶ τούτων πυθέσθαι ἐτόλμηση... Λυσ. 32, 27. — ἐκεῖνοι μὲν οἷς οὐκ ἐχαρίζοντο² οἱ λέγοντες οὐδ' ἐγρίδον αὐτούς... Δ. 3, 24.

§ 333. Ἀναφορικὰ τινεὶ πρὸς ἐκτὸς ἀριστίας προσλαμβάνουσι τὸ οὗν ἢ τὸ δὴ (δήποτε, δήποτ' οὗν) : ἀναβαίροντος αὐτοῦ ῥήγνυται ὅποια δὴ γ.λέψ (κυρίως = γ.λέψ τίς, ὅποια δὴ αὕτη ἐστίν). Ε. Ἑλλ. 5, 4, 58. — ἐξακίρης ἀνέλαμψεν οἰκία ὅτου δὴ ἐνάψατος. 5, 2, 24. ἔτιμος εἰμι ὅτι οὗν πάσχειν. Ἰσ. 8, 64. — τοῦτο πέπρακται γὰρ ὅπως δὴποτε. Δ. 3, 7.

Σημ. Πρὸς ἐπίτασιν τῆς ἀριστίας προτάσσεται ἐνίοτε τοῦ ὁστις οὗν κ.τ.τ. ὁ ἐπιδοτικός καί, ὅστις μετὰ τοῦ οὐ (μὴ) συγχωνεύεται εἰς τὸ οὐδὲ (μηδέ) : εἰ καὶ ὅποιοι οὗν ἐνδύσονται, διαφθαρήσονται. Θ. 4, 37. τοὺς ἰατροὺς σὺ ἀνδρείους καλεῖς; οὐδ' ὅπως οὗν. Πλ. Δίχ. 195. Κόνωρ παρ' ἡμῶν οὐδ' ἡγετιοῦν ἀγορήν λαβὼν κατενανμάχησε Λακεδαιμονίους. Δ. 20, 68.

§ 334. Τὰ τοπικὰ ἀναφορικὰ ἐπιρρήματα δύνανται νὰ ἀναφέρωνται καὶ εἰς οὐσιαστικά : θρόνος, ἐνθεν. Ψ. 164. ἐνὶ δήμῳ, ἐν' οἴχεται. Δ. 821. ὁ φοῦνιξ, ὅθεν ἐξαιρεθῆναι ὁ ἐγκέφαλος, ὅλος ἀναίρετο 2, 3, 16. ὅπου γὰρ οἱ φῶσαντες ἡσώωνται τέκνω, οὐκ ἔστιν αὕτη σωφρόνων ἀνδρῶν πόλις. Σοφ. απ. 674 (851). Ἐπειδὴ δὲ τὸ ἀναφορικὸν ἐπιρρήμα ἰσοδυναμεῖ πολλὰς καὶ πρὸς ἐμπρόθετον πλαγίαν πτῶσιν τῆς ἀναφορικῆς ἀντωνυμίας (π.χ. ὅθεν = ἐξ οὗ κλπ.), δυνάμεθα πρὸ ἀναφορικῶν ἐπιρρημάτων νὰ νοώμεν πρὸς συμπλήρωσιν ἐν δεικτικόν (τοῦτο, ταῦτα, τί) : ἀσκει ὁπόθεν δόξεις φρονεῖν. Πλ. Γοργ. 486.

§ 335. Μετὰ τὸ τίς ἐστίν, οὐκ ἔστιν ἀκολουθεῖ κανονικῶς τὸ ὅστις.

§ 336. Τὸ ὅσον μετ' ἀριθμητικοῦ, σπανιώτερον δὲ καὶ μετ' ἄλλης λέξεως ποσότητα δηλοῦσης, ἔχει τὴν σημασίαν τοῦ περίπου : ἰππεῖς ὅσον ἑκατόσιοι. Ε. ἀν. 1, 8, 6. — νεκρὸν ὅσον πηχυαῖον ἢ δίπηχυον Ἡρ. 2, 78.

¹ Συνήθως τὸ ὅσον, οἷος, ὡς καὶ ἡλικός.

8. Αἱ ἐρωτηματικά ἀντωνυμίας.

§ 337. Ἡ τίς λαμβάνεται ἢ ἐπιθετικῶς ἢ οὐσιαστικῶς : τίνα καιρὸν ζητεῖτε ; Δ.3,16.—τίς εἶ ; Ἀρ. Ἀχ.594.

338. Ἡ πότερος σημκίνει τίς ἐκ τῶν δύο : πότερος καλλιῶν δοκεῖ εἶναι, ὁ πατήρ ἢ οὗτος ; Ξ.Κ.1,3,2.

§ 339. Ἡ ποῖος λαμβάνεται πολλάκις ὡς καὶ ἡ τίς : ἔργον ποῖον ἢ βίον τίνα ; Σοφ.Ο.Τ.1124. μετὰ τῆς ἀορίστου τίς συνημμένη τίθεται ἐπὶ ποιότητος : οὐδεὶς ἡρώτα ποῖα τις εἶη ἢ Γοργίου τέχνη, ἀλλὰ τίς. Πλ.Γοργ.448.

Σημ. Ἐν διαλόγῳ συνάπτεται μετὰ τῆς ποῖος λέξις ἡν ἄλλος ἐμνημόνευσεν, ὅταν ὁ λέγων ἀποδοκιμάζῃ τὴν μνείαν τῆς λέξεως ταύτης : ὁ Ζεὺς δ' οὐ θεὸς ἐστίν ; — Ποῖος Ζεὺς ; Ἀρ.νεφ.366.

§ 340. Διὰ τῆς πόσος γίνεται ἐρώτησις περὶ πλήθους ἢ μεγέθους : πόσα ἔτη ; Ξ.Κ.2,2,8. Πόσος τις—Μικρός. Ἀρ.βα.55.

§ 341. Διὰ τῆς πηλίκος γίνεται ἐρώτησις περὶ τῆς ἡλικίας ἢ τοῦ μεγέθους : πηλίκος ἦσθα ἐπὶ τῶν Μηδικῶν ; — πηλίκον τί ἐστι τὸ χωρίον ; Πλ.Μεν.85.

§ 342. Διὰ τῆς ποσταῖος γίνεται ἐρώτησις περὶ χρόνου : ποσταῖος ἂν ἐκεῖσε ἀφικολμῇ ; Ξ.Κ.5,3,28.

§ 343. Ἡ πόστος ἔχει σχέσιν πρὸς τὰ τακτικά ἀριθμητικά, τ. ἔ. πρὸς τὴν δι' αὐτῆς γινομένην ἐρώτησιν δίδεται ἀπόκρισις διὰ τακτικοῦ ἀριθμητικοῦ : καταρόησον πόστῳ μέρει αὐτῶν μαχεσάμενοι νενικήκαμεν. Ξ.Κ.4,1,16.

§ 344. Διὰ τῆς ποδαπός γίνεται ἐρώτησις περὶ τοῦ τόπου ἐξ οὗ κατάγεται τις : Ποδαπός ; — Πάριος. Πλ.ἀπ.20.

§ 345. Περὶ τῶν ἐρωτηματικῶν ἀντωνυμιῶν παρατηροῦμεν ἔτι α') Ἑρωτηματικὴ ἀντωνυμία συνημμένη μετὰ δεικτικῆς εἶναι κατηγορούμενον αὐτῆς : τίνας τοῦσδ' εἰσορῶ ; (=τίνες εἰσὶν οὗτοι οὐ ; εἰσορῶ ;). Εὐρ.Ορ.1347. Συνήθως γίνεται τοῦτο ἐπὶ τῆς ποῖος ἐν τῷ διαλόγῳ : Ἡ ῥητορικὴ περὶ τί τῶν ὄντων ἐστὶν ἐπιστήμη ; — Περὶ λόγους.—Ποίους τούτους ; (=ποῖοι εἰσὶν οὗτοι ;). Πλ.Γορ.449.

β'). Ἡ ἐρωτηματικὴ ἀντωνυμία δύναται νὰ ἀνήκῃ εἰς μετοχὴν ἢ ἀπαρέμφατον ἢ εἰς ἄλλην τινὰ πρότασιν ὑποτελῇ : τί ἀδικηθεὶς ὑπ' ἐμοῦ νῦν τὸ τρίτον ἐπιβουλεύεις μοι ; Ξ.ἀν.1,6,8. Ἰνα τί γένηται ; Ἀνδ.3,26. ὑμῖν δέ φασιν παραδεδόσθαι τὴν πόλιν.—τί δρᾶν ; Ἀρ.Ἐκκ.556.

Σημ. Ἐντεῦθεν τὸ ἴνα τί ; καὶ παρὰ ποιηταῖς τὸ ὡς τί ; λαμβανόμενα κατὰ παράλειψιν τοῦ γένηται, γένοιτο, σημαίνουσι πρὸς τίνα σκοπόν. π.χ.

ἔνα τί ταῦτα λέγεις ; Πλ.ἀπ.26. ὡς τί μ' ἰστορεῖς τόδε ; Εὐρ.Φοιν. 261
τὸ δὲ ὅτι τί ; (ἔστι δηλ.)=διὰ τί ; Δ.23,214.

Αἱ ἀόριστοι ἄντωνυμιαί.

§ 336. Ἡ τις οὐσιαστικῶς μὲν λαμβανομένη σημαίνει πρόσ-
ωπον ἢ πρᾶγμα ἀόριστον : ἔγω τις ἐφ' ὕδωρ. Ξ.Κ.5,4. ἐπι-
θετικῶς δὲ συνάπτεται μετὰ τινὸς οὐσιαστικοῦ, ἵνα παραστήσῃ
αὐτὸ ἀόριστον : ἔστι τις τέχνη. Πλ.Γοργ. 517. καὶ τις θεὸς
ἡγεμόνευεν. ι,142. ὁ σοφιστὴς τυγχάνει ὧν ἔμπορος τις ἢ κά-
πηλος. Πλ.Πρωτ.313.

Σημ. 1. Ὅταν περὶ μὲν τῆς ὑπὸ τοῦ οὐσιαστικοῦ ἐκφραζομένης πράξεως
μηδεμίᾳ ἀμφιβολία ὑπάρχῃ, ἀγνοῇται δὲ μόνον ὁ ἐργάτης αὐτῆς, τὸ οὐσια-
στικὸν ἐκφέρεται ἐνάρθρως : ἐπιστέλλει σαφῶς τοὺς αὐτοῦντας χειρὶ τιμω-
ρεῖν τινὰς. (περὶ τοῦ φόνου μὲν οὐδεμία ἀμφιβολία, ἀγνωστος δ' ὅμως ὁ
φονεὺς). Σοφ.Ο.τ.107.

Σημ. 2. Ἡ τις ἢ οὐδεὶς=σχεδὸν οὐδεὶς.

§ 347 Ὁς κατηγορούμενον ἢ τις (τί), ἐνίοτε δὲ καὶ ὡς ἐπιθ.
προσδιορισμὸς, σημαίνει σπουδαῖόν τι : ἡὔχεις τις εἶναι τοῖσι
χρήμασι σθένων. Εὐρ.Ἡλ.939. οἴονται τι εἶναι ὄρτες οὐδενὸς
ἀξιοι. Πλ.ἀπ.41. κατὰ γῆρ δὲ πόλεμος, ὅθεν τις καὶ δύναμις
παρεγέρετο, οὐδεὶς ξυνέστη. Θ.1,15. Τὸ ἐναντίον οὐδεὶς, οὐδέν·
ὦ νῦν μὲν οὐδεὶς, αὖριον δ' ὑπέρμεγας. Ἀρ.Ἰππ.158. ἐὰν
δοκῶσι τι εἶναι μηδὲν ὄρτες. Πλ.ἀπ.41. Οὕτω παρὰ ποιηταῖς
λέγεται καὶ ὁ οὐδὲν (μηδὲν) κατ' ἑλλειψιν τῆς μετοχῆς ὧν :
εἶτα σὺν πολλοῖσι ἡλθεῖς πρὸς τὸν οὐδὲν εἰς μάχην. Εὐρ.Φοιν.
598. Ἀξιὸν τι λόγου σημαίνει ἔτι τὸ τί καὶ ὡς ἀντικείμενον τοῦ
λέγω : ἔδοξέ τι λέγειν. Ξ.Κ.1,4,20. τὸ ἐναντίον οὐδὲν λέγω.
(Ἀρ.ῥρ.986).

§ 348 Ἡ τις συναπτομένη μετ' ἐπιθέτων ὅτε μὲν ἐπιρρωνύει,
ὅτε δὲ κολάζει τὴν σημασίαν αὐτῶν : δειρόν τινα λέγεις ἄνδρα
(=πάνου δειρόν). Πλ.πολ.596 — ἐαυτὸν δὲ ὅστις ἐστίν, πάντα
τινὰ ἐνόμιζον ἄνθρωπον εἶδέναι (=πάντα σχεδόν). Ξ.Κ.7,2,
21. ἡ ἐμὴ φυλακὴ γελοία τις ἂν φαίνοιτο. (=κᾶπως γελοία).
Οἰκ.7. Ὡσαύτως καὶ μετ' ἐπιρρημάτων (πάνν, σχεδόν, μάλ-
λον κ.τ.τ.) τὸ οὐδ. τί : οὐ πάνν τι νομίζω ἀσφαλές εἶναι
τοῦτο. Ξ.ἀν.6,1,26. θᾶττόν τι Ἰέρ. 4. Μετ' ἄντωνυμιῶν καὶ
ἀπολύτων ἀριθμητικῶν σημαίνει περίπου : τριάκοντά τινὰς ἀπέ-
κτειναν. Θ.8,73.

§ 349. Μετ' οὐδετέρου ἐπιθέτου ὡς ἀντικειμένου ἐν μὲν τῷ ἐνικῷ συν-
άπτεται σχεδὸν πάντοτε τὸ τί, ἐν δὲ τῷ πληθυντικῷ δύναται καὶ νᾶ πα-
ραλειφθῆ : ἀποπὼν τι λέγεις. — ἄτοπα λέγεις.

§ 350. Ἡ ἀόριστος πότερος σημ. ἐκ τῶν δύο τις : τί οὐ
λέγει πότερος ὅμων ; Πλ.Λάχ.181. Ἡ δὲ δεῖνα τίθεται, ὅταν

τις δὲν δύναται ἢ δὲν θέλῃ νὰ ὀνομάσῃ τινὰ ἢ τι : ὁ δὲν τοῦ δεινός τὸν δεινα εἰσηγγεῖλεν. Δ.13,5.

10. Ἐπιμεριστικαὶ ἀντωνυμίαι.

§ 351. Ἡ ἕτερος (τοῦναντίον οὐδέτερος) μετὰ τοῦ ἄρθρου σημαίνει ὁ εἷς ἢ ὁ ἄλλος ἐκ δύο γνωστῶν : Βάτος ὁ ἕτερος τῶν στρατηγῶν. Θ.4,43. ἄνευ ἄρθρου σημαίνει ἄλλος ἢ ὁ ἡδὴ γνωστός, καὶ ἐν γένει ἄλλος, διάφορος : τοῦτο καὶ ἕτερος ἴσως πέποιθεν, οὐ μόνος ἐγώ. Πλ.πολ.345. ἕτεροι τοσοῦτοι=ἄλλοι τόσοι. ὁ ἕτερος τὸν ἕτερον κλπ. = ὁ εἷς τὸν ἄλλον κλπ. (ἐπὶ ἀορίστων προσώπων ἢ πραγμάτων). πρβλ. καὶ § 288).

§ 352. Ἐκαστος=καθεὶς χωριστὰ (ἐκ πολλῶν) : τριάκοντα δραχμαὶ ἕκαστος λαμβάνει. Δ.4,28.

§ 353. Ἐκάτερος=καθεὶς ἐκ τῶν δύο χωριστὰ : ἀποχρήσασθε τῇ ἐκατέρῃ ἡμῶν ὥφελει. Θ.6,17.

(Σημ. Ὁ θυικός τῆς ἐκατέροι καὶ ἀμφότεροι εἶναι σπάνιος, τοῦ δὲ ἐνικοῦ τῆς ἀμφότεροι σχεδὸν μόνον τὸ οὐδ. ἀμφότερον ἀπαντᾷ καὶ ἰδίως παρ' Ὀμήρῳ.)

§ 354. Ἀμφω (δι' ὅλα τὰ γένη) καὶ ἀμφότεροι=καὶ οἱ δύο ὁμοῦ : ἄμφω γεωτέρῳ ἐστὸν ἐμεῖο. Α.259.

§ 355. Ὑπὸ τὰς ἐπιμεριστικὰς ὑπάρχοντα καὶ αἱ λεγόμεναι ἄρνητικαὶ καὶ ἀπαγορευτικαὶ ἀντωνυμίαι οὐδεὶς, οὐδέτερος, μηδεὶς, μηδέτερος.

Σημ. Τοῦ πληθ. τοῦ οὐδεὶς, οὐδέτερος, μηδεὶς, μηδέτερος, ἕκαστος, ἐκάτερος γίνεται χρῆσις συνήθως, ὅταν ὁ λόγος εἶναι περὶ πληθῶν, ἐθνῶν, λαῶν : εἰς τὸν πάλαι ποτὲ γενόμενον πόλεμον Χαλκιδέων καὶ Ἐρετριέων καὶ τὸ ἄλλο Ἑλληνικὸν εἰς ἐνυμαχίαν ἐκατέρων ἐννέστη. Θ.1,15. Τὸ ἀμφότεροι λέγεται καὶ περὶ ἀτόμων καὶ περὶ πληθῶν ἢ ἐθνῶν : ἀκμάζοντες ἦσαν εἰς αὐτὸν ἀμφότεροι. (δὴλ καὶ οἱ Πελ. καὶ οἱ Ἀθ.) Θ.1,1.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

Περὶ τῶν προθέσεων.

§ 356. Αἱ προθέσεις λαμβάνονται ἢ ἐν συντάξει μετὰ πλαγίων πτώσεων, π.χ. κατὰ τὸ δίκαιον. ὧρ ἄνεν. ἢ ἐν συνθέσει, π.χ. μετέχω, συστράτηγος.

Σημ. Αἱ καταχρηστικαὶ καλούμεναι προθέσεις ἐνεκα, ἄχρι, μέχρι, ἄνεν καὶ ὡς μόνον ἐν συνθέσει ἀπαντῶσιν.

§ 357. Ἐκ τῶν προθέσεων ἡ μὲν πρό, ἀπό, ἐξ, ἀντί, καὶ αἱ καταχρηστικαὶ (πλὴν τῆς ὡς) συντάσσονται μετὰ γενικῆς, ἡ δὲ ἐν καὶ ἡ σύν μετὰ δοτικῆς, ἡ δὲ εἰς καὶ ἡ καταχρηστικὴ ὡς μετ'

αἰτιατικῆς, ἡ δὲ διὰ, κατὰ καὶ ὑπὲρ μετὰ γενικῆς ἢ αἰτιατικῆς, καὶ ἡ ἀνά μετ' αἰτιατικῆς, παρὰ ποιηταῖς δὲ καὶ μετὰ δοτικῆς τέλος ἡ ἀμφί, ἐπὶ, μετά, παρά, περί, πρὸς καὶ ὑπὸ συντάσσονται καὶ μετὰ γενικῆς καὶ μετὰ δοτικῆς καὶ μετ' αἰτιατικῆς.

Α'. Μετὰ γενικῆς.

1. Ἀντί (=ἐνώπιον ἢ ἀπέναντι).

§ 358. Μετὰ καθαρῶς γενικῆς ἡ ἀντί συντασσομένη σημαίνει (λίαν σπανίως) τὸ ἀπέναντι: τὸ χωρίον ἐστὶ δασὺ πίτυσι διαλειπούσαις μεγάλαις, ἀνθ' ὧν ἐστηκότες ἄνδρες τί ἄρ πάσχοιεν; *Ξ. ἀν. 4, 7, 6.* Μεταφορικῶς δὲ λαμβάνεται α') πρὸς δήλωσιν ἀμοιβῆς: τί ἡμῖν ἀντί τούτων ὑπηρετήσεις; *Ξ. Κ. 4, 9, 8.*—β') τοῦ β' βρου τῆς συγκρίσεως: ὅστις ἀντί τῆς αὐτοῦ πάτρης φιλοῦν ἡγεῖται, τοῦτον οὐδαμοῦ λέγω. *Σοφ. Ἀντ. 182.*—γ') ἐπὶ ἰκεσίας: οἷ' ἀντί παιδῶν τῶνδε¹ καὶ ψυχῆς ἰκετεύομεν. *Σοφ. Ο. Κ. 1326.*—δ') πρὸς δήλωσιν αἰτίας: ὥφελήσω αὐτόν, ἀνθ' ὧν εἶ ἔπαθον ἐπ' ἐκείνου (=δι' ὅσας εὐεργεσίας ἔλαβον...). *Ξ. ἀν. 1, 3, 4.*—ε') πρὸς δήλωσιν ὁμοιότητος ἢ ἰσότητος: ἀντί κυρὸς εἰ φύλαξ. *Ξ. ἀπ. 2, 7, 14.*—ς') πρὸς δήλωσιν ἀντικαταστάσεως: ἀρχῶν ἡρέθη *Ξενοφῶν ἀντί προξένου. Ξ. ἀν. 3, 1, 47.*

(Σημ. Μετὰ γενικῆς (βραχυλογικῶς) ἡ ἀντί λαμβανομένη ἐπέχει ἐνίοτε τόπον ὀλοκλήρου προτάσεως: οὐκ ἔστι τοῦτο ἐν ἀνθρώπῳ φύσει, ἐπὶ ᾧ αἶται κακὰ ἵναίαι ἀντί τῶν ἀγαθῶν (=ἀντί τοῦ ἐπὶ τὰ ἀγαθὰ ἵναίαι). *Πλ. Πρωτ. 358.*)

§ 359. Ἐν συνθέσει ἡ ἀντί σημαίνει α') ἀπέναντι: ἀντιμέτωπος. β') ἀντικατάστασιν: ἀνταλλάσσω. γ') ἀμοιβαίότητα: ἀντερῶμαι. δ') ἰσότητα: ἀντάξιός. ε') ἐναντίον: ἀντιπράττω.

2. Πρό (=πρὸς τὰ ἐμπρὸς ἢ ἔμπροσθεν).

§ 360. Ἡ πρό μετὰ γενικῆς (ἀφαιρετικῆς) σημαίνει α') ἔμ-
προσθεν: πρὸ πυλῶν ἢδ' Ἰσμήνη². *Σοφ. Ἀντ. 522.*—ἐπὶ *Μι-
νῶα τὴν νῆσον*, ἢ κεῖται πρὸ *Μεγάρων*. *Θ. 3, 51.*—β') (ἐπὶ χρό-
νου) πρότερον: πρὸ τῆς μάχης. *Ξ. ἀν. 1, 7, 13.*—γ') ὑπεράσπισιν ἢ
(πρὸς) χάριν: πρὸ τῆς *Εὐλλάδος* ἀποθνήσκει. *Ἡρ. 9, 72.* ἄνδρα πρὸ
ἡμῶν ἀγρυπνήσαντα. Ξ. ἀν. 7, 6, 36.—δ') (λίαν σπανίως) ἀντικα-
τάστασιν: πρὸ τῶνδε (=ἐντὶ τῶνδε). *Σοφ. Ἡλ. 495.*—ε') προ-
τίμησιν: αἰροῦμαι πρὸ δουλείας θάνατον. *Πλ. πολ. 386.*—ς') ὑπερ-
τήν: δυναίω πρὸ *πασῶν. Αἰσχ. 7, 927.*³

¹ Κυρίως=ἀπέναντι τῶν παιδῶν τῶνδε.

² Κυρίως=πρὸς τὰ ἐμπρὸς ἀπὸ τῶν πυλῶν.

³ Οὕτω πρὸ πολλοῦ ποιῆσθαι τι=ὑπέρτερον πολλοῦ ἡγεῖσθαι τι, ἐπο-
μένως: πολλοῦ ἄξιον ἡγεῖσθαι τι. συνηθέστερον δ' ὅμως τὸ περὶ πολλοῦ.

(Σημ. Ἐν τῷ πρὸ ὁδοῦ ἐγένοντο=ἐπροχώρησαν, (Δ, 382.) ἡ γενικὴ εἶναι καθαρά).

§ 361. Ἐν συνθέσει ἡ πρὸ σημαίνει ὅτι καὶ ἐν συντάξει : προβαίνω· προτάσσω· προλέγω. προκινδυνεύω. προαιρούμαι. προέχω.

3. Ἀπό (=μακρὸν).

§ 362. Ἡ ἀπὸ μετὰ γενικῆς (ἄφαιρετικῆς) σημαίνει α') ἀπομάκρυνσιν ἢ ἀποχωρισμὸν : ἔρα μῆτρα μένων ἀπὸ ἧς ἀλόχοιο. Α, 562. αἱ παλαιαὶ πόλεις ἀπὸ θαλάσσης μᾶλλον ὤκισθησαν (=μακρὸν τῆς θ.). Θ. 1, 7.—ὅσους ἄν τῶν πολεμίων ζωγρήσωσι, ἀπὸ τῶν ἑκατὸν ἀνδρῶν ἄνδρα θύουσι. Ἡρ. 4, 6. καὶ μεταφορικῶς : ἀπὸ σκοποῦ λέγειν (=οὐκ ἐπιτυχῶς)¹.—β') ἀρχὴν ἢ κίνησιν ἀπὸ τινος (κυρίως, δηλ. τοπικῶς, ἢ μεταφορικῶς, δηλ. χρονικῶς κλπ.) : Κῦρος ὠρμᾶτο ἀπὸ Σάρδεων. Ε. ἀν. 1, 2, 4—ἀπὸ δὲ τούτου τοῦ χρόνου οὐδενὸς ἔτι τούτων ἐμέμνητο. 7, 5, 8.—κακὸν μέγ' ἐξέπραξα ἀπ' ἐλπίδος καλῆς. Σοφ. Τρ. 667. (Σπανίως καὶ μετὰ πθ. ἢ ἀμετβ. ῥήματος ἀντὶ τῆς συνηθεστέρως ἐπὶ τῶν τοιούτων ὑπό : ἐπράχθη ἀπ' αὐτῶν οὐδὲν ἀξιόλογον (κυρίως=ἐκ μέρους αὐτῶν). Θ. 1, 17.) Ἐκ ταύτης τῆς σημασίας προῆλθε 1) ἡ τῆς ὕλης : εἴματα ἀπὸ ξύλων πεποιημένα. Ἡρ. 7, 65.—2) ἡ τῆς ἐμμέσου καταγωγῆς² : οἱ ἀφ' Ἡρακλέους (=οἱ ἀπὸ γονοῦ τοῦ Ἡ.—3) ἡ τῆς αἰτίας : ἀπὸ τούτου τοῦ τολμήματος ἐπῆρθη. Θ. 2, 25.—4) ἡ τῆς συμφωνίας : ταῦτα οὐ πολέμῳ ἔλαβον, ἀλλ' ἀπὸ τῆς πρότερον ξυμβάσεως. Θ. 4, 21.—5) ἡ τοῦ ὀργάνου καὶ τοῦ τρόπου : ἀπὸ κνάμου ἄρχοιτας καθιστάται. Ε. ἀπ. 1, 2, 9.—ἡ σοφία οὐκ ἀπὸ ταυτομάτου παραγίγνεται. Πλ. Εὐθδ. 282.³

§ 363. Ἐν συνθέσει ἡ ἀπὸ σημαίνει α') ἀπομάκρυνσιν ἢ ἀποχωρισμὸν : ἀφίσταμαι, ἀποχωρίζω. β') ἔμμεσον καταγωγὴν : ἀπόγονος. γ') ἀπώλειαν : ἀποκτινῶμαι τι, ἀπομανθάνω, ἀπόπολις, ἀπότιμος. δ') ὀπίσω : ἀποροσθῶ. ἐκ ταύτης τῆς σημασίας προῆλθεν ἡ τῆς ὀφειλῆς : ἀποδίδωμι (=ἐπιστρέφω τὸ ὀφειλόμενον). οὕτω λέγεται καὶ ἀπολαμβάνω, ἀπέχω, ἀπαιτῶ, ἀποθύω (=προσφέρειν θυσίαν ἢν ὑπεσχόμην). ε') ἐπίτασιν : ἀποθανύσσω. ς') ἐντέλειαν : ἀπεργάζομαι.

4. Ἐξ ἢ ἐκ⁴ (=ἕξω).

§ 364. Ἡ ἐκ μετὰ γενικῆς (ἄφαιρετικῆς) σημαίνει α') ἐκ τῶν

¹ Ὁμοίως λέγεται : ἀπὸ ῥυτῆρος ἐλαύνειν (=ἄνευ ῥυτῆρος ἐλαύνειν. κυρίως : μετ' ἀφαιρέσιν ῥυτῆρα). ἀπὸ θυμοῦ (=ἕξω ἀπὸ τῆς καρδίας). ἀπὸ δόξης. ἀπ' ἐλπίδων. ἀπὸ γλώμης.

² Σπανίως καὶ ἀμέσου : παίδων τῶν ἀπ' Οἰδίπου πέρι. Σοφ. Ἀντ. 193.

³ Ὁμοίως λέγεται : ἀπὸ τάχους. ἀπὸ μιᾶς ὁρμῆς (=ἐν μιᾷ ὁρμῇ).—ἀπὸ στόματος λέγειν (=ἀποστηθίζειν). ἀπ' ὀμμάτων (=διὰ τῶν ὀμμ.). ἀπὸ γλώσσης (=προφορικῶς).

⁴ Ἀντίθετος τῆς εἰς.

ἔνδον πρὸς τὰ ἔξω ¹: τὰ ἐκ τῆς γῆς φνόμενα. Ε.ἀπ. 4,3,10. ἐξ ἀγορᾶς ἢ πόθεν Μερέξερος; Πλ.Μενξ.234. καὶ μεταφορικῶς: ἐκ τῆς θαλάσσης ἡρτῆται ἡ σωτηρία. Ε.Ἑλλ.7,1,16.—β') ἀποχωρισμὸν ἐκ τινος ἢ τὸ σημεῖον ἐξ οὗ τι ἄρχεται: ἐκ κεφαλῶν τάρψε τρίχας. Γ, 273.—ἐκ θαλάσσης εἰς θάλασσαν. Ε.ἀν.1,2,22. ²—γ') χρόνον ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἢ μετὰ τὸν ὁποῖον γίνεταί τι: ἦν ἐκ παιδὸς αὐτῷ ἐταῖρος. Ε.Κ.5,1,2.³—δ') ὕλην: ἐποιοῦντο γεφύρας ἐκ τῶν φουρίκων. Ε.Κ.2,3,10.—ε') καταγωγὴν, ἢ ἀπὸ προσώπου, καὶ δὴ ἄμεσον, π.χ. οἱ μὲν ἀπὸ θεῶν, οἱ δὲ ἐξ αὐτῶν τῶν θεῶν γεγονότες. Ἰσ.12,81. ἢ ἀπὸ τόπου, π.χ. οὐξ Ἀθηναίων. Σοφ.Ἡλ.731.—ς') αἴτιον ποιητικὸν ⁴ ἢ ἀναγκαστικόν: ἀρχόμεθ' ἐκ κρείσσονων. Σοφ.Ἀντ.63.—πῶς ἔχει ἐκ τοῦ τραύματος. Ε.Κ.5,4,10.—ζ') ὄργανον ἢ τρόπον: πάτριον ἡμῖν ἐκ τῶν πόρων τὰς ἀρετὰς κτᾶσθαι. Θ.1,123.—ἐκ τοῦ ἐμφαντοῦς Ε.Κ.1,6,41.—η') συμφωνίαν: οὐκ ἐποιοῦν ἐκ τῶν ξυγκειμένων ἃ εἶρητο. Θ.5,25. ἐκ τῆς ρικώσης πάντα ἐπραττον. (=συμφῶνως πρὸς τὴν ἐπικρατοῦσαν γνώμην). Ε.ἀν.5,9.

§ 365. Ἐν συνθέσει ἢ ἐκ σημαίνει α') κίνησιν πρὸς τὰ ἔξω: ἐκβαίνω, ἐκφεύγω, ἐξάγω. β') ἄμεσον καταγωγὴν: ἐκγοτος. γ') ἐπίτασιν: ἐκλάμπω. δ') ἐντέλειαν ἢ ἀκρίθειαν: ἐξεργάζομαι, ἐκλογίζομαι.

5. "Ανευ. ⁵

§ 366. Ἡ ἀνευ μετ' (ἀφαιρ.) γενικῆς συντασσομένη σημαίνει χωρισμὸν: οὐ θέμις ζῆν πλὴν θεοῖς ἀνευ κακῶν. γνῶμ.

6. "Ενεκα ⁶ (σπανίως εἶνεκα).

§ 367. Ἡ ἐνεκα, ἐπιτασσομένη συνήθως τῆς (καθαρᾶς) γε-

¹ Κυρίως κίνησιν ἐκ τῶν ἔνδον.

² Μετὰ πλ. γενικῆς προσώπου σημαίνει καὶ ἐκ μέσου: εὐγεο οἶκαδ' ἰκέσθαι ἂν ἐκ δυσμενέων ἀνδρῶν. Ω. 287. ἢ τὸ ὅλον ἐξ οὗ τι ἐξαιρεῖται: ἐκ πάντων προτιμῶνται. Θ.1,120.—Τὸ δ' ἐκ τρίτῳ=τρίτος. Πλ.Γορ.500.—Μετὰ γεν. προσώπου λαμβάνεται ἔτι ἐνίοτε κατ' ἑλλειψιν τοῦ οἴκου ἢ ἄλλης τινὸς τοπικῆς ἐννοίας: ἐκ Πατροκλέους ἔρχομαι Ἀρ.Πλ.84. ἐκ τῶν Ταόχων=ἐκ τῆς χώρας τῶν Τ. Ε.ἀν.4,7,17. τὸ ἐθνικὸν δηλ. καταντᾷ εἰς σημασίαν τοπικοῦ.

³ Ἐκ τοῦ ἀρίστου=εὐθὺς μετὰ τὸ ἄ. Ὅμοίως λέγεται: γελᾷν ἐκ τῶν πρόσθεν δακρύων. Ε.Κ.1,4,28. ἐξ εἰρήνης πολεμεῖν. Θ.1,120.

⁴ Ἰδίως μὲν παρὰ τοῖς Ἰωσιν, σπανίως δὲ παρὰ τοῖς Ἀττ. πε' οἰκράφοις.

⁵ Ἀντίθετος τῆς σύν. Ὡς συνώνυμος δ' αὐτῆς λαμβάνεται παρὰ ποιηταῖς ἢ ἄτερ σημαίνουσα α') μακράν, χωριστά: ἄτερ ἄλλων. Α.498. β') παρὰ τὴν θέλησιν: ἄτερ Ζητῆς. Ο.292.

⁶ Ὁ τύπος ἐνεκεν θεωρεῖται ἀνάπτυκος. Συνωνύμως αὐτῇ λαμβάνεται παρὰ ποιηταῖς τὸ ἔκκετι (=χάριτι, μὲ τὴν θέλησιν (μετὰ γεν. ὀνόματος θεοῦ, μετὰ γενικῆς δὲ ἄλλου ὀνόματος=χάριτι, ἐνεκα): Ἑρμείῳ ἔκκετι. Ο.319.—γάμων ἔκατι τῶν Ἰάσονος. Εὐρ.Μηδ.1235.

νικῆς, σημαίνει α') τὸ τελικὸν καὶ σπανιώτερον τὸ ἀναγκαστικὸν αὐτίον: *τίνος ἕνεκα ταῦτα λέγω; ἢ' εἰδῆτε. Δ.4,3.—* τῶν ἀδικημάτων ἕνεκα αὐτοὺς ἀπέκτειναν. *Λυσ.30,13.—* ἕ') καθ' ὅσον ἐξαρτᾶται ἢ ὅσον ἀφορᾷ: *παῖδα σὸν ἀπῆμονα τοῦ φυλάσσοιτος ἕνεκεν προσδόκα τοι ἀποροστήσειν. Ἡρ.1,12.—* γ') πρὸς χάριν: *ὅταν ἰδῶσι τοὺς ἀθλητὰς αὐτῶν ἕνεκα ποιοῦντας. Ἰσ.4,44.*

7. Ἄχρι καὶ μέχρι¹.

§ 368. Αὗται, μετὰ καθαρᾶς γενικῆς συντασσόμεναι, σημαίνουν τὸ τέρμα τοπικῶς ἢ χρονικῶς: *παρετέτατο ἢ τάφος μέχρι τοῦ Μηδίας τείλους. Ξ.ἀν.1,7,15.—* ἡκροβολίζοντο μέχρι ἐσπέρας. *Κ.1,4,23.*

Β' Μετὰ δοτικῆς.

1. Ἐν(=ἐντός).

§ 369. Ἡ ἐν μετὰ δοτικῆς (τοπικῆς) σημαίνει α') τὴν ἐν τόπῳ στάσιν: *ἔρθα μὲν ἐν φύλλοις ἐῖδον παρ' ἑνὸς. η.287. καὶ μεταφορικῶς: ἐν πολ.λῇ δὴ ἀπορία ἦσαν οἱ Ἑλληες. Ξ.ἀν.3,1,2.—* β') μετὰ (μετὰ πληθ. ὀνόματος ἢ περιληπτικοῦ) ἢ ἐνώπιον (μετὰ λεκτικῶν ῥημάτων): *ὁχληρόν ἐστιν ἐν ρέοις γέρωρ ἀνῆρ. Μέ 693.—* οὐ χαλεπὸν Ἀθηναίους ἐν Ἀθηναίοις ἐπαυρεῖν. Ἀρ. ῥητ. 3,14. *ἐν τῷ δήμῳ λέγειν. Δ.16,182².—* γ') πλησίον: *ἤλθοι εἰς Τραπεζοῦντα, πόλιν Ἑλληνίδα ἐν τῷ Εὐξείνῳ πόντῳ. Ξ.ἀν.4,8,22.—* δ') χρόνον ἐντός τοῦ ὁποίου ἢ κατὰ τὸν ὁποῖον γίνεται τι: *ἐν ἑβδομήκοντα ἔτεσιν οὐδ' ἂν εἰς λάθοι πονηρὸς ὢν. Λυσ.19,60.—* οὔτε πλεῖθος ἐστιν οὔτε ἰσχυρὸς ἢ ἐν τῷ πολέμῳ τὰς νίκας ποιοῦσα. *Ξ.ἀν.3,1,42.³—* ε') ὄργανον ἢ τρόπον: *ἐν λόγοις πείθειν. Σοφ.Φιλ.1393.—* ἐν τάχει καὶ προθυμότερον. *Θ.6,92.⁴—* ζ') συμφωνίαν: *τὴν νῆα ἐν τῷ Ὀλυμπιακῷ νόμῳ κατεδικάσαντο. Θ.5,49.*

Σημ. 1. Ἐν τιμὴ εἶναι=ἕκ τινος ἐξαρτᾶσθαι ἢ (περὶ πράγματος) περὶ τι διατρέχειν: *ἐν σοὶ πάντα ἐστίν. Ξ.οἰκ.5,14.—* οἱ ἐν ποιήσει γενόμενοι. Ἡρ.2,82⁵.

¹ Ἐτυμολογικῶς τῆς αὐτῆς ἀμφότερα ῥίζης.—Παρ' Ἡροδ. καὶ ἄλλοι οὐ ἀντὶ τοῦ μέχρι. Ἀμφότερα δὲ λαμβάνονται καὶ ὡς σύνδεσμοι.

² Ἐνίοτε σημαίνει ὅπερ καὶ ἡ πρὸς μετ' αἰτιατικῆς: *ἐν τοῖς οἰκείοις ὅστις ἐστ' ἀνὴρ χρηστός. Σοφ.Ἀντ.661. ἢ ὅπερ ἢ ἐπὶ μετὰ γενικῆς: ἐν τῇ γῇ πένεσθαι κρεῖττον ἢ πλουτοῦντα πλεῖν. Ἀντιφ.101.*

³ Ἐν καιρῷ εἶναι=εἰς κατάλληλον καιρὸν εἶναι. ἐν καιρῷ εἶναι, γίνεσθαι=χρήσιμον εἶναι ἢ γίνεσθαι. (Ξ.Ἑλλ.3,4,9).

⁴ Ἐνίοτε λαμβάνεται ἀντὶ τῆς μετὰ σὺν γενικῇ: *σκηπτρα, ἐν οἷς Ἑλληνες ἐστρατηλάτει, γαυροῦνται λαβόν. Εὐρ.Ἡλ.321.*

⁵ Ἐν τῷ μέρει=μὲ τὴν σειράν.—ἐν ὁρῇ ἔχω (ποιεῖν) τινα=εἵμαι ὀργισμένος κατὰ τινος.—ἐν αἰσχύνῃς ἄγω=αἰσχύνομαι.—ἐν ὁμοίᾳ (λό-

(Σημ. 2. Ἡ ἐν συντάσσεται καὶ μετὰ γενικῆς (καθαρᾶς) κατ' ἑλλειψιν τοῦ οὐκ ἢ ἄλλης τινὸς γενικῆς τοπικῆς ἐννοίας : ἐν παιδοτρίβον. Ἀρ. νε. 972. συνηθέστατον τὸ ἐν Ἀιδου.)¹

§ 370. Ἐν συνθέσει σημαίνει α') ἐντός : ἐνδημῶ. ἐμβαίνω, ἐμβάλλω. β') ἐπίτασιν : ἐνδεής.

2. Σὺν ἢ ζύν.

§ 371. Ἡ οὖν μετὰ δοτικῆς (ὀργανικῆς) σημαίνει α') ὁμοῦ : σὺν τῷ ἀκολούθῳ διέφθαιρεν αὐτόν. (=κὺτὸν καὶ τὸν ἀκόλουθον). Ἀντφ. 2, α', 4. ἐπαιδεύετο σὺν τῷ ἀδελφῷ. Ξ. ἀν. 1, 9, 2.—ἢ οἱ θεοὶ σὺν ἡμῖν ὄσιν (=μὲ τὸ μέρος ἡμῶν, προστατεύουσιν ἡμᾶς). Κ. 5, 4, 37. Ἐκ ταύτης τῆς σημασίας προῆλθεν ἡ τῆς βοθηθείας : ἀδικοῦντα πειράσομαι σὺν τοῖς θεοῖς (=μὲ τὴν βοήθειαν τῶν θ.). ἀμύνασθαι. Ξ. ἀν. 2, 3, 23.—β') τρόπον ἢ ὄργανον : σὺν μυρίοις τὰ καλὰ γίγνεται πόνοις. Εὐρ. ἀπ. 328. — σὺν γέλωτι ἤλθοι. Ξ. ἀν. 1, 2, 18.—γ') συμφωνίαν : σὺν τοῖς νόμοις. Ξ. ἀπ. 4, 4, 2.

§ 372. Ἐν συνθέσει σημαίνει α') ὁμοῦ : συμβαδίζω. β') ἐντέλειαν : συγκαλύπτω, συνορῶ.

Γ'. Μετ' αἰτιατικῆς.

1. Εἰς³ ἢ ἐς⁴.

§ 373. Ἡ εἰς μετ' αἰτ. σημαίνει 1) τοπικῶς α') διεύθυνσιν πρὸς τὰ ἔνδον : πρὶν εἰσβαλεῖν εἰς τὴν Ἀττικὴν. Θ. 2, 13.—καὶ ἐπὶ προσώπων (νοουμένης ἅμα μᾶλλον τῆς χώρας ἢ κατοικίας αὐτῶν) : ἐδόκει τοῖς στρατηγοῖς εἰς Καρδούχους ἐμβάλλειν (= εἰς τὴν χώραν τῶν Κ.). Ξ. ἀν. 3, 5, 17. εἰς τοὺς πολεμίους. Λυσ. 12, 21.—β') ἐνώπιον ἢ μετὰξὺ (μετὰ προσωπικῶν ὀνομάτων πλ. ἀριθμοῦ ἢ περιληπτικῶν) : ἃ εἶπον εἰς ἅπαντας οὐκ ἀγνήσομαι. Εὐρ. Ἐκ. 303. πάνυ ἐλλόγιμος γέγονεν εἰς τοὺς Ἕλληνας Ἀριστείδης. Πλ. Γοργ. 526.—γ') τὸ τέρμα τῆς κινήσεως : ἤρξαντο τὰ μακρὰ τείχη εἰς θάλασσαν οἰκοδομεῖν. Θ. 1, 107. σπανάτως ἐπὶ προσώ-

ρφ δηλ.) ποιῶμαι τι=ὅμοιον θεωρῶ τι. ἐν ἐλαφρῷ (λόγῳ δηλ.) ποιῶμαι τι=μικρὸν πρᾶγμα θεωρῶ τι.

¹ Κατ' ἀναλογίαν δὲ πρὸς ταῦτα λέγεται καὶ ἐν ἐμνηστοῦ, σαντοῦ, αὐτοῦ πρὸς τῷ ἐν ἐμνηστοῦ κλπ. : οὐκέτ' ἐν ἐμνηστοῦ ἦν. Πλ. Χαρμ. 155.—ἐν σαντῷ γενοῦ. Σοφ. Φιλ. 950.

² Ἐπὶ τῆς σημασίας ταύτης παρὰ τοῖς Ἀττ. πεζογράφοις πολλῶν συνηθεστέρα ἢ μετὰ σὺν γενικῇ, πλὴν τοῦ σὺν θεῷ, σὺν τοῖς θεοῖς.

³ Ἀντίθετος τῆς ἐκ. ἐγένετο δ' ἐκ τῆς ἐν προσλήψει τοῦ ε.—Παρ' Ὀμήρῳ δὲ ὁ τύπος εἰς πρὸ φωνήεντος μόνον ἀπκντᾶ, πλὴν τοῦ εἰσβαίνον.

⁴ Ὁ τύπος εἰς παρὰ μὲν Ἡρόδ. εἶναι ὁ μόνος, παρὰ δὲ Θουκ. ὁ ἐπικρατέστερος. ἀείποτε δὲ λέγεται εἰς κεφαλὴν, εἰς κόρακα.

πων (μεταφορικῶς) : ἐρίγγετο εἰς ἐμὲ ἡ κληρονομία. Ἰσ. 11, 22.¹
 —2) χρονικῶς, τὸ ὅριον μέχρι τοῦ ὁποίου φθάνει τι : ἐς τὴν
 ὑστεραίαν οὐχ ἦκε (=μέχρι τῆς ὑστερείας). Ε. ἄν. 2, 3, 25. εἰς ἐμὲ
 (=μέχρι τῆς ἐποχῆς μου).² —3) μεταφορικῶς α') τὸ ὅριον μέχρι
 τοῦ ὁποίου φθάνει τι : τέθραμμαι εἰς πολυσαρκίαν (=μέχρι πο-
 λυσαρκίης). Ε. ἄν. 2, 2, 22. δεῖ κεχαρισμένως πράττειν τὸ πᾶν
 εἰς δούλῳ. Πλ. Φαίδ 273. εἰς ὑπερβολήν. εἰς τέλος. —β') μετ'
 ἀριθμητικῶν σημαίνει τὸ ὥς ἔγγιστα : διέφθειραν ἐς ὀκτακοσίους.
 Θ. 7, 32. ἡ διανομὴν³ : εἰς δύο ἤγον τὴν χιλιούστην (=ἄνα δύο
 κατὰ μέτωπον). Ε. Κ. 7, 5, 17. τοῖς λοχαγοῖς εἶπε παρατάττε-
 σθαι εἰς ὀκτώ (=εἰς βάθος 8 ἀνδρῶν). Ἑλλ. 3, 2, 16. —γ') σκο-
 πὸν ἢ τέλος : εἰς συμβουλήν παρεκαλεσάτην ἡμᾶς. Πλ. Λάχ. 186.
 τὰ εἰς τὸν πόλεμον. —δ') ἀναφοράν : εὐδοκιμώτατος εἰς σοφίαν.
 Πλ. ἄπ. 29. καὶ μετ' αἰτιατικῆς προσώπου ἀντὶ τῆς πρὸς : φρο-
 νοῦνται ἔλεγχον διδόναι, εἴ τι εἰς ὑμᾶς τυγχάνουσι μὴ εὖ φρο-
 νοῦντες. Ἀνδ. 2, 4.⁴

(Σημ. 1. Ἐνίοτε λαμβάνεται ἡ εἰς βραχυλογικῶς κατ' ἔλλειψιν κινή-
 σως σημαντικοῦ ῥήματος : τὴν πόλιν ἐξέλιπον οἱ ἐνοικοῦντες εἰς χωρίον
 ἄχυρόν (καταφυγόντες εἰς...). Ε. ἄν. 1, 2, 24.)

Σημ. 2. Οὐχὶ σπανίως ἡ εἰς συντάσσεται καὶ μετὰ γενικῆς (καθαρᾶς),
 συνήθως κυρίου ὀνόματος προσώπου, κατ' ἔλλειψιν τοῦ οἴκου ἢ ἄλλης
 τινὸς γενικῆς τοπικῆς ἐννοίας : εἰμι εἰς Ἀγάθωνος. Πλ. συμ. 174. οὔτε πη
 ἐς γαλῶν οὐδ' ἐς Ἀθηναίων ἐξοίχεται. Ζ. 282. ἀεῖποτε δὲ ἐς Αἶδον λέγεται.

Σημ. 3. Εἰς καιρόν, εἰς καλόν = εἰς κατάλληλον καιρόν.

§ 374. Ἐν συνθέσει ἡ εἰς σημαίνει α') εἴσω, ἐντός : εἰσέρχομαι, εἰς-
 πλέω. β') ἐπίτασιν : εἰσακούω, εἰσορῶ⁶.

2. 'Ως (=εἰς, πρὸς).

§ 375. Ἡ ὥς σημαίνει διεύθυνσιν καὶ συντάσσεται μετ' αἰτια-
 τικῆς προσώπου ἀντιστοιχοῦσα τῇ εἰς ἢ πρὸς : ἀφίκετο ὥς Περ-
 δίκχαν καὶ ἐς τὴν Χαλκιδικήν. Θ. 4, 79. ὥς τὸν Δία εἰς τὸν οὐ-

¹ Ἐνίοτε δύναται νὰ ἐρμηνευθῇ διὰ τῆς κατὰ μετὰ γενικῆς : τὴν ὁργὴν
 εἰς τοὺς λέγοντας τρέπω. Δ. 8, 57.

² Ὁμοίως λέγεται εἰς τρίτην (δηλ. ἡμέραν) = (ἕως) μεθαύριον.

³ Ἀντὶ τῶν συνηθεσιτέρων ἀνὰ τὴν κατὰ.

⁴ Σπανίως λαμβάνεται καὶ ἀντὶ τῆς ὑπέρ : ἐπολιορκοῦντο καὶ διεκαρ-
 τέρον ἐς τὴν πατρίδα. Δυκ. 85.

⁵ Παρ' Ἀριστοφάνει ἀπαντᾷ καὶ μετὰ γενικῆς πρσωπ. ἀντωνυμίας ἡ
 οὐτοπαθοῦς : ἦκετ' εἰς ἐμοῦ. Δυσ. 1064. χωροῦσιν οἴκαδ' εἰς ἐαυτῶν. 1070.
 μετ' αὐτοπαθοῦς δὲ καὶ παρ' Ἡροδ. : ἐς σεωντοῦ. 1, 108. — Ἐξ ἀναμεξεως
 δὲ τῶν συντάξεων εἰς ἡμέτερον καὶ εἰς ἡμῶν προήλθεν ἡ σύνταξις εἰς ἡμέ-
 τερον.

⁶ Κυρίως σημ. διευθύνω, στρέφω πρὸς τι μετὰ προτοχῆς τὸ ὄμμα, τὸ
 εὖς.

παρόν. Ἀρ.εἰρ.104. Μετ' ἀπολύτων δὲ ἀριθμητικῶν συντασσο-
μένη σημαίνει τὸ περίπου ἢ ὡς ἔγγιστα : ὀπλίζεται ὡς τεσσαρά-
κορτα ἐγένετο. Δ.4,9.

Δ'. Μετ' αἰτιατικῆς καὶ δοτικῆς.

Ἀνά(=ἄνω).

§ 376. Ἡ ἀνά μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει α') ἐπάνω ἢ
διεύθυνσιν πρὸς τὰ ἄνω¹ : *θῆκεν ἀνὰ μύρτινον*. K,466. — *ἀνὰ*
τὸν ποταμὸν οὐχ οἶά τέ ἐστι πλώειν. Ἡρ,1.194 — β') ἔκτασιν
τοπικὴν ἢ διάρκειαν χρονικὴν : *ἀνὰ τὰ ὄρη πλατῆσθαι*. E.K.2,
4,27. — *ἀνὰ τὸν πόλεμον τοῦτον*. Ἡρ.8,123. — γ') διανομὴν
(μετ' ἀπολύτων ἀριθμητικῶν) : *ἐπορεύθησαν ἀνὰ πέντε παρὰ-*
σάγγας τῆς ἡμέρας. E.ἀν.4,6,4.² — δ') συμφωνίαν : *ἀνὰ λόγον*
=κατὰ λόγον, ἀναλόγως. Πλ.Φαίδ.110.³

§ 377. Μετὰ δοτικῆς (τοπικῆς) ἀπαντᾷ μόνον παρὰ ποιηταῖς⁴ πρὸς
δήλωσιν στάσεως ἐπὶ τινος : *εὔδε πατὴρ ἀνὰ Γαργάρῳ ἄκρῳ*. E,352. ἤξει
ἀνὰ ῥησὶ. Eὐρ. I.A.754.

§ 378. Ἐν συνθέσει σημαίνει α') ἄνω : *ἀναδιβάω, ἀναδέχομαι, ἀνατρέ-*
πω, ἀναστρέφω (κυρίως=τὰ κάτω στρέφω πρὸς τὰ ἄνω). οὕτω καὶ ἐπὶ κινή-
σεως ἐκ τῶν παραλλήλων πρὸς τὰ μετόγια ἢ πρὸς τὸ πέλαιον : *ἀναβαίρω*.
ἀνάγομαι. β') ὅπισω : *ἀναχωρῶ*. γ') πάλιν : *ἀναμάχομαι, ἀναγιννώσκω*.
δ') μεταβολὴν εἰς τὸναντίον : *ἀναπτύσσω*. ε') ἐπίτασιν : *ἀναβοῶ*.

Ε'. Μετὰ γενικῆς καὶ αἰτιατικῆς.

1. Κατά (=κάτω).

§ 379. Ἡ κατά μετὰ γενικῆς (καθαρᾶς ἢ ἀφαιρετικῆς) ση-
μαίνει α') κίνησιν ἄνωθεν πρὸς τὰ κάτω (ἀπὸ τόπου κίνησιν) :
κατ' οὐρανοῦ εἰλήλουθεν. η,119. *ἤλατο κατὰ τῆς πέτρας* (ἀπὸ
τὴν πέτραν κάτω). E.ἀν.4,2,17.⁵ — β') (μετὰ καθαρᾶς γενικῆς)
κίνησιν πρὸς τι κάτω κείμενον⁶ : *κατὰ δ' ὀφθαλμῶν κέχυτ'*
ἀχλὺς. E,696. *μύρον κατὰ τῆς κεφαλῆς καταχέω*. Πλ.πολ.398.
*καθ' ἱερῶν*⁷ *ἄμυνμι* (=ἄμυνμι ἐπὶ τὰ ἱερὰ τὴν χεῖρα τιθείς). — γ')
ὑποκάτω (παρὰ τοῖς δοκιμωτέροις τῶν πεζῶν σχεδὸν μόνον ἐπὶ
κινήσεως) : *οὔτε τιμῆς τιος ἤξιωσε τὸν κατὰ γῆς*. E.K.4,6,5.
ἔδν κατὰ γῆς. Πλ.Τιμ.25. — δ') (σπκνίως) χρονικὴν διάρκειαν :
κατὰ παντὸς τοῦ αἰῶρος. Λυκ. 7. Μεταφορικῶς σημ. ἔτι ε')

¹ Ἀντίθετος τῆς κατὰ σὺν αἰτιατικῇ. — ² Συνθεστέρα ἐπὶ τῆς σημα-
σίας ταύτης ἢ κατὰ. — ³ Ἀνὰ τὸν αὐτὸν λόγον=κατὰ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν.
ἀνὰ κράτος=μέ ὅλην τὴν δύναμιν. — ⁴ Καὶ ἡ μετ' αἰτ. χρήσις αὐτῆς παρὰ
τοῖς Ἀττ. πεζογράφοις εἶναι σπανία· ἐξαίρεσιν ἀποτελεῖ ὁ Ξενοφῶν.

⁵ Κατ' ἄκρης=ὅλοςχερῶς. κυρίως ἀπὸ τὴν κορυφὴν εἰς κάτω. — ⁶ Νο-
ουμένης ἐνίοτε ἅμα καὶ τῆς ἐννοίας τῆς ἐκτάσεως ἢ τῆς τοῦ τέρματος τῆς
νικήσεως. — ⁷ Κατὰ ρώτου (ἐπὶ στρατιωτικῶν ἐκφράσεων)=ὑπισθεν.

ἀναφοράν : τὰ αὐτὰ δὴ κατὰ (=περὶ) πάντων Περσῶν ἔχουσαν λέγειν. Ε.Κ.1,2,16. ὁ καὶ μέγιστός ἐστι καθ' ἡμῶν ἐγκώμιος. Δ. 6,9. *

§ 380. Μετ' αἰτιχτικῆς σημαίνει α') κίνησιν ἐπὶ τοπικῆς ἐκτάσεως πρὸς τὰ κάτω ἢ διὰ μέσου : τὸ πλοῖον κατὰ τὸν ποταμὸν φέρεται. Ἡρ.1,194.—ἐπορεύοντο κατὰ γῆν. Θ.1,61.—β') (σπανίως) ἀπλῶς διεύθυνσιν : ἱππεῖς προσελαύνουσι κατ' αὐτοὺς ἡμᾶς. Ε.Κ.6,3,12.—γ') κατόπιν : προεῖπον ἵνα κατὰ πόδας αὐτῶν εἰς Τεγέαν. Θ.5,64.—δ') σκοπόν : ὁ πατήρ ἐπεμψέ με κατ' ἐμπορίαν. Ἰσ.17,4.—ε') στάσιν ἐπὶ τοπικῆς ἐκτάσεως : οἱ κατὰ τὴν Ἀσίαν ὑπὸ βασιλεῖ ὄντες. Ε.Κ.8,1,16.—ς') ἀντικρὺ ἢ ἀπέναντι : οἱ κατὰ τοὺς Ἑλληνας τεταγμένοι. Ε.ἀν.2,3,19.—ζ') (χρονικῶς) 1) διάρκειαν : κατ' ἐνιαυτὸν εἶναι τὴν ἱερωσύνην. Πλ. νο'. 759.—2) ἐποχὴν : Ἀνκοῦργος κατὰ τοὺς Ἡρακλείδας ἐγένετο. Ε.Λ.π.10. Μεταφορικῶς σημαίνει πρὸς τοῦτοις—η') συμφωνίαν : κατὰ γνώμην τὴν ἐμήν. Πλ.σοφ.225¹.—θ') ὁμοιότητά : οὐ κατὰ τοῦτους εἰμὶ ῥήτωρ. Πλ. ἀπ. 17.—ι') τρόπον : κατὰ πολλὴν ἡσυχίαν. Δ.8,12.—ια') αἰτίαν : κατὰ φύσιν αὐτοῦ οἱ πλείστοι ἐβελονταὶ συντρέποντο. Θ.1,60.—ιβ') χωρισμόν : ὅταν καθ' αὐτὸν γίγνηται. Πλ. πολ. 604. ἢ λέγων κατὰ σκεπτικὸν ἢ ἀποκρινόμενος σκεπτικῶ. Γοργ.505.—ιγ') διανομήν : ἐθέλω διαβιβάσαι ὑμᾶς κατὰ τετρακισχιλίους ὀπλίτας. Ε.ἀν.3,5,8.²—ιδ') ἀναφοράν : τὰ πρὸ αὐτῶν οὐ μεγάλα νομίζω γενέσθαι κατὰ τοὺς πολέμους. Θ.1,1.³—ιε') περίπου : ἀπέθανον τῶν βαρβάρων κατὰ ἑξακισχιλίους καὶ τετρακοσίους. Ἡρ.6,117.

§ 381. Ἐν συνθέσει ἡ κατὰ σημαίνει α') κάτω : κατατίθημι, καταβαίνω⁴. β') ἐναντίον : κατηγορῶ, καταγελῶ τιος. γ') λίαν : κατελεῶ. ἐκ ταύτης τῆς σημασίας προήλθε δ') ἡ τῆς ὑπερβολῆς (καταχρῶμαι), τοῦ ἐντελῶς (κατεσθίω) καὶ ἡ τῆς φθορᾶς (καθηδυναθῶ, κατακυνεύω, τὴν οὐσίαν).

2. Διά(=διὰ μέσου).

§ 382. Ἡ διὰ μετὰ γενικῆς (καθαρᾶς) σημαίνει α') διὰ μέσου (τοπικῶς ἢ μεταφορικῶς) : διὰ τῆς ἀγορᾶς πορεύεται. Δ. 19,314. διὰ Χαλύβων (=διὰ τῆς χώρας τῶν Χ. πρβλ. § 364,

¹ Κατὰ λόγον=1) ἀναλόγως. 2) εὐλόγως.—κατὰ βραχύ=1) βραχέως, συντόμως : ἱκανὸς ἀποκρίνεσθαι κατὰ βραχύ. Πλ. Πρωτ. 329. 2) ὀλίγον : εἴπερ ψεύσεται ποτέ τις τι καὶ κατὰ βραχύ. Πλ. σοφ. 240.—² Κατὰ μίαν ναῦν τάττειν=εἰς βᾶθος μέτωπον ἔχον μίαν ναὺν τάττειν, τὴν μίαν ὀπισθεν τῆς ἄλλης.—³ Οὕτω λέγεται καί : τὸ κατ' ἐμὲ, τὸ κατὰ τοῦτον εἶναι.—⁴ Το κατεῖναι σημ. ἐπανερχεσθαι ἐκ τῆς ἐξορίας. ἐνεργ. αὐτοῦ τὸ κατάγειν. τὸ δὲ καταδέχεσθαι λέγεται περὶ τῆς πόλεως τῆς δεχομένης τὸν ἐπανερχόμενον φυγάδα.

ὑποσ. 3.). Ε. ἀν. 4, 7, 15.—οἱ γεραίτεροι διὰ πάντων τῶν καλῶν ἐληλυθότες. Ε.Κ. 1, 2, 15.—β') μεταξύ: ὁ δ' ἔπρεπε καὶ διὰ πάντων. Μ, 104.—γ') τοπικὸν ἢ χρονικὸν (ἐν τῷ μεταξύ) διάστημα, μετὰ παρέλευσιν τοῦ ὁποίου ἢ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ ὁποίου γίνεται τι: διὰ δέκα ἐπάλλεων πύργοι ἦσαν. Θ. 3, 21.—Μεσσηνὴν διὰ τεσσαράκοιτα ἐτῶν μέλλουσι κατοικίσειν. Ἰσ. 6, 27. διὰ πολλοῦ. διὰ μακροῦ. —τέρας ἐστὶν εἴ τις ἡτύχῃ διὰ βίου. γνωμ. τὸ διὰ τέλους=μέχρι τέλους. Λυκ. 16. Μεταφορικῶς σημαίνει ἔτι—δ') ὄργανον: ἔλεγε δι' ἐρμηνείας. Ε. ἀν. 2, 3, 17. διὰ λόγου μαρθάνομεν. ἀπ. 3, 3, 11. αἱ διὰ τοῦ σώματος ἡδοκαί. 1, 5, 6.—ε') τρόπον: οἱ Πελοποννήσιοι ἐπῆλθον διὰ τάχους. Θ. 2, 18. δι' εὐπετείας=εὐπετῶς. διὰ σπουδῆς=σπουδῇ.—ς') ἀξίαν: τὰ δ' ἐν μέσῳ δι' οὐδενὸς ποιῇ (=οὐδενὸς ἀξία θεωρεῖς). Σοφ. Ο.Κ. 584.

§ 383 Μετ' αἰτιατικῆς ἢ διὰ σημαίνει τὸ ἀναγκαστικὸν αἷτιον καὶ σπανίως τὸ τελικόν: ἐτετίμητο ὑπὸ Κύρου δι' εὐροίας. Ε. ἀν. 1, 8, 29.—Λακεδαιμόνιοι ἡγούμενοι τῶν συμμάχων διὰ τὴν σφετέραν δόξαν ἀκορτας προσάγουσι τοὺς πολλοὺς εἰς τὸν κίνδυνον. Θ. 2, 89.

Σημ. 1. Διὰ τίνα ἐνίοτε=ὅσον ἐξαρτᾶται ἔκ τινος: ἐπεὶ διὰ γε ὑμᾶς αὐτοὺς πάλαι ἂν ἀπωλώλετε. Δ. 18, 49. τὸ δὲ εἰ μὴ διὰ τίνα=εἰ μὴ ἐκώλυσέ τις: Μιλτιάδην εἰς τὸ βάραθρον ἐμβαλεῖν ἐψηφίσαντο καί, εἰ μὴ διὰ τὸν πρόταριν, ἐπέπεσεν αὐρ. Πλ. Γορ. 518

(Σημ. 2. Παρὰ ποιηταῖς σημαίνει καὶ τὸ διὰ μέσου (μετὰ τῆς ἐννοίας τῆς ἐκτάσεως): διὰ πόντιον κῆρ' ἐπόρευσας ἐμὰν ἀνασσαν. Εὐρ. Ἰππ. 753. παρ' Ὀμήρῳ δὲ καὶ χρονικὴν διάρκειαν: μήπως διὰ νύκτα φεύγειν ὀρμήσονται. Θ, 510.)

§ 384. Ἐν συνθέσει σημαίνει α') διὰ μέσου (μέχρι τέλους): διέρχομαι, διαμένω, διατελῶ, διεξέρχομαι. β') μεταξύ: διαλείπω. γ') χωρισμὸν καὶ διανομήν: διίστημι, διασχίζω, διακρίνω.—διαδίδωμι. δ') ἐντέλειαν: διαφθείρω. ε') ἀμιλλαν καὶ ἀμοιβαιότητα: διαπίνομαι τι. — διαλέγομαι, διαλλάττομαι. *διαπίνω* *διαλέγομαι*

3. Ὑπέρ(=ὑπεράνω).¹

§ 385. Ἡ ὑπέρ μετὰ γενικῆς (καθαρᾶς συνήθως) σημαίνει α') ὑπεράνω²: ὁ θεὸς ἔθηκεν ἡλίον ὑπὲρ γῆς. Πλ. Τιμ. 38.—β') (σπανίως πρὸς τοῖς πεζοῖς) πέραν ὁρίου τινός: ἐξέπλει ὥς πολεμήσων τοῖς ὑπὲρ Χερρονήσου Θραξίν. Ε. ἀν. 2, 6, 2.—Μεταφορικῶς γ') ὑπεράσπισιν ἢ πρὸς τὸ συμφέρον: μεγίστων ἐπαύρων ἀξίους ἡγούμεναι γεγενῆσθαι τοὺς ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος προκινδυνεύσαντας. Ἰσ. 4, 75.—ὑπὲρ φύλου πορνητόρ. Μέ. 735. στρατη-

¹ Λατιν. *super*.

² Σπανίως κίνησιν ἔκ τινος καὶ δὴ ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω: κυλινδοῦσι λίθους ὑπὲρ ταύτης τῆς πέτρας. Ε. ἀν. 4, 7, 4.

γαῖν ὑπὲρ Φιλίππου. Δ.3,6.—δ') σκοπόν : ὑπὲρ ἀρετῆς ἀθαράτου πάντα ποιῶσιν. Πλ.συμπ.208.—ε') αἰτίαν : ὑπὲρ τῶν παρελθόντων ὀλίγους τιμωρησάμενοι πολλοὺς ποιήσετε κοσμιωτέρους. Λυσ.19,5.—ς') ἀντικατάστασιν : ἐγὼ ὑπὲρ σοῦ ἀποκρινοῦμαι. Πλ. Γοργ. 515.—ζ') ἀναφοράν : ὑπὲρ (=περί) οὗ τῶν μέλλετε τὴν ψῆφον φέρειν. Λυκ.7.

(Σημ. Παρ' Ὁμήρῳ ἅπαντ' ἀντὶ ἐκείνου ἀντὶ τῆς πρός : καὶ μὴν ὑπὲρ πατρός λίσσο. Ω, 466.)

§ 386. Μετ' αἰτιατικῆς ἡ ὑπὲρ σημαίνει ὡσαύτως τὸ ὑπὲρ-άνω ἢ πέραν ὁρίου τινός (τοπικῶς, χρονικῶς, μεταφορικῶς) : ἐπολέμει τοῖς Θραξὶ τοῖς ὑπὲρ Ἑλλησπορτοῦ οἰκοῦσι. Ξ.ἀν.1,1,9.—οἱ ὑπὲρ τὰ στρατεύσιμα ἔτη γεγονότες. Κ.1,2,4.—ὑπὲρ ἡμᾶς γαίνεται ἡμῶν τὰ εἰρημένα εἰρῆσθαι (=ὑπὲρ τὰς ἡμετέρας διανοητικὰς δυνάμεις). Πλ.Παρμ. 128.

§ 387. Ἐν συνθέσει ἡ ὑπὲρ σημαίνει α') ὑπεράνω ἢ πέραν : ὑπερβαῖν, ὑπερέχω.—ὑπερπόντιος. β') ὑπεράσπισιν : ὑπεραπολογοῦμαι τινας. γ') περιφρόνησιν : ὑπερορῶ. δ') λίαν : ὑπέρδεινος.

Προθέσεις τριπλῶτοι.

1. Ἀμφί¹ (= ἀμφοτέρωθεν).

§ 388. Ἡ ἀμφί μετα γενικῆς (καθαρᾶς) ἅπαντ' ἐπὶ μεταφορικῆς σχεδὸν μόνον σημασίας, ἀντὶ τῆς περὶ : ὥς δ' ὅτε οὗς καὶ λέων μάχεσθαι πίδακος ἀμφ' ὀλίγης (=ἐνεκα...). Π.825. οἱ δὲ προσήεσαν πολλῷ θορόβῳ ἀμφί (=περὶ) ὧν εἶχον διαφερόμενοι. Ξ.ἀν.4,5,17.

§ 389. Μετὰ δοτικῆς (τοπικῆς) σημαίνει α') περίξ : ἕστασαν ἀμφί Μεροισιάδῃ². Ρ.267.—β') αἰτίαν (=ἐνεκα), παρὰ ποιηταῖς : μαχήσονται ἀμφί γυναικί. Γ.254.—γ') ἀναφοράν : οὐδὲν φοβηθεὶς ἀμφί τῇ γυναικί. Ἡρ.6,62. ἀμφ' Ὀδυσσῆι μυθεόμην. δ.151.

§ 390. Μετ' αἰτιατικῆς ἡ ἀμφί σημαίνει α') περίξ : καταλαμβάνουσι τοὺς φύλακας ἀμφί πῦρ καθημένους. Ξ.ἀν.4,2,5. Διὰ τοῦ οἱ ἀμφί τινα σημαίνεται ὅ τι καὶ διὰ τοῦ συνηθεστέρου οἱ περὶ τινα : οἱ ἀμφ' Ἀριστοτέλῃ. Ξ.Ἑλλ.2,3,46.—β') χρονικὴν διάρκειαν (ιδίως παρὰ ποιηταῖς) : τὸν ἀμφί τὸν χειμῶνα χρόνον διήγειν ἐν Βαβυλῶνι. Ξ.Κ.8,6,22.—γ') περίπου : ἀμφὶ μέσας νύκτας. Ξ.ἀν.2,2,8. πελασταὶ ἀμφί τοὺς δισχιλλούς. 1,2,9.—δ') ἀναφοράν : προσεποιεῖτο ἐπιστήμων εἶναι τῶν ἀμφί τὰς τάξεις. Ξ.ἀν.2,1,7.

¹ Συγγενῆς τῷ ἀμφω, ἅπαντ' δὲ σχεδὸν μόνον παρὰ ποιηταῖς, τοῖς Ἰωσι καὶ τῷ Ξενοφῶντι, πλὴν τοῦ οἱ ἀμφί τινα.

² Σπανιώτατα ἐπὶ χρόνου ἀντὶ τῆς ἐν : ἄλλω ἀμφ' ἐνί (=ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ). Πίνδ. Ὀλ. 13.

§ 391. Ἐν συνθέσει σημαίνει α') ἀμφοτέρωθεν : ἀμρίστομος. ἡ Ἀττική οὐ περιήρπτος, ὥσπερ νῆσος, ἀλλ' ἀμφιθάλασσός ἐστι. Ξ.Πόρ.1,7.—β') περίξ : ἀμφίρπτος, ἀμφιέννυμι.

2. Περὶ(=πέριξ, καὶ δὴ πανταχόθεν κυρίως).

§ 392. Ἡ περὶ μετὰ γενικῆς (καθαρῆς) σημαίνει α') περίξ : ¹ τεάνρυστο περὶ σπείους γλαφυροῖο ἡμερίς. ε, 68.—β') ὑπεράσπιν : εἰς οἰωνὸς ἄριστος, ἀμύρεσθαι περὶ πάτρης. Μ.243.—γ') αἰτιον : εἴπερ γὰρ ἀδικεῖν χρή, τυραννίδος περὶ κάλλιστον ἀδικεῖν (=χάριν. ἔνεκx). Εὐρ. Φοιν. 524.—δ') ἀναφοράν : εἴ τις περὶ τῶν τοιούτων σοφός ἐστι. Πλ.ἀπ.19.—εὐ κακῶς διαροηθεὶς περὶ τῶν οἰκείων οὐδέποτε καλῶς βουλευσεται περὶ-τῶν ἀλλοτριῶν. Ίσ.1,35.

Σημ. Μετὰ γενικῆς (ἀφαιρετικῆς) παρ' Ὁμήρῳ σημαίνει πολλάκις ὑπεροχὴν σύνηθες τὸ περὶ πάντων (Α,287). Ἐν δὲ τῷ πεζῷ λόγῳ ἐτηρήθη ἡ σημασία αὕτη ἐν τῷ περὶ πολλοῦ (πλείονος, πλείστον, παρτός) ποιῆσθαι ἢ ἡγεῖσθαι τι (κυρίως=περισσότερον (τοῦ) πολλοῦ τιμᾶν τι κλπ.) : ὥστε δὲ περὶ πολλοῦ ποιούμενος αὐτούς. Ἡρ.1,73. Ὁμοίως λέγεται περὶ ὀλίγου, ἐλάσσονος, εὐδενὸς ποιῆσθαι ἢ ἡγεῖσθαι τι. (Λυσ. 1,26).

§ 393. Μετὰ δοτικῆς ² (τοπικῆς) σημαίνει περίξ : στρεπτοὺς εἶχον περὶ τοῖς τραχήλοις. Ξ.ἀν.1,5,8. Συνηθέστερον ἀπαντᾷ μετὰ φόβου σηματικῶν ῥημάτων ³ πρὸς δήλωσιν μεγάλου ἐνδικοφέροντος (κυρίως ἀναφορῆς) : Ζεὺς ἔδεισε περὶ τῷ γένει ἡμῶν, μὴ ἀπόλοιτο πᾶν. Πλ.Πρωτ.322.

* (Σημ. Παρὰ ποιηταῖς λαμβάνεται καὶ πρὸς δήλωσιν ὑπερασπίσεως : τεθράμεναι καλὸν ἄνδρ' ἀγαθὸν περὶ ἢ πατρίδι μαρτάνεον. Τυρτ.2,10,1.)

§ 394. Μετ' αἰτιτικῆς ἢ περὶ σημαίνει α') περίξ : ἐκέλευσε τούτους θέσθαι τὰ ὅπλα περὶ τὴν σκηνήν. Ξ.ἀν.1,6,4. Ἐνίοτε δὲ προσεγγίζει εἰς τὴν σημασίαν τῆς ἐν ἢ κατὰ : Καμβύση χρονοῖσιν περὶ Αἴγυπτον. Ἡρ.3,61.⁴—β') περίπου : ἀπέθανον περὶ πεντήκοτα. Ξ.Ἑλλ.4,5,17. περὶ τούτους τοὺς χρόνους. Θ.3.89.—γ') ἀναφοράν : ὁ σώφρων τὰ προσήκοτα πράττει ἄν καὶ περὶ θεοὺς ⁵ καὶ περὶ ἀνθρώπους. Πλ.Γοργ.507⁶.

Σημ. 1. Διὰ τοῦ οἱ περὶ τινα σημαίνονται α') οἱ περὶ τὸ ὀνομαζόμενον πρόσωπον, οἱ ὅπαδοι : τίς κοσμῶν κάλλιον φαίνεται τοὺς περὶ αὐτὸν

¹ Παρὰ ποιηταῖς καὶ μάλιστα σπανιώτατα.

² Παρὰ τοῖς πεζοῖς σπανίως.

³ Οὕτω καὶ μετὰ τοῦ θαρρῶ (=οὐ φοβοῦμαι) : θάρρει τοίνυν περὶ σαρτῶ. Πλ.Θεαιτ.148.

⁴ Πρὸς κατέμενον κατὰ χώραν. Θ.4,14.

⁵ Πρὸς τοὺς θεοὺς εὐσεβῶς ἔχειν. Λυκ. 15.

⁶ Ἐνίοτε δύναται νὰ ἐρμηνευθῇ καὶ δι' ἀπλῆς γενικῆς : ὁ περὶ ταύτην τὴν πόλιν ρομοθίτης. Πλ. νόμ. 842. κατὰ τοὺς περὶ Ἀσσίαν λόγους (=τοὺς τοῦ Α. λόγους). Φαίδρ. 279. αἱ περὶ τὸ σῶμα ἡδοναί.

ἡ βασιλεύς; Ξ.Κ.8,2,8.—β') τὸ ὀνομαζόμενον πρόσωπον καὶ οἱ περὶ αὐτό: οἱ περὶ Ξενοφῶντα ἔνδον ἦσαν. Ξ. ἄν. 7,4,16. ¹

Σημ. 2. Οἱ περὶ τι=οἱ ἀσχολούμενοι περὶ τι ²: ὁ σοφιστὴς ἐπαινῶν ἂ πωλεῖ, ἐξαπατῇσιν ἡμᾶς, ὥσπερ οἱ περὶ τὴν τοῦ σώματος τροφήν. Πλ. Πρωτ. 313.—τὰ περὶ τι=τὰ ἀφορῶντά τι: βούλου εἶναι τὰ περὶ τὴν ἐσθῆτα φιλόκαλος, ἀλλὰ μὴ καλλωπιστής. Ίσ.1,27. ³

§ 395. Ἐν συνθέσει ἡ περὶ σημαίνει α') περί: περιτεριχίω, περίοικος. β') ὑπεροχὴν: περιεῖμι, περιγίγνομαι. γ') λίαν: περιχαρής, περίφημος.

3. Ἐπὶ ⁴ (=ἐπάνω).

§ 396. Ἡ ἐπὶ μετὰ γενικῆς (καθαρᾶς) σημαίνει α') ἐπάνω (κυρίως ἢ μεταφορικῶς), ἢ τὸ ἀμέσως πλησίον ⁵: στή δ' ἐπὶ μέλεις ἐρεῖσθεις. γ. 225. πᾶς ὅ τ' ἐπὶ γῆς καὶ ὁ ὑπὸ γῆς χρυσὸς ἀρετῆς οὐκ ἀντάξιός. Πλ. νό. 728.—τὸ δίκαιον ἄν τ' ἐπὶ μικροῦ ἄν τ' ἐπὶ μέλλοντος παραβαίῃ τις, τὴν αὐτὴν ἔχει δύναμιν. Δ. 9,16.—Λέπρεον κεῖται ἐπὶ τῆς ⁶ Λακωνικῆς καὶ Ἡλείας. Θ.5,34. Ξενοφῶν κελεύει αὐτοὺς αὐτοῦ μέναι ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ. Ξ. ἄν.4,3,28. διὰ τοῦ τὰ ἐπὶ Θράκης (χωρία) σημαίνονται τὰ ἐπὶ τῶν Θρακικῶν παραλίῳ χωρία. (Θ.1,68) ⁶.—β') διεύθυνσιν πρὸς (ἢ καὶ ἀφίξινεῖς) τι τέμνα: ἐπλεον ἐπὶ Λέσβου καὶ Ἑλλησπόντου. Ξ. Ἑλλ.1,2,11. ἀνελώρησαν ἐπ' οἶκον. Θ.4,39,3.—ἀφικνοῦνται ἐπὶ Θράκης. 1,60.—γ') χρονικὴν ἐποχὴν ἢ διάρκειαν: ἐπὶ Λάχης καὶ τοῦ προτέρου πολέμου. Θ.6,6. ὥς ποτ' ἐπ' εἰρήνης. Β.797. ἐπὶ κινδύνου (=κατὰ τὴν ὥραν τοῦ κινδύνου). Θ.6,34.—δ') ἐπιστάσιαν: ἐπὶ τοῦ θεωρικοῦ κατασταθεῖς. Δ.18,118.—ε') (σπανίως) αἰτίαν: τὸ γὰρ πορνῆρόν εἶναι ἐπ' ἐξουσίας καὶ πλούτου τεῖχος ἐστὶ πρὸς τὸ μηδὲν ἄν αὐτὸν ⁷ ἐξ ἐπιδρομῆς παθεῖν. Δ.21,138. Πελειάδες δέ μοι δοκέουσι κληθῆναι ἐπὶ τοῦδε

¹ Παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις λαμβάνεται ἡ φράσις καὶ ὡς ἀπλῆ περίφρασις προσώπου: οἱ περὶ τὸν Κλέονιν. Πολύβ.22,20,7.

² Πρὸς. εἰμί περὶ τι=ἀσχολοῦμαι περὶ τι.

³ Καθ' ἑλξιν δὲ πρὸς τὸ ἐπόμενον ῥῆμα λέγεται καὶ τὸ (ἢ τὰ) περὶ τίνας: τὰ περὶ τῆς δίκης ἐπύθεθε ὅν τρόπον ἐγένετο. Πλ. Φαίδ.58. τὸ περὶ ἀνδρείας πεφυκὸς δεῖ εἰπεῖν. Διάγ.192.

⁴ Ἀντίθετος τῆς ὑπό.

⁵ Σπανίως δὲ καὶ τὸ ἐνώπιον: οὐ γὰρ ἐπὶ μαρτύρων, ἀλλὰ κρυπτόμενα πράσσεται ταῦτα. Ἀντιφ.1,γ',8.

⁶ Ἐπὶ προστατῶν οἰκῶ=ὑπὸ τὴν προστασίαν τινὸς οἰκῶ (περὶ τῶν ἐν Ἀθῆναις ἐποίκων).—ἐπὶ καιροῦ=ἐπιχαίρως (πρὸς. ἐπικαιρως).—μετὰ τοῦ λέγω δὲ δύναται νὰ ἐξηγηθῇ καὶ διὰ τῆς περὶ: ἐπὶ καλοῦ λέγων παιδός. Πλ. Χαρ. 155.—Ἐν τῷ ἐπὶ τριῶν, τεττάρων κλπ. τετάχθαι, στήναι (=εἰς βάθος, ἢ σπανιώτερον κατὰ μέτωπον, τριῶν, τεττάρων τετάχθαι, στήναι) ἢ πρόθεσις σημαίνει διανομήν.—ἐπὶ κέρως=κατὰ παραγωγὴν (ἀντίθετος: ἐς πλάτος). ὅρα Ἀρρ. ἄν.2,8.—ἐφ' ἑαυτοῦ ἐνίοτε=καθ' ἑαυτόν: καὶ εἴ ποιν ἐπὶ σφῶν αὐτόνομοι οἰκῇσιαν. Θ.2,63. προσκεψάμενος ἐπὶ σεαυτοῦ. Ἡρ.7,10.

αἱ γυναῖκες, διότι... Ἡρ.2,57.—ε') τρόπον : οὔτε δικαίως οὐτ' ἐπ' ἀληθείας οὐδεμιᾶς εἰρημέρα. Δ.18,17. ἐπὶ μεγάλης σπουδῆς. Πλ.συμ. 192.

§ 397. Μετὰ δοτικῆς (τοπικῆς ὡς τὰ πολλά) ἡ ἐπὶ σημαίνει α') ἐπάνω : οἱ οἰκοῦσιν ἐπὶ τῷ ἰσθμῷ τῆς Παλλήνης. Θ.1,56.—β') πλησίον ἢ ἐνώπιον : Ἀνακτόριον ἐστὶν ἐπὶ τῷ στόματι τοῦ Ἀμπρατικοῦ κόλπου. Θ.1,55. καὶ χρονικῶς : ἦν ἡλιος ἐπὶ δυσμαῖς. Ε.ἀν.7,3,34.—ἐπὶ τοῖς δικασταῖς ἔλεγες. Δ.19,243.—γ') κατόπιν : Χρυσάντας μὲν δὴ οὕτως εἶπεν· ἀρέστη δ' ἐπ' αὐτῷ Φεραύλας. Ε.Κ.3,7,7. οἱ ἐπὶ πᾶσιν (=οἱ ὀπισθοφύλακες). Ἑλλ.1,1,34.—δ') ἐπιστάσιαν (μετὰ τῆς ἐννοίας τῆς ἐξουσίας) : κατέλιπεν ἐπὶ ταῖς ναυσὶν Ἀντίοχον. Ε. Ἑλλ.1,5,11¹.—ε') προσθήκην : κάρδαμον μόνον ἔχουσιν ἐπὶ τῷ σίτῳ. Ε.Κ.1,2,11. ὀποσχόμενος ἀδελφὴν ἑαυτοῦ δώσειν καὶ χρήματα ἐπ' αὐτῇ. Θ.2,101.—ς') χρόνον, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ὁποίου γίνεταί τι² : ἐπὶ τῷ πράττειν οὐδὲ τὰ μικρὰ ποιεῖτε. Δ.4,20.³ ἐπ' ἡματι τῷδε (=κατὰ τὴν σήμερον ἡμέραν). Ν,234.—ζ') αἰτίαν : πατρίδος ἐπ' αἰσχρίσταις στερηθεὶς αἰτίαις. Λυσ.7,41. χαίρειν ἐπ' αἰσχροῖς ἡδοναῖς οὐ δεῖ ποτε. γνωμ.—η') σκοπόν : ἐπὶ τῷ κερδαίνειν πᾶρ ἄρ οὗτος ποιήσειεν. Δ.45,66.³—θ') ὄρον, συνθήκην : ἡρώτα ἐπὶ τίσιν ἄρ σύμμαχος γένοιτο. Ε. Ἑλλ.3,1,20⁴.—ι') ἐναντίον ἢ πρὸς ἐλάττην τινός : τόσσοι ἐπὶ Τρώεσσι κάρη κομόωρτες Ἀχαιοὶ ἵσταντο. Β.472.—ἐπὶ τῇ πόλει θαραπεύει τινάς. Δ.6,18.

Σημ. Ἐπὶ τινι εἶναι, γίγνεσθαι ἢ ποιεῖν τι=ἔκ τινος ἐξαρτᾶσθαι ἢ ἐξαρτᾶν τι : ἐφ' ἧμῖν ἐστὶ τούτους κολάζειν. Δ.8,2. Κῆρος βουλεύεται, ὅπως μήποτε ἔτι ἔσται ἐπὶ τῷ ἀδελφῷ. Ε.ἀν.1,4,4.—τὸ ἐπ' ἐμοί, σοὶ κλπ.=ἵσον ἐξαρτᾶται ἀπὸ ἐμέ, σέ κλπ.

§ 398. Μετ' αἰτιατικῆς ἡ ἐπὶ σημαίνει τὸ ἐπάνω (ἐπὶ τοπικῆς ἐκτάσεως, εἴτε ἐν κινήσει εἴτε καὶ ἐν στάσει), ἐνίοτε δὲ καὶ τὸ τέρμα τῆς κινήσεως : πλέον ἐπὶ οἰνοπα πόρτον. α,183. τὸ ἔμμα δύναται ἐπὶ πολλὰ στάδια ἐξικρεῖσθαι. Ε.ἀπ.1,4,17.—σκοποὶ ἵσον ἐπ' ἄκρας ἡγεμυδίσσας. π,365.—ἀρέθησαν ἐπὶ τοὺς ἱππους. Ε.Κ.5,5,37.—β') χρονικὴν διάρκειαν : ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας οὐκ ἐρίγγετο τὰ ἱερά. Ε.ἀν.6,6,36.—γ') διευθύνσιν ἀπλῆν ἢ καὶ μετ' ἐχθρικῆς διαθέσεως· ἔτι δὲ καὶ τὸ τέρμα τῆς κινήσεως : ἡ

¹ Οἱ ἐπὶ τοῖς πράγμασιν=οἱ ἐπιστατοῦντες καὶ ἐξουσίαν ἐπ' αὐτῶν ἔχοντες. Δ.8,76. οἱ ἐπὶ τῶν πραγμάτων=οἱ προϊστάμενοι ἀπλῶς τῶν πραγμάτων καὶ διευθύνοντες αὐτά.

² Παρὰ ποιηταῖς ἰδίως καὶ τοῖς μεταγενεστέροις.

³ Ὁμοίως λέγεται : συλλαμβάνειν, ἄγειν τινὰ ἐπὶ θαλάτῳ.

⁴ Ἐπὶ τοῖς ἴσοις καὶ ὁμοίοις ἢ ἐπὶ τῇ ἴσῃ καὶ ὁμοίᾳ=ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς δικαιώμασιν καὶ ταῖς αὐταῖς ὑποχρεώσεσιν.

(Σημ. Παρά ποιηταῖς λαμβάνεται καὶ πρὸς δῆλωσιν διευθύνσεως (μετὰ φιλικῆς ἢ ἐχθρικῆς διαθέσεως) : ἴομεν μετὰ παῖδ' ἐμόν. ψ, 83.—ξὺν δουρὶ μετ' Αὐτομέδοντα βεβήκειν. Π, 864. ἢ πρὸς δῆλωσιν σκοποῦ : μετὰ σέφαρον ἰέναι. Πινδ. Ὀλ. 4, 36.)

§ 403. Ἐν συνθέσει ἢ μετὰ σημαίνει α') μεταξύ : μέθομιλῶ, μέτεμι. μεταπαύομαι. μεταμάζιον. β') κοινωνίαν : μετέχω. γ') κατόπιν : μεταδιδώκω. δ') μεταβολήν : μεταγινώσκω.

5. Παρά(=πλησίον).

§ 404. Ἡ παρά μετὰ γενικῆς (ἀφαιρετικῆς) σημαίνει α') κίνησιν καὶ ἀπομάκρυνσιν ἐκ τῶν πλησίον προσώπου τινός ¹ : παρὰ Κύρου οὐδεὶς λέγεται αὐτομολῆσαι πρὸς βασιλέα. Ξ.οικ. 4. Ἡὼς δ' ἐκ λεχέων παρ' ἀγανοῦ Τιθωροῖο ὤρνυτο. Α, 1.—Μετὰ τῶν ἡμαρτῶν λαμβάνειν, ἀκούειν, μαρθάνειν κ.τ.όμ. σημαίνει τὸ πρόσωπον παρὰ τοῦ ὁποίου λαμβάνει, ἀκούει, μαρθάνει τίς τι : παρὰ Μήδων τὴν ἀρχὴν ἐλάμβανον οἱ Πέρσαι. Ξ.ἀν. 3, 4, 8 ². —β') ἐκ μέρους : παρὰ φίλου ὦν ἀνδρὸς προσφιλεῖς λέξεις λόγους. Σοφ. Ἠλ. 671.

§ 405. Μετὰ δοτικῆς (τοπικῆς) ἢ παρά σημαίνει α') πλησίον : οὐ παρά μητρὶ σιτοῦνται εἰ παῖδες, ἀλλὰ παρὰ τῷ διδασκάλῳ. Ξ.Κ. 1, 2, 8. ὤρμισατο παρὰ τῇ Ἀχερουσιάδι Χερρονήσῳ. ἀν. 5, 10, 2.—β') κτῆσιν : τρία ἐστὶ λόγόν ἄξια τοῖς Ἑλλησι ναυτικά, τὸ παρ' ἡμῖν καὶ τὸ ὑμέτερον καὶ τὸ Κορινθίων. Θ. 1, 36. γ') κρίσιν : δοκεῖς παρ' ἡμῖν οὐ βεβουλεῖσθαι κακῶς. Σοφ. Τρ. 589.

§ 406. Μετ' αἰτιατικῆς ³ ἢ παρά σημαίνει α') πλησίον καὶ παραλλήλως ἢ ἀπλῶς πλησίον (ἐπὶ πράγματων) : παρ' αὐτὴν τὴν Βαβυλῶνα δεῖ παριέναι. Ξ.Κ. 5, 2, 29. ἦσαν κῶμαι πολλαὶ παρὰ τὸν Τίγρητα ποταμόν. ἀν. 3, 5, 2. ἔτυγον βοήθοι παρὰ σφᾶς. Θ. 3, 3. καὶ μεταφορικῶς : μάλλον δὲ τὸ ὅλον ἢ τὴν μέρος παρὰ πάντ' ἐστὶ τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα. Δ 2, 22 ⁴. —β') διάρκειαν χρονικὴν : ὁλίγον ἄνδρα φεῦγε παρ' ὅλον τὸν βίον. Μέ. 443. παρὰ τὸν πόλεμον. Ίσ. 3, 24 ⁵. —γ') διεύθυνσιν πρὸς πρόσωπον ⁶ : ἦγε τοὺς νεαρίτας παρὰ τὸν Χερσίσοπον. Ξ.ἀν. 4, 3, 14. δ) παρὰ

¹ Παρά ποιηταῖς καὶ πράγματος : φάσανον ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ. Α, 190.

² Σπανίως μετὰ γεν. πράγματος, ὅτε καταντᾷ εἰς τὴν σημασίαν τοῦ πράγματος : ταῦτα οἱ Ἕλληνες πνυθάνονται παρὰ πνυθῶν. Ἡρ. 7, 182.

³ Τῆς σημαίνουσας τοπικὴν ἔκτασιν ἢ συνεχῇ χρονικὴν διάρκειαν.

⁴ Παρ' οὐδὲν (μικρόν, ὀλίγον κ.τ.τ.) τίθεσθαι ἢ ἡγεῖσθαι τι=οὐδαμῶς (ὀλίγον κλπ.) τιμᾶν τι.

⁵ Παρ' ἡμέραν=1) κατὰ τὴν ἡμέραν. 2) ἡμέραν παρ' ἡμέραν.

⁶ Παρ' Ὁμήρῳ καὶ κίνησιν παράλληλον : βῆ δ' ἰέναι παρὰ τε κλισίας καὶ νῆας Ἀχαιῶν. Θ, 220. μέσσαν καπ' πεδίον παρ' ἐριεῖον ἐσσεύοντο. λ, 167.

σιν: ἡλίον ἐκλείψεις πικρότεραι παρὰ τὰ ἐκ τοῦ πρὶν χρόνου μνημονεύμενα. Θ.1,13.—ε') διαφοράν: παρ' ὀλίγον ἦλθον ἀποβαεῖν. Ίσ.17,42.—ς') ἐξείρεσιν (=πλήν, ἐκτός): οὐκ ἔστι παρὰ ταῦτ' ἄλλα. Ἀρ.νε.698.—ζ') ἐναντίον: οὐδενὶ πώποτε συνεχώρησα οὐδὲν παρὰ τὸ δίκαιον. Πλ.ἀπ.23 —η') αἰτίαν: οὐ παρὰ τὴν αὐτοῦ ῥώμην τοσοῦτον ἐπνύξεται Φίλιππος, ὅσον παρὰ τὴν ἡμετέραν ἀμέλειαν. Δ.4,11.

§ 407. Ἐν συνθέσει ἡ παρὰ σημαίνει α') πλησίον: πάρειμι, παρακάθηναι, παρατίθηναι.—β') ἐκ μέρους: παραλαμβάνω.—γ') ἐναντίον ἢ παράβασιν: παραπρεσβύω. παρασπονδῶ.—δ') οὐκ ὀρθῶς: παρακούω· παραποιῶ.—ε') πλαγίως, ἢ ληληθῶς: παρεισδύομαι.

6. Πρὸς¹ (=πλησίον²).

§ 408. Ἡ πρὸς μετὰ γενικῆς σημαίνει α') ἐκ τοῦ μέρους τινός: ἔκετ' ἐμὸν δῶ ἢ ἐπρὸς ἡοίωρ ἢ ἐσπερίωρ ἀνθρώπων. Θ,29. Χαλκίς πρὸς τῆς Βοιωτίας κεῖται. Δ.23,182. οἰκέουσι πρὸς νότον ἀνέμον. Ἡρ. 3,101. καὶ ἐπὶ προσώπων: τιμὴν ἀρνύμενοι Μεγελῶ πρὸς Τρώων. Α,160. Μεταφορικῶς δὲ σημαίνει—β') καταγωγὴν: Ἀλκιβιάδης λέγεται πρὸς πατρός Ἀλκμεωνιδῶν εἶναι. Δ.21,144.—γ') τὸ ἴδιον ἢ ἀρμόζον: χρηστοῦ πρὸς ἀνδρὸς μηδὲν ἐρροεῖν κακόν. γνωμ. ἄτοπα λέγεις καὶ οὐδαμῶς πρὸς σοῦ. Ξ.ἀπ.2,3,15.—δ') κρίσιν: πρὸς θεῶν ἀσεβείας, πρὸς ἀνθρώπων αἰσχυρός. Ξ.ἀν.2,5,20.—ε') τὸ ποιητικὸν αἷτιον: ὁμολογεῖται πρὸς πάντων. Ξ.ἀν.1,9,21.—ς') πρὸς χάριν ἢ ὠφέλειαν: σπονδὰς ἐποιήσατο πρὸς τῶν Θηβαίων μᾶλλον ἢ ἐαυτῶν. Ξ. Ἑλλ.7,1,17. ἐλπίσας πρὸς ἐαυτοῦ τὸν χρησμόν εἶναι. Ἡρ.1,75³.—Πρὸς τούτοις λαμβάνεται ἡ πρὸς μετὰ γενικῆς (ἀφαίρετικῆς) καὶ ἐπὶ ἰκεσίας: τὴν εὐγένειαν πρὸς θεῶν μὴ μοι λέγε. Εὐρ. ἀπ.⁴

§ 409. Μετὰ δοτικῆς (τοπικῆς) ἡ πρὸς σημαίνει α') ἔμπροσθεν καὶ πλησίον ἢ ἀπλῶς πλησίον: εἰς μάχην καθίσταται πρὸς

¹) Δωρ. καὶ ἑπ. *πρὸτί* καὶ *ποτί*. Τὸ *ποτί* ἀπαντᾷ καὶ παρὰ Πινδάρῳ καὶ ἐν τοῖς χορικῶς τῶν τραγικῶν.

²) Κυρίως σημαίνει πλησίον πρὸς τὸ μέρος τινος ἢ ἀντικρὺ τινος.

³) Πρὸς τινος εἶναι ἢ γίγνεσθαι.=μὲ τὸ μέρος τινός εἶναι ἢ ἔρχεσθαι, ὑπὲρ τινος εἶναι ἢ κηρύττεσθαι (Πλ.Πρωτ.336. Ἡρδ.1,124).

⁴) Ἐνίοτε δὲ μετὰ τῆς προθέσεως καὶ τῆς γενικῆς παρεμβάλλεται ἡ αἰτιατικὴ τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας ἐξαρτωμένη ἐκ τινος ἐξωθεν νοσημένου ἰκετευτικοῦ ῥήματος: μὴ πρὸς σε γούτων τῆς τε νεογάμου κόρης. Εὐρ.Μηδ.324.—Σπανίως δὲ ἡ πρὸς μετὰ γενικῆς σημαίνει καὶ αἰτίαν: πρὸς τίνος ποτ' αἰτίας; Σοφ.Ο.τ.1236. ἢ συμφωνίαν: τὸν ἔρωτα τῶν καλῶν πρὸς τρόπον ἐκλέγεται ἕκαστος (=συμφώνως πρὸς τὸ ἑαυτοῦ ἥθος). Πλ. Φαίδρ.252.

αὐτῇ τῇ πόλει. Θ.2,79. αἱ ἀνακρίσεις ἦσαν πρὸς τῷ ἄρχοντι. Ἰσκ. 6,12.—οἱ ποταμοὶ πρὸς ταῖς πηγαῖς οὐ μεγάλοι εἰσιν. Ε. Ἑλλ.4,3,11¹.—β') προσθήκην : πρὸς τούτοις μαρθάνουσι καὶ τοξεύειν. Ε.Κ.1,2,8.

§ 410. Μετ' αἰτιατικῆς ἢ πρὸς σημαίνει α') (κυρίως ἢ μεταφορικῶς) διεύθυνσιν πρὸς τι ἢ πρὸς τινα ἢ τὸ τέλος τῆς κινήσεως : ἡ γῆ πρὸς Πελοπόννησον ὁρά. Θ.2,55. ὅταν εἰς τὰ πράγματα ἀποβλέψω καὶ ὅταν πρὸς τοὺς λόγους. Δ.3,1. ἐνίοτε δὲ καὶ μετ' ἐχθρικῆς διαθέσεως : πρὸς οὓς ἐπῆσαν. Θ.2,65.—ἀφικόμενος πρὸς τὴν Τεγεᾶτιν. 5,65. ἔρχονται πρὸς ἡμᾶς. Ε. ἄν.5,7,20. πρὸς τὴν ἐκείνων γῆν ἀεὶ ἔστασαν. Θ.4,56².—β') ἐνώπιον : γράφομαι πρὸς τοὺς θεσμοθέτας (=ἐγκλῶ ἐνώπιον τῶν θ). Δ.21,47.—γ') ἐγγὺς (χρονικῶς) : πρὸς ἐσπέραν ἦν. Ε. Ἑλλ.4,3,23.—δ') σκοπόν : παρτοδαπὰ εἴρηται ταῖς πόλεσι πρὸς φυλακὴν καὶ σωτηρίαν. Δ.6,23.—ε') ἀναφορὰν καὶ παρὰθεσιν : ἔχουσι χώραν πρὸς τὸ πλῆθος τῶν πολιτῶν ἐλαχίστην. Ἰσ.4,107.—ἀνθρώπων ὁ σοφώτατος πρὸς θεὸν πλῆθος φανεῖται σοφία. Πλ. Ἰππ. 249.—ς') συμφωνίαν ἢ ἀνυλογία : πρὸς τὴν δύναμιν τὴν αὐτῶν εὖ ποιοῦσιν. Πλ. Φαίδρ.231.—ζ') τρόπον : πρὸς βίαν=βίαν. Σοφ. Φιλ. 92.

§ 411. Ἐν συνθέσει σημαίνει α') διεύθυνσιν : προσάγειν. β') πλησίον : προσοικεῖν. γ') προσθήκην : προσκτεῖσθαι.

7. Ὑπό (=κάτωθεν).

§ 412. Ἡ ὑπό μετὰ γενικῆς σημαίνει α') (μετ' ἄφκιρ. γενικῆς) κίνησιν ἐκ τῶν κάτωθεν τινος, ἰδίως παρὰ ποιηταῖς : νεκρὸν ὑπ' Αἴαντος ἐρύειν. Ρ.235. λαβὼν βοῶν ὑπὸ ἀμάξης, σφαγιασάμενος ἐβοήθει. Ε. ἄν.6,2,25.—β') (μετὰ γενικῆς καθαρχῆς) ὑποκάτω (παρὰ τοῖς πεζοῖς ἐν τῷ ὑπὸ γῆς ἰδίᾳ καὶ ὑπὸ μάλης) : πηγὴ ὑπὸ τῆς πλατάνου ῥεῖ. Πλ. Φαίδρ.230.—γ') ποιητικὸν ἢ ἀναγκαστικὸν αἷτιον : ἀπέθανεν ὑπὸ Νικάνδρου. Ε. ἄν.5,1,15.—οἱ βάρβαροι ἐτόξεον ὑπὸ μαστίγων. 3,4,23.—δ') συνόδιν : Λακεδαιμόνιοι ὑπ' αὐλητῶν πολλῶν ἐχώρουν. Θ.5,70.—ε') τρόπον : ὑπὸ σπουδῆς ἐποιεῖτο τὴν διώξιν. Θ.3,33.

§ 413. Μετὰ δοτικῆς (τοπικῆς) σημαίνει α') ὑποκάτω (ἐπὶ στάσεως) : προέτρεχεν ἀπὸ τοῦ δένδρου ὑφ' ᾧ ἦν. Ε. ἄν.4,7,10.—β') ὑποταγὴν (διαρχίᾳ) ἢ ἐπιμέλειαν : οἱ κατὰ τὴν Ἀσίαν

¹ Πρὸς τινὶ εἶμι ἢ γίγνομαι = εἶμαι προσηλωμένος, προσηλωθεὶς εἰς τι : πρὸς τῷ εἰρημένῳ λόγῳ ἦν. Πλ. Φαίδ.84.—Ἐνίοτε δὲ ἰσοδυναμεῖ τῇ ἱρ. σὺν δοτικῇ : πολλοὶ πρὸς μέσῃ Τραχυρίῳ ἀγορεύειν ἐξήκουον. Σοφ. Τραχ. 371.

² Πρὸς ἑαυτὸν διελεῖν, ἄδειν κλπ.=κατ' ἰδίαν ἀναγνῶναι, ἄδειν κλπ.

ὑπὸ βασιλεῖ ὄντες. Ξ.Κ.8,1,6.—γ') ποιητικὸν αἷτιον¹: ὅφ' Ἐκτορι δάμναρτο λαοί. Δ,309.—ὑπὸ παιδοτρίβῃ ἀγαθῷ πεπαιδευμένος. Πλ.Δάχ.184.

(Σημ. Παρὰ ποιηταῖς σημαίνει καὶ συνοδίαν: ὑπὸ βαρβίτῳ χορεύειν. ὡς ἀλλοτῇ ἰταί. Ἡσ.ἐργ.283.)

§ 414. Μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει α') ὑποκάτω²: πεπτηνὸς ἔκειτο ὑπὸ θρόνον. χ.362. Φίλιππος τῶν ὑπὸ τὸν ἥλιον ἀνθρώπων πάντων δεινόςτατός ἐστι. Αἰσχ.2,41.—β') χρονικῶν διάρκειαν: Λακεδαιμόνιοι Αἰγινήταις Θυρέαν ἔδωσαν ἐνοικεῖν διὰ τὰς ὑπὸ τὸν σεισμόν εὐεργεσίας. Θ.4,56.—γ') ὑποταγὴν: Αἴγυπτος πάλιν ὑπὸ βασιλείᾳ ἐγένετο. Θ.1,110.—δ') (σπανίως) συνοδίαν: βούλεσθε καὶ ὑπὸ τὸν αὐλὸν ὑμῖν διαλέγωμαι; Ξ.συμ. 6,3.

§ 415. Ἐν συνθέσει σημαίνει α') ὑποκάτω: ὑπείμι, ἐφίσταμαι. β') λάθρᾳ, ἀνεπαίσθητως, (κατ') ὀλίγον: ὑποπέμνω.—ὑφέρπω.—ὑποπίνω. ὑπόπικρος. γ') συνοδίαν: ὑπάθω, ὑπανλῶ. δ') (πρὸς τὰ) ἐμπρός: ὑπάγετε τῆς ὁδοῦ. Ἀρ.βα.174. ε') πρότερον: ὑπαγορεύω, ὑπάρχω (=πρῶτος ἀρχίζω).

Προθετικά ἐπιρρήματα.

§ 416. Ὡς προθέσεις λαμβάνονται καὶ τὰ ἐξῆς ἐπιρρήματα συντασσόμενα μετὰ γενικῆς: ἐγγύς, πλησίον, εἴσω, ἔσω, ἐξω, ἐκτός, ἐντός, ἐνδον, ἐνώπιον, εὐθύ, μεταξύ, πόρρω καὶ πρόσω, χωρὶς, δίχα, (ἐμ)πρόσθεν, (ἐξ)ὀπισθεν, (ἀπ)ωθεν ἢ ἀποθεν, ἀνωθεν) ἀμφοτέρωθεν, ἐκατέρωθεν, εἰθεν καὶ ἐνθεν, ἐναντίον (=ἀπεναντι ἢ ἐνώπιον), πέρι, (κατ') ἀντιπέρας καὶ ἀντιπέραν, καταρτικρύν, πέρα, πλήν, δίκην, χάριν³: πέραν τοῦ Ἑλλησπόρτου (=ἐκείθεν τοῦ Ἑλλ.). Θ.2,67. πέρα τοῦ μετρίου τὰ καθεστηκότα ἐκίρουν (=ὑπερβαίνοντες τὸ μ.). Δ.9,24. τούτων χάριν. Ξ.ἀπ.1,2,54. πόρρω τοῦ βίου. Πλ.ἀπ. 38. ἐπειδὰν τοῦ σώματος δίχα γένηται ἡ ψυχὴ. Ξ.Κ.8,7,20. Διαφέρουσι δὲ τὰ ἐπιρρήματα ταῦτα τῶν κυρίων προθέσεων, καθ' ὅσον ταῦτα ἀπαντῶσι καὶ κατ' ἐκυστά, ἄνευ δηλ. πλαγίων πτώσεων.

Σημ. 1. Ἀντὶ τῆς γενικῆς τῶν προσωπικῶν ἀντωνυμιῶν ἐμοῦ, σοῦ κλπ. λαμβάνεται κανονικῶς ἡ αἰτιατ. τῶν κτητικῶν ἐμός, σός μετὰ τῆς αἰτιατ. χάριν: τὴν σὴν δ' ἤκω χάριν. Σοφ.Φιλ.1413.

(Σημ. 2. Τὸ εἶσω παρ' Ὀμήρῳ συνθέσσειον αἰτιατικῇ συντάσσεται καὶ μάλιστα ἐπιτασσόμενον συνήθως αὐτῆς: δόμον Πηληϊον εἶσω. Σ.60.)

(Σημ. 3. Τὸ πλήν λαμβάνεται καὶ ὡς σύνδεσμος καὶ πολλάκις τίθεται μετ' ὀνόματος κατ' ἑλλειψιν τοῦ προηγουμένου ῥήματος μετ' ἀρνήσεως νοουμένου: πάντες ἡδέως δέχονται τὰς ἐορτὰς πλήν οἱ τύραννοι. Ξ.Ἰε.1,18.)

¹ Τηρουμένης πως, ἰδίᾳ παρὰ ποιητοῖς, καὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ὑποκάτω.

² Καὶ σπανίως πλησίον: ἀναχωρηκότες ὑπὸ τὸ τεῖχος ἡσυχίαν εἶχον. Ξ. Ἑλλ.6,5,8. ὑποκειμένης τῆς Εὐβοίας ὑπὸ τὴν Ἀττικὴν. Ἰσ.4,108.

³ Παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ἀντὶ τοῦ ἔνεκα.

Ἰδιαίτεροι παρατηρήσεις
περὶ τῶν προθέσεων.

§ 417. Αἱ προθέσεις ἦσαν ἐν ἀρχῇ τοπικὰ ἐπιρρήματα καὶ ὡς τοιαῦτα λαμβάνονται οὐχὶ σπανίως (καὶ δὴ πᾶσαι σχεδὸν) ἐν τῇ ἐπικῇ γλώσσῃ, τινὲς δὲ καὶ παρ' Ἡροδότῃ καὶ τοῖς τραγικοῖς : ἐπὶ δ' ὀρθοῶν ἤλασε χαλκόν. Λ. 640. κρουγῇ δὲ κεῦθε· σὺν δ' αὖ-
τως ἐγώ. Σοφ. Ἀντ. 85. ἔζοντο... πρῶτος μὲν ὁ Σιδώνιος βασι-
λεύς, μετὰ δὲ ὁ Τύριος. Ἡρ. 8, 67. Παρὰ τοῖς Ἀττ. πεζογράφοις
μόνη ἡ πρὸς (= προσέτι) ἐτήρησε τὴν σημασίαν ταύτην ἐν τῇ καὶ
πρὸς καὶ πρὸς δὲ καὶ : ἄθλιός ἐστιν ὁ ἀδίκως ἀποκτείνας καὶ ἐ-
λευεινός γε πρὸς. Πλ. Γοργ. 469. πρὸς δὲ καὶ γῆρ δουλώσετε. Θ.
3, 58.

§ 418. Ἡ ἀρχικὴ σημασία τῶν προθέσεων καταφαίνεται ἐν τῇ τμήσει.
Παρὰ ποιηταῖς δηλ. καὶ τῷ Ἡροδότῃ ἡ μετ' ἐπιρρηματικῆς σημασίας λαμ-
βανομένη πρόθεσις ἀποχωρίζεται πολλάκις διὰ παρεμβολῆς λέξεως ἢ λέ-
ξεων ¹ ἀπὸ τοῦ ῥήματος μεθ' οὗ ἔπρεπε νὰ ἀποτελῇ ἐν συνθέσει μίαν λέξιν :
περὶ δ' ἀμβρόσιος κέχυνθ' ὕπνος. Β, 19. ἀπὸ μὲν σεωντὸν ὤλεσας. Ἡρ. 3.
36. ² Παρ' Ὀμήρῳ δὲ ³ ἡ πρόθεσις ἐνίοτε καὶ ἐπιτίσσεται τοῦ ῥήματος :
ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχῇ Πατροκλῆος. Ψ, 65. καὶ ἀνευ παρεμβολῆς λέξεως : ὀλέ-
σας ἀπο φίλους ἑταίρους. ν, 340.

§ 419. Σπανίως αἱ προθέσεις ἀπαντῶσι καὶ μετ' ἐπιρρημάτων συντε-
ταγμέναι (ἰδίως τοπικῶν καὶ χρονικῶν) : κτήμα ἐς αἰί. Θ. 1, 22. μέχρι
ἑταῖθα. Ξ. ἀν. 5, 5, 4. εἰς ἀπαξ. Αἰσχ. Προμ. 750. (πρβλ. εἰσέτι, παραντίκα.)

§ 420. Καὶ δύο προθέσεις ἐνίοτε (καὶ μετ' ἐπιρρηματικῆς μάλιστα ση-
μασίας ἔτι) συνάπτει ὁ Ὀμήρος, σπανίως δὲ καὶ οἱ τραγικοὶ ἐν τοῖς λυ-
ρικοῖς μέρεσι, π. χ. ἀμφὶ περὶ ἡ ἀμφιπερὶ, ἀπὸ πρό ἢ ἀποπρό, διὰ πρό
ἢ διαπρό, διέκ, ὑπέκ, κλπ. : ἀμφὶ περὶ κρήνην. Β, 305. διαπρό δωμάτων.
Εὐρ. Ὀρ. 1495. ὄχθαι ἀμφὶ περὶ μεγάλ' ἴαχον. Φ, 10. στή δὲ παρῆξ. λ, 486.

§ 421. Ἐνίοτε παρ' Ὀμήρῳ καὶ Ἡροδότῃ (ἐπὶ ἀναφορᾷ) ἀντὶ ἐπα-
ναλήψεως τοῦ αὐτοῦ συνθέτου ῥήματος ἐπαναλαμβάνεται μόνῃ ἡ πρόθεσις.
(παρ' Ἡροδ. μάλιστα κανονικῶς, ὅταν τὰ ῥήματα συνδέωνται διὰ τοῦ
μὲν-δέ). Τὸ φαινόμενον τοῦτο συνοδεύεται κανονικῶς ὑπὸ τμῆσεως : αὐτὰρ
Πηλεΐδης κατὰ μὲν δολιχόσκιον ἔγχος θῆκ' ἐς ἀγῶνα φέρων, κατὰ δ' ἀσιπῖδα
καὶ τρυφάλειαν. ψ, 798. κατὰ μὲν ἔκασσαν Ἀρνυμόν πόλιν, κατὰ δὲ Χαρά-
δρην. Ἡρ. 8, 33. ἐν μὲν γαίαν ἔτενξ', ἐν δ' οὐρανόν, ἐν δὲ θάλασσαν.
Σ, 183.

¹ Συνήθως γίνεται παρὰ τοῖς Ἀττ. ποιηταῖς καὶ τῷ Ἡροδ. τμῆσις διὰ παρεμβολῆς μικρᾶς τινος λέξεως, π. χ., ἀπὸ μ' ὀλεῖς. Σοφ. Φιλ. 817. ἀπὸ δ' ἔθραυσεν. Εὐρ. Φοιν. 1399. ἐξ ὧν εἶλον. Ἡρ. 2, 40.

² Μοναδικὰ τὰδε : ἔν μοι λάβεσθε τοῦ μύθου. Πλ. Φαίδρ. 237. — διὰ δ' ἀμπερές. λ, 377. Ρ, 309. φ, 422. ἐκ δ' ὀνομακλήθη. δ, 278.

³ Σπανιώτατα δὲ καὶ παρ' ἄλλοις ποιηταῖς : Ἀγαμέμνωνος πέμψαντος ὧ γύναι μετὰ. Εὐρ. Ἐκ. 504.

§ 422. Παρὰ ποιηταῖς ἐνίοτε, ἰδίως τοῖς τραγικοῖς, σπανίως δὲ καὶ παρὰ τοῖς πεζοῖς, ἐπαναλαμβάνεται τὸ αὐτὸ ῥῆμα ἀπλοῦν ἀντὶ συνθέτου : ἀπώλεσας¹, ὤλεσας Εὐρ. Ἐκ. 167. παρῆν καὶ Κριτόβουλος .... ἦν δὲ καὶ Κτήσιππος. Πλ. Φαίδ. 59. Ἐνίοτε δὲ παρ' Ὀμήρῳ προηγείται ἀπλοῦν τὸ ῥῆμα, ἀκολουθεῖ δὲ ἡ πρόθεσις νοουμένου καὶ τοῦ ῥήματος : ὠρυτο δ' ἀναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων, ἄν δ' Ὀδυσσεὺς πολέμητις. Γ. 269.

§ 423. Ὅταν δύο προθέσεις διχ συμπλεκτικῶν ἢ διαζευκτικῶν συνδέσμων συνδεόμεναι συντάσσωνται μετὰ τοῦ αὐτοῦ οὐσιαστικοῦ, τότε τὸ οὐσιαστικὸν τίθεται μεθ' ἐκτέρας αὐτῶν : πᾶς ὁ τ' ἐπὶ γῆς καὶ ὁ ὑπὸ γῆς χρυσὸς ἀρετῆς οὐκ ἀντάξιός. Πλ. νό. 728.

§ 424. Αἱ προθέσεις τίθενται ἀμέσως πρὸ τοῦ οὐσιαστικοῦ μεθ' οὗ συντάσσονται· πολλάκις δ' ὅμως παρεμπίπτει μία ἢ δύο, σπανιώτερον δὲ καὶ πλείονες λέξεις¹ : ἐπ' οὖν τὸ Λυσιτελοῦν ἕκαστοι χωροῦσιν. Δ. 2, 28. παρ' ἴσως τάλαρτα τριακόσια. 22, 44. ἐν μὲν γὰρ εἰρήρῃ. Ἡρ. 1, 87. κατὰ γὰρ οἶμαι τὴν συγγένειαν. Πλ. πολιτικ. 307. κατὰ σώματος μορφῇ. Φαίδρ. 271. πέμπει ἐς τῶν Σικελῶν τοὺς τὴν δίοδον ἔχοντας. Θ. 7, 32. — τὰ περὶ θεῶν ὁρατῶν τε καὶ γεννητῶν εἰρημέρα φύσεως ἐχέτω τέλος. Πλ. Τιμ. 40. Κανονικῶς παρεντίθενται οἱ ἐπιθ. προσδιορισμοί, π.χ. διὰ τὰς ὑπὸ τὸν σεισμὸν γενομένης ἐνέργειας. Θ. 4, 56.

§ 425. Αἱ προθέσεις τίθενται πολλάκις καὶ μετὰ τὸ οὐσιαστικὸν καὶ δὴ παρ' Ὀμήρῳ μὲν πᾶσαι, παρὰ δὲ τοῖς ἄλλοις ποιηταῖς² αἱ δισύλλαβοι καὶ ἀναστροφῆς (ἀναβίβασμοῦ δηλ. τοῦ τόνου) ἐπιδεκτικαί, ὧν ὁ τόνος κανονικῶς ἀναβιβάζεται τότε : τῶν ἀνασφόντων ὕπο. Σοφ. Φιλ. 6. τοῦ θεοῦ πάρα. Ο. Τ. 95.

(Σημ. 1. Ἡ ἀνὰ ἀναβιβάζει τὸν τόνον μόνον ἐν τῇ σημασίᾳ τοῦ ἀνάστηθι (πρὸς δ' ὅμως καὶ § 426). Οὐδέποτε δὲ πᾶσχει ἀναστροφὴν τόνου ἢ διὰ, ἀμφὶ καὶ ἀντί, πρὸς ἔξ καὶ ἡ περί, ὅταν σημαίνῃ πολὺ, περισσῶς, πλείον.)

(Σημ. 2. Δὲν ἀναβιβάζεται πρὸς τούτοις συνήθως ὁ τόνος α') ὅταν μεταξὺ τοῦ οὐσιαστικοῦ καὶ τῆς προθέσεως παρεμπίπτῃ λέξις τις : ποσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν. Β. 44. — β') ἂν ἡ πρόθεσις πᾶσχη ἐκθλιψιν : τῆσι παρ' εἰνάτες χάλκεον δαίδαλα πολλά. Σ. 400.)

Σημ. 3. Ἐν τῷ πεζῷ τῶν Ἀττικῶν λόγῳ ἐπιτάσσεται τοῦ οὐσιαστικοῦ ἡ περί, οὐχὶ σπανίως ἡ καταχρηστικὴ ἔνεκα, ἐνίοτε δὲ (μετὰ τὸ ἀναφορ. δε) καὶ ἡ ἀνευ πρὸς δὲ καὶ τὸ προθετικὸν ἐπίρρημα χαρὶν : γῆς πέρι

¹ Συνήθως παρεντίθενται ἐπιτακτικοὶ σύνδεσμοι (π.χ. γέ, μὲν, δέ, δέ γε, τέ, γάρ, μὲν γάρ, οὖν, τοίνυν, ἴσως, ἄρα, μὲν οὖν, μὲν γάρ, αὖ, δ' αὖ) συνδεόντες προτάσεις, τὸ οἶμαι, ἡ γενικῇ.

² Σπανίως τοῖς κωμικοῖς, πλὴν τῆς περί.

³ Ἡς ὁ τόνος ἀναστρέφεται καὶ ὅταν ἀκόμη μεταξὺ τοῦ οὐσιαστικοῦ καὶ αὐτῆς παρεμπίπτῃ λέξις : τίνων δὴ πέρι λέγομεν; Πλ. νό. 809. τῶν δὲ δὴ δευτερίων ὁρᾷ καὶ σκοπεῖν χρὴ πέρι. Φιλ. 22.

Θ.3,13. τοῦ παρακρούσασθαι καὶ φρενακίσαι ἔρεκα. Δ.20,88. — ὦρ ἄρεν. Ξ.Κ.6,1,14. τοῦτων χάριν. ἀπ.1,2,54.

§ 426. Προθέσεις τινὲς λαμβάνονται παρὰ ποιηταῖς καὶ τῷ Ἡροδότῳ κατ' ἔλλειψιν τοῦ ἐστί ἢ ἄλλου τινὸς εὐκόλως ἐκ τῆς ἀκολουθίας τοῦ λόγου νοουμένου βήματος. Οὕτω παρ' Ὀμήρῳ λαμβάνονται αἱ προθέσεις ἐνι, πάρα, ἐπι, μέτα, ἀνα : οὐ γάρ τις μέτα τοῦτος ἀνὴρ ἐν τοῖσδε. φ.93. οὐδ' ὁ κωλύσων πάρα. Σοφ. Ἡλ.1197. ἀλλ' ἀνα. (δηλ.στήθι = ἀνάσθηθι). Σ,178. ὁδ' ἐγὼ πάρα. Ἑρμ.π.57.

§ 427. Σπανίως μὲν παρὰ τοῖς πεζοῖς καὶ τοῖς κωμικοῖς, πολλάκις δ' ὅμως παρὰ τοῖς ἄλλοις ποιηταῖς παρεντίθεται ἡ πρόθεσις μεταξὺ τοῦ ἐπιθέτου καὶ τοῦ οὐσιαστικοῦ : τῷ τότε ἐν χρόνῳ. Σοφ.Ο.Τ.564. οὐδενὶ ξένῳ. Πλ.Κρ.48. Σύνηγες τὸ οὐδὲν (μῆδέν) δι' ἄλλοι.

Σημ. 1. Καὶ τὰ συνθετικά τοῦ οὐδέις καὶ μῆδεῖς (ἐν τῷ ἐνικῷ), πρὸς δὲ καὶ τὰ τοῦ οὐδέτερος καὶ μῆδέτερος, ἀποχωρίζονται ἐνίοτε διὰ πρόθεσεως : οὐδὲ παρ' ἐνὸς ἔμαθον (= παρ' οὐδενὸς). Ξ.Κ.2,3,9. οὐδὲ μεθ' ἐτέρων ἦσαν. Θ.2,67.

Σημ. 2. Τὸ εὖ πάσχειν καὶ εὖ ποιεῖν διὰ τὴν συχὴν χρῆσιν ἐκλαμβάνονται ὡς παρεθετικά συνθέσεις. Ἐντεῦθεν προέκυψε τὸ ἀντ' εὖ ποιεῖν (Ξ.ἀν.5,5,21). οὐρ εὖ πάσχειν (Δ.8,65). ξὺν κακῶς ποιεῖν (3,13).

§ 428. Ὅταν μετ' εὐπρόθετόν τι ἐπιφέρηται λέξις πρὸς παροβολὴν διὰ τοῦ ὡς (σπανιώτερον τοῦ ὥσπερ), ἡ πρόθεσις συνήθως ἐπαναλαμβάνεται ἔαν δ' ὅμως ἡ παροβολὴ προηγῇται, τότε τίθεται μόνον μετὰ τῆς παροβολῆς ἡ πρόθεσις καὶ μάλιστα ἐπὶ μὲν τοῦ ὡς κανονικῶς, ἐπὶ δὲ τοῦ ὥσπερ σπανιώτερον : παρ' ἡμᾶς φοιτᾷ ὡς παρὰ φίλους. Πλ. πολ.328. — ὡς ἐν κατώτεροις αὐτῶν ταῖς πράξεσιν ἡγήσω καθεωρακῆναι τὴν ἀμέλειαν. νό.905. ὥσπερ ἐν ἀλλοτρίᾳ τῇ πόλει ἐκινδύνεον. Ἰσ.8,12. ὑμᾶς χρῆ, ὅταν τελευτήσω, ὡς περὶ εὐδαίμονος ἐμοῦ καὶ λέγειν καὶ ποιεῖν πάντα. Ξ.Κ.8,7,6. ὥσπερ πρὸς θεοὺς ἔχειν τοὺς ἐν ἐκάστοις ἄρχοντας. Πλ.Θεαιτ.170. — ἀλλὰ καὶ : τὴν ψυχὴν ἐκλυομένην ὥσπερ ἐκ δεσμῶν ἐκ τοῦ σώματος. Φαῖδ.67.

§ 429. Ἐὰν δύο ἢ πλείονα οὐσιαστικὰ πρᾶκτακτικῶς συνδεόμενα συντάσσωνται μετὰ τῆς αὐτῆς προθέσεως, ἡ πρόθεσις τίθεται α') πρὸ ἐκάστου οὐσιαστικοῦ, ἔαν πρόκειται ἐκάστη ἔννοια κεχωρισμένῳ καὶ βοηθῇ καὶ μετ' ἐμφάσεως καὶ ἐξενεχθῇ : τὸ μεγαλοπρεπὲς καὶ ἐλευθέριον καὶ διὰ τοῦ προσώπου καὶ διὰ τῶν σχημάτων διαφαίνει. Ξ.ἀπ.3,10,5. — β') μόνον πρὸ τοῦ πρώτου, ἔαν ἅπασαι αἱ ἔννοιαι ὡς ἐν ὅλον νοῶνται : ἀπὸ τε τῶν νεῶν καὶ τῆς γῆς. Ξ. Ἑλλ.1,1,3.

(Σημ. Παρὰ τοῖς λυρικοῖς καὶ τοῖς δραματικοῖς τίθεται καὶ πρὸ τοῦ β' μόνου : πόλιν τάνδε κόμισε Διὶ καὶ πατρὶ σὺν Αἰακῷ. Πινδ.Πυθ.8,141. ποτὲ μὲν κακόν, ἄλλοτ' ἐπ' ἐσθλὸν ἔρπει. Σοφ. Ἀντ.367.)

§ 430. Ἐπὶ τῶν πρᾶξεων μόνον ἐπὶ ἐμφάσεως ἢ πρὸς σφηνείαν ἐπαναλαμβάνεται ἡ πρόθεσις : προδιδόμεθα ὑφ' ὑμῶν, Δωριεῖς Δωριέων. Θ.6,80. εὐδὲρ θανμαστὸν πεποιήκαμεν, εἰ τὴν ἀρχὴν μὴ ἀρεῖμεν ὑπὸ τῶν μερίστων ρικηθέντες, τιμῆς καὶ δέους καὶ ὠφελείας. 1,76. ὑπὸ ταύτης ἄγονται τῆς ἐλπίδος, τῆς τοῦ ὀφθεῖναι τι ἐκεῖ ὧν ἐπεθύμουν. Πλ.Φαῖδ.68. — ἐρ' Ἀρείῳ

πάγῳ, ἐν τῷ σεμνотάτῳ δικαστηρίῳ. Λυσ. 6, 14. ἡλθον ἐπὶ τὴν μητρόπολιν, ἐφ' ἡμᾶς. Θ. 6, 82.

§ 431. Ἐάν μετ' οὐσιαστικὸν συνημμένον μετὰ προθέσεως ἀκολουθῇ ἀναφορ. ἀντωνυμία ἐν τῇ αὐτῇ σχέσει, ἡ πρόθεσις ἐπαναλαμβάνεται μὲν πολλάκις παρὰ τοῖς πεζοῖς καὶ πρὸ τῆς ἀναφορ. ἀντωνυμίας, συνηθέστερον δ' ὁμῶς παραλείπεται : *πάρεισιν ἐν ταῖς τεταγμέναις ἡμέραις, ἐν αἷς δεῖ αὐτοὺς παρῆναι*. Ξ. Κ. 1, 2, 4. — *δικας ἤθελον δοῦναι παρὰ πόλεσιν, αἷς ἂν ἀμφοτέροι ἐνυμῶσιν*. Θ. 1, 28. *τιμῶνται παρ' ἀνθρώποις οἷς προσήκει*. Ξ. ἀπ. 2, 1, 32. Ἄν δ' ὁμῶς τὸ ἐμπροθετον ἀναφορικὸν προτάσσεται, ἡ πρόθεσις ἐπαναλαμβάνεται καὶ πρὸ τοῦ ἐπομένου δεικτικού : *πρὸς ὃ τις πέφυκε, πρὸς τοῦτο δεῖ ἕκαστον ἔργον κομίζειν*. Πλ. Πολ. 423.

§ 432. Συνήθως παραλείπεται ἡ πρόθεσις ἐν τοῖς διχλόγοις : *Πῶς ἔχεις δόξην τοῦ τοιοῦδε πέρι;—Τίτος δὲ;—Τοῦ ὑπολαμβάνειν παρὰ παντὶ*. Πλ. Πολ. 456.

§ 433. Ἀντὶ ἐμπροθέτου προσδιορισμοῦ σημαίνοντος στάσιν τίθεται καθ' ἑλξιν καὶ βραχυλογίαν ἐμπρόθετος προσδιορισμὸς μετὰ τῶν προθέσεων *ἐκ, ἀπὸ, παρὰ, σημαίνων τὴν ἀπὸ τόπου κίνησιν, ὅταν τὸ μὲν ῥῆμα τῆς προτάσεως σημαίνῃ κίνησιν, πρὸ τῆς προθέσεως δὲ κεῖται ἄρθρον : οἱ ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἔφυγον (=οἱ ἐν τῇ ἀγορᾷ ἔφυγον ἐκ τῆς ἀγορᾶς)*. Ξ. ἀν. 1, 2, 18.

(Σημ. Ὅμοια ἑλξίς καὶ βραχυλογία συμβαίνει ἐνίοτε καὶ ἐπὶ τῶν εἰς θεν τοπικῶν ἐπιρρημάτων : *τοὺς ἐνδοθεν ἐξῆγε (=τοὺς ἐνδον ὄντας ἐξῆγεν ἐνδοθεν)*. Ξ. Κ. 5, 2, 5.)

§ 434. Πολλάκις μετὰ ῥημάτων κινήσεως σημαντικῶν συνάπτεται κατὰ πρόληψιν ἐμπρόθετος προσδιορισμὸς δηλῶν στάσιν, διότι ὁ λέγων ἀποβλέπει εἰς τὴν μετὰ τὴν κίνησιν ἐπερχομένην στάσιν : *ἐν γούνασι πίπτετε Διόνε*. Ε. 370. *τὸ δ' ἐμὸν σῶμα, ὅσαρ τελευτήσω, μὴτ' ἐν χρυσῷ, μὴτ' ἐν ἀργύρῳ θῆτε*. Ξ. Κ. 8, 7, 25. *ὁ τὴν πόλιν ἐν πολέμῳ κατέστησεν*. Πλ. Μνξ. 242. *πρηνὲς ἐπὶ γαίῃ κάππεσε*. Π. 310. Παρὰ τοῖς πεζοῖς συμβαίνει τοῦτο ἐπὶ ῥημάτων χρόνου παρακειμένου ἰδίως ἢ ὑπερσυντελίκου : *οἱ ἐν τῷ Ἡραίῳ καταπεφνευγότες ἐξῆσαν*. Ξ. Ἑλλ. 4, 5, 5. ὡς εἶδον τοὺς συμμάχους πρὸς Ἑλικῶνι πεφνευγότας. 4, 3, 18.

§ 435. Βραχυλογικῶς πολλάκις μετὰ ῥημάτων στάσεως σημαντικῶν συνάπτεται προσδιορισμὸς κινήσεως, διότι νοεῖται ἅμα καὶ ἡ προσηγηθεῖσα ἢ ἀκολουθήσασα κίνησις : *παρῆσαν εἰς Σάρδεας (=ἐλθόντες εἰς Σάρδεας παρῆσαν ἐκεῖ)*. Ξ. ἀν. 1, 2, 2. *εἰς Λεορτίους ἐνυπολιτεύσας (=εἰς Λ. μετοικήσας καὶ ἐνταῦθα ἐνυπολιτεύσας)*. Θ. 6, 4. — *σφάξαντες ταῦθον εἰς ἀσπίδα* (οὕτω δηλ. ὥστε τὸ αἶμα νὰ ῥέῃ εἰς τὴν ἀσπίδα). Ξ. ἀν. 2, 2, 9.

Σημ. Αἱ ἐν § 434 καὶ 435 πρόληψεις καὶ βραχυλογίαι συμβαίνουσιν καὶ ἐπὶ ἐπιρρημάτων : *τοὺς ἐκεῖ καταπεφνευγότας*. Θ. 3, 71. — αὐτοῖς οἱ Λακεδαιμόνιοι εἶπον Ὀλυμπίαζε παρῆναι. 3, 5.

§ 436. Σπανίως καθ' ἑλξιν τίθεται ἡ εἰς ἢ ἡ πρὸς μετ' αἰτιατικῆς ἀντὶ τῆς ἐν μετὰ τοτικῆς : *εἰς τὸ χρηστήριον τὸ εἰς Δελφούς ἀπέμπεψαν*. Ἡρ. 7, 239. Ἐρασινίδης ἐκέλευσεν ἐπὶ τοὺς πρὸς Μιτυλήνην πολέμιους πλεῖν. Ξ. Ἑλλ. 1, 7, 29.

§ 437. Ἐν τοῖς μετὰ προθέσεων συνθέτοις ῥήμασιν ἐπικρατεῖ ἡ ἢ τῆς προθέσεως ἔννοια : πολλοῖς ἢ γλῶσσα προτρέχει τῆς διαφοράς. Ἰσ.1,40. προαπεστάλησαν τῆς ἀποστάσεως. Θ.3,5. καταιτιᾶσθαι τινας. Ε.Κ.6,1,4. ἡ ἢ τοῦ ῥήματος : καταχρῶμαι τι. Δ.18,150. ἐντυχόντες τῆς γεφύρας. Ἡρ.4,140. Συνηθέστατα δ' ὅμως ἐκ τῆς συνθέσεως προκύπτει νέα ἔννοια, πρὸς ἣν ῥυθμίζεται καὶ ἡ σύνταξις : διαχρῶμαι ἐμαυτόν (=ἀποκτείνω, διαφθείρω ἐμαυτόν).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

Περὶ ἐπιρρημάτων.

§ 438. Τὰ ἐπιρρήματα, ἐκτρέφοντα κυρίως τὰς σχέσεις τοῦ χρόνου, τόπου, τρόπου καὶ ποσοῦ, πρὸς δὲ κκτάρῃσιν ἢ ἀπόφασιν καὶ βεβαιότητα ἢ ἀβεβαιότητα, προσδιορίζουσι τὰ ῥήματα, τινὰ δὲ καὶ ἐπίθετα ἢ ἄλλα ἐπιρρήματα, π.χ. χθὲς ἤλθοι. ἐνταῦθα ἔμειναν. καλῶς ἔχει. πάνυ καλός. μάλ' ἐγγύς. οὐκ ἔστι. πρὸς σέ τοι ἤλθομεν. Πλ.Πρωτ 318. ἴσως ἂν ἔλθοι. Αἰσχ.7, 689.

Σημ. Περὶ τῆς συντάξεως τῶν ἐπιρρημάτων μετὰ πλαγίων πτώσεων ἐγένετο ἡδὴ λόγος ἐν τοῖς περὶ πτώσεων.

α'. Παρατηρήσεις περὶ τινῶν ἐπιρρημάτων
καὶ ἐπιρρηματικῶς λαμβανομένων λέξεων ἢ φράσεων.

§ 439. Ἀέι. Τοῦτο πολλάκις καὶ μάλιστα μετὰ συνάρθρου μετοχῆς ἢ ἐπιθέτου σημαίνει ἐκάστοτε : τοῦτο ἔτι καὶ νῦν διαμένει τῷ αἰε βασιλεύοντι. Ε.Κ.7,1,47. ὅς ἂν αἰε τῶν φίλων τυγχάνη ἀδικῶν. Πλ.Γορ.480.

§ 440. Ἄλλως=κατ' ἄλλον τρόπον. Ἐνίοτε σημαίνει ὅπ' ἄλλῃ ἐποψίῃ, πλὴν τούτου, ἐν γένει, ἀπλῶς, μάτηρ : συγγενεῖς ἦσαν ἔνδορ καὶ ἄλλως (=πλὴν τούτου) εὐμερεῖς. Ε.Ἑλλ.5,2,9. ἀόρατον καὶ ἄλλως ἀναισθητον (=ἐν γένει). Πλ.Τιμ.52. ἄλλως ἔρεχα λόγου ἐλέγετο (= ἀπλῶς, ἀσκόπως). Κρ.46,

Σημ. Ἄλλως τε =πρὸς τούτοις. Σοφ.Ο.Τ.1114.—Τὸ δὲ ἄλλως τε καὶ (σπανιώτερον : καὶ ἄλλως καὶ) τίθεται συνήθως μετὰ χρονικῶν καὶ ὑποθετικῶν καὶ σπανίως αἰτιολογικῶν προτάσεων ἢ μετοχῶν καὶ δύναται νὰ ἐρμηνεύηται διὰ τοῦ καὶ μάλιστα : ἀπιστον ταῖς πολιτείαις ἢ τυραννίς, ἄλλως τε καὶ ὁμορον χώρην ἔχουσι. Δ.1,5. ἄλλως τε καὶ ἐπειδὴ εἰς οὐδὲνα οὐδὲν ἐνωτέρω. Θ.2,3.

§ 441. Αὐθις (Ἰων. αὐτις· συγγενὲς τῷ αὐ) =πάλιν. Ἐνίοτε δέ, καὶ ἰδίως μετὰ μέλλοντος, σημαίνει ἄλλοτε, βραδύτερον : νῦν μὲν ἀπέλα (=ἄπιθι)· αὐθις δ' ἐγὼ παρδσομαι πρὸς σέ. Ε.Κ.8,3,32. ἵνα μήτε νῦν μήτ' αὐθις ὡς ὑγιαίνοντι μοι προσέχητε. Δ.9,20. Συνηθέστερον ἐπὶ τῆς σημασίας ταύτης εἶναι τὸ εἰσαῦθις : καὶ μοι ἐπιδείξιν αὐτοῦ τούτου ποιῆσαι, τῆς βραχυλογίας, μακρολογίας δ' εἰσαῦθις. Πλ.Γοργ.449. τὸ αὐθις λαμβάνεται καὶ ἐν ἀπαριθμήσεσι : τὸ πρῶτον Ἀμφίπολιν λαβὼν μετὰ ταῦτα Πόδναν, πάλιν Ποτειδαίαν, Μεθώνην αὐθις, εἴτα Θετταλίαν ἐπέβη. Δ.1,12.

§ 442. Αὐτίκα=εὐθὺς, παραχρῆμα. Τοῦτο πολλάκις τίθεται ἐπὶ τῆς

σημασίας τοῦ παραδείγματος χάριν: πᾶν τοῦναντίον ἐστὶν ἐπὶ ᾧ οἱ τε δειλοὶ ἔρχονται καὶ οἱ ἀνδρεῖοι· αὐτίκα εἰς τὸν πόλεμον οἱ μὲν ἐθέλουσιν ἵναί, οἱ δὲ οὐκ ἐθέλουσιν. Πλ.Πρωτ.359.

§ 443. Δέυρο. Τὸ δέυρο κυρίως σημαίνει κίνησιν πρὸς τὸ μέρος ἔνθα ὁ λέγων εὐρίσκεται: ἔλθε δέυρο. Ἀρ.Θε.319. Πολλάκις δὲ λαμβάνεται μετὰ προστακτικῆς καὶ ὡς παρακελευσματικὸν μόριον: δέυρ' εἰπέ. Πλ.ἀπ.24. τὸ δέυρ' εἰ=ἔως τώρα.

Σημ. Ἐπὶ παρακελεύσεων τίθεται (ὡς πληθυντικὸν τοῦ δέυρο) καὶ τὸ δεῦτε, συνήθως παρ' Ὀμήρῳ καὶ μίλιστι μετὰ πληθ. ῥήματος: δεῦτε ἔομεν. Ε,128¹. οὐχὶ σπανίως δὲ καὶ μετὰ τοῦ ἄγετε, ἢ ἄγε: δεῦτε ἄγετε Ἐλέην δώομεν Ἀρεΐδῃσιν. Η,350. δεῦτε ἄγε Φαιήκων ἡγήτορες εἰς ἀγορὴν ἵναί (=ἴτε). θ,11.

§ 444. Τὸ εἶεν ἐκφράζει συγκατάθεσιν καὶ τίθεται ἐν διαλόγοις, ὅταν ὁ λέγων ἀποδέχεται τὰ εἰρημένα, ὅπως μεταβῇ εἰς τὰ ἐπόμενα: εἶεν· ἀλλὰ νῆ Δία.... Δ.20,75.

§ 445. Εἶτα καὶ ἔπειτα. Ταῦτα τίθενται πρὸς δήλωσιν χρονικῆς ἀκολουθίας: τὸ πρῶτον Ἀμφίπολιν λαβὼν εἶτα Θετταλίας ἐπέβη. Δ.1,12. καὶ ἐπὶ ἀπαριθμήσεων μετὰ τὸ πρῶτον ἢ πρῶτον μὲν: τοῦτο πρῶτον αὐτὸν ταράττει· εἶτα τὰ τῶν Θετταλῶν. Δ.1,22. Πολλάκις δέ, ἐν ἀρχῇ ἐρωτήσεως μάλιστα, διὰ τούτων ἐκφράζεται θαυμασμὸς ἢ καὶ ἀγανάκτησις διὰ τινὰ ἐσφαλμένην γνώμην ἢ ἀξίωσιν: ὦν ἐκτῆσω κακῶς ἥρχες· εἰτ' ἐγὼ δίκην δῶ σὼν κακῶν ὁ μὴ σφαλεῖς; Εὐρ.Ι.Α.384. ἐν διαλόγοις τίθενται προσέτι, ὅταν ὁ λέγων πρὸς τὴν παρὰδοξον ἢ ἁτοπον γνώμην ἄλλου ἐπιφέρῃ μετὰ θαυμασμοῦ ἀντίρρησίν τινα: Εἰ νομίζοιμι θεοὺς ἀνθρώπων τι φροντίζειν, οὐκ ἂν ἀμελοῖην αὐτῶν.—Ἐπεὶ οὐκ οἶε φροντίζειν; οἱ πρῶτον μὲν.... Ε.ἀπ.11. Ἐπὶ ταύτης τῆς σημασίας ἐκφέρονται χάριν μεζίζονος ἐμφάσεως μετὰ τοῦ καὶ (κἄτα, κἄπειτα): κἄπειτα τοιοῦτον ὄντα οὐ φιλεῖς αὐτόν; Ε.Κ.2,3,31.

Σημ. Ἐνίοτε ἢ διὰ τοῦ εἶτα εἰσχυρομένη πρότασις παρίσταται ὡς ἀκολουθία τῶν προηγουμένων: εἰ δὲ προσηύμεθα καὶ τούτους, εἴτ' Ὀλυρθορ ἐκεῖνος καταστρέφεται... (=καὶ κατὰ συνέπειαν ἔπειτα). Δ.1,12.

§ 446. Μάλιστα. Μετ' ἄριθμητικῶν τὸ μάλιστα σημαίνει ὡς ἔγγραστα: ἔτη τριακόσια μάλιστα. Α.1,13.

§ 447. Μόνον οὐ. Τοῦτο τίθεται, ὅπως κολίσῃ ὑπερβολικὴν τινα ἔκφρασιν (=σχεδόν): οἱ ἀπὸ τῶν συμβολαίων ζῶντες μόνον οὐκ ἐν τοῖς δικαστηρίοις οἰκοῦσιν. Ἰσ.15,38.

§ 448. Ὅσον οὐ. Τοῦτο λαμβάνεται ἐπιρρηματικῶς ἐπὶ χρόνου=σχεδόν ἤδη: ὁ μέλλων καὶ ὅσον οὐ παρὼν πόλεμος. Θ. 1,36.

§ 449. Οὐδὲ πολλοῦ δεῖ, οὐδ' ὀλίγου (γε) δεῖ=οὐδαμῶς. Αἱ φράσεις αὗται ἀπαντῶσι πικρὰ Δημοσθένει, τιθεμέναι μετ' ἀρνητικὴν πρότασιν. Φαίνεται δὲ ὅτι προήλθον ἐξ ἐλλείψεως τῆς ἀντιθέτου φράσεως ἀλλὰ τοῦ παντός δεῖ: οὐκ οὐρ βούλεται τοῖς ἑαυτοῦ καιροῖς τὴν παρ' ἑμῶν ἐλευθερίαν ἐφευρεῖν, οὐδὲ πολλοῦ δεῖ. 8,42. οὐχ' ἔν' ἐκάστους ἡμῶν ἰδῶσιν ἔχοντας τὰ αὐτῶν, οὐδ' ὀλίγου δεῖ. 16,16. Ἀνάλογον τούτοις εἶναι τὸ οὐδ' ἔγγυς: ἀλλ' οὐκ ἐποίησε τοῦτο, οὐδ' ἔγγυς. 18,96.

§ 450. Πολλάκις. Τοῦτο μετὰ τοῦ εἰ, ἵνα μὴ, μὴ ἔχει ἐνίοτε τὴν ση-

¹ Ὁρα καὶ Ν,481.

μασίαν τοῦ ἔως, τυχόν : εἰ ἄρα πολλάκις μὴ προσεσχέκατε τῷ τοιούτῳ. Πλ. Δίχ. 179. μὴ πολλάκις ἡμῶς ὁ Ἐπιμηθεὺς σφέλη εξαπατήσας. Πρωτ. 361.

§ 451. Πόθεν; Τοῦτο τίθεται καὶ πρὸς δῆλωσιν ἰσχυρᾶς ἀρνήσεως : Διὰ τί ποτε ἄνθρωποι καλοῦνται ; ἢ οὐ ἔχεις εἰπεῖν ; — Πόθεν ὦ ῥαβί ; Πολ. Κρατ. 298.

§ 452. Ποτέ. Ἐνίο-ε (ἐπὶ προσδοκίας) σημαίνει τέλος πάντων : ὁ δὲ Ἀγνοῖλαος χρόνῳ ποτὲ εἶπεν. Εἰ Ἑλλ. 4, 1, 13. ἐφάνθη ποτέ. Σοφ. Ἀντ. 103. Ἐν εὐθείᾳ δὲ ἡ πλαγία (συνήθως μετὰ τὸ θανατῶν) ἐρωτήσει κείμενον ἐμφαίνει καὶ ἀπορίαν τοῦ ἐρωτῶντος : πολλάκις εἰδοῦσα τίσι ποτὲ λόγοις ἐπεισαν Ἀθηναίους οἱ γραψάμενοι Σωκράτη. Εἰ. ἀπ. 4, 1, 1.

§ 453. Πού. Τοῦτο πολλάκις σημαίνει ἔως, ἂν δὲν ἀπατῶμαι : πάντες πον πρὸς τὸν θεὸν ἀποβλέπουσι. Εἰ. οἰκ. 17, 2.

§ 454. Πῶ καὶ ἔτι. Τὸ μὲν πῶ τίθεται ἐν προτάσεων ἀποφατικῶν ἢ καταφατικῶν μὲν, περιεχούσαις δὲ ἀπόφασιν, καὶ σημαίνει ἀκόμη, μέχρι τοῦδε : οὐκ ἴσασι πῶ τὴν ἡμετέραν ξυμμαχίαν. Εἰ. ἀν. 7, 3, 35. τίς πῶ τούτῳ ἐπεχείρησε ; Θ. 3, 45, 2. Τὸ δὲ ἔτι ἐν καταφατικῶν μὲν προτάσεων κείμενον σημαίνει ἀκόμη : πάσχω ἔτι καὶ νῦν. Πλ. συμ. 215. ἐν ἀποφατικῶν δὲ, ἢ καταφατικῶν κίεν, περιεχούσαις δὲ ἀπόφασιν, σημαίνει πλέον : οὐκέτι καιρὸς ὀκνεῖν. Σοφ. Ἡλ. 22. τί τὸ κωλύον ἔτι ἔσται ; Δ. 1, 12.

Σημ. Τὸ πώποτε τίθεται καὶ ἐν καταφατικῶν προτάσεων : εἶπον ξέρον τις ἠδίκησε πώποτε (= ποτὲ ἔως τώρα). Ἀρ. Βα. 147.

§ 455. Τάχα. Ἐπὶ τῆς πρώτης αὐτοῦ σημασίας (= τάχως) παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς πεζογράφοις σπανίως ἀπαντᾷ. συνηθέστερον λαμβάνεται ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ἔως, μεθ' οὗ ἐνίοτε καὶ συνάπτεται πλεονακτικῶς : τάχ' ἂν τις πολεμήσειε. Ἰσ. 5, 30. τάχ' ἂν ἔως. Πλ. νό. 629.

§ 456. Τάχιστα. Τοῦτο συνάπτεται πολλάκις μετὰ τῶν χρονικῶν συνδέσμων πρὸς δῆλωσιν ταχίστης χρονικῆς ἀκολουθίας : ἐπεὶ ἡρέθη τάχιστα, ἤρξατο πρῶτον ἀπὸ τῶν θεῶν. Εἰ. Κ. 1, 5, 6.

§ 457. (Τὴν) ἀρχὴν = κατ' ἀρχάς, ἐξ ἀρχῆς. Μετὰ τοῦ οὐ ἢ μὴ σημαίνει οὐδαμῶς, μηδαμῶς : ἀρχὴν θηρῶν οὐ πρέπει τάμνησθαι. Σοφ. Ἀντ. 92. χαλεπώτερον ἐκ πλουσίου πένητα γενέσθαι ἢ ἀρχὴν μὴ πλουτεῖν. Εἰ. ἀν. 7, 28.

§ 458. Ὡς. Περὶ τῶν διαφορῶν αὐτοῦ χρήσεων καὶ σημασιῶν ἐγένετο λόγος ἐν τοῖς ἀνωτέρω. Ἐνταῦθα σημειούμεθα μόνον ὅτι καὶ πρὸ ἐμπροθέτων προσδιορισμῶν (ὡς εἰς, ὡς ἐπὶ κλπ.) ἐνίοτε τίθεται πρὸς δῆλωσιν τοῦ ἐξ ὑποκειμένου ἢ ἀναλογικῆς σχέσεως : παρεσκευάζοντο ὡς εἰς μάχην. Θ. 4, 93. ἀναγεσθαι ἐμελλεν ὡς ἐπὶ ναυμαχίαν. Εἰ. Ἑλλ. 1, 1, 12. πλεῖς ὡς πρὸς οἶκον. Σοφ. Φιλ. 58. κατέλαβε τὴν ἀκρόπολιν ὡς ἐπὶ τυραννίδα. Θ. 1, 26. — ἄπιστον τὸ πλῆθος λίγεται ἀπολέσθαι ὡς πρὸς τὸ μέγεθος τῆς πόλεως. 3, 113.

β'. Περὶ τῶν ἀρνητικῶν καὶ ἀπαγορευτικῶν επιρρημάτων.

1. Σημασία καὶ χρῆσις αὐτῶν.

§ 459. Διὰ μὲν τοῦ οὐ ἐκφράζεται ἀρνησις ἀντικειμενική, διὰ δὲ τοῦ μὴ ὑποκειμενική. Τὸ μὲν α' εἶναι ἀρνητικόν, τὸ δὲ β' ἀπαγορευτικόν.

Σημ. Τὸ οὐχί¹ εἶναι σπχνιώτερον, ἐπὶ ἐμφάσεως τιθέμενον.

1. Σύνθετον ἐκ τοῦ οὐ καὶ τοῦ ἄχωρίστου ἐπιτακτικοῦ μορίου χι. πρβλ. μήχι, ράχι, ἤχι (= ὅπου).

§ 460. Ἐκ τῶν ἀνεξαρκήτων προτάσεων αἱ μὲν τῆς κρίσεως λαμβάνουσιν οὐ, αἱ δὲ τῆς ἐπιθυμίας μή.

Σημ. Σπανίως τίθεται τὸ μή καὶ ἐν προτάσεσι κρίσεως ἐρωτηματικαῖς: πῶς ἂν λέγων γέ τις τοῦτο, ὃ λέγοι, μή τὸ ὅν λέγοι; Πλ. Κρατ. 429.

§ 461. Ἐκ τῶν ἐξηρητημένων προτάσεων αἱ μὲν τελικαὶ καὶ ὑποθετικαὶ λαμβάνουσι τὸ μή, αἱ δὲ ἄλλαι τὸ οὐ. Ὑπὸ τὰς τελικὰς ὑπάρχοντι καὶ αἱ ἀναφορικαὶ τελικαὶ καὶ αἱ ἐκ τῶν φροντίδος σημαντικῶν ῥημάτων ἐξερτῶμεναι καὶ διὰ τοῦ ὅπως εἰσαγόμεναι πλάγιοι ἐρωτηματικαὶ (§ 211), ὑπὸ δὲ τὰς ὑποθετικὰς αἱ περιέχουσαι ὑπόθεσιν ἀναφορικὰ καὶ χρονικὰ (§§ 241 καὶ 247, 6').

§ 462. Ἐπὶ τοῦ τελικοῦ, τοῦ συνάρθρου καὶ τοῦ λαμβανομένου ὡς ὑποκειμένου ἀπροσώπων ῥημάτων ἀπαρεμφάτου τίθεται μή, ἐπὶ δὲ τοῦ εἰδικοῦ συνήθως μὲν οὐ, ἐνίοτε δὲ μή: Δημήτριος ἔδωκε τοὺς καρπούς, ὃ τοῦ μή θηριωδῶς ζῆρ ἡμᾶς αἵτιοι γεγόνασιν. Ἰσ. 4, 28. »δοῦλον αὐτοῦ ὁ νόμος, »μὴ γυνάσκεισθαι αὐτόν. Αἰσχ. 1, 138. χρὴ μὴ καταφροεῖν τοῦ πλήθους. Ἰσ. 5, 79. — οὐδένα οἶμαι δαιμόνων εἶναι κακόν. Εὐρ. Ἰ. Τ. 391. — οἱ μάντιες λέγονται ἑαυτοῖς μὴ προορᾶν τὸ ἐπίον. Ξ. συ. 4, 5.

Σημ. Μετὰ τοῦ εἰδικοῦ ἀπαρεμφάτου τίθεται πάντοτε μή, ὅταν ἀνήκη εἰς πρότασιν ἀπαιτοῦσαν μή: νόμιζε μηδὲν εἶναι τῶν ἀνθρωπίνων βέλαιον. Ἰσ. 4, 42. Ἐπὶ δὲ τοῦ τελ. ἀπαρεμφάτου καὶ τοῦ ἐξαρτωμένου ἐξ ἀπροσώπου ῥήματος ἐπὶ ἀντιθέσεως (οὐκ-ἀλλὰ) τίθεται ἐνίοτε ἄρνησις οὐ ἀντὶ μή: ἡκουσιν ἀξιοῦντες ἡμᾶς οὐ ξυμμαχεῖν, ἀλλὰ ξυναδικεῖν. Θ. 1, 39. χρὴ οὐ βασκαίνειν ταύτην τὴν δύναμιν πειρᾶσθαι, ἀλλ' ἐτέραν αὐτοῖς προσπαρσκαίνειν. Δ. 8, 10.

§ 463. Μετὰ τῆς μετοχῆς, τῶν ἐπιθέτων, τῶν οὐσιαστικῶν καὶ τῶν ἐπιρρημάτων τίθεται μή, ὅταν περιέχουσιν ἔννοιαν ὑποθετικὴν ἢ ἀνήκωσιν εἰς πρότασιν ἀπαιτοῦσαν μή: ἡδὺν τὸ ζῆρ μὴ φθορούσης τῆς τύχης (= εἰ μὴ φθονῇ ἡ τύχη). γνωμ. ὁ μηδὲν ἀδικῶν οὐδενὸς δεῖται νόμου (= ὅς ἂν μὴ ἀδικῇ). γνωμ. τὸ μὴ δίκαιον ἔργον οὐ λήθει θεός. γνωμ. ὁ μὴ ἱατρός γε ἀνεπιστήμων ὢν ὁ ἱατρός ἐπιστήμων. Πλ. Γοργ. 459. — τὸ ζῆρ μὴ καλῶς πόρος μέγας. Εὐρ. Ἐκ. 378. τλήθι καὶ τὰ μὴ καλά. 1250. σκοπεῖτε μὴ τοῦτο, ἀλλὰ τὴν προθυμίαν. Δ. 29, 45.

§ 464. Τίθεται συνήθως οὐ ἀντὶ μή, ὅταν ἡ ἄρνησις εἶναι οὕτω στενῶς συνημμένη μετὰ τινος λέξεως, ὥστε νὰ ἀποτελῇ μετ' αὐτῆς μίαν ἔννοιαν: εἰ οὐ πολλοὶ ἦσαν (= εἰ ὀλίγοι). Δυσ. 13, 62. εἰ μὴ φῆτε (= εἰ μὴ ἀρνήσθε). Πλ. ἀπ. 25 χρὴ πρὸς θεὸν οὐκ ἐρίζειν (= ὑπέκειν θεῷ). Πίνδ. πυθ. 2, 88. τίς ἂν θεὸν οὐκ ἐθέλοισι ὀφθαλμοῖσιν ἰδοίτο; κ. 573.

§ 465. Τὰ περὶ τοῦ οὐ καὶ μὴ ισχύουσι καὶ περὶ τῶν συνθέτων οὐδεῖς, μηδεῖς, οὔτε, μήτε, οὐδαμῶς, μηδαμῶς κλπ.

(Σημ. Παρ' Ὁμήρῳ τὸ μηδεὶς ἅπαζ μόνον ἀπαντᾷ (Σ, 500)· ἀντὶ δὲ τοῦ μηδὲν ἀπαντᾷ παρ' αὐτῷ (καὶ ἐπὶ τῆς ἐπιρρηματικῆς ἔτι σημασίας) μόνον τὸ μὴ τι. Πλὴν τοῦ οὐδὲν ὑπάρχει ἐν χρήσει καὶ τὸ οὐ τι· συνήθη μάλιστα παρ' αὐτῷ ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ οὐδαμῶς, μηδαμῶς εἰσι τὸ οὐ τι, μὴ τι.)

§ 466. Δύο ἢ (σπανίως) πλείονες ἀπλαῖ ἀρνήσεις τίθενται πολλάκις ἐν τῇ αὐτῇ προτάσει ἀνήκουσαι εἰς ἰδίαν ἐκάστη λέξιν : ὅμων ἔργον τὸ μὴ πείθεσθαι τὰ μὴ δίκαια. Ἀντιφ. 5, 94. οὐ δὲ ἀπειρίαν γε οὐ γήσεις ἔχειν ὅ,τι εἴπης (=οὐ φήσεις δι' ἀπειρίαν οὐκ ἔγειν). Δ 4^υ, 120.

Σημ. Ἐνίοτε χάριν ἐμφάσεως ἐπαναλαμβάνεται ἡ αὐτὴ ἀρνησις : οὐ μὰ Δι', οὐ Φαίδρας ἐποιοῦν. Ἀρ. β.α.1043.

§ 467. Αἱ ἀπλαῖ ἀρνήσεις οὐ, μὴ τίθενται κανονικῶς ἀμέσως πρὸ τῆς λέξεως, ἐφ' ἣν πίπτουσιν : Ἀβροκόμας οὐ τοῦτ' ἐποίησεν, ἀλλ' ἀπῆλυνεν. Ξ. ἀν. 1, 4, 5. ὥς οὐ σὺ αἴτιος δεῖξον. Δ, 19, 335. Ἐνίοτε δ' ὅμως τίθενται καὶ μετὰ τὴν λέξιν ταύτην, ὅταν πρόκειται ὑἄλλον ἢ ἔννοια τῆς λέξεως ταύτης κερωρισμένως νὰ ἀναδειχθῇ. οὕτω μάλιστα ἐπὶ ἀντιθέσεων (διὰ τοῦ μὲν—δὲ γιννομένων) : φίλου τρόπου γίγνωσκε, μίσει δὲ μὴ γνῶμ. ὑπερφρονοῦσι μὲν ἡμᾶς, ὑπομένονσι δ' οὐ. Θ. 6. 68. Ἀριάδνη ὑπῆντησε μὲν οὐ, οὐδὲ ἀνέστη. Ξ. συ. 9, 3.

Σημ. Ἀρνησις κειμένη πρὸ μετοχῆς δύναται ἐνίοτε νὰ ἀνήκῃ καὶ εἰς τὸ ῥῆμα ἐξ οὗ ἡ μετοχὴ ἐξαρτᾶται : μετὰ τὰ Τρωϊκὰ ἡ Ἑλλὰς μεταπίστατό τε καὶ κατοκίετο, ὥστε μὴ ἡσυχάσασα αὐξηθῆναι (= ὥστε μὴ ἡσυχάσασα μὴ αὐξηθῆναι). Θ. 1, 12.

2. Συσσώρευσις ἀρνήσεων.

§ 468. Ὅταν ἡ πρότασις περιέχῃ ἀρνησιν, ἀντὶ τῶν ἀορίστων ἀντωνυμιῶν καὶ ἐπιρρημάτων ἐπιφέρονται κανονικῶς ἐν αὐτῇ αἱ ἀντίστοιχοι ἀρνητικαὶ λέξεις ἐπαναλαμβάνουσιν μετ' ἐμφάσεως τὴν πρώτην ἀρνησιν : οὐκ ἄλλος τῶν Ἑλλήνων ἔπαθεν οὐδεὶς οὐδὲν Ξ. ἀν. 1, 8, 20. σμικρὰ φύσις οὐδὲν μέγα οὐδέποτε οὐδένα οὔτε ἰδιώτην οὔτε πόλιν δρᾷ. Πλ. πολ. 495. μηδέποτε μηδὲν αἰσχρὸν ποιήσας ἔλπιζε λῆσειν. Ἰσ. 1. 16¹.

Σημ. Ἐν τῇ αὐτῇ προτάσει ἡ β' ἀρνησις ἀναιρεῖ τὴν α', μόνον ὅταν προηγῆται σύνθετος ἀρνησις, ἔπηται δὲ ἀπλῇ : οὐδεὶς οὐκ ἔπασχε τι τὴν ψυχὴν (= πᾶς τις ἐπασχε). Ξ. συμ. 1, 9.

§ 469. Τὸ οὐ μὴ τίθεται

α') Μεθ' ὀριστικῆς τοῦ μέλλοντος ἢ συνηθέστερον μεθ' ὑποτακτικῆς, ἰδίως ἀορίστου, πρὸς δῆλωσιν ἐντόνου ἀρνήσεως τοῦ μέλλοντος : οὐ μὴ παύσομαι φιλοσοφῶν. Πλ. ἀπ. 29. τοιοῦτοι ἐπιτήδειοι οὐδένα μὴ ποτε εὐρήσω. Κρ. 44.—ἀχρῶν ὄψις οὐδὲν μὴ ποτε ἔδῃ. Χαρμ. 168. τὸ ἀγαθὸν οὐ μὴ ποτέ τι ἀπολέσῃ. πολ. 609.

β') Μετὰ τοῦ β' προσώπου τῆς ὀριστικῆς τοῦ μέλλοντος καὶ

1. Ἀλλὰ καὶ : τῶνδε δὲ οὔτε πλούτου τις τὴν ἔτι ἀπόλανσιν προτιμήσας ἐμαλακίσθη, οὔτε... Θ. 2, 42.

μάλιστα ἐπὶ ἐρωτήσεων πρὸς ἔκφρασιν ἐντόνου ἀπανορεύσεως : οὐ μὴ γυναικῶν δειλῶν εισοίσεις λόγον ; Εὐρ. Ἀνδρ. 757. οὐ μὴ κακισθεὶς εἰς ἀναρδρία πεσεῖ. Ήλ. 982.

§ 470. Τὸ μὴ οὐ μετ' ἀπαρεμφάτου τίθεται α') μετ' ἀρνητικᾶς προτάσεις καὶ κανονικῶς σχεδὸν μετὰ τὰς προτάσεις ἐκείνας, ἐν οἷς ὑπάρχει ἡ ἔννοια τοῦ δὲν εἶναι δυνατὸν ἢ καλόν, π.χ. οὐ δυναμαί, οὐχ οἶός τ' εἰμί, οὐ συγχωρεῖ, οὐδεμία μηχανή ἐστίν, αἰσχρὴν ἢ αἰσχρόν ἐστίν κλπ. : εἰ ἄρα ἐλεύθερός τ' εἴης καὶ πλούσιος γένοιτο, τίος ἂν δέοιο μὴ οὐχὶ πάμπαν εὐδαίμων εἶναι ; Ή. Ἑλλ. 4, 1, 35. οὐδεὶς οἶός τ' ἐστίν ἄλλως λέγων μὴ οὐ καταγέλαστος εἶναι. Πλ. Γορ. 509. τί οὐ μέλλομεν τὰ δεινὰ κάναγκαῖα μὴ οὐ πράττειν κακά ; Εὐρ. Μηδ. 1442. ἀρόητορ ἡγοῦμαι εἶναι σοὶ μὴ οὐ καὶ τοῦτο χαρίζεσθαι. συμ. 218. Καὶ μετὰ τοῦ ἄρθρου τό : πολλὴ ἄνοια τὸ μὴ οὐχ ἓν καὶ ταῦτόν ἡγεῖσθαι τὸ ἐπὶ πᾶσι τοῖς σώμασι κάλλος. συμ. 210.—β') μετὰ τὰ ἀρνητικὰ ῥήματα ἀρεῖσθαι, ἀντιλέγειν κλπ., ὅταν κεῖνται ἐν προτάσεσιν ἀποφατικαῖς ἢ κατὰφατικαῖς μέν, περιεχούταις δὲ ἀπόφρασιν : οὐδεὶς πώποτε ἀντεῖπεν μὴ οὐχὶ καλῶς ἔχειν τοὺς νόμους. Δ. 24, 24. τίνα οἶε ἀπαρνήσεσθαι μὴ οὐχὶ ἐπίστασθαι τὰ δίκαια ; Πλ. Γορ. 461. Καὶ μετὰ τοῦ ἄρθρου τό : τὸ μὴ οὐχ ἡδέα εἶναι τὰ ἡδέα λόγος οὐδεὶς ἀμφισβητεῖ. Φιλ. 13.

Σημ. 1. Αἱ ἐξαίρεσις εἰς σπάνιαι : ὅς ἔφη οὐχ οἶόν τε εἶναι τὸ μὴ ἀποκτεῖναι με. Πλ. ἀπ. 29. ταῦτά τινες οὐκ ἐξαποδῶνται πράττειν. Αἰσχ. 3, 2, 0.

Σημ. 2. Ἐν ταῖς διὰ τοῦ μὴ οὐ μετὰ τὰ φόβου καὶ μερίμνης σημαντικὰ ῥήματα εἰσαγομέναις προτάσεσι τὸ μὴ εἶναι ἐρωτηματικόν. (πρὸβλ. §§ 194 καὶ 212).

3. Φαινόμενος πλεονασμός τῆς ἀρνήσεως.

§ 471. Ἐκ τῶν ἀρνητικῶν ῥηματῶν ἀντιλέγειν, ἀρεῖσθαι, ἀμφισβητεῖν κ. τ. ὅ. ἔξαρκῶς πολλὰς εἰδικὴς προτάσεις μετὰ τοῦ οὐ, ὅπερ φαίνεται ὅτι πλεονάζει : ὥς δ' οὐκ ἐκεῖνος ἐρωτᾷ τὴν γῆν οὐκ ἐδύνατ' ἀρνηθῆναι. (= οὐκ ἐδύνατ' ἀνυθεῖς εἰπεῖν, ὅτι οὐ...). Δ. 30, 27. τί οὐν, εἰ ἀμφισβητῇ, ὥς οὐκ ἀληθὴ λέγομεν ; (= εἰ ἀμφισβητῶν λέγῃ...) Πλ. πολ. 476.

§ 472. Μετὰ τὰ ἀρνητικὴν ἔννοιαν περιέχοντα ῥήματα ἀπιστεῖν, ἀταγορεύειν, ἀντιλέγειν, ἀρεῖσθαι, εἶργειν, παύειν, ἀπέχεσθαι κ.τ.τ. τίθεται ἀπαρεμφάτον συνήθως μετὰ τοῦ μὴ : ἡπίστον μὴ εἶναι τοὺς τὰ ὅπλα παραδόντας τοῖς τεθνεῶσιν ὁμοίους. Θ. 4, 40. οἱ Κερκυραῖοι κήρυκα προέπεμψαν ἀπὸ τοῦ ἀπεροῦντα μὴ πλεῖν ἐπὶ σφᾶς. 1, 29. καταρεῖ μὴ διδραχέναι τὰδε ; Σοφ. Ἀντ. 442. κολυόμεθα μὴ μαθεῖν ἃ βούλομαι. Εὐρ. Ἴω. 391. ἀπέχοντο μὴ ἐπὶ τὴν ἐκατέρω γῆν στρατεῦσαι Θ. 2, 25.

Σημ. Ἐνίοτε μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα τίθεται μετὰ τοῦ μὴ πρὸ τοῦ ἀπαρεμφάτου καὶ τὸ ὥστε ἢ τὸ ἄρθρον τὸ ἢ τοῦ. Ἐν τούτοις μετὰ τὸ κολυεῖν σπανίως τίθεται τὸ ὥστε ἢ τὸ ἄρθρον τό : ἡμεῖς οὐν εἰ μέλλομεν τοῦτον εἶργειν, ὥστε μὴ δύνασθαι βλάπτειν ἡμᾶς... Ή. ν. 3, 3, 16. τὸ δὲ μὴ λεη-

λατῆσαι ἐλόντας τὴν πόλιν ἔσχε τόδε. Ἡρόδ. 5, 101. οὗτοί εἰσιν ἡμῖν ἐμποδὼν τὸ μὴ ἦδη εἶναι ἔνθα παλαι σπεύδομεν. Ξ.άν. 4, 8, 14. τούτους τοιαῦτα λέγων ἔσχε τοῦ μὴ ἐκπεπληχθαι. Ἑλλ. 4, 8, 5.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ΄.

Περὶ ἐπιφωνημάτων.

§ 473. Τὰ ψυχικοῦ παθήματος σημαντικὰ ἐπιφωνήματα λαμβάνονται ἢ ἀπολύτως ἢ μετ' ὀνομαστικῆς ἢ δοτικῆς δηλούσης τὸ πάσχον πρόσωπον, ἢ μετὰ γενικῆς δηλούσης τὴν αἰτίαν τοῦ πάθους : οἶμοι ἐγὼ τλάμων. Σοφ. Τραχ. 986. οἶμοι τῶν κακῶν. Ἀρ. Πλ. 389.

Σημ. Περὶ τοῦ κλητικοῦ ἐπιφωνήματος ὅρα §§ 75 καὶ 76. Ἐνταῦθα δὲ σημειούμεθα μόνον τοῦτο περὶ αὐτοῦ, ὅτι παρὰ ποιηταῖς ἀπαντᾷ καὶ καθ' ἑαυτὸ μετὰ προστακτικῆς, π. λ. ὦ χαῖρε Αἴσχ. Ικ. 602. ὦ παῖε παῖε. Ἀρ. 6α. 269.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ΄.

Περὶ τινων μορίων ἐπιτατικῶν καὶ βεβαιωτικῶν.

§ 474. Γέ. Τοῦτο ἐξαίρει τὴν ἔννοιαν τῆς λέξεως μεθ' ἧς συνάπτεται (= μάλιστα, βεβαίως ἢ τοῦλάχιστον) : ὅπως διδῶσι δίκην οἱ ἀδικοῦντες, τοῦτον γε ἐνεκα δικασταὶ ἐγένεσθε (= δι' αὐτὸ ἴσα ἴσα). Ἀντ. 1, 23. — τὰ ἀρκοῦντα ἱκανὰ τοῖς γε σώφροσιν. Εὐρ. Φοιν. 554. Πολλάκις δ' ὅμως τὸ γέ μόνον δι' ἰσχυροτέρου τόνου τῆς λέξεως μεθ' ἧς συνάπτεται δύναται νὰ ἐρμηνευθῇ.

Σημ. Ὁ γέ τίθεται συχνότατα μετὰ τὸ ἀλλὰ μὴν, οὐ μὴν, καὶ μὴν, ἀλλ' οὐν, καίτοι, ἤπου, ῥῆ (ἢ μὰ) Δία, οὐχὶ ἀμέσως δ' ὅμως, ἀλλὰ μετὰ λέξιν ἢ λέξεις παρεμπιπτούσας : ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἀπεχθήσεσθέ γε. Λυσ. 31, 43.

§ 475. Δή. α') Χρονικόν ¹= ἤδη, τώρα, εὐθύς, πλέον· τίθεται δὲ καὶ ἐπὶ παρελθόντες καὶ ἐπὶ παρόντος καὶ ἐπὶ μέλλοντος : ὁκτώ δὴ προέηκα οἰστούς. Θ. 297. — σοὶ μὲν γὰρ ἔστι πόλις, ἐμοὶ δ' οὐκ ἔστι δὴ. Εὐρ. Ὀρ. 1076. ἐπὶ τούτους ἡμεῖς καὶ δὴ στρατευσόμεθα. Ξ. Κ. 4, 4, 31.

Σημ. Νυνδὴ= ἄρτίως, τώρα δά. — ἐν τῷ νῦν δὴ (= τώρα πλέον ἢ τώρα λοιπόν) ἐκάτερον φυλάττει τὴν ἑαυτοῦ σημασίαν : νυνδὴ ὤμνεις. Μαγν. 5. — νῦν δὴ σὺ δηλώσεις. Ξ. Κ. 4, 1, 23. — Τὸ δὲ καὶ δὴ= καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει : καὶ δὴ τεθνήαι· τίς με δίδεται πόλις ; Εὐρ. Μηδ. 387.

β') Βεβαιωτικόν : Οὐχ οὕτως ἔχει ; — Ἐχει δὴ. Πλ. ἀπ. 27.

γ') Ἐπιτατικόν (= μάλιστα) : ἐν δὲ δὴ τοῖς πολεμικοῖς παντάσῃς. Ξ. άν. 1, 3, 14. μεγίστη θὲ Θ. 1, 1. Μετὰ τῶν ἀοριστολογικῶν ἀναπορικῶν συνάπτεται πρὸς ἐπίρρωσιν τῆς ἀοριστίας : ὅτου δὴ περιγρησάρτος. Ξ. άν. 4, 7, 25.

δ') Συμπερασματικὸς σύνδεσμος (§ 513).

§ 476. Δήπου (δὴ—πού) ²= βεβαίως, ἂν δὲν ἀπατώμαι. Τούτων γίνεται ἰδίως χρήσις, ὅταν ὁ λέγων μετὰ πεποιθήσεως προσδοκᾷ ἐπιδοκιμασίαν τῆς ἑαυτοῦ γνώμης : οὐ δήπου τὸν ἄρχοντα τῶν ἀρχομένων ποτηρότερον προσήκει εἶναι. Ξ. Κ. 7, 5, 83. οὐ δήπουθεν. Λυσ. 6, 36.

¹ Παρὰ τοῖς ἐπικοῖς καὶ λυρικοῖς ἀπαντᾷ καὶ ἐν ἀρχῇ προτάσεως ἐν ταῖς φράσεσι δὴ τότε, δὴ γάρ, δὴ πάνπαρ.

² Ἐκ τοῦ δήπου. πρὸβλ. δὴ—θεν ἐκ τοῦ δὴ.

§ 477. Δῆτα¹. Τοῦτο εἶναι σύνθηες ἐν διαλόγοις καὶ μάλιστα ἐπὶ ἐπιδοκιμασίας τῆς προτάσεως ἢ τῆς γνώμης ἄλλου τινός : Γινώσκεις ἢ οὐκ ἔστις ἡδὲ γυνή;—Γινώσκωμεν δῆτα. Ἀρ.Θε.605. βούλει δῆτα; Πλ. Σοφ.218.

§ 478. Ἡ=ἰληθῶς, βεβαίως, τῷ ὄντι : ἡ βαρὺ φόρημα ἄνθρωπος εὐτυχῶν ἄφρων. Αἰσχ.ἀπ.272. Ἐπὶ ἰσχυρᾶς βεβαιώσεως καὶ μάλιστα ἐπὶ ὅρκου ἢ ὑποσχέσεως τίθεται μετ' αὐτοῦ καὶ τὸ μὴν : δμνυμί σοι ἡ μὴν μηδέποτε σοι ἕτερον λόγον ἐπιδείξειν. Πλ.Φαίδρ.236. Ὡς δὲ μετὰ τοῦ δῆ, οὕτω καὶ μετὰ τοῦ ἡ τίθεται : τὸ πού, ἵνα κολάσῃ τὴν σημασίαν αὐτοῦ : ὁπότε οὗτος παρ' ἑτέρου ἠέλωσε δίκην ἀσεβείας λαβεῖν, ἡ πον ἑτέρονος γε παρὰ τούτου λαβεῖν δίκαιον καὶ εὐσεβές ἐστι. Λυσ.6,12. Ἐνίοτε τὸ ἡ πον σημαίνει πολλῶ μᾶλλον : τὴν μὲν γὰρ ἐπιτέχισιν χαλεπὸν καὶ ἐν εἰρήρῃ πόλιν ἀντίπαλον παρασκευάσασθαι, ἡ πον δὲ ἐν πολέμῳ τε καὶ ἡμῶν ἀντεπιτετειχισμένων. Θ.1,142.

§ 479. Μὴν (ὁμω. μάρ)=βεβαίως, ἀληθῶς : οὐδὲ μὴν ἡ κιθαριστική. Πλ.Διάλ.191. Συνήθως τίθεται μετ' ἄλλων μορίων (ἢ μὴν, καὶ μὴν, ἀλλὰ μὴν=καὶ ἀληθῶς, ἀλλ' ἀληθῶς.). Ἐν ἐρωτήσεσι δὲ καὶ μετὰ προστακτικῶν=λοιπόν : τίνος μὴν ἔνεκα ἐμαρθάνετε τοξέειν; Ξ. Κ. 1,6,28. ἔπειο μάρ. Σοφ.Ο.Κ.178.

Σημ. Τὸ τί μὴν σημαίνει πρὸς τούτοις α') τί ἄλλο; π.χ. καὶ τρίτον ἔτι τούτοις ἐννέπεται, τὸ πρεσβυτέρους μὲν ἄρχειν δεῖν, νεωτέρους δὲ ἄρχεσθαι.—Τί μὴν;—Τέταρτον δ' αὖ... Πλ.νό.690. Οὕτω καὶ μετὰ τὸ ποῖος, ποῦ.—β') διατί ὅχι; π.χ. βούλει ἐγὼ τιν' εἶπω λόγον;—Τί μὴν; Πλ.Φαίδρ.272.

§ 480. Πέρ (πρόβλ. πέρι)=μάλιστα, ἀκριβῶς, ἴσα ἴσα βεβαίως². Ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ τίθεται σχεδὸν μόνον μετὰ τῶν χρονικῶν καὶ ὑποθετικῶν συνδέσμων ἐν συνθέσει, ἔτι δὲ καὶ μετ' ἀναφορικῶν καὶ τοῦ καί : εἴπερ ἦν ἀνὴρ ἀγαθός, ἐχρῆν ἄν. Λυσ. 12.48. διόπερ μὴ ὀκνεῖν δεῖ. Θ.1,120.

Σημ. Συννέστατα τὸ πέρ λαμβάνεται μετὰ τίνος λέξεως πρὸς ἐπίτασιν τῆς ἐννοίας αὐτῆς : λάβε διακον σιθαρώτερον οὐκ ὀλίγον περ. θ, 186. καὶ μετὰ μετοχῆς : ἀγνόμενός περ ἐταῖρον. Ρ.459.

§ 481. Τοι (=σοι). Τοῦτο τίθεται ἐπὶ ἰσχυρᾶς βεβαιώσεως καὶ πεποιθήσεως : ἐπ' αὐτῷ γέ τοι τούτῳ πάρεσμεν. Πλ.Γοργ.447. τίθεται δὲ συνήθως μεθ' ἀπλῶν ἐννοιῶν, ἐπὶ γνώμῶν καὶ μετὰ τοῦ γάρ : πόνον τοι χωρὶς οὐδὲν εὐτυχεῖ. Σοφ.Ἡλ.945. πιθοῦ' τὸ γάρ τοι τέκνα συσφάζειν καλόν. Εὐρ.Ι.Α.1209.

Σημ. Τάρ=τοὶ ἄν.—τάρ=τὰ ἐν.

ΜΕΡΟΣ Δ'.

Περὶ συνδέσεως καὶ συνδέσμων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Περὶ συνδέσεως τῶν προτάσεων.

§ 482. Ἡ σύνδεσις τῶν προτάσεων γίνεται διττῶς, κατὰ παράταξιν καὶ κατὰ ὑπόταξιν. Καὶ κατὰ παράταξιν μὲν σύνδε-

¹ Ἐκ τοῦ δῆ μετὰ τῆς καταλήξεως τα' εἶναι δ' ἐν χρήσει ὡς καὶ τὸ δῆπουθεν παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς μόνον.

² Κυρίως σημαίνει πιντελῶς, ἐντελῶς, λίαν : ὃς τράφη ἐνὶ δῆμῳ Ἰθάκης κραναῆς περ εὐούσης. Γ.201. πρόβλ. καὶ περιπέμπλημι, περιπληθής.

σις ἡ παράταξις λέγεται, ὅταν πρότασις τις, ἀνεξάρτητος ἢ καὶ ἐξηρητημένη, παρατάσσεται ἄλλη ἰσοδυνάμῳ, διὰ συνδέσμου τινὸς ἐξωτερικῶς μετ' αὐτῆς συνδεομένη, καθ' ὑπόταξιν δὲ σύνδεσις ἡ ὑπόταξις, ὅταν πρότασις ὑποτελῆς ὑποτάσσεται ἄλλῃ πρὸς προσδιορισμὸν αὐτῆς (§ 33), διὰ συνδέσμου τινὸς ἐσωτερικῶς συνδεομένη μετ' ἐκείνης καὶ ἐξαρτωμένη ἐξ αὐτῆς οὕτως, ὥστε νὰ μὴ δύναται ἀνευ αὐτῆς νὰ ἐκφράσῃ τέλειον νόημα : ἐπειδὴ αἶ τε ρῆες αἱ ἡμετέραι διεφθάρησαν καὶ τὰ πράγματα ἐν τῇ πόλει ἀσθερέστερα ἐγεγέρητο, οὐ πολλῷ χρόνῳ ὕστερον αἶ τε ρῆες αἱ Λακεδαιμονίων ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ ἀφικροῦνται καὶ ἅμα λόγοι πρὸς Λακεδαιμονίους περὶ εἰρήνης ἐγίγνοντο. Λυσ. 13, 5.

Σημ. 1. Ἐν λόγῳ παρατακτικῶς ἐκφερομένῳ οἱ σύνδεσμοι δύνανται ζωηρότητος ἢ γοργότητος χάριν καὶ νὰ παραλειφθῶσιν (ἀσύρδετον σχῆμα ἢ διάλυτον) : παύσομαι κατηγορῶν. Ἀκηκόατε, ἐωράκατε, πεπόνθατε, ἔχετε δικάζετε. Λυσ. 12, 100.

Σημ. 2. Συνηθεστάτη εἶναι παρ' Ὀμήρῳ ἢ κατὰ παράταξιν σύνδεσις τῶν προτάσεων, πολλάκις γιγνομένη καὶ ἔνθα παρὰ τοῖς πεζοῖς μόνον ἢ καθ' ὑπόταξιν σύνδεσις κανονικῶς γίγνεται : νᾶτε δὲ πᾶρ Πριάμῳ, ὃ δὲ μιν τίει ἴσα τέκεσσι (ἀντί : ὅς μιν τίει...). 0, 551. φύλλα τὰ μὲν τ' ἄνεμος χαμάδις χέει, ἄλλα δὲ θ' ὕλη τηλεθόωσα φύνει, ἔαρος δ' ἐπιγίγνεται ὥρη. (ἀντὶ διὰ ἐπιγίγνεται). Ζ, 147. καὶ τ' ἀρήρ' ὄν τ' ἴσον ἐτίομεν Ἑκτορι δίω... ἄλλ' ἄγετε σάώσομεν. Ε, 467. (πρὸς λ. ἐπεὶ δὴ τόνδε ἄνδρα θεοὶ δαμάσασθαι ἔδωκαν... εἰ δ' ἄγετε... X, 379).

§ 483. Περίοδος δύναται νὰ μὴ συνδέηται μετὰ τῶν ἡγουμένων

α') Κατὰ τὸ ἀσύρδετον καλούμενον σχῆμα.

β') Ὅταν ἐν ἀρχῇ αὐτῆς ὑπάρχῃ δεικτικὴ ἀντωνυμία ἢ δεικτικὸν ἐπίρρημα, ἅτινα διὰ τῆς πρὸς τὰ ἡγούμενα ἀνκφορᾶς τῶν καθιστῶσι περιττὸν τὸν σύνδεσμον : ἦσαν τοίνυν οὗτοι τέσσαρες ἀδελφοί· τούτων εἰς ὑπὸ Λαμάχου ἀπετυμπαρίσθη. Λυσ. 13, 67. ἐρτεῦθεν ἐξελαύνει σταθμοὺς δύο εἰς Τυριαῖον. πόλιν οἰκουμένην. Ἐρταῦθα ἔμειναν ἡμέρας τρεῖς. Ξ. ἀν. 1, 2, 14.

γ') Ἄν εἶναι διασάφησις τῶν ἡγουμένων : διηγήσομαι δὲ τὰ πραχθέντα τῇ τελευταίᾳ ἡμέρᾳ. Σώστρατος ἦρ μοι ἐπιτήδειος. Λυσ. 1. 22.

δ') Ἄν εἶναι ἀρχὴ νέου λόγου αὐτοτελοῦς : Ἦσθα ἐν τῷ βουλευτηρίῳ, ὅτε οἱ λόγοι ἐγίγνοντο περὶ ἡμῶν;—Ἦν.—Πότερον συνηγόρουες τοῖς κελεύουσιν ἀποκτεῖναι ἢ ἀντέλεγες;—Ἀντέλεγον. Λυσ. 12, 25.

4. Ἐκ τῶν συνδέσμων κατὰ παράταξιν μὲν συνδέουσιν οἱ συμπλεκτικοί, οἱ διαζευκτικοί, οἱ ἀντιθετικοί, οἱ συμπερασματικοί (πλὴν τοῦ ὥς καὶ ὥστε) καὶ ὁ αἰτιολογικὸς γάρ, ἐνίοτε δὲ καὶ ὁ ἐπεὶ καὶ ὁ ὥς καθ' ὑπόταξιν δὲ οἱ εἰδικοί, οἱ τελικοί, οἱ

συμπερασματικοὶ ὡς καὶ ὥστε, οἱ ὑποθετικοί, οἱ αἰτιολογικοὶ πλὴν τοῦ γάρ, οἱ χρονικοὶ καὶ αἱ ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίαι καὶ τὰ ἀναφορικὰ ἐπιρρήματα.

Σημ. Τὸ ὥστε καὶ αἱ ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίαι συνδέουσι καὶ κατὰ παράταξιν : τοσαῦτα ἔχω λέγειν καλὰ ἔργα ὥστε μὴ φοβώμεθα. Πλ. Φαίδρ. 245. ἔχρῃν τοῦτον παρασχέσθαι μάρτυρας καὶ μὴ μόνον οὕτω τολμηρὰς κατηγορίας ποιῆσθαι. ὅς φησιν, ὡς ἐγώ (= ἐπεὶ οὐδ' ὅς φησιν, ὡς ἐγώ...). Δυσ. 7, 19. τίνα γὰρ ἄλλον ἢ σέ; ὅς γε (= σὺ γὰρ)...

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ τῶν παρατακτικῶν συνδέσμων.

1. Συμπλεκτικοὶ σύνδεσμοι.

α'. Καί.

§ 484. Διὰ τοῦ καὶ συμπλέκονται ἔννοιαι ἢ προτάσεις ὁμοίαι ἢ διάφοροι : τηλικαῦτα αὐτοῖς τὸ μέγεθος καὶ τοσοῦτα τὸ πλῆθος εἰργασται. Δυσ. 12, 1. μὴνύει ὁ Μενέστρατος καὶ προσαπογράφει ἐτέρους τῶν πολιτῶν. 13, 56.—τριάκοντα ναῦς ἐξέπεμψαν περὶ τὴν Λοκρίδα καὶ Εὐβοίαν ἅμα φυλακὴν. Θ. 2, 26.

(Σημ. 1. Ἀντὶ τοῦ καὶ ὑπάρχει ἐν χρήσει παρὰ ποιηταῖς (ἰδίως τοῖς ἐπικοῖς) καὶ τὸ ἡδέ' τὸ δὲ ἰδέ σχεδὸν μόνον παρ' Ὀμήρῳ. — Τὸ ἡμῖν—ἡδέ (οὐδέποτε ἰδέ) παρ' Ὀμήρῳ = τὲ—τέ, καί—καί, τὲ—καί.).

Σημ. 2. Ἐνίοτε συνδέεται διὰ τοῦ καὶ πρότασις ἐπιφερομένη ὡς συνέπεια τῶν ἡγουμένων : ἔδεισαν οἱ Ἕλληνες μὴ αὐτοὺς κατακόψειαν οἱ Πέρσαι· καὶ ἐδόκει αὐτοῖς ἀναπτύσσειν τὸ κίρας (= ἐδόκει οὖν...). Ε. ἄν. 1, 10, 9. ἥ ὡς διασάφησις : καὶ φιλοθηρότατος ἦν καὶ φιλοκινδυνότατος· καὶ ἄρκτον ποτὲ ἐπιφερομένην οὐκ ἔτρεπεν. Ε. ἄν. 1, 9, 6.

Σημ. 3. Καὶ ἐπανορθωτικὴν σημασίαν ἔχει ἐνίοτε ὁ καὶ (= μάλλον δέ) : ὡς δὲ ἐχθροὶ καὶ ἔχθιστοι. Θ. 7, 68.

(Σημ. 4. Καὶ ὡς μεταβατικὸς ἀπλῶς ὁ καὶ λαμβάνεται ἐνίοτε : ἐνταῦθα ἔμειναν ἡμέρας ἐπτά· καὶ ἥκε Μένων ὁ θετταλός. Ε. ἄν. 1, 2, 5. Ἐνίοτε δὲ καὶ ὡς βεβαιωτικὸς : ἐγὼ αὐτὸν εἶδον, ὥσπερ Ἀνδρὸν, ἀμρότερα τὰ ὄντα τετραπηνέρον. καὶ εἶχεν οὕτως (= καὶ ἀληθῶς). Ε. ἄν. 3, 1, 31. Σπιννίως δὲ καὶ ἀντὶ τοῦ διαζευκτικοῦ ἢ ἐπὶ ἀδιαφορίας περὶ τὴν ἐκλογὴν : ἐὰν τῇ κεφαλῇ τίνα μείζονα γῆς εἶναι καὶ ἐλάσσω. Πλ. Φαίδ. 101. ὅ τι τὸ χρηστόν καὶ πορηρόν τῶν σιτίων ἢ ποτῶν ἐστίν. Γοργ. 517.)

§ 485. Ὅταν τὰ συμπλεκόμενα εἶναι πλείονα τῶν δύο, ὡς ἐπὶ ἀπαριθμήσεως, τίθεται σχεδὸν πάντοτε ὁ καὶ πρὸς σύνδεσιν αὐτῶν (σχῆμα πολυσύνδετον) : Ἀγησιλάφ' ἑαυτὸν καὶ τὴν γυναικά καὶ τὰ τέκνα καὶ τὴν δύναμιν ἐρεχεῖρισε. Ε. Ἀγ. 3, 3. οὕτως ἡμᾶς κατεφρόνησε καὶ τοὺς πολεμίους ἔδεισε καὶ ἱππεύειν ἐπεθύμησε καὶ τῶν νόμων οὐκ ἐφρόντισε. Δυσ. 14, 9.

§ 486. Διὰ τοῦ ἅμα(τε)—καὶ συνδέονται προτάσεις δηλοῦσαι τὸ

σύγχρονον : ἅμα ἀκηκόαμεν τι καὶ τριηράρχους καθίσταμεν. Δ. 4,36. Ὅμοια σύνδεσις γίνεται καὶ διὰ τοῦ εὐθύς(τε)—καί, οὐπω(τε)—καί, σχεδόν(τε)—καί, ἤδη τε (ἢ ἤδη δέ)—καί, οὐκ ἔφθην—καί : τοῖς Ἀθηναίοις ἡγγέλθη εὐθύς τὰ περὶ τῶν Πλαταιῶν γεγενημένα καὶ Βοιωτῶν παραχρῆμα συνέλαβον ὅσοι ἦσαν ἐν τῇ Ἀττικῇ. Θ.2,6 ὁδός τε οὐπω πολλὴ διήνυστο αὐτοῖς καὶ ὁ Μῆδος ἦκε πάλιν. Ξ.Κ.1,4.28. σχεδόν τε ἐτοῖμα ἦν καὶ τῶν Περσῶν οἱ ὁμότιμοι παρήσαν. 2,1,10. ἤδη δέ ἦν ὄψε καὶ οἱ Κορίνθιοι ἐξαπίρης πρύμνας ἐκρούοντο. Θ.1,50.

§ 487. Διὰ τοῦ τέ—καί συνδέονται στενότερον ἢ διὰ μόνου τοῦ καὶ συνήθως ὁμοειδῆ (ἐννοιοι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον)¹: τῇ τε βίᾳ καὶ τῇ ὁμότητι. Δ.18,181. τοῦ δεδεμένου ὠλιγώρει τε καὶ ἡμέλει. Πλ.Εὐθφ.4.

§ 488. Διὰ τοῦ καὶ—καὶ (=τόσον—ὅσον, οὐ μόνον—ἀλλὰ καὶ) συνδέονται μετ' ἐμφάσεως ἐννοιοι ἢ προτάσεις ὅμοιοι ἢ διάφοροι : τοιαῦτα μὲν δὴ καὶ γελοῖα καὶ σπουδαῖα καὶ ἐλέγετο καὶ ἐπράττετο. Ξ.Κ.2,3,1.

§ 489. Ὁ καὶ ἔχει πολλάκις ἐννοιοὺν ἐπιδοτικὴν(=ἀκόμη καὶ). ἢ δὲ ἐπίδοσις δύναται νὰ εἶναι εἴτε ἐξ ἐλάσσονος καὶ ἀσημοτέρου εἰς τι μεῖζον καὶ ἐπισημότερον : ἀνάγκη καὶ θεοὶ πείθονται. γνῶμ. τὸ καλῶς ἔχον κρείττον' ἐστὶ καὶ νόμον. Μέ.227. εἴτε τοῦνχντίον (ἐλαττωτικός): ἐθέλω τεθρηκεῖναι, εἰ ἐκλεῖψα τῶν σῶν ἀξιώρ τι καὶ τριγός. Ἀρ 6α.614.

Σημ. 1. Ὁ ἐπιδοτικός καὶ μετ' ἐπιθέτων ἢ ἐπιρρημάτων σημαίνοντων ποσότητα ἔχει ἐπιτατικὴν δύναμιν : καὶ συχνούς(=ἀρκετὰ συχνούς). Πλ. Γοργ. 455. ὁ νόμος καὶ μάλα καλῶς ἔχει (=πολὺ μάλιστα καλῶς ἔχει). Αἰσχ. 3,33.

Σημ. 2. Διάφορος τοῦ ἐπιδοτικοῦ εἶναι ὁ προσθετικός καί, δι' οὗ ἀπλῶς ἰσοδυναμὸν τι προστίθεται ἐτέρῳ ἔξωθεν νοουμένῳ : ὕστερον δὲ καὶ ἀπὸ Χαλκίδος πλῆθος ἐλθὼν συγκατετίμαντο τὴν γῆν. Θ.6,4.

Σημ.3. Ὁ καὶ ἐν ζωηραῖς ἐρωτήσσει μετὰ ἐρωτηματικὴν ἀντωνυμίαν ἢ ἐρωτηματικὸν ἐπίρρημα ἐμφαίνει τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ ἐρωτῶντος, ὅπως λάβῃ ἀκριβῆ γνῶσιν ἐκείνου. περὶ οὗ ἐρωτᾷ (=μάλιστα, ἰδίως): τί καὶ βοῦλεσθε, ὦ νεώτεροι; Θ.6,38. τί χρὴ καὶ προσδοκᾷν; Δ.4,46. οὕτω καὶ ἐν πλαγίαις ἐρωτήσεσιν : ἤρετο ὅ τι καὶ εἴη τὸ σὺνθημα. Ξ.ἀν.1,8,16.

Σημ. 4. Ὁ καὶ ἐν τοῖς ἀναφορικοῖς λόγοις σημαίνει τὴν συμφωνίαν τοῦ περιοχόμενου τῆς ἀναφορικῆς προτάσεως πρὸς τὸ περιοχόμενον τῆς δεικτικῆς καὶ τίθεται ἢ μόνον ἐν τῇ δεικτικῇ προτάσει, ἢ μόνον ἐν τῇ ἀναφορικῇ. ἢ (πρὸς ἀκριβεστέραν δήλωσιν τῆς συμφωνίας) ἐν ἀμφοτέραις:

¹ Παρ' Ἡροδότῳ (σπανίως δὲ καὶ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς) διὰ τοῦ τέ—καὶ χημὰ τίζονται καὶ ἀπόλυτα ἀριθμητικά : ἤρξαν τε ἐπὶ δύο τε καὶ εἴκοσι ἡμερᾶς ἀνδρῶν. Ἡρ.1.7.

ἡμεῖς δὲ ὅπως γιγνώσκετε, οὕτω καὶ ποιεῖτε. Ε.Κ.5,1,23. ὡς οἶδα καὶ γὰρ, πάντ' ἐπιστήσει κλῶν. Σοφ.Ο.Κ.55. καὶ ἡμῖν ταῦτα δοκεῖ ἅπερ καὶ βασιλεῖ. Ε.ἄν.2,1,22. Ὅμοιαν σημασίαν ἔχει ὁ καὶ ἐν τῷ εἰ τις καὶ ἄλλος, ἅπερ ποτὲ καὶ ἄλλοτε κλπ. (δρα § 237).

§ 490. Μετὰ λέξιν σημαίνουσιν ὁμοιότητα ἢ ἰσότητα (π.χ. ὁ αὐτός, ἴσος, ὅμοιος, παραπλήσιος) ὁ καὶ ἰσοδυναμεῖ τῷ ὡς ἢ ὅσπερ : αἱ θαλάραι οὐχ ὁμοίως καὶ πρὶν, ἀλλὰ πολλῶ μείζονος καθέσταςαν. Θ.7,28. παραπλήσια ἐπεπόνθεσαν οἱ Ἀθηναῖοι ἐν Συρακούσαις καὶ ἔδρασας ἐν Πύλῳ. 7,71. Ὡς οὐκ ὅσον δὲ καὶ μετὰ τὸ οὐ μᾶλλον ἢ, οὐχ ὅσον ἢ, ὅταν ἰσοδυναμῶσι τῷ ὁμοίως : εὐχομαι τε οὐδὲν ἥττον ζῆν ὑμᾶς ἢ καὶ ἐμὰντόν. Ε.Ἑλλ.5,1.

6'. Τέ.

§ 491. Ἡ χρῆσις τοῦ τέ πρὸς σύνδεσιν ἐννοιῶν εἶναι σχεδὸν ποιητικὴ : αὐτοὺς δ' ἐλώρια τεύχε κύνεσσιν οἰωνοῖσι τε πᾶσι. Α.4. Παρὰ τοῖς πεζοῖς ¹ συνδέει προτάσεις : ἔπραξεν οὗτος τοιαῦτα, δι' ἃ ὑπ' ἐμοῦ νυνὶ εἰκότως μισεῖται, ὑπὸ τε ὑμῶν, ἀνθεὸς θέλη. δικαίως τιμωρηθήσεται. Λυσ.13,1.

(Σημ. Παρὰ Θουκυδίδῃ διὰ τοῦ τέ εἰσάγεται πολλάκις νέον τι : τὸ τε ληστικὸν καθήρει ἐκ τῆς θαλάσσης. 1,4. Ἀγαμέμνων τέ μοι δοκεῖ. 1,9. ἢ ἐπάγεται τι ὡς συμπέρασμα ἐκ τῶν ἡγουμένων προκύπτον : προσέβαλόν τε εὐθὺς καὶ ἐς χρεῖρας ἦσαν κατὰ τάχος. 2,3.)

§ 492. Διὰ τοῦ τέ—τέ (συνήθως=τόσον—δσον) συνδέονται ² μετ' ἐμφάσεως προτάσεις συνήθως καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ στενὴν σχέσιν πρὸς ἀλλήλας ἔχουσαι : ὑμεῖς τε τὴν ψῆφον ὅσιν αὖ θέσετε, τοῖς δὲ τε τὰ δίκαια γενήσεται. Ἰσακ.6,65. φέρειν δὲ χρὴ τὰ τε δαιμόνια ἀναγκαίως τὰ τε ἀπὸ τῶν πολεμίων ἀνδρείως. Θ.2,64.

(Σημ. Ἐνίοτε μετὰ τὸ τέ ἀκολουθεῖ δέ : ὅς μετὰ ζώντων θ' ὅτ' ἢ ἡχον' ἄριστα, νῦν δὲ τῶν τεθνηκότων. Σοφ.Φιλ.1312. οὕτω καὶ μετὰ τὸ οὔτε : χρῆν οὔτε σώματα ἄδικα δικαίοις συμμειγρῆναι, εὐδαιμονοῦντας δ' ἐς δόμονες κτᾶσθαι φίλους. Εὐρ.Ἰκ.223.)

γ'. Οὐκ—οὐδέ, μὴ—μὴδέ. οὔτε—οὔτε, μήτε—μήτε. οὔτε (μήτε)—τέ.

§ 493. Διὰ τοῦ οὐδέ ἢ μὴδέ συνδέεται ἔννοια ἢ πρότασις ἀποφατικὴ μετὰ ἐννοιῶν ἢ προτάσεως ἀποφατικῆς : γαίνομαι ἐγὼ χάριτος τυτυχηκῶς τότε καὶ οὐ μέμφεως οὐδέ τιμωρίας. Δ.18,85. οὐκ ἔγωγε αὐτοὺς διώξω, οὐδ' ἐρεῖ οὐδεὶς ὡς ἐγὼ αὐτοὺς κακῶς ποιῶ. Ε.ἄν.1,4,8.

(Σημ. 1. Παρὰ ποιηταῖς καὶ τῷ Ἡροδότῳ τὸ οὐδέ (μὴδέ) λαμβάνεται καὶ ἀντὶ τοῦ ἄλλ' οὐ (μὴ) ἢ καὶ οὐ (μὴ) : ἡμῶν οὐδ' ἔτυχες. Ε.287. θάρσει, μὴδέ δειδῖθι λίην. δ.825. πᾶν σοι γράσω τάληθές, οὐδέ κρύψομαι. Σοφ.Τρ.474. πρὸς σοῦ γάρ, οὐδ' ἐμοῦ γράσω. Ο.Τ.1434.)

¹ Παρὰ Θουκυδίδῃ συνηθέστατα.

² Παρὰ ποιηταῖς ἰδίως.

Σημ. 2. Ὡς ἐν ταῖς καταφατικαῖς προτάσεσιν ὁ καί, οὕτως ἐν ταῖς ἀποφατικαῖς ὁ οὐδέ (μηδέ) ἔχει ἐπιδοτικήν ἔννοιαν : ἔθριον οὐ στέργουσιν οὐδέ δαίμονες. Σοφ. Τραχ. 280. μηδέ βελόνης ἀλλοτριᾶς ἐπιθυμῆσης ποτέ. γνῶμ.

§ 494. Διὰ τοῦ οὔτε—οὔτε, μήτε—μήτε¹ συνδέονται δύο ἔννοιαι ἢ προτάσεις ἀποφατικαί, ὡς συνδέονται διὰ τοῦ καί—καί ἢ τέ—τέ δύο ἔννοιαι ἢ προτάσεις καταφατικαί : οὐδενὶ πώποτε οὔτε ἡμεῖς οὔτε ἐκεῖνος δίκην οὔτε ἐδικασάμεθα οὔτε ἐφύγομεν, ἀλλ' οὕτως ὥκοῦμεν δημοκρατούμενοι, ὥστε μήτε εἰς τοὺς ἄλλους ἐξαμαρτάνειν μήτε ὑπὸ τῶν ἄλλων ἀδικεῖσθαι. Λυσ. 12, 4.

Σημ. 2. Μετὰ τὸ οὔτε δύναται νὰ ἀκολουθῇ μήτε, ὅταν ἡ δευτέρα πρότασις ἀπαιτῇ τὸ μή, καὶ τὰνάπαλιν : ἐγὼ μὲν θρασὺς καὶ βδελυρὸς καὶ ἀναιδής οὔτ' εἰμὶ μήτε γενοίμην. Δ. 8, ἐ8.—ἀ μήτε γένοιτο οὔτε λέγειν ἄξιον. 51.

§ 495. Διὰ τοῦ οὔτε (μήτε)—τέ συνδέονται δύο προτάσεις ὧν ἡ μὲν πρώτη εἶναι ἀποφατική, ἡ δὲ δευτέρα καταφατική : οὔτε τὰ χρήματα ἐξέτινον τῷ θεῷ τοὺς τε ἐραγεῖς κατήγαγον. Αἰσχ. 3, 129. ὤμοσαν μήτε προδώσειν ἀλλήλους σύμμαχοί τε ἔσεσθαι. Ξ. ἀν. 2, 2, 8.

δ'. Οὐ μόνον ἢ οὐχ ὅτι (μὴ ὅτι)—ἀλλὰ καί. οὐχ ὅπως—ἀλλὰ καί. οὐχ ὅπως ἢ μὴ ὅτι—ἀλλ' οὐδέ.

§ 496. Διὰ τούτων γίνεται συμπλοκή δύο ἔννοιῶν ἢ προτάσεων, ὅταν πρόκειται νὰ προστεθῇ τῷ προηγουμένῳ μεῖζόν τι.²

§ 497. Αἱ διὰ τοῦ οὐ μόνον—ἀλλὰ καί ἢ οὐχ ὅτι (μὴ ὅτι)—ἀλλὰ καί συνδεόμεναι ἔννοιαι ἢ προτάσεις καταφάσκονται ἀμφοτέραι : τίς οὐκ ἂν τὴν πόλιν ἠλέησεν, οὐ μόνον πολίτης, ἀλλὰ καὶ ξένος ; (=οὐ μόνον πολίτης, ἀλλὰ καὶ ξένος ἀκόμη). Λυσ. 39. οὐχ ὅτι μόνος ὁ Κρίτων ἐν ἡσυχίᾳ ἦν, ἀλλὰ καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ. Ξ. ἀπ. 2, 9, 8. μὴ ὅτι θεός, ἀλλὰ καὶ ἄνθρωποι καλοὶ ἀγαθοὶ οὐ φιλοῦσι τοὺς ἀπιστοῦντας. Κ. 7, 2, 17.

Σημ. Καὶ ἄνευ τοῦ καί, πρὸς ἀνάδειξιν τῆς ἀντιθέσεως : οἶμαι ἂν μὴ ὅτι ἰδιώτην τινά, ἀλλὰ τὸν μέγαρ βασιλεῖα εὐαριθμήτους ἂν εὐρεῖν αὐτὸν ταύτας τὰς νύκτας. Πλ. ἀπ. 40. ἱμάτιον ἡμφίεσαι οὐ μόνον γαυλὸν, ἀλλὰ τὸ αὐτό. Ξ. ἀπ. 1, 6, 2.

§ 498. Αἱ διὰ τοῦ οὐχ ὅπως—ἀλλὰ καί συνδεόμεναι ἔννοιαι ἢ προτάσεις ἢ καταφάσκονται ἀμφοτέραι : οὐχ ὅπως τὰ σκευὴ ἀπέδυσθε, ἀλλὰ καὶ αἱ θύραι ἀφηράσθησαν. Λυσ. 16, 31. ἢ

Παρὰ ποιηταῖς καὶ διὰ τοῦ οὔτε=οὐ, μήτε μή : οὔτε σῖτα διὰ δέρη-
ιδέξαιτο, οὐ λούτρ' ἔδωκε χρωτί. Εὐρ. Ὀρ. 41. μήθ' αἱμά μου δέξαιτο χάρις
πιμον πέδον, μὴ λαμπρὸς αἰθήρ. 1086.

² Τὸ μὲν οὐχ ὅτι καὶ οὐχ ὅπως προῆλθον ἐξ ἐλλείψεως τοῦ ἐρῶ ἢ λέγω (κυρίως=οὐκ ἐρῶ ὅτι...), τὸ δὲ μὴ ὅτι ἐξ ἐλλείψεως τοῦ εἶπω, εἶπης, ὑπολάβης.—πρβλ. καὶ § 199, σημ. 6.

συνηθέστερον ἢ πρώτη ἀποφάσκειται ἢ δευτέρᾳ καταφάσκειται. (ἐν ταύταις ταῖς προτάσεσι τὸ οὐχ ὅπως=οὐ μόνον οὐ): τοὺς Θηβαίους ἡγεῖτο οὐχ ὅπως ἀντιπράξειν καὶ διακωλύσειν, ἀλλὰ καὶ συστρατεύσειν. Δ.6,9.

Σημ. Καὶ ἂνεν τοῦ καὶ πρὸς ἀνάδειξιν τῆς ἀντιθέσεως: οὐχ ὅπως τῶν αὐτοῦ τι ἐπέδωκεν, ἀλλὰ τῶν ὑμετέρων πολλὰ ὑφήρηται (=οὐ μόνον οὐκ ἐπέδωκεν, ἀλλ', ὅπερ χεῖρον, ὑφήρηται...). Λυσ.30,26.

§ 499. Αἱ διὰ τοῦ οὐχ ὅπως (μὴ ὅπως) ἢ μὴ ὅτι—ἀλλ' οὐδὲ συνδεδόμεναι ἔννοιαι ἢ προτάσεις ἀποφάσκονται ἀμφότεραι: οὐχ ὅπως τῆς κοινῆς ἐλευθερίας μετέχομεν, ἀλλ' οὐδὲ δουλείας μετρίας τυχεῖν ἡξιώθημεν (=οὐ μόνον οὐ μετέχομεν, ἀλλ' οὐδὲ...). Ἰσ.14.5. μὴ ὅπως ὀρχεῖσθαι ἐν ῥυθμῷ, ἀλλ' οὐδ' ὀρθοῦσθαι ἐδύνασθε. Ξ.Κ.1,3 10. ἐγὼ μὴ ὅτι ὑπὲρ ἄλλου, ἀλλ' οὐδ' ὑπὲρ ἐμαι τοῦ πώποτε δίκην ἰδίαν εἴρηκα. Ἰσαί.10,1.

Σημ. 1. Τὸ οὐχ ὅτι, ἐὰν δὲν ἀκολουθῇ τὸ ἀλλὰ καὶ, δύναται νὰ ἐρμηνευθῇ διὰ παραχωρητικοῦ συνδέσμου: ἐπεὶ Σωκράτη γε ἐγὼ ἐγγνώμαι μὴ ἐπιλήσεται, οὐχ ὅτι παίζει καὶ φησιν ἐπιλήσων εἶναι. Πλ. Πρωτ. 336.

Σημ. 2. Ὅταν ἐν τῷ πρώτῳ μέρει κείται τὸ οὐδὲ (ἐνίοτε οὐ), ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τὸ μὴ ὅτι, τότε τὸ μὴ ὅτι σημαίνει πολλῷ μᾶλλον δὲν, ἢ πολὺ ὀλιγώτερον: διὰ τὸν χειμῶνα οὐδὲ πλεῖν, μὴ ὅτι¹ ἀναιρεῖσθαι τοὺς ἄνδρας δυνατὸν ἦν. Ξ. Ἑλλ.2.3,25. ἀντὶ τοῦ μὴ ὅτι ἀπαντᾷ καὶ μὴ τί γε: ἀλλ' οὐδὲ καθ' αὐτὸν στρατιώτης οὗτος οὐδενός ἐστ' ἀξιος, μὴ τί γε τῶν ἄλλων ἡγεμῶν. Δ.21,148.

2. Ἀντιθετικοὶ σύνδεσμοι.

§ 500. Διὰ τοῦ δὲ συνδέεται μετὰ προηγουμένης ἐννοίας ἢ προτάσεως ἔννοια ἢ πρότασις ἀντίθετος ἢ ἀπλῶς διάφορος: συνήθως ἢ προηγουμένη ἔννοια ἢ πρότασις ἔχει τὸν μὲν: οὐκ ἐπὶ κακῷ, ἐπ' ἐλευθερώσει δὲ τῶν Ἑλλήνων παρελήλυθα. Θ.4,86. τὸ μὲν ὠφέλιμον καλόν, τὸ δὲ βλαβερόν αἰσχρόν. Πλ. πολ.457. τοὺς μὲν θεοὺς φοβοῦ, τοὺς δὲ γονεῖς τίμα. Ἰσ.1,16.

Σημ.1. Πολλάκις ὁ δὲ λαμβάνεται ἀπλῶς πρὸς μετάβασιν εἰς τὰ ἐπόμενα (μεταβατικός): περιμέτρομεν ἐκάστοτε ἕως ἀνοιχθεῖν τὸ δεσμωτήριον, διατρίβοιτες μετ' ἀλλήλων: ἀρεσφόρητο γὰρ οὐ πρῶ· ἐπειδὴ δὲ ἀνοιχθεῖν, εἰσήειμεν... Πλ. Φκίδ.59. πειράσομαι δ' ὑμᾶς διδάξαι. Λυσ.25,7.

Σημ.2. Διὰ τοῦ μᾶλλον δὲ γίνεται ἐπανόρθωσις προηγουμένης ἐννοίας: προσδεῖ, μᾶλλον δὲ ἅπαντος ἐνδεῖ τοῦ πέρου Δ.1,19.

Σημ. 3. Ὁ μὲν εἶναι συνεσταλμένος τύπος τοῦ βεβαιωτικοῦ μήν² καὶ

¹ Καὶ αἱ ἐκφράσεις αὗται προῆλθον ἐξ ἐλλείψεως λεκτικοῦ ῥήματος, π.χ. εἶπε, λέγε, ὅπερ δύναται νὰ νοηθῇ μετὰ τὸ μὴ.

² Δωρ. μάν. Ἐλαμβάνετο δὲ ἀρχικῶς ὁ σύνδεσμος μετὰ βεβαιωτικῆς σημασίας πρὸς ἀνάδειξιν τῆς προηγουμένης αὐτοῦ ἐννοίας (: οὐ μὲν (=ὄχι βεβαίως), μὴ μὲν, πάνυ μὲν οὖν, κομιδῇ μὲν οὖν, ἀλλὰ μὲν δὴ, οὐ μὲν δὴ:

μετὰ σημασίας βεβαιωτικῆς ἀπαντᾷ καὶ ἐν τῷ περὶ λόγῳ ἐνίστε : ἀλλ' αἷτιος μὲν ἔγωγε οὐκ εἰμί. Ξ. ἀν. 7,1,19. παραγένον μὲν, ἢ δ' ὅς, ἐν τῇ μάχῃ; Πλ.Χαρμ.153. Ἄρ' οὐ τότε ἦν τὸ δένδρον ἐφ' ὅπερ ἦρες ἡμῶς;—Τοῦτο μὲν οὖν αὐτό. Πλ. Φαίδρ. 230. Μετὰ τὸν μὲν τοῦτον οὐδέποτε ἀκολουθεῖ ὁ δὲ ἕτερος τις ἀντιθετικὸς σύνδεσμος.

Σημ. 4. Ἐνίστε κεῖται μὲν μόνος ὁ μὲν (=βεβαίως ἢ τοῦλάχιστον) μεθ' ἀπλῶν ἐννοιῶν, δύναται δ' ὅμως νὰ νοηθῇ ὁ δὲ μετὰ τῆς καταλλήλου ἀντιθέσεως: ἐλογιζόμεν, ὅτι τοῦτον μὲν τοῦ ἀνθρώπου ἐγὼ σοφώτερός εἰμι. Πλ. ἀπ. 21.

Σημ. 5. Μετὰ τοῦ δὲ συνάπτεται πολλάκις καὶ τὸ αὐτὸ πρὸς ἐπίρρωσιν τῆς ἀντιθετικῆς σχέσεως: Κριτίας μὲν γὰρ τῶν ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ πάντων κλεπτίστατος τε καὶ βιαιότατος ἐγένετο, Ἀλκιβιάδης δὲ αὐτῶν ἐν τῇ δημοκρατίᾳ πάντων ἀκρατέστατος τε καὶ ὑβριστότατος. Ξ. ἀπ. 1,2,13.

Σημ. 6. Ὁ δὲ δύναται νὰ ἐξηγηθῇ ἐνίστε διὰ τοῦ ἐν ᾧ: δὲν τι αὐτῶν ἢ μάτην ἐροβήθη, οἱ δὲ πολέμιοι οὐκ ἔρχονται; Ξ.Κ. 2,1,3.

Σημ. 7. Ὅταν ἐν δυσὶ διαφόροις προτάσεσιν ἐπαναλαμβάνηται ἡ αὐτὴ λέξις, τότε γίνεται χρῆσις τοῦ μὲν—δὲ σπανίως δὲ (ἰδίως παρὰ ποιηταῖς) παραλείπεται ὁ μὲν: σύνειμι μὲν θεοῖς, σύνειμι δὲ ἀνθρώποις τοῖς ἀγαθοῖς. Ξ. ἀπ. 2,1,12.—ἔπαιξε ἐν τῇ κώμῃ ταύτῃ, ἔπαιξε δὲ μετ' ἄλλων ἡλικῶν ἐν ὁδοῦ. Ἡρ. 1,114.

Σημ. 8. Ἐνίστε ἀναφορικῇ ἀντωνυμίᾳ ἢ ἄλλῃ τις λέξις συνδεομένη μετὰ τῶν ἡγουμένων διὰ τοῦ δὲ ἐπαναλαμβάνεται διὰ δεικτικῆς ἀντωνυμίας μετὰ τοῦ δὲ: ἃ δ' αἰσχύνῃ ὑμῖν φέροι, ταῦτα δὲ κατὰ χώραν μένει. Ἰσ. 4,176. Ἐνίστε δ' ἐπαναλαμβάνεται καὶ ὁ μὲν καὶ ὁ δὲ, ἰδίως ἐν ἀποδόσεσιν ἀναφορικῶν, ὑποθετικῶν ἢ χρονικῶν λόγων εἰσαγομέναις διὰ τινος δεικτικοῦ: οἷς μὲν περὶ τῶν μεγίστων συμβούλοις χρώμεθα, τοὺς μὲν οὐκ ἀξιοῦμεν στρατηγούς χειροτονεῖν, οἷς δ' οὐδεὶς ἂν συμβουλεύσαιτο, τοὺς δ' αὐτοκράτορας ἐκπέμπομεν. Ἰσ. 8,55. εἰ μὲν τις μὴ ἀπεπνίγῃ, οὗτος μὲν ἀθλιός ἐστίν, εἰ δὲ τις ροσῆματ' ἔχει, τοῦτ' δὲ βιώτεον ἐστίν. Πλ. Γοργ. 512. ἐγὼ οὖν δεῖν ἂν εἴην εἰρησμένος, εἰ ὅτε μὲν με οἱ ἄρχοντες ἔτατον, τότε μὲν ἔμενον, τοῦ δὲ θεοῦ τάττοντος, ἔταυθα δὲ φοβηθεὶς λίποιμι τὴν τάξιν. ἀπ. 28.—τὸ μὲν διδάσκειν ἃ ἐστὶ βέλτιστα, αὕτη μὲν ἢ ἐπιμέλεια διὰ χαρίτων γίγνεται, τὸ δὲ τὸν ἐνδεῶς τι ποιῶντα λαιδορεῖν, ταῦτα δὲ ἀνάγκη δι' ἀπεχθείας μᾶλλον γίγνεσθαι Ξ. Ἰε. 2,9.

(Σημ. 9. Ὁ δὲ, συγγενεὶς τοῦ δὴ, τίθεται πολλάκις πρὸς Ὁμήρῳ ἐν ἀποδόσεσι καὶ ἄλλων μὲν λόγων, μάλιστα δὲ χρονικῶν: ἀλλ' ὅτε δὴ τὸ τέταρτον ἐπέσοντο δαίμονι ἴσος, δεῖν δ' ὁμοκλήσας προσέειπεν Ἀπόλλων. Ε. 439.

Σημ. 10. Διὰ τοῦ μὲν οὖν ἐπιφέρεται πολλάκις μετ' ἐμφάσεως ἀποκρίσις, δι' ἧς ἀποκρούει τις ἢ διορθοῖ λόγον ἄλλου ἢ ἑαυτοῦ: Ἀποποιεῖ τὸ ἐνύπνιον.—Ἐραρὲς μὲν οὖν. Πλ. Κρ. 44. ὁψέ γάρ ποτε—ὁψέ λέγω; χθές μὲν οὖν καὶ πρόην. Δ. 18,130.

§ 501. Μετὰ τὸν μὲν ἀκολουθεῖ ἐν ἀντιθετικαῖς προτάσεσι καὶ ὁ μέντοι, σπανιώτερον δὲ ὁ μήν, ἀλλὰ, οὐ μὴν ἀλλὰ, ἀτάρ¹

οὐ μὲν δὴ ἔχαιρον. Ξ.Κ. 6,3,10.), εἶτα δὲ καὶ ὅλης τῆς προτάσεως, λαμβάνων τὴν 6' θέσιν ἐν αὐτῇ: ἢ μὲν τοι τάδε πάντα τελείεται, ὡς ἀγορεύω. Ξ. 160.

¹ Συνήθως τὸ διὰ τοῦ ἀτάρ συνδεόμενον ἐξαίρεται μᾶλλον ἢ ἀντιτίθεται: οὐδ' οἰκέτας χρὴ ὀργῇ κολυῖν ἀτάρ ἀντιπάλοις τὸ μετ' ὀργῆς προσφύρεσθαι ὅλον ἀμάρτημα. Ξ. Ἑλλ. 5,3,7.

(παρ' Ὀμήρῳ καὶ αὐτάρ) : μαθεῖν μὲν οὐ βούλομαι, ἀκοῦσαι μέντοι γε οὐδὲν κωλύει. Ε.Κ.5,5,24. καί μοι δοκεῖ θεὸς μὲν ἀνὴρ οὐδαμῶς εἶναι, θεῖος μὴν. Πλ.σοφ.216.

Σημ. 1. Ὁ μέντοι εἶναι κυρίως βεβαιωτικὸν μόριον (=βεβαίως, ἀληθῶς) : Οὗτοι πολέμιοι εἰσι ; — Πολέμιοι μέντοι. Ε.Κ.1,4,19. — οὐ σὺ μέντοι Ὀμήρου ἐπαινέτης εἰ ; Πλ.Πρωτ.309.

§ 502. Διὰ τοῦ ἀλλὰ (ἐκ τοῦ ἀλλὰ) συνδέεται μετὰ προηγουμένης ἐννοίας ἢ προτάσεως α') ἐννοια ἢ ποτάσις ὅλως ἀντίθετος, ὥστε αἰρομένης τῆς μιᾶς ἢ ἐτέρας τίθεται (σχῆμα κατ' ἄρσιν καὶ θέσιν¹) : οὐκ ἡμφροσῆται, ἀλλ' ὠμολόγει. Λυσ.1,29. τί δεῖ(=οὐ δεῖ) λέγειν περὶ τῶν παλαιῶν; ἀλλὰ τοὺς ἐφ' ἡμῶν αὐτῶν ἀναλογίσασθε. Δ.26,7. — β') ἐννοια ἢ πρότασις ὡς ἀληθὴς ἀντιτασσόμενη πρὸς προηγουμένην ὑπόθεσιν ἐκφραζομένην ἢ νοουμένην : εἰ δὲ μὴ ὀρώ, ἀλλ' ἀκούω γε (=ἄλλ' ἀκούω τοῦλάχιστον). Πλ. Γοργ.470 εἰ σῶμα δοῦλον, ἀλλ' ὁ νοῦς ἐλεύθερος (=ἄλλ' ὁ νοῦς τοῦλάχιστον...). Σοφ. ἀπ.677. ὦ θεοὶ πατρῶι, συγγένεσθ' ἀλλὰ ῥῆν(=τόρῳα τοῦλάχιστον, εἰ μὴ πρότερον). Σοφ. Ἠλ.411.)

Σημ. 1. Ἀντὶ τοῦ ἀλλὰ ἐν τῷ κατ' ἄρσιν καὶ θέσιν σχήματι τίθεται καὶ ὁ δέ, προηγουμένου μάλιστα τοῦ μὲν : φανερῶς μὲν οὐ προσβενόμενοι, κρύφα δέ. Θ.1,67. Οὐχὶ σπανίως δ' ὅμως καὶ προτάσσεται ἡ θετικὴ πρότασις : ἐκόντες καὶ οὐ βιαζόμενοι. Θ.3,63.

Σημ. 2. Πολλάκις ὁ ἀλλὰ τίθεται ἐπὶ μεταβάσεως τοῦ λόγου εἰς τι νέον : πάντες τὸν ἄνδρα ἐπαινοῦσι καὶ φασὶ σοφώτατον εἶναι. Ἀλλὰ τί σὺ βαδίζομεν παρ' αὐτόν ; Πλ.Πρωτ.310.

Σημ. 3. Οὐχὶ σπανίως ὁ ἀλλὰ² ἐν ἀποκρίσει εἰσάγει ἀντίρρῃσιν : ἐγὼ δὲ φασιν, οὐδ' εἰ βούλοιο, δύνασθαι ἂν ἀποδοῦναι ὅσα ὑπισχνεῖ. Ἀκούσας ταῦτα ἔλεξεν ὁ Κῦρος. Ἀλλ' ἔστι μὲν ἡμῖν... Ε.ἀν.1,7,6. ἐνίοτε δὲ λαμβάνεται καὶ ἐπὶ προτροπῆς : ἀλλ' ἐμοὶ πείθου. Πλ. Κρ. 45. ἀλλὰ πορευόμεθα ἔνθεν ἡμῖν μικρόν τι παραδραμεῖν ἔσται. Ε. ἀν.4,7,7. ἄλλοτε δὲ τίθεται ἐπὶ ζωηρᾶς βεβαιώσεως : Ῥήτορα ἄρα χρὴ σε καλεῖν ; — Ἀγαθόν γε ὦ Σώκρατες, εἰ δὴ ὁ γε εὐχόμεαι εἶναι βούλει με καλεῖν. — Ἀλλὰ βούλομαι. Πλ.Γοργ.449.

Σημ. 4. Μετὰ πρότασιν ἀποφατικὴν ἢ ἐρωματικὴν ἰσοδυναμοῦσαν πρὸς ἀποφατικὴν τίθεται πολλάκις τὸ ἀλλ' ἢ ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ εἰ μὴ, πλήν : ἀργύριον μὲν οὐκ ἔχω, ἀλλ' ἢ μικρόν. Ε.ἀν.7,7,53. τίνα ἄλλον ἔχουσι λόγον βοηθοῦντες ἐμοί, ἀλλ' ἢ τὸν ὀρθόν τε καὶ δίκαιον ; Πλ.ἀπ.34.

Σημ. 5. Μετὰ τοῦ δέ, ἀλλὰ ἢ μέντοι συνάπτεται ἐνίοτε καὶ τὸ ὅμως³ πρὸς ἐπίτασιν τῆς ἀντιθετικῆς αὐτῶν σημασίας : ῥῆν δ' ὅμως θαρρῶ. Πλ. συμ.193. ἐὰν λέγῃς παρὰ ταῦτα, μάτην ἐρεῖς ὅμως μέντοι, εἴ τι οἷε πλέον ποιῆσαι λέγε. Κρ. 54.

Σημ. 6. Τὸ ὅμως τίθεται πρὸς τούτοις καὶ μετὰ πρότασιν ἢ μετοχὴν

¹ «Ὁπερ (λίαν σύνθετος παρ' Ἡροδότῳ ὄν) συνίσταται ἐκ τῆς οὐ καὶ τῆς ἐναντίας αὐτῇ καὶ μάλιστα τοῦ ἀλλὰ συνδέσμου, εἰ καὶ πλεῖστοι ἔτεροι εὐρίσκονται.» Ἀνων. περὶ σχημάτων.

² Τηρῶν καὶ τὴν ἀντιθετικὴν αὐτοῦ σημασίαν.

³ Ὁπερ καθ' ἑαυτὸ οὐδέποτε παρὰ τοῖς παλαιοῖς λαμβάνεται ὡς σύνδεσμος.

παραχωρητικὴν ἢ πρὸ παραχωρητικῆς μετοχῆς, εἰς τὸ ῥῆμα τῆς παραχωρητικῆς προτάσεως ἀνῆκον, πρὸς δὴλωσιν τοῦ ὅτι συμβαίνει τι ὁμοίως, ὥσπερ ἤθελε συμβῆ καὶ ἐν τῇ ἐναντίᾳ περιπτώσει : Ἀθηναῖοι καὶ οὐ μεταλαβόντες τούτου τοῦ χρυσίου ὅμως πρόθυμοι ἦσαν εἰς τὸν πόλεμον. Ξ. Ἑλλ.3, 2. μέμνησ' Ὀρέστον καὶ θυραῖός ἐσθ' ὅμως. Αἰσχ. Χο.112.—φοβεῖται μὴ ἡ ψυχὴ ὅμως καὶ θειώτερον ὄν προαπολλύηται. Πλ. Φαίδρ.91. ὅμως πρὸς γε τὰς ἄλλας τέχνας καίπερ οὕτω πρακτοῦσθαι τῆς φιλοσοφίας τὸ ἀξίωμα μεγαλοπρεπέστερον λείπεται. Πολ.495.

§ 503. Διὰ τοῦ ἀλλὰ μὴν¹ (=ἀλλ' ἀληθῶς, ἀλλ' ὅμως, πρὸς τούτοις) καὶ τοῦ καὶ μὴν (=καὶ ἀληθῶς, καὶ ὅμως, πρὸς τούτοις) γίνεται συνήθως μετάθεσις ἀντιθετικῶς εἰς τι νέον καὶ ἰσχυρότερον· ἐνίοτε δὲ δι' αὐτῶν εἰσάγεται καὶ ἀντίρρησης : ἀλλὰ μὴν ἐποίει καὶ τάδε πρὸς τοὺς ἐπιτηδεύοντες. Ξ. ἀπ.1, 1, 6. καὶ μὴν καὶ τοῦθ' ὑμᾶς δεῖ μαθεῖν. Λυκ.79. δέδοικα μὴ οὐκ ἔχω ἐγὼ τοσαύτην σοφίαν...—Καὶ μὴν οὐδὲν γε ποικίλον, ἔφη ὁ Σωκράτης, δεῖ ἐπ' αὐτὸν μηχανᾶσθαι. Ξ. ἀπ.2, 3, 10. Ὑμῶς καὶ διὰ τοῦ καὶ μὴν δὴ. Ξ Κ.8, 4, 8.

§ 504. Τὸ οὐ μὴν ἀλλὰ² (=ἀλλ' ὅμως) προήλθεν ἐξ ἐλλείψεως ἐννοίας δυναμένης πολλάκις νὰ νοηθῇ ἐκ τῶν ἡγουμένων ἢ ἐπομένων : ὁ ἵππος πίπτει εἰς γόνατα καὶ μικροῦ χάκεινον ἐξετραχίλισεν· οὐ μὴν ἀλλ' ἐπέμεινεν ὁ Κῦρος (=οὐ μὴν ἐξετραχίλισεν, ἀλλ' ἐπέμεινεν...). Ξ. Κ.1, 4, 8.

§ 505. Καὶ διὰ τοῦ καίτοι (=καὶ τῷ ὄντι, καὶ ὅμως) συνδέεται μετὰ τῶν ἡγουμένων ἀντιθετικὴ πρότασις (κώλον κυρίως ἢ περίοδος) : κελεύεις ἐμὲ νεώτερον ὄντα καθηγεῖσθαι καίτοι τούτου γε παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις τὰναντία ἡρμίζεται. Ξ. ἀπ.2, 3, 15.

§ 506. Ὡς ἀντιθετικὸς σύνδεσμος λαμβάνεται καὶ ὁ αὐ, παρὰ ποιηταῖς δὲ καὶ ὁ αὐτε : Ἀγαμέμνων τὸν μὲν κατὰ στήθος βάλε δουρὶ, Ἀρτιφον αὐ (=δὲ) παρὰ οὐς ἔλασε ξίφει. Δ.109.—γῶρ αὐτε μιν νῖες Ἀχαιῶν φορέουσι. Α.237.

3. Διαζευκτικοὶ σύνδεσμοι.

§ 507. Διὰ τοῦ ἢ συνδέονται ἔννοια ἢ προτάσεις διάφοροι, ὧν ἡ μία ἀποκλείει τὴν ἑτέραν οὕτως, ὥστε τιθεμένης τῆς μιᾶς αἴρεται ἡ ἑτέρα. Ὅμοια σύνδεσις γίνεται καὶ διὰ τοῦ ἢ—ἢ, ἢτοι—ἢ. Τὰ διαζευγνύμενα μέλη δύνανται νὰ εἶναι καὶ πλείονα τῶν δύο (παρὰδιὰζευξίς) : γὰρ τοῖς εἰρημέροις ἢ ζῆται βελτίῳ τούτων. Ἰσ.2, 38. ἢ παρτάπασιν ἀμαχεὶ λάβοιμεν ἢ τὸ ἄκρον ἢ ὀλί-

¹ Τὸ μὴν κυρίως εἶναι βεβαιωτικὸν μόριον (=βεβαίως) : ταῦτα χρὴ ὀρᾶν, εἰ Τιμαίῳ ξυνδοκεῖ.—Δοκεῖ μὴν. Πλ. Τιμ.20.

² Πάντως οὐ μέντοι ἀλλὰ : οὐ μέντοι ἀλλ' ἴσως γ' ἔχει τιρὰ λόγον. Πλ. Φαίδ.62.

ροῖς τε καὶ ἀσθενέσι χρῆσαι μὲθ' ἂν πολεμίους. Ε.Κ.3,2,4. αὐτοὶ ἤτοι κρίνομεν γε ἢ ἐνθυμούμεθα ὀρθῶς τὰ πράγματα. Θ. 2,40. — ἢ Ἀἶας ἢ Ἰδομενεὺς ἢ δῖος Ὀδυσσεύς. Α,145.

Σημ. 1. Διὰ τοῦ ἢ, μετὰ τοῦ καὶ συνήθως, δηλοῦται πολλάκις ἀδιαφορία περὶ τὴν ἐκλογὴν : ἢ ξένος ἢ καὶ τις πολίτης. Δ.20,123. Οὕτω καὶ διὰ τοῦ εἴτε—εἴτε, εἴτ' οὖν—εἴτ' οὖν, εἴν τε—εἰάν τε (ἄν τε—ἄν τε, ἦν τε—ἦν τε), εἴτε—ἢ¹ : εἴτε Λύσανδρος εἴτε ἄλλος τις ἐμπειρότερος περὶ τὰ ναυτικά βούλεται εἶναι, οὐ κωλύω. Ε. Έλλ.1,6,5. εἴτ' οὖν ἀληθὲς εἴτ' οὖν ψευδές. Πλ.ἀπ.34. ἴσοι ὄντες μαχοῦμεθα, ἦν τε ἐνθάδε ἐπιόντας δαχόμεθα ἦν τε ἐπ' ἐκείνους ἰόντες τὴν μάχην συνάπτωμεν. Ε.Κ.3,3,17. εἴτε Ἀσσίας ἢ τις ἄλλος πώποτε ἔγραψε. Πλ.Φαί.277. (Ἐνίοτε δὲ παρὶλείπεται ὁ πρῶτος εἴτε : λόγουσιν εἴτ' ἔργοισιν. Σοφ.Ο.Τ.517).

Σημ. 2. Ὁ ἢ εἶναι πολλάκις ἐπανορθωτικός καὶ μάλιστα ἐν ἀρχῇ δευτέρας ἐρωτήσεως : ἐροῦν τὴν κνηγόν Ἀρτεμιν ἢ ἐγὼ φράσω (=ἢ κάλλιον ἐγὼ φράσω). Σοφ. Έλλ.565. τί τηρικὰδε ἀφίξει ὦ Κρίτων ; ἢ οὐ πρὶφ ἔτι ἐστίν ; Πλ.Κρ.43. καὶ μετὰ τοῦ δῆλον ὅτι, δῆλα δὴ : τίς οὖν δὴ ἦν ἢ διατριβὴ ; ἢ δῆλον ὅτι τῶν λόγων ὑμῶς Ἀσσίας εἰστία ; Φαίδρ. 227. πόθεν ὦ Σώκρατες φαίνει ; ἢ δῆλα δὴ ὅτι ἀπὸ τοῦ κνηγησίου ; Πρωτ. 309.

Σημ. 3. Ὁ ἢ ἔχει ἐνίοτε τὴν σημασίαν τοῦ εἰ δὲ μή, ἄλλως : ὅπως καὶ ὑμεῖς ἐμέ ἐπαινεῖτε ἐμοὶ μελήσει' ἢ μηκέτι με Κύρον τομίζετε. Ε.ἄν. 1,4,16.

Σημ. 4. Ἐνίοτε πρότασις τις εἰσάγεται διὰ τοῦ ἢ ἀντὶ νὰ εἰσαχθῇ διὰ τινος ἀναφερικοῦ : ἐπεὶ ποῖω δικαίω χρώμενος Ἐρέξης ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα ἐστράτευσεν ἢ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐπὶ Σκύθας ; ἢ ἄλλα μυρία ἂν τις ἔχοι τοιαῦτα λέγειν (ἀντὶ : ὦν μυρία ἄλλα...). Πλ.Γοργ.483).

4. Αἰτιολογικοὶ σύνδεσμοι.

§ 508. Διὰ τοῦ γάρ συνδέεται μετὰ τῶν ἡγουμένων πρότασις περιέχουσα τὸν λόγον (τὴν αἰτίαν) αὐτῶν : μηδεὶ συμφορὰν ὀρεῖ-δίσσης· κοινὴ γὰρ ἡ τύχη καὶ τὸ μέλλον ἀόρατον. Ίσ.1,29.

Σημ. 1. Οὐχὶ σπανίως ἢ διὰ τοῦ γάρ εἰσαγομένη πρότασις, παρεντιθεμένη, περιέχει τὴν αἰτίαν τῶν ἐπομένων : ὁ δὲ, κρίνουσι γάρ βοῇ καὶ οὐχὶ ψήφῳ, οὐκ ἔφη διαγιγνώσκει τὴν βοὴν ὀποτέρᾳ μείζων. Θ.1,87. οὕτω μετὰ κλητικὴν ἰδίως καὶ συνηθέστατα ἐν τῷ ἄλλᾳ γάρ : ὦ παῖ Καμβύσῳ, σὲ γάρ θεοὶ ἐπορεύουσι, σὺ γὰρ Ἀστυάγῃ τὸν σῶντοῦ γονεῖα τέσσαι. Ἡρ. 1,124. ἄλλ' οὐ γάρ ἔπειθε, διδοῖ τὸ γῆρος. 9,109.

Σημ. 2. Ὁ γάρ εἶναι πολλάκις διςκαρφητικός τῶν ἡγουμένων (=δηλαδὴ) ἀπαντῶν ὡς τοιοῦτος συνηθέστατα μετὰ δεικτικὴν ἀντωνυμίαν ἢ δεικτικὸν ἐπίρρημα ἢ μετὰ τὰς ἐλλειπτικὰς φράσεις τεκμήριον δέ, σημεῖον δέ, μαρτύριον δέ, τὸ δὲ μέγιστον : δηλοῖ δέ μοι καὶ τόδε τῶν παλαιῶν ἀσθένειαν· πρὸ γάρ τῶν Τρωϊκῶν... Θ. 1,3. μαρτύριον δέ· Δῆλον γάρ...1,8.

Σημ. 3. Ὁ γάρ² εἶλε τὸ πρῶτον βεβαιωτικὴν σημασίαν³ (=βεβαίως,

¹ Σπανίως καὶ διὰ τοῦ ἢ—εἴτε : ἢ Ἀνκίας εἴτ' ἐπὶ τὰς Ἀμμωνιάδας ἔδρας. Εὐρ. Ἀλκ. 115.

² =γέ—ἄρ =ἄρα.

³ Ἐπομένως δὲν συνέδεε προτάσεις, ἄλλ' ἐλαμβάνετο, ὅπως δειχθῇ κυρίως

ἀληθῶς, τῷ ὄντι)· οὕτως ἐν ζωηραῖς ἐρωτήσεσιν : ὅλωλε γάρ ; (=ἀπέθανεν ἀληθῶς;) . Σοφ.Ο.Κ.1583. ἢ καὶ ἐν ἀποκρίσεσι : Τό γε φιλομαθές καὶ φιλόσοφον ταυτόν ;—Ταυτόν γάρ (=ταυτόν βεβαίως) . Πλ. πολ.376. Ὡσαύτως δὲ καὶ ἐν συναφείᾳ μετ' ἄλλων μορίων (τοὶ γάρ, ἀλλὰ γάρ κλπ.) : ἔν- ρισμέν γε ἡμῖν αὐτοῖς κηλουμένοις ὑπὸ τῆς ποιητικῆς· ἀλλὰ γάρ τὸ δο- κοῦν ἀληθές οὐχ ὅσιον προδιδόναι. Πλ. πολ.607.

Σημ. 4. Πολλάκις ὁ γάρ ἐν ἀποκρίσεσιν αἰτιολογεῖ πρότασιν νοουμένην ἐκ τῶν ἡγουμένων : Καὶ ὅητ' ἐτόλμας τοῦδ' ὑπερβαίνειν νόμους ;—Οὐ γάρ μοι Ζεὺς ἦν ὁ κηρύξας τάδε (=ἐτόλμων... οὐ γάρ...). Σοφ. Ἀντ.449.

(Σημ. 5. Ἐν τῷ οὐ γάρ ἀλλὰ (=διότι) καὶ τῷ οὐ γάρ τοι ἀλλὰ (=διότι βεβαίως) νοεῖται μετὰ τὸ γάρ σπανίως· μὲν ῥῆμα τι ἐκ τῶν ἡγουμένων, συνηθέστερον δὲ γενική τις κρίσις, π. χ. ἔστιν οὕτως, προσήκει ἢ ἄλλη τις τοιαύτη : μὴ σκώπετέ μ' ὦ δέλφ'· οὐ γάρ ἀλλ' ἔχω κακῶς. Ἀρ. 6α.58. οὐκ ἄρ ποθ' εὖρον τᾶνω· οὐ γάρ ἀλλ' ἢ γῆ βίᾳ ἔλκει πρὸς αὐτὴν τὴν ἱκμάδα τῆς φροντίδος (=οὐ γάρ οἶόν τέ ἐστιν, ἀλλὰ...). νε. 232.—Καὶ ἐν τῷ ἀλλὰ γάρ νοεῖται ἐνίοτε ἐκ τῶν συμφραζομένων ἢ αἰτιολογούμενη πρότα- σις : καὶ αὐτοῖσι ἡμῖν ἐν νόῳ ἐγένετο εἰπεῖν ταῦτα· ἀλλὰ γάρ ἀρρωδόμεν (=ἀλλ' οὐκ εἵπομεν· ἀρρωδόμεν γάρ.). Ἡρ.9.46.)

Σημ. 6. Ἐν τῷ καὶ γάρ ὁ γάρ εἶναι αἰτιολογικός, ὁ δὲ καὶ ἀνήκει ἢ εἰς ὅλην τὴν πρότασιν, ἢ εἰς τὴν μετὰ τὸ γάρ λέξιν ἢ ἀπαποκρίνεται πρὸς ἐπόμενον καὶ (=καὶ—καί). αἱ δύο πρῶται περιπτώσεις δύνανται νὰ ἐξεγενῶσι καὶ ἀρνητικῶς (οὐδὲ γάρ) : ἐξέλωμεν ἀλλήλων τὴν ἀπιστίαν· καὶ γάρ οἶδα ἀνθρώπους οἳ φοβηθέντες ἀλλήλους ἐποίησαν ἀνέχεστα κακά. Ξ.ἀν.2,β,5. οἷδ' ἐγὼ ἄνδρ' ὄντα τὸν σὸν παῖδα· καὶ γάρ ἐχθρὸς ὢν ἀκού- σεται τὰ γ' ἐσθλά, χρηστὸς ὢν ἀνὴρ (=διότι καὶ ἐχθρὸς ὢν). Εὐο. Ἡρ. 998. καὶ γάρ ἐν τῇ γῇ ἄρχουσι Λακεδαιμόνιοι καὶ ἐν τῇ θαλάσῃ τὸν ῥῶν χρόνον (=καὶ ἐν τῇ γῇ καὶ ἐν τῇ θ.). Ξ.ἀν.6,β,13. καὶ γάρ τοξότα πολ- λοὶ καὶ ἀκοντισταὶ ἐπιθήσονται τῶν νεῶν καὶ ὄχλος. Θ. 7,62. δεῖνόν τὸ τίκτειν ἐστίν· οὐδὲ γάρ κακῶς πάσχει μῖσος ὢν τέχνη προσγίγνεται. Σοφ. Ἡλ.770. Ἐνίοτε δ' ὅμως τὸ καὶ γάρ ἰσοδυναμεῖ ἀπλῶς τῷ γάρ, π.χ. καὶ γάρ οἱ μὲν (=οἱ μὲν γάρ) ὡς μάλιστα τιμωρήσασθαι τινα βούλονται. Θ.1,141.

§ 509. Παρτακτικῶς συνδέει πολλάκις καὶ ὁ ὡς καὶ ὁ ἐπεὶ : σοὶ δὲ προσήκει ἐπιμελεῖσθαι, ὅπως ἄξιός ἐσει τοῦ πα- τρός· ὡς ἅπασιν μὲν προσήκει.... (=ἅπασιν μὲν γάρ...). Ἰσ.9,80. ἢ ἐξετάζειν βουλευθῶμεν, εὐρήσομεν τὰς δημοκρατίας μάλλον ἢ τὰς ὀλιγαρχίας συμφεροῦσας· ἐπεὶ καὶ τὴν ἡμετέραν πολιτείαν ...7,60.

5. Συμπερασματικοί.

§ 510. Διὰ τοῦ ἄρα (=ἀκριβῶς· ἐπομένως, λοιπὸν) εἰσάγε- ται συμπέρασμα· ἐξαγόμενον ἐκ τῶν ἡγουμένων καὶ δὴ ἐκ τῆς στε- νῆς σχέσεως τῶν ἐννοιῶν : Ὁ κολαζόμενος δίκην δίδου· δίκαια πάσχει ;—Φαίνεται.—Τὰ δὲ δίκαια καλὰ ὁμολόγηται ; —Πάνν

ὑπὸ τοῦ λέγοντος, ὅτι τὰ ἐν τῇ διὰ τούτου εἰσαγομένη προτάσει εἶναι γνωστὰ καὶ ἀναμφύριστα : Φήμε, πολλὰ γάρ ἄλλα βροτῶν θελκτικὰ οἶ- δας· τῶν ἐν αἰεὶ παρήμερος. α,337.

γε.—Τούτωρ ἄρα ὁ μὲν ποιεῖ καλὰ, ὁ δὲ πάσχει. Πλ. Γοργ. 476.

Σημ. 1 Μετὰ παρατατικοῦ ὁ ἄρα ἐμραίνει πολλάκις, ὅτι νῦν γινώσκειται ἀλήθειά τις : οὐκ ἄρα ἦσαν. ν, 210. ὦ τλήμων ἀρετῇ, λόγος ἄρ' ἦσθα.

Σημ. 2. Ὡς ἄρα (σπανίως καὶ ὅτι ἄρα) = ὅτι τάχα, ὅτι δηλαδὴ. — εἰ ἄρα, (ἐ)ἄρ ἄρα = (ἐ)ἂν τυχόν· τοιαῦτα λέγουσι παραδείγματα, ὡς ἄρα οἱ πρόγονοι οὐδέν' ἐτίμησαν. Δ. 20, 119. — ἄκουε, εἴ τι ἄρα λέγω. Πλ. πολ. 433.

(Σημ. 3. Τὸ τᾶρα (= τοὶ ἄρα) ἅπαντ' ἄν μόνον παρ' Ἀττικοῖς ποιηταῖς.)

Σημ. 4. Περὶ τοῦ εἰ μὴ ἄρα ἐπὶ εἰρωνείας ὅρα § 224, σημ. 2.

§ 511. Διὰ τοῦ οὗρ εἰσάγεται συμπέρασμα πραγματικὸν ἐξαγόμενον ἐκ τῶν ἡγουμένων : τὸ στράτευμα ὁ οἶτος ἐπέλιπε· κρέα οὗρ ἐσθλοῖτες διεγίγνοντο. Ξ. ἀν. 1, 5, 6.

Σημ. 1. Διὰ τοῦ οὗρ γίνεται πολλάκις ἀνάληψις τοῦ λόγου μετὰ παρένθεσιν : ὁ δὲ Πρόξενος, ἔτυχε γὰρ ὕστερος προσιῶν καὶ τάξις αὐτῷ ἐπομένῃ τῶν ὀπλιτῶν, εὐθὺς οὗρ εἰς τὸ μέσον ἀμφοτέρων ἄγων ἔθετο τὰ ὀπλ. Ξ. ἀν. 1, 5, 14.

Σημ. 2. Ἡ πρώτη σημασία τοῦ οὗρ ἦτο βεβαιωτική (= τῷ ὄντι, βεβαίως), τὴν δὲ σημασίαν ταύτην ἐτήρησε καὶ ἐν τῷ ἄλλ' οὗρ, γὰρ οὗρ, γοῦρ, καὶ οὗρ, πάνυ μὲν οὗρ, κομιδῇ μὲν οὗρ, παντάπασιν μὲν οὗρ καὶ μετὰ τὰ ἀναφορικά : οἱ αἰεὶ τοῖς αὐτοῖς ἐπιστατοῦντες, ἦν καὶ τὴν φύσιν καταδεικνύσαντες ἔχουσιν, ἀλλ' οὗρ ταῖς γ' ἐμπειρίαις πολὺ τῶν ἄλλων προέχουσιν. Ίσ. 3, 18. τοῦτο μὲν οὗρ αὐτό. Πλ. Φαῖδ. 230. — εἰ ἔστι, ὥπερ οὗρ ἐστὶ θεὸς ἢ τι θεῶν ὁ Ἔρως, οὐδὲν κακὸν ἄν εἴη. Φαῖδρ. 242. Πρὸς τούτοις καὶ ἐν τῷ δ' οὗρ, ὅταν μάλιστα μετ' ἀμφιβολίαν ἐπιφέρηται τι ὡς βέβαιον : παρεκάθητο αὐτῷ νέον ἔτι μειράκιον, ὡς ἐγῶμαι καλὸν τε κάγαθόν τιν' εἶναι, τὴν δ' οὗρ ἰδεῖν πάνυ καλός. Πλ. Πρωτ. 315. Μετὰ βεβαιωτικῆς σημασίας λαμβάνεται ἔτι καὶ μετὰ τοῦ οὗτε, μήτε, εἴτε : τίς ἄν τούτου λόγος γένοιτο; ἄν αἰσχίωρ ἔτι, εἴτ' οὗρ δικαίως εἴτε μὴ; Σοφ. Ἥλ. 558.

§ 512. Διὰ τοῦ τοῖνυρ (= τοὶ—νύρ) εἰσάγεται συμπέρασμα ἐξαγόμενον ἐκ τῶν ἡγουμένων, ἀσθενέστερον δ' ὁμῶς τοῦ οὗρ : δεῖ τοῖνυρ ὑμᾶς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι... Δ. 1, 24. Λέγε δὴ, τί φῆς εἶναι τὸ δοῖον; — Λέγω τοῖνυρ, ὅτι τὸ δοῖόν ἐστι. Πλ. Εὐθφ. 5.

Σημ. Διὰ τοῦ τοῖνυρ γίνεται καὶ μετάβασις τοῦ λόγου εἰς τι νέον ἢ μερικώτερον : ἔτι τοῖνυρ τάδε ὁράτε. Ξ. ἀν. 5, 1, 10.

§ 513. Τὸ τοιγάρτοι (παρὰ ποιηταῖς τοιγάρ) καὶ τοιγαροῦν, σπανιώτερον καὶ γὰρ οὗρ (= διὰ τοῦτο βεβαίως· λοιπὸν) ἐκφράζει τὸ συμπέρασμα ὡς σταθερὰν πεποιθήσιν τοῦ λέγοντος : ὥτετο δὲ ἀρχεῖν πρὸς τὸ ἀρχικὸν εἶναι τὸν μὲν καλῶς ποιούντα ἐπαινεῖν· τοιγαροῦν αὐτῷ οἱ μὲν καλοὶ τε κάγαθοι τῶν συνόντων εὖνοι ἦσαν, οἱ δὲ ἄθλιοι ἐπεθούλενον. Ξ. ἀν. 2, 6, 26. γαργερὸς δ' ἦν, καὶ εἴ τις τι ἀγαθὸν ἢ κακὸν ποιήσειεν αὐτόν, νικᾶν περὶ αὐτόν· καὶ γὰρ οὗρ πλεῖστοι δὴ αὐτῷ ἐπεθύμουν καὶ χρήματα καὶ πόλεις προσέσθαι. 1, 9, 11.

§ 514. Ὁ δὲ¹ (=ὅθεν) εἰσάγει φυσικὸν καὶ πραγματικὸν συμπέρασμα: *Ἐλεγον τινες, ὅτι κατίδουεν στράτευμα· ἐδόκει δὲ τοῖς στρατηγοῖς συναγαγεῖν τὸ στράτευμα πάλιν.* Ε. ἀν. 4, 4, 10.

Σημ. Ὡςπερ τὸ οὖν, οὕτω καὶ τὸ δὲ λαμβάνεται πολλάκις πρὸς ἀνάληψιν τοῦ λόγου μετὰ παρένθεσιν: καὶ ὁρῶν δὲ αὐτὸν κεκοσμημένον.... ὁρῶν δὲ τὸν κόσμον τοῦ πάππου ἔλεγεν. Ε. Κ. 1, 2, 3.

§ 515. Ὡς συλλογιστικὸς σύνδεσμος λαμβάνεται σπανίως παρὰ τοῖς πεζοῖς καὶ ὁ χρονικὸς γὰρ², μάλιστα μετὰ προστακτικῇ: *μέμνησθ' ἑν.* Ε. Ἑλλ. 4, 1, 39.

§ 516. Διὰ τοῦ οὐκοῦν (=λοιπὸν) εἰσάγεται συμπέρασμα καταφατικόν, διὰ δὲ τοῦ οὐκ οὐν (=λοιπὸν δὲν) ἀποφατικόν: οὐκοῦν καὶ περὶ πολέμου συμβουλεύειν τὴν γε πρώτην ἐπισχῆσομεν. Ε. ἀπ. 3, 6, 10.—κινδυνεύω ἐκτός τῶν πάντων εἶναι· οὐκοῦν ἱκανῶς γε ἔχω ἐν τῷ παρόντι ξυμβαλέσθαι ποῖ' ἅττα δεῖ ἡμᾶς λέγειν. Πλ. πολ. 398.

Σημ. Ἐνίοτε τὸ οὐκοῦν κεῖται ὡς ἀπλοῦν ἀρνητικὸν μετ' ἐμφάσεως: αἰ. λ' ὧ Χειρίσοφε, ἔφη, δοκεῖ μοι βοηθεῖν ἐπὶ τοὺς καίοντας· ὁ δὲ Χειρίσοφος εἶπεν· Οὐκοῦν ἔμοι γε δοκεῖ. Ε. ἀν. 3, 5, 6.

§ 517. Παρτακτικῶς συνδέει καὶ ὁ ὥστε ἐνίοτε, ὥςπερ ὁ οὖν καὶ ὁ τοίνυν: ἡ γυναικεία φύσις οὐδὲν χείρων τῆς τοῦ ἀνδρός· ὥστε διδασκέτω. Ε. συμ. 2, 9. ὥστε πῶς οὐ βοηθήσουσιν ἡμῖν; Δ. 16, 13.

ΜΕΡΟΣ Ε'.

Περὶ σχημάτων καὶ λεκτικῶν τρόπων.

α'. Περὶ σχημάτων γενικώτερον.

§ 518. Γενικῶς καλεῖται σχῆμα ἡ τεχνικῶς μεταβεβλημένη μορφή τῆς ἐκφράσεως, τ. ἔ. ἡ ὠρισμένη μὲν, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ συνήθους καὶ πρώτου τύπου τῆς ἐκφράσεως ἐξηλλαγμένη τοῦ λόγου διαμόρφωσις. Διακρίνονται δὲ ταῦτα γενικῶς εἰς σχήματα λέξεως καὶ εἰς σχήματα διανοίας⁴.

Σημ. Τὰ σχήματα λέξεως διακρίνονται εἰς γραμματικά καὶ εἰς ῥητορικά. Ἐν τοῖς πρώτοις καταλέγονται πάντες οἱ γραμματικοὶ ἰδιωτισμοὶ καὶ νεωτερισμοὶ τῶν συγγραφέων, οἵτινες ὅμως, ἂν δὲν στηρίζωνται ἐπὶ τοῦ κύ-

¹ Κυρίως χρονικὸν ἐπίρρημα συγγενὲς τῷ ἦδη.

² Συγγενὲς τῷ γὰρ.

³ «Σχῆμα ἐστὶν ἐξάλλαξις τρόπου ἐπὶ τὸ κρεῖττον κατὰ λέξιν ἢ κατὰ διάνοιαν αἰετὸς τύπου». Ἀλέξ. ῥητ. 3, 11.

⁴ Διαφέρουσι δὲ ταῦτα ἀλλήλων, καθ' ὅσον «τὸ μὲν (σχῆμα δηλ. λέξεως) κινήσεως τῆς λέξεως τῆς συσχούσης τὸ σχῆμα ἀπόλλυται, τοῦ δὲ τῆς διανοίας σχήματος καὶ τὰ ὀνόματα κινῇ τις καὶ ἐτέροις ὀνόμασιν ἐξενέγκῃ τὸ αὐτὸ πρᾶγμα μένει. Ὁμοίως δὲ καὶ ἡ σύνταξις κινήθῃ ἢ προστεθῇ ἢ ἀφαιρεθῇ τι, λεται τὸ σχῆμα τῆς λέξεως».

ρους τῆς παλαιότητος καὶ τῆς συνηθείας, καὶ ἂν ἄλλως πως δὲν δικαιολογῶνται καὶ δὲν γίνωνται σκοπίμως, μεταπίπτουσιν εἰς σολοικισμούς.

6'. Περὶ τῶν κυριωτέρων γραμματικῶν σχημάτων.

1. Σχῆμα κατὰ σύνεσιν ἢ κατὰ τὸ νοούμενον.

§ 519. Κατὰ τὸ σχῆμα τοῦτο αἱ λέξεις συντάσσονται οὐχὶ κατὰ τὸν γραμματικὸν τύπον, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἔννοιαν αὐτῶν. πρβλ. § 15.

§ 520. Δεικτικαὶ καὶ ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίαι, ἡ ἐπαναληπτικὴ, ἔτι δὲ καὶ μετοχικοὶ προσδιορισμοὶ δύνανται νὰ ἐξενεχθῶσι κατὰ πληθυντικὸν ἀριθμόν, ὅταν ἀναφέρονται εἰς περιληπτικὸν ὄνομα ἢ εἰς ὄνομα πόλεως ἢ χώρας ἐνικοῦ ἀριθμοῦ: *ἐάν τις φανερός γένηται κλέπτων*, τοῦτοις θάνατός ἐστιν ἡ ζημία. ἀπ. 1.2,62. *προσῆε ἐνὶ ἐκάστῳ*, οὓς τινὰς ᾤετο *ἔξειν τι δοῦναι*. ἀν. 7,3,16. *πλήθει*, οἵπερ δικάσουσι. Πλ. Φαίδρ. 260. *φεύγει εἰς Κέρκυραν* ὡς αὐτῶν εὐεργέτης. Θ. 1,136. *Λέσθος ἀπέστη ἀπ' αὐτῶν φοβηθέντες*. 3,2.

§ 521. Εἰς ὄνομα ἐνικὸν δηλοῦν πρόσωπον δύναται νὰ ἀναφέρηται ἀντωνυμία πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ, ὅταν ἡ ἀντωνυμία αὕτη σημαίνῃ τὸ πλῆθος εἰς δ καὶ τὸ πρόσωπον αὐτὸ ἀνήκει. Τοῦτο γίνεται ἰδίως ἐπὶ τῆς γενικῆς τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας τοῦ γ' προσώπου καὶ ἐπὶ τοῦ αὐτοί, σφεῖς καὶ σφετέροι: ὁ Λάμαχος παρεδόθη ἀπὸ τοῦ εὐωνύμου τοῦ ἑαυτῶν. Θ. 6,161. Τισσαφέρης διελαύνων κατέκατε μὲν οὐδένα, διαστάντες δ' οἱ Ἕλληνες ἔπαιον καὶ ἠκόντιζον αὐτούς. Ξ. ἀν. 1,10,7. ὁ Γύλιππος ἀπήγαγε τοὺς σφετέρους. Θ. 7,4.

§ 522. Ἐνίοτε τὸ ἐπίθετον ἢ ἡ μετοχὴ ἢ ἡ ἀντωνυμία συμφωνεῖ οὐχὶ πρὸς τὸ οὐσιαστικὸν τὸ ὁποῖον προσδιορίζει ἢ εἰς δ ἀναφέρεται, ἀλλὰ πρὸς ἄλλο συνώνυμον ἢ ἰσοδύναμον. ἡ χρῆσις αὕτη εἶναι μᾶλλον ποιητικὴ: *γίλε τέκνον* (=υἱέ). Χ. 84. *ὦ μέλεια ψυχά*, ὅς. Σοφ. Φιλ. 713. *κολλικογάγε Βοιωτῖδιον* (=Βοιωτέ) ¹. Ἀρ. Ἀχ. 873. *βρέφος εἰσορῶ φέροντα τόξον* (=παῖδα). Ἀνακρ. 3,16. ἡ νόσος πρῶτον ἤρξατο γενέσθαι τοῖς Ἀθηναίοις, λεγόμενον μὲν καὶ πρότερον (τὸ νόσημα δηλ.). Θ. 2,47. *τοιαῦτ' ἔλεγε* ἡ μισὰ αὕτη κεφαλὴ, ἐξεληλυθώς. Δ. 21,117. Ὅμοίως καὶ ἐπὶ περιφράσεων προσώπων: *ἔλθων ἐκάκωσε βίη Ἡρακλεῖη*. Δ. 960. *τῶν Δαίων τις ἦν γεννημάτων*. Σοφ. Ο. τ. 1167. οἱ γὰρ, *τέθρηκας γίλτατ' Αἰγίσθον βία*. Αἰσχ. Χο. 893.

2. Ἀττικὸν σχῆμα

§ 523. Περὶ τοῦ Ἀττικοῦ σχήματος ὅρα § 16 κ.έ.

3. Σχῆμα καθ' ὅλον καὶ μέρος.

§ 524. Κατὰ τὸ καθ' ὅλον καὶ μέρος σχῆμα

α') Συντάσσονται μεθ' ἑνὸς ῥήματος δύο οὐσιαστικά κατὰ τὴν αὐτὴν πτῶσιν ἐκφερόμενα, ἐν ᾧ ἔπρεπε τὸ ἓν αὐτῶν, τὸ σημαῖνον τὸ πρόσωπον, νὰ ἐξενεχθῇ κατὰ γενικὴν κτητικὴν τοῦ ἐτέρου. Ἡ σύν-

¹ Κατὰ τὸ σχῆμα τοῦτο λέγεται καὶ ἡ Ἀβρότορον, ἡ Λεόντιον.

ταῖς αὐτῇ εἶναι σπανία παρὰ τοῖς πεζοῖς, συνηθεστέρα δὲ παρὰ τοῖς ἐπικοῖς : ποῖόν σε ἔπος φύγῃ ἕρκος ὁδόντων. α, 64. μέθεες με πρὸς θεῶν χεῖρα. Σοφ. Φιλ. 1301. τοῖς νύκτιν αὐτῶν ἀρετὴ παραγενομένη ταῖς ψυχαῖς. Πλ. Λά. 190.

β') Οὐσιαστικὸν σημεῖον ὅλον τι ἐκφέρεται κατὰ τὴν πτωσιν τῶν παραθετικῶς ἐκφερομένων μερῶν αὐτοῦ ἀντὶ τῆς ἐξενεχθῆ κατὰ γενικὴν διαιρετικὴν : οἱ δὲ κληρὸν ἐσημῆρατο ἕκαστος (ἀντί : τῶν δὲ ἕκαστος κληρὸν ἐσημῆρατο). Η, 175. αἱ οἰκίαι αἱ μὲν πολλαὶ ἐπεπτώκεσαν, ὀλίγαι δὲ περιῆσαν. Θ. 1, 89. οὗτοι μὲν ἄλλος ἄλλα λέγουσι. Ξ. ἀν. 2, 1, 15. Πελοποννησιοὶ καὶ οἱ ξύμμαχοι τὰ δύο μέρη εἰσέβαλον. Θ. 2, 47.

4. Σχῆμα ἑλλείψεως.

§ 525. Κατὰ τὸ σχῆμα τοῦτο παραλείπεται τι ἐν τῇ προτάσει ὡς εὐκόλως νοούμενον. Οὕτως ἑλλείπει πολλάκις τὸ ὑποκείμενον, τὸ κατηγορούμενον, τὸ συνδετικόν, τὸ ῥῆμα, τὸ οὐσιαστικὸν εἰς ὃ ἀναφέρεται ἐπίθετόν τι, τὸ ἐστὶ τοῦτο ἐν τῷ τελεμῆριον δὲ καὶ τοῖς τοιούτοις.

§ 526. Ὑπὸ τὴν ἑλλείψιν ὑπάγεται καὶ ἡ βραχυλογία, καθ' ἣν λέγεται μόνον ὅ, τι εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαῖον καὶ καθ' ἣν φαίνεται μὲν τὴν ἑλλείψιν τι, πράγματι δ' ὅμως λαμβάνει τοῦτο ἐν τῇ συμφραζομένῳ : μὴδ' ἐξισώσης τάςδε τοῖς ἐμοῖς κακοῖς (= τὰ κακὰ τῶνδε τῶν ἐμοῖς κακοῖς). Σοφ. Ο. Τ. 1507. ταπεινῶται ἡ τῶν Ἀθηναίων δόξα πρὸς τοὺς Βοιωτοὺς (= πρὸς τὴν τῶν Β.). Ξ. ἀπ. 3, 5, 4.

§ 527. Εἶδος βραχυλογίας εἶναι καὶ τὸ ἀπὸ κοινοῦ καὶ τὸ ἐξ ἀναλόγου (πρβλ. καὶ § 19, γ'), καθ' ὃ λέξεις τις νοεῖται ἐξ ἄλλης πρόηγουμένης κατ' ἀναλογίαν : Θῆβαι ἐκατόμυλοι εἰσι, διακόσιοι δ' ἄν' ἐκάστας (πύλας δηλ.) ἀνέρες ἐξοιχνεῖσι. Ι, 383. εἰνάστες πολέμιοι, τῷ δεκάτῳ δὲ (ἔτει δηλ.) πόλιν Πριάμοιο πέρσαντες ἔβημεν. Ξ, 240. Πολλάκις δὲ ὑποδηλοῦται ἡ νοητέα ἔννοια διὰ τινος ἀντωνυμίας : ἦν ὀλιγαρχία καὶ οὗτοι (οἱ ὀλίγοι δηλ.) ἔνεμον τὴν πόλιν. Ἡρ. 5, 92. οἱ τὴν Ἑλλάδα ἡλευθέρωσαν· ἡμεῖς δὲ οὐδ' ἡμῖν αὐτοῖς βεβαιούμεν τὴν ἐλευθερίαν δηλ.). Θ. 1, 122.

§ 528. Κατὰ τὴν βραχυλογίαν ἔτι α') Ῥήματά τινα μετὰ προσθέσεως (μάλιστα τῆς μετὰ) σύνθετα λαμβάνονται ἐνίοτε προληπτικῶς, ὥστε πρὸς τῇ σημασίᾳ τοῦ συνθέτου ῥήματος εἶται καὶ ἡ τοῦ ἀπλοῦ : οἱ Ἀθηναῖοι μετέγνωσαν Κερκυραίους συμμάχους μὴ ποιήσασθαι (= μεταγνόντες ἔγνωσαν). Θ. 1, 44.

β') Ἐνίοτε μετὰ τὸ σύνθετον ῥῆμα πρέπει νὰ νοηθῇ τὸ ἀπλοῦν : τοὺς βασιλεῖς ὡς ἀπύοντες εἰς τὴν Ἑλλάδα πάλιν καὶ οὐ πρὸς βασιλέα (ἰόντες δηλ.) εἶα Κῦρος τὸν Κλέαρχον ἔχειν. Ξ. ἀν. 1, 4, 7.

γ') Τὸ ἀντικείμενον ἢ καὶ ἄλλος τις προσδιορισμὸς τοῦ ῥήματος παραλείπονται ἐνίοτε ὡς εὐκόλως νοούμενα ἐκ τῆς ἐννοίας αὐτοῦ τοῦ ῥήματος : αὐτοὶ δὲ ἔσπευδε καὶ τοῖς νεανίσκοις ἐγχεῖν ἐκέλευσεν (οἶνον δηλ.). Ξ.ἀν. 4,3,13. ὁ δ' ἐπιστήσας (τὸν ἵππον δηλ.) εἶπε. 1,8,15. τῶν ἱππέων τῶν μὲν καταβεβηκότων (ἀπὸ τῶν ἵππων δηλ.) τῶν δὲ ἀναβαινόντων (ἐπὶ τοὺς ἵππους) ἐπελαύνουσιν. Ξ.Ἑλλ.5,4,39.

δ') Ἐνίοτε ἐπὶ ἀντιθέσεως (μὲν—δέ, ἀλλ' ὅμως) νοεῖται τὸ ῥῆμα ἐκ τῶν ἐπομένων : ἦττον μὲν, ἀδικοῦσι δέ. Λυσ.20,21. οἱ σώφρονες οὐχ ἐκόντες, ἀλλ' ὅμως κακῶν ἐρῶσιν (οὐχ ἐκόντες κακῶν ἐρῶσιν, ἀλλ' ὅμως ἐρῶσιν). Εὐρ. Ἴππ. 358.

ε') Ἐπὶ τοῦ καὶ τότε καὶ νῦν καὶ τῶν ὁμοίων τίθεται τὸ ῥῆμα κανονικῶς ἀπαξ μόνον καὶ δὴ κατ' ἐνεστώτα : ἡμεῖς ὁμοῖοι καὶ τότε καὶ νῦν ἐσμεν. Θ.1,86. τὸ σαφὲς οὐδεὶς οὔτε τότε οὔτε ὕστερον ἔχει εἰπεῖν. 6,60. ἅλλα μὲν πρότερον, ἅλλα δὲ νῦν πειρᾷ λέγειν. Ξ.ἀν.4,4,7.

ς') Πολλάκις ἄλλεσιν τὸ ἀπαρέμφατον ἵνα ὑποδηλούμενον ὑπὸ τινος προσδιορισμοῦ : ἐγὼ μὲν εἰς τὸ βαλανεῖον βούλομαι. Ἀρ.Βα.1279. παραγέλλει εἰς τὰ ὄπλα. Ξ.ἀν.1,5,13.

ζ') Ἐνίοτε λέξις τις ἀπαξ κειμένη πρέπει νὰ νοηθῇ δις : ἴσθι ἐξ ἐμέο τὰ ποιούμενα ὑπὸ Μῆδων (=ἴσθι ἐξ ἐμέο ποιούμενα τὰ ποιούμενα ὑπὸ Μῆδων). Ἡρ. 8,80. οὐκ ἂν εἶεν φῦσι οἱ ἀγαθοί. Πλ.Μέν.89.

(Σημν. Οὗτω παρὰ ποιηταῖς (ἰδίως τοῖς τραγικοῖς) ἐνίοτε, ὅταν παρατάσσονται δύο οὐσιαστικά, ἢ ἀντωνυμία ἢ ἡ πρόθεσις ἢ ἀνήκονσα εἰς ἀμφοτέρωτα τίθεται μετὰ τοῦ β' μόνον, νοουμένη δ' ὅμως καὶ ἐπὶ τοῦ α' : ἴθι ραοὺς, ἴθι πρὸς βωμόν. Εὐρ. Ἐκ.144. ἀπόλεσέ νιν ὕβρις οἱ τε σοὶ νεοδμῖτες γάμοι. (ἢ σὴ ὕβρις). Μῆδ.1366. μέλλει με πέμπειν μαρτεῖα σεμνὰ Λοξίου τ' ἐπ' εὐχάρας. (ἐπὶ μαρτεῖα δηλ.). Φοιν.284.—Τοὺναντίον δὲ τὸ ἄρθρον ἐνίοτε τίθεται μετὰ τοῦ α', νοεῖται δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ β' : οὐχ οἱ πλατεῖς οὐδ' εὐρύνωτοι φῶτες ἀσφαλέστατοι. Σοφ.Αἷ.1250).

η') Ἐνίοτε νοεῖται ἐνεργητικὸν ῥῆμα ἐκ τινος παθητικοῦ καὶ τἀνάπαλιν : ὅπως ὑμεῖς ἐκείνων (δηλ. ἄρχητε), μὴ ὑμεῖς ὑπ' ἐκείνων ἄρχησθε. Ξ.Κ.4,4,13. καὶ τοῖς γε Ἀθηναίοις βοηθεῖν, ὅταν ὑπ' ἄλλων (ἀδικῶνται δηλ.) καὶ μὴ τοὺς ἄλλους ἀδικῶσι. Θ.6,79.

θ') Ἐνίοτε κεῖται καὶ τὸ ἐνεργητικὸν καὶ τὸ παθητικὸν ῥῆμα, τὰ δὲ συμπληρώματα αὐτῶν τιθέμενα κατὰ τὸ ἓν νοοῦνται κατ' ἀναλογίαν καὶ ἐπὶ τοῦ ἑτέρου : οὗτ' ἀδικοῦντα (ἄλληλα δηλ.) οὗτ' ἀδικούμενα ὑπ' ἀλλήλων. Πλ.πολ.500. ἐπειδὴν ἀλλήλους ἀδικῶσι τε καὶ ἀδικῶνται. 358.

ι') Πολλάκις ἐκ ῥήματος ἢ ἀπαρέμφατου νοεῖται ἀπαρέμφατον ἢ μετοχή : ἀφίεσθαι εἰς Χίον (δηλ. πλεῖν) ἔπλει ἐς τὴν Καῦνον. Θ.8,41. τὴν τῶν πέλας θηοῦν μᾶλλον ἢ τὴν ἐαυτῶν ὀρᾶν (δηνομένην δηλ.). 2,11. Συνήθως νοεῖται ἐκ τῶν ἡγουμένων ἀπαρέμφατον ἐπὶ τοῦ οἶμαι δέ, μέλλω, βοῦλομαι καὶ μετὰ ἀπρόσωπα ῥήματα : ταῦτα ἐγὼ σοὶ οὐ πείθομαι, οἶμαι δὲ οὐδὲ ἄλλον ἀνθρώπων (δηλ. πείθεσθαι). Πλ. ἀπ.25. τὰς μὲν ἐπόρθουν, τὰς δὲ ἔμελλον. Ἰσ.10,26. ἀπείχον ὥσπερ χρῆ. Ἰσ.4,76. Συνηθέστατα νοεῖται μετοχή ἐκ τῶν ἡγουμένων ἢ ἐπομένων καὶ μάλιστα ἐπὶ τοῦ τυγχάνειν, ὅταν κεῖται ἐν ὑποθετικῇ προτάσει (ὑποθετικῇ ἢ ἀναφορικῇ) : ἔδωκεν ὅ,τι ἕκαστος ἔτυχε (δοῦν δηλ.). Λυσ.12,18. τὰ μὲν σ' ἐπαιρῶ κούδα μὴ λήξω ποτέ. Αἰσχ.Προμ.340. Συχνότατα παραλείπεται ἡ κατηγορηματικὴ μετοχή ὦν : καὶ τότε ἡσασ μέγισται καὶ νῦν ἔτι διατελοῦσιν. Ἰσ.4,64.

ια') Μετὰ τὰς φράσεις οὐδὲν ἄλλο ἢ κατ' ἐπὶ ἐρωτήσεως ἄλλο τι ἢ ; τί

ἄλλο ἢ ; νοεῖται τὸ εἶναι, ποιεῖν ἢ τι τοιοῦτον : οἱ ἀγαθοὶ ἄλλο τι ἢ φρόνιμοι ; Πλ.Κρατ.398. τί ἄλλο οὗτοι ἢ ἐπεβούλευσαν ; Θ.3,39.

ιβ') Ἐνίοτε ἡ πρόθεσις, καίπερ ἀνήκουσα εἰς δύο παρατακτικῶς συνδεόμενα ῥήματα, τίθεται μετὰ τοῦ πρώτου μόνον : συμπονεῖν καὶ φέρειν τὰς συμφορὰς ἐθέλουσιν οἱ ἄνθρωποι. Δ.2,9.

ιγ') Ἐνίοτε παραλείπεται τὸ ῥῆμα τῆς κυρίας προτάσεως νοούμενον ἐκ τῆς ἐξηρτημένης ἢ τούναντίον : σὺ γυν' ἀδελφέ, μὴ τις Ἀργείων κτείνῃ. (δηλ. σὺ με κτείνει) Εὐρ. Ὀρ.1037. φίλους νομίζουσα οὗπερ ἂν πόσις σέθεν (νομίξῃ δηλ.). Μηδ. 1151. οὐχ ὥσπερ εἰς Αἴμιον ἐμβάλων αἰχμάλωτους πολίτας ἡμετέρους ὥχετ' ἔχων. (οὐκ οἰχῆσεται δηλ.). Δ.4,34. ὁμοίως νοεῖται καὶ μετοχή : οὐδ' ὥσπερ Ἀριστοφῶν ἔλυσε τὴν προβολήν, ἀλλ' ἐξ ὕβρεως κρίνεται (δηλ. οὐδὲ λόων τὴν προβολήν κρίνεται). 21,218.

ιδ') Ἐνίοτε πρότασις διὰ τοῦ ὅτι, ὡς ἡ εἰ εἰσαγομένη ἐξαρτᾶται ἐκ τινος τελικῆς προτάσεως (ἴνα εἰδῆς κλπ.) ἐξωθεν νοουμένης, ὅταν ἀκολουθῇ παρακείμεσις ἢ προσταγή : ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, τοὺς νόμους αὐτοὺς ἀναγνώσεται. Αἰσχ.3,403. ὅτι οὐ ληρῶ, ἐκείθεν τὸν λόγον θεωρήσατε. 251. εἰ εἰκότα λογιζομαι, σκόπει καὶ ταῦτα. Ξ. Ἑλλ.6,1,11.

ιε') Πολλάκις ἐν ἀντιθέσει μετὰ τὸ ἀλλὰ ἡ δὲ νοεῖται ἐκ τινος προηγουμένης ἀποφατικῆς ἢ ἀντίθετος καταφατικῆ. Οὕτω μετὰ τὸ οὐδεὶς τὸ πᾶς τις ἢ πάντες, ἐκ τοῦ ἀπαγορεύειν, οὐκ εἶναι τὸ κελεύειν κλπ. : μηδεὶς φθόγῳ τὸ μέλλον ἀκοῦση, ἀλλ' ἂν ἀληθὲς ἢ σκοπεῖτω' (=ἀλλὰ πᾶς τις...). 20, 74. καταδύειν μὲν οὐκ εἶα στρογγύλον πλοῖον, εἰ δὲ πον τριήρη ἴδοιεν ὀρμύσαν, ταύτην πειρᾶσθαι ἅπλων ποιεῖν (ἐκέλευε δηλ.). Ξ. Ἑλλ.3,1,21. οἶδε μὲν οὐδεὶς τὸν θάνατον, δεδίασι δὲ ὡς εὖ εἰδότες. Πλ.ἀπ.29.

ισ') Συντάσσονται ἐνίοτε (παρὰ ποιηταῖς ἰδίως) δύο ἀντικείμενα μεθ' ἐνὸς ῥήματος, ὅπερ εἰς τὸ ἓν μόνον ἀρμόζει, ἐπὶ δὲ τοῦ ἐτέρου νοεῖται ἄλλο κατάλληλον ῥῆμα ἢ τὸ αὐτὸ ἐπὶ ἄλλης σημασίας (ζεύγμα ἢ σύνληψις) : οὔτε φωνῇν (ἀκοῦση δηλ.) οὔτε του μορφῇν ὄψει. Αἰσχ.Προμ.24. ἔδουσι τε πῖονα μῆλα οἶνόν τ' ἔξαιτον (πίνονσι δηλ.). Μ,319. Πλάτων καὶ Κρίτων κελεύουσι με τριάκοντα μνῶν τιμήσασθαι, αὐτοὶ δ' ἐγγυῶσθαι (δηλ. φασίν). Πλ.ἀπ.38.

ιζ') Ἐπὶ ἀνακεφαλαιώσεως τῶν ἡγουμένων πὸς μετάβασιν εἰς τι νέον τίθεται ἐνίοτε ἀντὶ τοῦ συνήθους μὲν οὖν μόνος ὁ μὲν : τὰ μὲν κατὰ τὴν μεγάλην στρατείαν Ἀθηναίων οὕτως ἐτελεύτησεν, Ἐκ δὲ Θεσσαλίας. ... Θ.1,110.

5. Πλεονασμός.

§ 529. Πλεονασμός καλεῖται ἡ ἐν τῷ λόγῳ χρήσις λέξεως ἥς ἡ ἔννοια περιέχεται ἐν ἄλλῃ τινὶ τῆς προτάσεως. Αἱ τοιαῦται λέξεις φαίνονται μὲν ὡς πλεονάζουσαι, ἀληθῶς δ' ὅμως συντελοῦσι πρὸς ἀκριβεστέραν ἢ ἐντονωτέραν ἢ γραφικωτέραν παρὰστασιν τῶν ἐννοιῶν : τὰς αἰτίας προέγραφα πρῶτον. Θ. 1,23. εἰσαγαγόντες εἰς τὸ μέγαρον ἔσω. 2,144. ἀρτίως ρεοσφαγῆς. Σοφ. Αἴ. 898.

§ Σημ. 1. Ἐνταῦθα ὑπάγεται καὶ ἡ (παρὰ τοῖς ἐπικοῖς συνήθως) δι' ἀναφορικῆς προτάσεως ἐπέξηγησις τῆς ἐννοίας λέξεώς τινος : ἔππουε ἀεθλοφόρους, οἱ αἰθλία ποσὶν ἄροντο. Ι, 124. ἔκτανε πατροφονῆα, ὁ οἱ πατέρα κλυτὸν ἔκτα. Α, 290.

(Σημ. 2. Πλεοναστικῶς πολλὰκις ἐπαναλαμβάνεται, ἰδίως παρὰ τοῖς ἐπικοῖς, διὰ τοῦ ὅ γε ἢ διὰ προσωπικῆς ἀντωνυμίας ἢ διὰ τοῦ ὅ δέ μετ' ἐμφάσεως τὸ ὑποκειμένον τῆς προηγουμένης προτάσεως: οὐδ' Ἀγαμέμνων *ἤγ' ἔριδος, ἀλλ' ὅγε...* Α. 320. *ἀλλὰ δὲ* ἔπovε ἢ οὐ γε ἄνδρας ἔναιρε. Κ. 481. μάλιστα ἐπὶ ἀντιθέσεως δύο πράξεων τοῦ αὐτοῦ ὑποκειμένου: *ἀλλὰ ταῦτα μὲν μέθεις, σὺ δὲ...δός.* Σοφ. Ήλ. 4, 8. — καὶ τοῦ μὲν ῥ' ἀφάρμαρτεν, ὁ δ' ἥριονχον βάλε. Θ. 119.)

§ 530. Ὑπὸ τὸ σχῆμα τοῦτο ὑπάγεται καὶ τὸ ἐκ παραλλήλου, καθ' ὃ χάριν μεζονος ἀκριβεῖαι καὶ ἐμφάσεως ἐκφράζεται πολλὰκις ἢ αὐτῇ ἐννοία διὰ τῶν ἀρμοδίων λέξεων καταφατικῶς τε καὶ ἀποφατικῶς: οὐκ ἀδᾶης, ἀλλ' ἐμπειρος. Ἡρ. 2, 49. ψεύδεται καὶ οὐκ ἀληθῆ λέγει. Λυσ. 4. 12.

6. "Ελξις.

§ 531. "Ελξις καλεῖται τὸ ἰδίωμα τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, καθ' ὃ λέξις ἢ πρότασις ἐλκομένη ὑπ' ἄλλης λέξεως ἢ προτάσεως ἀφομοιοῦται πρὸς αὐτήν. Κατὰ τὸ σχῆμα τοῦτο

α') Ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία ἐνίοτε δὲν συμφωνεῖ κατὰ γένος πρὸς τὸ εἰς ὃ ἀναφέρεται οὐσιαστικόν, ἀλλὰ πρὸς τὸ κατηγορούμενον τοῦ οὐσιαστικοῦ τούτου: οὐδέποτε ἄρ εἴη ἡ ῥητορικὴ ἀδικον πρᾶγμα, ὃ γ' αἰετὶ περὶ δικαιοσύνης τοὺς λόγους ποιεῖται. Πλ. 1^ορ. 460. καὶ δίκη ἐν ἀνθρώποις πῶς οὐ καλόν, ὃ πάντα ἡμέρωσε τὰνθρώπινα; νό. 937.

β') Δεικτικὴ ἢ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία ἔτι δὲ καὶ ἡ αὐτός, ὑποκειμένον ἢ ἀντικείμενον οὐσαι, ἀφομοιοῦνται ἐνίοτε κατὰ γένος καὶ ἀριθμὸν πρὸς τὸ κατηγορούμενον, ὅταν τοῦτο εἶναι οὐσιαστικόν: τὴν ἄκραν αἶ καλέοιται κληῖδες τῆς Αἰγύπτου. Ἡρ. 5, 108. ἡ Οἰνὴ ἐτετείχιστο καὶ αὐτῷ φρουρίῳ ἐχρῶτο. Θ. 2, 18. ταύτην ἐσχάτην δίκην δυνάμεθα παρ' αὐτῶν λαβεῖν. Λυσ. 12, 37. φόβος ἦν αἰδῶ εἶπομεν. Πλ. νό. 699. ἦν περ καλοῦμεν μάθησιν, ἀνάμνησίς ἐστιν. Μέν. 81. παρὰ τῶν προγεγενημένων μαρθάνετε· αὕτη γὰρ ἀρίστη διδασκαλία (ἀντί: τοῦτο γάρ, τὸ μαρθάνειν δηλ.). Ξ. Κ. 8, 7, 24.

γ') Ὅταν τὸ κατηγορούμενον εἶναι οὐσιαστικόν, τὸ συνδετικόν, ἂν εὐρίσκηται πλησιέστερον πρὸς τὸ κατηγορούμενον, ἔλκεται καὶ συμφωνεῖ πρὸς αὐτό: οἱ σοφισταὶ φανερά ἐστι λώβη τε καὶ διαγορὰ τῶν συγγιγνομένων. Πλ. Μέν. 91. τὸ μῆκος τοῦ ὀρύγματος ἐπτά στάδιοι εἰσι. Ἡρ. 2, 15.

Σημ. Ἀνάλογόν τι συμβαίνει καὶ ἐπὶ τῆς μετοχῆς τοῦ συνδετικοῦ ὡς πρὸς τὸ γένος: τὸ ἥττω εἶναι ἑαυτοῦ εὐδρέη ἀμαθία οὔσα. Πλ. Πρωτ. 359. τὴν ἡδονὴν διώκετε ὡς ἀγαθὸν ὄν. Πλ. πολ. 392.

δ') Ἐνίοτε καθ' ἑλξιν συμφωνεῖ τὸ ῥῆμα πρὸς τὸν β' ὄρον τῆς συγκρίσεως, ὅταν οὗτος διὰ τοῦ ἢ ὁμοιοπτῶς πρὸς τὸν α' ὄρον ἐκφερόμενος

κεῖται πλησιέστερον πρὸς τὸ ῥῆμα ἐπιφερόμενον: ἡ τύχη αἰεὶ βέλτιον ἢ ἡμεῖς ἡμῶν αὐτῶν ἐπιμελούμεθα. Δημ. 4, 12.

ε') Καθ' ἑλξιν ἐνίοτε συμφωνεῖ τὸ οὐσιαστικοποιὸν ᾤρθρον (§ 292, σημ. 3) πρὸς τὴν προηγούμενην λέξιν κατὰ γένος: καλὴν ἔφη παραίτεσιν τὴν καθ' δύναμιν ἔρδειν (ἀντί: τὸ καθ' δύναμιν ἔρδειν). Ξ. ἀπ. 1, 3, 3. ἡ ὑπόθεσις, ἡ εἰ πολλὰ ἐστίν. Πλ. Παρμ. 128.

ς') Πολλάκις πρότασις ὑποτελής (ἐπιρρηματική) στενῶς συνημμένη μετὰ τῆς κυρίας λαμβάνει τὸν χαρακτηριστὴν αὐτῆς ἐκφερομένη κατὰ τὴν αὐτὴν ἔγκλισιν: γόνιμοι δὲ ποιητὴν οὐκ ἂν εὖροις, ὅστις ῥῆμα γενναῖον λάχοι (ἀντί λακήσεται). Ἀρ. Β. 97. ἐπέσχοι ἂν ἕως οἱ πλεῖστοι τῶν εἰωθότων γνώμην ἀπεφῆσαντο. (ἀντί: ἕως ἂν ἀποφῆνται ἢ ἕως ἀποφῆναιτο). Δ. 4, 1. ἦ τ' ἂν ἐγὼ γε ἀνῶγοιμι τεύξασθαι μέγα δόρυ, ἐπὶ τεισάμεθα λώβην (ἀντί: τεισώμεθα). Τ, 208.¹

7. Ὑπαλλαγή.

§ 532. Κατὰ τὴν ὑπαλλαγήν, εἶδος ἑλξως οὖσαν, τὸ ἐπίθετον, ἀντί νὰ συμφωνῇ πρὸς τὸ οὐσιαστικόν, εἰς ὃ φυσικῶς ἀνήκει, συμφωνεῖ πρὸς ἄλλο: θάσιον οἶνον σταμνίον (ἀντί θασίον οἶνον σταμνίον). Ἀρ. Λυσ. 196. κυνὸς λαχαίνης εὐριος βάσις (ἀντί εὐρίον κυνός). Σοφ. Αἴ. 8. τοῦμόν αἶμα πατρὸς (ἀντί: τοῦμόν πατρός). Ο. Τ. 1400 ἐν τῷ ὑμετέρῳ ἀσθενεῖ τῆς γνώμης. Θ. 2, 61.

8 Ὑπερβατόν.

§ 533. Καλεῖται ὑπερβατόν² τὸ σχῆμα ἐκεῖνο, καθ' ὃ λέξεις τις ἀποχωρίζεται δι' ἄλλης ἢ δι' ἄλλων λέξεων ἀπὸ τῆς λέξεως μετ' ἧς ἔπρεπε νὰ εἶναι συνημμένη. Διακρίνονται δὲ δύο εἶδη ὑπερβατῶν, ὑπερβατὰ ἐν λέξει, π. χ. ἀπὸ μὲν σαιτὸν ὠλεσας (ἀντί ἀπὸ λωλεσας. πρβλ. § 418). Ἡρ. 3, 36. καὶ ὑπερβατὰ ἐν λόγῳ: οὐδεὶς ὑπ' ἐμοῦ τῶν πολιτῶν κακῶς πέπορθε (ἀντί: οὐδεὶς τῶν πολιτῶν). Λυσ. 16, 8. λέγω ἀρμοσίαν τιρὰ ἡμῶν εἶναι τὴν ψυχὴν (ἀντί τὴν ψυχὴν ἡμῶν). Πλ. Φαίδ. 88. κατὰ τὴν εἰς τὸν Πειραιᾶ ἀμαξιδὸν ἀναγέρονσαν. Ξ Ἑλλ. 2, 4, 10.

Σημ. Τὸ λίαν σκοτεινὸν ὑπερβατόν, ἐν τῷ ὁποίῳ ἡ τῶν λέξεων θέσις ἐστὶ λίαν κεκινημένη, καλεῖται σύγχυσις: πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων ὅντιες πλουτοῦσι πορνῶι. Ἀρ. Πλ. 502. — Διαλύσεις δὲ καλοῦνται ἐκεῖνα τῶν ὑπερβατῶν, ἅτινα προκύπτουσιν ἐκ τῆς δικοπής τῆς συναφείας τῆς προτάσεως διὰ παρεμβολῆς (μεταξολογία, ἐπεμβολή) ἄλλης προτάσεως: τὴν τοῦ διαπράξασθαι ταῦτα, ἃ μηδεὶς πώποτε ἄλλος Μακεδόνων βασιλεὺς, δόξαν ἀντὶ τοῦ ζῆν ἀσφαλῶς ἡρημέρος. Δ. 2, 15.³

¹ Συνήθεις εἰσὶν αἱ τοιαῦται ἑλξεις μετ' εὐκτικὴν δυνητικὴν ἢ σημαίνουσαν εὐχὴν ἢ μετὰ τὴν ἔγκλισιν τοῦ ἀπαρχματοποιήτου. (πρβλ. §§ 216, 241, γ', σημ. 1 καὶ 2. 247, β', σημ. 3 καὶ 4).

² «Λέξεις κεκινημέναι ἀπὸ τῆς ἰδίας τάξεως».

³ Διὰ τοῦ ὑπερβατοῦ οὐ μόνον ὁ λόγος καθίσταται ῥυθμικώτερος, ἀλλὰ

9. Χιαστόν.

§ 534. Σχῆμα χιαστόν καλεῖται ἡ σύνταξις, καθ' ἣν δύο λέξεις ἢ προτάσεις ἀναφέρονται εἰς δύο προηγουμένους λέξεις ἢ προτάσεις κατ' ἀντίστροφον τάξιν: οἰμωγὴ τε καὶ εὐχολὴ πέ.λεν ἀνδρῶν ὀλλύμενων τε καὶ ὀλλυμένων. Δ, 450. τὰς μὲν ἐργασίας αὐτοῖς καθίστη κερδαλέας, τὰς δὲ πραγματείας ἐπιζημίους, ἵνα τὰς μὲν φεύγῃσι, πρὸς δὲ τὰς προθυμότερον ἔχωσι. Ἰσ. 2, 18. Ὀνομάζεται δὲ οὕτως ἡ σύνταξις αὕτη, διότι ἡ πρὸς ἀλλήλας ἀναφορὰ τῶν τεσσάρων ἐννοιῶν ἢ προτάσεων δύναται νὰ παρ-σταθῇ διὰ τοῦ γράμματος X

οἰμωγὴ   εὐχολὴ
ὀλλύμενων   X   ὀλλυμένων

10. Σχῆμα ὑστερον πρότερον (ἢ ὑστερολογία).²

§ 535. Κατὰ τὸ ὑστερον πρότερον προτάσσεται τὸ φύσει ὑστερον, ἀλλὰ σπουδαιότερον, ἐπιτάσσεται δὲ τὸ φύσει πρότερον: εἰματά τ' ἀμφιέσασα καὶ λούσασα. ε, 264. τροφήν καὶ γένεσιν. Ε. ἀπ. 3, 5, 10. τράφερ ἢδ' ἐγένοντο. Α, 251. ἔχειν καὶ λαβεῖν. Δ. 29, 41.

11. Ἀνακόλουθον σχῆμα.

§ 536. Οὕτως ὀνομάζεται ἡ σύνταξις ἐκείνη, καθ' ἣν ὁ λόγος δὲν βαίνει μέχρι τέλους ὅπως ἤρξατο, ἀλλὰ μεταβάλλεται οὕτως, ὥστε τὸ τέλος εἶναι ἀσύμφωνον καὶ ἀνακόλουθον πρὸς τὴν ἀρχήν. Ἐνταῦθα σημειούμεθα τὰς κυριωτέρας ἀνακολουθίας τὰς δε-

α') Τίθεται ὀνομαστικὴ μετοχὴς ἀναφερομένη εἰς λέξιν τινὰ τῆς προτάσεως κειμένην κατὰ γενικὴν ἢ δοτικὴν ἢ αἰτιατικὴν. Τοῦτο γίνεται, ὅταν ἡ λέξις αὕτη εἶναι τὸ λογικὸν ὑποκείμενον, ὅταν δηλ. ἡ πρότασις ἰσοδυναμῇ πρὸς ἄλλην ὑποκείμενον ἔχουσαν τὴν λέξιν ταύτην: ἀποβ.λέφας πρὸς τοῦτον τὸν στόλον ἔδοξε μοι πάγκαλος εἶναι. Πλ. ν. 686. ἔδοξεν αὐτοῖς οὐ τοὺς παρόντας μόνους ἀποκτεῖναι, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἅπαντας Μιτυληναίους ἐπικαλοῦντες. (= ἐγνώσαν αὐτοί, ἐψηφίσαντο).

β') Ἐνίοτε προτάσσεται ὀνομαστικὴ οὐσιαστικοῦ μετὰ μετοχῆς, ἀντὶ δὲ νὰ ἀκολουθήσῃ ῥῆμα ἔχον ὑποκείμενον τὸ οὐσιαστικὸν τοῦτο, μεταβάλλεται ὁ λόγος οὕτως, ὥστε θὰ ἤρμοζεν ἀντὶ τῆς ὀνομαστικῆς γενικὴ ἀπόλυτος: ἀλῆς γενομένη πᾶσα ἡ Ἑλ-

καὶ ἀναδεικνύονται ἔννοιαί τινες τασσόμεναι πρὸς τοῦτο ἐν ἀρχῇ ἢ ἐν τέλει τῆς προτάσεως. Αἰτία αὐτοῦ παρὰ ποιηταῖς συνηθέστατα εἶναι καὶ τὸ μέτρον.

² Τὸ σχῆμα τοῦτο εἶναι συνηθέστερον μὲν παρ' Ὀμήρῳ, σπάνιον δὲ παρὰ τοῖς πεζοῖς.

λὺς χεὶρ μεγάλη συνάγεται. Ἡρ.7,157. ἐπιπεσὼν τῇ Φαργα-
βάζου στρατοπεδείᾳ τῆς μὲν προφυλακῆς αὐτοῦ πολλοὶ ἔπε-
σοι. Ε. Ἑλλ.4,1,24.

γ') Πολλάκις ἄρχεται ὁ λόγος δι' ὀνομαστικῆς ἢ γενικῆς ἢ
αἰτιατικῆς δηλούσης τὸ ὑπὸ ἐξέτασιν ἀντικείμενον, εἴτα δὲ
μεταβάλλεται οὕτως, ὥστε αὐταὶ μένουσι μετέωροι καὶ ἀπόλυ-
τοι : τὸν δὲ πόρον τὸν κατὰ τὸν πόλεμον, μὴ γένηται τε πο-
λὺς καὶ οὐδὲν μᾶλλον περιγενώμεθα, ἀρκεῖτω ἡμῖν καὶ ἐκεῖνα.
Θ.2,62. χοήματα τοῖνον, ἔστι μὲν ἡ τροφή τῇ δυνάμει ταύτῃ
τάλαρτα ἐνερέχορτα. Δ.4,28. τῆς δὲ σῆς φρενός, ἔρ σου δέ-
δοικα. Εὐρ. Ἀνδρ.361. Συνήθως αἱ τοιαῦται αἰτιατικαί, ὀνομα-
στικαὶ καὶ γενικαὶ ἐξηγοῦνται διὰ τοῦ ὡς πρὸς καὶ κεῖνται ἐπι-
γραφικῶς τρόπον τινά.

Σημ. Συνηθέστατα γίνεται ἀνακολουθία ἔνεκα παρεμπόσεως
δευτερευουσῶν προτάσεων : τοὺς οὖν Ἀθηναίους ἀγαρακτοῦντας
τῷ πράγματι καὶ ἀπορουμένους τίτι χρηὴ μηχανῇ τῶν παρόντων
κακῶν ἀποτροπῇ εὐρεῖν, βουλευομένοις αὐτοῖς δοκεῖν. Πλ. Ἀλκ.
6', 148. ὥσπερ οἱ ἀθλῆται, οὐχ ὅταν ἰδιωτῶν γέωρται κρεῖτ-
τους, τοῦτο αὐτοὺς εὐφραίνει. Ε. Ἱερ.4,6. Οὕτω συμβαίνει πολ-
λάκις νὰ παραλείπηται ἡ ἀπόδοσις. Ε. Ἑλλ.2,3,15.

12. Πινδαρικόν ἢ Βοιώτιον σχῆμα.

§ 537 Οὕτως ὀνομάζεται ἡ σύνταξις ὑποκειμένου ἄρσενικοῦ ἢ θηλυκοῦ
γένους πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ μετὰ ῥήματος ἐνικοῦ. Ὀνομάζεται δὲ Πιν-
δαρικόν, διότι ὁ Πίνδαρος ἐποιήσατο συχνότεραν πὺς χρῆσιν αὐτοῦ : με-
λιγάρους ἔμνοι ὑστέρων ἀρχαὶ λόγων τέλλεται. Πινδ. Ὀλ.10,4. Παρὰ τοῖς
πεζοῖς ἡ σύνταξις αὕτη (πλὴν τοῦ : ἔστιν οἷ, ἔστιν ὄν, ἔστιν οἷς κλπ.)
σπανίως ἀπαντᾷ καὶ δὴ ἐπὶ τοῦ ἐστί καὶ γίγνεται προτασσουσίων : ἔστιν
ἔμνοι γε καὶ βωμοί. Πλ. Εὐθδ.302. δοκοῦντι δικαίῳ εἶναι γίγνεται ἀπὸ τῆς
δόξης ἀρχαὶ τε καὶ γάμοι. Πολ.363. Τοιοῦτον καὶ τό : εἰ ἔστι τούτω διττῷ
τῷ βίω. Πλ. Γοργ.500.

Περὶ λεκτικῶν τρόπων.

§ 538. Ἡ χρῆσις λέξεως ἢ λέξεων οὐχὶ ἐπὶ τῆς κυρίας αὐτῶν σημα-
σίας ¹ καλεῖται τρόπος.

§ 539. Καὶ οἱ τρόποι καὶ τὰ σχήματα παρέχουσιν εἰς τὸν λόγον χάριν
καὶ δύναμιν, διαφέρειν δὲ ἀλλήλων ², καθ' ὅσον ἐν μὲν τῷ τρόπῳ αἱ λέ-
ξεις δὲν λαμβάνονται ἐπὶ τῆς κυρίας καὶ πρώτης αὐτῶν σημασίας, ἀλλὰ
τίθενται ἀντὶ ἄλλων, ἐν ᾧ ἐν τοῖς σχήμασιν οὐδεμία μεταφορὰ ἐπιδιώκε-
ται καίτοι εἶναι δυνατόν καὶ ἐκ λέξεων τροπικῶς λαμβανομένων νὰ σχη-
ματισθῶσι σχήματα. Ὁ συνηθέστερος τῶν τρόπων εἶναι ἡ

¹ Χρείας ἔνεκα ἢ κόσμον.

² Καίτοι δυσχερὲς πολλάκις εἶναι ἡ ἀκριβὴς διάκρισις τῶν τρόπων ἀπὸ
τῶν σχημάτων.

1. Μεταφορά.

§ 540. Κατὰ τὸν λεκτικὸν τοῦτον τρόπον αἱ ἔννοιαι παρίστανται δι' εἰκόνων. ὑπὸ τοῦτον δὲ τὸν τρόπον δύνανται νὰ ὑπαχθῶσιν οἱ πλεῖστοι τῶν ἄλλων : ἀδαμάντινα τεῖχη (= ἰσχυρά). Αἰσχ. 3, 84. ἔρκος Ἀγαιῶν. Α, 284. Κόπριδος ἔρκος (βλαστὰρι τέκνον). Ἀρ. ἐκκλ. 973. δόλον ἄλλον ἔφαινε. Ζ, 187. Κατὰ τὸν Ἀριστοτέλη (Ῥητ. 3, 19.) οἱ παλαιοὶ ῥήτορες ὠνόμαζον τὴν Αἴγιναν λήμην (τσίμπλαν) τοῦ Πειραιῶς, τὰ δὲ καπηλεῖα Ἀττικὰ φιδίτια. ὁ Κικέρων ὀνομάζει τοὺς ἐνδόξους ἄνδρας τῆς Ῥώμης lumina civitatis. Cat. 3, 10.

2. Συνεκδοχή.

§ 541. Κατὰ τὴν συνεκδοχὴν, συνηθεστέραν πρὸς ποιηταῖς οὖσαν, λαμβάνεται α') ἡ ὕλη ἀντὶ τοῦ ἐκ τῆς ὕλης κατεσκευασμένου πράγματος : τὸν γε κατέκτανον ὀφεί χαλκῶ (= χαλκίνω δόρατι). Ν, 721. ἔρρει τὰ κῆλα (= τὰ πλοῖα). Ε. Ἑλλ. 1, 1, 23. Ἀθηναῖοι τὸν σίδηρον κατέθετο (= τὰ ὅπλα). Θ, 1, 6. — β') τὸ ἐν ἀντὶ τῶν πολλῶν : ὁ Χαλκιδεὺς (= οἱ Χαλκιδεῖς). — γ') τὸ μέρος ἀντὶ τοῦ ὅλου : ἴθι στέγης ἔσω (= οἴκου). Σοφ. Ο. Τ. 1515. (πρβλ. γὰρ μ' ἀκριβοτάριζε στὸ γέρο τῆς ποδιᾶς της). — δ') τὸ ζῶον ἀντὶ τοῦ ἐκ τοῦ ζώου : μέλισσα ἀντὶ μέλι. Σοφ. Ο. Κ. 481. κολέον νεοπρίστον ἐλέφαντος (= ἐλεφαντίνον ὄσσοθ). Θ, 404. — ε') (βραχυλογικῶς) τὸ ὄνομα ἀρετῆς ἢ κακίας ἀντὶ τοῦ ἐκ ταύτης ἐπαίνου ἢ ψόγου : τὴν δυσσεβειῶν εὐσεβοῦσ' ἐκτρισάμην (= τὸν τῆς δυσσεβείας ψόγον). Σοφ. Ἀντ. 924. τὰς ἀρετὰς πολέμῳ κτῶσθε. Θ, 1, 33. Εἶδος συνεκδοχῆς εἶναι ἡ

3. Μετωνυμία.

§ 542. Καθ' ἣν λαμβάνεται α') τὸ ὄνομα τοῦ εὐρετοῦ ἢ κυρίου ἀντὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἐυτερευέντος ἢ ὑποτεταγμένου πράγματος : σπλάγχνα ὑπείρεχον Ἡφαίστιο (= τοῦ πυρός). Β, 426. — β') τὸ ὄνομα τοῦ συγγραφέως ἀντὶ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ, π.χ. ὁ Ὀμηρος (= τὰ Ὀμήρου ἐπη). — γ') τὸ περιέχον ἀντὶ τοῦ περιεχομένου καὶ τὰνάπαιιν ἢ τὸ πωλούμενον πᾶγμα ἀντὶ τοῦ τόπου ἔνθα τοῦτο πωλεῖται : εἰς δάκρυα ἔπεσε τὸ θέατρον (οἱ θεαταί). Ἡρ. 6, 21. τὴν πλησίον χώραν ἔρη εἶναι Χάλυδας. Ε. ἄν. 4, 5, 34. ἐπορεύθησαν εἰς Ταύρους (= εἰς τὴν χώραν τῶν Τ.). Ε. ἄν. 4, 7, 1. ξυνοικίζουσι τὴν Δέσποιν εἰς τὴν Μιτυλήνην. Θ, 3, 2. — εἰδῶν εἰς τὸν τυρόν (= εἰς τὸν τόπον ἔνθα πωλεῖται ὁ τυρός) ἐπυνθανόμην. — δ') τὸ ἀφηρημένον οὐσιαστικὸν ἀντὶ τοῦ συγκεκριμένου ἢ ἀντὶ ἐπιθέτου ἢ καὶ τούναντίον : νεώτερός ἐστιν, ὁμηλικὴ δ' ἐμοὶ αὐτῶ (= ὁμηλικίς). Γ, 49. ὦ γυλιότης (= ὦ φίλε). Πλ. Φαῖδ. 252. κοιμᾶται ἐγγυτάτω τοῦ πόθου (= ποθομένου). Πλ. Φαῖδ. 252. θέμις (ἀντὶ δικαστήριον, κυρίως δὲ τόπος ἔνθα αἱ δίκαι δικάζονται). Δ, 807. — θῶκος (ἀντὶ : συνέδριον, συνέλευσις). 6, 26. λῆρος (ἀντὶ : ληρώδης). Πλ. Θεαιτ. 176. Οὕτω δὲ λαμβάνονται καὶ πολλὰ οὐδέτερα εἰς μα, ἰδίως παρὰ ποιηταῖς : ρύμφημα (ἀντὶ : ρύμφη), ὕβρισμα, μῖασμα, περίτριμμα (δικῶν ἢ ἀγορῆς), κάθαρμα. Συχνάκις λαμβάνονται ἀντὶ τῶν συγκεκριμένων τὰ ἀφηρημένα μετὰ σημασίας περιληπτικῆς : πρεσβεία (= πρέσβεις), συμμαχία, δουλεία (Θ, 5, 23.), φυγή (8, 64.), νεότης (2, 8.), ἡ ἡλικία (= οἱ στρατεύσιμοι (6, 26.)).

4. Ἀντονομασία.

§ 543. Ἡ ἀντονομασία ἐστὶ « λέξις ἢ φράσις διὰ συνωνύμων ὀνομάτων

τὸ κύριον παριστώσα». Κατὰ τὸν λεκτικὸν δηλ. τοῦτον τρόπον τὸ κύριον ὄνομα δηλοῦται δι' ἄλλης τινὸς συνωνύμου λέξεως ἢ ἰσοδυνάμου φράσεως : Πηλείδης (ἀντὶ Ἀχιλλεύς). Α, 146. Οὕτω λαμβάνεται καὶ τὸ προσηγορικόν ἀντὶ ἐνὸς ὠρισμένου ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ προσηγορικοῦ σημανομένων, τοῦ γνωστοτάτου ἢ ἐξοχωτάτου : ὁ ἰσθμὸς (δηλ. ὁ τῆς Κορίνθου). (Θ. 3, 15). ἡ Λερσόνησος (ἢ Θρακική.). ὁ ποιητής (=ὁ Ὅμηρος). πρβλ. τὸ ἄλογον=ὁ ἴππος.

Σημ. Τὰ πατρωνυμικά δὲν εἶναι εὐχρηστικὰ παρὰ τοῖς πεζοῖς πλὴν τοῦ Ἑρακλείδαι, Εὐμολτίδαι, καὶ ὀλίγων τινῶν ἄλλων λαμβανομένων πρὸς δῆλωσιν τοῦ βίου γένους, π.χ. Ἑρακλείδαι (=οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἑρακλέους). Ἀντὶ πατρωνυμικοῦ τίθεται παρὰ τοῖς πεζοῖς τὸ νόος ἢ παῖς μετὰ γενικῆς τοῦ ὀνόματος τοῦ πατρὸς : τοῦ Κλειρίου νέος (=τοῦ Ἀλκιβιάδου) καλλίων. Πλ. Πρωτ. 309. ὦ παῖ Ἰπποκρίτου. Κρατ. 406.

5. Κατάχρησις.

§ 544. «Κατάχρησις ἐστὶ λέξις μετενηνεγμένη ἀπὸ τοῦ πρώτου κατονομασθέντος κυρίως τε καὶ ἐτύμως ἐφ' ἑτερον ἀκατονόμαστον κατὰ τὸ οἰκεῖον, οἷον γόνυ καλᾶμον καὶ ὀφθαλμὸς ἀμπέλου καὶ τράχηλος ὄρου» κυρίως γὰρ ταῦτα ἐπ' ἀνθρώπου λέγεται». Τρυφ. σελ. 192. Κυνέη κυρίως καλεῖται ἢ ἐκ δορᾶς κυνὸς κατεσκευασμένη περικεφαλία, καταχρηστικῶς δὲ καὶ ἢ ἐκ δορᾶς ἄλλου ζώου καὶ πάντα καθόλου περικεφαλία, ὅθεν λέγεται καὶ κυνέη ταυρεῖη. Ξ, 157. ἄλιος καλεῖται κυρίως ὁ ἐν ἁλὶ ἰχθύς ἀγρεύων, καταχρηστικῶς δὲ ἔπειτα καὶ ὁ ἐν λίμναις καὶ ποταμοῖς. πρβλ. νοικοκύρης τοῦ χωραφιοῦ.

Σημ. Ἡ κατάχρησις, ὅταν προκαλεῖται ὑπὸ τῆς ἀνάγκης τῆς γλώσσης ἅτε στερουμένης ἰδίας λέξεως πρὸς δῆλωσιν ἐννοίας τινὸς, κυρίως δὲν εἶναι τρόπος τοιοῦτόν τι συμβαίνει ἐπὶ τῶν ἀκατονόμαστων, π.χ. νέκταρ ἐφροχόει. Δ, 3. Εἶναι δὲ κυρίως τρόπος ἢ κατάχρησις, ὅταν λέξεις τις τίθεται ἀντὶ ἄλλης, χωρὶς οὐδεμίαν πρὸς τοῦτο ἀνάγκην νὰ ὑπάρχῃ, χωρὶς δηλ. δι' αὐτῆς γλωσσικῆς τις ἑλλειψίς νὰ θεραπεύηται : κτύπον δέδορα. Αἴσχ. Ἑπτ. 99.

6. Ἀλληγορία.

§ 545. Ἡ ἀλληγορία ἐστὶ «λόγος ἕτερον μὲν τι κυρίως δηλῶν, ἑτέρου δ' ἐννοίαν παριστάνων καθ' ὁμοίωσιν ἐπὶ τὸ πλείστον». Κατὰ ταύτην δηλ. ἄλλο λέγεται καὶ ἄλλο νοεῖται. Ἐν τῇ ἀλληγορίᾳ ἔχομεν συνεχῆ σειρὰν μεταφορῶν, καὶ ὅταν ἀκόμη αἱ λέξεις λαμβάνωνται ἐπὶ τῆς κυρίας αὐτῶν σημασίας¹ : ἰδοὺ δὲ γένναν εὐνὴν ἀετοῦ πατρὸς θαρόντος ἐν πλεκταῖσι καὶ σπειράμασι δεινῆς ἐχίδνης. Αἴσχ. Χο. 247. ὁ τὸ σπέρμα παρασχώρ, οὗτος τῶν φόντων αἷτιος. Δ, 18, 159.

Σημ. 1. Ἡ λίαν σκοτεινὴ ἀλληγορία καλεῖται αἵνιγμα, ὅπερ ἐν χρήσει ἐν μόνον ἐν τῇ ποιήτῃ διαφέρει τῆς κυρίως ἀλληγορίας, καθ' ὅσον ἐν αὐτῇ μὲν εἶναι καὶ ἡ φράσις καὶ ἡ ἐννοία ἀσαφής, ἐν ᾧ ἐν τῇ ἀλληγορίᾳ τὸ ἕτερον μόνον : τί ἵππου, τί τρίπου, τί τετράπου; — λίθος καὶ οὐ λίθος (=κίσθρις). — ἀνὴρ καὶ οὐκ ἀνὴρ (=εὐνοῦχος). — mater me genuit, eaden mox gignitur ex me (ὑδωρ — πάγος — ὑδωρ).

Σημ. 2. Ὁ δὲ γρίφος διαφέρει τοῦ αἵνιγματος, καθόσον ἐν αὐτῷ

¹ Ἐν γένει ὑπὸ τὴν ἀλληγορίαν ὑπάγονται ἅπασαι αἱ δι' εἰκόνων παραστάσεις· σπανίως δ' ὅμως γίνεται ἐν τῷ λόγῳ χρῆσις αὐτῆς ἀμειγροῦς· συνήθως παρεμβάλλονται καὶ μὴ ἀλληγορικά στοιχεῖα.

ὑποκρύπτεται τι ὅπερ ἐκ πρώτης ὄψεως φαίνεται δῆλον καὶ σαφές : "Ἐκτορα τὸν Πριάμου Διομήδης ἔκταρεν ἀνὴρ." Ἀγνοεῖται ἐνταῦθα ὅτι Διομήδης ἦν ἀνὴρ ὁ Ἀχιλλεύς.» Σχολ. Ἀριστείδ. 508).

7. Εἰρωνεία¹.

§ 546. «Εἰρωνεία ἐστὶ λόγος διὰ τοῦ ἐναντίου τὸ ἐναντίον μετὰ τινος ἡθικῆς ὑποκρίσεως δηλῶν» (Τρύφ.σ.205) : ὡς ἡδὺς εἶ. Πλ.Γορ.491. ὑπὸ τῶν χρηστῶν τῶν ῥῥ. Δ.3,27. τὸ πάντων ἀνδρειότατον. 31. ὁμοίως γε, οὐ γάρ ; Σόλων νομοθέτης καὶ Τιμοκράτης. 24,106. οὕτως ἀνδρείος εἶ, μᾶλλον δ' ἀναισχυντος. Δ 56,41.

8. Ἀντίφρασις.

§ 547. Ἡ ἀντίφρασις ἐστὶ «λέξις διὰ τοῦ ἐναντίου ἢ παρακειμένου τὸ ἐναντίον παριστώσα χωρὶς ὑποκρίσεως» (καὶ κατὰ τοῦτο διαφέρουσα τῆς εἰρωνείας). Εἰδῆ δὲ αὐτῆς εἶναι α') ὁ εὐφημισμός, «ἀγαθῇ κλήσει περιστέλων τὸ φαῦλον, ὥσπερ καὶ τὰς Ἐρινύς Εὐμενίδας διὰ τὸ εὐφημον κατωνόμαζον καίπερ δυσμενεῖς οὖσας» (Εὐστ. Ὁδ.α.121): τότε μὲν γὰρ ἡ πόλις ἡμῶν καὶ γῆς ὑπόκει καὶ χρημάτων, ῥῥ δ' εὐπορήσει· δεῖ γὰρ οὕτω λέγειν καὶ μὴ βλασφημεῖν. Δ.20,115. εἴ τι πάθοι. 4,12.—β') ἡ λιτότης, καθ' ἣν ὀλιγώτερον λέγομεν, μεῖζον δὲ ὑποδηλοῦμεν διὰ τοῦ ἐναντίου νοοῦντες : ἐπεὶ οὐ μιν ἀφανρότατος βάλ' Ἀχαιῶν. Ο,11. Φίλιππος δ' οὐκ ἀγροεῖ ταῦτ' οὐ δίκαια λέγων. Δ.7,5. καὶ παρ' ἡμῖν ἤριζον πολλοὶ θηβαῖοις οὐ λυσιτελήσειν τὴν ἐκείνου πάροδον. Δ.9,11.

9. Περιφράσις.

§ 548. Περιφράσις (ἢ μακρολογία) ἐστὶν ἡ διὰ πλειόνων λέξεων ἔκφρασις ἐννοίας δυναμένης νὰ ἐκφρασθῇ δι' ὀλιγωτέρων, ἰδίως μιᾶς : ὅς χρῆμα (=ῥς). Ἦρ.1,36. τὸ χρῆμα τῶν νυκτῶν (=αἱ νύκτες). Ἀρ.νεφ.1. Ἀνδῶν παῖδας (=Ἀνδούς). Ἦρ.1,127. μακάριόν τι λέγεις τυράννου χρῆμα. Πλ.πολ.567. Δήμητρος καρπός (=σίτος). Ξ. Ἐλλ.6,3,6.

Σημ. 1. Συνηθεστάτη εἶναι ἡ διὰ τοῦ ποιεῖσθαι μετ' ἀφηρημένου οὐσιαστικοῦ περιφράσις, π.χ. λόγον (ἐπιμέλειαν, διάγνωσιν κλπ.) ποιεῖσθαι (=λέγειν, ἐπιμελεῖσθαι κλπ.), ἢ διὰ τοῦ ἐστί, γίγνεται καὶ μετοχῆς (ἐνεστώτος μάλιστα) : ἦσαν οἱ Πελασγοὶ βάρβαρον γλῶσσαν ἰέντες. Ἦρ.1,57. μὴ καμὲ κτείνας γένῃ. Σοφ.Φιλ.77. εἰ ταῦθ' οὕτως ἔχοντά ἐστιν. Πλ.νο.—860. τὰ μὲν τῆς πόλεως οὕτως ἐπῆρχεν ἔχοντα. Δ.18,35. ἐπὶ κλησὶν ἔχει κακός εἶναι. Ξ Α.π.9. Δημάρχον αὐτῷ ὄνομα ἔθετο. Πλ.πολ 369.

Σημ. 2. Περιφράσεις γίνονται πρὸς ποιηταῖς καὶ διὰ τῶν λέξεων βία (Ἰων. βίη), ἥς, μένος, σθένος, κῆρ, δέμας, κάρη κ.α.τ. : ἔμελλε βίῃν Ἡρακλεῖν τρέσθαι. Τ,98. ἄεστε Πριάμοιο βίῃν. Γ,105. ἥς Τηλεμάχοιο. 6,409. ἵππων ξανθὰ κάρηνα (=ξανθοὶ ἵπποι). Ι,407.—Ἰοκάστης κάρη (=Ἰοκάστη. Σοφ.Ο.Τ.950. σὺν πατρὸς ποδί (=σὺν πατρί). Εὐρ. Ἰππολ.661. τῇ ἀπὸ τοῦ ἀληθοῦς δυνάμει (=τῇ ἀληθείᾳ). Θ. 6,38.—Καὶ τὸ ἔστι μοι βουλομένῳ ἡδομένῳ καὶ τὰ ὅμοια περιφράσεις εἰσὶ τοῦ βούλομαι, ἡδομαι κλπ.

10. Ὑπερβολή.

§ 549. Ὑπερβολή ἐστὶν ἡ μετὰ χάριτος ὑπέρβασις τῆς ἀληθείας καὶ

¹ «Δάκνουντι μᾶλλον οἱ διὰ τῶν εὐφύμων ὀνειδίζοντες». Πλούταρχος.

τῆς πραγματικότητος : ἐπιλείψει με λέγοντα ἡ ἡμέρα τὰ τῶν προδοτῶν ὀνόματα. Δ.18,296. πῶς οὐ δεκάκις, μᾶλλον δὲ μυριάκις δίκαιός ἐστ' ἀπολλώ-
 ληναι ; 21,118. οὐρανῷ ἐστήριξε κάρη. Δ.443. — Συνήθως ὑποβοηθεῖται
 καὶ ἐνισχύεται καὶ δι' ἄλλων λεκτικῶν τρόπων (μεταφορᾶς, μετωνυμίας,
 συνεκδοχῆς, ἀντιφράσεως, εἰρωνείας) καὶ δι' ἀναφωνήσεων ἄλλὰ καὶ ἀπλᾶι
 μεταφοραὶ ἔτι ἀποτελοῦσιν ἐνίοτε ὑπερβολάς : πρεσβύται πρίνιροι. Ἀρ.
 Ἀγ.180.

Σημ. Ὄταν ἡ ὑπερβολὴ ὑπερβαίνει τὸ προσήκον μέτρον, καταντᾷ ψυχρὰ
 καὶ περιπίπτει εὐκόλως εἰς κακοῦλναι : εἴπερ ὑμεῖς τὸν ἐγκέφαλον ἐν τοῖς
 κροτάφοις καὶ μὴ ἐν ταῖς πτέρναις καταπεπατημένον φορεῖτε. Δ.7,45.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Περὶ τῶν κυριωτέρων ῥητορικῶν σχημάτων.

Ἐν τοῖς κυρίως ῥητορικοῖς σχήμασι πρόκειται μᾶλλον περὶ σκοπίμου χάριν τῶν διανοημάτων διαμορφώσεως τῆς ἐκφράσεως. Τούτων τὰ μὲν λέξεως σχήματα (§ 517) συντελοῦσιν ὡς τὰ πολλὰ πρὸς κιλλωπισμὸν καὶ ποικιλίαν τοῦ λόγου, τὰ δὲ διανοίας πρὸς πάθος καὶ ἥθος. Καὶ πρὸς πάθος μὲν συντελοῦσι τὰ κατάλληλα πρὸς αὖξιν ἢ μείωσιν, πρὸς ἥθος δὲ ἐκεῖνα, δι' ὧν ὁ ῥήτωρ ἐπιδιώκει νὰ διαθέσῃ ὑπὲρ αὐτοῦ τοὺς ἀκούοντας, ὡς καὶ ἐκεῖνα, δι' ὧν ὁ λόγος παρίσταται ὡς ἀπλοῦς καὶ ἀπείριτος.

α'. Ῥητορικὰ σχήματα λέξεως.

1. Ἀναστροφή ἢ ἐπανάστροφή. Οὕτω καλεῖται ἡ ἐπανάληψις τῆς τελευταίας λέξεως τῆς προηγουμένης προτάσεως ἐν ἀρχῇ τῆς ἐπομένης: οὐ γὰρ δὴπον Κτησιφῶντα μὲν δύναται διώκειν δι' ἐμέ, ἐμὲ δ' αὐτὸν οὐκ ἂν ἐγράψατο. Δ 18,13. χρήματα λαμβάνουσι· λαμβάνουσι δ' οἱ μὲν ἔχοντες μίαν ἢ δύο ταῦς... 8,25.

Σημ. Οὕτω παρὰ ποιηταῖς ἐπαναλαμβάνεται ἐν ἀρχῇ τοῦ ἐπομένου στίχου καὶ ἡ τελευταία φράσις ἢ πρότασις τοῦ προηγουμένου: τῷ δ' ἐγὼ ἀντίος εἰμι καὶ εἰ περὶ χεῖρας ἔοικεν· εἰ περὶ χεῖρας ἔοικεν. Υ, 372.

2. Ἀντίθεσις ἢ ἀντίθετον καλεῖται ἡ ἀντιπαράταξις ἀντιθέτων λέξεων ἐκφραζουσῶν συγχρόνως καὶ ἀντίθετα νοήματα: εἶθ' οὕτως ἀγνωμότως ἔχετε ὦ ἄ. Ἀθηναῖοι, ὥστε δι' ὧν ἐκ χρηστῶν φαῦλα τὰ πράγματα τῆς πόλεως γέρονε, διὰ τούτων ἐλπίζετε τῶν αὐτῶν ἐκ φαύλων αὐτὰ χρηστὰ γενήσεσθαι; Δ 2,26. μὴ τοῖνυν, ἐπειδὴ γε ἔστιν ὧ βουλή σῶσαι με δικαίως, ἀπολέσητε ἀδίκως, μηδὲ ἂ νεωτέρῳ καὶ μᾶλλον ἑρωμένῳ ἔδοτε προσβύτερον καὶ ἀσθενέστερον γιγνόμενον ἀγέλησθε. Λυσ. 24,7. εἰσφέρειν ἐκέλευον, οἱ δὲ οὐδὲν δεῖν ἔφασαν· πολεμεῖν καὶ μὴ πιστεῖν, οἱ δ' ἄγειρ εἰρήνην. Δ 9,64. τὴν ἀκαιρίαν τὴν ἐκείνου καιρὸν ὑμέτερον νομίσαντες. 1,24. Ὁξύτης ἢ ἀντίθεσις γίνεται, ὅταν οὐσιαστικὸν τι συνάπτηται (ἰδίως παρὰ ποιηταῖς) μετὰ τίνος ἐπιθετικοῦ προσδιορισμοῦ ἀναιρουντος τὴν ἔννοιαν αὐτοῦ (ὀξύμωρον σχῆμα): γάμος ἄγαμος. Εὐρ. Ἐλ. 690. πίστις τῶν ἐν ἀνθρώποις ἀπιστοτάτη. Ἀνδ. 1,27. τοιαῦται καὶ αἱ σαρκαστικά τοῦ Δημοσθένους ἀντιθέσεις: τοὺς φίλους νικᾷ... ὁ στρατηγὸς ἀκολοθεῖ. 4,24.

Σημ. Ἀντιμεταβολὴ δὲ (ἢ μετὰθεσις ἢ σύγκρισις) καλεῖται τὸ εἶδος τῆς ἀντιθέσεως τὸ γινόμενον δι' ἀντιστροφῆς τῶν ὅρων τῆς προτάσεως: οὐ γὰρ τὰδε τοὺς ἄνδρας, ἀλλ' οἱ ἄνδρες τὰῦτα πτῶνται. Θ. 1,143. οὐ γὰρ Αἰσχίνη ἐπὲρ τῆς εἰρήνης κρίνεται, οὐκ, ἀλλ' ἡ εἰρήνη δι' Αἰσχίνην διαβέβληται. Δ 19,97.

3. (Ἐπ)ἀναφορά δὲ ἢ ἐπάνοδος λέγεται ἡ μετὰ σφοδρότητος καὶ πόνθους ἐπανάληψις τῆς αὐτῆς λέξεως ἐν τῇ ἀρχῇ δύο ἢ συνήθως περισσοτέρων ἄλλεπαλλήλων προτάσεων, ὧν τὸ ὁμοειδὲς περιεχόμενον συγκεντροῦται κυρίως ἐν μιᾷ λέξει: τί οὖν ὧ ταλαίπωρε σκυοφαντεῖς; τί λόγους

πλάττεις; τί σαντὸν οὐκ ἔλλεθορίζεις ἐπὶ τούτοις; Δ.18,121. οὗτοι γὰρ πολλοὺς μὲν τῶν πολιτῶν εἰς τοὺς πολεμίους ἐξήλασαν, πολλοὺς δ' ἀδίκως ἀποκτείναντες ἀτάφους ἐποίησαν, πολλοὺς δ' ἐπιτίμους ὄντας ἀτίμους τῆς πόλεως κατέστησαν, πολλῶν δὲ θυγατέρας μελλούσας ἐκδίδουσαι ἐκώλυσαν. Δυσ. 12,21. οὕτω καὶ ὀλοκλήρου προτάτεις: οὐκ ἦν ἀσφαλὲς λέγειν ἐν Ὀλύμπῳ, οὐκ ἦν ἀσφαλὲς λέγειν ἐν Θετταλίᾳ, οὐκ ἦν ἐν Θήβαις ἀσφαλὲς. . . Δ.8,65.

Σημ. Παρὰ ποιηταῖς ἐπαναλαμβάνεται οὕτω καὶ ἐν ἀρχῇ δύο ἢ περισσότερων ἐπαλλήλων στίγων ἢ αὐτὴ λέξις: Νιρεὺς αὖ Σύμηθεν ἄγε τρεῖς νῆας εἰσας, — Νιρεὺς Ἀγλαΐης νῆος Χαρόποιό τ' ἄνακτος, — Νιρεὺς, ὅς... Β.671.

4. Ἀγαδίπλωσις δὲ ἡ παλλιλογία (ἢ καὶ ἐπίλεξις) καλεῖται ἡ τῆς αὐτῆς λέξεως ἄμεστος ἐπανάληψις πρὸς ἑκφρασιν πάθους: παρθενία, παρθενία, ποί με λιποῦσ' ἀποίρη; Σαπφ.ἀπ.109. αἰαί, αἰαί, μέλα, μέλα τάδε πάθη. Εὐρ. Ἰππ. 830. ἀλλ' ἵππον, ἵππον οὐκ ἐτόλμησεν ὁ λαμπρὸς καὶ πλούσιος οὗτος πρίασθαι. Δ.21,174. Ὅμοιως ἐπαναλαμβάνεται καὶ ἡ αὐτῆς πρότασις: ἀλλ' οὐκ ἔστι ταῦτα, οὐκ ἔστιν. 18,24. ἦν δέδοικα μὲν ὦ ἄ. Ἀ., δέδοικα. 19,96. τί ἐρεῖτε ὦ ἄ. Ἀ., τί ἐρεῖτε; 25 100. Δίαν σπανία εἶναι ἡ ἐπανάληψις τῆς αὐτῆς λέξεως τρίς πρὸς ἑκφρασιν μεγίστου πάθους: ἔλεσθ', ἔλεσθέ μ' οἰκήτορα, ἔλεσθέ με. Σοφ.Αλ. 398.

5. Ἀντιστροφὴ δὲ ἡ ἐπιφορὰ ἢ καὶ ἐπιστροφή καλεῖται ἡ ἐπανάληψις τῆς αὐτῆς ἢ τῶν αὐτῶν λέξεων ἐν τέλει ἀλλεπαλλήλων προτάσεων ἢ κώλων: ὅστις δ' ἐν τῷ πρώτῳ λόγῳ τὴν ψῆφον αἰτεῖ, ὅρκον αἰτεῖ, νόμον αἰτεῖ, δημοκρατίαν αἰτεῖ. Αἰσχ.Κτησ.198. ἄν μὲν γάρ, ὅσ' ἄν τις λάβῃ, καὶ σώσῃ, μεγάλην ἔχει τῇ τύχῃ τὴν χάριν, ἄν δ' ἀναλώσας λάβῃ, συντηρήσας τὴν χάριν. Δ.1,11. — Συμπλοκὴ δὲ ἡ κοινότης λέγεται ἡ ἐπανάληψις τῶν αὐτῶν λέξεων κατὰ τε τὸ σχῆμα τῆς ἐπιναφορᾶς καὶ κατὰ τὸ τῆς ἀντιστροφῆς συγχρόνως: καὶ εἴ γασιν ἀδικεῖν, εἴ τις ἐκέλευσεν, ἐγὼ οὐκ ἀδικῶ· οὐ γὰρ ἐκέλευσα· καὶ εἴ γασιν ἀδικεῖν ὅστις ἠνάγκασεν, ἐγὼ οὐκ ἀδικῶ· οὐ γὰρ ἠνάγκασα. καὶ εἰ τὸν δόντα τὸ φάρμακόν γασιν αἵτιον εἶναι, ἐγὼ οὐκ αἵτιος· οὐ γὰρ ἔδωκα. Ἀντιφ.6,17.

6. Ἰσόκωλον καλεῖται τὸ ῥητορικὸν ἐκεῖνο σχῆμα, καθ' ὃ γίνεται χρῆσις περιόδων περιεχοσῶν προτάσεις ἐχούσας ἴσας σχεδὸν συλλαβίας: ὅσοι δὲ τοῖς νεωτέροις εἰσηγοῦνται μὴ δι' ὧν τὴν δεινότητα τὴν ἐν τοῖς λόγοις ἀσκήσουσιν. — ἀλλ' ὅπως τὰ τῶν τρόπων ἥθη σπονδαῖοι πεφνεκίται δόξουσιν, τοσοῦτ' ἄλλων ἐκείνων τοὺς ἀκούοντας ὠφελοῦσιν. ὅσον οἱ μὲν ἐπὶ λόγον μόνον παρακαλοῦσιν, — οἱ δὲ τὸν τρόπον αὐτῶν ἐπαναγοῦσιν. Ἰσ.1.4.

Σημ. Τὸ σχῆμα τοῦτο, ὡς καὶ τὰ συγγενῇ αὐτοῦ, πᾶσι, ὁμοιοτέλειον, ὁμοιόπικτον, μόνον πρὸς καλῶπισμὸν τοῦ λόγου συντελοῦσιν.

7. Κλίμαξ (κλιμακωτὸν σχῆμα ἢ ἐπιπλοκή) καλεῖται ἡ πλοκή ἐκείνη τοῦ λόγου, καθ' ἣν ὁ λέγων ἐπαναλαμβάνει τι λεγόν, πρὶν μεταβῆ εἰς τὰ ἐπόμενα, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον οὕτως, ὥστε ἡ τελευταία λέξις ἢ συνώνυμός τις τῆς προηγούμενης προτάσεως ἐπαναλαμβάνεται ἐν ἀρχῇ τῆς ἐπομένης: οὐκ εἶπον μὲν ταῦτα, οὐκ ἔγραψα δέ, οὐδ' ἔγραφα μὲν, οὐκ ἐπρέσβευσα δέ, οὐδ' ἐπρέσβευσα μὲν, οὐκ ἐπεισα δὲ θηβαίους. Δ. 18, 179. Ἡφαίστος μὲν δῶκε Διὶ Κρονίῳ ἄνακτι, ἀτὰρ ἄρα Ζεὺς δῶκε διακτόρῳ Ἀργεῖφόντῃ, Ἑρμείας δὲ ἄναξ δῶκεν Πέλοπι πληεῖππῳ, αὐτὰρ ὁ αὐτὸς Πέλοψ δῶκε Ἀτρεΐ ποιμένι λαῶν. Β.102.

8 Κόκλος καλεῖται τὸ σχῆμα ἐκεῖνο, καθ' ὃ καταλήγει ὁ λόγος εἰς τὴν

λέξιν ἅς ᾗς ἤρξατο : σοὶ μὲν γὰρ ἦν κλέπτῃς ὁ πατήρ, εἴπερ ἦν ὅμοιος σοί. Δ.10,73. λέγεται τοῖνυν ἐκεῖνος... ἐξαπατῆσαι λέγεται 20,73.

9. Κατὰ τὸ ὁμοιοτέλετον ἀλλεπάλληλοι προτάσεις καταλήγουσιν εἰς λέξεις βυοικακαλιχτους : βουλόμενος αὐτῶν μὴ μόνον τὰ σώματα εἰς θεοὺς ἀναγαγεῖν, ἀλλὰ καὶ τὰς δόξας ἀειμνήστους καταλιπεῖν, τοῦ μὲν ἐπίτονον καὶ φιλοκίνδυνον τὸν βίον κατέστησεν, τῆς δὲ περιβλεπτον καὶ περιμάχητον τὴν γνῶσιν ἐποίησεν. Ἰσ.10,17. καὶ τοὺς πλείοντας ὡς ἡμᾶς ἐπωλεῖτε, τοῖς ἐν ντίοις ἐβοηθεῖτε, τὴν χώραν μου κακῶς ἐποίειτε. Δ.12,5.

Σημ. Το ὁμοιοτέλετον εἶναι συνηθέστερον μὲν παρὰ ποιηταῖς, λίαν σπάνιον δὲ παρὰ τοῖς πεζοῖς.

10 Κατὰ τὴν παρονομασίαν παρατίθενται διάφοροι λέξεις τῆς αὐτῆς ῥίξης : Πανσανίον δὲ πανσαμένον, διδάσκαοι γὰρ με ἴσα¹ λέγειν οὐτῶν οἱ σοφισταί. Πλ.συμπ.185. ἥνπερ χρὴ τοὺς μέλλοντας καὶ περὶ τῶν ἄλλων καλῶν καλῶς διοικήσιν. Ἰσ.4,38. Ὡς ἀπλούστατον αὐτῆς εἶδος δύναται νὰ θεωρηθῇ τὸ ἐνυμολογικὸν σχῆμα : τοσοῦτόσον ἀγγίαν. Ὡς παρονομασία ἐπίσης θεωρεῖται καὶ ἡ χρῆσις τῶν αὐτῶν λέξεων (συνήθως ῥηματικῶν) συνθέτων μετὰ διαφόρων προθέσεων : εἰ δὲ μὴ, προσδεῖ, μᾶλλον δὲ ἅπαντος ἐνδεῖ τοῦ πόρου. Δ.1,19.

11. Τὸ δὲ πολυπτώτων γίνεται δι' ἐπαναλήψεως τῆς αὐτῆς λέξεως κατὰ διαφόρους πτώσεις : πόρος πόρῳ πόρον φέρει. Σοφ.Αἷ.866. οὔτοι γὰρ ἠγοῦνται, τοῖσι πεπειθεῖσθ' ἑμῖς, ὑπὸ τούτων δέος ἐστὶ μὴ παρακρονοθῇτε. Δ.19,298. καὶ ὑπὸ τὴν μορφήν τῆς ἐπαναφορᾶς : γνῶν δὲ Λεωφίλος μὲν ἄρχῃ, Λεωφίλος δ' ἐπικρατεῖ, Λεωφίλῳ δὲ πάντα κεῖται, Λεωφίλου δ' ἀκούετε. Ἀρχιλ.ἀπ.71.

12. Καὶ τὸ ἀσύνδετον καὶ τὸ πολυσύνδετον (ἢ συνάφεια) γίνονται ῥητορικά σχήματα λέξεως κατάλληλα πρὸς αὐξησιν, ὅταν ἐπισωρεύωνται κατ' αὐτὰ συγγενεῖς ἔννοιαι ἢ διάφοροι μὲν, εἰς κοινὴν τινα ὅμως πραγματικὴν σχέσιν πᾶσαι εὐρισκόμεναι πρὸς τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ἀντικείμενον καὶ ὡς περὶ μίαν ἰδέαν συσπειρώμεναι. Κατὰ τὸ σχῆμα τοῦτο φαίνεται ὅτι λέγεται πλέον τι τοῦ ὄντος : τὰ δέκα τάλαντα ὁράντων, φρονοῦντων, βλεπόντων ἔλαθον ἡμῶν ὑφελόμενοι. Αἰσγ.3,94. ἐξ ὧν ἡμῖν μὲν τὰ κάλλιστα, ἔπαινοι, δόξαι, τιμαί, στέφανοι, χάριτες παρὰ τῶν πεπονηθότων ἐπῆρχον. Δ.18,80. συμβαλόντες τὰς ἀσπίδας ἐωθοῦντο, ἐμάχοτο, ἀπέκτεινον, ἀπέθνησκον. Ε.Ἑλλ.4,3.—καὶ τοσοῦτων καὶ ἐτέρων κακῶν καὶ αἰσχυρῶν καὶ πάλαι καὶ νεωστὶ καὶ μικρῶν καὶ μεγάλων αἰτίων γεγενημένον. Δυσ.12,78. οἱ Ἀργεῖοι παρδῆμι καὶ αὐτοὶ καὶ γυναικες καὶ οἰκέται ἐτείχιζον. Θ.5,82.

Σημ. Οὐγὶ σπανίως τὸ ἀσύνδετον συνοδεύεται καὶ ὑπὸ τοῦ σχήματος τῆς αναφορᾶς : ἔχεις πόλιν, ἔχεις τριήρεις, ἔχεις χρήματα, ἔχεις ἄνδρας τοσοῦτους. Ε.ἀν.7,1,21.

β') ῥητορικά σχήματα διανοίας.

Τὰ κυριώτερα τούτων εἶναι

1. Ἡ ἀποσιώπῃς, ἡ αἰφνιδία δηλ. διακοπὴ τοῦ λόγου («ἐκλειψίς παντ.λῆς τοῦ ἐκ τῆς ἀκολουθίας ὀφείλοντος ἐπενεχθῆναι») : ἀλλ' ἐμὸν μὲν—οὐ βούλομαι δὲ δυσχερὲς εἰπεῖν οὐδὲν ἀρλόμενος τοῦ λόγου... Δ.18,3. εἰτ' ὦ—εἰ ἂν εἰπὼν σέ τις ὁρθῶς προσεῖποι ; 18,22.

2. Ἡ ἀποστροφὴ, ἡ ἀπὸ τῶν δικαστῶν δηλ. στροφὴ τοῦ λόγου εἰτε

¹ Ἐπὶ Ἀριστοτέλους ἡ παρονομασία καὶ τὰ συγγενῆ αὐτῆς σχήματα ἐκαλοῦντο ἴσα σχήματα.

κατὰ τοῦ ἀντιδίκου εἶτε πρὸς ἄλλον τινά. Ἀποστροφὴ ἐστὶ καὶ ὅταν ἀναφέρῃ ὁ ῥήτωρ ὡς λεγθέντα πρὸς ἄλλους ἐκεῖνα τὰ ὅποια θέλει· νὰ εἴπῃ πρὸς τινά· ἂ καὶ πρὸς Μεσσηνίους καὶ πρὸς Ἀργείους ἔμοιγ' εἰπεῖν συνέβη, βέλτιον δ' ὥς καὶ πρὸς ὑμᾶς ἐστὶν εἰρησθαι. «πῶς γὰρ οἴεσθε...» Δ.6,20.

3. Ἡ διαπόρῃσις ἢ ἀπορία, καθ' ἣν ὁ λέγων πρὸς αὐξήσιν τῆς αξιοπρέπειας προσποιεῖται ὅτι ἀπορεῖ πόθεν νὰ ἀρχίσῃ ἢ ποῦ νὰ καταλήξῃ, τί κυρίως νὰ εἴπῃ ἢ ἂν πρέπει· κἄν νὰ ὁμιλήσῃ· οὐκ ἀπορῶν δ' ὅ,τι χρὴ περὶ σοῦ καὶ τῶν σῶν εἰπεῖν, ἀπορῶ τοῦ πρώτου μνησθῶ. Δ.18,129. Ταύτη συγγενὴς ἐστὶν

4. Ἡ ἀνακοινώσις ἢ κοινοῖα, ἢ ζήτησις δηλ. τῆς γνώμης τοῦ ἀντιδίκου ἢ, ὅπερ καὶ συνηθέστερον, ἢ μετὰ τῶν δικαστῶν συνδιάσκεψις. Ἐνταῦθα ἀνήκει· καὶ ἡ περιπτώσις καθ' ἣν ὁ ῥήτωρ ἐρωτᾷ τοὺς δικαστὰς μήπως νομίζουσιν ὅτι δὲν διεξήγαγε τι ἐπαρκῶς ἢ ὅλος παρέλειψεν· ἐτοιμος ὢν καὶ περὶ τούτου νὰ δικαιολογηθῇ· περὶ μὲν οὖν τῶν τότε γενομένων ἀκηκόεας πάντα. εἰ δέ τις τι ὑμῶν ποθεῖ ἢ νομίζει τι μὴ ἱκανῶς εἰρησθαι, ἀναστὰς ὑπομνησάτω, καὶ ἀπολογήσομαι καὶ πρὸς τοῦτο. Ἄνδοκ. περὶ τῶν μυστ. 70. ἡ ἐρωτᾷ μὲν τοὺς δικαστὰς κατὰ τίνα τάξιν θέλουσι νὰ ἀφῃγηθῇ περιστάσις τινα ἢ περὶ τίνων θέλουσι νὰ ἀκούωσιν, ἀλλὰ χωρὶς νὰ περιμείνῃ τὴν γνώμην αὐτῶν, ὁμιλεῖ ἀμέσως περὶ ὧν συμφέρι αὐτῶν· ὅ τι δὴ βούλεσθε ὁράτε, ἵνα τοῦτο λέγω πρώτον ὑμῖν. περὶ τοῦ παρανόμου βούλεσθε πρῶτον· Δ.23,19.

Σημ. Συγγενὴς τῇ ἀνακοινώσει εἶναι ἡ ἐπιτροπή. καθ' ἣν ὁ ῥήτωρ ἐπιτρέπει τὴν ἐκτίμησιν πράγματός τινος εἰς τὸν δικαστὴν ἢ ἐπιτρέπει εἰς τὸν ἀντίδικον νὰ δώσῃ τὸν ὅρισμόν ἀμφισβητουμένου τινος πράγματος, διὰ νὰ φανῇ δῆλον, ὅτι πρόκειται ἀπλῶς περὶ διαπορῆς λέξεων.

5. Ἡ ἐκφώνησις (σχετλιασμός, ἀνακλητικὸν σχῆμα, ἧς γίνεται χρῆσις ἐπὶ σπουδαιοτάτων περιστάσεων καὶ ἀνήκει εἰς τὰ μετὰ ὑπορίτως συνοδευόμενα σχήματα, ἅτινα ἰδίως συντελοῦσι πρὸς ἐκδίλωσιν πάθους· ἐγὼ μὲν οὖν, ὦ γῆ καὶ ἡλιε καὶ ἀρετὴ καὶ σύνεσις καὶ παιδεία, βεβουληκα καὶ εἴρηκα. Αἰσχ.3,60. Λαριῶνιοι· οἵμοι· Δ.23,210 οὐ δῆπου γ', ὦ Ζεῦ καὶ θεοί.20,167. (ο tempora ο mores. Κικ.1,1,2).

Σημ. Συγγενὴς πῶς τῇ ἐκφωνήσει εἰσὶ τὰ ὁμοτικὰ σχήματα· ἐγὼ γοῶν, ὁμνῶν τοῖς θεοῖς ἀπαντας, ἀπώκησ' ἄν. Δ.23,210.

6. Ἡ ῥητορικὴ ἐρώτησις, καθ' ἣν οὐ μόνον δὲν ζητεῖται πρὸς τοῦ ἐρωτωμένου ἀπάντησις, ἀλλὰ καὶ δίδεται οὐχὶ σπανίως αὐτῇ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἐρωτῶντος (σχῆμα διαλεκτικὸν ἢ διαλογισμὸς) καὶ μάλιστα ἐρωτηματικῶς ἐνίοτε· ταῦτ' οὐ μεγάλη καὶ περιφανὴς ἀναισχυρία· ταῦτ' οὐχ ὑπερβολὴ δεινῆς αἰσχροκερδείας· τί οὖν ποτ' ἐστὶ τὸ δεινόν. εἰ μὴ ταῦτα δόξει τηλικαύτας ὑπερβολὰς ἔχοντα· Δ.27,38. τίνας οὖν ἐρεξα ταῦτα λέγω; ἔν' εἰδῆτε καὶ θεώσασθε. 4,3. τὸν δὲ ἀγαθὸν σύμβουλον τί χρὴ ποιεῖν; οὐ τῇ πόλει πρὸς τὸ παρὸν τὰ βέλτιστα συμβουλευεῖν; Αἰσχ. 2,165. ἐνίοτε αἰτιολογεῖ προσεξερχθεῖσαν γνώμην. Ἰσ.8,10 καὶ 11.

7. Ἡ παράλειψις (παρασιώπησις, ὑποσιώπησις), καθ' ἣν ὑπὸ τὸ πᾶσι σχήμα ὅτι παραλείπεται τι οὐχ ἥττον ὑποδηλοῦται τοῦτο· οὐκ οἶδ' ὅτινὰ μοι δοκοῦμεν ἔχειν τρόπον πρὸς αὐτά. (ὕπαινιγμός περὶ τῆς ἐπιπολιότητος καὶ ἀδιαφορίας τῶν Ἀθηναίων). Δ.1,2. ἀλλὰ περὶ μὲν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ οὐδὲν ἄν φιλῶρον εἴποιμι, οὐδ' εἰ πάνυ πόλλ' ἔχω περὶ κλοπῆς λέγειν, ἀλλ' ἔστω ἐμοὶ ἐκεῖνός γε τοιοῦτος, ὅσον ἂν Τιμοκράτης αὐτὸν ἐγκωμιάσειεν. Δ.24,127. Ἐνίοτε δὲ ὁ ῥήτωρ λέγει μὲν ὅτι παραλείπει τι, τοῦτο δ' ὅμως πράττει, ὅπω, μεγαλοποιήσῃ ἐκεῖνο, ὅπερ ὡς οὐχ ὑπερβολικὸν ἀνα-

φέρει : *ικαρά μοι νομίζω εἰρῆσθαι καίτοι πολλά γε παραλιπών*. Δυσ. 31, 31. τὰ μὲν πικρότατα καὶ μάλιστα ἂν ὑμᾶς λυπήσονται παραλείψω, μνησθήσομαι δὲ τούτων μόνων, ἐξ ὧν γνώσεσθε τὴν ἀνοίαν τῶν τότε πολιτευομένων. 8, 81. τὰ μὲν ἅλλα σιωπῶ, πόλλ' ἂν ἔχωρ εἰπεῖν· ἀλλ' ὅσης ἀπαντες ὁρᾶτε ἐρημίας ἐπειλημμένοι καί... Δ. 3, 27. ὁμοίως ἐπὶ πραγμάτων ἅτινα μόνον ὑπαινίσσεται, διότι ἀμφιβάλλει ἂν θὰ δυνηθῇ νὰ εἴπῃ ἀξίως αὐτῶν : καὶ μετὰ ταῦτα πράξαντες ταῦθ' ἂ πάντες αἰετὶ γλίχονται λέγειν, ἀξίως δ' οὐδείς εἰπεῖν δεδύνηται, δι' ὅπερ καὶ γὰρ παραλείψω δικαίως· ἔστι γὰρ μείζω τὰ ἐλπίων ἔργα ἢ ὡς τῷ λόγῳ τις ἂν εἴποι. Δ. 6, 14.

8. Ἡ προδιόρθωσις (προῤπεργασία, προθεραπεία, προκατάληψις), καθ' ἣν τὸ μέλλον νὰ λεχθῇ προθεραπεύεται, ὡς μέλλον κακὴν αἰσθησιν νὰ προ-
ξενήσῃ εἰς τὸν ἀκροατὴν ἢ ὅπωςδὴποτε νὰ στενοχωρήσῃ αὐτόν : *δέομαι δ' ὑμῶν ὧ Ἄ. συγγνώμην μοι ἔχειν, ἐὰν ἀναγκαζόμενος λέγειν περὶ ἐπιτηδευμάτων θύσει μὲν μὴ καλῶν, τούτῳ δὲ πιπραγμένων, ἐξενεχθῶ τι ῥῆμα εἰπεῖν ὃ ἔστιν ὅμοιον τοῖς ἔργοις τοῖς Τιμάρχου*. Αἰσχ. 1, 37. τίς αὐτὸν καλύσει δεῦρο βαδιοῦντα ; θηβαῖοι ; μὴ λίαν πικρὸν εἰπεῖν· καὶ συνισ-
βαλοῦσι προθύμως. Δ. 1, 26. ἔσται δὲ βραχὺς καὶ γνῶριμος ὑμῖν ὁ λόγος. 3, 23. ἐμοὶ δ' ὧ Ἄ. δοκεῖ Λεπτίρης — καὶ μοι μηδὲν ὀργισθῆς· οὐδὲν γὰρ γλαῦρον ἐρῶ σε·— ἡ οὐκ ἀνεγρωσέναι τοὺς Σόλωνος νόμους ἢ οὐ συν-
εῖναι. Δ. 20, 102.

10. Ἡ ἐπιδιόρθωσις, καθ' ἣν διορθοῦται προεξενεχθεῖσα φράσις ἢ λέξις : *ταύτης τοίνυν τῆς οὕτως αἰσχυρᾶς καὶ περιβοήτου πράξεως, μᾶλλον δὲ προσδοσίας*. Δ. 18, 297. οὐκὲ γάρ ποτε· οὐκὲ λέγω ; χθές μιν οὖν καὶ πρόφη...

10. Ἡ ὑποφορά, κυρίως ἡ ἐνδεχόμενη ἐνστασις ἐτέρου, ἣν αὐτός ὁ ῥή-
τωρ ἀναφέρει, ὅπως ἀμέσως αὐτὴν ἀνασκειυάσῃ. Ἀποτελεῖται δὲ αὕτη, ὅταν εἶναι πλήρης, α') ἐκ τῆς προτάσεως, ἐν ἣ συνήθως προαγγέλλεται ἡ ἐν-
στασις. β') ἐκ τῆς ὑποφορᾶς, ἥτοι τῆς ἐνστάσεως. γ') ἐκ τῆς ἀντιπροτά-
σεως, τῆς ἐπαγγελίας δηλ. περὶ τῆς λύσεως (ἀνσκειυῆς) καὶ δ') ἐκ τῆς
λύσεως ἢ ἀνθυποφορᾶς, ἐν ἣ τὰ πρὸς ἀνασκειυήν : *ἴσως τοίνυν καὶ τοιαύ-
την τιν' ἐροῦσιν ὑπόνοιαν, — ὡς ὠρμηκότα ῥῶν τὸν ἄνθρωπον φίλον εἶναι καὶ βουλόμενόν τι ποιεῖν ἀγαθόν τὴν πόλιν εἰς ἀθυμίαν τρέψομεν, εἰ κατα-
ψηφισομένης, καὶ ποιήσομεν ὑπόπτως ἔχειν πρὸς ἡμᾶς. — ἐγὼ δ' ὧ Ἄ. θεάσοθ' ὡς ἔχω — εἰ μετ' ἀληθείας ἀπλῶς ἢ ῥ' ὑμῖν φίλος...* Δ. 23, 194.
ἀλλὰ καὶ πολλάκις ἡ πρότασις συγχωνεύεται ἐν τῇ ὑποφορᾷ, παρενθετικῶς
ἐκκαραζομένη : *τί οὖν, ἂν τις εἴποι, ταῦτα λέγεις ἡμῖν ῥῶν ; ἵνα γράτε ὧ Ἄ. ...* Δ. 1, 14. οὐκὲ σπανίως δ' ὅμως ἐλλείπει εἴτε ἡ πρότασις εἴτε ἡ
ἀντιπρότασις εἴτε ἀμφοτέραι : *τίνα γάρ καὶ ἀναβιβάζομαι δεησόμενον ὑπὲρ ἐμαυτοῦ ; τὸν πατέρα ; ἀλλὰ τίθρηκεν. ἀλλὰ τοὺς ἀδελφούς ; ἀλλ' οὐκ εἰσίν. ἀλλὰ τοὺς παῖδας ; ἀλλ' οὐπω γεγέρνηται.* Ἀνδ. 1, 148.